

ספר הישר

והוא ספר כולל כמה ספורים
ומדרשי רז"ל על חמשה חומשי
תורה וקצת ספר יהושע
ושופטים:

בלשון צח וערב מושך לבות בני האדם
להכיר נפלאות יי וחסדיו

יצא לאור ע"י
הרב עזרא בצרי שליט"א
אב"ד ירושלים ת"ו

הוצאת

מכון התנ"ך מכון התנ"ך
ירושלים התשמ"ז

ירושלים התשמ"ז

הוצתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

ספר הישר

והוא ספר כולל כמה ספורים
ומדרשי רז"ל על חמשה חומשי
תורה וקצת ספר יהושע
ושופטים :

בלשון צח וערב מושך לבות בני האדם
להביר נפלאות יי וחסדיו :

פה ליוורנו יע"א

חנת ברת' ברית לבחירי לפ"ק

כדפוס המסובב

של שלמה בילפורטי וחברו סי"ז

מדפיסים ומוכרי ספרים

ספר הישר

כל הזכויות שמורות

הינאחא institute

for torah research and the publication
of manuscripts and printed works
p.o.b. 6040, jerusalem, israel

מכון התנ"ך

למחקר ותרגום וחיבורים סג"י וספרים
ת.ד. 6040, ירושלים, ישראל

הוצאת
מכון הכתב **מל** institute אקאדמיה

זכירת חכם ועולם
המחברות והמחברות
המחברות והמחברות

קבר עזרא הסופר שנקנה ע"י המשפחה

ספר זה יצא לאור
לעילוי נשמת
המנוח אבינו ר' אברהם אביכזר ב"ר עיישא
אביו ר' יצחק ר' חיים זריהן ז"ל
מראקש

תרומת בניו היקרים.
יהי רצון שזכות התורה תגן עליהם ובכל אשר יפנו
ישכילו ויצליחו בבריאות ואושר ועושר וכל טוב.

This book has been published in blessed
memory of our dear father **Rabbi**
Abraham Abikzer Bar Aisha, his father,
Rabbi Isaac, **Rabbi Chaim Zrihan**, z"l.
Mrakash
Donated by his dear sons.

הרב עזרא בצרי שליט"א
חבר ביה"ד הגדול ירושלים

מבוא

ספר הישר, הוא אחד הספרים העתיקים ביותר בתולדות ישראל. ומאחר ולא כתוב שם המחבר נשאר הספר בגדר תעלומה.

בספר יהושע פרק י' פסוק י"ג נאמר: "וידם השמש וירח עמד עד יקם גוי אויביו הלא היא כתובה על ספר הישר ויעמד השמש בחצי השמים ולא אץ לבוא כיום תמים".

נדיר מאד למצוא בתנ"ך ציון לספר אחר, כאן לדעת קצת מפרשים אחד המקומות המועטים ביותר ועדיין הכל בגדר תעלומה מהו ספר הישר? מי חברו? מתי חובר? האם מחבר הספר שלפנינו קראו כן על שם הפסוק? האם זהו ספר הישר שנתכוון הפסוק עליו? דומני שעל כל שאלות אלה אי אפשר להשיב והכל הוא בגדר נעלם, עד שיבוא אליהו.

ועיין במפרשים והתרגום שיש מפרשים שהכונה לספר בראשית, או דברים, עיין בכלי יקר שם. והרלב"ג כתב "אחשוב שהיה נקרא כך ואבד עם הגלות וכבר רבו בו הפירושים לרבותינו ז"ל." ודבר אחד ברור שספר זה חובר בתקופה קדומה ועתיקה מאד לא מאוחרת מתקופת הבית השני. על המצאות הספר ראה בהקדמה.

פעם ראשונה נדפס הספר לפני כארבע מאות שנה בערך בויניציה שנת שפ"ה, ועקב היותו ספר מדרשי אגדות השוה לכל נפש יצא לאור מאז במהדורות רבות. בבית עקד ספרים מונה ארבעים מהדורות מאז, ואף תורגם ללאדינו ויצא לאור בשאלוניקי תרי"ח תרנ"ג. כן תורגם לאנגלית ויצא לאור בשנת תרמ"ז.

ידיעות רבות ומענינות וחדושים רבים יש בו. וענינים שלא מצאנום בספרים אחרים, וגדולי הדורות השתמשו בו. ומצטטים ממנו בספריהם. וכאחד ממדרשי רבותינו ז"ל יחשב.

בחרנו להדפיס מהדורה זו משום האותיות היפות שבה וכן מהדורה זו נקיה מטעויות.

בספר זה זכה ידידנו היקר והחשוב רודף צדקה וחסד ה"ה ג'אק אביכזיר יצ"ו עם אחיו היקר והחשוב רב פעלים לתורה ה"ה דוד אביכזיר יצ"ו כדי לזכות את

הרבים. זכות המצוה תגן עליהם ועל כל בני משפחותיהם היקרים ויזכו לרוב אושר ועושר ובכל אשר יפנו ישכילו ויצליחו, ויגדלו דור ישרים יבורך.

ואסידים בברכה נאמנה לכל התורמים הנקובים בשמות ואלה שלא פורסם שמותם אשר מחזיקים בידי המכון להמשיך פעליו הברוכים יהי ה' עמם ויקוייץ בהם מקרא שכתוב ויהי דוד לכל דרכיו משכיל וה' עמו. ישכילו ויצליחו בכל אשר יפנו וברכת ה' תחול עליהם. אנא ה' הושיענא אנא ה' הצליחה נא.

הקדמה

(ההקדמה היא מהמדפיסים הראשונים מכתב היד)

זה הספר הוא הנקרא ספר הישר

נמצא ובא לידינו כהיום הזה כי כאשר נחרבה ירושלם עיר הקדש על ידי טיטוס הרשע ונכנסו כל ראשי החיילים לשלול שלל ולבזו בז היה שם הגמון אחד מהגמוני טיטוס ושמו סידרוס ויכנס ויבקש וימצא בית בירושלם גדולה ורחבה מאד ויקח לו את כל הבזה והשלל אשר מצא שם וכשרצה ללכת מן הבית נסתכל בקיר. וראה בעין שכלו כעין הטמונים בקיר. ויסתור את הקיר ואת הבנין וימצא בית אחת מלאה ספרים רבים תורה נביאים וכתובים וגם ספרים ממלכי ישראל ולמלכי עמים וספרים אחרים רבים לישראל. וכן ספרי המשנה הנכונה והמתוקנת וכן מגילות רבות מונחים שם. וימצא מכל מיני מאכל יין רב מאד. וימצא שם זקן אחד יושב והוא קורא בספרים האלה. וירא ההגמון את המראה הגדולה ויתממה תמיהה גדולה. ויאמר לזקן למה אתה יושב במקום הזה לבדך ואין אחד נצב עליך. ושיבהו הזקן זה כמה ימים ושנים חזנים שאני יודע בחרבן ירושלם בפעמים שנים. ובניתי הבית הזה ועשיתי לה אכסדרה והכנסתי עמי הספרים האלו לקרות בהם והכנסתי עמי כדי מחיה ואמרתי אולי תהיה לי נפשי לשלל.

ויתן אלהים את הזקן ההוא לחסד ולרחמים בעיני ההגמון ההוא ויציאנו משם בכבוד עם כל ספריו וילכו משם מעיר לעיר וממדינה למדינה עד הגיעם למדינת שיביליא. וימצא ההגמון כי הזקן ההוא הוא יודע בכל חכמה ותבונה ומדע. ובראות אותו כך נשאו וכבדו ויהי בביתו תמיד וילמדוהו בכל חכמה ויבגו להם בית גדול בחכמתם מחוץ לשיביליא וימציאו שם את כל הספרים ההם. והבית ההוא עודנו בשיביליא עד היום הזה ויכתבו שם את כל הדברים העתידיים להיות במלכי העולם עד ביאת משיחנו.

ויהי כאשר טלטלנו השם טלטלה גבר על ידי מלכי אדום מעיר לעיר וממדינה למדינה ברע ומר. והגיע לידינו הספר הזה הנקרא תולדות אדם עם ספרים רבים כי באו מהבית ההוא מאסביליא ויבואו אחר כך אל עירנו עיר נאפולי אשר תחת יד מלך ספרד יר"ה. ויהי כאשר ראינו הספרים האלו כי הם ספרים מכל חכמה שמנו מגמת נפשנו בהם להדפיסם בעט ברזל ועופרת ככל הספרים הבאים לידינו. והנה הספר הזה הוא המשובח וגדול המעולה מכלם. והנה הגיעו לידינו מהספר הזה י"ב נוסחאות

ונחקור בהם והנה כלם נוסחא אחת ואין ביניהם שינוי ולא תוספת ולא מגרעת ולא אותיות ולא תיבות משונות או דברים שונים כי כלם בשוה ובנוסחא אחת. ובעבור שראינו בספר הזה תועליות רבות. הטינו לבנו את התכלית. על כן שמנו מגמת נפשנו להדפיסו. ונמצא כתוב שזה הספר הוא הנקרא ספר הישר.

ונמצא שהטעם שנקרא הספר הזה ספר הישר לפי שכל דבריו הם על הסדר כמו שהיו בעולם בהקדמה ובאחר. כי לא תמצא בספר הזה שיאחר דברים שהם קדמו או יקדים דברים המאוחרים אלא כל דבר ודבר במקומו ובזמנו נכתב. ועל זה תמצא בכל דבריו שיאמר שמת פלוני שנת כך לחיי פלוני וכן כל כיוצא בזה ועל זה קראוהו ספר הישר. ואמנם ההרגל שבפי כל האדם לקרותו ספר תלדות אדם. והסיבה כי במה שהתחיל קראוהו. אבל עיקר שמו הוא ספר הישר מהטעמים הראית שזאמרנו והנה נמצא שהספר הזה הוא היום ביד היונים מועתק קורין לו ליברוש די לש דיריטוס גם נמצא אצל הרומיים קורין לו די לאש פאלאבראס די לש דואש די פאתוס די לש גראנדיש גיראש דיספראיס מוריר יהושע וגם נמצא היום ביד ערי מלכי אדום קורין לו איסטי ליברו די נאסימיינטו די אדם.

ונמצא כתוב בספר החשמונים שבאו לידינו כי בימי תלמי מלך מצרים צוה לעבדיו ללכת לקבץ כל ספרי הדתות וכל ספרי דברי הימים שימצאו בעולם כדי להתחכם מהם ולבחון ולחקור מהם ענייני העולם ולחבר מהם ספר בכל משפטי הדברים דת ודין על כל צרכי העולם לעשות משפט על בוריו. והלכו וקבצו לו תשע מאות וחמשה תששים ספרים והביאום לו ואמר להם עד שילכו לבקש להשלים אלף ספרים וכן עשו אחר כך עמדו לפניו מפריצי ישראל ואמרו אדוננו המלך מה לך לטרוח בכל זה שלח לירושלם אל היהודים והם יביאו לו ספר תורתם שנכתבה להם על פי יי ביד נביאיהם וממנה תוכל להתחכם ולשפוט ממנה כל דין וכל דבר כרצונך וישמע המלך לדבריהם ושלח אל היהודים על זאת ושלחו לו הספר הזה כי לא יוכלו לתת לו ספר יי כי אמרו לא נוכל לתת ספר תורת יי לאיש נכרי.

וכשבא הספר הזה ליד תלמי קרא בו ויישר בעיניו מאד וחקר בו בחכמתו ובחן ומצא בו מבוקשו ונזב מעליו כל הספרים שקבצו לו ובירך למי שיעץ עליו הדבר הזה. לאחר ימים הרגישו בזה פריצי ישראל כי לא שלחו ישראל ספר התורה למלך ובאו ואמרו לו אדונינו המלך לעגו עליך ישראל כי לא שלחו אליך את ספר התורה שאמרנו לך כי ספר

אחר שהיה בידם שלחו לך אבל שלח להם וישלחו ספר תורתם כי ממנה תמצא מבוקשך יותר ויותר מהספר אשר שלחו לך וכששמע המלך את דבריהם קצף כקצף גדול מאד בישראל וחמתו בערה בו. עד ששלח להם פעם אחרת לשלוח לו ספר התורה. ונתיירא שמה ילעיגו עליו עוד ונתחכם עליהם תשלח לשבעים זקנים שבהם שיבואו לו והושיבם בשבעים בתים לכתוב כל אחד ואחד ספר תורה לבלתי ימצא שינוי ושרתה עליהם רוח הקדש וכתבו לו שבעים ספרים והשבעים זקנים וכלם נוסחא אחת בלי תוספת ובלי מגרעת ואז שמח המלך בזה שמחה גדולה וכבד את הזקנים ואת כל היהודים ושלח מנחות ומתנות לירושלם ככתוב שם. ובמותו נתחכמו ישראל על בנו ולקחו את ספר התורה מאוצרותיו אך הספר הזה עזבו שם ולא לקחוהו בעבור יכיר כל מלך ומלך המולך תחתיו את נפלאות השם יתברך וכי בחר ישראל מכל האומות וכי אין אלוה זולתו יתברך. על כן הספר הזה עדינו במצרים עד היום הזה. ומהעת ההוא נתפשט בכל הארץ עד הגיעו אל ידינו אנחנו בגלותינו בגירושנו היום אל עיר נאפולי אשר תחת יד מלך ספרד. והנה תמצא בספר הזה שנכתבו בו קצת מלכי אדום ומלכי כתיים ומלכי אפריקא שהיו בימים ההם ואף על פי שיראה שאינם מתכלית הספר וכוונתו.

והטעם בזה כדי להודיע לכל מוצא ספר זה. מה בין מלחמת ישראל למלחמות העכ"ם. כי נצחון מלכי העכ"ם זה לזה הוא במקרה מה שאין כן בנצחון מלכי ישראל עם העכ"ם שהם על ידי נס מאתו יתברך בעת שיבטחו ישראל בשם יתעלה. והנה הספר הזה תועלתו רבים וכלם מביאים אותנו אל ההבטחה בשם יתעלה ואל ההתדבקות בו ובדרכיו. התועלת הראשון הוא מה שהוסיף לנו ביאור בענייני בריאת האדם וענין המבול. תשנות השני דורות וחטאתם. ובאי זה פרק נולדו ובאי זה זמן מתו. ובזה יתיישר לבנו להתדבק בשם יתעלה בראותנו הנפלאות והנוראות אשר עשה מימי קדם.

השני מה שהוסיף לנו גם כן ענין לידת אברהם ודבקותו בשם יתעלה כיצד היתה. והמקרים שאירעו לו עם נמרוד וכן ענין דור הפלגה איך טלטלם השם יתעלה לארבע כנפות הארץ ואיך בנו להם כל הארצות והמדינות הנקרא בשמותם עד היום הזה ובזה נקרב עצמנו לדעת בוראנו. השלישי מה שביאר לנו דברות האבות בשם יתעלה איך היתה וענין מקריהם שמורים לנו יראת השם. הרביעי מה שאמר בענין סדום ופושעיהם ומה היתה חטאתם ועונשם ובזה נתרחק מכל דבר רע. וחמישי ענין דבקות יצחק ויעקב בשם יתעלה. ותפלת שרה ובכייתה בעקידת יצחק חו תועלת גדולה שתטה לבנו לעבוד את השם יתעלה.

הששי מה שהודיענו ענין מלחמות בני יעקב באנשי שכם ובשבעת ערי האמורי. זה יעורר לבנו במדת הבטחון השם יתעלה שבלבם. השביעי מה שביאר לנו כל המקרים שאירע ליוסף במצרים עם פוטיפר ועם אשתו ועם מלך מצרים כי זה יעורר לבנו גם כן ביראת יי ולהרחיק עצמינו מכל חטא כדי שייטיב לנו באחריתנו. השמיני מה שאירע למשה רבינו עליו השלום בכוש ומדין כי בזה נתבונן נפלאות יי שהוא עשה עם הצדיקים ונדבק בשם יתעלה. התשיעי מה שאירע לישראל במצרים וכיצד היתה התחלת עבודתם ואיך עבדו את מצרים בכל עבודה קשה. וכיצד היתה סיבתם בכל זה. אחר כך הצילם השם יתעלה בביטחם בו ואין ספק כי הקורא ענין מצרים בזה הספר בלילי פסח יש לו שכר גדול מאד. כמו שאמרו ז"ל כל המספר ביציאת מצרים הרי זה משובח. וגם זה בכלל כי זהו הספור האמתי. שראוי לספר ולקרות בו אחר קריאת ההגדה. כי מובטח הוא שיש לו שכר גדול.

וכך אנו עושים היום בגלותנו בארצות ספרד. אחר שאנו קורים ההגדה כולה מתחילים לקרוא בספר הזה כל ענין מצרים. מירידת ישראל למצרים עד ענים יציאתם. כי בספר הזה ראוי אדם לקרות. העשירי היא שקצת מפירשי רבותינו ז"ל וכל המפרשים שפירשו התורה תמצאם בביאור בספר הזה. כמלאכים שפגעו ביעקב בבואו מארם שהלכו לעשו. האחד עשר ענין גבריאל שלמד ליוסף שבעים לשונות. וכן מה שאמר המכה את מדין בשדה מואב וכל כיוצא בזה. השנים עשר הוא שכל דורש שידרש ברבים יביא ממנו עניינים בדרוש מה שלא פירשו המפרשים. ובזה ימשך לב השומעים לדבריו. השלשה עשר שכל הסוחרים והולכי דרכים שאין להם פנאי לתורה יקראו בו ויקבלו שכרם. כי בו שכר הנפש ותענוג הגוף שישמע דברים מחודשים שלא נכתבו בכל ספר. ומזה יתבונן האדם לדעת השם יתברך ולדבקה בו. ומפני שראינו שבח הספר הזה ומעלתו הגדולה השתדלנו להדפיסו ואין להוסיף בו ולא לגרוע ממנו. ומעתה התחלנו להדפיס ממנו חמשים ספרים. להיותם ביד אנשי בריתנו אנשי גאולתנו להתפשט ממנו בכל דור ודור. עיר תעיר משפחה ומשפחה. מדינה ומדינה. כדי שיתבוננו נפלאות יי וטובותיו שעשה עם כל אבותינו מימי קדם. תשחר בנו מכל העמים. ובזה יזכו המתבוננים בו אשר נתנו אל לבם ליראת יי. וביי אלהי האלהים אנו בוטחים ובו אנו נשענים. וממנו אנו מבקשים סמך ועזר לעזרנו במלאכה זו כי היא מלאכת שמים ויצילחנו וידריכנו בדרך מישור ויצילנו משגיאות ומנסתרות ינקנו. כמו שאמר משיחו שגיאות מי יבין מנסתרות נקני. והאלהים יורנו דרך הטובה וידריכנו בנתיב ההצלחה למען רחמי וחסדיו. וימלא משאלת לבנו לטובה. אמן כן יהי רצון.

זה ספר תולדות אדם אשר ברא אלהים על הארץ ביום עשות יי אלהים ארץ ושמים :

ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו : ויברא אלהים את האדם בצלמו : וייצר יי אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים : ויהי האדם לנפש חיה מדבר : ויאמר יי לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו : ויפל יי תרדמה על האדם ויישן ויסר צלע אחת מצלעותיו ויבן עליה בשר ויעש אותה לאשה ויביאה אל האדם : ויקץ אדם משנתו והנה אשה עומדת לנגדו : ויאמר זה עצם מעצמי היא ולה יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת : ויקרא האדם את שמה חוה כי היא היתה אם כל חי : ויברך אותם אלהים ויקרא את שמם אדם ביום הבראם : ויאמר יי אלהים פרו ורבו בארץ ומלאו את הארץ : ויקח יי אלהים את האדם ואשתו ויניחם בגן עדן לעבדה ולשמרה : ויצום ויאמר אליהם מכל עץ הגן אכול תאכלו : ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכלו ממנו כי ביום אכלכם ממנו מות תמות : ויהי כאשר ברכם אלהים וכאשר צום ויעל מעליהם : וישבו האדם ואשתו בתוך הגן כמצות יי אשר צוה אותם : ויבא אליהם הנחש אשר ברא אלהים אתם בארץ ויבא אליהם להרחים לעבור על מצות אלהים אשר צום : ויסת הנחש ויפתה את האשה לאכול את עץ הדעת ותשמע האשה בקול הנחש : ותעבור את פי יי ותקח מעץ הדעת טוב ורע ותאכל ותקח ממנו ותתן גם לאישה ממנו ויאכל : ויעברו האדם ואשתו על מצות האלהים אשר צום וידע אלהים ויחר אפו בהם ויקללם : ויגרשם יי אלהים ביום ההוא מגן עדן לעבוד את האדמה אשר לוקחו משם וילכו וישכנו מקדם לגן עדן : וידע אדם את חוה אשתו ותלד שני בנים ושלוש בנות : ותקרא את שם הבכור קין לאמר קניתי איש מעם יי : ואת שם השני קרא הבל כי אמרה בהבל באנו בארץ ובהבל נוקח ממנו : ויגדלו הנערים ויתן להם אביהם אחוזה בארץ ויהי קין עובד אדמה והבל רועה צאן : ויהי מקץ ימים ושנים ויקרבו הנערים קרבן מנחה ליי : ויבא קין מפרי האדמה

הארמה והבל הביא מבכורות צאנו ומחלביהן : ויפן יי וישע אל
הבל ואל מנחתו ותרד אש מאת יי מן השמים ותאכלנה : ואל קין
ואל מנחתו לא פנה יי ולא שעה אליה כי הקריב לפני יי מרוע פרי
הארמה : ויקנא קין בהבל אחיו על הדבר הזה ויבקש למצוא אליו
דבר עלילה להמיתו : ויהי מימים ויצאו קין והבל אחיו בשדה ביום
לעשות מלאכתם : ויהיו שניהם בשדה ויהי אהר הפעיר פס זה אכן מ"ס
קין עובר וחורש אדמתו והבל רועה צאנו : בפסוק ויהי כהיותם בשדה ויקס
ויעבור הצאן על מקום החרישה אשר חרש פוסקים כל אחד במלכותו זה
קין בארץ ויחר לקין מאד על הדבר הזה ויגש חורש וזה רועה זה היתה עילה
קין אל הבל אחיו בחמתו ויאמר אליו מה לי אחי ויחננו וכמו שמספר
ולך כי באת אתה וצאנך לעבור ולרעות בכל וסולך 17 דוק :

ארצי : ויען גם הבל את קין אחיו ויאמר אליו מה לי ולך אשר תאכל
את פרי צאני ולובש את צמרם : ועתה הסר מעליך את צמרי
אשר לבשת ושלם את פרים ואת בשרם אשר אכלת : ויהי כאשר
תעשה את הדבר הזה גם אנכי אצא מארצך כאשר אמרת או
אעוף בשמים אם אוכל : ויאמר קין אל הבל אחיו הלא אם הרגתי
אותך היום מי יבקש דמך ממני : ויען הבל את קין לאמר הלא
האלהים אשר עשה אותנו בארץ הוא ינקום את נקמתי והוא
יבקש את דמי מאתך אם תמיתני : כי יי הוא השופט הוא הדיין
והוא המשיב לאיש רעה מרעתו ולרשע כרשעתו אשר יעשה
בארץ : ועתה אם המת תמיתני כזה הלא אלהים יודע מסתריך
וישפוט אותך על הרעה אשר דברת לעשות לי היום : ויהי כשמוע
קין את כל דברי הבל אחיו אשר דבר ויחר אף קין על הבל
אחיו בדבר את הדבר הזה : וימהר ויקם קין ויקח את ברזל כלי
המחרשה אשר לו ויכה בה את אחיו פתאום וימיתו : וישפוך קין
את דמי הבל אחיו ארצה וירץ דם הבל לפני הצאן בארץ : ויהי
אחרי כן וינחם קין על אשר המית את אחיו ויתעצב מאד ויבכה
עליו ויחר לו מאד : ויקם קין ויחפור חפירה בשדה ויתן בה את
גויית אחיו וישב העפר עליו : וידע יי את אהר הפעיר פס זה ויכן למה
אשר עשה קין לאחיו וירא יי אל קין ויאמר נתקללה האדמה שכ"א ארור
אדמה מן האדמה אשר פלטה את

ב פִּרְשֵׁת בְּרֵאשִׁית

אליו אי הבל אחיך אשר אתך : ויכחש קין את פיה לקחת וכו' כי נס
 ויאמר לא ידעתי השומר אחי אנכי : ויאמר
 אליו " מה עשית קול דמי אחיך צועקים אלי
 מן האדמה אשר הרגת אותו שם : כי הרגת
 את אחיך ותכחש אלי ותחשוב בלבבך
 לאמר לא ראיתיך ולא אדע כל מעשיך אשר תעשה : ותעשה את
 הדבר הזה ותמית את אחיך חנם על אשר דבר אליך נכונה :
 ועתה ארור אתה מן האדמה אשר פצתה את פיה לקחת את
 דמי אחיך מידך ואשר קברת אותו בה : והיה כי תעבוד אותה
 לא תוסף תת כחה לך כאשר בתחלה : כי קוץ ודרדר תצמיח לך
 האדמה ונע ונד תהיה בארץ עד יום מותך : ויצא קין בעת ההיא
 מלפני " מן המקום אשר היה שם וילך נע ונודד בארץ קדמת
 ערן הוא וכל אשר לו : וידע קין את אשתו בימים ההם ותהר
 ותלד לו בן : ויקרא את שמו חנוך לאמר בעת ההיא החל "
 להניחו ולהשקיטו בארץ : וגם בעת ההיא החיל קין לבנות עיר
 ויבנה את העיר ויקרא את שם העיר חנוך כשם בנו : כי הנח
 לו " בארץ בימים ההם ולא נע ולא נד כבתחלה : ויולד לחנוך
 את עירר ועירר ילד את מחויאל : ומחויאל ילד את מתושאל
 ומתושאל ילד את למך : ויהי בשנת שלשים שנה ומאת שנה
 לחיי אדם בארץ וידע אדם עוד את חוה אשתו ותהר ותלד בן
 בדמותו כצלמו : ותקרא את שמו שת לאמר כי שת לי אלהים
 זרע אחר תחת הבל כי הרגו קין : ויחי שת מאת שנה וחמש שנים
 ויולד בן : ויקרא שת את שם בנו אנוש לאמר בעת ההיא החלו
 בני האדם לרוב על פני האדמה ולהכאיב את נפשם ולבם ולפשוע
 ולמרוד באלהים : ויהי בימי אנוש ויוסיפו עוד בני האדם למרוד
 ולפשוע באלהים להוסיף חרון אף " על בני האדם : וילכו בני
 האדם ויעבדו אלהים אחרים וישכחו את " אשר בראם בארץ :
 ויעשו בני האדם בימים ההם צלמי נחשת וברזל עץ ואבן וישתחוו
 להם ויעבדום : ויעשו כל איש אלוה והשתחוו לו ויעיבו בני האדם
 את ייכל ימי אנוש ובניו : ויחר אף " על מעשיהם ועל כל תועבותם
 אשר

אשר

פרישת בראשית

אשר עשו בארץ : ויצף יי עליהם את מי נהר גיחון וישחיתם ויכלה ויאבד שליש הארץ : ובכל זאת לא שבו בני האדם מדרכם הרעה ועוד ידם נטויה לעשות הרע בעיני יי : וכימים ההם אין זרע ואין קציר באדמה ואין אוכל לבני האדם ויהי רעב גדול מאד כימים ההם : ויהי הורע אשר הם זורעים באדמה לקוצים ולדרדרים ולברקונים כימים ההם : כי מימי אדם היה הדבר הזה בארץ מקללת אלהים אשר קלל את האדמה מחטאת האדם אשר חטא לפני יי : ויהי כאשר הוסיפו בני האדם למרוד ולפשוע באלהים ולהשחית את דרכם ותוסף גם האדמה להשחיתו : ויחי אנוש תשעים שנה ויולד את קינן : ויגדל קינן ויהי בן ארבעים שנה ויחכם וידע וישכל בכל חכמה : וימלוך על כל בני האדם וידרך את בני האדם בחכמה ובדעת : כי היה האיש קינן חכם מאד ומבין בכל חכמה וימשול בחכמתו גם ברוחות ובשרים : וידע קינן בחכמתו כי ישחית אלהים את בני האדם על חטאם בארץ וכי יביא יי עליהם את מי המבול באחרית הימים : ויכתוב קינן את העתיד להיות כימים ההם על לוחות אבן ויתנם באוצרותיו : וימלוך קינן בכל הארץ וישב מבני האדם לעבוד את האלהים : ויהי בהיות קינן בן שבעים שנה ויולד שלשה בנים ושתי בנות : ואלה שמות בני קינן שם הבכור מהללאל ומשנהו עינן והשלישי מרד : ואחיותיהם עדה וצלה אלה בני קינן אשר יולדו לו בנים חמשה : ויתחנן למך בן מתושאל את קינן ויקח לו את שתי בנותיו לנשים : ותהר ותלד עדה ללמך בן ויקרא את שמו יבל : ותהר עוד ותלד בן ותקרא את שמו יובל : וצלה אחותה היתה עקרה כימים ההם אין לה ולד : כי כימים ההם החלו בני האדם לפשוע באלהים ולעבור על מצותו אשר צוה את האדם לפרות ולרבות בארץ : וישקו מבני האדם את מקצת נשיהם משקה עקרות למען אשר יעמדו בתוארם ולא יכחיש יופיין ומראיהן : ויהי בהשקות בני האדם את מקצת נשיהם ותשתה גם צלה עמהן : ויהי הנשים היולדות בעיני בעליהן לתועבה כאלמנות חיות והעקרות ידבקו בהן : ויהי מקץ ימים רבים ושנים לעת זקנת צלה ויפתח יי את

רחמה

פרשת בראשית

רחמה : ותהר ותלד בן ותקרא את שמו תובל קין לאמר אחרי בלותי קניתהו מאל שדי : ותהר עוד ותלד בת ותקרא את שמה נעמה כי אמרה אחרי בלותי היתה לי עדנה ונועם : ולמך זקן בא בימים ותכהין עיניו ולא יכול לראות ותובל קין בנו רועה אותו : ויהי היום ויצא למך בשדה ותובל קין בנו עמו : ויהי הם הולכי שנים יחד בשדה וקין בן אדם הולך ובא בשדה לקראתם כי היה למך זקן מאד ולא יוכל לראות מאד ותובל קין בנו נער קטן מאד : ויאמר תובל קין אל אביו למשוך בקשתו וימשוך למך את הקשת ויך את קין בחצים מרחוק וימיתו כי היה בעינם לחיה : ויבאו החצים בגויית קין והוא רחוק מפניהם ויפל ארצה וימת : וישלם יי לקין רעה כרעתו אשר עשה להבל אחיו כדבר יי אשר דבר לו : ויהי כאשר מת קין וילכו למך ותובל קין בנו לראות את החיה אשר הרגו ויראו והנה קין זקנם נופל ארצה מת : ויחר ללמך מאד בעשותו הדבר הזה ויכה כף על כף ויספוק את בנו בכפיו וימיתו : וישמעו נשי למך את הדבר אשר עשה למך ויבקשו להרגו : וישנאו נשי למך אותו מהיום ההוא והלאה על אשר המית את קין ואת תובל קין : ויפרדו נשי למך ממנו ולא אבו לשמוע אליו בימים ההם : ויבא למך אצל נשיו ויפצר בם לשמוע אליו על הדבר הזה : ויאמר למך אמר השמיע בזה מוכן כפל הפסוק לכל מילי מילי קחני שמען קולי לנשיו עדה וצלה שמען קולי למך להזדווג אלי האזינה אמרתי האזינה אמרתי : אך עתה הנה חשבתם התנכלות מיתת הילד : ואמרתם כי איש הרגתי לפצעי וילד לחבורתי על לא חמס : הלא אתם ידעתם כי אני זקנתי ושכתי ועיני כבדו מזוקן ואעש את הדבר הזה בלא דעת : וישמעו נשי למך אליו לדבר הזה וישובו אליו בעצת אדם אביהם : אך לא ילדו לו בנים מהיום ההוא והלאה כי ידעו כי חרון אף יי הולך וגדל בימים ההם על בני האדם להשחיתם בימי המבול על רוע מעשיהם : ומהללאל בן קינן חי ששים וחמש שנים ויולד את ירד : ויחי ירד ששים וששים שנה ומאת שנה ויולד את חנוך : ויחי חנוך המש וששים שנה ויולד את מתושלח : ויתהלך חנוך את האלהים אחרי הולידו את מתושלח ויעבור

פרישת בראשית

ויעבוד את יי וימאס בדרכי בני האדם הרעים: ותדבק נפש חנוך במוסר וברעת ובכינה וידע את דרכי יי: ויפרד בחכמתו את נפשו מבני האדם ויסתר את נפשו מהם ימים רבים: ויהי מקץ ימים רבים ושנים בהיותו עובד לפני יי ויהי הוא מתפלל לפני יי בבית ובחדר: ויקרא אליו מלאך יי מן השמים ויאמר חנוך חנוך ויאמר הנני: ויאמר אליו קום צא מביתך וממקומך אשר נחבאת שמה: ומלכת על כל בני האדם למען אשר תלמדם את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו ללכת בדרכי יי: ויקם חנוך ויצא מביתו וממקומו ומן החדר אשר היה שם כדבר יי: וילך את בני האדם וילמדם דרך יי: ויאסוף את בני האדם בעת ההיא ויודיעם את מוסר יי: ויצו ויעבירו קול בכל מקומות בני האדם לאמר מי האיש אשר יחפוץ לרעת את דרכי יי ואת המעשה הטוב יבא אל חנוך: ויתאספו אליו מכל בני אדם בעת ההיא ויהי כל אשר יחפוץ את הדבר הזה וילך אל חנוך: וימלוך חנוך על בני האדם בדבר יי ויבואו וישתחוו לו ארצה וישמע כלם יחד את דבריו: ותהי רוח אלהים אל חנוך וילמד את כל אנשיו חכמת אלהים ודרכיו ויעבדו בני האדם את יי כל ימי חנוך ויבאו בני האדם לשמוע את חכמתו: וגם כל מלכי בני האדם הראשונים והאחרונים ושריהם ושופטיהם באו אל חנוך כשמעם את חכמתו וישתחוו לו אפים ארצה: ויבקשו גם הם מאת חנוך אשר ימלוך עליהם ויאבה להם לדבר הזה: ויתקבצו כלם כשלשים ומאת מלכים ושרים וימליכו את חנוך עליהם והיו כלם תחת ידו ותחת דבריו: וילמד אותם חנוך חכמה ודעת ודרך יי וישם שלום בין כלם ויהי שלום בכל הארץ בימי חנוך וימלוך חנוך על כל בני האדם מאתים וארבעים שנה ושרש שנים והיה עושה משפט וצדקה לכל עמו ויודריכם בדרכי יי: ואלה תולדות חנוך מתושלח ואלישוע ואלימלך בנים שלשה ואחיותיהם מלכה ונעמה: ויהי מתושלח שבע ושמונים שנה ומאת שנה ויורד את למך: ויהי בשנת חמישים ושש שנים לחיי למך וימת אדם בן תשע מאות ושלשים שנה היה במותו ויקברו אותו שת ובניו וחנוך ומתושלח בנו בכבוד גדול בקבורת

בקבורת המלכים במערה אשר דבר להם " : ויעשו כל בני האדם במקום ההוא מספר ובכי גדול על אדם על כן היתה לחק בבני האדם עד היום הזה : וימת אדם על אשר אכל מעץ הדעת הוא ובניו כאשר דבר אליהם " : ויהי בשנת מות אדם היא שנת מאתים וארבעים שנה ושלוש שנים למלכות חנוך : ויהי בעת ההיא וישם חנוך על לבו להפריד ולהבדל מבני האדם ולהסתיר מהם כבראשונה לעבוד את " : ויעש חנוך את הדבר הזה אך לא הסתיר את נפשו מהם כל הימים : ויסתר מבני האדם שלשת ימים ויגלה להם יום אחד : ובכל שלשת הימים אשר הוא בחרר מתפלל ומשבח אל " אלהיו וביום אשר יצא אל עבדיו להראות להם ולמד להם דרך " וכל אשר ישאלו ממנו דיבר אליהם : ויעש כמעשה הזה ימים רבים ושנים וישב אחרי כן ויסתר את נפשו ששה ימים ויגלה לעמו יום אחד לשבעת ימים ואחרי כן יום אחד בחררש ויום אחד בשנה עד אשר בקשו פניו כל המלכים וכל השרים וכל בני האדם ויתאוו כלם לראות את פני חנוך ולשמוע את דבריו ולא יכולו : כי יראו כל בני האדם מחנוך יראה גדולה ויראו מגשת אליו מאימת האלהים אשר על פניו על כן לא יוכל איש לראות את פניו פן יוסר וימות : ויתיעצו כל המלכים וכל השרים לאסוף את כל בני האדם יחד ולבא אל חנוך מלכם לדבר כלם עמו בעת אשר יצא אליהם ויעש כן : ויהי היום ויצא חנוך אליהם ויתקבצו כלם ויבאו יחד אליו וידבר להם חנוך את כל דבריהם וילמד להם חכמה ודעת ויורם את יראת " ויתבהלו מאד כל בני האדם ויתמהו ממנו על חכמתו וישתחוו לפניו כלם ארצה ויאמרו יחי המלך יחי המלך : ויהי מימים בהיות כל המלכים וכל השרים וכל בני האדם מדברים עם חנוך וחנוך מלמד אותם את דרכי " : ויקרא מלאך " אל חנוך מן השמים בעת ההיא ויאמר להעלותו השמים להמליכו על בני האלהים בשמים כאשר מלך על בני האדם בארץ : בעת ההיא כשמוע חנוך את הדבר הזה ויצו ויקבצו לו את כל יושבי הארץ וילמד אותם חכמה ודעת ומוסר " : ויאמר אליהם נשאל נשאלתי לעלות השמים לא ידעתי יום לכתי : ועתה אלמד

פרשת בראשית

אלמד אתכם חכמה ומוסר לעשות בארץ אשר תהיו בה טרם אשר אלך מאתכם ויעש כן : וילמד אותם חכמה ודעת ומוסר ויוכיח אותם : וישם להם חקים ומשפטים לעשותם בארץ וישם להם שלום ויורה אותם חיי עולם וישב אתם ימים אחדים וילמד ויורה להם את כל הדברים האלה : ויהי בעת ההיא ובני האדם יושבים את חנוך וחנוך מדבר אליהם : וישאו עיניהם ויראו והנה דמות סוס גדול יורד מן השמים וילך הסוס ברוח הארץ : ויגידו לחנוך את אשר ראו : ויאמר להם חנוך בעבורי הסוס ההוא יורד לארץ : כי הגיע העת והיום אשר אלך לי מאתכם ולא אראה עוד אליכם : וירד הסוס ההוא בעת ההיא ויעמוד לפני חנוך וכל בני האדם אשר את חנוך רואים אותו : ויצו עוד חנוך בעת ההיא ויעבירו קול לאמר מי האיש אשר יחפוץ לדעת דרכי יי אלהיו יבא ביום הזה אל חנוך טרם הלקחו ממנו : ויתקבצו כל בני האדם ויבואו אל חנוך ביום ההוא וגם כל מלכי הארץ ושריהם ורוזניהם לא סרו מאתו ביום ההוא : וילמד חנוך את כל בני האדם חכמה ודעת ומוסר יי ביום ההוא ויצום מאד לעבוד את יי וללכת בדרכיו כל ימי חייהם וישם שלום עוד בין כלם : ויהי אחרי כן ויקם וירכב על הסוס ויצא וילך ויצאו וילכו אחריו כל בני האדם כשמונה מאות אלף איש : וילכו אותו מהלך יום אחד : ויהי ביום השני ויאמר אליהם שובו לכם לאהליכם למה תלכו פן תמותו וישובו מהם מעליו : וילכו איתו הנשאים מהם מהלך ששת ימים וחנוך דובר אליהם בכל יום שובו לאהליכם פן תמותו ולא אבו לשוב וילכו אתו : ויהי ביום הששי וידבר עוד חנוך אליהם לאמר שובו לכם לאהליכם מאתי כי מחר אעלה לי השמימה והיה כל הנשאר מכם אתי ימות : וישובו עוד מהם ביום הששי ויותרו עוד אנשים וידבקו עמו : ויאמרו אליו עמך נלך אל המקום אשר תלך חי יי כי המות יפריד בינינו ובינך : ויהי כי מתאמצים הם ללכת אתו ויחדל לדבר אליהם וילכו אחריו ולא שבו להם : והמלכים האלה בשובם ויפקדו כלם לדעת את מספר חננשים הנשאים אשר הלכו אחרי חנוך : ויהי ביום השביעי ויעל חנוך בסערה

בסערה השמימה בסוסי אש ורכבי אש : וישלחו כל המלכים אשר היו עם חנוך ביום השמיני לקחת את מספר האנשים אשר נשארו עם חנוך במקום אשר עלה משם השמימה : וילכו מלאכי כל המלכים האלה אל המקום ההוא וימצאו כל הארץ מלאה שלג במקום ההוא ועל השלג אבנים גדולות מאבני שלג : ויאמרו איש אל רעהו לכו ונבקע את השלג הזה ונראה פן מתו האנשים אשר נשארו עם חנוך תחת השלג הזה : ויעשו כן ויבקשו בכל השלג ההוא וימצאו את מספר האנשים אשר היו עם חנוך מתים תחת השלג ויבקשו את חנוך ולא מצאו כי עלה אמר ה' כי עלה השמימה : ויהיו כל ימי חנוך אשר חי ואינו כי לקח אותו אלהים סר"ל ואינו תחת השלג כמו האחרים בארץ שלש מאות שנה וחמש ושישים לפי סלקח אותו אלהים אותו שנה : בשנת מאה ושלש עשרה שנה לחי דוק ולא לאחרים : דוק :

למך בן מתושלח עלה חנוך השמימה : ויהי בעלות חנוך השמים ויקומו כל מלכי הארץ ויקחו את מתושלח בנו וימשחו אותו וימליכוהו עליהם תחת אביו : ויעש מתושלח הישר בעיני יי ככל אשר הורהו חנוך אביו : וילמד גם הוא את בני האדם חכמה ודעת ויראת יי כל ימיו לא סר מן הדרך הטובה ימין ושמאל : אך באחרית ימי מתושלח סרו בני האדם מאחרי יי וישחיתו את הארץ ויגזלו ויחמסו איש את רעהו : וימרדו באלהים ויפשעו וישחיתו את דרכם ולא אבו לשמוע בקול מתושלח וימרדו בו : ויקצוף יי מאד עליהם ויוסף יי וישחית את הזרע בימים ההם ואין זרע ואין קציר בארמה : והיה כאשר יזרעו את הארמה את אשר יאכלו למחייתם בארץ ויצמחו להם קוצים ודרדרים אשר לא זרעו : ובכל זאת לא שבו בני האדם בימים ההם מדרכם הרעה ועוד ידם נטויה לעשות הרע בעיני יי : ויכעסו את יי בדרכיהם הרעים ויקצוף יי מאד וינחם כי עשה את האדם ויאמר להשחיתם ולהאבידם מעל פני הארמה ויעש להם כן : בימים ההם כהיות למך בן מתושלח בן ששים ושמונה שנים ומאה שנה וימת שת בן אדם : ויהיו כל ימי שת אשר חי תשע מאות שנה ושתים עשרה שנה וימת : ויהי למך בן שמונים ואחת שנים ומאה שנה ויקח

פרשת בראשית

את אשמוע בת אלישוע בן חנוך דודו לאשרה ותהר לו : ובעת
ההיא זרעו בני האדם את האדמה וימצאו ^{אמר הכפיר כזה אני עבין מס"ה}
אוכל מעט באדמה : אך לא שבו בני האדם ^{זה ינחמנו וכו' מן האדמה אשר}
מדרכם הרעה וימערלו וימרדו באדמה : סימן טוב שמלאו מעט אוכל
ותהר אשת למך ותלד לו בן בעת ההיא ^{באדמה מס"ה כ מקודם וכאלו}
לתקופת השנה : ויקרא מתושלח את שמו ^{היה להם נח לסימן טוב דוק :}

נח לאמר נחה האדמה ושקטה מהשחית בימיו : ולמך אביו קרא
לו מנחם לאמר זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון ^{אמר הכפיר כזה אני מכין על}
ידינו מן האדמה אשר אררה יי : ויגדל הילד ^{אשר נקרא נח ואמר עוד זה}
ויגמל וילך בדרכי מתושלח אביו ויהי תם ^{ינחמנו שזינו נופל על שם נח}
וישר עם יי : וכל בני האדם סרו מדרכי יי ^{הנו בפסוק הקודם קרא לוחו}
כלם בימים ההם כאשר רבו על פני האדמה ^{נח כי נחה האדמה ושקטה}
בבנים ובכנות : וילמדו איש את רעהו את ^{בימיו אכל לאמר רוצה לומר מה}
דרכיהם הרעים וילכו הלוך ופשוע ביי : ויעשו ^{שהשאר אמרו לו וקראוהו הוה}
להם איש אלוהו ויגזלו ויחמסו ויעשקו איש ^{השם אשר יפול על אמירת זה}
את רעהו ואיש את קרובו וישחיתו הארץ ^{ינחמנו שהוה שם מנחם : או}
ותמלא הארץ חמס : וילכו שופטיהם ושוטריהם אל כל בנות האדם ^{כהפך כמו שנראה מזה הספר :}
ויקחו להם נשים בחזקה מתחת בעליהן מכל אשר בחרו : וגם
מבהמת הארץ ומחית השרה ומעוף השמים הביאו בני האדם
בימים ההם וילמדו ללכת מין לאשר איננו מינו למען הכעיס את
יי בדבר הזה : וירא אלהים את כל הארץ והנה נשחתה כי השחית
כל בשר את דרכו על הארץ כל האדם וכל הבהמה : ויאמר יי
אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה מאדם ועד עוף
השמים ועד בהמה ועד החיה אשר בשרה כי נחמתי כי עשיתים :
ויהי כל איש אשר הלך בדרכי יי מת בימים ההם טרם הביא יי
על בני האדם את הרעה אשר דבר לעשות להם : כי מאת יי
היתה זאת להם לבלתי הראותם את הרעה אשר דבר יי על בני
האדם : ונח מצא חן בעיני יי ויבחר בו יי הוא ובניו לחיות מהם
זרע על פני כל הארץ :

פרשת נח

וַיְהִי בִשְׁנַת שְׁמוֹנִים וָאַרְבַּע שָׁנִים לַחַיִּי נֹחַ וַיָּמָת אֲנוֹשׁ בֶּן שֵׁת בֶּן תֵּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמֵשׁ שָׁנִים הָיָה בְּמוֹתוֹ: וּבִשְׁנַת שִׁבְעִים וַתֵּשַׁע שָׁנִים וּמֵאָת שָׁנָה לַחַיִּי נֹחַ מֵת קִינָן בֶּן אֲנוֹשׁ: וַיְהִי כָל יְמֵי קִינָן תֵּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וְעֶשֶׂר שָׁנִים וַיָּמָת: וּבִשְׁנַת אַרְבַּעַּה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנִים וּמֵאָתִים שָׁנָה לַחַיִּי נֹחַ מֵת מֵהַלְלָאֵל בֶּן קִינָן: וַיְהִי יְמֵי מֵהַלְלָאֵל שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמֵשׁ וַתֵּשַׁעִים שָׁנָה וַיָּמָת: וַיֵּרֶד בֶּן מֵהַלְלָאֵל מֵת בַּיָּמִים הָהֵם בִּשְׁנַת שָׁשִׁים וּשְׁשִׁים שָׁנִים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה לַחַיִּי נֹחַ: וַיְהִי כָל יְמֵי יֶרֶד תֵּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וּשְׁתֵּים וּשְׁשִׁים שָׁנָה וַיָּמָת: וְגַם כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר מֵלֹא אַחֲרֵי יְיָ מָתוּ בַּיָּמִים הָהֵם טָרָם רְאוּתָם אֶת הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר יְיָ לַעֲשׂוֹת בְּכָל הָאָרֶץ: וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים רַבִּים וּשְׁנַיִם עֹד שְׁנַת אַרְבַּע מֵאוֹת וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה לַחַיִּי נֹחַ: כַּאֲשֶׁר תָּמוּ כָּל בְּנֵי הָאָדָם אֲשֶׁר מֵלֹא אַחֲרֵי יְיָ לְמוֹת מִקֶּרֶב בְּנֵי הָאָדָם וַיִּשְׁאַר אֶךָ מִתּוֹשִׁלַח בַּיָּמִים הָהֵם: וַיֹּאמֶר יְיָ אֵל נֹחַ אֵל מִתּוֹשִׁלַח לֵאמֹר: דַּבְּרוּ וּקְרָאוּ אֶל בְּנֵי הָאָדָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְיָ שׁוּבוּ מִדְּרֹכֵיכֶם הָרָעִים וְעֻזְבוּ אֶת מַעֲשֵׂיכֶם וּנְחַם יְיָ עַל הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לָכֶם בָּאָרֶץ וְלֹא תִהְיֶה: כִּי כֹה אָמַר יְיָ הֲנִי נוֹתֵן לָכֶם מוֹעֵד עֲשִׂרִים וּמֵאָת שָׁנָה אִם שׁוֹב תֵּשׁוּבוּ אֵלַי וְעֻזְבַתֶּם אֶת דְּרֹכֵיכֶם הָרָעִים וּשְׁבַתִּי גַם אֲנִי מִן הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֵלֵיכֶם וְלֹא תִקּוּם אָמַר יְיָ: וַיִּדְּבְרוּ נֹחַ וּמִתּוֹשִׁלַח אֶת כָּל דְּבָרֵי יְיָ אֵל כָּל בְּנֵי הָאָדָם יוֹם יוֹם הִשְׁכַּם וּדְבַר בְּכָל הַיָּמִים הָהֵם: וְלֹא שָׁמְעוּ כָּל בְּנֵי הָאָדָם אֵלֵיהֶם וְלֹא הִטּוּ אֶת אָזְנָם לְדַבְּרֵיהֶם וַיִּקְשׁוּ אֶת עֶרְפָם: וַיֵּשֶׁם יְיָ מוֹעֵד לָהֶם עֲשִׂרִים וּמֵאָת שָׁנָה לֵאמֹר אִם שׁוֹב יֵשׁוּבוּ וּנְחַם יְיָ עַל הָרָעָה לְבַלְתִּי וְהִשְׁחִית אֶת הָאָרֶץ: וְנֹחַ בֶּן לִמְךָ חָדַל לִקְחַת אִשָּׁה לְהוֹלִיד בָּנִים כִּי אָמַר אֶךָ הִנֵּה יְיָ מִשְׁחִית אֶת בְּנֵי הָאָדָם מֵעַל הָאָרֶץ לְמָה לִּי בָנִים: וְנֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדִרְוֹתָיו וַיִּבְחַר בּוֹ יְיָ לַחַיִּים מִזֶּרְעוֹ זָרַע עַל פְּנֵי כָּל הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר יְיָ לִנְחַח קַח לָךְ אִשָּׁה וְהוֹלִיד בָּנִים כִּי אוֹתָךְ רָאִיתִי צַדִּיק לִפְנֵי בְּרוּר הוֹדָה: וְאַתָּה וּבְנֶיךָ אִתְּךָ תֵּחִיו בִּקְרֹב הָאָרֶץ: וַיֵּלֶךְ נֹחַ וַיִּקַּח אִשָּׁה וַיִּבְחַר אֶת נֶעֱמָה אֲמֵר הַטָּעִיר זֶה הוּא הַפֶּךָ דִּבְרֵי רַז"ל שֶׁאָמְרוּ שְׁנַעְמָה אֲחֻת מִוֶּכֶל בַּת חֲנוּךְ וְהִיא בַת חֲמֵשׁ מֵאוֹת וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה: קִין בַּת לִמְךָ נִשְׂאָה נֹחַ וְזֶה

נִרְאֶה

וְנֹחַ

פרשת נח

ונח בן תשעים ושמונה שנה וארבע מאות שנה בקחתו את נעמה לאשה: ותהר נעמה ותלד בן ויקרא את שמו יפת לאמר יפת אלהים לי בארץ: ותהר עוד ותלד בן ויקרא את שמו שם לאמר שמני אלהים שארית לחיות בקרב הארץ: ונח בן חמש מאות ושתים שנה בלדת נעמה את שם: ויגדלו

הנערים וילכו בדרכי יי בכל אשר למדם מהושלח ונח אביהם: ולמך אבי נח מת בימים ההם כי אך לא הלך בדרכי אביו בכל לבבו וימת בשנת חמש ותשעים שנה וחמש מאות שנה לחיי נח: ויהיו כל ימי למך שבע ושבעים שנה ושבע מאות שנה וימת: וגם כל בני האדם אשר ידעו את יי מתו כלם בשנה ההיא טרם הביא יי את הרעה על בני האדם: כי חפץ יי להמיתם לבלתי ראות איש אשר ידע את יי את אחיו ואת קרובו ברעה אשר דבר יי לעשות: בעת ההיא אמר יי אל נח ואל מהושלח לאמר: עמרו וקראו באזני כל בני האדם את כל הדברים אשר דברתי אליכם בימים ההם: אולי ישונו בני האדם ממעשיהם הרעים ונחמתי על הרעה ולא אביאנה: ויעמדו נח ומהושלח ויקראו באזני כל האדם את כל אשר דבר יי אליהם: ולא שמעו כל האדם ולא הטו את אזנם את כל הדברים האלה: ויהי אחרי כן ויאמר יי אל נח קץ כל בשר בא לפני מפני רוע מעלליהם והנני משחיתם את הארץ: ואתה קח לך עצי גופר והלכת אל מקום פלוני אלמוני ועשית לך תבה גדולה והעמדת אותה במקום ההוא: וזה אשר תעשה אותה שלש מאות אמה ארכה וחמשים אמה רחבה ושלושים אמה קומתה: ועשית לך פתח בצדה ואל אמה תכלנה מלמעלה וכפרת אותה מכית ומחוץ בכופר: ואני הנני מביא את המבול מים על הארץ לשחת כל בשר מתחת השמים כל אשר בארץ יגוע: ובאת אתה ובניך ואספתם מכל החי שנים שנים ונקבה והבאתם אתכם אל התבה לחיות מהם זרע על הארץ: וגם מכל מאכל אשר יאכל לכל החי האסף אליך אל התבה והיה לך ולהם לאכלה

נראה שהיה כת חנוך • ואולי הם ז"ל היה להם בקבלה כי השתו של נח נעמה טמה • והם לא תלדו בכתוב טס נעמה כי הם החיות תוכל קין כת למך וחטבו טזו היא • הכל לא ראו זה הספר שהיה חומר בפירוט טעמה החדת היתה והיה כת חנוך • דוק:

פרשת נח

לאכלה : ובחרת לבניך שלש נערות מבנות האדם והיו לבניך לנשים : ויקם נח ויעש את-התבה במקום אשר צוהו " ויעש בה ככל אשר צוה אורו : בשנת חמש מאות וחמש ותשעים שנה החל נח לעשות את התבה ובשנת שש מאות שנה כלה את התבה לכל דבריה ולכל משפטה : ויעש את התבה חמש שנים כאשר צוהו " : אז לקח נח את שלשת בנות אליקים בן מתושלח לבניו לנשים כאשר צוה " את נח : ויהי בעת ההיא וימת מתושלח בן חנוך בן תשע וששים שנה ותשע מאות שנה במותו : בעת ההיא אחרי מות מתושלח ויאמר " אל נח בא אתה וכל ביתך אל התבה : הנני מאסף אליך את כל בהמת הארץ וחית השדה ועוף השמים ובאו כלם וסככו את התבה : ויצאת אתה וישבת לך תחת פתח התבה וכל החיות והבהמות והעוף יאספו כלם ועמדו נגדך : והיה כל אשר יבוא מהם ורביץ לפניך אותו תקח ונתת ביד בניך והביאום אל התבה וכל אשר יעמדו נגדך תעזוב : ויעש " את הדבר הזה ממחרת ויבואו בהמות וחיות ועופות הרבה מאד ויטובכו כלם את התבה : ונח יצא וישב לו תחת הפתח ויהי כל הרובצים לפניו מכל הבשר הביא אל בניו אל התבה וכל העומדים נגדו עזב בארץ : ותבוא לביאה אחת שני גוריה עמה זכר ונקבה ויבואו וירבצו נגד נח שלשתם : ויקמו שני בני הלביאה ההיא עליה ויכו אותה ויבריחוה ממקומם ותלך לה משם וישובו הם אל מקומם וירבצו לארץ לפני נח : והלביאה ברחה לה ותעמוד במקום האריות : וירא נח את המעשה הזה ויתמה מאד ויקם ויקח את שני גורי הלביאה ויביאם אל התבה : ונח הביא אל התבה מכל החי אשר בארץ לא נשאר דבר אשר לא הביא נח עמו אל התבה : שנים שנים באו אל נח לא התבה ומן הבהמה הטהורה ומן העוף הטהור הביא שבעה שבעה כאשר צוה אותו אלהים : וכל הבהמות והחיות והעוף עידם במקום ההוא כלם : ויטובכו כלם את התבה מפה מפה והגשם עודנו לא היה בעת ההיא ער שבעת ימים : ויי הרעיש ביום ההוא את כל הארץ ותחשך השמש וירגזו מוסדי תכל : ותגעש כל הארץ ויברקו ברקים

ברקים וירעמו רעמים ויגבר קול עצום בכל הארץ אשר רא נודע
 ליושביה כמוהו : ויעש " את הדבר הנורא הזה למען הבהיל את
 בני האדם לשוב אל " לבלתי היות רעה בארץ : ובכל זאת לא
 שבו בני האדם מדרכם ויוסיפו על חרון אף " בעת ההיא ולא
 שתו איש לבו לכל זאת : ויהי לשבעת הימים בשנת שש מאות
 שנה לחי" נח ומי המבול היו על הארץ : ויבקעו כל מעיינות תהום
 ויפתחו ארובות השמים ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום וארבעים
 לילה : ויבא נח וביתו וכל החי אשר אתו אל התבה מפני מי
 המבול ויסגור " בעדם : ויקצו כל בני האדם הנשארים בארץ
 מפני הגשם כי המים גברו מאד על הארץ והבהמות והחיות עודם
 עומדים סביבות התבה : ויתקבצו כל בני האדם יחד כשבע מאות
 אלף איש ואישה ויבואו כלם אל נח אל התבה : ויקראו כלם אל
 נח לאמר פתח לנו זנבוא עמך אל התבה ולמה נמות אנחנו :
 ויען נח אותם לאמר בקול גדול מן התבה ויאמר אליהם הלא אתם
 מרדתם כלכם ב"י ותאמרו לא הו"י : ויבא " עליכם את הרעה
 הזאת להכחיד ולהאבד אתכם מעל פני האדמה : הלא זה הדבר
 אשר דברתי אליכם זה עשרים ומאת שנה היום הזה ולא שמעתם
 בקול " ועתה תחפצו לחיות בארץ : ויאמרו כלם אל נח דהנו
 ושבנו כלנו ער " אך פתח לנו ונחיה ולא נמות : ויען נח אותם
 לאמר הנה אך עתה בראותכם את צרת נפשכם תשובו אל " ו
 ולמה לא שבתם זה עשרים ומאת שנה אשר שם אותם לכם " למועד : ותבואו עתה ותדברו אלי את הדבר הזה מרעת נפשכם
 גם " לא ישמע אליכם ולא יאזין לכם ביום הזה ולא תצליחו
 בדבריכם היום : ויגשו כל בני האדם לשבור התבה לבוא בתוכה
 מפני הגשם כי לא יכלו לסבור את הגשם עליהם : וישלח " עליהם את כל החיות וכל הבהמות אשר עומדים סביבות התבה :
 ויגברו עליהם החיות ויכוס ויבריחום מעל התבה : וימיתו מהם
 החיות רבים ויבריחום מן המקום ההוא וילכו איש לדרכו ויפוצו על
 פני כל הארץ : והגשם עודנו יורד על הארץ וירד ארבעים יום
 וארבעים לילה ויגברו המים מאד מאד על הארץ : וימותו כל בשר

אשר

אשר על הארץ במים מאדם ועד בהמה ועד חיה ועד רמש ועד עוף השמים וישאר אך נח ואשר אתו בתבה : ויגברו המים וירכו מאד על הארץ וישאו את התבה ותרם מעל הארץ : ותלך התבה על פני המים ותהפך על פני המים הלוך והפוך הנה והנה ויתהפך כל החי אשר בה כהפוך את הנויד בסיר : ויהי צער גדול לכל היקום אשר בתבה והתבה חשבה להשבר : ויתבהל כל החי אשר בתבה וינהמו האריות ויגעו השוורים ויצעקו הזאבים : וכל היקום אשר בתבה מדבר וצועק בלשונו וישמע קולם למרחוק : וגם נח ובניו צועקים ונכוכים בצרתם וייראו יראה גדולה מאד ויגיעו עד שערי מורת : ויתפלל נח אל " ויצעק על הדבר הזה אל " ויאמר : אנא " הושיעה לנו כי אין כח בנו לסבול את הרעה הזאת אשר סבבתנו : כי אפפנו משברי מים ונחלי בליעל בעתונו קדמו אותנו מוקשי מות : עננו " עננו פנה אלינו וחננו פרנו והצילנו : וישמע "

בקול נח ויזכרו " ויעבר רוח על פני הארץ וישכו המים ורננה התבה : ויסכרו מעיינות תהום וארובות השמים ויכלא הגשם מן השמים : והמים היו הלוך וחסור בימים והם ותנח התבה בהרי אררט : ויפתח נח את חלון התבה בעת ההיא : ויקרא נח עוד אל " בעת ההיא ויאמר אנא " אלהי כל הארץ והימים וכל אשר בהם : הוציאה ממסגר נפשי ממאסרי אשר שמתני בו כי יגעתי באנחתי מאד : וישמע " בקול נח ויאמר אליו במלאתך שנה תמימה אז תצא : ויהי לתקופת השנה עד מלאת לנח שנה תמימה לשבתו בתבה חרבו המים מעל הארץ ויכר נח את מכסה התבה : בעת ההיא בשבעה ועשרים יום לחדש השני יבשה הארץ אך לא יצאו נח ובניו וכל אשר אתו מן התבה עד אשר דבר אליהם " : ויהי ביום דבר " אלהים לצאת ויצאו כלם מן התבה וילכו וישבו איש לדרכו ואיש למקומו : ונח ובניו ישבו בארץ

הארץ וישכו המים ורננה התבה : ויסכרו מעיינות תהום וארובות השמים ויכלא הגשם מן השמים : והמים היו הלוך וחסור בימים והם ותנח התבה בהרי אררט : ויפתח נח את חלון התבה בעת ההיא : ויקרא נח עוד אל " בעת ההיא ויאמר אנא " אלהי כל הארץ והימים וכל אשר בהם : הוציאה ממסגר נפשי ממאסרי אשר שמתני בו כי יגעתי באנחתי מאד : וישמע " בקול נח ויאמר אליו במלאתך שנה תמימה אז תצא : ויהי לתקופת השנה עד מלאת לנח שנה תמימה לשבתו בתבה חרבו המים מעל הארץ ויכר נח את מכסה התבה : בעת ההיא בשבעה ועשרים יום לחדש השני יבשה הארץ אך לא יצאו נח ובניו וכל אשר אתו מן התבה עד אשר דבר אליהם " : ויהי ביום דבר " אלהים לצאת ויצאו כלם מן התבה וילכו וישבו איש לדרכו ואיש למקומו : ונח ובניו ישבו בארץ

הארץ וישכו המים ורננה התבה : ויסכרו מעיינות תהום וארובות השמים ויכלא הגשם מן השמים : והמים היו הלוך וחסור בימים והם ותנח התבה בהרי אררט : ויפתח נח את חלון התבה בעת ההיא : ויקרא נח עוד אל " בעת ההיא ויאמר אנא " אלהי כל הארץ והימים וכל אשר בהם : הוציאה ממסגר נפשי ממאסרי אשר שמתני בו כי יגעתי באנחתי מאד : וישמע " בקול נח ויאמר אליו במלאתך שנה תמימה אז תצא : ויהי לתקופת השנה עד מלאת לנח שנה תמימה לשבתו בתבה חרבו המים מעל הארץ ויכר נח את מכסה התבה : בעת ההיא בשבעה ועשרים יום לחדש השני יבשה הארץ אך לא יצאו נח ובניו וכל אשר אתו מן התבה עד אשר דבר אליהם " : ויהי ביום דבר " אלהים לצאת ויצאו כלם מן התבה וילכו וישבו איש לדרכו ואיש למקומו : ונח ובניו ישבו בארץ

פרישת נח

אשר דבר אליהם יי ויעבדו את יי כל ימיהם : ויי ברך את נח ואת בניו בצאתם מן התבה : ויאמר אליהם יי פרו ורבו ומלאו את כל הארץ : ועצמו ושרצו בכל הארץ ורבו בה : ואלה שמות בני נח יפת חם וישם ויולדו להם בנים אחר המבול : כי לקחו להם נשים לפני המבול : אלה בני יפת גומר ומגוג ומרי ויון ורחובל ומשך ותירס בנים שבעה : ויהיו בני גומר אשכנז וריפת ותוגרמה : ובני מגוג אליחורף ולובב : ובני מרי אחון וזילא וחוני וליטי : ובני יון אלישה ותרשיש כתים ורודנים : ובני תוכל אריפי וכשר ותארי : ובני משך חרון וזרון ושיכשני : ובני רחירס בניוב וגירא וכיוון ולופריון וגילק : אלה הם בני יפת למשפחותיהם ויהיו פקודיהם בימים ההם כארבע מאות וששים איש : ואלה בני חם כוש ומצרים ופוט וכנען בנים ארבעה : ויהיו בני כוש סבא וחזילר וסבתרה ורעמא וסבתכא ובני רעמה שבא ודרן : ובני מצרים לוד ועונם ולהב ונפתוח ופתרום וכסלוח וכפתור : ובני פוט גבל וחרן ובנה וערן : ובני כנען צידון וחת ואמרי וגרגשי וחוי וערקי וסיני וארורי וצמר וחמת אלה הם בני חם למשפחותיהם ופקודיהם בימים ההם כשבע מאות ושלושים איש : ואלה בני שם עילם ואשור וארפכשד ולוד וארם בנים חמשה : ויהיו בני עילם שושן ומחול וחרמון : ובני אשור מירס ומוקיל : ובני ארפכשד שלח וענר ואשכול : ובני לוד פתור ועזיון : ובני ארם עוץ וחול וגתר ומש : אלה הם בני שם למשפחותם ומספרם בימים ההם כשלש מאות ושבעים איש : אלה תולדות שם שם הוליד את ארפכשד וארפכשד הוליד את שלח ושלח הוליד את עבר : ולעבר יולד שני בנים שם האחד פלג כי בימיו נפלגו חיי בני האדם ובאחרית ימיו נפלגה הארץ : ואת שם השני קרא יקטן לאמר המעטו והקטנו חיי בני האדם בימיו : אלה בני יקטן אלמורד ושלף וחצרמורת וירח : והדורם ואוול ודקלרה ועובל ואבימאל : ושבא ואופיר וחזילה ויובב כל אלה בני יקטן : ופלג אחיו הוליד את רעו ורעו הוליד את שרוג : ושרוג הוליד את נחור ונחור הוליד את תרח : ויחי תרח שלשים ושמונה שנה ויולד את הרן ואת נחור : וכוש בן חם בן נח לקח אישה בימים ההם לעת

לעת זקנתו ותלד בן ויקראו את שמו נמרוד לאמר בעת ההיא החלו בני האדם למרוד ולפשוע באלהים עוד : ויגדל הילד ואביו אהבו מאד כי בן זקונים הוא לו : ויתן לו כוש את כתנות העור אשר עשה האלהים לאדם ולאשתו בצאתם מן הגן : ויהי אחרי מות אדם ואשתו ויתנו את הכתנות לחנוך בן ירד ובחלקה חנוך אל האלהים ויתנם אל מתושלח בנו : ובמות מתושלח לקח אותם נח ויביאם אתו אל התבה והיו אתו עד צאתם מן התבה : ויהי בצאתם ויגנוב חם את הכתנות ההם מנח אביו ויקחם ויסתירם מאחיו ובלדת חם את כוש בכורו נתן לו את הכתנות בסתר : והיו עם כוש ימים רבים ויסתירם גם הוא מאת בניו ואחיו : ויהי כאשר ילד כוש את נמרוד ויתן לו את הבגדים ההם באהבתו אותו : ויגדל נמרוד והיו בן עשרים שנה וילבש את הבגדים ההם : ויתחזק נמרוד כאשר לבש את הבגדים ויתן לו האלהים כח וגבורה והיה גבור ציד בארץ : הוא היה גבור ציד בשדה והיה צודה את החיות ויבן מזבחות ויקרב עליהן את החיות לפניו : ויתחזק נמרוד ויקם מאחיו וילחם מלחמות אחיו מכל אויביהם מסביב ויתן יי את כל אויבי אחיו בידו : ויצליחם ויפגועם בכל מלחמותיו וימלוך בארץ : על כן היה למשל בימים ההם כאשר יריק איש את חניכיו להלחם ויאמרו אליו כנמרוד אשר היה גבור ציד בארץ והצליח במלחמותיו : אשר גבר מאחיו ויצילם מכף אויביהם כן יחזקנו ויצילנו יי היום הזה : והיו בהיות נמרוד בן ארבעים שנה ובעת ההיא היתה מלחמה בין אחיו ובין בני יפת והיו אחיו תחת יד אויביהם : ויתחזק נמרוד בעת ההיא וילך ויקבוץ את כל בני כוש וכל משפחות חם כארבע מאות וששים איש : וישכור גם את כל אוהביו וכל יודעיו לפנים כשמונים איש ויתן שכרם וילך עמם למלחמה : והיו בדרך ויחזק נמרוד את לב כל העם אשר הלכו אתו ויאמר אליהם אל תיראו ואל תערצו כי נתון ינתנו כל איבינו בידנו ועשיהם להם כטוב בעיניכם : וילכו כל האנשים האלה כחמש מאות וארבעים איש וילחמו על אויביהם וישחיתום ויכניעום תחת ידם וישם נמרוד עליהם נציבים במקומותם : ויקח

פרשת נח

מבניהם לערבון ויהיו כלם עבדים לנמרוד ולאחיו ויפנו וישבו נמרוד וכל העם אשר אתו למקומותם : ויהי כאשר שב נמרוד מהמלחמה בשמחה כאשר נצח את כל אויביו : ויועדו כלם יחד כל אחיו וכל יודעיו לפנים וימליכוהו עליהם וישימו את כתר מלכות בראשו : וישם שרים ושופטים ומנהיגים על עבדיו ועל כל עמו כמשפט המלכים : וישם שר צבאו את תרח בן נחור ויגדלהו וינשאהו מעל כל השרים אשר לו : ויהי כאשר מלך בכל אות נפשו וכאשר נצח את כל אויביו מסביב : ויתיעץ עם כל יועציו לבנות לו עיר לבית מלכותו ויעשו בן : וימצאו בקעה גדולה מנגד למזרח השמש ויבנו לו שם עיר גדולה ורחבה מאד : ויקרא נמרוד את שם העיר אשר בנה שנער כי נער יי את אויביו מפניו וילכדם : וישב נמרוד בשנער וימלוך לבטח וילחם עם כל אויביו ויכניעם ויצליח בכל מלחמותיו ותגדל מלכותו מאד : וכל הגוים וכל הלשונות שמעו את שמעו ויתקבצו כלם יחד אליו ויביאו לו מנחות וישתחו לו ארצה ויודו לאדון ומלך עליהם וישבו כלם אתו בעיר שנער : וימלוך נמרוד בארץ על כל בני נח ויהיו כלם תחת ידו ותחת עצתו : ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחרים : אך לא הלך נמרוד בדרכי יי וירשיע מכל האדם אשר היו לפניו מימי המבול עד הימים ההם : ויעש אלהי עץ ואבן וישתחו להם וימרוד ביי וילמד את כל עבדיו וכל אנשי הארץ את כל דרכיו הרעים וגם מרדון בנו הרשיע מאד מאביו והיה כל אשר ישמע את מעשה מרדון בן נמרוד וענה ואמר עליו מרשעים יצא רשע : על כן היה למשל בכל הארץ לאמר מרשעים יצא רשע ויהי למשל בדברי כל האדם מהיום ההוא והלאה עד היום הזה : ותרח בן נחור שר צבא נמרוד היה גדול מאד בימים ההם בעיני המלך ובעיני כל עבדיו ויאהבוהו המלך והשרים וינשאוהו מאד : ויקח תרח אשה ושמה אמתלאי בת כרנבו : ותהר אשת תרח ותלד בן בימים ההם : בן שבעים שנה היה תרח בלדת אותו : ויקרא תרח את שם בנו הנולד לו אברם לאמר כי הרימו למלך בימים ההם וינשאהו מעל כל השרים אשר אתו :

פרשה

פרשת נח

פרשה ויהי בלילה ההוא עת הולדת את אברם ויבואו כל עברי תרח וכל חכמי נמרוד וכל חרטומיו ויאכלו וישתו בבית תרח וישמחו עמו בלילה ההוא : ויהי בצאת כל החכמים והחרטומים מבית תרח וישאו את עיניהם השמימה בלילה ההוא אל הכוכבים ויראו והנה כוכב אחד גדול מאד בא ממזרח שמש וירץ בשמים ויבלע ארבעה כוכבים מארבע רוחות השמים : ויתמהו כל חכמי המלך וכל החרטומים מהמראה ההוא ויבינו החכמים את הדבר ההוא וידעו אודותיו : ויאמרו איש אל רעהו אין זה כי אם הילד אשר נולד בלילה הזה לתרח : אשר יגדל ויפרה וירבה מאד ויירש את כל הארץ הוא ובניו עד עולם ויהרוג הוא וורעו מלכים גדולים ויירשו את ארצם : וילכו ויבאו כל החכמים וכל החרטומים בלילה ההוא איש לביתו : ויהי בבוקר וישכימו כלם יחד כל החכמים וכל החרטומים ויורעו כולם בבית מועדם : וידברו ויאמרו איש אל רעהו הנה המראה אשר ראינו אמש נעלם מהמלך לא נודע אליו : והיה אם יודע הדבר למלך באחרית הימים ואמר אלינו למה העלמתם את הדבר ממני וימיתנו כלנו : ועתה לכו ונגידה למלך את המראה אשר ראינו ואת פתרון הדברים ונקינו אנחנו : ויעשו כן וילכו כלם ויבאו אל המלך וישתחוו לו ארצה ויאמרו יחי המלך יחי המלך : אנחנו שמענו אשר נולד בן לתרח בן נחור שר צבאך ונבוא אמש בלילה אל בירנו ונאכל לחם ונשתה ונשמח עמו בלילה : ויהי כאשר יצאו עבריך מבית תרח ללכת לביתינו ללון איש בבית מלוגו : ונשא את עינינו השמימה ונראה והנה כוכב אחד גדול מאד בא ממזרח השמש : וירץ הכוכב ההוא במרוצה גדולה ויבלע ארבעה כוכבים גדולים מארבע רוחות השמים : ויתמהו עבריך על המראה ההוא אשר ראינו ויתבהלו מאד : ונשפוט את המראה ונדע בחכמתנו את פתרון המראה ההוא על נכונה : כי על הילד היולד לתרח היה הדבר ההוא אשר יגדל וירבה מאד ועצם וימית את כל מלכי הארץ ויירש את כל ארצם הוא ובניו וורעו עד עולם : ועתה אדוננו המלך הנה הודענוך את אשר ראינו על הילד הזה על נכונה : אם על המלך טוב לתת לאביו

פרישת נח

לאביו מחיר בילד ההוא ונהרגהו : טרם אשר יגדל וירכה בארץ ותרבה רעתו עלינו ב ארץ ואכדנו כלנו אנחנו ובנינו וזרענו ברעתו : וישמע המלך את דבריהם וייטבו בעיניו וישלח ויקרא אל תרח ויבא תרח לפני המלך : ויאמר המלך אל תרח הגר הוגר לי אשר נולד לך בן אמש וכזאת וכזאת נראה בשמים במולדו : ועתה תנה לי את הילד ההוא ונהרגהו טרם תצמח עלינו רעתו ואתן לך מחירו מלא ביתך כסף וזהב : ויען תרח את המלך ויאמר אליו שמעתי אדוני המלך את דבריך כל אשר יחפוץ אדוני המלך יעשה עבדו : אולם אדוני המלך אגיד אליך את אשר קרה לי אמש עד אשר אראה את עצת המלך אל עבדו ואחר אשיב את המלך על דבריו ויאמר המלך דבר : ויאמר תרח אל המלך כי אעיון בן מורד בא אלי אמש אל ביתי בלילה לאמר : תנה לי את הסוס הגדול הטוב אשר נתן לך המלך ואתן לך מחירו כסף וזהב ומלוא ביתך תבן ומספוא : ואומר אליו עד אשר אראה את אדוני המלך על דבריך והיה הדבר אשר ידבר אלי המלך אותו אעשה : ועתה אדוני המלך הנה גליתי את אונך על הדבר הזה והיה העצה אשר יתן אדני המלך את עבדו אותה אעשה : וישמע המלך את דברי תרח ויחר אפו ויחשבהו לכסיל : ויען המלך את תרח ויאמר אליו הכסיל ובער אתה או חסר תבונה כי רעשה את הדבר הזה : כי תתן את סוסך הטוב בכסף או בזהב ואף אם בתבן ומספוא : החסר כסף וזהב אתה עד אשר אין לך רחבן ומספוא למאכל סוסך כי תעשה את הדבר הזה : ומה לך בכסף או בזהב ואף בתבן ומספוא כי תתן את סוסך הטוב אשר נתתי לך אשר אין סוס כמוהו בכל הארץ : ויכל המלך לדבר ויען תרח את המלך לאמר כדבר הזה דבר אדוני המלך אל עבדו : כי אדוני המלך מה הדבר הזה אשר דברת אלי לאמר רגנה בנך ונמיתהו ואתן לך מחירו כסף וזהב מה אעשה בכסף או בזהב אחרי מות בני כי מי ירשני אחרי : והיה במותי ושב הכסף וזהב ההוא אל אדוני המלך אשר נתנו : והי כשמוע המלך את דברי תרח ואת המשל אשר הביא על המלך ויחר למלך מאד ויקצוף על

על הדבר הזה וחמתו בערה בו : וירא תרח כי חרה אף המלך עליו ויען ויאמר אל המלך הנה כל אשר לי ביד המלך : ואשר יחפוץ אדוני המלך לעשות לעבדו יעשה ואף בני הנה הוא ביד המלך בלא מחיר הוא ושני אחיו הגדולים ממנו : ויאמר המלך אל תרח לא כי קנה אקנה את בנך הקטן במחיר : ויען תרח את המלך לאמר כי אדוני המלך ידבר נא עבדך דבר לפניך : וישמע המלך את דבר עבדו ויאמר המלך דבר כי שומע אני : ויאמר תרח יתן לי אדוני המלך זמן שלשה ימים עד דברי אל נפשי ואל ביתי את דברי אדוני המלך ואפצר בם על הדבר הזה : וישמע המלך אל תרח ויעש כן ויתן לו זמן שלשת ימים : ויצא תרח מאת פני המלך וילך ויבוא אל ביתו וידבר אליהם את כל דברי המלך וייראו האנשים מאד : ויהי ביום השלישי וישלח המלך אל תרח לאמר שלח לי את בנך במחיר כאשר דברתי לך : והיה אם לא תעשה את הדבר הזה ושלחתי והמיתו גם את כל אשר בביתך ולא ישאירו לך עד משתין בקיר : וימהר תרח כי היה דבר המלך נחוץ אליו ויקח את הילד אחד מעבדיו אשר ילדה לו שפחתו ביום ההוא אשר יולד את אברם : ויבא תרח את הילד ההוא אל המלך ויקח את מחירו : ויהי יי את תרח בדבר הזה לבלתי המית נמרוד את אברם : והמלך לקח את הילד מיד תרח וינפץ את מוחו ארצה בידו וימת אותו כי חשב כי אברם הוא : ויסתר הדבר מהיום ההוא והלאה וישכח מלב המלך כי מאת יי היה זה לבלתי מות אברם : ותרח לקח את אברם בנו בסתר ואת אמו ואת מניקתו ויחביאם במערה ויתן להם מחייתם מדי חדש בחדשו : ויהי יי את אברם במערה ההיא ויגרל ויהי אברם במערה עשר שנים : והמלך וכל שריו ועבדיו וכל החרטמים וחכמים אשר למלך חשבו כי המית המלך את אברם : והרן בן תרח אחי אברם הגדול ממנו לקח אשה בימים ההם כי שלשים ותשע שנים היה הרן בקחתה : ותהר אשת הרן ותלד לו בן ויקרא את שמו לוט : ותהר עוד ותלד בת ותקרא את שמה מלכה : ותהר עוד ותלד בת ותקרא את שמה שרי : בן ארבעים ושתים שנים היה הרן בלדתו את

פרשת נח

את שרי היא שנת עשר לחיי אברם : בימים ההם יצאו אברם ואמו ומניקתו מהמערה כאשר שכחו המלך ועבדיו את אודות אברם : והי כצאת אברם מהמערה וילך לו אל נח ושם בנו וישב עמם בביתם ללמוד את מוסר יי ואת דרכיו ואיש לא ידע את אברם : וישרת אברם את נח ואת שם בנו ימים רבים : והי אברם בבית נח שלשים והשע שנים : וידע אברם את יי מבין שלש שנים וילך בדרכי יי עד יום מותו כאשר הורהו נח ושם בנו : וכל בני הארץ פשעו ביי מאד בימים ההם וימרדו בו ויעבדו אלהים אחרים וישכחו את יי אשר בראם בארץ : ויעשו להם כל בני הארץ איש אלוהו בימים ההם אלהי עץ ואבן אשר לא ישמעו ולא ידברו ולא יצילו ויעבדום בני האדם והיו להם לאלהים : והמלך וכל עבדיו ותרם וכל ביתו היו ראשונה בימים ההם לכל העובדים עץ ואבן : והיו לתרם שנים עשר אלהים גדולים אלהי עץ ואבן לשנים עשר חדשים ויעבוד כל אחד חדשו : והי מרי חדש בחדשו יקריב תרם מנחה ונסכים לאלהיו וישתחוה להם ויעבוד אותם ככה יעשה תרם כל הימים : וגם כל הדור ההוא רע בעיני יי ויעשו ככה איש אלהיו ואת יי אשר בראם עזבו : ולא נמצא איש בימים ההם בכל הארץ אשר ידע את יי כי עבדו כלם איש את אלהיו : וזלתי נח וביתו וכל אשר היה תחת עצתם ידעו את יי בימים ההם : ואברם בן תרם הולך וגדל בימים ההם בבית נח ואיש לא ידע ויי עמו : ויתן יי לאברם לב שומע ותכונה ידע את כל אשר יעשו כל הדור ההוא שהוא הבל : וגם את כל אלהיהם אשר יעבדו להם הבל הם ואין בס מועיל : וירא אברם את השמש בארץ ויאמר אברם אל לבו אך עתה השמש הזאת אשר זרחה על כל הארץ הוא האלהים ולו אעבוד : ויעבוד אברם את השמש ביום ההוא ויתפלל אליו ביום ההוא : והי בערב ותבוא השמש כמשפט ויאמר אברם בלבו אך עתה אין זה אלוה : וידבר אברם עוד בלבו מי הוא אשר עשה את השמים ואת הארץ ומי אשר ברא כל האדם הזה על הארץ איפה הוא : ויהשך עליו הלילה וישא עיניו ימה וצפונה ונגבה ומזרחה וירא והנה קול השמש שקטה מעל הארץ ויחשך היום

היום: וירא אברם את הירח ואת הכוכבים לפניו ויאמר אך עתה
הנה זה אלה אשר ברא כל הארץ וכל האדם והנה עבדיו אלה
הם לפניו: ויעבד אברם את הירח ואתפלל אליו כל הלילה ההוא:
ויהי בבקר ויאר היום ותזרח השמש על הארץ כמשפט: וירא
אברם את כל הדברים האלה אשר עשה יי אלהים בארץ: ויאמר
אברם בלבו אך עתה אין אלה אלוהות אשר עשו את הארץ וכל
האדם כי אם עבדי אלהים המה: וישב אברם בבית נח וידע
אברם שם את יי ואת דרכיו ויהי אברם עובד את יי כל ימי חייו:
וכל הדור ההוא שכחו את יי ויעבדו אלהים אחרים עץ ואבן
וימרדו ביי כל הימים: והמלך נמרוד מלך לבטח ותהי כל הארץ
תחת ידו: ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים: ויתיעצו כל
שרי נמרוד וכל גדולותיו בעת ההיא פוט ומצרים וכוש וכנען
למשפחותיהם: ויאמרו איש אל רעהו הבה נבנה לנו עיר ובתוכה
מגדל ומבצר חזק וראשו בשמים ונעשה לנו שם למען היותנו מושלים
על כל העולם: ולמען תחרל רעת אויבינו מעלינו ונמלוך עליהם
בחזקה ולא נפוץ על פני כל הארץ ממלחמותיהם: וילכו ויבאו
כלם לפני המלך ויגידו את הדברים האלה אל המלך והודה להם
המלך על הדבר הזה ויעשו כן: ויתקבצו כל חמור הכפיר לכ"א הכתוב
המשפחות כשש מאות אלה איש וילכו לבקש ^{ויחללו בקעה כי מבקשים}
ארץ רחבה מאד לבנות את העיר ואת המגדל ויבקשו בכל הארץ
ולא מצאו כי אם בקעה אחת מקדם בארץ שנער מהלך שנתים
ימים ויסעו כלם אליה וישבו שם: ויחלו ללבון הלבנה ולשרוף
לשריפה לבנות את העיר ואת המגדל אשר זממו: ויהי להם בנין
המגדל לפשע וחטאה ויחלו לבנותו ויהי הם בונים וימרדו ביי אלהי
השמים ויחשבו בלבבם להלחם בו ולעלות השמימה: ויתחלקו
כל האנשים האלה וכל המשפחות לשלשה חלקים ותאמר
האחת נעלה השמימה ונלחם בו: והשנית אמרה נעלה השמים
ונעמיד שם את אלהינו ונעבדם שם: והשלישית אמרה נעלה
השמים ונבנה אורחו בקשתות ורמחים: וידע האלהים את כל
מעשיהם ואת כל מחשבותם הרעה וירא את העיר ואת המגדל
אשר

פרשת נח

אשר הם בונים : ויהי בהיותם בונים ויבנו להם עיר גרולה ומגדל בתוכה גבוה וחזק מאד מאד : כי מרוב הגבהות לא יגיע החומר והלבנים אצל הבונה בעלותם אליו עד מלאות לעולים שנה תמימה : ואחרי כן יגיעו אל הבונים ויתנו להם החומר והלבנים ככה יעשו להם בכל יום : ויהיו אלה עולים ואלה יורדים כל היום : ויהי כאשר תפול לבנה מידם ותשבר ויבכו כלם עליה וכאשר יפול אדם וימת אין מביט אליו מהם : וידע יי את מחשבותם ויהי עת בונים ויזרקו החצים אל השמים ויפלו כל החצים עליהם מלאים דם : ויהי כראותם ויאמרו איש אל רעהו אך הנה הרגנו את כל אשר בשמים : כי מאת יי היתה זה למען התעם ולמען הכחידם מעל פני הארמה : ויבנו את המגדל ואת העיר ויעשו כדבר הזה יום יום עד מלאות להם ימים רבים ושנים : ויאמר האלהים אל שבעים המלאכים העומדים ראשונה לפניו הקרובים אליו לאמר : הכה נדרה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו ולא יבינו איש שפת רעהו ויעש להם כן : ויהי מהיום ההוא והלאה שכתו איש שפת רעהו ולא יבינו לדבר כלם יחד בשפה אחת : ויהי כאשר יאמר איש אל רעהו תנה לי אבן לבנות ויתן לו חומר וכאשר יאמר תנה חומר ויתן לו אבן : ויהי כאשר יקח הבונה מיד רעהו את החומר או את אבן אשר לא אמר וישליכם הבונה מידו ויפילם על רעהו וימת : ויעשו כדבר הזה ימים רבים וימותו מהם הרבה בדבר הזה : ויי הכה את שלשת החלקים אשר היו שם וייסרם כמפעלותם וכמחשבותיהם : אשר אמרו נעלה השמים ונעבוד את אלהינו שם היו לקופים ושנהבים ואשר אמרו נכה השמים בחצים המיתם יי איש ביד רעהו : והשלישית אשר אמרה נעלה השמים ונלחם בו הפיצם יי בכל הארץ : והנשארים בהם כאשר ידעו והבינו את הרעה אשר באה עליהם ויעזבו את הבנין ויפוצו גם הם על פני כל הארץ : ויחדלו לבנות את העיר ואת המגדל : על כן קרא למקום ההוא בבל כי שם בלל יי שפת כל הארץ הנה מקדם לארץ שנער והמגדל ההוא אשר בנו בני האדם פתחה הארץ את פיה ותבלע את שלישיתו ותרד גם אש

מן

מן חשמים ותשרוף את השלישית האחרת : והשלישית ממנו
 נשאר עד היום הזה ויהי ממנו אשר הלוי ברוח חשמים ויהי מחלך
 צלו שלשה ימים : וימותו רבים מבני האדם במגדל ההוא בשנה
 ההיא עם אשר אין להם מספר : ופלג בן עבר מרת כימים ההם
 בשנת שמונה וארבעים לחיי אברהם בן נחור : ויהיו כל ימי
 פלג תשע ושלשים שנה ומאתים שנה וימת : ויהי כאשר הפיץ יי
 את בני האדם בעון המגדל על פני כל הארץ ויפוצו לחלקים
 רבים : ויתפרדו כל בני האדם לארבע רוחות כל הארץ ויהיו כל
 המשפחות משפחה ומשפחה ללשונה ולארצה ועריה : ויבנו בני
 האדם ערים רבים למשפחותיהם בכל המקומות אשר הלכו שמה
 ובכל הארץ אשר הפיצם יי : ויהי מהם אשר בנו עריהם במקומות
 אשר נוטשו שמה ויקראו לערים ההם על שמותם או על שמות
 ביניהם או על שם אודותיהם : וילכו בני יפת בן נח ויבנו להם
 ערים במקומות אשר נפוצו שם ויקראו את כל ערים בשמותם
 ויתחלקו בני יפת על פני הארץ לחלקים וללשונות רבים : ואלה
 שמות כל משפחותיהם לכל עריהם אשר בנו להם כימים ההם אחר
 המגדל : ואלה בני יפת למשפחותיהם גומר ומנוג ומדי ויון ותובל
 ומשך ותירס אלה בני יפת לתולדותם : ויהיו בני גומר לעריהם הם
 פרקנוס היושבים בארץ פרנצה על נהר פרנצה על נהר סינה : ובני
 ריפת הם ברטונים היושבים בארץ ברטניה על נהר לידה השופך
 את מימיו בים הגדול גיחון הוא אוקינוס : ובני תוגרמה הם עשר
 משפחות ואלה שמותם בוזר ופרצינך וכולגר : ואליקנוס ורגביב
 וטורקי : ובזו וזביך ואונגר וטילמץ : ויהי מהם בוזר ואליקנוס
 ורגביב וטורקי : ובזו וזביך וטילמץ כל אלה נפוצו ויחנו צפונה
 ויבנו להם ערים : ויקראו את שמות הערים על שמותם הם החונים
 על נהרי היתלדהו ואטלך עד היום : אך אנגרי וכולגר ופרצינך
 הם חונים על הנהר הגדול נהר דובני ושמות עריהם גם הם על
 שמותם : ובני יון הם היונים היושבים בארץ קנדיא ומדי הם
 ארזולוס היושבים בארץ כורסן : ובני תובל הם היושבים על ארץ
 תושקנה על נהר פשיאה : ובני משך הם שובשני תירס הם רושני

פרשת נח

כושני ואנגלים : כל אלה הלכו ויבנו להם ערים הם הערים היושבים
 על ים יבוס : על נהר בירא השופך על נהר טורגאן : ובני אלישה
 הם אלמנייא וילכו גם הם ויבנו להם ערים הם הערים היושבים
 בין הרי יוב ושיבתמו : ויהיו מהם אנשי לומכרדי היושבים מעבר
 לנהרי יוב ושיבתמו ויכבשו את ארץ איטלייא וישבו בה עד היום :
 ובני כתים הם הרומיים החונים בבקעת כנפיא על ים תיבראיו :
 ובני דורנים הם היושבים תוך ערי ים גיחון בארץ בארדנה אלה
 הם משפחות בני יפת לעריהם וללשונותם אחר המגדל אשר נפוצו
 שם : ובני חם בן נח הלכו גם הם ויבנו להם ערים במקומות אשר
 נפוצו שם : ויקראו גם לשמות עריהם על שמותם ועל אודותם :
 ואלה שמות כל עריהם לכל משפחותיהם אשר בנו להם בימים ההם
 אחר המגדל : ויהיו בני חם כוש ומצרים ופוט וכנען לתולדותם
 ולעריהם : כל אלה הלכו ויבנו להם ערים כאשר מצאו ויקראו
 את עריהם על שמות אבותם כוש ומצרים ופוט וכנען : ויהיו בני
 מצרים הם לודים וענמים ולהבים ונפתוחים ופתרוסים וכסלוחים
 וכפתורים שבעה משפחות : כל אלה הם חונים על יאור שיחור
 הוא נחל מצרים ויבנו להם ערים ויקראו לעריהם על שמותם :
 ויתחתנו בני פתרוס ויבנו כסלוח זה את זה ויצאו מהם את
 הפלשתים ואת הגררים ואת העזתים ואת הגתים ואת העקרונים
 כל משפחות חמשה : גם אלה בנו להם ערים ויקראו את עריהם
 בשמות אבותם עד היום הזה : ובני כנען גם הם בנו להם ערים
 ויקראו לעריהם בשמותם אחת עשרה ערים וחצריהם אין מספר :
 וילכו ארבעה אנשים ממשפחת חם ויבאו כלם ארץ הכנר : ואלה
 שמות האנשים סדרם ועמורה אדמה וצבויים : ויבנו האנשים האלה
 להם ארבעה ערים בארץ הכנר ויקראו את שמות עריהם עד
 שמותם : וישבו בערים האלה הם וכניהם וכל אשר להם ויפרו
 וירבו מאד וישבו לבטח : וילך שעיר בן חור בן חוי בן כנען וימצא
 בקעה נגד הר פארן ויבן שם עיר וישב שם הוא ושבעה בניו
 וביתו : ויקרא לעיר אשר בנה שעיר על שמו היא ארץ שעיר עד
 היום הזה : אלה הם משפחות בני חם ללשונותם ולעריהם אשר
 נפוצו

נפוצו שם לארצותם אחר המגדל : ובני שם בן חם אבי כל בני עבר הלכו מהם גם הם ויבנו עריהם במקומות אשר נפוצו שם ויקראו לעריהם בשמותם : ויהיו בני שם עילם ואשור וארפכשד ולוד וארם ויבנו להם ערים ויקראו את שמות כל עריהם עד שמותם : ויצא אשור בן שם הוא ובניו ובני ביתו בעת ההיא עם רב מאד וילכו ויתרחקו אל ארץ אשר מצאו : וימצאו בקעה רחבה מאד בארץ אשר הלכו שם ויבנו שם ערים ארבעה ויקראו להם שמות על שמותם ועל שמות אודותיהם : ואלה שמות כל הערים אשר בנו להם בני אשור ארת נינוה וארת רסן ואת כלת ואת רחובות עיר וישבו שם בני אשור עד היום הזה : בני ארם הלכו גם הם ויבנו להם עיר ויקראו את שם העיר עוץ כשם אחיהם הנכור וישבו בה היא ארץ עוץ עד היום : ויהי בשנה השנית אחר המגדל ויצא איש מארץ נינוה מכית אשור ושמו בלע : וילך לגור באשר ימצא הוא וביתו : ויבואו עד נגד ערי הכנע מול סדום וישבו שם : ויקם האיש ויבן עיר קטנה שם ויקרא שמה בלע על שמו היא ארץ צוער עד היום הזה : אלה הם כל משפחות בני שם ללשונותם ולכל עריהם אשר נפוצו שם בארץ אחר המגדל : וכל מדינה ומדינה עיר ועיר משפחה ומשפחה מכל משפחות בני נח בנו להם ערים רבים אחרי כן : וימליכו עליהם מלכים בכל עריהם להתנהג על פיהם ככה יעשו כל משפחות בני נח עד עולם : ונמרוד בן כוש עורנו בארץ שנער וימלוך עליה וישב שם ויבנה שם ערים בארץ שנער : ואלה שמות הערים אשר בנה ארבע ערים ויקרא להן שמות על אודות אשר קרא להן בבנין המגדל : ויקרא את שם האחת בכל לאמר כי שם בבל יי שפת כל הארץ : ואת שם השנית קרא ארץ לאמר כי משם הפיצם יי והשלישית אכד לאמר מלחמה גדולה היתה במקום ההוא : והרביעית כלנה לאמר כי שם תמו וכלו כל שריו וגבוריו ויפוצו הם מעלי וימרדו בו ויהי כאשר בנה נמרוד את הערים ההם בארץ שנער

שנער ויושב בהם את יתר עמו ושריו וגבוריו אשר נשארו אתו במלכותו : ונמרוד ישב בכבל ויחדש שם את מלכותו עם יתר עבדיו וימלוך לבטח : ויקראו כל עבדי נמרוד ושריו את שמו אמרפל לאמר כי נפלו כל שריו וכל אנשיו בבנין המגדל ועל אודותיו : ובכל זאת לא שב נמרוד אל יי ה' מ"ס ועל אודותיו הוא ויוסף עוד דהרשיע וללמד רשעה לכל בני מ"ס ר"ל שאמר והפיל אברהם לכבשן האשועל שניהם נקראו : האדם : וגם מדרון בנו הרשיע מאביו ויוסף

לעשות ורחוסיף על כל תועבות אביו : ויחטיא את בני האדם על כן יאמרו מרשעים יצא רשע כן בעת ההיא נהיתה מלחמה בין משפחות בני חם כאשר ישבו בארצותם אשר בנו להם : ויצא כדורלעמר מלך עילם מתוך משפחות בני חם וילחם את משפחות בני חם ויכניעם תחת ידו : וילך אל חמשת ערי הכנען וילחם בהם ויכניעם ויהיו תחת ידו : ויעבדוהו שתים עשרה שנה ויתנולו מס בכל שנה : בעת ההיא מת נחור בן שרוג בשנה ההיא היא שנת תשע וארבעים שנה לאברהם בן תרח : ויהיו כל ימי נחור שמונה וארבעים שנה ומאת שנה וימת : ויהי בשנת החמישים שנה לחיי אברהם בן תרח ויצא אברהם מבית נח וילך בית אביו : ואברהם ידע את וילך בדרכיו ובמוסר יי וי' אלהיו עמו : ותרח אביו עודנו שר צבא למלך נמרוד בימים ההם ועודנו הולך אחרי דרכי נמרוד לעבוד אלהים אחרים עץ ואבן : ויבוא אברהם בית אביו וירא את אלהי אביו שנים עשר אלוהות עומדים כלם בבית אביו בהיכליהם : ויחר אף אברהם בראותו את הצלמים האלה בבית אביו : ויאמר אברהם חי יי אם יעמדו הצלמים האלה במעמרם בבית אבי : כה יעשה לי אלהים אשר בראני וכה יוסיף אם לא לשלשת ימים אשבר את כלם ויצא אברהם מאתם וחמתו בערה בו : וימהר אברהם ויצא מן החדר אל חצר אביו החיצונה וימצא את אביו יושב בחצר וכל עבדיו אתו ויבא אברהם וישב לפני אביו : וישאל אברהם את אביו לאמר הודיעני אבי איה האלהים אשר ברא את השמים ואת כל הארץ ואשר ברא את כל בני האדם על הארץ ואשר בראך ואשר בראני גם אני בארץ : ויען תרח את אברהם בנו ויאמר אליו הנה אשר

אשר ברא כל אלה אתנו בכיה : ויאמר אברם אל אביו הראם
נא לי אדוני ויבא תרח את אברם בנו אל החצר הפנימית אל
החדר : וירא אברם והנה כל החדר מלא אלוהות עץ ואבן שנים
עשר צלמים גדולים ואחרים קטנים עמהם אין מספר : ויאמר תרח
אל בנו הנה אלה הם אשר עשו את כל אשר ראיתי בכל הארץ
והם אשר בראו אותי ואותך וכל האדם בארץ : וישתחוה תרח
לכל אלהיו ויצא משם ואברם בנו יצא אתו משם : ויהי בצאת
אברם משם וילך וישב לפני אמו : ויאמר לאמו הנה אבי הראני
את אשר עשו את השמים ואת הארץ ואת בני האדם : ועתה מהר
וקח נא לי גדי עזים מן הצאן ועשית אותו מטעמים : והבאתי את
המטעמים ההם לאלהי אבי למנחה לאכול אולי ארצה לפניהם :
ותעש אמו כן ותקח גדי עזים ותעשהו מטעמים ותביא אותם אל
אברם : ויקח אברם את המטעמים מיד אמו ויביאם לפני אלהי אביו :
ויגש אליהם לאכול ותרח אביו לא ידע : ויהי הוא יושב אתם ביום
ההוא וירא אותם אברהם והנה אין קול להם ואין קשב ואין
תנועה ואין אחד מהם שולח יד לאכול : ויהתל בהם אברם ויאמר
אך עתה כי המטעמים אשר עשיתי לא הטיבו בעיניהם או מעט
הם להם על כן רא יאכלו : ועתה אעשה להם מחר מטעמים
אחרים טובים ורבים מזה עד אשר אראה מה אחריתם : ויהי
ממחרת ויצו אברם אל אמו אל המטעמים ותקם אמו ותקח שלש
גדיים טובים מן הצאן ותעש אותם מטעמים טובים כאשר אהב
בנה : ותתן את המטעמים ביד אברם בנה ותרח אביו לא ידע :
ויקח אברם את המטעמים מיד אמו ויביאם החדרה לפני אלהי
אביו : ויגש אליהם לאכול וירחן לפני כלם וישב אברם לפניהם
כל היום ההוא אולי יאכלו : וירא אברם אותם והנה אין קול להם
ואין קשב ואין שולח יד מהם אל המטעמים לאכול : ורוח אלהים
לבישה את אברם אחרי כן ביום ההוא בערב בתוך הבית ההוא :
ויקרא ויאמר אוי והוי על אבי ועל כל הדור הרע הזה אשר נטו
להם יתר אחרי ההכל : ויעבדו להם אלילים כאלה עץ ואבן אשר
לא יאכלון ולא יריחון ולא ישמעו ולא ידברו : פה להם ולא ידברו
עינים

פרשת נח

עֲנִיִּים לָהֶם וְלֹא יֵרָאוּ בָהֶם אֲזֵנִים לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ יְדֵיהֶם וְלֹא יִמְיִשּׁוּן לֶאֱכֹל רִגְלֵיהֶם וְלֹא יִהְיוּ כְמוֹתָם יִהְיוּ כָּל עֹשֵׂיהֶם וְכָל אֲשֶׁר בּוֹטַח בָּהֶם וְכָל אֲשֶׁר יַעֲבֹד וְיִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם : וַיְהִי כִּרְאוּרֹת אֲבָרָם אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְאֵת כָּל הַמַּעֲשִׂים הָרָעִים וַיַּחַר אִפּוֹ מְאֹד עַל אָבִיו : וַיִּמְהַר וַיִּלָּךְ וַיִּקַּח אֵת הַקִּרְדּוֹמוֹת בִּידוֹ וַיָּבֹא הַחֲדָרָה אֶל אֱלֹהֵי אָבִיו וַיִּשְׁבַּר אֵת כָּל אֱלֹהֹת אָבִיו : וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן כְּכֹלֹתוֹ לִשְׁבַר אֵת הַצִּלְמִים וַיִּתֵּן אֵת הַקִּרְדּוֹמוֹת בְּיַד הָאֱלֹהִים הַגְּדוֹל אֲשֶׁר הָיָה שֵׁם לִפְנֵיהֶם וַיֵּצֵא : וַתֵּרַח אָבִיו בָּא אֶל בֵּיתוֹ וַיִּשְׁמַע אֵת קוֹל מִכַּת הַקִּרְדּוֹמוֹת מִפֶּתַח הַבַּיִת וַיָּבֹא תֵרַח הַבִּיתָה לְדַעַת מַה זֶּה וְעַל מַה זֶּה : וַיִּשְׁמַע תֵּרַח אֵת קוֹל הַקִּרְדּוֹמוֹת בַּחֲדָר הַצִּלְמִים וַיֵּרַץ תֵּרַח הַחֲדָרָה אֶל הַצִּלְמִים וַיִּמְצָא אֵת אֲבָרָם בְּנוֹ בִּצְאָתוֹ מִשֶּׁם : וַיָּבֹא תֵרַח הַחֲדָרָה וַיִּמְצָא אֵת כָּל הָאֱלִילִים נֹפְלִים כָּלֵם נִשְׁבָּרִים וְהַקִּרְדּוֹמוֹת בְּיַד הַגְּדוֹל בָּהֶם כִּי לֹא נִשְׁבַּר וְהַמַּטְמָעִים אֲשֶׁר עָשָׂה אֲבָרָם בְּנוֹ עֹרְדוֹ לִפְנֵיהֶם : וַיִּרְא תֵרַח אֵת הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה וַיַּחַר אִפּוֹ מְאֹד וַיִּמְהַר וַיֵּצֵא מִן הַחֲדָר אֶל אֲבָרָם : וַיֵּצֵא אֶת אֲבָרָם בְּנוֹ עֹרְדוֹ יוֹשֵׁב בְּבֵית וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֵל כָּל אֱלֹהֵי : וַיַּעַן אֲבָרָם אֵת תֵּרַח אָבִיו וַיֹּאמֶר לֹא אֲדֹנִי כִּי מַטְעָמִים הִבֵּאתִי לִפְנֵיהֶם : וַיְהִי כֹאֲשֶׁר הִגַּשְׁתִּי אֵת הַמַּטְעָמִים לִפְנֵיהֶם לֶאֱכֹל וַיִּשְׁלַחוּ כָּלֵם יָדָם לֶאֱכֹל טָרֶם יִשְׁלַח יָדוֹ הַגְּדוֹל מֵהֶם לֶאֱכֹל : וַיִּרְא הַגְּדוֹל אֵת מַעֲשֵׂיהֶם אֲשֶׁר עָשׂוּ לִפְנָיו וַיַּחַר אִפּוֹ מְאֹד עֲלֵיהֶם : וַיִּלָּךְ וַיִּקַּח הַקִּרְדּוֹמוֹת אֲשֶׁר בְּבֵית וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם וַיִּשְׁבַּר אֵת כָּלֵם וְהִנֵּה הַקִּרְדּוֹמוֹת עֹרְדוֹ בִּידוֹ כֹּאֲשֶׁר רָאִיתָ : וַיַּחַר אֶף תֵּרַח עַל אֲבָרָם בְּנוֹ בְּדַבְּרוֹ הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר תֵּרַח אֶל אֲבָרָם בְּנוֹ בַּחֲמָתוֹ מַה הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ שֶׁקָּרָאתִי דֹבֵר אֵלַי : הִישׁ בְּאֱלֹהִים הָאֱלֹהִים רוּחַ וּנְפֶשׁ וְכַח לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלַי וְהִלָּא עֵץ וְאֶבֶן הֵמָּה וְאֲנִי עֹשֵׂי תִי אֹתָם : וַאֲיֵךְ תִּדְבַּר אֵלַי כֹּזְבִים לֵאמֹר הָאֱלֹהִים הַגְּדוֹל אֲשֶׁר אֹתָם הִכָּה אֹתָם וְתָתֵן אֵת הַקִּרְדּוֹמוֹת בִּידוֹ לֵאמֹר הוּא הִכָּה אֹתָם כָּלֵם : וַיַּעַן אֲבָרָם אֵת אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו וַאֲיֵךְ תַּעֲבֹד אֶת הָאֱלִילִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֵין בָּהֶם כֹּחַ לַעֲשׂוֹת דָּבָר : הֵהָצֵר יִצְלֹךְ הָאֱלִילִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֹתָהּ בּוֹטַח בָּהֶן אִם שְׁמוֹעַ יִשְׁמְעוּ אֶת תַּפְלֵהךָ

תפלתך בעת קראך אליהם : המלט ימלטוך מיד כל שונאיך אם לחום ילחמו לך את מלחמותיך באויביך כי תעבוד עץ ואבן אשר לא ידברו ולא ישמעו : ועתה לא טוב לכם לעשות את הדברים האלה אתה וכל בני אדם הרעים הנלוים אליך : הכסילים אתם או אולים אתם אשר אין בכם תבונה לעבוד את העץ ואת האבן ולעשות כדבר הזה : ותשכחו את יי האלהים אשר עשה את השמים ואת הארץ ואשר ברא אתכם בארץ ותביאו רעה גדולה על נפשותיכם בדבר הזה לעבוד עץ ואבן : הלא בדבר הזה חטאו אבותינו מימי קדם ויביא יי אלהי כל הארץ עליהם את מי המבול וישחית את כל הארץ : ואיך אתם תוסיפו לעשות הדבר הזה ותעבדו אלהים אחרים עץ ואבן אשר לא ישמעו ולא ידברו ולא יצילו מצרה לספות חרון אף אלהי כל הארץ עליכם : ועתה אבי חדל לך מזה ולא תביא רעה על נפשך ועל נפש בירך מזה : וימהר אברם וידלג לפני אביו ויקח את הקרדומות מיד אלוה אביו הגדול וישברוהו בה אברם וירץ לו : וירא תרח את כל אשר עשה לו אברם בנו וימהר ויצא מביתו וילך אל המלך : ויבא לפני נמרוד ויעמוד לפניו וישתחו למלך ויאמר לו המלך מה לך : ויאמר בי אדוני ילד יולד לי היום חמשים שנה וכזאת וכזאת עשה לי מאלהי וכוה וכוה דבר : ועתה אדוני המלך שלח נא ויבא לפניך ושפטהו במשפטיך למען נוצל מרעיו : וישלח המלך שלשה אנשים מעבדיו וילכו ויביאו את אברם לפני המלך : ונמרוד וכל שריו ועבדיו יושבים לפניו ביום ההוא ותרח ישב לפניו : ויאמר המלך אל אברם מה המעשה הזה אשר עשית לאביך ואל כל אלהיו : ויען אברם את המלך כדברים אשר דבר אל אביו ויאמר האלוה הגדול אשר היה אתם בבית עשה להם את אשר שמעת : ויאמר המלך אל אברם היש בהם כח לדבר ולאכול ולעשות ככל אשר דברת : ויען אברם את המלך לאמר ואם אין בהם כח למה תעבדם ולמה תתעה את כל בני האדם כהבליך : התחשוב לך כי הצל יצילוך או יעשו דבר מקטון ועד גדול כי תעבדום ולמה לא תעבדו אלהי כל הארץ אשר ברא אתכם ובשר נפשותיכם

בירך

בידו להמית ולהחיות : הוי מלך אויל כסיל ובער אוי לך עד עולם
 אמרתי כי אתה תורה דרך הישר אל כל עבדיך : ואולם אתה
 לא בן עשית ותמלא כל הארץ בעונותיך ובעונות כל אישך אשר
 הלכו בדרכיך : הלא ידעת אם לא שמעת כי כמעשה הזה הרע אשר
 אתם עושים בו חטאו אבותינו מימי קדם ויביא אלהי כל העולם
 עליהם את מי המבול : וישחית את כלם וגם כל הארץ שחרת
 בעבורם : ותקם אתה ואנשיך אלה היום תרכות אנשים חטאים
 ותעשו כמעשה הזאת לספות על חרון אף " אלהי עולם ולהביא
 רעה עליכם ועל כל הארץ : ועתה הסר מעליך את כל המעשה
 הרע הזה אשר אתם עושים ועבדו את אלהי עולם אשר נפשך
 בידו וטוב לך : ואם אין לכך הרע יאבה לשמוע את דברי לעזוב
 את כל דרכיך הרעים ולעבוד את אלהי עולם : בחרפה תמות
 באחרית הימים אתה וכל אנשיך וכל הנלוים אליך וכל השומעים
 את דבריך וכל ההולכים בדרכיך הרעים : ויכל אברם לדבר את
 כל דבריו לפני המלך והשרים וישא אברם את עיניו השמימה
 ויאמר ירא " את כל הרשעים וישפוט : ויהי כשמוע המלך את כל
 דברי אברם ויצו ויתנוהו אל בית הסוהר ויהי אברם בבית הסוהר
 ימים עשרה : ויהי מקץ הימים ההם וישלח המלך ויקבצו את כל
 השרים אשר למלך וכל שרי המדינות והחכמים ויבאו כלם
 לפני המלך וישבו כלם לפניו ואברם עודנו שם בבית הכלא
 ויאמר המלך אל כל השרים ואל כל החכמים השמעתם את כל
 אשר עשה בן תרח לאביו כזה וכזה עשה לו ואשלח ויביאורו
 לפני וכזאת וכזאת דבר אלי ולא פחד ולבכו לא נע ממני והנה
 הוא אסור בבית הסוהר : ועתה שפטו נא מה משפט יש לאיש
 הזה אשר קלל את המלך ואשר דבר ואשר עשה את כל הדברים
 האלה אשר שמעתם : ויענו כלם את המלך ויאמרו איש אשר
 יקלל את המלך יתלה על העץ ואולם בעבור אשר עשה את כל
 הדברים האלה אשר דבר ויבזה את אלהינו באש ישרוף כי כן
 המשפט על הדבר הזה : אם על המלך טוב לעשות את הדבר
 הזה ישלח נא את עבדיו ויבערו את כבשן הלכנים אשר לך שלשת
 ימים

פרשת נח

ימים לילה ויום ואחר נשליך את האיש ההוא בו : ויעש המלך כן ויצו את עבדיו ויתנו אש בכבשן המלך אשר בכשרים שלשה ימים ושלשה לילות : ויצו המלך להוציא את אברם מבית הכלא ולהביאו לשורפו באש : וכל עבדי המלך וכל השרים והגבורים אשר למלך וכל הפחות והשופטים כתשע מאות אלף איש וכר יושבי הארץ נצבים שם נגד הכבשן לראות את אברם : וכל הנשים וכל הטף נאספו כלם אל הגגות ואל המגדלים לראות באברם ויתיצבו כלם יחד מרחוק לא נותר אדם אשר לא בא ביום ההוא לראות : ויהי בבוא אברם ויראו אותו חרטומי המלך וכל החכמים : ויצעקו אל המלך ויאמרו אדוני המלך הלא זה האיש ידענו כי הוא הילד אשר בלע הכוכב הגדול ארבעה כוכבים במולדתו אשר דברנו אל המלך זה חמשים שנה היום : ועתה הנה אביו גם הוא מרה את פיך ויהתל כך בהביאו אליך ילד אחר ותהרגהו : ויהי כשמוע המלך את דבריהם ויחר אפו מאד ויצו ויבא תרח לפני המלך : ויאמר המלך השמעת את אשר דברו החכמים ועתה הגד נא לי נכונה איך עשית והיה אם אמת תדבר ונמלטת אתה : וירא תרח את המלך כי חרה אפו מאד ויאמר תרח אל המלך אמת שמעת אדוני המלך ואשר דברו חכמך נכונה הוא : ויאמר המלך ואיך תעשה הדבר הזה ותמרה את פי ותתן לי את הילד אשר לא ילדת ולקחת מחירו : ויען תרח את המלך ויאמר כי נכמרו רחמי על בני בעת ההיא ואקח את בן שפחתי ואביאהו אל המלך : ויאמר המלך ומי אשר יעץ עליך הדבר הזה הגד נא לי אל הכחד ממני דבר ולא תמות : ויירא תרח מאד מלפני המלך ויאמר אל המלך הרן בני הגדול הוא אשר יעצני הדבר הזה והרן היה בימים ההם אשר יולד אברם בן שלשים ושתים שנה : והרן לא יעץ את אביו מאומה כי תרח דבר את הדבר אל המלך בעבור הציל את נפשו מן המלך כי ירא מאד : ויאמר המלך אל תרח הרן בנך אשר יעצך הדבר הזה ימות באש עם אברם כי משפט מות עליו על אשר מרה את פי המלך בעשותו הדבר הזה : והרן נטה בעת ההיא אחרי אברם אך הסתיר את הדבר בלבו : ויאמר הרן אל

לבו

ה 3

פרשת נח

לבו אך עתה הנה המלך תפש את אברם על הדברים האלה אשר עשה אברם והיה אם יגבר אברם מן המלך והלכתי אחריו ואם יגבר המלך עליו והלכתי אחרי המלך : והיה כאשר דבר תרח על הרן בנו את הדבר הזה אל המלך ויצו המלך ויתפשו גם את הרן עם אברם : ויביאו את שניהם לפני המלך ויצו המלך לאסור את שניהם את אברם ואת הרן אחיו ולהשליך אותם אל האש : וכל יושבי הארץ ועבדי המלך והשרים וכל הנשים והטף עומדים שם ביום ההוא עליהם : ויקחו עבדי המלך את אברם ואת הרן אחיו ויפשיטום מכתנותיהם ומכל בגדיהם רק מכנסיהם היו עליהם : ויאסרו את ידיהם ואת רגליהם בחבלי בוך וישאום עבדי המלך וישליכו אותם יחד אל הכבשן : ויקנא " על אברם ויחמול עליו וירד " ויצל את אברם מן האש ולא נשרף : אך כל החבלים אשר אסרוהו בהם נשרפו כלם ויותר אברם ויתהלך בתוך האש : והרן בהשליכו אותו באש מת וישרף והיה לאפר כי לא היה לבכו שלם את " : והנשים אשר השליכו אותם אל האש עלה להב האש אליהם וישרפו כלם בשביב האש וימותו מהם כשנים עשר איש : והיה אברהם מתהלך בתוך האש שלשה ימים ושלשה לילות ויראו אותו כל עבדי המלך מתהלך בתוך האש : ויבאו כל עבדי המלך ויגידו למלך לאמר הנה ראינו את אברם הולך ובא בתוך האש וגם המכנסים אשר עליו לא נשרפו באש אך חברי מאסרו נשרף וניתר : וירי כשמוע המלך את דבריהם ויפג לבו בדבריהם ורא האמין אליהם וישלח שרים אחרים נאמנים לראות את הדבר הזה וילכו ויראו ויגידו למלך ויקם המלך וילך לראות וירא את אברם הולך ובא בתוך האש וירא את גווית הרן שרופה באש ויתמה המלך מאד מזה : ויצו המלך להוציא את אברם מתוך האש ויגשו עבדי המלך להוציאו ולא יכלו כי שביב האש והלהב עולה לקראתם מן הכבשן וינוכו עבדי המלך ממנו : ויגער המלך בכל עבדיו לאמר מהרו והוציאו את אברם מן האש ולא תמותו : ויגשו עבדי המלך להוציא את אברם ויעל הלהב אליהם וישרוף את פניהם וימותו מהם שמונה אנשים

אנשים : ויהי כראות המלך כי לא יכלו עבדיו לגשת אל האש
 פן ישרפו ויקרא המלך אל אברם לאמר : צא אברם עבד האלהים
 אשר בשמים מתוך האש ובא הנה לפני : וישמע אברם בקול המלך
 ויצא אברם מתוך האש ויבא ויעמד לפני המלך : והי כאשר יצא
 אברם ויראו המלך וכל עבדיו את אברם בא במכנסיו עליו לפני
 המלך כי לא נשרפו אך חבל מאסרו נשרף : ויאמר המלך אל
 אברם איך לא נשרפת באש ויאמר אברם אל המלך אלהי השמים
 והארץ אשר בטחתי בו ואשר הכל בידו הוא אשר הצילני מן האש
 אשר נתתני בו : והרן אחי אברם נשרף באש והי לאפר ויבקשו
 את גוייתו וימצאוה שרופה באש : והרן בן שמונים שנה ושנים
 שנה במותו באור כשדים : ויראו המלך והשרים וכל יושבי הארץ
 כי ניצול אברם מן האש ויבאו כלם וישתחוו אל אברם : ויאמר
 אליהם אברם אל תשתחוו אלי אך השתחוו לאלהי העולם אשר
 עשה אתכם ועבדוהו ולכו בדרכיו כי הוא אשר הצילני מרתוך
 האש הזאת : והוא אשר ברא את נפש כל אדם ואת רוחו ויצר
 האדם בבטן אמו והוציאו לארץ : והוא יציל כל הבוטח בו מכל
 מחלה : ויפלא הדבר הזה מאד בעיני המלך והשרים כי הוצל
 אברם מן האש והרן נשרף : ויהן המלך לאברם מתנות רבות ויהן
 לו שני עבדים הגדולים בבית המלך שם האחד עוגי ושם השני
 אליעזר : וגם כל שרי המלך ועבדיו נתנו לאברם מתנות רבות
 כסף זהב וברזל וישלחוהו המלך והשרים וילך מאתם לשלום :
 ואברם יצא מאת המלך בשלום וילכו אחריו אנשים רבים מעבדי
 המלך וידבקו בו כשלש מאות איש : וישב אברם ביום ההוא
 וילך בית אביו הוא וכל האנשים אשר הלכו עמו : ויעבור אברם
 את יי אלהיו כל ימי חייו וילך בדרכיו ובתורתו ויטה אברם את לב
 בני האדם בימים ההם לעבור את יי מהיום ההוא והלאה : והי
 בעת ההיא ויקחו נחור ואברם אחיו להם נשים בנות הרן אחיהם
 שם אשת נחור מלכה ושם אשת אברם שרי : ושרי אשת אברם
 היתה עקרה אין לה ולד בימים ההם : והי מקץ שנתיים ימים
 לצאת אברם מן האש היא שנת שנים וחמשים שנה לחיי אברם
 והמלך

והמלך נמרוד יושב על כסא המלוכה בבבל : וישן המלך ויחלום
 והנה עומד עם חייליו וצבאותיו בעמק נגד כבשן האש אשר
 למקד : וישא עיניו וירא והנה איש דמות אברם יוצא מתוך הכבשן
 ויבא ויעמוד לפני המלך וחרבו שלופה בידו וירץ האיש ההוא אל
 המלך בחרבו : וינס המלך מהאיש ההוא כי ירא ויהי בנוסו וישלך
 האיש על ראש המלך ביצה ותהי הביצה לנהר גדול : ויטבעו כל
 חילו בנהר ההוא וימותו כדם והמלך ברח עם שלשה אנשים אשר
 היו לפניו וימלט : ויבט המלך באנשים ההם והנה לבושם לבוש
 מלכות כבגדי המלך והם בתואר ובקומה כתואר המלך : והי
 בברחם וישב הנהר ההוא לביצה כבתחלה נגד המלך : ויצא
 מהביצה ההיא אפרוח קטן ויבא לפני המלך ויעף על ראש המלך
 וינקר את עין המלך : ויחרד המלך מהמראה ההוא ויקץ משנתו
 ותתפעם רוחו ויירא יראה גדולה מאד : והי בבקר ויקם המלך
 ממשכבו בבהלה ויצו ויביא לפניו כל החכמים וכל החרטומים
 ויספר להם המלך את החלום : ויען חכם אחד מעבדי המלך ושמו
 אנוקו את המלך לאמר אין זה כי אם רעת אברם וזרעו אשר
 תצמח על אדוני המלך באחרית הימים : הנה ימים באים אשר
 יבוא אברם וזרעו ובני ביתו להלחם עם אדוני המלך ויכו את כל
 צבאות המלך וחייליו : ואשר ראית אשר ברחת עם שלשת אנשים
 אשר כמוך ונמלטת זה אשר תוצל לבדך עם שלשה מלכים
 ממלכי הארץ אשר יהיו עמך במלחמה : ואשר ראית את הנהר
 אשר שב לביצה כבתחלה וינקר אפרוחה את עין המלך : אין זה
 כי אם זרע אברם אשר יהרוג את המלך באחרית הימים : זה חלום
 אדוני המלך וזה פתרונו ואמת החלום ונכון הפתרון אשר פתר
 לך עבדך עתה אדוני המלך הלא ידעת כי זה שתיים וחמשים
 שנה היום אשר ראו חכמיך את הדבר הזה במולד אברם ולמה
 יחיה אדוני המלך את אברם בארץ לרעת אדוני המלך : כי כל
 הימים אשר אברם חי בארץ לא תכון אתה ומלכותך כי טרם
 נודע זר במולדו ולמה לא ימיתו המלך ותחדל רעתו מעליך
 באחרית הימים : וישמע נמרוד כקול אנוקו וישלח המלך מעבדיו
 בסתר

פרשת נח

בסתר ללכת לתפוש את אברם ולהביאו לפני המלך להמיתו :
ואליעזר עבד אברם אשר נתן לו המלך היה בעת ההיא שם לפני
המלך וישמע את אשר יעץ אנוקו את המלך ואת אשר דבר
המלך להמית את אברם : וימהר אליעזר ויצא משם וירץ וילך אל
אברם טרם הגיע עבדי המלך אל אברם : ויאמר אליעזר לאברם
מהר קום המלט על נפשך ולא תמות ביד המלך : כי כזה וכזה
ראה המלך בחלום על אודותיך וכזה וכזה פתר לו אנוקו וכזאת
וכזאת יעץ אנוקו את המלך עליך : וישמע אברם בקול אליעזר
וימהר אברם וירץ כנפשו אל בית נח ושם בנו ויתחבא שם וימלט :
ועבדי המלך באו בית אברם ויבקשו את אברם ולא מצאוהו ויבקשו
בכל הארץ ואין וילכו ויבקשו בכל הדרך ואין : ויהי כאשר לא
מצאו עבדי המלך את אברם וישבו אל המלך לדרכם ותשכך
חמת המלך מאת אברם כאשר לא מצאוהו : וישכח המלך את
דבר אברם מלבו : ויסתר אברם בבית נח חדש ימים עד שכוח
המלך את דברו ואברם עודנו ירא מן המלך על הדבר ההוא :
ויבא תרח לראות את אברם בנו בבית נח בסתר ותרח גדול בעיני
המלך מאד : ויאמר אברם אל אביו הלא ידעת כי המלך מתנחם
להרגני ולאבד את שמי מן הארץ בעצת יועצי הרשע אשר לו :
עתה מי לך פה ומה לך פה בארץ הזאת קומו ונלכה כלנו יחד
ארצה כנען ונמלטנו מידו פן תספה גם אתה ברעתו באחרית
הימים : הלא ידעת אם לא שמעת כי לא מאהבה נתן לך נמרוד
את כל הכבוד הזה אשר אתה בו כי אם לטוב לו עשה לך את
כל הטובה הזאת וגם אם יעשה לך עוד טובה הרבה כהנה וכהנה
אין זה כי אם הבלי העולם כי לא יועיל הון ועושר ביום עברה
וועם : עתה שמע בקולי ונקומה ונלכה ארצה כנען מרעת נמרוד
ועבוד את יי אשר בראך בארץ וטוב לך ועזוב מעליך את כל
ההבל אשר אתה רודף אחריו : ויכל אברם לדבר ויען נח ושם
בנו ויאמרו אל תרח אמת הדבר אשר אמר אברם אליך : וישמע
תרח בקול אברם בנו ויעש תרח את כל אשר דבר אברם כי מיי
היתה לו לבלתי המית המלך את אברם : ויקח תרח את אברם

בנו

פרישת נח

בנו ואת לוט בן הרן בן בנו ואת שרי כלתו אשת אברם בנו ואת כל נפשות ביתו ויצאו אתם מאור כשדים מבבל ללכת ארצה כנען ויבואו עד ארץ חרן וישבו שם כי מצאו הארץ טובה מאד ורחבת ידים לכל האדם אשר ברגליהם : ויראו אנשי ארץ חרן את אברם טוב וישר עם אלהים ואנשים וי אללהו עמו : ויבאו אליו גם מאנשי חרן וידבקו באברם וילמדם את מוסר יי ואת דרכיו וישבו האנשים עם אברם בביתו וידבקו בו : וישב אברם בחרן שלש שנים : ויהי מקץ שלש שנים וירא יי אל אברם ויאמר אליו אני יי אשר הוצאתיך מאור כשדים ואשר הצלתיך מכף כל אויביך : ועתה אם שמוע תשמע בקולי ושמרת את מצותי וחוקותי ותורותי והפלתי את אויביך לפניך : והרביתי את זרעך ככוכבי השמים והשלחתי את ברכתי בכל מעשה ידיך ולא תחסר דבר : עתה קום קח את אשתך ואת כל אשר לך ולך לך ארצה כנען וישבת שם בארץ כנען ושם אהיה לך לאלהים ואברכך : ויקם אברם ויקח את אשתו ואת כל אשר לו וילך ארצה כנען כאשר דבר אליו יי : ואברם בן חמשים וחמש שנים בצאתו מחרן : ויבא אברם ארצה כנען וישב בתוך העיר ויט שם אהלו ברוך בני הכנעני יושבי הארץ : וירא יי אל אברם בכואו ארצה כנען ויאמר אליו זאת הארץ אשר נתתי לך ולזרעך אחריך עד עולם : ושמתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האל אשר אתה רואה לרשת אותם : ויבן אברם מזבח במקום אשר דבר אתו יי ויקרא שם אברם בשם יי בעת ההיא מקצה שלש שנים לשבת אברם בארץ וימת נח בשנה ההיא שנת חמשים ושמונה שנה לחיי אברם : ויהיו כל ימי נח אשר חי תשע מאות שנה וחמשים שנה וימת : וישב אברם בארץ כנען הוא ואשתו וכל אשר לו וכל האדם אשר ברגליו וכל הנלוים אליו מבני הארץ : רק נחור אחי אברם ותרח אביו ולוט בן הרן וכל אשר להם ישבו בחרן : בשנת חמש שנים לשבת אברם בארץ כנען פשעו אנשי סדום ועמורה וכל ערי הכבר מתחת יד כדרלעמר מלך עילם : כי שתים עשרה שנה עבדו כל מלכי ערי הכבר את כדרלעמר ויתנו לו מס שנה

בשנה

בשנה וימרדו בו בימים ההם שלש עשרה שנה : ובשנת עשר שנים רשבת אברם בארץ כנען היתה מלחמה בן נמרוד מלך שנער ובין כדרלעמר מלך עילם : כי שמע נמרוד כי פשעו אנשי סדום מתחת יד כדרלעמר ויבא נמרוד להלחם עם כדרלעמר להכניעו תחת ידו : כי משרי צבאות נמרוד היה כדרלעמר בימים ההם וכאשר נפלו כל אנשי המגדל ונפוצו הנשואים על פני כל הארץ וילך כדרלעמר ארץ עילם וימלוך עליה וימרוד באדוניו : ויהי בימים ההם כשמוע נמרוד כי פשעו בו בכדרלעמר כל ערי הכנר ויבוא להלחם עם כדרלעמר בגאווה ובזו : ויקבוץ נמרוד את כל שריו ועבדיו כשבעת אלפי איש וילך לקראת כדרלעמר וכדרלעמר יצא לקראתו בחמשת אלפי איש ויערכו מלחמה בכקעת בכל אשר בין עילם ובין שנער : וילחמו כל המלכים האלה במקום ההוא וינגף נמרוד וכל עמו אנשי כדרלעמר : ויפול מאנשי נמרוד במלחמה ההיא כשש מאות איש ויפול גם מרדון בן המלך עמהם : ויברח נמרוד וישב אל ארצו בבושה וכלימה ויכנע לפני כדרלעמר ימים רבים : וכדרלעמר שב אל ארצו וישלח את שרי צבאותיו אל המלכים אשר סביבותיו אל אריוך מלך אלסר ואל תדעל מלך גוים ויכרות עמם ברית ויסירם כלם אל משמעתו : ויהי בשנת חמש עשרה שנה לשבת אברם בארץ היא שנת שבעים שנה לחיי אברם : וירא יי אל אברם בשנה ההיא ויאמר אליו אני יי אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה : עתה התהלך לפני והיה תמים ושמרת את משמרת כי לך ולזרעך אתן את הארץ הזאת לרשתה מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת : ואתה תבוא אל אבותיך בשלום ובשיבה טובה : ודור רביעי ישובו הנה בארץ הזאת ויירשוה לעולם : ויבן אברם מזבח ויקרא בשם יי הנראה אליו ויעל עולות במזבח ליי : בעת ההיא שב אברם וילך חרנה לראות את אביו ואת בית אביו ואת אמו : וישב אברם הוא ואשתו וכל אשר לו חרנה וישב שם בחרן חמש שנים : וילכו עוד אחרי אברם אנשים רבים מאנשי חרן כשבעים ושנים איש : וילמדם אברם את מוסר יי ואת

ואת דרכיו וילמד אותם לדעת את " : בימים ההם נראה " אל
אברם בחרן ויאמר אליו הלא דברתי אליך זה עשרים שנה לאמר:

פרשת לך לך

לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר הראיתך
לתת אותה לך ולבניך כי שם בארץ ההיא אברכך ושם
אעשך לגוי גדול ואגדלה שמך ונברכו בך כל משפחות האדמה:
עתה קום צא לך מן המקום הזה אתה ואשתך וכל אשר לך וגם
כל ילידי ביתך וכל הנפש אשר עשית בחרן הוצא אתך מזה וקום
שוב ארצה כנען: ויקם אברם ויקח את שרי אשתו ואת כל אשר
לו ואת כל ילידי ביתו ואת כל הנפש אשר עשו בחרן ויצא ללכת
ארצה כנען: וילך וישב אברם ארצה כנען כדבר " וילך ארתו
לוט בן הרן אחיו ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן
לשוב ארצה כנען: ויבאו ארצה כנען כדבר " אל אברם ויט
אברם אהלו וישב באלוני מורה ולוט בן אחיו וכל אשר לו עמו:
וירא " אל אברם עוד ויאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת ויבן שם
מזבח ל"י הנראה אליו עודנו באלוני מורה עד היום: בימים ההם
היה בארץ שנער איש חכם ומשכיל בכל חכמה ויפה תאר מאד אך
היה איש עני ורש אין כל ושמו רקיון: וייצר לאיש מאד על מחייתו
ויועץ ללכת מצרימה אל אשורש בן ענס מלך מצרים להראות
למלך את חכמתו אולי ימצא חן בעיניו לגדלו ולתת לו את מחייתו
ויעש רקיון כן: והיה כבוא רקיון מצרימה וישאל את יושבי מצרים
בעבור המלך ויגידו לו יושבי מצרים את משפט מלך מצרים: כי
משפט מצרים בימים ההם שלא יצא המלך מהיכלו מארמון המלך
ולא יראה בארץ כי אם יום אחד בשנה ואחרי כן יבוא עוד המלך אל
היכלו לשבת שם: והיה ביום אשר יצא המלך ושפט את כל הארץ
ביום ההוא וכל איש אשר לו דבר יבוא לפני המלך ביום ההוא
ועשה לו את כל אשר ישאל מאת המלך: והיה כשמוע רקיון את
משפט מצרים וכי לא יוכל לבוא לפני המלך ויתעצב מאד ויחר לו
על ככה: והיה בערב וילך רקיון וימצא בית חרב מבתי האופים
אשר

אשר למצרים וילן שם במר נפש וברעב וחדד שנתו מעניו : וידבר
 רקיון עם רִבּוֹ מה יעשה בעיר עד ראות המלך ואיכה יוכל
 לכלכל את נפשו בעיר : ויקם בבקר ויתהלך בעיר ויקר מקרהו
 במוכרי הירק וישאל אליהם ויגידו לו אשר הם מכלכלים את
 נפשם בירק ובזרעונים אשר יקנו וימכרו ליושבי הארץ : ויחפוץ
 רקיון לעשות כמעשיהם בעבור החיות את נפשו בעיר אך לא ידע
 את משפט אנשי הארץ והי כסומא ברחוקם : וילך ויקח ירק גם
 הוא למכור למחיתו ויתקבצו עליו בני בליעל וילעגו בו ויחטפו
 ממנו את כֹּל הירק לא השאירו לו דבר : ויקם משם במר נפש
 ואנחה וילך אל בית האופים אשר לן בו וישכב שם בלילה השנית :
 ויתיעץ עוד בחכמתו בלילה ההוא איכה יוכל להמלט את נפשו
 וימצא עלילה מה לעשות על ככה : וישכם בבקר ויעש בחכמה
 וילך וישכור שלשים איש גבורי חיל ובני בליעל וכלי מלחמתם
 בידם ויוליכם אל מערות קבר מצרים ויושיבם שם : ויצום לאמר כה
 אמר המלך התחזקו והיו לבני חיל ואל תעזבו כל איש מת להקבר
 פה עד נותנם עליו מאתים כסף ואחרי כן יקבר : ויעשו האנשים
 כדבר רקיון לכל אנשי מצרים כל השנה ההיא : והי לשמונה
 חדשים ויאספו רקיון ואנשיו עושר רב וכסף וזהב ואבני שוהם
 וכדולח לאין מספר : ויקח רקיון סוסים ובהמות לרוב וישכור עוד
 אנשים ויתן להם סוסים והיו עמו : והי לתקופת השנה לעת צאת
 המלך אל העיר ויתקבצו כל יושבי מצרים ויועדו יחד אל יום צאת
 המלך לדבר אליו על מעשה רקיון ואנשיו : ויצא המלך ביום
 המועד ויבאו לפניו כל מצרים ויצעקו אליו לאמר : יחי המלך לעולם
 מה הדבר הזה אשר תעשה לעבדיך בעיר לבלתי תת איש מת
 להקבר עד נתון עליו כסף וזהב : הנהיה כדבר הזה בכל הארץ
 גם בימי המלכים הראשונים אשר היו לפנינו בארץ מימי אדם עד
 היום הזה לבלתי קבור את המת כי אם במחיר : ידענו כי משפט
 המלך ליקח מס מן החיים שנה שנה ואתה לא כן תעשה כי אם
 גם מאת המתים תקח המס יום יום : ועתה המלך לא נוכל עוד
 לדבר הזה כי נשחתה כל העיר בדבר הזה ואתה לא ידעת : והי

פרשת לך לך

כשמוע המלך את כל דבריהם ויקצוף מאד ותבער בו חמרו כדבר הזה כי לא ידע דבר : ויאמר המלך מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאולכו לעשות הדבר הרע הזה בארצי אשר לא צויתיו הלא תגידו לי : ויגידו לו את כל מעשה רקיון ואנשיו ויחר אף המלך וישלח להביא רקיון ואנשיו לפניו : ורקיון לקח כאלף ילדים בנים ובנות וילבישם שש ומשי ורקמה וירכיבם על סוסים וישלחם למלך ביד אנשיו : ויקח גם הוא מנחה למלך כסף וזהב ואבני שוהם ובדולח לרוב וסוס עצום מאד וטוב ויבא לפני המלך וישתחו למלך ארצה : ויתמה המלך ועבדיו וכל יושבי מצרים ממעשה רקיון ויראו את כל עושרו ואת מנחתו אשר הביא למלך וייטב בעיני המלך מאד ויפלא ממנו : וישב רקיון לפני המלך וישאלהו המלך על כל מעשיו וידבר רקיון את כל דבריו בחכמה לפני המלך ואנשיו וכל יושבי מצרים : ויהי כשמוע המלך את דברי רקיון וחכמתו וישא רקיון חן וחסד לפניו וגם כל עבדי המלך ויושבי מצרים נשא חן וחסד לפניהם על חכמתו ועל טוב דבריו : ויאהבוהו אהבה עזה מהיום ההוא והלאה : ויען המלך ויאמר לרקיון לא יקרא עוד שמך רקיון כי אם פרעה יהיה שמך אחרי אשר פרעת מס מן המתים ויקראו את שמו פרעה : והמלך ועבדיו אהבו את רקיון על חכמתו ויתיעצו עם כל יושבי מצרים להמליכו תחת יד המלך : ויעשו כן כל יושבי מצרים וחכמיה ותנתן דת במצרים וימליכו עליהם את רקיון פרעה תחת יד אשורוש מלך מצרים : וימלוך רקיון פרעה על מצרים כל השנה לשפוט את כל העיר יום יום ואשורוש המלך ישפוט את הארץ יום לשנה בעת אשר יצא להראות : ויקח רקיון פרעה את מלכות מצרים בחזקה ובערמה ויפרע את כל יושבי מצרים על כן קראו שמו פרעה : ויאהבו מאד כל יושבי מצרים את רקיון פרעה ויכתבו מכתב וחוק לקרות לכל מלך אשר ימלוך עליהם ועל זרעם במצרים פרעה : על כן כל מלכי מצרים אשר ימלכו במצרים מהיום ההוא והלאה יקראו שמם פרעה עד היום הזה : ויהי בשנה ההיא ויהי רעב כבד בכל ארץ כנען ולא יכלו יושבי הארץ לשבת בה מפני הרעב כי כבד הוא מאד : ויקם אברהם

הוא

פרשת לך לך כב

הוא וכל אשר לו וילכו וירדו מצרימה מפני הרעב ויהיו בנחל מצרים וישבו על הנחל ימים לנוח מפני הדרך : ויתהלכו אברם ושרי אשתו על שפת נחל מצרים ויבט אברם אל המים וירא את שרי אשתו כי יפה היא מאד מאד : ויאמר אברם אל שרי אחרי אשר בראך האלהים במראה הטוב הזה ירא אני את המצריים פן יהרגוני ולקחו אותך כי אין יראת אלהים במקומם : אך זה אשר תעשי עמי אמרי נא לי אחותי את לכל אשר ישאלו אותך עלי למען ייטב רי ונחיה ולא נמות : ויצו אברם גם לכל האנשים אשר באו אתו מצרימה מפני הרעב ונס אל לוט בן אחיו צוה לאמר כי ישאלו אתכם המצריים אל שרה ואמרתם אחות אברם היא : ובכל זאת לא בטח אברם בהם בדברים האלה אך לקח את שרי ויתנה בתביבה ויסתירנה תחת הכלים אשר להם כי ירא מאד אל שרי מפני רעת המצריים : ויקם אברם וכל אשר אתו מנחל מצרים ויבואו מצרימה : המה באו בשערי העיר וכל שוערי העיר עמדו עליהם לאמר תנו מעשר המלך על אשר בידכם ואחר רתבואו העירה ויעש אברם והאנשים אשר אתו כן : ויבוא אברם והאנשים אשר אתו מצרים ויהי בבואם וישאו את התבה אשר שרי בתוכה ויראו המצרים את התבה : ויגשו כל עבדי המלך אל אברם לאמר מה יש אתך בתבה הזאת אשר לא ראינו עתה פתח נא את התבה ונתת את מעשר המלך מכל אשר בתוכה : ויאמר אברם התבה הזאת לא תפתח אך כל אשר תאמרו אלי ארזן עליה : ויענו שרי פרעה אה אברם לאמר תבת אבני שוהם ובדולח היא תנה לנו את מעשרה ויאמר אברם כל אשר תאמרו אלי אתן רק פתוח לא תפתחו את התבה : ויאיצו כל שרי המלך באברם ויגשו אל התבה ויפתחו את התבה בחזקה ויראו והנה אשה יפת תאר מאד בתבה : ויהי כראות שרי המלך את שרי ויתמהו מאד מזיפיה ויתקבצו יחד כל השרים וכל עבדי פרעה לראות ארת שרה כי יפה היא מאד : וירצו שרי המלך ויגידו אל פרעה את כל הדברים אשר ראו ויהללו את שרי אל המלך וישלח פרעה ויקחה ותבוא האשה לפני המלך : וירא פרעה ארת שרי ותיטב מאד בעיניו ויתמה

פרשת לך לך

ויתמר מאד מיופיה וישמח המלך בה מאד ויתן מתנות לכל המבשרים אותו בה : ותקח האשה בית פרעה בימים ההם ויחר לאברם מאד על אודות אשתו ויתפלל אל יי להצילה מיד פרעה : ותתפלל גם שרי בעת ההיא ותאמר יי אלהים אתה אמרת לארונני אברם ללכת מארצו ומבית אביו ארצה כנען ותבטיחהו להטיב לו כי יעשה את דברך : עתה הנה עשינו את אשר צויתנו ונעזוב את ארצנו ואת משפחותינו ונלך אל ארץ נכריה ואל עם אשר לא ידענו תמול שלשום : ונבואה בארץ הזאת להציל את בתינו מן הרעב ויבא עלי הפגע והמקרה הרע הזה : ועתה יי אלהים הצילני נא והושיעני מיד דהצר הצורר הזה ועשה אתי טובה למען חסדך : וישמע יי בקול שרי וישלח יי מלאך להציל את שרי מיד פרעה : והמלך בא וישב לפני שרי והגיד מלאך יי עומד עליהם וירא אל שרי ויאמר אליה אל תירא כי שמע יי את תפלתך : ויגש המלך אל שרי ויאמר אליה האיש אשר הביאך הנה מה הוא לך ורחמסר אחי הוא : ויאמר המלך ועלינו לגרלו ולנשאו מאד ולעשות לו בכל הטוב אשר רצוה אתה עלינו : וישלח המלך לאברם בעת ההיא כסף וזהב ואבני שוהם וברזל הרבה מאד ויצאן ובקר ועבדים ושפחות : ויצו המלך ויביאו את אברם וישב בחצר בית המלך ויגרל המלך את אברם כלילה ההוא מאד : והמלך נגש לדבר את שרי וישלח ידו לגעת אליה ויכהו המלאך מכה רבה ויבהל ויחדל טגעת אליה : ויהי כאשר יקרב המלך אל שרי ויכהו המלאך על הארץ ויעש לו כמעשה הזה כד הלילה ויבהל ויחדר המלך מזה : וגם כל עבדי פרעה וכל ביתו הכה המלאך כלילה ההוא מכה רבה על דבר שרי ותהי צעקה גדולה בכל אנשי בית פרעה כלילה ההוא : וירא פרעה את כל הרעה הבאה עליו ויאמר אך הנה על האשה הזאת בא אלי הדבר הזה ויתרחק ממנה וידבר על לבה דברים טובים : ויאמר המלך אל שרי הגד נא לי אודות האיש אשר באת עמו הנה ותאמר שרי דהאיש ההוא אישי הוא ואומרה אליך אחי הוא כי יראתי פן תמיתוהו ברעתכם : ויחדל המלך מעל שרי ויחדלו ממנו ומביתו מכות

פרשת לך לך

מכות מלאך יי וידע פרעה כי בעבור שרי הוכה וירחמה המלך
מאד מזה : ויהי בבקר ויקרא המלך לאברם ואמר מה זאת עשית
לי למה אמרת אחותי היא ואקח אותה לי לאשה ותביא עלי ועל
ביתי מכה רבה מאד : עתה הנה אשתך קח ולך לך מארצנו פן
נמות כלנו בעבורה : ויקח פרעה עור צאן ובקר ועבדים ושפחות
וכסף וזהב ויתן לאברם וישב לו את שרי אשתו : ויקח המלך גם
את נערה אחת אשר לו אשר ילדה לו פילגשו ויתנה אר שרי
לשפחה : ויאמר המלך אל בתו טוב לך בתי אשר תהיה לשפחה
בבית האשה הזאת מהיותך גבירה בביתי אחרי אשר ראינו את
הרעה הנאה עלינו בעבור האשה הזאת : ויקם אברם ויעל ממצרים
הוא וכל אשר לו ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אותו ואת כל
אשר לו : וישב אברם ארצה כנען אל מקום המזבח אשר עשה
אשר נטה שם אהלו בתחלה : וגם לוט בן הרן אחי אברם היה
לו מקנה כבד צאן ובקר ואהלים כי הטיב יי לו בעבור אברם : ויהי
כשבת אברם בארץ ויריבו רועי מקנה לוט עם רועי מקנה אברם
כי היה רכושם רב משבת בארץ ולא יכלה הארץ לשאת אותם
מפני מקניהם : וגם כל רועי מקנה אברם כאשר ילכו לרעות לא
יגעו בשדות אנשי הארץ ורועי מקנה לוט לא כן יעשו כי יעזובם
לרעות בשדות אנשי הארץ : ויראו אנשי הארץ את הדבר הזה יום
יום ויבאו אל אברם ויריבו עמו על אודות רועי מקנה לוט : ויאמר
אברם אל לוט מה המעשה הזה אשר עשית לי להבאישני ביושבי
הארץ אשר תצוה את רועי מקנך לרעות בשדות אחרים הלא
ידעת כי אני גר בארץ הזאת בתוך בני כנען ולמה תעשה להם
זה : וירב אברם בלוט על הדבר הזה יום יום : ולא שמע לוט
בקול אברם ויוסף לעשות כדבר הזה : ויבאו יושבי הארץ ויגידו
לאברם : ויאמר אברם אל לוט עד מתי תהיה לי אתה למוקש
עם יושבי הארץ : עתה אל נא תהי מריבה ביני ובינך
וביניך כי אנשים אחים אנחנו : אך הפרד נא מעלי
לך נא ובחר לך מקום אשר תשב בו אתה ומקנך
וכל אשר לך אך רחק נא מעלי אתה וביתך :

ואתה

פרשת לך לך

ואתה אל תירא כי תלך מאתי והיה אשר יעשה לך רעה והגדת לי ונקמתי ממנו אך רחק נא מעלי : ויחי כדבר אברם אל לוט את כל הדברים האלה ויקם לוט וישא עיניו נגד כבר הירדן וירא את המקום ההוא כלו משקה וטוב לאדם ולמרעה המקנה : וילך לוט מעם אברם אל המקום ההוא ויש שם אהלו ויגר בסדום ויפרדו איש מעל אחיו : ואברם ישב לו באלוני ממרא אשר בחברון ויש שם אהלו וישב אברם במקום ההוא ימים רבים ושנים : בעת ההיא שלח כדלעמר מלך עילם אל כל המלכים אשר סביבותיו אל נמרוד מלך שנער אשר היה תחת ידו ואל תדעל מלך גוים ואל אריוך מלך אלסר אשר כרת אתם ברית לאמר : עלו אלי ועזרוני ונכה את כל ערי סדום ואת יושביה כי פשעו בי היום שלש עשרה שנה : ויעלו ארבעה מלכים האלה עם כל מחניהם יחד כשמונה מאות אלף איש ויתהלכו כאשר הם ויכו את כל האדם אשר מצאו על דרכם : ועל מלכי סדום ועמורה חמשת מלכיהם שנאב מלך אדמה ושמאבר מלך צבויים וברע מלך סדום וברשע מלך עמורה ובלע מלך צוער : יצאו לקראתם ויתחברו כלם יחד עמהם בעמק השדים : וילחמו תשעה מלכים האלה בעמק השדים ויננפו כל מלכי סדום ועמורה לפני מלכי עילם : ועמק השדים מלא בארות בארות חמר וירדפו מלכי עילם את מלכי סדום ויננסו כל מלכי סדום עם מחניהם ויפלו בבארות החמר וכל הנשארים עלו אל ההר להמלט : ויבאו אחריהם חמשת מלכי עילם וירדפום עד שער סדום ויקחו את כל אשר בסדום ויבזו את כל ערי סדום ועמורה : וגם את לוט בן אחי אברם לקחו אותו ואת רכושו וישבו את כל רכוש ערי סדום וילכו להם : ויבא עוגי עבד אברם אשר היה במלחמה ההיא ויגר לאברם את כל אשר עשו המלכים האלה אל ערי סדום ואת אשר נשבה לוט בן אחיו עמהם : וישמע אברם הדבר הזה ויקם הוא והאנשים אשר אתו כשלש מאורז ושמונה עשר איש וירדוף אחרי ארבע המלכים האלה בלילה ההוא : וירדפם ויכס ויפלו כלם לפני אברם ולפני אנשיו ולא נותר מהם איש כי אם ארבעה מלכים לבדם ברחו וילכו איש לדרכו :

וישב

פרשת לך לך

בר

וישב אברם את כל רכוש סדום וגם את לוט ורכושו השיב ונשיהם
וטפם וכל אשר להם לא נחסר דבר ללוט : ויהי בשובו מהכות
את המלכים האלה ויעבור הוא ואנשיו מעמק השדים : אשר
נלחמו שם כל המלכים : ויצא ברע מלך סדום ויתר אנשיו ואשר
אתו מבארות החמר אשר נפלו שם לקראת אברם אנשיו :
וגם אדוני צדק מלך ירושלם הוא שם יצא עם אנשיו לקראת
אברם ואנשיו בלחם ויין וישבו שם יחד בעמק המלך : ויברך
אדוני צדק את אברם ויתן לו אברם מעשר מכל אשר הביא
משלל אויביו כי היה אדוני צדק כהן לפני אלהים : ויגשו מלכי
סדום ועמורה אשר היו שם הם ועבדיהם אל אברם ויתחננו אליו
לאמר לתת להם השבי אשר שבה מעבדיהם ולקחת לו את כל
הרכוש : ויען אברם את מלכי סדום לאמר : חי יי אשר ברא את
השמים ואת הארץ ואשר פדה נפשי מכל צרה ואשר הצילני
מאויבי היום ויתנם בידי : אם אקח דבר מכל אשר לכם ולא
תתהללו מחר לאמר מרכושנו אשר הציל אברם העשיר : כי יי
אלהי אשר בטחתי בו דבר אלי לאמר : לא תחסר דבר כי ברך
אברך בכל מעשה יריך אשר תעשה עתה הנה כל אשר לכם
קחו ולכו חי יי לא אקח מכם מנפש ועד שרוך נעל ועד הוט זולתי
אשר אכלו הנערים היוצאים אתי למלחמה וגם חלק האנשים
אשר הלכו עמי ענר אשכול וממרא הם ואנשיהם וגם אשר ישבו
על הכלים לשמור הם יקחו חלקם מהשלל : ויתנו מלכי סדום
לאנשי אברם ככל אשר אמר ויפצרו בו לקחת הוא מכל אשר
יבחר ולא אבה : וישלח את מלכי סדום ואת יתר אנשיהם : ויצום
אל לוט וילכו למקומם וגם את לוט בן אחיו שלח עם כל קנינו
וילך עמם : וישב לוט למקומו סדומה ואברם ואנשיו שבו אל
מקומם אל אלוני מורה אשר בחברון בעת ההיא נראה יי אל
אברם עוד בחברון ויאמר אליו אל תירא שכרך הרבה מאד לפני :
כי לא אעזובך עד אם הרביתי אותך ואברךך ושמתי את זרעך
ככוכבי השמים אשר לא ימד ולא יספר : ונתתי לזרעך את כל
הארצות אשר אתה רואה בעיניך להם נתתי אותם לרשתם עד
עולם

פרשת לך לך

עולם אך חזק ואל תירא התהלך לפני והיה תמים : ויהי בשנה שבעים שנה ושמונה שנים לחיי אברהם וימת רעו בן פלג בשנה ההיא ויהיו כל ימי רעו מאתים שנה ותשע ושלשים שנה וימת : ושרי בת הרן אשת אברהם עודנה עקרה בימים ההם ולא ילדה לאברהם לא בן ולא בת : ויהי כראותה כי לא ילדה ותקח את הגר שפחתה אשר נתן לה פרעה ותתן אותה לאברהם אישה לאשה : כי הגר למדה את כל דרכי שרי כאשר למדה אותה שרי לא חכרה מכל דרכיה הטובים מאומה : ותאמר שרי לאברהם הנה שפחתי הגר בא אליה ותלד על ברכי ואכנה גם אנכי ממנה : ותתן שרי את הגר לאברהם מקץ עשר שנים לשבת אברהם בארץ כנען היא שנת חמש ושמונים שנה לחיי אברהם : וישמע אברהם לקול שרי אשתו ויקח את הגר שפחתו ויבא אליה אברהם ותהר לו : ותרא הגר כי הרתה ותשמח מאד ותקל גברתה ^{ה"ה} ולפי זה אומר ותרא כי בעיניה ותאמר בלבה אין זה כי אם אנכי ^{הרתה ותקל גברתה וכו' ר"ל כי היתה כענייה וכערכה שרי טובה לפני יי משרי גבירתי : כי כל הימים כחמת הקלות והריון טהור אשר גבירתי עם אדוני לא הרתה ואני בימים}

אחרים נתן לי הריון ממנו : ותרא שרי כי הרתה הגר לאברהם ותקנא שרי בשפחתה ותאמר שרי בלבה אין זה כי אם היא טובה ממני מאד : ותאמר שרי לאברהם חמסי עליך כי בערת אשר התפללת לפני יי על הזרע למה לא התפללת עלי לתת יי לי זרע ממך : וגם כי אדבר אל הגר בפניך ותכזה את דברי בעבור אשר הרתה ולא תדבר אליה מאומה ישפוט יי ביני וביניך על אשר עשית לי : ויאמר אברהם אל שרי הנה שפחתך בידך עשי לה הטוב בעיניך ותענה שרי ותברח הגר מפניה אל המדבר : וימצאה מלאך יי במקום אשר ברחה שמה ויאמר אליה אל תיראי כי הרבה ארבה את זרעך : כי הנך יולדת בן וקראת את שמו ישמעאל עתה שובי אל שרי גבירתך והתעני תחת ידיה : ותקרא הגר למקום הבאר ההוא באר לחי רואי הנה בין קדש ובין כרד : ותשב הגר בעת ההיא בית אברהם אדוניה : ויהי מקץ ימים ותלד הגר לאברהם בן : ויקרא אברהם את שמו ישמעאל ואברהם בן שמונים ושש שנים בלדתה

בלדת אותו : ויהי בימים ההם בשנת אחת ותשעים שנה לחיי אברם וילחמו בני כתים את בני תובל כי בהפיץ יי את בני האדם על פני כל הארץ יצאו בני כתים ויהיו לאגודה וילכו בקעת כנפיא ויבנו שם להם ערים וישבו שם על נהר תיבראיו : ובני תובל ישבו בתושכנה ויהיו גבורים עד נהר תיבראיו : ויבנו בני תובל עיר בתושכנה ויקראו את שמה סבינה על שם סבינה בן תובל אביהם וישבו בה עד היום הזה : ויהי בעת ההיא וילחמו בני כתים את בני תובל וינגפו בני תובל לפני בני כתים ויפילו בני כתים מבני תובל כשלש מאות ושבעים איש : וישבעו בני תובל בעת ההיא אל בני כתים לאמר לא יתחתנו בנו ואיש אל יתן בתו אל בני כתים : כי כל בנות תובל היו נערות יפות בימים ההם כי לא נמצאו שם נשים יפות בימים ההם כבנות תובל בכל הארץ : והיה כל איש אשר יחפוץ בתואר האשה והלך אל בנות תובל ולקח מהם אשה מכל אשר יחפוץ : וכל בני האדם והמלכים והשרים לוקחים מבנות תובל בימים ההם כל אשר יחפוץ בתואר האשה מאד : ויהי מקץ שלש שנים אחרי אשר נשבעו בני תובל על בני כתים לבלתי תת להם בנותם לנשים וילכו מבני כתים כעשרים איש לקחת מבנות תובל ולא מצאו : כי שמרו בני תובל את שבועתם לבלתי התחתן בם ולא אבו להפר את שבועתם : ויהי בימי הקציר וילכו בני תובל אל שדותיהם לקצור קצירם : ויתקבצו כל בחורי בני כתים וילכו אל עיר סבינה ויחטפו כל איש נערה מבנות תובל ויביאום אל עריהם : וישמעו בני תובל ויבואו עליהם למלחמה ולא יכלו להם כי שגב מהם ההר מאד : ויראו כי לא יכלו עליהם וישבו להם לארצם : ויהי לתקופת השנה וילכו בני תובל וישכרו להם מבני האדם ומכל הערים הקרובים אליהם כעשרה אלף איש וילכו אל בני כתים למלחמה : וילכו בני תובל להלחם בבני כתים ולהפיר את כל ארצם ולהצר עליהם : ויגברו בני תובל עד בני כתים בפעם הזאת : ויראו בני כתים כי צר להם מאד ויעלו את כל הילדים אשר ילדו בני כתים מבנות תובל על החומה אשר בנו לעיני בני תובל : ויאמרו אליהם בני כתים הבאתם למלחמה עם

פרשת לך לך

בניכם ועם בנותיכם ולא עצמכם ובשרכם אנחנו מאז ועד עתה :
 יהי כשמוע בני תובל את הדבר הזה ויחדלו להלחם בבני כתים
 וילכו וישובו אליהם אל עריהם ויתקבצו בני כתים בעת ההיא
 ויבנו להם ערים שתיים על הים ויקראו את שם האחת פורטו ושם
 השנית אריצה : ואברם בן תרח היה בימים ההם בן תשעים ותשע
 שנים : בעת ההיא נראה אליו יי ואמר אליו ואתנה בריתי ביני
 וביניך וארכה את זרעך במאד מאד : וזאת הברית אשר נתתי
 ביני וביניך המול לכם כל זכר אתה וזרעך אחריך : וכן שמונת
 ימים ימולו והיתה זאת בריתי בבשרם לברית עולם : ואתה לא
 יקרא עוד שמך אברם כי אם אברהם וגם שרי אשתך לא תקרא
 שמה שרי כי אם שרה : כי ברך אברך אתכם והרביתי את זרעכם
 אחריכם והייתם לגוי גדול ומלכים מכם יצאו : ויקם אברהם ויעש
 את כל אשר צוה אותו אלהים ויקח את כל אנשי ביתו ומקנת
 כספו וימל אותם כאשר צוהו יי : ולא נשאר אחד מהם אשר לא מל :
 וגם אברהם וישמעאל בנו מלו בשר ערלתם בן שלש עשרה שנה
 היה ישמעאל בהמולו בשר ערלתו : ויהי ביום השלישי ויצא אברהם
 מאהל וישב פתח האהל להתחמם בחום השמש מכאב בשרו :

פרשת וירא

וירא אליו יי באלוני מסרא וישלח אליו שלשה מלאכים
 ממשרתיו לבקרו : ויהי הוא יושב פתח אהל וישא עיניו
 וירא והנה שלשה אנשים באים מרחוק ויקם וירץ לקראתם וישתחו
 להם ויביאם אל ביתו : ויאמר אליהם אל נא אם נא מצאתי חן
 בעיניכם סורו נא ואכלו פת לחם : ויפצר בם ויסודו אליו ויתן מים
 וירחצו רגליהם וישיבם תחת העץ פתח האהל : וירץ אברהם
 ויקח עגל בן בקר רך וטוב וימחר וישחטהו ויתנהו אל עבדו
 אליעזר לעשותו : ויבא אברם אל האהל אל שרה ויאמר אליה
 מהרי שלש סאים ועשי קמח סלת לוישי ועשי עניות לכסות ציר
 הבשר ותעש בן : וימחר אברהם ויבא לפניו חמאת בקר וחלב
 צאן ויתן לפניו לאכול וסדם כשל את בשר העגל ויאכלו : ואחרי

כן הביא את בשר העגל אשר עשה וישם לפניהם ויאכלו : ויהי
 כאשר כלו לאכול ויאמרו אליו שוב אשוב אליך כעת חיה והנה
 בן לשרה אשתך ואחרי כן כמו משם האנשים וילכו להם לדרכם
 אשר נשלחו אליה : בימים ההם היו כל אנשי סדום ועמורה וכל
 חמשת הערים האל רעים וחטאים לוי מאד ויכעיסו את יי בכד
 תועבותיהם : ויגבהו ויעשו תועבות ונאצות לפני יי והגדל רעתם
 וצעקתם מאד לפני יי בימים ההם : ותהי להם בקעה בארצם
 רחבה מאד כמהלך יום וחצי ובה עינות מים ודשאים הרבה על
 המים : והלכו שמה כל אנשי סדום ועמורה ארבעה ימים בשנה
 הם ונשיהם ובניהם וכל אשר להם ושמחו שמה בתופים ובמחולות :
 ויהי בעת שמחתם ועמדו יחד והחזיקו איש באשת רעהו ואיש בכת
 רעהו הבתולה והתעללו בהן ושכבו אתהן וראה כל איש את
 אשרו ואת בתו ביד רעהו ואין אומר דבר : ויעשו להם ככה
 מהבקר עד הערב ושבו אחרי כן איש לביתו ואשה לאהלה בערב
 ככה יעשו להם כל הימים ארבעה ימים בשנה : גם כאשר יבוא איש
 גכרי בעריהם והביא את סחורתו אשר יקנה אותה או אשר יחפוץ
 למוכרה והתקבצו עליו כל אנשי הערים האלה אנשים ונשים וטף
 גערים וזקנים : ונגשו כלם אל האיש ולקחו בחזקה מכל הסחורה
 מעט מעט לאחר עד תום כל הסחורה מיד בעלה אשר הביאה
 בארץ : והיה כאשר יריב בעל הסחורה אתם לאמר מה המעשה
 הזה אשר עשיתם לי : ונגשו כלם אליו אחד אחד והראה לו אחד
 אחד את המעט אשר לקח ויאמר לא לקחתי מאתך מאומה כי
 אם מעט אשר נתת לי : וכשמוע הסוחר את הדבר הזה וקם והלך
 מאתם בעצב ובמר נפש ועמדו כלם עליו והלכו אחריו וגרשו אותו
 והוציאוהו מן העיר בצעקה ומהומה רבה : ויהי איש אחד מארץ
 עילם ויבוא בדרך ללכת אל תפצו : ועמו חמור אחד חבוש נושא
 שמיכה אחת טובה צבועה בכל מין ממיני הצבע והשמיכה קשורה
 בחבל על החמור : ויעבור האיש לדרכו ותבא לו השמש בערב
 כרחוב סדום וישב שמה ללון ואין איש מאסף אותו הביתה : ושם
 היה בסדום בימים ההם איש רע ובליעל וערום לרע ושמו הידור :

וישא

וישא עיניו וירא את האיש האורח ברחוב העיר ויבוא לפניו
 ויאמר לו מאין תבוא ואנה תלך : ויאמר אליו האיש עובר אנכי
 מחברון עד עילם משם אנכי : ואעבור עד פה ותבא עלי השמש
 פה ואשב ברחוב ואין איש מאסף אותי הביתה : וגם לחם ומים
 יש לי וגם תבן ומספוא יש לחמורי אין מחסור דבר : ויען הידור
 ויאמר לו רק כל מחסורך עלי אך ברחוב אל תלין : ויביאהו הידור
 לביתו ויורידו השמיכה מעל החמור עם החבל ויקחם הידור
 ויחביאם בביתו : וירגן תבן ומספוא לחמור ויאכל וישרת האיש
 האורח בבית הידור כלילה ההוא וילן שם : ויהי בבקר ויקם האורח
 וישכם ללכת לדרכו ויאמר אליו הידור שב סעד לבך פת לחם
 ואחר תלך ויעש האיש כן : וישב עמו ויאכלו שניהם יחדו וישתו
 ביום ההוא ויקם האיש ללכת : ויאמר אליו הידור הנה נא פנה
 היום לערוב הואדל נא ולן וייטב לבך ויפצר בו וישב וילן שם :
 וישכם ביום השני ללכת ויחזק בו הידור לאמר סעד לבך פת לחם
 ואחר רחלך וישב ויאכל עמו גם ביום השני ויקם האיש ללכת
 לדרכו : ויאמר לו הידור הנה נא פנה היום עתה לין פה וייטב
 לבך ובבקר השכם והלכת לדרכך : ולא אבה האיש ללון ויקם
 ויחבוש את חמורו : ויהי הוא חובש את החמור ותאמר אשת
 הידור אליו הנה זה האיש ישב בבית שני ימים אתנו אוכל ושותה :
 ולא נתן לנו מאומה את דמי מאכלו ומשקהו : עתה ילך מאתנו
 בלא דבר ויאמר זה הידור דום לך : ויחבוש האיש את חמורו
 ללכת ויאמר אל הידור לתת לו את החבל ואת השמיכה לקשרם
 על החמור : ויאמר אליו הידור מה תאמר ויאמר אליו האיש כי
 יתן לי אדוני החבל והשמיכה הצבועה בכל צבע אשר לוי אשר
 החבאת אתך בבית לשמרם : ויען הידור ויאמר אל האיש זה
 פתרון חלומך אשר ראית את החבל חייך יאריכו בארץ מאד
 כחבל : ואשר ראית שמיכה צבועה בכל צבע כרם יהיה לך ונטעת
 בו עץ כל פרי : ויען האיש האורח ויאמר רא אדוני כי בהקיץ
 נתתי לך חבל ושמיכה אחת ארוגה בכל מיני הצבע אשר נשאת
 מעל החמור להחביאה : ויען הידור ויאמר הלא אמרתי לך פתרון
 חלומך

חלומך לטוב הוא וכזאת וכזאת פתרונו : עתה בני האדם יתנו לי ארבעה כסף בשכרי על פתרי חלומותיו ואני לא בקשתי מידך כי אם שלשה כסף : ויקצוף האיש על דברי הידור ויצעק צעקה גדולה ומרה : ויבא האיש את הידור אל שופט סדום אל שרם : וידבר האיש את דבריו לפני שרם השופט ויענהו הידור ויאמר לא כי כזה וכוה היה הדבר : ויאמר השופט אל האיש האורח אמת יאמר לך האיש הידור כי ידוע הוא בערים האל כי מפתרי חלומות על נכונה הוא : ויצעק האיש מדברי השופט ויאמר לא אדוני כי ביום נתתי לו חבל ושמיכה אחת היתה על החמור להחביאה בביתו : ויריבו שניהם לפני השופט זה אומר ככה היה הדבר וזה אומר ככה היה הדבר : והידור אומר אל האיש עתה תנה לי ארבעה כסף אשר אני לוקח על פתרי חלומות לא אניח לך דבר ותן לי את דמי כל ארבע הסעודות אשר אכלת בביתי : ויאמר האיש אל הידור אמת תאמר אני אשלם לך את אשר אכלתי בביתך אך תנה את החבל ואת השמיכה אשר החבאת בביתך : ויען הידור לפני השופט ויאמר אל האיש הלא אמרתי לך זה פתרון חלומך חבל יאריכו ימך כחבל והשמיכה כרם יהיה לך ונטעת בו עץ כל פרי : זה פתרון חלומך על נכון אך תנה לי ארבעה כסף אשר אני לוקח בשכרי כי לא אניח לך דבר : ויצעק האיש עד דברי הידור ויריבו שניהם עוד לפני השופט ויצו השופט את עבדיו ויגרשום ויוציאום מאתו בבהלה : ויצאו מאת השופט כאשר הם מריבים וישמעו אותם כל אנשי סדום ויתקבצו עליהם ויצעקו כלם על האיש האורח ויגרשוהו בבהלה מן העיר : וילך האיש לדרכו עד חמורו במר נפש ובעצב ובבכיה הלך ויבכה על אשר נעשה לו בסדום החרבה : ויחי לערי סדום שופטים ארבעה לארבעת הערים ואלה שמותם את שרם לעיר סדום ואת שרם לעמורה ובנך לאדמה מגון לצבויים : וישם להם אליעזר עבד אברהם שמות וישם לשרם שקרא ולשרם שקרורא ולבנך בזבן ולמגון מצלי רין : ויעשו להם כל אנשי סדום ועמורה על פי ארבעה שופטיהם מטות בנויות ברחוב העיר : והיה כל איש אשר יבא

הלך

פרשת וירא

הלך אל הערים האל ועמדו עליו והחזיקו בו והניאו אורזו אל אחת מהמטות ההן והשכיבוהו עליהן בחזקה : והיה בשכבו ועמדו עליו שלשה אנשים על ראשו ושלשה אנשים על רגליו והחזיקו בו ומדדו אותו על המטה וזהו אס האיש ההוא קצר מהמטה והיה ומשכוהו ששת האנשים ההם אלה מזה ואלה מזה ויצעק אליהם ולא יענוהו : ואם יהיה האיש ההוא ארוך בקומה מהמטה ומשכוהו משתי צלעות המטה מצדיה אלה מזה ואלה מזה עד הגיע האיש ההוא לשערי מות : והיה בצעקו אליהם וענו אותו ואמרו לו ככה יעשה לאיש אשר יבוא בארצנו : ויחדלו מעליהם כל האדם לבלתי בוא אל עריהם בשמעם את כל הדברים אשר יעשו כל אנשי ערי סדום : והיה כבוא אביון אל ארצם ונתנו לו כסף וזהב והעבירו קול בכל העיר לבלתי תת לו פת לחם לאכול : והיה אם ישב האביון בארץ ימים ומת ברעב כי לא ימצא פת לאכול : ובמותו יבואו כל אנשי העיר ולקחו את כספם ואת זהבם אשר נתנו לו : והיה כל איש אשר ידע את כספו ואת זהבו אשר נתן לו יקח והלך לו : וגם כל בגדי העני וכל לבושו יפשיטו מעליו במותו ונלחמו כלם עליהם והיה אשר יחזק על רעהו יקח אותם ואחרי בן ישאוהו ויקברוהו ערום החת אחד השיחים אשר במדברות ככה יעשו כל הימים לכל הבא אליהם אשר ימות בארצם : והי מימים ותשלח שרה את אליעזר סדומה אל לוט לפקדו בשלום ולראותו : וילך אליעזר סדומה וימצא איש אחד מסדום נלחם עם איש נכרי עני ויפשוט הסדומי את העני מכל בגדיו וילך לו : ויצעק העני ההוא לפני אליעזר ויתחנן אליו על אודות אשר עשה לו האיש הסדומי : וירץ אליעזר אל האיש הסדומי ויאמר לו למד תעשה כה לאיש האביון אשר בא בארצכם : ויען הסדומי את אליעזר לאמר האחיך הוא האיש ההוא או הרשופט נתנוך אנשי סדום היום כי תדבר על האיש ההוא : וירב אליעזר עם האיש הסדומי על אודות העני ויגש אליעזר לקחת סאת האיש הסדומי את בגדי העני וימהר האיש ויך את אליעזר באבן במצחו : ויצא דם רב ממצח אליעזר וירא האיש הדם במצח אליעזר ויתק האיש כאליעזר

באליעזר לאמר : תנה את שכרי על הדם ההוא וחרע אשר הוצאתי לך ממצחך כי כן החוק והתורה בארצנו : ויאמר אליו אליעזר הפצוע פצעתי וגם אתן לך שכר ולא אבה אליעזר לשמוע אלא דברי הסדומי : ויחזק האיש באליעזר ויביאהו אל שופט סדום אל שקרא למשפט : וידבר האיש אל חשופט ויאמר בי אדוני כזאת וכזאת עשה לי האיש הזה ואכהו באבן ויצא דם רע ממצחו ולא אבה לתת שכרי : ויאמר השופט אל אליעזר אמה יאמר לך האיש הזה תנה לו שכרו כי כן המשפט אתנו בארץ : וישמע אליעזר את דברי השופט וישא אליעזר אבן אחת ויכה את השופט ותטבע האבן במצחו ויצא דם רב ממצח השופט : ויאמר אדריעזר וכן משפטכם בארץ אשר אתן לאיש הזה תנהו אתה לו כי כן משפטך אתה חרצת : ויעזוב אליעזר את האיש הסדומי עם השופט ויצא וילך לו לדרבו : ויהי כאשר נלחמו מלכי עילם את מלכי סדום וישבו מלכי עילם את כל רכוש סדום : וישבו גם את לוט ואת כל רכוש עמהם ויוגד לאברהם וילך וילחם את מלכי עילם ויצל מידם את כל רכוש לוט עם הכוש סדום : בעת ההיא ילדה אשת לוט לו בת ויקרא את שמה פלטיה כי אמר כי פלטו אלהים ואת כל ביתו ממלכי עילם : ותגדל פלטיה בת לוט ויקחה אחר מאנשי סדום ותהי לו לאשה : ויבא בעיר איש עני לבקש את מחייתו וישב בעיר ימים : ויעבירו כל אנשי סדום קול כמשפטם לבלתי תת לאיש ההוא פת לחם לאכול עד ימורת בארץ ויעשו כן : ותראה פלטיה בת לוט את האיש ההוא מושלך ברחוב העיר ברעב ואין נותן לו מאומה למחייתו ונפשו קרבה לצאת : ותמלא נפשה חנינה על האיש העני ההוא ותכלכלהו בלחם בסתר ימים רבים ותחי נפש האיש ההוא : ויהי מדי צאתה לשאוב מים ותשם את הלחם בכד המים ויחי בבואה אל מקום העני ותוציא את הלחם מכדה ותתן לעני ויאכל ככה עשתה לו ימים רבים : ויתמהו כל אנשי סדום ועמורה על האיש ההוא מדוע חיה ברעב ימים רבים : ויאמרו איש אל רעהו אין זה כי אם אוכל ושותה הוא כי לא יוכל האדם לחיות מן הרעב ימים רבים כאשר חיה זה ופניו לא סרו : ויתחבאו

שלשה

פרשת וירא

שלשה אנשים במקום מושב העני ההוא בסתר לדעת מי יביא
הלחם לאיש ההוא לאכול : ותצא פלטיה ברת לוט כיום לשאוב
מים ותתן את הלחם בכר המים ותלך לשאוב מים ותט אל מקום
האיש העני ותוציא את הלחם מכדה ותתן לעני ויאכל : ויראו
שלשת האנשים את הדבר אשר עשתה פלטיה לאיש העני ההוא
ויאמרו אך עתה הנה היא כלכלתהו על כן לא הרעיב ופניו לא
סרו ולא מת כראשונים : ויצאו שלשת האנשים מן המקום אשר
התחבאו שמה ויתפשו את פלטיה ואת הלחם ביד העני ההוא :
ויקחו את פלטיה ויביאו אותה לפני שופטיהם ויאמרו אליהם
כזאת וכזאת תעשה והיא אשר כלכלה את האיש ההוא בלחם
על כן לא מת ימים רבים : עתה דברו לנו מה משפט האשה
הזאת על אשר עברה את דתינו : ויתקבצו כל אנשי סדום ועמורה
ויבערו את האש ברחוב העיר ויביאו את האשה וישליכוה באש
ותשרף ותהי לאפר : וגם בעיר אדמה היתה נערה אחת בת איש
עשיר מאנשי אדמה ויעשו לה כדבר הזה : ויבא הולך בעיר אדמה
ללון בעיר ומחר יך לביתו וישב נגר פתח בית אבי הנערה ללון
שם כי בא לו השמש במקום ההוא : ותראהו הנערה ההיא וישב
בפתח הבית וישאל לה מים לשתות ותאמר לו מי אתה : ויאמר
אליה אנכי באתי היום מדרכי ותבא לי השמש פה ואלין בזה עד
למחר והשכמתי בבקר והלכתי לדרכי : ורחבא הנערה ההיא
הביתה ותוציא לאיש ההוא לחם ומים לאכול ולשתות : ויודע
הדבר ההוא לאנשי אדמה ויקבצו כלם ויביאו את הנערה לפני
השופטים לשפט על הדבר הזה : ויאמר השופט יש לנערה הזאת
משפט מות על אשר הפרה את דתינו וכוה וכוה משפטה : ויתקבצו
כל אנשי הערים ההם ויוציאו את הנערה ההיא : וימשחו אותה
ברבש מכף רגלה ועד קרקדה כאשר דבר השופט : ויתלו אותה
לפני עדת הדבורים במקום מקבצם ויבואו עליה כל הדבורים
ויעקצו אותה ויצבו את כל בשרה : וחצעק הנערה מפני הדבורים
ואין מביט אליה ואין מרחם עליה ותעל צעקתה השמימה : ויקנא
" על הדבר הזה ועל כל מעשה ערי סדום אשר יעשו יען שבעת
לחם

לחם ושלות השקט היה להם וככל זאת יד עני ואביון לא החזיקו :
 ותגדל רעתם וחטאתם לפני יי מאד בימים ההם וישלח יי אנשי
 המלאכים אשר באו בית אברהם אל סדום ואל כל עריה לשחתם :
 ויקומו המלאכים ההם מפתח אהל אברהם כאשר אכלו ושתו
 ויבואו סדומה בערב ולוט יושב בשער סדום בעת ההיא וירא
 אותם ויקם לקראתם וישתחו להם ארצה : ויפצר בס מאד ויביאם
 אל ביתו וישם להם לחם ויאכלו וילינו בביתו : ויאמרו המלאכים אל
 לוט קום צא מן המקום הזה וכל אשר רך פן הספה בעון
 העיר כי משחית יי את המקום הזה : ויחזיקו המלאכים ביד לוט וביד
 אשתו וביד בנותיו וכל אשר לו וישלחוהו ויניחוהו מחוץ לערים :
 ויאמרו לו המלט על נפשך וינס ויברח הוא וכל אשר לו : בעת ההיא
 המטיר יי על סדום ועמורה ועל כל הערים האל גפרית ואש מאת
 יי מן השמים : ויהפוך את כל הערים ואת כל הכנר ואת כל יושבי
 הערים ואת צמח האדמה : ותבט עירית אשת לוט בהפיכת הערים
 לראות כי נכמרו רחמיה אל בנותיה הנשארות בסדום כי לא יצאו
 עמה : ויהי כאשר הביטה אחריה ותהי נציב מלח : עודנו במקום
 ההוא עד היום הזה : וילחכו אותה כל השוורים העוברים במקום
 ההוא יום יום עד אצבעות הרגלים ובכקר יצמח אשר לחכו בה
 עד היום הזה : וינוסו לוט ושתי בנותיו הנשארות עמו וימלטו אל
 מערת עדולם וישבו שם ימים : וישכם אברהם בבקר לראות את
 ערי סדום מה נעשה בס וישקף וירא והנה עלה עשן כל הערים
 כעשן הכבשן : וירי בשבת לוט במערה עם שתי בנותיו וישקו
 את אביהן יין וישכבו עמו כי אמרו אין איש בארץ לחיות זרע מהן
 כי חשכו כי אנדה כל הארץ : וישכבו שתיהן עם אביהן ותהרן
 שתיהן מאביהן ותלדנה בנים : ותקרא הבכירה את שם בנו מואב
 לאמר כי מאביה ילדתו הוא אבי מואב עד היום הזה : והצעירה
 קראה גם היא את בנה בן עמי הוא אבי בני עמון עד היום הזה :
 ויהי אחרי כן ויסע לוט הוא ושתי בנותיו משם וישב בעבר הירדן
 עם שתי בנותיו ובניהן : ויגדלו בני לוט ויקחו להם נשים
 מארץ כנען וילדו להם בנים ויפרו וירבו מאד : ויהי בעת ההיא

פרישת וירא

ויסע אברהם מאלוני ממרא וילך ארץ פלשתים ויגר כגרר : בשנת חמש ועשרים שנה לשבת אברהם בארץ כנען היא שנת מאה שנה לחיי אברהם בא אברהם ארץ פלשתים גררה : ויהי כבואם אל הארץ ויאמר אל שרה אשתו אמרי לי אחותי את לכל אשר ישאל אותך למען נצול מרעת יושבי הארץ : ויהי כשבת אברהם בארץ פלשתים ויראו עבדי אבימלך מלך פלשתים את שרה כי יפה היא מאד : וישאלו עליה לאברהם ויאמר אחותי היא : וילכו עבדי אבימלך ויהללו את שרה אל המלך לאמר בא איש מארץ כנען לגור בארץ ואחות לו יפה מאד : וישמע אבימלך את דבריו כל עבדיו אשר הללו את שרה אליו וישלח אבימלך את שריו ויקחו את שרה ויביאוה למלך : ותבוא שרה בית אבימלך וירא המלך את שרה כי יפה היא ותיטב בעיניו מאד : ויגש אליה ויאמר לה מה הוא לך האישה אשר באת עמו אל ארצנו ותען שרה ותאמר אחי הוא ונבוא מארץ כנען לגור כאשר מצאנו : ויאמר אבימלך אל שרה הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך הושב את אחיך בארץ אך עלינו לנשאו ולגדלו על כל הארץ אחרי אשר הוא אחיך : וישלח אבימלך ויקרא אל אברהם ויבוא אברהם לפני המלך : ויאמר אבימלך אל אברהם הנה צויתי לכבדך בארץ כטוב בעיניך בעבור שרה אחותך ויצא אברהם מאת המלך ותצא אחריו משאת המלך : ויהי לעת הערב טרם ישכב האדם והמלך יושב על כסאו ותפול תרדמה עליו וישכב על הכסא וירדם עד הבקר : ויחלום והנה מלאך יי בא אליו וחרבו שלופה בידו ויעמוד המלאך על אבימלך ויבקש להרגו בחרב : ויחרד אבימלך בחלום ויאמר אל המלאך מה חטאתי לך כי באת אלי להמיתני בחרבך : ויען המלאך ויאמר אל אבימלך הנך מת על האשה אשר הבאת אמש לביתך כי היא בעולת כעל אשת אברהם אשר בא לביתך : עתה השב אשת האישה ההוא כי אשתו היא ואם אינך משיב דע כי מות תמות אתה וכל אשר לך : ובלילה ההוא היתה צעקה גדולה בארץ פלשתים ויראו כל יושבי הארץ כצורת איש עומד וחרבו שלופה בידו ויך את כל יושבי הארץ בחרב הלך והכזת אותם : ויגע מלאך

פרשת וירא

מלאך יי את כל ארץ פלשתים בלילה ההוא ותהי בהם מהומה גדולה מאד בלילה ההוא ומחרתו : ויעצר להם כל כחם וכל מוצאם ותהי בס יד יי על דבר שרה אשר אברהם אשר לקח אבימלך : ויהי בבקר וישכם אבימלך ברערה ובנהלה ובחרדה גדולה וישלח ויקרא לכל עבדיו ויספר להם את חלומי וייראו האנשים מאד : ויען איש אחד הנצב על עבדי המלך ויאמר אל המלך אדוני המלך השב האשה הזאת אל בעלה כי אישה הוא : בן קרה גם כן לפרעה מלך מצרים בבוא האיש הזה מצרימה ויאמר על אשתו אחותי היא כי בן דרכי לעשות בבואו לגור בארץ אשר ירך שמה : וישלח פרעה ויקח את האשה הזאת לאשה ויבא יי עליו מכות נמרצות עד אשר השיבו את האשה אל אישה : ועתה אדוני המלך הלא ידעת מה קרה אמש לכל הארץ כי היו במהומה גדולה מאד וכאב גדול וצעקה ונדע כי זה הוא על דבר האשה אשר לקחת : עתה השב את האשה הזאת אל אישה פן יקרה לנו כמקרה פרעה מלך מצרים ועבדיו ולא נמות : וימהר אבימלך ויקרא אל שרה ותבוא לפניו וישלח ויקרא גם לאברהם ויבא לפניו : ויאמר אבימלך אליהם מה המעשה הזה אשר עשיתם לי באמרכם אחים אחרם ואקח את האשה הזאת לאשה : ויאמר אברהם כי אמרתי פן אמות על אשתי : ויקח אבימלך צאן ובקר ועבדים ושפחות ואלף כסף ויתן לאברהם וישב לו את שרה : ויאמר אבימלך לאברהם הנה כל הארץ לפניכם בטוב בעיניכם תישבו : ויצא אברהם ושרה אשתו מאת פני המלך בכבוד ויקר וישבו בארץ נרר : וכל יושבי ארץ פלשתים ועבדי המלך עודם נכאבים מאד במכות המלאך אשר הכה בהם כל הלילה על דבר שרה : וישלח אבימלך אל אברהם לאמר התפלל נא בעד עבדיך אל יי אלהיך ויסר מעלינו את המות הזה : ויתפלל אברהם בעד אבימלך ובעד עבדיו וישמע יי את תפלת אברהם וירפא יי את אבימלך ואת כל עבדיו : ויהי בעת ההיא מקץ ימים וארבעה חרשים

ח"ה כזה מוכן במקומו כי
אחר שהשיב לו שרה אשתו
ומנחה נתן לו למת הולך
עוד להתפלל אברהם
בעדו שיתרפא והרי הוה
שכ בתשובה אלא כי עדין
כאז המכות שכבר הוכו
מקודם עדין היו נכאבים
וכדברי הספר דוק :

חדשים לשבת אברהם בארץ פלשתים בגר: ויפקוד אלהים את שרה ויזכרה יי ותהר ותלד לאברהם בן: ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק: וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים כאשר צוה אלהים לאברהם לעשות לזרעו אחריו: ואברהם בן מאת שנה ושרה אשתו בת תשעים שנה בהולד להם את יצחק: ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק: ויבואו שם ועבר וכל גדולי הארץ ואבימלך מלך פלשתים וכל עבדיו ופיכל שר צבאו לאכור ולשתות ולשמוח במשתה אשר עשה אברהם ביום הגמל את יצחק בנו: וגם תרח אבי אברהם ונחור אחיו באו מחרן הם וכל אשר להם וישמחו מאד בשמעם כי הולד בן לשרה: ויבאו אל אברהם ויאכלו וישתו במשתה אשר עשה אברהם ביום הגמל את יצחק: וישמחו תרח ונחור עם אברהם וישבו עמו בארץ פלשתים ימים רבים: בעת ההיא מת שרוג בן רעו בשנה הראשונה ללדת יצחק בן אברהם: ויהיו כל ימי שרוג מאתיים שנה והשע ושלשים שנה וימת: וישמעאל בן אברהם גדל בימים ההם בן ארבע עשרה שנה היה בלדת שרה את יצחק לאברהם: ויהי אלהים את ישמעאל בן אברהם ויגדל וילמד קשת ויהי רובה קשת: ויהי בהיות יצחק בן אברהם בן חמש שנים וישב עם ישמעאל בפהח האהל: וירא ישמעאל את יצחק וישב לנגדו ויקח הקשת וימשוך בה ויתן אליה את החץ ויאמר להבות את יצחק: ותרא שרה את המעשה אשר בקש ישמעאל לעשות ליצחק בנה וירע בעיניה מאד על בנה: ותשלח ותקרא לאברהם ותאמר לו גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בנה עם בני כי כזה וכוזה בקש לעשות לו היום: וישמע אברהם בקול שרה וישכם בבקר ויקח שתיים עשרה ככרי לחם וחמת מים ויתן אל הגר וישלחה עם בנה: ותלך לה הגר עם בנה המדברה וישבו במדבר פארן עם יושבי המדבר ויהי ישמעאל רובה קשת וישב במדבר ימים רבים: וילכו אחרי כן הוא ואמו לארץ מצרים וישבו שם ותקח הגר לבנה אשה ממצרים ושמה מריסרה: ותהר אשת ישמעאל ותלד לו ארבעה בנים

בנים ובת אחת : ויסע ישמעאל אחרי כן הוא ואמו ואשתו ובניו וכל אשר לו וילכו וישבו המדברה : ויעשו להם אהלים במדברות אשר ישבו בהן ויהיו נוסעים וחונים תמיד מדי חדש ומדי שנה : ויתן אלהים לישמעאל צאן ובקר ואהלים בעבור אברהם אביו ויפרוץ האיש מאד מאד במקנה : וישב ישמעאל במדברות באהלים נוסע וחונה ימים רבים ופני אברהם אביו לא ראה : ויהי מימים ויאמר אברהם אל שרה אשתו אלך לי ואראה את ישמעאל בני כי התאויתי אליו לראותו כי לא ראיתיו זה ימים : וירכב אברהם על גמל אחד מגמליו וילך המדבר לבקש ארץ ישמעאל בנו כי שמע כי הוא יושב באהל במדבר עם כל אשר לו : וילך אברהם המדברה ויגיע אל אהל ישמעאל בחצות היום : וישאל על ישמעאל וימצא את אשת ישמעאל יושבת באהל עם בניה וישמעאל אישה ואמו אין עמה : וישאל אברהם את אשת ישמעאל לאמר אנני פנה ישמעאל ותאמר הלך השרה לצוד ציד : ואברהם עודנו רוכב על הגמל ולא ירד מעליו ארצה כאשר נשבע לשרה אשתו אשר לא ירד מעל הגמל ארצה : ויאמר אברהם אל אשת ישמעאל בתי תנה לי מעט מים ואשתה כי יגע ועיף אני מהדרך : ותען אשת ישמעאל ותאמר לאברהם אין לנו לא מים ולא לחם ותשב באהלה ולא הביטה אל אברהם ולא שאלה אותו מי הוא : אך מכה את בניה באהל ותקללם ותקלל גם את ישמעאל בעלה ותחרפהו : וישמע אברהם את כל דברי אשת ישמעאל אל בניה ויחר לו מאד וירע בעיניו : ויקרא אברהם אל האשה לצאת אליו מאהלה ותצא האשה ותעמוד נגד אברהם ואברהם עודנו רוכב על הגמל : ויאמר אברהם אל אשת ישמעאל בבוא ישמעאל אישך הנרה ודברת אליו כדברים האלה : בא הנני איש זקן מאד מאד פלישתים לבקש אותך וכוה וכוה מראהו ותארו ולא שאלתיהו מי הוא : וירא כי אינך פה וידבר אלי ויאמר בבוא ישמעאל אישך ואמרת אליו כה אמר האיש ההוא בכואך הסר את יתד האהל הזה אשר נתת פה ושמת תחתיה יתד אחרת : ויכל אברהם לצוות את האשה ויפן וילך על הגמל וישב לדרכו : ויהי אתרי כן ויבוא

פרשת וירא

ויבוא ישמעאל מצידו הוא ואמו וישב אל אהלו : ותדבר אליו אשתו כדברים האלה בא הנה איש זקן מאד מארץ פלשתים לבקש עליך וכזה וכזה מראהו ולא שאלתיהו מי הוא וירא כי אינך הנה ויאמר אלי לאמר : בבוא אישך הנה ואמרת אליו כה אמר האיש הזקן הסר את יתר האהל אשר נתת פה ושמרת תהתיה יחד אהרת : וישמע ישמעאל את דברי אשתו וידע כי הוא אביו ואשר לא כבדה אותו אשתו : ויכן ישמעאל את דברי אביו אשר דבר אל אשתו וישמע ישמעאל בקול אביו ויגרש ישמעאל את האשה ההיא ותלך לה : וילך ישמעאל אחרי כן ארצה כנען ויקח אשה אחרת ויביאה אל אהלו במקום אשר היה שם : ויהי מקץ שלש שנים ויאמר אברהם אלך לי עוד ואראה את ישמעאל בני ואבואה כי לא ראיתיהו זה ימים רבים : וירכב על גמלו וילך המדבר ויגיע אל אהל ישמעאל בחצי היום : וישאל על ישמעאל ותצא לו אשתו מן האהל ותאמר איננו פה אדוני כי הלך לצוד השדה ולרעות את הגמלים ותאמר האשה אל אברהם סורה אדוני אל האהל ואכלת פת לחם כי עיפה נפשך מן הדרך : ויאמר אליה אברהם לא אשב כי מהר אנכי ללכת לדרכי אך תני נא לי מעט מים ושתיתי כי צמאתי : ותמהר האשה ותרץ ותבוא האהלה ותוציא מים ולחם אל אברהם ותתן לפניו ותפצר בו מאד לאכול ויאכל וישת ויטב לבו ויברך את ישמעאל בנו : ויכל לאכול ויברך את " ויאמר אל אשת ישמעאל בבא ישמעאל ואמרת אליו כדברים האלה : בא הנה איש זקן מאד מארץ פלשתים וכזה וכזה מראהו : ויאמר אלי בבוא ישמעאל הנה ואמרת אליו כה אמר האיש הזקן היתד ששמת פה באהל טובה מאד אל תסירנה מן האהל : ויכל אברהם לצוות את האשה וירכב וילך לו לדרכו ארץ פלשתים : ויבוא ישמעאל אל אהלו ותצא אשתו לקראתו בשמחה ובטוב לבב : ותאמר אליו בא הנה איש אחד זקן מארץ פלשתים וישאל עליך ואין : ואוציא לו לחם ומים ויאכל וישת ויטב לבו וידבר אלי כדברים האלה : בבוא ישמעאל אישך הנה ואמרת אליו יתר האהל אשר לך טובה מאד אל תסירנה מן האהל : וידע ישמעאל כי הוא

אביו

אביו וכי כבדה אותו אשתו ויברך ישמעאל את " : ויקם בעת ההיא ישמעאל ויקח את אשתו ואת בניו ואת מקנהו ואת כל אשר לו ויסע משם וילך ארץ פלשתים אל אביו : ויספר אברהם לישמעאל בנו על אודות האשה הראשונה אשר לקח ישמעאל שכזאת וכזאת עשתה : וישב ישמעאל ובניו עם אברהם ימים רבים בארץ : ואברהם ישב בארץ פלשתים ימים רבים : וירבו הימים ויהיו עשרים ושש שנים : ויהי אחרי כן וילך אברהם עם עבדיו וכל אשר לו ויצאו מארץ פלשתים וירחיקו ממנה מאד ויבואו עד קרוב לחברון וישבו שם : ויחפרו שם עבדי אברהם בארות מים וישב שם אברהם וכל אשר לו על המים : וישמעו עבדי אבימלך מלך פלשתים לאמר חפרו עבדי אברהם בארות מים בגבול הארץ : ויבואו ויריבו עם עבדי אברהם ויגזלו להם את הבאר הגדול אשר חפרו : וישמע אבימלך מלך פלשתים את הדבר הזה ויבוא הוא ופיכול שר צבאו ועשרים מאנשיו אל אברהם : וידבר אבימלך אל אברהם עד אודות עבדיו ויוכיח אברהם את אבימלך על אודות הבאר אשר גזלו עבדיו ממנו : ויאמר אבימלך אל אברהם חי " אשר ברא את כל הארץ לא שמעתי את הדבר אשר עשו עבדי לעבדיך בלתי היום : ויקח אברהם שבע כבשות ויתן לאבימלך לאמר קח נא מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזה : ויקח אבימלך את שבע כבשות הצאן אשר נתן לו אברהם וגם צאן ובקר נתן לו הרכה וישבע אבימלך לאברהם על אודות הבאר : על כן קרא לבאר ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם עליו : ויכרתו ברית שניהם בבאר שבע ויקם אבימלך ופיכול שר צבאו וכל אנשיו וישבו ארץ פלשתים : ואברהם וכל אשר לו ישבו להם בבאר שבע ויהיו שם בארץ ההיא ימים רבים ויסע אברהם אשל גדול בבאר שבע וישם לו שם ארבעה שערים לארבע רוחות העולם ויסע בו כרם : למען כאשר יבוא הולך אל אברהם וכא לו משער אשר יהיה נגד דרכו וישב שמה ואכל ושתה ושבע והלך לו : כי בית אברהם פתוח תמיד לכל בני האדם לעוברים ולשבים אשר יבואו יום יום לאכול ולשתות בבית אברהם תמיד : ויהי כל איש

פרשת וירא

דעב אשר יבוא בכית אברהם ונתן לו אברהם לחם ואכל ושתה ושבע : וכל הבא אל ביתו ערום יכסנו בבגדים כרצונו ונתן לו כסף וזהב והודיעו את יי אשר בראו בארץ ככה יעשה אברהם כל הימים : וישבו אברהם ובניו וכל אשר לו בבאר שבע ויאהר עד חברון : ונחור אחי אברהם ואביו וכל אשר להם ישבו להם בחרן כי לא באו עם אברהם ארצה כנען : ויולדו לנחור בנים בחרן אשר ילדה לו מלכה בת הרן אחות שרה אשת אברהם : ואלה שמות הילודים לו עוז ובזו וקמואל וכשר וחזו : פלדש וידלף ובתואר בנים שמונה אלה בני מלכה אשר ילדה לנחור אחי אברהם : ותהי לנחור פילגש ושמה ראומה ותלד גם היא לנחור טבח ונחם ותחש ומעכה בנים ארבעה : ויהיו כל בני נחור אשר יולדו לו בנים שנים עשר מלבד בנותיו ויולדו גם להם בנים בחרן : ויהיו בני עוז בכור נחור אביחורף וגדין ומילום ורבורה אחותם : ובני בזו ^{ה"ה הפסד כי זה הוא} ברכאל ונעמת ושוח ומדני : ובני קמואל ארם ^{אביו של אליהו ו' ברכאל הכנזי ממספחת} ורחוב : ובני כשר ענמלך ומישר ובנון ויפעי : ובני ^{רם סאבו לועזים די לינאטי די אברהם :} חזו פלדש ומיכי ועפר : ובני פלדש ערוד ואמורם

ומריד ומילוך : ובני ידלף מושן וכישן ומוצא : ובני בתואל שחר ולבן ורבקה אחותם : אלה משפחות בני נחור אשר נולדו להם בחרן : וילך ארם בן קמואל ורחוב אחיו מהלאה חרנה וימצאו בקעה בארץ על נהר פרת : ויבנו שם עיר ויקראו את שם העיר כשם פתור בן ארם הוא ארם נהרים עד היום הזה : ובני כשר הלכו גם הם לגור באשר ימצאו וילכו וימצאו בקעה מנגד לארץ שנער וישבו שם : ויבנו שם להם עיר ויקראו את שם העיר כשר כשם אביהם היא ארץ כשרים עד היום וישבו הכשרים בארץ ההיא ויפרו וירבו מאד : ותרח אבי נחור ואבי אברהם הלך ויוסף ויקח אשה אחרת לעת זקנתו ושמה פלילה : ותהר ותלד לו בן ויקרא את שמו צובא ויחי תרח אחרי הולידו את צובא חמש ועשרים שנה : וימת תרח בשנה ההיא היא שנת חמש ^{ה"ה מכאן ראינו לטעם המקרא} ושלישים שנה ללירית יצחק בן אברהם והיו ^{זה הספר כן לפי שכל דבריו הם על הסדר הלא כה דברי} ימי תרח חמש שנים ומאתים שנה וימת ויקבר ^{ההקדמה : וזו :}

בחרן

בחרן : וצובא בן תרח חי שלשים שנה וילד את ארם ואת אכלוז
 ואת מדיק : ותיינה לארם בן צובא בן תרח שלש נשים וילד שנים
 עשר בנים ושלש בנות : וירחן " לארם בן צובא עושר ונכסים
 ומקנה רב וכבד צאן ובקר ופרוץ האיש מאד מאד : ויסע ארם
 בן צובא הוא ואחיו וכל ביתו מחרן וילכו לגור באשר ימצאו : כי
 היה רכושם רב משבת בחרן ולא יכלו לשבת בחרן עם בני נחור
 אחיהם יחד : וילך ארם בן צובא ואחיו וימצאו בקעה מהלאה
 לארץ קדם וישבו שם : ויבנו שם גם הם עיר ויקראו את שמה ארם
 כשם אחיהם הנכבד היא ארם צובא עד היום הזה : ויצחק בן
 אברהם הולך וגדל בימים ההם וילמדהו אברהם אביו את דרך "
 לדעת את " וי עמו : ויהי כהיות יצחק בן שלשים שנה ושבע
 שנים וישמעאל אחיו הולך ובא עמו באהרן : ויתפאר ישמעאל על
 יצחק לאמר בן שלש עשרה שנה הייתי כאשר דבר " אל אבי
 למול אותנו : ואעש את דבר " אשר דבר אל אבי ואתן את נפשי
 אל " ולא עברתי את דברו אשר צוה את אבי : ויען יצחק את
 ישמעאל לאמר למה תתפאר עלי בדבר הזה על מעט בשר מבשרך
 אשר צוך " להסיר אותו מעליך : חי " אלהי אברהם אבי כי אם
 יאמר " לאבי קח נא את יצחק והעלהו לפני עולה לא מנעתי את
 נפשי כי אעשה את הדבר בשמחה : וישמע " את הדבר אשר דבר
 יצחק אל ישמעאל וייטב בעיני " ויאמר לנסות את אברהם בדבר
 הזה : ויהי היום ויבואו בני האלהים להתיצב על " ויבא גם השטן
 בתוכם להתיצב על " להשטין את בני האדם לפני " : ויאמר "
 אל השטן מאין תבוא ויען השטן את " ויאמר משוט בארץ
 ומהתהלך בה : ויאמר " אל השטן מה דברך אלי על כל בני
 הארץ ויען השטן את " ויאמר כי ראיתי את כל בני הארץ אשר
 יעבדוך ויזכרך בעת בקשם מלפניך דבר : והיה כאשר תהן להם
 את הדבר ההוא אשר יבקשו מלפניך ושבו להם ועזובך ולא
 יוסיפו לזכור אותך עוד : הראית את אברהם בן תרח אשר בתחלה
 לא היו לו בנים ויעבדך ויבנה אליך מזבחות בכל אשר ילך שם
 והקריב עליהן קרבנות ויקרא בשמך לכל בני הארץ תמיד : ועתה

כאשר

פרשת וירא

כאשר נולד לו יצחק בנו ויעזוב אותו ויעש משתה גדול לכל יושבי בארץ ואת יי שכם : כי מכל אשר עשה לא הקריב לפניך קרבן עולה או שלמים שור אחד או כשב או-עז אחד מכל אשר שחט ביום הגמל את בנו : גם מיום אשר נולד בנו היום שלשים ושבע שנה לא בנה לפניך מזבח ולא הקריב אליך עליו קרבן כי ראה כי נתת לו אשר בקש מלפניך ויעזוב : ויאמר יי אל השטן השמת לבך אל עבדי אברהם כי אין כמוהו בארץ איש תם וישר לפני וירא אלהים וסר מרע : חי אני כי אם אמרתי לו הקרב נא את יצחק בניך לפני לעולה לא ימנעו ממני ואף כי אומר אליו הקרב לפני עולה מן הצאן או מן הבקר : ויען השטן את יי ויאמר בי אדני דבר נא אל אברהם כדבר הזה אשר דברת אם לא יעבור וימיר את דבריך היום : בעת ההיא היה דבר יי אל אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המוריה והעלהו שם לעולה על אחד ההרים אשר יראה לך בו שם ענן וכבוד : ויאמר אברהם בלבו איך אעשה עד אשר אפריד את יצחק בני משרה אמו להעלותו לפני יי לעולה : ויבא אברהם האהלה וישב לפני שרה אשתו וידבר אליה כדברים האלה : בננו יצחק גדל ולא למד עבודת אלהיו זה ימים עתה אלך לי למחר ואביאנו אל שם ואל עבר בנו ושם ילמד את דרכי יי : כי ילמדוהו לדעת את יי ולדעת כאשר יתפלל לפני יי בכל עת ויענהו ולדעת שם את דרך עבודת יי אלהיו ותאמר שרה טוב דברת לך אדוני ועשה לו כאשר דברת : ואולם אל תרחיק את בני מעלי ולא ישב שם ימים רבים כי נפשי קשורה בנפשו מאד : ויאמר אברהם אל שרה בתי חלה נא את פני יי אלהינו אשר יעשה עמנו טובה : ותקח שרה את יצחק בנה וילן אתה בלילה ההוא ותשקו ותחבקהו ותצוהו עד הבקר : ותאמר לו בני איך תוכל נפשי להפרד ממך ותשקו ותחבקהו עוד ותבך עמו ותצוה את אברהם אביו עליו : ותאמר שרה לאברהם בי אדוני השמר נא כבנך ושים את עיניך עליו כי אין לי בן אחר ולא בת כי אם הוא : אל נא תעזבנו אם ירעיב האכילהו

האכילתו לחם ואם יצמא השקהו מים ואל תניחוהו ללכת ברגליו
 ולא לישב בשמש : וגם אל תעזבוהו ללכת בדרך לבדו ולא
 תאנסהו מכל אשר ידבר ועשית לו ככל אשר יאמר אליך : ותבך
 שרה עוד בכי גדול אל יצחק בלילה ההוא ותצוהו עד הבקר : ויהי
 בבקר ותקח שרה בגד טוב ונארה מאד מן הבגדים אשר איתה
 בבית מאשר נתן לה אבימלך : ותלבש את יצחק בנה ותשם לו
 מצנפת על ראשו ותשם אבן יקרה על המצנפת : ותתן להם צדה
 לדרך ויצא וילכו יצחק ואברהם אביו וירכו עמהם מעבדיהם
 לשלחם בדרך : ותצא גם שרה עמהם ותלך בדרך אתם לשלחם
 ויאמרו לה שוב לך האהלה : ותשמע שרה את דברי יצחק בנה
 ותבך בכי גדול ויבך גם אברהם אישה עמה : ויבך גם יצחק בנה
 עמה בכי גדול מאד וגם אשר הלכו לשלחם בכו בכי גדול עד מאד :
 ותחוק שרה ביצחק בנה ותאחזהו בין זרועותיה ותחבקהו ותשקהו
 ותוסף עוד לבכות עמו : ותאמר שרה מי יודע אם אראה אותך
 עוד בני מהיום הזה : ויבכו עוד בכי גדול ואברהם ושרה ויצחק
 וגם אשר הלכו עמהם בדרך לשלחם בכו בכי גדול עמהם : ותשב
 לה אחרי כן שרה מעל יצחק בבכיה רבה וישוּבו כל שפחותיה
 ועבדיה עמה האהלה ואברהם הלך עם יצחק בנו להעלותו עולה
 לפני יי כאשר צוהו : ויקח אברהם גם את שני נעריו עמו את
 ישמעאל בן הגר ואת אליעזר עבדו וילכו יחד עמהם : ויהי הם
 הולכים בדרך וידברו הנערים ביניהם כדברים האלה : ויאמר
 ישמעאל אל אליעזר הנה אברהם אבי הולך את יצחק להקריבו
 עולה ליי כאשר צוהו : והיה בשוּבו ונתן לי את כל אשר לו לרשתו
 אחריו כי אני בנו בכורו : ויען אליעזר את ישמעאל ויאמר אליו
 הלא אברהם גירש אותך ואת אמך וישבע לבלתי הוריש לך מכל
 אשר לו מאומה : ולמי יתן את כל אשר לו ואת כל חמורותיו
 הלא לעבדו הנאמן בביתו אשר עבדתיו יומם ולילה ואעש כל
 אשר יאמר אלי כי לי יוריש את כל אשר לו אחרי מותו : ויהי
 בלכת אברהם עם יצחק בנו בדרך ויבא השטן וידמה לאברהם
 כתואר איש זקן מאד עניו ושפל רוח מאד : ויגש אל אברהם
 ויאמר

פרישת וירא

וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַכְסִיל אֹז בְּעַר אֶתָּה אֲשֶׁר אֶתָּה הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר
 הַזֶּה הַיּוֹם מִבְּנֵי יִחִידָךְ : כִּי נָתַן לְךָ הָאֱלֹהִים בֶּן בְּאַחֲרִית יָמֶיךָ לַעֲת
 זָקֵנְתְּךָ וְתִלְךָ וְתִשְׁחַטְהוּ הַיּוֹם עַל לֹא חֲמַס וְהֵאֱבַרְתָּ אֶת נֶפֶשׁ בֶּנְךָ
 יִחִידְךָ מִן הָאָרֶץ : הֲלֹא יָדַעְתָּ אִם לֹא שָׁמַעַתָּ כִּי אֵין הַדָּבָר הַזֶּה
 מֵאֵת יי כִּי לֹא יַעֲשֶׂה יי לְאִישׁ כְּדַעַה הַזֹּאת בָּאָרֶץ לֵאמֹר לוֹ לְךָ
 שְׁחוּט אֶת בֶּנְךָ : וַיִּשְׁמַע אֲבִרָהִם אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וַיֵּדַע כִּי דָבָר הַשְׁטָן
 הוּא אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לַהֲתַעֲוֹתוֹ מִדֶּרֶךְ יי : וְלֹא אָבָא אֲבִרָהִם לִשְׁמוֹעַ
 בְּקוֹל הַשְׁטָן וַיִּגְעַר בּוֹ אֲבִרָהִם וַיִּלֶּךְ לוֹ : וַיֵּשֶׁב הַשְׁטָן וַיָּבֹא אֶצֶל
 יִצְחָק וַיִּדְמָה לִיצְחָק כְּתוֹאֵר אִישׁ בַּחוּר יָפֵה תוֹאֵר וַיִּפֶּה מִרְאָה
 מֵאֵד : וַיֵּגֶשׁ אֶל יִצְחָק וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲלֹא יָדַעְתָּ אִם לֹא שָׁמַעְתָּ כִּי
 אֲבִיךָ הֹקֵן וְהַכְסִיל הַזֶּה מִבְּיָאֵךְ לִשְׁחָטְךָ הַיּוֹם חֲנָם : עֵתָּה בְּנִי לֹא
 תִשְׁמַע אֵלָיו וְלֹא תֵאֱבָה לוֹ כִּי הֹקֵן הוּא כְּסִיל וְלֹא תֵאֱבֹד אֶת
 נִפְשְׁךָ הַיִּקְרָה וְאֶת תַּאֲרִיךְ הַנָּאָה מִן הָאָרֶץ : וַיִּשְׁמַע יִצְחָק אֶת הַדָּבָר
 הַזֶּה וַיֹּאמֶר לְאֲבִרָהִם אֲבִיו הִשְׁמַעַתָּ אֲבִי אֶת אֲשֶׁר דָּבַר אֵלַי הָאִישׁ
 דִּהוּזָה כֹּזֵה וְכֹזֵה דָּבָר : וַיַּעַן אֲבִרָהִם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
 הַשְׁמַד לְךָ מִמֶּנּוּ וְאֵל תִּשְׁמַע אֶל דְּבָרָיו וְאֵל תֵּאֱבָה לוֹ כִּי שָׁטָן הוּא
 לָנוּ לַהֲעִבְרִינוּ מִמִּצּוֹת אֱלֹהֵינוּ הַיּוֹם : וַיִּגְעַר אֲבִרָהִם עוֹד בַּשְׁטָן
 וַיִּלֶּךְ לוֹ הַשְׁטָן מַעֲלִיהֶם : וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכוֹל לֵהֶם וַיִּסְתֵּר לוֹ מִפְּנֵיהֶם
 וַיִּלֶּךְ וַיַּעֲבֹר לִפְנֵיהֶם אֶל הַדֶּרֶךְ וַיְהִי לֵהֶם כְּנַחַל גְּדוֹל מֵלֵא מִים עַל
 הַדֶּרֶךְ וַיִּגִּיעוּ אֲבִרָהִם וַיִּצְחָק וּשְׁנֵי נַעֲרָיו עַד הַמָּקוֹם הַהוּא וַיֵּרְאוּ נַחַל
 גְּדוֹל וַעֲצוֹם מֵאֵד בְּמִים אֲדִירִים : וַיִּבְּאוּ בַּתוֹךְ הַנַּחַל וַיַּעֲבְרוּ בּוֹ
 וְהַמִּים עוֹבְרִים לְרַגְלֵיהֶם : וַיִּלְכוּ בְּנַחַל הַהוּא הַלֵּךְ וּשְׁבוּעַ וַיִּגִּיעוּ
 הַמִּים עַד צוֹאֲרֵיהֶם וַיִּבְהִלוּ כֻלָּם יַחַד מֵהַמִּים : וַיְהִי הֵם עוֹבְרִים
 בְּנַחַל וַיִּכַּר אֲבִרָהִם אֶת הַמָּקוֹם הַהוּא וַיֵּדַע כִּי אֵין שְׁמָה מִים בַּמָּקוֹם
 הַהוּא : וַיֹּאמֶר אֲבִרָהִם אֶל יִצְחָק בְּנוֹ יוֹדַע אֲנִי אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה
 אֲשֶׁר אֵין בּוֹ לוֹ נַחַל וְלֹא מִים : עֵתָּה הַשְׁטָן הוּא אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָנוּ
 אֶת כָּל אֱלֹהֵי הַהַעֲבִיר אוֹתָנוּ מִמִּצּוֹת אֱלֹהֵינוּ הַיּוֹם הַזֶּה : וַיִּגְעַר
 אֲבִרָהִם בַּשְׁטָן וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִגְעַר יי בְּךָ הַשְׁטָן דֶּךָ נָא מַעֲלִינוּ כִּי
 בְּמִצּוֹת אֱלֹהֵינוּ הִלְכָנוּ : וַיִּפְחַד הַשְׁטָן מִקוֹל אֲבִרָהִם וַיִּלֶּךְ לוֹ מַעֲלִיהֶם :
 וַיֵּשֶׁב הַמָּקוֹם הַהוּא לִיבִשָּׁה כַּאֲשֶׁר הָיָה בַּתְּחִלָּה וַיִּלֶּךְ אֲבִרָהִם וַיִּצְחָק

אל

אל המקום אשר אמר לו האלהים : ויהי ביום השלישי וישא
אברהם את עיניו וירא את המקום אשר אמר לו האלהים מרחוק :
וירא עליו עמוד אש מן הארץ ועד השמים וענן כבוד על ההר
וכבוד " בענן : ויאמר אברהם אל יצחק בנו הראית בהר ההוא
אשר אנחנו רואים מרחוק את אשר אני רואה עליו : ויען יצחק
ויאמר אל אביו ראיתי והנה עמוד אש וענן וכבוד " נראה בענן
עליו : וידע אברהם כי יצחק בנו נרצה לעולה לפני " : ויאמר
אברהם אל אליעזר ואל ישמעאל בנו הראיתם גם אתם את אשר
ראינו בהר ההוא מרחוק : ויענו ויאמרו לא ראינו דבר רק הר
כהרי כל הארץ ראינו וידע אברהם כי לא נרצה לפני " ללכת
עמם : ויאמר אליהם אברהם שבו לכם פה עם החמור ואני ויצחק
בני נלכה לנו עד ההר ההוא ונשתחוה שם לפני ה' על כן הו' לט
יי ונשובה אליכם : וישבו שמה אליעזר וישמעאל ^{הדושה לחמור כי אחר}
^{סלא ראו דבר נמשלו}
במקום ההוא כאשר צוה אברהם : ואברהם ככהמות דוק :
לקח עצים לעולה וישים על יצחק בנו ויקחו את האש ואת
המאכלת וילכו שניהם אל המקום ההוא : ויהי בלכתם ויאמר יצחק
אל אביו הנה אש והעצים אתנו ואיה השה להקריב לפני " לעולה :
ויען אברהם את יצחק בנו לאמר בני כך בחר " להיות לו לעולה
תמימה תחת השה : ויאמר יצחק אל אביו כל אשר דבר אליך " ^{הדושה לחמור כי אחר}
אבי אעשה בשמחה ובטוב לב : ויאמר אברהם עוד אל יצחק
בנו בני היש בלבך מחשבת דבר בזה או עצה אשר איננה נכונה
הגר נא לי בני אל תכחד ממני : ויען יצחק את אברהם אביו ויאמר
אליו חי " אבי וחי נפשך אם יש בלבי להימין ולהשמיל על הדבר
אשר דבר אליך " : וגם עצם מעצמי ובשר מבשרי לא זע ולא נד
מהדבר הזה וגם מחשבת כל דבר או עצה רעה אין בלבי בדבר
הזה : כי אם לב שמח וטוב נפש אני בדבר " אך אמרתי ברוך " ^{הדושה לחמור כי אחר}
אשר חפץ בי היום לעולה לפני : וישמח אברהם מאד בדברי
יצחק וילכו ויבואו שניהם אל המקום ההוא אשר דבר " : ויגש
אברהם לבנות את המזבח במקום ההוא ויהי אברהם בונה ויצחק
יתן בידו אבנים וזחור עד אשר כלו לבנות המזבח : ויקח אברהם
את

את העצים ויערכם על המזבח ההוא אשר בנה : ויקח את יצחק בנו ויאסרוהו לשמו על העצים אשר על המזבח לשוחטו לעולה לפני יי : ויאמר יצחק אל אביו אבי עקדני מאד וקשור אותי ואחר תשימני על המזבח : פן אשוב ואנוע ואנתק מחוקת המאכלת אשר בבשרי ואחלל את קרבן העולה ויעש אברהם כן : ויאמר עוד יצחק אל אביו אבי בעת אשר תשחטני ותשרפני לעולה קח עמך הנשאר מאפרי והבאת לשרה אמי ואמרת אליה זה ליצחק ריה : אך לא תדבר אליה את הדבר הזה בשכנתה לפני באר או במקום גבוה פן תשליך את נפשה עלי ותמות : וישמע אברהם את דברי יצחק וישא אברהם את קולו ויבך בדבר יצחק הדברים האלה וירדו דמעות אברהם על יצחק בנו : וגם יצחק בכה מאד ויאמר אל אביו מהרה חושה אבי ועשה בי רצון יי אלהינו כאשר צוך : ויהי לב אברהם ויצחק שמה בדבר הזה אשר צום יי אך עין במר תבכה ולב שמח : ויעקוד אברהם את יצחק בנו וישם אותו על המזבח ממעל לעצים ויפשוט יצחק את צוארו לפני אביו על המזבח : וישלח אברהם את ידו לקחת את המאכלת לשחוט את בנו לעולה על המזבח : ויגשו מלאכי רחמים בעת ההיא לפני יי וידברו אליו בעבור יצחק לאמר : אנא יי מלך רחום וחנון אתה על כל אשר בראת בשמים ובארץ ואתה מחיה את כלם : תנה כופר ופדיון תחת יצחק עבדך וחון ורחם על אברהם ועל יצחק בנו אשר עשו את דברך היום : הראית יי אשר יצחק בן אברהם עבדך עקוד וקשור לזבח על המזבח כבהמה עתה יהמו נא רחמך יי עליהם : בעת ההיא נראה יי אל אברהם ויקרא אליו מן השמים ויאמר אליו אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה בעשותך את הדבר הזה ולא חשכת את בנך ארתי יחידך ממני : וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל נאחו בסבך בקרניו הוא האיל אשר ברא יי אלהים בארץ ביום עשותו ארץ ושמים : ויכן יי אלהים את הכבש ההוא מהיום ההוא והלאה להיותו תחת יצחק לעולה : והאיל ההוא הלך וקרב לפני אברהם ויאחו בו השטן ויסבך את קרניו בסבך לבלתי קרב אל אברהם למען אשר ישחט

ישחט אברהם את בנו : וירא אברהם את האיל ההוא הולך וקרב לפני אברהם והשטן יחדלנו : וילך אברהם ויקחהו ויביאהו לפני המזבח ויתר את יצחק בנו ממאסרו וישם תחתיו את האיל החוא : וישחט אברהם את האיל על המזבח ויעלהו לעולה תחת יצחק בנו : ויו אברהם מדם האיל על המזבח ויקרא ויאמר זה תחת בני וזה יחשב היום כדם בני לפני יי : והיה כל הדבר אשר יעשה אברהם ככבש ההוא על המזבח וקרא ואמר זה תחת בני וזה יחשב היום לפני יי על בני : ויכל אברהם את כל העבודה על המזבח ותרצה העבודה לפני יי ורזחשב כיצחק ויברך יי את אברהם ואת זרעו ביום ההוא : וילך השטן אל שרה וידמה אליה כתואר איש זקן שפל ועניו מאד ואברהם עודנו מקריב העולה ליי : ויאמר אליה הלא ידעת את כל המעשה אשר עשה אברהם ליצחק בנך היום : כי לקח את יצחק ויבן מזבח וישחטהו ויקריב אותו על המזבח ויהי יצחק צועק ובוכה לפני אביו ואין מביט אליו ואין מרחם עליו : וידבר השטן את הדברים האלה עוד לשרה פעמים וילך לו מלפניה : ותשמע שרה את כל דברי השטן ותחשב כי איש זקן הוא מבני האדם אשר היה אצל בנה ויבא ויגד לה בדברים האלה : ותשא שרה את קולה ותבך ותצעק צעקה גדולה ומרה על בנה ותפל את נפשה לארץ ותזרוק עפר על ראשה : ותאמר בני יצחק בני מי יתן מותי אני תחתיו היום הזה : ותוסף עוד לבכות ותאמר צר לי עליך כי גדלתיו וטפחתיו ויהפך ששוני עליך לאבל : כי היתה תאותי אליך לצעקה ותפלה עד אשר ילדתיו לתשעים שנה ועתה היית למאכלת ולאש היום הזה למנה : אך מתנחמת אנכי עליך בדבר יי בני כי מצות אלהיך עשית כי מי יוכל לעבור את דברי אלהינו אשר נפש כל חי כידו : צדיק אתה יי אלהינו כי כל מעשיך טובים וישרים כי שמחה גם אני בדרכך אשר צוית אך עיני במר תבכה ולב שמח : ותתן שרה את ראשה בחיק אחת משפחותיה אחר כן ותרום כאבן : ותקם אחרי כן ותלך הלוך ושאלה ותלך עד חברון ותשאל את כל הולכי הדרך אשר תפגע בדרך ואין דובר אליה דבר לאמר מה נעשה בבנה

ותשאל על בנה ותשב שמה ותשלח מעבריה
לבקש אנה הלכו אברהם ויצחק: וילכו לבקש
אותם בית שם ועבר ולא מצאו ויבקשו בכל
הארץ ואין: והנה השטן בא אל שרה בדרמות

איש ויבא ויעמוד לפניו ויאמר אליה שקר דברתי אליך כי לא שחט אברהם את יצחק בנו ולא מת : ויהי כשמעה הדבר וישה ותשמח מאד מאד אל בנה ותצא נפשה משמחתה ותמת ותאסף אל עמיה : ואברהם בכלותו את עבודתו וישב עם יצחק בנו אל נעריו ויקומו וילכו יחדו בארע שבע אל ביתם : ויבקשו את שרה ולא מצאוה וישאלו עליה ויאמרו אליהם הלך הלכה עד חברון לבקש אתכם אנה הלכתם כי כזה וכזה הוגר לה : וילכו אברהם ויצחק אליה חברונה וימצאוה כי מתה וישאו כלם את קולם ויבכו עליה בכי גדול : ויפול יצחק על פני אמו ויבך עליה ויאמר אמי אמי איך עזבתני ותלך אנה ואנה ואיכה עזבתני ויבכו אברהם ויצחק בכי גדול וכל עבדיהם בכו אתם אל שרה ויספרו עליה מספר גדול וכבד :

פרשת חיי שרה

וַיִּהְיוּ חַיִּי שְׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעָה שָׁנִים וְכו' וּתְמַת
שְׂרָה וְכו' וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פָּנָיו מֵתוֹ לִבְקֹשׁ קֶבֶר לִקְבוֹר
אֶת שְׂרָה אִשְׁתּוֹ וַיֵּלֶךְ וַיְדַבֵּר אֶל בְּנֵי חֵת יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ לֵאמֹר : גֵּר
וְתוֹשֵׁב אֲנִי עִמָּכֶם תָּנוּ לִי אַחֲזוֹת קֶבֶר בְּאַרְצְכֶם וְאֶקְבְּרָה אֶת
מֵרְתִּי מִלְּפָנָי : וַיֹּאמְרוּ בְנֵי חֵת אֶל אַבְרָהָם הִנֵּה הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ
בְּמַבְחָר הָאָרֶץ קְבוֹר מֵתְךָ כִּי לֹא יִמְנָעַךְ אִישׁ מִקְבוֹר מֵתוֹ : וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם אַבְרָהָם אִם יֵשׁ אֶת נַפְשְׁכֶם בְּדַבַּר הַזֶּה לָכוּ וּבְקִשׁוּ לִי
מֵעַפְרוֹן בֶּן צֹחַר לֵאמֹר : וַיִּתֵּן לִי אֶת מַעֲרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר בְּקֶצֶה
שְׂדֵהוּ וְאֶקְנָה אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ כַּאֲשֶׁר חָפֵץ בָּהּ : וַעֲפְרוֹן יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי
חֵת וַיִּלְכוּ וַיִּקְרְאוּ אֵלָיו וַיָּבֹא לִפְנֵי אַבְרָהָם : וַיֹּאמֶר עַפְרוֹן אֶל אַבְרָהָם
הִנֵּה כָּל אֲשֶׁר תַּחְפּוּץ לִפְנֶיךָ אוֹתוֹ יַעֲשֶׂה עִבְדְּךָ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם לֹא
כִּי

כי קנה אקנה המערה והשרה אשר לך במחיר לאחוזת קבר עד עולם : ויען עפרון ויאמר הנה השרה והמערה לפניך את אשר תחפוץ. תן : ויאמר אברהם כי בכסף מלא אקנה אותה מידך ומיד בנאי שער עירך ומיד זרעך עד עולם : וישמע עפרון וכל אחיו לדבר הזה וישקול אברהם לעפרון ארבע מאות שקל כסף ביד עפרון וכיד כל אחיו : ויכתוב אברהם את הדבר הזה בספר ויחתום ויער ארבעה עדים : ואלה שמות העדים אמיגל בן אבישוע החתי אליחורף בן אשונה החוי עדון בן אחירע הגרדי עקדיל בן אבודיש הצידוני : ויקח אברהם את ספר המקנה וישימהו באוצרותיו : ואלה הדברים אשר כתב אברהם בספר לאמר : כי המערה והשרה קנה אברהם מאת עפרון החתי וזרעו ויוצאי עירו וזרעם עד עולם : לאברהם למקנה ולזרעו וליוצאי יריכו לאחוזת קבר עד עולם ויחתום ויער עדים : ויקם השרה והמערה אשר בו וכל המקום ההוא לאברהם ולזרעו אחריו מאת בני חת הנה לפני ממרא בחברון אשר בארץ כנען : ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו במקום ההוא : ויהי המקום ההוא וכל גבולו לאברהם ולזרעו לאחוזת קבר : ויקבור אברהם את שרה בכבוד כקבור את המלכים ותקבר בכגדים טובים ויפיהם עד מאד : ויהיו שם ערל מטתה שם בן נח ועבר בנו ואבימלך וענר ואשכול וממרא וכד גדולי הארץ הולכים אחרי המטה : ויהיו ימי שרה מאת שנה ועשרים ושבע שנים ותמת : ויעש אברהם לשרה אשתו מספר גדול וכבוד מאד ויעש אבל שבעת ימים : וינחמו כל יושבי הארץ את אברהם ואת יצחק בנו על שרה : ויעברו ימי בכיתה וישלח אברהם את יצחק בנו וילך בית שם ועבר ללמוד את דרכי יי ואת מוסרו וישב שם יצחק שלש שנים : ויהי בעת ההיא ויקם אברהם וכד עבריו וילכו וישובו להם בארה שבע אל ביתם : וישב אברהם וכל עבדיו בבאר שבע : ויהי לתקופת השנה וימת אבימלך מלך פלשתים בשנה ההיא בן מאת שנה ושלש ותשעים שנה היה במותו : וילך אברהם עם אנשיו ארץ פלשתים וינחמו את כל בתי אבימלך וכל עבדיו ויפן וישב אל ביתו : ויהי אחרי מות אבימלך ויקחו

פרשת חיי שרה

ויקחו כל אנשי גרר את בנמלך בנו והוא בן שתים עשרה שנה
וימליכוהו תחת אביו : ויסבו את שמו אבימלך כשם אביו כי בן
משפטם לעשות בגרר : וימלך אבימלך תחת א"ה בזה מובן כי למען כסאמר
אבימלך אביו וישב על כסאו : וגם לוט בן הרץ יצחק על דבקה אחותי היא למען
מת בימים ההם בשנת תשע ושלשים שנה אחיו לו לעזמו אלף כי הוא
לחיי יצחק בן אברהם : ויהיו כל ימי לוט
בנו :

אשר חי מאת שנה ושתים וארבעים שנה וימת : ואלה בני לוט
אשר יולדו לו מבנותיו שם הבכור מואב ושם השני בן עמי : וילכו
שני בני לוט ויקחו להם נשים מארץ כנען ויולדו להם בנים : ויהיו
בני מואב ער ומעיון ותרסיון וקנוייל בנים ארבעה הם אבות לבני
מואב עד היום : ובני בן עמי גרים ועישון ורבת וצלון ועינון ומויוב
בנים ששה הם אבות לבני עמון עד היום הזה : וילכו כל משפחות
בני לוט לגור באשר ימצאו כי פרו ורבו מאד : וילכו ויבנו להם
ערים בארץ אשר ישבו שם ויקראו את שמות הערים אשר בנו
על שמותם : ונחור בן תרח אחי אברהם מת בימים ההם בשנת
ארבעים שנה לחיי יצחק : ויהיו כל ימי נחור מאת שנים ושבעים
ושתיים שנה וימת ויקבר בחרן : וישמע אברהם כי מת אחיו ויחר
לו מאד ויתאבל על אחיו ימים רבים : אז קרא אברהם אל אליעזר
עבדו הגדול הפקיד על ביתו ויבא לפניו ויעמוד לפניו : ויאמר
אליו אברהם הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי כי באתי בימים :
עתה קום לך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומכירת אבי מחרן :
ואשביעך ביי אלהי השמים אשר לא תקח אשה לבני מן המקום
הזה ומן הארץ הזאת מבנות הכנעני אשר אנחנו יושבים בקרבם :
כי אם אל ארצי ומולדתי תלך ולקחת אשה לבני משם : ויי אלהי
השמים ואלהי הארץ אשר לקחני מבית אבי ויביאני אל המקום
הזה : ויאמר אלי לזרעך אתן את הארץ הזאת לרשתה עד עולם
הוא ישלח מלאכיו לפניך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני
ממשפחתי ומבית אבי : ויען העבד את אברהם אדוניו ויאמר הנה
אנכי בא אל מולדתך ואר בית אביך ולקחתי רבנך משם אשה :
והיה אם לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת ההשב
אשיב

אשיב את בנך אל ארץ מולדתך : ויאמר אליו אברהם השמר לך
 פן תשיב את בני שמה : כי יי אשר התהלכתי לפניו הוא ישלח
 מלאכו לפניך והצליח דרכך : ויעש אליעזר כאשר צוה אורו
 אברהם וישבע אליעזר אל אברהם אדוניו על הדבר הזה : ויקם
 אליעזר ויקח עשרה גמלים מגמלי אדוניו ועשרה אנשים מעבדי
 אדוניו עמו : ויקומו וילכו חרנה עיר נחור ותרח לקחת אשה
 ליצחק בן אברהם משם : ויהי בלכתם וישלח אברהם בית שם
 ועבר ויביאו משם את יצחק בנו : ויבוא יצחק ^{ה"ה הפסד כי זכ"ה ויצחק}
 בית אביו בארה שבע : ^{כא מכוה וכו' סר"ל סכא} ואליעזר ואנשיו ^{מכית סס ועבר אל באר} באו
 חרנה וישבו מחוץ לעיר לפני המימה ויברך את ^{סכע:}

הגמלים על המים וישבו שם : ויתפלל אליעזר עבד אברהם ויאמר
 יי אלהי אדוני אברהם הקרה נא לפני היום טוב ועשה חסד עם
 אדוני אשר תכין היום אשה לבן אדוני ממשפחתו : וישמע יי בקול
 אליעזר בעבור אברהם עבדו : ויקר מקרהו בית בתואל בן מלכה
 אשת נחור אחי אברהם ויבא אליעזר אל בירתם : ויספר להם
 אליעזר את כל אודותיו וכי הוא עבד אברהם וישמחו עליו מאד
 מאד : ויברכו כלם את יי אשר עשה את הדבר הזה ויתנו לו את
 רבקה בת בתואל ליצחק לאשה : והנערה טובת מראה מאד
 בתולה ואיש לא ידעה בת עשר שנים היתה רבקה בימים ההם :
 ויעשו בתואל ולבן ושרח ובניו משה בלילה ההוא ויבאו אליעזר
 ואנשיו ויאכלו וישתו וישמחו שם בלילה ההוא : ויקם אליעזר בבקר
 הוא והאנשים אשר אתו ויקראו אל כל בית בתואל לאמר שלחוני
 ואלכה לאדוני : ויקומו וישלחו את רבקה וארם דבורה בת עיץ
 מניקתה ויתנו לה כסף וזהב ועבדים ושפחות ויברכו אותה : וישלחו
 את אליעזר עבד אברהם ואת אנשיו ויקח העבד את רבקה וילך :
 וישב ארצה כנען אל אדוניו : ויקח יצחק את רבקה ותהי לו לאשה
 ויאהבה ויביאה ראהלה : ויצחק בן ארבעים שנה בקחתו את
 רבקה בת בתואל דודו לאשה : ויהי בעת ההיא וילך אברהם
 ויוסף ויקח אשה אחרת לעת זקנתו ושמה ה"ה לפ"ז כא על נכון מלת ויוסף
 כי אשה אחרת היא אשר הוסיף
 על הגר שאמרו ז"ל שהלך יצחק
 והביאה

ומדן

פרשת חיי שרה

ומדן ומדין וישבך ושוח בנים ששה : ויהיו בני והניח לו : ואסתר כי על
 זמן אביהם ומוליך ומריח : ובני יקשן שבה ^{סמיהן קאמר הפלגנים :}
 ורדן : ובני רדן אמירע ויוב וגוחי ואלישע ונותה : ובני מדין עיפה
 ועפר וחנוך ובידן ודועה : ובני ישבע מכירי ובידוע וסתור : ובני
 שוח בלדד וחמדר מושן ומיכן : כל אלה משפחות ח"ה אסתר כי זה
 בני קטורה הכנענית אשר ילדה לאברהם העברי : הוא בלדד הסוסי :
 וישלח אברהם את כל אלה ויתן להם מתנות וילכו מעדל יצחק
 בנו לגור כאשר ימצאו : וילכו כל אלה הר הקדם ויבנו להם שש
 ערים וישבו בהם עד היום הזה : אך בני שבה ורדן ובני יוקשן עם
 בניהם לא ישבו עם אחיהם בעריהם ויהיו נוסעים וחונים בארצות
 ומדברות עד היום הזה : ובני מדין בן אברהם הלכו מזרח לארץ
 כוש וימצאו שם בקעה גדולה בארץ הקדם : וישבו שם ויבנו עיר
 וישבו בה היא ארץ מדין עד היום : וישב מדין בעירו אשר בנה
 הוא וחמשת בניו וכל אשר לו : ואלה שמות בני מדין לשמותם
 בעריהם עיפה ועפר וחנוך ואבירע ואלדעה : ויהיו בני עיפה מיחה
 ומישר ואוי ואצלוע : ובני אפר עפרון וצור ואלירון ומידון : ובני
 חנוך רעואל ורקם ועזי ואליושב וחלד : ובני בירע חור ומולר
 וקרויל ומלחי : ובני דועה ויכיר ורבע ומלחום וגבל : אלה משפחות
 המדינים למשפחותם ואחר נפוצו משפחות מדין בארץ מדין : ואלה
 תולדות ישמעאל בן אברהם אשר ילדה הגר המצרית שפחת
 שרה לאברהם : ויקח ישמעאל אשה מארץ מצרים ושמה ריבה היא
 מריסה : ותלד ריבה לישמעאל את נביות ואת קדר ואת אדביאל
 ואת מבשם ואת בשמת אחותם : ויגרש ישמעאל את ריבה ותלך
 מאתו ותשב מצרימה בית אביה כי היתה רעה מאד בעיני ישמעאל
 ובעיני אברהם אביו : ויקח ישמעאל את בניו ויקם וילך ארצה
 כנען אל אברהם אביו וישב שם : ואחר לקח ישמעאל אשה
 מארץ כנען ושמה מלכית : ותלד לו את משמע ואת דומה ואת
 משא : ואת חדר ואת תימא ואת יטור ואת נפיש ואת קרמה :
 אלה הם בני ישמעאל ואלה שמותם שנים עשר נשיאים לאומותם
 ואחר נפוצו משפחות ישמעאל : ויקח ישמעאל את בניו ואת כל
 רכושו

רכשו אשר רכש ואת נפשות ביתו ואת כל אשר לו וילכו לגור
 כאשר ימצאו : וילכו וישכנו אצל מדבר פארן והי' מושבם
 מחילה עד שור אשר על פני מצרים בואכה אשורה : וישב
 ישמעאל ובניו בארץ ההיא וילדו להם בנים ויפרו וירבו מאד :
 ואלה שמות בני נביות בכור ישמעאל מיעוד וסועד ומעיון ובני
 קדר עליון וקצם וחמד ועלי : ובני אדביאל חמוד ויובין : ובני
 מבשם עבדיה ועבד מלך ויעוש אלה משפחות בני ריבה אשת
 ישמעאל : ויהיו בני משמע בן ישמעאל שמוע ^{ה"ה עוד היום בני ישמעאל}
 וזכריון ועובד : ובני דומה קצם ועלי ומחמר ^{סמותם כמו קלת הנזכר פה}
 ועמאר : ובני משא מלון ומולה ועבד ארון : ^{קלם וחמד ועלי חמודה}
 ובני חדר נאצר ומינצאר ועבד מלך : ובני תימא ^{ועבדיה אפסר כי הוא הנק'}
 סעיד וסעדון ויכול : ובני ישור מריק ויעיש ועלוי ^{עבדאללה ר"ל עבד האלהים}
 ופחית : ובני נפיש עבד תמיר ואביוסף ומיר : ^{והוא עבד יה וכן עבד מלך}
 קלם ומחמד : כלד ומחמר ^{קלם ומחמד}
 וסעיד ויעיש וכליפה : ^{סעיד ויעיש וכליפה}
 ובני קרמה כליף ותחתי ועמיר אלה היו בני מלכית אשת ישמעאל
 למשפחותם : כל אלה משפחות ישמעאל לתולדותם וישבו להם
 בארצות אשר בנו להם עד היום : ורבקה בת בתואל אשת יצחק
 בן אברהם עקרה בימים ההם אין לה ולד : וישב יצחק את אברהם
 אביו ארצה כנען והי' יי את יצחק ואת אברהם אביו : וארפכשד
 בן שם בן נח מת בימים ההם בשנת ארבעים ושמונה לחיי יצחק
 ויהיו כל ימי ארפכשד אשר חי ארבע מאות שנה ושלושים ושמונה
 שנה וימת :

פרשת תולדות יצחק

ויהי בשנת תשע וחמשים שנה לחיי יצחק בן אברהם ורבקה
 אשתו עורגה עקרה בימים ההם : ותאמר רבקה אל יצחק
 הלא שמעתי אדוני כי גם שרה אמך היתה עקרה בימיה עד אשר
 התפלל עליה אדוני אברהם אביך ותהר לו : עתה עמוד והתפלל
 אל האלהים גם אתה וישמע את תפלתך ויוכור אותנו למען
 חסדיו : ויען יצחק את רבקה אשתו לאמר כבר התפלל עלי אברהם
 אבי אל אלהינו להרבות זרעי עתה ממך יהיה העקריות הזה אלינו :
 ותאמר

פרשת תולדות

ותאמר לו רבקה אך עתה קום והתפלל עלי גם אתה וישמע יי
את תפלתך ונתן לי בנים : וישמע יצחק אל דברי אשתו ויקומו
וילכו יצחק ורבקה ארץ המוריה להתפלל שם ולדרוש שם את יי :
ויבאו עד המקום ההוא ויעמוד יצחק ויתפלל ^{א"ה ולכ"א הכתוב ויעתר לו}
לנוכח אשתו אל יי כי עקרה היא : ויאמר יצחק ^{כי הוא לכד המתפלל ולכ"א}
יי אלהי השמים והארץ אשר טובך וחסדך ^{כמאן דאמר לו ולא לה :}

מלאו כל הארץ : אתה אשר לקחת את אבי מבית אביו ומארץ
מולדתו ותביאחו אל הארץ הזאת ותאמר לו לך ולזרעך אתן את
הארץ : ותבטיח אותו ותאמר לו ארבה את זרעך ככוכבי השמים
וכחול הים עתה יאמנו דבריך אשר דברת אל אבי : כי אתה יי
אלהינו עינינו עליך לתת לנו זרע אנשים כאשר הבטחתנו כי אתה
אלהינו ועליך עינינו : וישמע יי אל תפלת יצחק בן אברהם ויעתר
לו יי ותהר רבקה אשתו : ויהי בשבעה חדשים ויתרוצצו הבנים
בקרבה ויצר לה מאד מאד ותקץ מפניהם : ותאמר אל כל הנשים
אשר היו אתה בארץ הנהיה לכם כדבר הזה אשר נעשה לי ויאמרו
אליה לא : ותאמר אליהן למה זה אנכי היה לי הדבר הזה מכל
הנשים אשר היו בכל הארץ : ותלך ארץ המוריה לדרוש את יי
על הדבר הזה : ותלך אל שם ואל עבר בנו לשאול ולדרוש מאתם
על הדבר הזה ולבקש עליה מלפני יי כדבר הזה : ותשאל גם את
אברהם לבקש ולדרוש את יי על כד הדבר אשר קרה לה :
וידרשו כלם את יי על הדבר הזה וישיבו אליה דבר מאד יי :
ויאמרו אליה שני ילדים בבטןך ושני לאומים יקומו מהם ולאם
מלאם יאמץ ורב יעבוד צעיר : וימלאו ימיה ללדת ותכרע והנה
תאומים בבטנה כאשר דבר אליה יי : ויצא הראשון אדמוני כלו
כאדרת שער ויקראו כל הארץ שמו עשו לאמר כי שלם זה
מהבטן : ואחרי כן יצא אחיו ותאחו ידו בעקב עשו על כן קרא
שמו יעקב : ויהי יצחק בן אברהם בן ששים שנה בלדת אותם :
ויגדלו הנערים עד חמש עשרה שנה ויבאו באנשים : ויהי עשו איש
מחשבות ומרמות ויודע לצוד ציד בשרה : ויעקב היה איש תם
ונחם יושב אהלים ורועה צאן ולומד מוסר יי ומצות אביו ואמו :

ויגר

ויגר יצחק עם בנו וביתו עם אברהם אביו בארץ כנען כאשר צוה אותם אלהים : וישמעאל בן אברהם ובנו וכל אשר להם הלכו וישכנו שם בארץ החוילה וישבו שם : וגם כל בני הפילגשים אשר לאברהם הלכו כאשר יגורו אל ארץ הקדם כי שלחם אברהם מעל יצחק בנו ויתן להם מתנות וילכו להם : ויתן אברהם את כל אשר לו אל יצחק בנו וגם את כל חמדותיו נתן לו : ויצוהו לאמר הלא ידעת ושמעת כי יי הוא האלהים בשמים ובארץ ואין עוד מלבדו : והוא אשר לקחני מבית אבי וממולדתי ויצילני מאור כשדים ומעצת רשעים כי בטחתי בו : ויביאני אל המקום הזה ויתן לי את כל חמדת הארץ הזאת לא חסרתי דבר : ויבטיחני ויאמר לי לזרעך אתן את כל הארץ הזאת והמה ירשנה בשמרם את מצותי ואת חקותי ואת תורותי ואת משפטי אשר צויתי אותך ואשר אצוה אותם : ועתה בני שמע בקולי ושמור את מצות יי אלהיך אשר צויתי אותך לא תסור מן הדרך הישר ימין ושמאל למען ייטב לך ולבניך אחרריך עד עולם : וזכור את נפלאות יי וחסדיו אשר עשה עמנו ואשר הצילנו מכף אויבינו ויפילם יי אלהינו בידינו : ועתה כל אשר צויתך רשמור וממצות אלהיך לא תסור ולא תעבור אחר זולתו למען ייטב רך ולזרעך אחרריך : ולמדת את בניך ואת זרעך את מוסר יי ואת מצותיו והוריתם הדרך הישרה אשר ילכו בה למען ייטב להם עד עולם : ויען יצחק את אביו ויאמר אליו אשר צוה אדוני אעשה וממצות יי אלהי לא אסור ככל אשר צויתני אשמור : ויברך אברהם את יצחק בנו ואת בנו וילמד אברהם את יעקב מוסר יי ודרכיו : ויהי בעת ההיא וימת אברהם בשנת חמש עשרה שנה לחיי יעקב ועשו בני יצחק : והיו כל ימי אברהם שבעים וחמש שנים ומאת שנה : וימת ויאסף אל עמיו בשיבה טובה זקן ושבע ימים ויקברו אותו יצחק וישמעאל בנו : והיה כאשר שמעו כל יושבי ארץ כנען כי מת אברהם ויבאו כלם עם מלכיהם ושריהם וכל אנשיהם לקבור את אברהם : ויבאו כל יושבי ארץ חרן וכל משפחות בית אברהם וכל השרים והגדולים וכל בני הפלגשים אשר לאברהם כי שמעו כי מת אברהם ויגמלו

פרשת תולדות

חסד לאברהם וינחמו כלם את יצחק בנו ויקברו את אברהם במערה אשר קנה מאת עפרון החתי ובניו לאחוזת קבר : ויבנו כל יושבי ארץ כנען וכל יודעי אברהם את אברהם שנה תמימה ויספרו עליו אנשים ונשים : וגם כל הילדים קטנים וכל יושבי הארץ בכו כלם על אברהם כי היה אברהם טוב עם כלם וכי היה ישר עם אלהים ועם אנשים : ולא קם עוד ירא אלהים כאברהם אשר ירא את אלהיו מנעוריו ויעבוד יי וילך בכל דרכיו מעורו קטן כל ימי חייו עד יום מותו : ויהי יי עמו ויצילו מעצת נמרוד ואנשיו וילחם עם ארבעה מלכי עילם וינצחם : ויקרב את כל בני הארץ לעבודת האלהים ולמד את דרכי יי לכל בני הארץ ויודיעם את יי : ויעש אשל ויטע בו כרם ויערוך לחם באהלו תמיד לכל באי הארץ לאכור ולשתות ולשבוע בביתו : ויצד יי את כל הארץ בעבור אברהם וישיעם יי מחרון אפו אשר חרה אפו עליהם בימים ההם בעבור אברהם : ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו ואת בניו ויהי יי עם יצחק כאשר היה עם אברהם אביו : כי שמר יצחק את כל מצות יי כאשר צוהו אברהם אביו לא נטה מן הדרך הישר אשר צוהו אביו ימין ושמאל : וילך עשו בעת ההיא אחרי מות אברהם לצוד ציד בשדה כפעם בפעם להביא : ונמרוד מלך בבל הוא אמרפל הלך כפעם בפעם עם גבוריו לצוד ציד גם הוא בשדה ולהתהלך לרוח היום עם אנשיו : ויהי נמרוד עויין את עשו כל הימים כי נפלה קנאה בלב נמרוד אל עשו כל הימים : ויהי ביום ההוא וילך עשו לצוד בשדה וימצא את נמרוד מתהלך במדבר עם שני אנשיו : וכל גבוריו ואנשיו היו עמו במדבר אך רחקו ממנו וילכו מעליו הנה והנה לצוד : ויתחבא עשו אל נמרוד ויארוב לו במדבר ונמרוד והאנשים אשר אתו לא ידעו : ויתהלך נמרוד ואנשיו בשדה לרוח היום כפעם בפעם ולדעת איפה אנשיו צודים בשדה : ויבא נמרוד ושני אנשיו אשר היו אתו עד המקום אשר עשו שם : ויקם עליו עשו פתאום מהמארב אשר ארב לו שם וישלוק חרבו וימחר וירץ אל נמרוד ויכרות את ראשו מעליו : וילחם עשו עם שני האנשים אשר היו עם נמרוד מלחמה רבה ויצעקו

ויצעקו עליו ויפן עשו אליהם ויכס וימיתם בחרבו: וישמעו כל גבורי נמרוד אשר הלכו מאתו המדברה את קול הצעקה מרחוק וכירו את קול שני האנשים ההם: וירוצו לדעת מה זה ועל מה זה וימצאו את מלכם ושני אנשיו אשר עמו נופלים מתים במדבר: ויהי כאשר ראה עשו את כל גבורי נמרוד באים מרחוק וינס ויברח וימלט: ויקח עשו את בגדי נמרוד החמודות אשר לנמרוד אשר הורישו אביו אשר בהם גבר נמרוד על כל הארץ וירץ בהם עשו ויחביאם בבירתו: ויקח עשו את הבגדים ההם וירץ העירה מפני אנשי נמרוד ויבא בירת אביו עיף ויגע מפני הפחד והקצף מאד נפשו למות ויצר לו מאד: וירא עשו כי קצרה נפשו למות וכי צר לו ויגש אל יעקב אחיו וישב לפניו: ויאמר אל יעקב אחיו

הנה אנכי הולך למות היום ולמה זה לי ^{א"ה} בזה מוכן מש"ה הנה הנכי הולך למות כי למה נתיירא אז מן המות ולמה מכר את בכורתי וימכור את בכורתי ליעקב כי מ"י היתה לו: וגם חלק עשו אשר לו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם מאת בני חת לאחוזת קבר מכר עשו ליעקב ויקנה יעקב את כל אלה מאת עשו אחיו במחיר: ויכתוב יעקב את כל אלה בספר ויעד עדים על זה ויחתום ויהי הספר ביד יעקב: ונמרוד בן כוש כאשר

מת וישאו אותו אנשיו ויביאוהו בבלרה ויקברוהו בעירו: ויהיו כל ימי נמרוד אשר חי חמש עשרה שנה ומאתים שנה וימת: והימים אשר מלך נמרוד על כל אנשי הארץ חמש ושמנים שנה ומאת שנה ומת: נמרוד בחרב עשו בחרפה ובזווימיתו זרע אברהם כאשר

ראה בחלומו: ויהי כאשר מת נמרוד ותחלק מלכותו לחלקים רבים: ויוסבו כל ממשלות נמרוד לכל מלכי הארץ ויקחום אחרי מות נמרוד ויהיו כל אנשי בית נמרוד עבדים לכל מלכי הארץ ימים רבים: ויהי בימים ההם אחרי מות אברהם ויבא יי על הארץ

בשנה ההיא רעב גדול וכבד : ויהי בהיות הרעב בארץ כנען ויקם יצחק לרדת מצרימה מפני הרעב כאשר עשה אברהם אביו : וירא יי אל יצחק כלילה ההוא ויאמר אליו אל תרד מצרימה קום לך גררה אל אבימלך מלך פלשתים וישב שם עד תם הרעב : ויקם יצחק וילך גררה כאשר צוה אותו יי וישב שם יצחק שנה תמימה : ויהי כבוא יצחק גררה ויראו אנשי הארץ את רבקה אשתו כי טובת מראה היא : וישאלו כל אנשי גרר את יצחק לאשתו ויאמר אחותי היא כי ירא לאמר אשתו פן יהרגוהו עליה אנשי הארץ : וילכו שרי אבימלך ויהללו את האשה אל אבימלך ולא ענה אותם אבימלך דבר ולא שת לבו אל דבריהם : אך שמע כי הגידו לו כי אמר האיש אחותי היא וידע המלך את הדבר הזה בלבו : ויהי מקץ שלשה חדשים לשבת יצחק בארץ וישקף אבימלך בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו : ה"ה כל ימי נגטערתי ע"ז הפסוק במקומו כי הי"ך יוכרח שבעבור ששקף בעד החלון שיראה יצחק מלך את רבקה אשתו ועוד הי"ך הפסד שישקף יצחק עם אשתו לפי כל כי נגות גדול הוא הלא כי להיות בכית המלך החיטונה ובית נגד בית חין מן המימה שיראה כן והוא יושב בתוך הכית * ואפשר כי החלון הוא כמנהג שיש חלון קטן בין בית לבית ככותל המזר ומשם ראה כן כהשקפו עס :

כן אמרתי אחותי היא : בעת ההיא צוה אבימלך לכל שריו וגדוליו ויקחו את יצחק ואת רבקה אשרזו ויביאום לפני המלך : ויצו המלך וילבישו את שניהם לבוש מלכות וירכיבום ברחוב העיר : ויקראו לפניהם בכל הארץ לאמר זה האיש וזאת אשתו כל הנוגע באיש הזה ובאשהו מות יומת : וישב יצחק ואשתו בית המלך ויהי יי את יצחק וילך הלך וגדל לא חסר דבר : ויתן יי את יצחק לחן בעיני אבימלך ובעיני כל עבדיו ויעש אבימלך עם יצחק טובה : כי זכר אבימלך את השבועה ואת הברית אשר היה בין אביו ובין אברהם : ויאמר אבימלך אל יצחק הנה כל הארץ לפניך כטוב בעיניך שב עד אשר תשוב אל ארצך :

ויתן

ויתן אבימלך ביד יצחק שדות וכרמים ומיטב ארץ גרר לזרוע
 ולקצור ולאכול את פרי האדמה עד אשר יכלו ימי הרעב : ויזרע
 יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההיא מאה שערים ויברכהו יי :
 ויגרל האיש ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבודה רבה : ויהי
 כאשר כלו ימי הרעב וירא יי אל יצחק ויאמר אליו קום צא מן
 המקום הזה ושוב אל ארצך ארצה כנען : ויקם יצחק וישב חברונה
 אשר בארץ כנען הוא וכל אשר לו כאשר צוהו יי : ויהי אחרי כן
 וימת שלח בן ארפכשד בשנה ההיא שנת שמונה עשרה שנה לחיי
 יעקב ועשו : ויהי כל ימי שלח אשר חי שלש ושלשים שנה וארבע
 מאות שנה וימת : בעת ההיא שלח יצחק ארץ יעקב בנו הקטן
 ביתה שם ועבר ללמוד את מוסר יי ואת תורתו לדעת את יי :
 וילך יעקב בית שם ועבר וילמוד את מוסר יי וישב יעקב בבית
 שם ועבר שלשים ושתים שנה : ועשו אחיו לא הלך כי לא אבה
 ללכת וישב בבית אביו ארצה כנען : ויהי עשו הולך השרה כל
 הימים לצוד ציד בשדה להביא ככה יעשה עשו כל הימים : ועשו
 היה איש מחשבות ומרמות וצודה את לב כל האדם וגונב ארץ
 דעתם ויהי עשו גבור חיל בשדה : ויהי מימים וילך עשו ארץ שעיר
 לצוד כפעם בפעם וילך ויבא עד שדה שעיר הוא שדה ארום :
 וישב שם עשו בארץ שעיר לצוד בשדה ימים וארבעה חדשים :
 וירא שם עשו בארץ שעיר בת איש כנעני ושמה יהודית בת בארי
 בן עפר ממשפחת חת בן כנען : ויקחה עשו לאשה ויבוא אליה
 בן ארבעים שנה ה' עשו בקחתו אותה ויביאה חברונה ארץ
 מגורי אביו וישב שם : ויהי בימים ההם בשנת מאה ועשר שנים
 לחיי יצחק היא שנת חמשים שנה לחיי יעקב : בעת ההיא מרת
 שם בן נח בשנה ההיא בן שש מאות שנה היה שם במותו : ויהי
 כאשר מת שם וישב יעקב אל אביו חברונה אשר בארץ כנען :
 ובשנת חמשים ושש שנים לחיי יעקב באו אנשים מחרן ויגידו
 לרבקה על אודות לבן בן בתואל אחיה : כי אשת לבן היתה עקרה
 בימים ההם ולא ילדה וגם כל אמהותיו לא ילדו לו : ויזכור יי את
 עדינה אשת לבן אחרי כן ותהר ותלד שתי בנות תאומות : ויקרא

לבן

פרישת תולדות

לכן את שמורת בנותיו את שם הבכירה לאה ושם הקטנה
 רחל : ויבואו האנשים ההם ויגידו לרבקה את הדברים האלה
 ותשמח רבקה מאד כי פקד יי את אחיה ויהיו לו בנים : ויצחק בן
 אברהם זקן בא בימים ועיניו כבדו מזוקן ותכהן ולא יכול לראות :
 בעת ההיא קרא יצחק אל עשו לאמר שא נא כליך תליך וקשתך
 וקום צא השרה וצודה לי צידה : ועשה לי מטעמים והבאת לי
 ואכלה בעבור אברכך בטרם מותי כי אני זקנתי ושבתי : ויעש עשו
 כן וישא את כליו ויצא השרה לצוד ציד כפעם בפעם להביא אל
 אביו כאשר צוהו בעבור אשר יברך אותו : ותשמע רבקה את כל
 הדברים אשר דבר יצחק אל עשו ותמהר ותקרא ליעקב בנה
 לאמר : כזה וכוה דבר אביך אל עשו אחיך וכה וכה שמעתי עתה
 מהר אתה ועשה את אשר אדבר אליך : קום ולך נא אל הצאן
 ולקחת לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אותם מטעמים
 לאביך : והבאת את המטעמים לאביך ואכל בטרם יבא אחיך
 מצידו בעבור אשר יברכך אביך : וימהר יעקב ויעש כאשר צותה
 אותו אמו ויעש מטעמים ויביאם לפני אביו טרם יבא עשו מצידו :
 ויאמר יצחק אל יעקב מי אתה בני ויאמר אני בכורך עשו עשיתי
 כאשר צויתני : עתה קום נא ישבה ואכלת מצידו בעבור אשר
 תברכני נפשך כאשר דברת אלי : ויקם יצחק ויאכל וישת וייטב
 לבו ויברך את יעקב ויצא יעקב מלפני אביו : והיה כאשר ברך יצחק
 את יעקב ויצא מאתו והנה עשו אחיו בא מצידו מן השרה : ויעש
 גם הוא מטעמים ויבא לאביו לאכול ולברכו : ויאמר יצחק אל עשו
 ומי איפה הצד ציד ויבא לי בטרם הבוא אתה ואברכהו וידע עשו
 כי יעקב אחיו עשה את הדבר הזה : ויחר אף עשו ביעקב אחיו
 כי עשה לו את הדבר הזה : ויאמר עשו הכי קרא שמו יעקב
 ויעקבני זה פעמים את בכורתי לקח ויבך עשו בכי גדול : וישמע
 יצחק את קול עשו בנו בוכה ויאמר יצחק אל עשו מה אעשה לך
 כני בא אחיך במרמה ויקח ברכתך : וישטום עשו את יעקב אחיו
 על הברכה אשר ברכו אביו ויחר אפו עליו מאד : ויירא יעקב
 מאד מפני עשו אחיו ויקם ויכרח בית עבר בן שם ויכתר שם מפני
 אחיו

אחיו : ויעקב בן ששים שנה ושלש שנים בצאתו מארץ כנען מחברון ויתחבא יעקב בבת עבר מפני עשו אחיו ארבע עשרה שנה וילמוד שם עוד יעקב את דרכי יי ואת מצותיו : ועשו ראה כי ברח יעקב וימלט מידו וכי לקח יעקב את הברכה בערמה : ויתעצב מאד עשו ויחר לו גם על אביו ועל אמו ויקם גם הוא ויקח את אשתו וילך ארצה שעיר מפני אביו ואמו וישב שם : וירא שם עשו עוד אשה מבנות חת ושמה בשמת בת אילון החתי ויקחה לו לאשה על אשתו : ויקרא עשו את שמה ערה לאמר ערה ממנו הברכה בעת ההיא : וישב עשו בארץ שעיר ששה חדשים ופני אביו ואמו לא ראה : ויהי אחרי כן ויקח עשו את נשיו ויקם וישב ארצה כנען : ויושב עשו את שתי נשיו חברונה בית אביו : וההינה נשי עשו מכעיסים ומקציפים את יצחק ואת רבקה כמעשיהם : כי לא הלכו בדרכי יי ויעבדו אלהי אביהן עץ ואבן אשר למדוס אביהן וירשיעו מאד מאכותם וילכו אחרי שרירות לבם הרע ויזנחו ויקטרו לבעלים ויקוצו מפניהם יצחק ורבקה : ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם לוקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה לי חיים : ויהי בימים ההם ותהר ערה אשת עשו ותלד לו בן : ויקרא עשו את שם בנו הנולד לו אליפז ועשו בן ששים וחמש שנים בלדת אותו : וישמעאל בן אברהם מת בימים ההם בשנת ששים וחמש שנים לחיי יעקב : והיו כל ימי ישמעאל אשר חי שבע ושלשים שנה ומאת שנה וימת : וישמעאל יצחק כי מת ישמעאל ויספרדהו ויתאבל עליו יצחק ימים רבים : והיה מקץ ארבע עשרה שנה לשבת יעקב בית עבר ויתאוה יעקב את פני אביו ואמו ויבא יעקב לבית אביו ואמו חברונה ועשו שכח בימים ההם את אשר עשה לו יעקב אחיו על הברכה אשר לקח מאתו בימים ההם : והי כראות עשו כי בא יעקב אל אביו ואל אמו ויזכור את אשר עשה לו יעקב ויחר אפו עליו מאד ויבקש להרגו : ויצחק בן אברהם זקן מאד בא בימים ויאמר עשו עתה הנה ימי אבי קרבו למות והיה במותו ואהרנה את יעקב אחי : ויוגר לרבקה את הדבר הזה ותמהר ותשלח ותקרא ליעקב בנה ותאמר אליו קום ברח

פרשת תולדות

ברח לך חרנה אל לבן אחי : וישבת עמו ימים אחדים עד שוב חמת אחיו ממך ואחר תבוא : ויקרא יצחק אל יעקב ויצוהו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען : כי כה צוה אברהם אבינו אותנו בדבר יי אשר צוהו לאמר לזרעך נתתי את הארץ הזאת : אם ישמרו בניך בריתי אשר כרתי אתך ושמרתי גם אני לבניך את אשר דברתי אליך ולא אעזבם : ועתה בני שמע בקולי לכל אשר אצוך וחדל לך לקחת אשה מבנות כנען קום לך לך חרנה ביהה בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך : ולכן השמר לך פן תשכח את יי אלהיך ואת כל דרכיו בארץ אשר אתה הולך שמה : ונלוית אל אנשי הארץ ורדפת אחרי ההבל ועזבת את יי אלהיך : אך בבואך אל הארץ ועבדת שם את יי לא תסור מן הדרך אשר צויתך ואשר למדת לנטות ימין ושמאל : ואל שדי יתן לך רחמים לפני אנשי הארץ ולקחת אשה כחפצך שמה טובה וישרה בדרכי יי : ויתן לך האלהים את ברכת אברהם אביך לך ולזרעך ויפרך וירבך והיית לקהל עמים בארץ אשר אתה הולך שם : והשיבך יי אל הארץ הזאת ארץ מגורי אביך בבנים ובעושר רב בשמחה ובטובה : ויכל יצחק לצוות את יעקב ולברכו וירחן לו מתנות רבות וכסף וזהב וישלחהו : וישמע יעקב אל אביו ואל אמו וישק להם ויקם וילך פדנה ארם : ויעקב בן שבעים שנה ושבע שנים בצאתו מארץ כנען מכאר שבע : ויהי בצאת יעקב ללכת חרנה ויקרא עשו אל אליפו בנו וידבר אליו בסתר לאמר עתה מהר וקח חרבך בידך ורדפת אחרי יעקב ועברת לפניו אל הדרך וארבת לו והרגתו בחרבך באחד ההרים ולקחת את כל אשר לו ובאת : ואליפו בן עשו איש מהיר ויודע קשת כאשר הורהו אביו ויודע לצוד ציד בשרה וגבור חיל : ויעש אליפו כאשר צוהו אביו ואליפו בן שלש עשרה שנה בעת ההיא : ויקם אליפו וילך ויקח עשרה אנשים אחי אמו אותו וירדוף אחרי יעקב : וידבק את יעקב ויארוב לו בגכול ארץ כנען מול עיר שכם : וירא יעקב את אליפו רודף אחריו הוא ואנשיו ויעמוד יעקב במקום אשר הלך בו לדעת מה זרז כי לא ידע הדבר : וישלוף אליפו ארז חרבו וילך הלך וקרב

וקרב: הוא ואנשיו מול יעקב: ויאמר אליהם יעקב מה לכם כי באתם ער הלום ומה תרדפו בחרבכם: ויקרב אליפו מול יעקב ויען ויאמר אליו כה וכה צוה לי אבי ועתה לא אעבור על מצותו אשר צוני וירא יעקב כי דבר עשו חזקה אל אליפו בנו ויגיש יעקב ויתחנן לאליפו ולאנשים אשר אתו לאמר: הנה כל אשר לי ואשר נתנו לי אבי ואמי קח לך ולך מעלי ואל תמיתני והיה לך הדבר הזה אתי לצדקה: ויתן י" את חן יעקב בעיני אליפו בן עשו ואנשיו וישמעו בקול יעקב ולא המיתוהו: ויקחו אליפו ואנשיו את כל אשר ליעקב ואת הכסף ואת הזהב אשר הוציא עמו מבאר שבע לא השאירו לו דבר: וילכו מעליו אליפו ואנשיו וישובו בארה שבע אל עשו: ויגידו לו את כל אשר קרה להם עם יעקב ויתנו לו את כל אשר לקחו מאת יעקב: ויקצוף עשו על אליפו בנו ועל האנשים אשר אתו על אשר לא המיתו את יעקב ויענו ויאמרו אל עשו כי התחנן לנו יעקב על הדבר הזה לבלתי המית אותו ויכמרו רחמינו אליו ונקח את כל אשר לו ונבוא: ויקח עשו את כל הכסף ואת הזהב אשר לקח אליפו מיד יעקב ויתנם בביתו: בעת ההיא בראות עשו כי ברך יצחק את יעקב וכי צוהו לאמר לא תקח אשה מבנות כנען וכי רעות בנות כנען בעיני יצחק ורבקה: וילך הוא אל בית ישמעאל דודו ויקח את מחלת בת ישמעאל אחות נביות על נשיו לו לאשה:

פרשת ויצא יעקב

ויצא יעקב וילך אל דרכו חרנה וישב ויבא ער הר המוריה וילך שם אצל עיר לזו: וירא י" אל יעקב שמה בלילה ההוא ויאמר אליו אני י" אלהי אברהם ואלהי יצחק אביך הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך: והנה אנכי עמך אל תירא ושמרתך בכל אשר תלך והרביתי את זרעך ככוכבי השמים: והפלתי את כל אויביך לפניך ונלחמו אליך ולא יוכלו לך והשיבותיך אל הארץ הזאת בשמחה בבנים ובעושר רב: וייקץ יעקב משנתו וישמח מאד על המראה אשר ראה ויקרא את שם המקום ההוא בית

פרשת ויצא

בית אל : ויקם יעקב מן המקום ההוא שמח ויקלו רגליו ללכת מהשמחה וילך משם ארצה בני קדם ויבוא א"ה ז"ל וישל יעקב רגליו כאלו לא חרנה וישב על באר הרועים : וימצא שם אנשים יוצאים מחרן לרעות הצאן וישאלם

יעקב מאין אתם ויאמרו מחרן אנחנו : ויאמר אליהם הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו והנה רחל בתו באה עם הצאן אשר לאביה לרעות : עודנו מדבר עמסורחל בת לבן באה עם הצאן אשר לאביה לרעות כי רועה היא : וירא יעקב את רחל בת לבן אחי אמו וירץ וישק לה יעקב וישא את קורו ויבך : ויגר יעקב את רחל כי בן רבקה אחות אביה הוא ותרץ רחל ותגר לאביה ויוסף יעקב לבכות על אשר אין בידו מאומה להביא בית לבן : וישמע לבן כי בא יעקב בן אחותו וירץ וינשק לו ויחבק לו ויביאהו אל ביתו ויתן לו לחם ויאכל : ויספר יעקב ללבן ארת אשר עשה לו עשו

אחיו ואת אשר עשה לו אליפז בנו בדרך : א"ה בזה נכין מש"ה כי ויאמר לו לבן אך עלמי ובשרי אתה אחר שזכר איך ויספר ללבן את כל הדברים האלה ומה שייכות יש זה עם זה ובספר כמות יוסף אשר לייש לי פי' נחמד בזה כקונטרס אחרון ולפי זה מוכן כי סיפר לו איך אליפז לקח מאתו כל העושר שהיה מביא עמו ועל כן השיבו אך עלמי ובשרי אתה ואין בידך מאומה אין בכך כלום כי עמי משכ לזכול ולשמות ולכול מחסורך וע"כ אמר ויסב עמו חדש ימים והוא קרוב למה שפירש"י ז"ל : וישב יעקב בבית לבן ויחידש ימים ויאכל וישת יעקב בבית לבן ויהי אחרי כן ויאמר לבן ליעקב הגדנאלי מה משכורתך ואיך תעבדני חנם : וללבן אין בנים כי אם בנות כי נשיו ואמהותיו עקרות עוד בימים ההם : ואלה שמות בנות לבן אשר ילדה לו עדינה אשתו שם הבכירה לאה ושם הצעירה רחל : ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה ויעקב אהבה ויאמר יעקב אל לבן אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה : ויאבה לבן לדבר הזה ויעבד יעקב את לבן ברחל בתו שבע שנים : ויהי בשנה השנית לשבת יעקב בחרן היא שנת שבעים ותשע שנים לחיי יעקב וימת עבר בן שלח בשנה ההיא בן ארבע ושישים שנה וארבע מאת שנה היה במותו : וישמע יעקב כי מת עבר ויתעצב מאד עליו ויספרהו ויתאבל עליו ימים רבים : ובשנת שלש לשבת יעקב בחרן ילדה בשמת בת ישמעאל אשת עשו לו בן ויקרא עשו

עשו את שמו רעואל : ובשנה הרביעית לשבת יעקב בבית לבן פקד " את לבן ויזכרהו " בעבור יעקב ויולדו לו בנים : ואלה שמות בני לבן אשר יולדו לו בימים ההם : ויהי בכורו בעור ומשנהו אלוב והשלישי מורש : ויהי " ללבן עושר וכבוד ובנים וכנות ויפרוץ האיש מאד מאד בעבור יעקב : ויעקב היה עובד את לבן אחי אמו בימים ההם ככל מלאכה ובכל עבודה בבית ובשרה ויהי ברכת " בכל אשר ללבן בבית ובשרה : ובשנה החמישית מתה יהודית בת בארי אשת עשו בארץ כנען ובנים לא היו לה כי אם כנות : ואלה שמות כנותיה אשר ילדה לעשו שם הגדולה מרצית ושם הקטנה פועית : ויהי כאשר מתה יהודית וינחם עשו ויקם וילך שעירה לצוד ציד בשדה כפעם בפעם : וישב עשו בארץ שעיר ימים רבים : ובשנה הששית לקח עשו אהליבמה בת ענה בת צבעון החוי על נשיו לו לאשה ויביאה עשו ארצה כנען ותהר אהליבמה ותלד לעשו את יעוש ואת יעלם ואת קרח בנים שלשה : ותהי מלחמה בימים ההם בארץ כנען בין רועי מקנה עשו ובין רועי מקנה יושבי ארץ הכנעני : כי היה מקנה עשו ורכושו רב מאד משבת בארץ כנען בבית אביו ולא יכלה ארץ כנען לשאת אותו מפני קנינו : ויהי כראות עשו כי גדולה מלחמתו עם יושבי הארץ הכנעני ויקם ויקח את נשיו ואת בניו ואת כנותיו ואת כל אשר לו ואת מקנה קנינו ואת כל רכושו אשר רכש בארץ כנען : וילך אל ארץ שעיר ^{ה"ה כזה מוכן מ"ה ויטב עשו ביום ההוא ללכתו שעירה והרי כסבלך מאתו יעקב לחתן כסדר} וישב עשו הוא וכל אשר לו בארץ שעיר : אך מיום ליום ומחדש לחדש עשו בארץ כנען ^{אלא סה"ה כלכרי הספר הזה : דוק :} ולא יבוא עשו ארצה כנען לראות אביו ואמו :

ויתחנן עשו את החורים ויתן את כנותיו לבני שעיר החורי : ויתן את מרצית בתו הגדולה לענה בן צבעון אחי אשתו ואת פועית נתן לאצר בן בלהן החורי : וישב עשו כהר שעיר הוא ובניו ויפרו וירבו מאד : ויהי בשנה השביעית ותתום עבודת יעקב אשר עבד את לבן ויאמר יעקב אל לבן תנה את אשתי כי מלאו ימי עבודתי ויעש לבן כן : ויאספו לבן ויעקב את כל אנשי המקום ההוא

כִּנְעַן אֶת דְּכוּרָהּ בַּת עֵיץ מִנִּיקָתָה וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים
מֵעֲבָדֵי יִצְחָק אֶל יַעֲקֹב : וַיְבֹאוּ אֶל יַעֲקֹב חֲרָנָה
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כִּי רִבְקָה שְׁלַחְתָּנוּ אֵלֶיךָ לְשׁוֹב
בֵּית אָבִיךָ אֶרֶצָה כְּנָעַן : וַיִּשְׁמַע לָהֶם יַעֲקֹב
לִדְבַר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְרָה אִמּוֹ וּבָעֵת הַהִיא תָמוּ

מֵאֲרֶץ כְּנָעַן לָשׁוּב לִי אֶל בֵּית אָבִי: וַיֹּאמֶר אֵלָיו
לֵבָן אֵל נָא אִם נָא מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֶל נָא
תַּעֲזֹב אוֹתִי נִקְבָּה שְׂכָרְךָ עָלַי וְאֶתְנָה וְיִשְׁבַּת
עִמִּי: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב זֶה הִדְבָּר אֲשֶׁר תָּתֵן לִי

בשכרי אשר אעבור היום בכל צאנך ואסיר

מהם כל שה נקוד וטלוא וחום בכשבים ובעזים והיה שכרי : והיה אם תעשה לי הדבר הזה אשובה לי ארעה צאנך אשמור כאשר בתחלה : ויעש לבן כן ויסר לבן מצאנו כל אשר אמר יעקב ויתן

לו

פרשת ויצא

לו : ויתן יעקב את כל אשר הסיר מצאן לבן ביד בניו ויעקב רועה את צאן לבן הנותרות : ויהי כאשר ראו עבדי יצחק אשר שלח אל יעקב כי לא שב יעקב אתם בעת ההיא ארצה כנען אל אביו וילכו הם מאתו וישובו אל ביתם ארצה כנען : ודבורה ישבה עם יעקב בחרן ולא שבה עם עבדי יצחק ארצה כנען ותשב דבורה עם נשי יעקב ועם בניו בחרן : ויעבוד יעקב את לבן בצאן שש שנים אחרות : והיה בעת לדת הצאן ויסר יעקב מהן את הנקודות ואת הטלואות כאשר דבר עם לבן : ויעש יעקב כן אל צאן לבן שש שנים : ויפרוץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן ושפחות וגמלים וחמורים : ותהיינה ליעקב מאתים אלף עררי צאן וצאנו היו גדולות קומה ויפות תואר מאד ונותנות את פריין הרבה מאד : ויתאו כל משפחות בני האדם לקחת להם מצאן יעקב כי טובות ומצליחות מאד מאד : ויבואו מכל בני האדם לקחת מצאן יעקב ויתן להם יעקב צאן אחד בעבד או באמה או ^{ה"ס בזה מוכן מהיכן באו לו ליעקב עבדים ושפחות וגמלים וחמורים והלא לא היו לו משל ונתנו לו :} ויהי ליעקב עושר וכבוד ונכסים ^{לכן רק צאן לכד הלא שהיה מחליטין זה בזה ודלא כפי' רש"י ו"ל שהיה מוכרין לקחת זוהם ואפשר כי לב"ה ויהי לו צאן רבות ושפחות וכו' לומר כי להיות כי רבות היו לו כי יעקב את כל אשר לאבינו ואשר לאבינו עשה הותירו לו לכן היה מחליף זה את כל הכבוד הזה :} וירא יעקב את פני לבן ובניו והנה איננו עמו כתמול שלשום : בימים ההם מקץ שש שנים וירא י"א יעקב ויאמר לו קום צא מן הארץ הזאת ושוב אל ארץ מולדתך ואהיה עמך : ויקם יעקב בעת ההיא וישא את בניו ואת נשיו ואת כל אשר לו על הגמלים ויצא ללכת ארצה כנען אל יצחק אביו : ולבן לא ידע כי הלך יעקב מאתו כי הלך לבן ביום ההוא לגזוז ארת צאנו : ורחל גנבה ארץ התרפים אשר לאביה ותקחם ותחביאם על הגמל ותשב ותלך לה : וזה מעשה התרפים אשר יקחו איש אשר יהיה בכור וישחטו אותו וימרטו את ראשו : ולקחו את המלח והמליחו את הראש ומשחו אותה בשמן : ולקחו

לוח

לוח נחשת קטנה או לוח זהב וכתבו עליה את השם ונתנו את הלוח ההיא תחת לשונו : ולקחו את הראש ההיא ואת הלוח אשר תחת הלשון ושמו בבית והדליקו לו נרות והשתחוו לו והיה בעת אשר ישתחוו לו וידבר אליהם ככל אשר ישאלו מאתו בכח השם אשר כתוב בה : ויש אשר יעשו אותם כצורת אדם מזהב ומכסף בשעות ידועות אליהם : וקבל התואר ההוא את כח הכוכבים ודבר אליהם עתידות וכמעשה הזה היו התרפים אשר גנבה רחל

מאביה : ותגנוב רחל את התרפים ההם אשר לאביה בעבור אשר לא ידע לבן מהם אנה דרך הלך יעקב : ויבא לבן אל ביתו וישאל על יעקב וביתו ואין ויבקש לבן את תרפיו לדעת אנה הלך יעקב ולא מצא : וילך אל תרפים אחרים וישאל בהם ויגידו לו כי ברח יעקב מאתו ארצה כנען אל אביו : ויקם לבן בעת

ההיא ויקח את אחיו ואת כל עבדיו ויצא וירדוף את יעקב וידבק אותו בהר גלעד : ויאמר לבן ליעקב מה זאת עשית לי לברוח ותגנוב את לבבי ותנהג את בנותי ואת כניניהן כשבויות חרב : ולא נשטנתי לנשק להם ולשלחם בשמחה ותגנוב את אלהי ותלך : ויען יעקב את לבן לאמר כי יראתי פן תגזול את בנותי מאתי ועם אשר תמצא את אלהיך ימור : ויבקש לבן את התרפים וימשש בכל האהלים אשר ליעקב ובכר כליהם ולא מצא : ויאמר לבן ליעקב לכה ונכרתה יחד ברית והיה לעד ביני וביניך : אם תענה את בנותי ואם תקח נשים על בנותי אלהים יהיה עד ביני וביניך בדבר הזה : ויקחו אבנים ויעשו גל ויאמר לבן הגל הזה עד ביני וביניך היום על כן קרא שמו גלעד : ויזנחו יעקב ולבן זבח בהר ויאכלו שם על הגל וילינו שם בהר : וישכם לבן ויקם בבקר ויבך עם בנותיו וישק אתהן וילך למקומו וגם יעקב הלך לדרכו : והיה כאשר שב לבן אל ארצו וימחר וישלח את בעור בנו והוא בן שבע עשרה שנה ועמו אביחורף בן עוז בן נחור עמהם עשרה אנשים : וימחרו וילכו ויעברו הדרך לפני יעקב ויבאו

פרשת ויצא

ויבאו בדרך אחר ארצה שעיר : ויבאו אל עשו
 ויאמרו לו כה אמר אחיך וקרובך ואחי אמך רבן
 בן בתואל לאמר : השמעת את אשר עשה לי
 יעקב אחיך אשר בא אלי בהחלה ערום וריק :
 ואצא לקראתו ואביאהו אל ביתי בכבוד

ואגדלהו ואתן לו את שתי בנותי לנשים ואת שתי שפחותי : ויברך
 אלהים אותו לרגלי ויפרוץ מאד ויהיו לו בנים ובנות ושפחות :
 וגם צאן ובקר וגמלים וחמורים היו לו מאתי הרבה מאד עד אין
 מספר גם כסף וזהב הרבה : ויהי כראותו כי עצם חילו ויעזוב
 אותי כאשר הלכתי לגו צאני ויקם ויברח בהחבא : וישא את נשיו
 ואת בניו על הגמלים וינהג את כל מקנהו ואת כל רכושו אשר
 רכש בארצי וישם פניו ללכת אל יצחק אביו ארצה כנען : ורא
 נטשני לנשק לבני ולבנותי וינהג את בנותי כשבויות חרב ויגנוב
 גם את אלהי ויברח : ועתה הנה עוברתיהו בהר נחל יבוק הוא
 וכל אשר לו לא חסר דבר : אם יש את נפשך ללכת אליו לך ושם
 תמצאהו ועשית לו כאשר תאוה נפשך : ויבאו מלאכי לבן ויגידו
 לעשו את כל הדברים האלה : וישמע עשו את כל דברי מלאכי
 לבן ויחר אפו על יעקב מאד ויזכור את שנאתו וחמתו בערה בו :
 וימהר עשו ויקח את בניו ואת עבדיו ואת כל נפשות ביתו ששים
 איש : וילך ויקבוץ ארץ כל בני שעיר החורי וכל אנשיהם שלש
 מאות וארבעים איש : ויקח את כל המחנה הזאת ארבע מאות
 איש שולף חרב וילך לקראת יעקב להכות אותו : ויחלק עשו את
 כל המחנה הזאת לשבעה חלקים : ויקח את בניו ואת כל נפשות
 ביתו ששים איש לראש אחד ויתנם ביד אליפו בנו הבכור : ואת
 ששה ראשים הנשארם נתן ביד ששה בני שעיר החורי וישם כל
 איש ואיש מהם על תולדותיו ועל בניו : ותלך כל המחנה הזאת
 כאשר היא וילך עשו בתוך כלם לקראת יעקב ויוליכם במרוצה :
 ומלאכי לבן יצאו מאת עשו וילכו ארצה כנען ויבאו בית רבקה
 אם יעקב ועשו : ויגידו לה לאמר הנה עשו עשו בנך ערך לקראת
 יעקב אחיו ארבע מאות איש כי שמע אשר הוא בא וילך להלחם

עמו

עמו ולהכותו ולקחת כל אשר לו : ותמהר ותשלח רבקה אנשים מעבדי יצחק שבעים ושתיים איש לקראת יעקב בדרך כי אמרה אולי ילחם עשו בדרך במוצאו אוראו : וילכו המלאכים האלה לקראת יעקב בדרך ויפגעו בו בדרך הנחל נגד מעבר נחל יבוק : ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה זה מאת האלהים לעזור לי ויקרא יעקב את שם המקום ההוא מחנים : ויכר יעקב את כל אנשי אביו וישק להם ויחבק להם ויבך עמהם וישאלם יעקב על אביו ועל אמו ויאמרו שלום : ויאמרו המלאכים האלה אל יעקב כי רבקה אמן שלחה אותנו אליך לאמר : שמעתי בני כי עשו אחיך יצא לקראתך בדרך עם אנשים מבני שעיר החורי : בני שמע בקולי וראה בעצתך מה תעשה והיה בבואו אליך התחנן לו ואל הדבר אליו קשות ותן לו ברכה מאשר תמצא ירך ומאשר חנן אלהים אותך : והיה כאשר ישאלך על כל דברך ואודותיך אל תסתיר ממנו דבר : אולי ישוב מחרון אפו עליך והצלת את נפשך אתה וכל אשר לך כי עליך הדבר לגדלו כי הוא אחיך הגדול : והיו כשמוע יעקב את דברי אמו אשר דברו אליו המלאכים ויוסף יעקב וישא את קולו ויבך בכי גדול : ויעש כאשר צוה אותו אמו בעת ההיא :

פרשת וישלח יעקב

וישלח יעקב בעת ההיא מלאכים אל עשו אחיו ארצה שעיר לקראתו ולדבר אליו דברי החנונים : ויצו אותם לאמר כה תאמרון לאדוני לעשו כה אמר עבדך יעקב אל יחשוב אדוני כי עמדה לי ברכת אבי אשר ברך אותי : כי עם לבן הייתי זה עשרים שנה וירימני ויחלף את משכורת עשרת מונים ככל אשר הוגד לאדוני : ואעבוד אותו בביתו עבודה קשה מאוד וירא אלהים עני ועמלי ויגיע כפי אחרי כן ויתננו לרחמים ולחן בעיניו : ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה אחרי כן מחמלת אלהים עלי ומחסור הגדול : ועתה הנני באתי אל ארצי ואל מקומי אל אבי ואל אמי אשר בארץ כנען : וישלחתי

פרשת וישלח

ושלחתי להגיד את כל אלה לאדוני למצוא חן בעיניו : ולמען אשר
 לא יחשוב אדוני כי קניתי חיל או עמדה לי ברכת אבי אשר ברך
 אותי : וילכו המלאכים ההם אל עשו וימצאו ^{ה"ה בזה מוכן אומרו עס לכן}
 אותו בקצה ארץ אדום הולך לקראת יעקב ^{נרתי ויהי לי סוד וכו' דר"ל כי}
 ועמו ארבע מאות איש שורף חרב מבני ^{עבד אותו ולכן היה לו סוד}
 שעיר החורי : ויגידו מלאכי יעקב לעשו את ^{וחמור אחר כמה וכמה זמן}
 כל דברי יעקב אשר דבר אליהם אל עשו : ויען עשו אותם בגאווה ^{באופן כי לא מכרכת אכיו}
 ובוו ויאמר אליהם הלא שמעתי והלא הוגד לי את אשר עשה ^{עמדה לו : דוק :}
 יעקב אל לבן אשר גדלו בביתו ויתן לו את בנותיו לנשים ויולד
 בנים ובנות ויפרוץ בחיל ובעושר מאד בבית לכן מאתו : וירא
 כי עצם חילו וכי רב עושרו ויברח הוא וכל אשר לו מבית לכן
 וינהג בנות לכן כשכחיות חרב מאת פני אביהן ולא הגיד לו : וגם
 לא ללבן עשה זאת יעקב כי גם לי עשה כזאת ויעקבני פעמים
 ואדום : ועתה הנני באתי היום במחנותי לקראתו ועשיתי לו את
 אשר היה עם לבני : וישובו המלאכים ויבאו אל יעקב ויגידו לו
 לאמר באנו אל אחיך ארץ עשו ונגד לו את כל דבריך וכזאת
 וכזאת השיבנו והנה הוא בא לקראתך בארבע מאות איש : עתה
 דע וראה מה תעשה והתפלל לפני אלהיך להצילך ממנו : ויהי
 כשמוע יעקב את דברי אחיו אשר דבר אל מלאכי יעקב וירא
 יעקב מאד ויצר לו : ויתפלל יעקב אל " אלהיו ויאמר אנני " ^{אלהי אבי אברהם ויצחק אתה אמרת לי בצאתי מבית אבי לאמר :}
 אל " אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק לך אתן את הארץ הזאת ^{אני "}
 ולזרעך אחריו : ושמת י את זרעך ככוכבי השמים ופרצת לארבע ^{ולזרעך אחריו :}
 רוחות השמים ונברכו בכך כל משפחות האדמה ובורעך : ותקם ^{ולזרעך אחריו :}
 את דבריך ותתן לי עושר וננים ומקנה ככל אשר היה עם לבני ^{ולזרעך אחריו :}
 נתת לעבדך וכל אשר שאלתי ממך נתת לי לא חסרתי דבר : ^{ולזרעך אחריו :}
 ותאמר אלי אחרי כן שוב אל אבותיך ולמולדתך ואישיבה עוד ^{ולזרעך אחריו :}
 עמך מאד : ועתה הנני באתי ותצילני מלבן ואפול ביד עשו אחי ^{ולזרעך אחריו :}
 ויהרגני אם על בנים : עתה " אלהים הצילני נא גם מיד עשו אחי ^{ולזרעך אחריו :}
 בי ירא אנכי ממנו מאד ואם אין צדקה בי עשה עמי למען אברהם ^{ולזרעך אחריו :}
 אבי

אבי יצחק : כי אני ידעתי כי בחסדך וברחמיך קניתי את החיל הזה ועתה הצילני נא היום הזה בחסדך וענני : ויכל יעקב להתפלל אל יי ויחץ את העם אשר אתו והצאן והמקנה לשתי מחנות : ויתן החצי ביד דמשק בן אליעזר עבד אברהם למחנה עם בניו : ואת החצי נתן ביד אלינוס בן אליעזר אחיו למחנה עם בניו : ויצו אותם לאמר התרחקו במחנותיכם זה מזה מאד ואל תתקרבו זה לזה מאד : והיה אם יבא עשו אל מחנה אחת והכה אותה והיה המחנה האחרת הרחוקה ממנה לפליטה מידו : וילן ^{ה"ס בוס מוכן מש"ס והיה המחנה הנשאר לפליטה שיהיה יחוייב להיות הנשאר לפליטה והרי אפשר שיפול גם השני ח"ו וע"כ פי' רש"י ז"ל על כרחו שלחם עמו ועדיין יקשה כי ערביך ערבא נריך אלף כי שם המחנות זה רחוק מזה מאד :} וישמע ^{ה"ס בוס מוכן מש"ס והיה המחנה הנשאר לפליטה שיהיה יחוייב להיות הנשאר לפליטה והרי אפשר שיפול גם השני ח"ו וע"כ פי' רש"י ז"ל על כרחו שלחם עמו ועדיין יקשה כי ערביך ערבא נריך אלף כי שם המחנות זה רחוק מזה מאד :} יי את תפלת יעקב ביום ההוא ויצל יי את יעקב בערף ההיא מיד עשו אחיו : וישלח יי שלשה מלאכים ממלאכי מרום וילכו לפני עשו ויבואו אליו : וידמו המלאכים האלה לפני עשו ואנשיו כאלפים ומאות אנשים רוכבים על סוסים ויחגרו כל כלי מלחמה ויתחלקו לארבעה מחנות לארבעה ראשים בעיני עשו ובעיני כל אנשיו כאשר נדמה בעיניהם : ותלכנה אליהם המחנה האחת וימצאו את עשו וארבע מאות איש אשר אתו הולך ובא לקראת יעקב אחיו : ותרץ המחנה ההיא לקראת עשו ואנשיו ויבהלו אותם ויפורץ עשו מעל הסוס בבהלה ויפוצו מעליו כד אנשיו במקום ההוא כי יראו מאד : ותצעק עליהם כל המחנה בכרחם מעל עשו : ויענו כל אנשי המלחמה בקול רם לאמר : הלא אנחנו עבדי יעקב עבד האלהים ומי יוכר לעמוד נגדנו : ויאמר עשו אליהם אהה אדוני יעקב אדוניכם אחי הוא וזה לי עשרים שנה ר"א ראיתיו ואלך לראותו היום הזה ותעשו אלי כלכם כמעשה הזה : ויענוהו המלאכים לאמר חי יי כי לולי יעקב אשר אמרת אחי הוא לא השארנו ממך ומאנשיך איש אולם בעבור יעקב לא נעשה לכם דבר : ותעבור המחנה הזאת מאת עשו ואנשיו ותלך לה : ועשו ואנשיו הלכו מאתם כמהמלך פרסה והנה המחנה השנית באה לקראתו בכל כלי חרב ויעשו גם הם לעשו ואנשיו כאשר

מאד :

עשתה להם המחנה הראשונה: ויעזבוהו עוד ללכת והנה המחנה השלישית באה לקראתו ויבהלוהו ויפול עשו עוד מעל הסוס: ותצעק עליו כל המחנה ויאמרו הלא אנחנו עבדי יעקב עבד אלהים ומי יוכל לעמוד נגדנו: ויעש עשו עוד אותם לאמר אהה אדוני יעקב אדוניכם אחי הוא וזה עשרים שנה לא ראיתי פניו: ואשמע היום כי בא ואלך לראותו היום ותעשו אלי כמעשה הזה: ויענו אותו ויאמרו אליו חי יי כי לולא יעקב אשר אמרת אחיך הוא לא השארנו ממך ומאנשיך שריד: ואולם בעבור יעקב אשר אמרת אחיך הוא לא נעשה לך ולאנשיך דבר: ותעבור גם המחנה השלישית מאתם וילך עוד לדרכו הוא ואנשיו לקראת יעקב: והנה המחנה הרביעית באה לקראתו ויעשו גם הם לו ולאנשיו כאשר עשו לו הראשונות: וירא עשו את כל הרעה אשר עשו לו ארבעה המלאכים ההם ולאנשיו וירא מאד מפני יעקב אחיו וילך לקראתו בשלום: ויכס עשו את שנאת יעקב ממנו כי ירא מאד לנפשו מפני יעקב אחיו: כי חשב כי הארבעה המחנות אשר פגע כי עבדי יעקב הם: ויעקב לן בלילה ההוא עם עבדיו במחנותיו ויריעץ עם עבדיו לתת לעשו אחיו מנחה מכל הבא בידו ומכל מקנהו ויעש כן: ויכס יעקב בבקר הוא ואנשיו ויבחרו מכל המקנה מנחה לעשו: ואלה מספר כל המנחה אשר בחר יעקב ממקנהו לתת לעשו אחיו: ויבחר מכל הצאן ארבע מאות וארבעים צאן: ויבחר מן הגמלים והחמורים שלשים ושלשה ומן הבקר בחר חמשים בקר: וישם את הכל לעשרה עדרים ויתן כל מין אל מינו ויתנם ביד עשרה מעבדיו עדר עדר לבדו: ויצום ויאמר אליהם הרחיקו לכם זה מזה ושמעתם ריוח בין עדר ובין עדר: והיה כי יפגש אתכם עשו ואשר אתו ושאלו אתכם לאמר למי אתם ואנה תלכו ולמי כל אלה אשר לפניכם ואמרתם אליהם עבדי יעקב אנחנו ונלך לקראת עשו אחיו לשלום והנה יעקב בא אחרינו: ואשר לפנינו מנחה היא שלוחה מאת יעקב אל עשו אחיו: והיה כי יאמרו אליכם למה יאחר הוא אחריכם ללכת לקראת אחיו לראות את פניו: ואמרתם אליהם

אך

אך הנה הוא בא אחרינו לקראת אחיו בשמחה כי אמר אכפרה פניו במנחה ההולכת אליו ואחרי כן אראה פניו אולי ישא פני : ותעבור כל המנחה הזאת ביד עבדיו ותלך לפניו ביום ההוא והוא לן בלילה ההוא עם מחנותיו על שפת נחל יבוק : ויקם בחצי הלילה ויקח את נשיו ואת שפחותיו ואת כל אשר לו ויעבירם בלילה ההוא את מעבר יבוק : ויהי כאשר העביר את כל אשר לו אל הנחל ויותר לברו ויפגשוהו איש ויאבק האיש עמו בלילה עד עלות השחר ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו : ויהי בעלות השחר ויעזוב האיש את יעקב שם ויברכהו וילך לו : ויעקב עבר את הנחל בעלות השחר והוא צולע עד ירכו : ויזרח לו השמש כאשר כלה לעבור את הנחל ויבא עד מקום מקנהו ובניו : וילכו עד חצות היום ויהי הם הולכים והמנחה עברה לפניהם : וישא יעקב את עיניו וירא והנה עשו בא מרחוק ועמו אנשים רבים ארבע מאות איש וירא יעקב מאד מאחיו : וימהר יעקב ויחץ את בניו על נשיו ועל שפחותיו ואת דינה בתו נתן בתיבה אחת ויתנה ביד עבדיו : ויעבור הוא לפני בניו ונשיו לקראת אחיו וישתחו ארצה הלך והשתחוה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו : ויתן אלהים את יעקב לחן ולרחמים בעיני עשו ואנשיו כי שמע אלהים אל תפלת יעקב : ותפול יראת יעקב ופחדו על עשו אחיו כי ירא עשו מיעקב מאד עד אשר עשו מדאכי אלהים דעשו ויתהפך חמת עשו לרחמים על יעקב : וירא עשו את יעקב רץ לקראתו וירץ גם הוא לקראתו ויחבקהו ויפול על צואריו וישקוהו ויבכו : וגם כד האנשים אשר באו עם עשו נתן האלהים יראה ורחמים בלבם על יעקב וישקו את יעקב גם הם ויחבקהו : וגם ארפו בן עשו וארבעת אחיו בני עשו בכני עם יעקב וישקוהו ויחבקהו כי נפלה יראת יעקב עד כלם : וישא עשו את עיניו וירא את הנשים ואת הילדים בני יעקב הולכים אחרי יעקב ומשתחווים בדרך אל עשו : ויאמר עשו אל יעקב מי אלה לך אחי הבניך הם או עבדיך : ויען יעקב את עשו ויאמר בני הם אשר חנן אלהים את עבדיך : ויהי כדבר יעקב אל עשו אחיו ורחגו

מחנה

מחנה יעקב לפני עשו ואנשיו וירא עשו את כל המחנה ויאמר אל יעקב מאין לך כל המחנה הזאת ואשר פגשתי עקב מאין לך כל המחנה הזאת ואשר פגשתי אמש : ויען יעקב את עשו ויאמר למצוא חן בעיניך אדוני הוא אשר חנן אלהים את עבדך : ותבא המנהגה לפני עשו ויפצר יעקב בעשו לאמר קח נא את מנחתי אשר הובאת לאדוני

מאתי : ויאמר עשו למה זה אחי יהי לך אשר לך : ויאמר יעקב עלי אנכי לתת לך את כל אלה אחרי אשר ראיתי את פניך כי עורך חי בשלום : וימאן עשו לקחת המנחה ויאמר אליו יעקב בי אדוני אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני : ויקח עשו את המנחה ההיא וגם כסף וזהב וברדולח נתן יעקב לעשו ויפצר בו ויקח : ויחלק עשו את כל המקנה אשר במנחה ויתן חציה לאנשים אשר באו אתו כי בשכר באו וחציה נתן ביד בניו : ואת הכסף ואת הזהב ואת הברדולח נתן ביד אליפו בנו בכורו : ויאמר עשו ליעקב נעמוד אתך ונלכה לנו לאט אתך עד בואכה עמי אל מקומי לגור שם שנינו יחד : ויען יעקב את אחיו ויאמר כן אעשה כאשר אדוני דובר אלי : אף אדוני יודע כי הילדים בני רכים והצאן והבקר ועולליהם אשר אתי לאט ילכו : והיה כי ילכו במרוצה ומתו כלם כי אתה ידעת את משאם ואת טרחם : ולכן יעבור נא אדוני לפני עבדו ואני אלכה לי לאט בעבור הילדים והצאן עד אשר אבוא אל אדוני אל מקומו שעירה : ויאמר עשו אל יעקב האציגה עמך מן העם אשר אתי לעורך בדרך ולשאת את טרחך ואת משאך ויאמר למה זה אדוני אמצא חן בעיניך : הנה אנכי בא אליך שעירה לשבת שם יחד כאשר דברת ואתה לך לך עם אנשיך כי הנני בא אחרריך : ויעקב אמר כדבר הזה אל עשו למען הרחיק מעליו את עשו ואת כל אנשיו ואחר ילך יעקב בית אביו ארצה כנען : וישמע עשו בקול יעקב וישב עשו עם ארבע מאות איש אשר אתו לדרכם אל שעיר : ויעקב וכל אשר לו הלך ביום ההוא עד קצה ארצה כנען בגבולה וישב שם ימים : והיה מימים ויסע יעקב מגבול הארץ ויבוא בארץ שלם

שלם היא עיר שכם אשר בארץ כנען ויחן את פני העיר : ויקן את חלקת השררה אשר שם מאד בני חמור אנשי הארץ בחמשת שקלים : ויבן לו יעקב בית שם ויט שם אהלו ולמקנהו עשה סוכות על כן קרא שם המקום ההוא סוכות : וישב יעקב בסוכות ימים שנה וששה חדשים : בעת ההיא יצאו מנשי יושבי הארץ עיר שכם לחול במחלות ולשמוח בשמחת בנות אנשי העיר : ויהי בצאתן ותצאן רחל ולאח נשי יעקב עם שפחותיהן לראות בשמחת בנות העיר : ותצא גם דינה בת יעקב עמהן ^{א"ס כזה מתורגמת קוטיא ח' כי איך הניח בתולה בת מלך ללכת לבדה והרי יעקב וכל ביתו נרמ' דנויקין כ"ס להניחם לראות את בנות הארץ וללכת אל ביתם והרי פירצה קורה את הנכב וכמעט שאין להאזין כ"כ לשכם אם ראה בתולה בתוך ביתו נכנסה שם אף שלא נכנסה כי אם לראות מכוניותיהם אלא כי גם רחל ולאח עם שפחותיהן הלכו עמה לרא' בשמחת העיר שטושים ברחוב העיר בפומבי :}
 דוק :

היושבת בין הנשים אשר לא ידעתי אותה

בעיר הזאת : ויאמרו אליו זאת בת יעקב בן אברהם העברי היושב בעיר הזאת זה ימים : ותשמע כי בנות הארץ יצאו לשמוח ותצא עם אמה ועם שפחותיה ותשב בתוכם כאשר ראיתי : וירא שכם את דינה בת יעקב ויהי הוא רואה אותה ונפשו נקשרה בדינה וישלח ויקחה בחזקה : ותבא דינה בית שכם ויאחזו בה בחזקה וישכב אותה ויענה ויאהבה מאד ויושיבה בביתו : ויבאו ויגידו הדבר ליעקב וישמע יעקב כי טמא שכם את דינה בתו וישלח יעקב שנים מעבדיו להביא את דינה מבית שכם וילכו ויבאו בית שכם לקחת את דינה משם : ויהי בבואם ויצא שכם אליהם עם אנשיו ויגרשום מביתו ולא נתנום לבא לפני דינה אך ישב שכם את דינה וינשקה ויחבקה לעיניהם : ויבאו עבדי יעקב ויגידו לו לאמר בבואנו ויגרשנו הוא ואנשיו וכזאת וכזאת עשה שכם לדינה לעינינו : וידע עוד יעקב כי טמא שכם את בתו אך לא דבר מאומה

מאומה ובניו היו רועים את מקנהו בשרדה ויחריש יעקב עד בואם :
וישלח יעקב טרם באו בניו שתי נערות מכנות עבדיו לשמור את
דינה בבית שכם ולשבת אהה : ושכם שלח שלשה אנשים מרעיו
אל חמור בן חדקם בן פרד אביו לאמר קח לי את הנערה הזאת
לאשה : ויבא חמור בן חדקם החוי בית שכם בנו וישב לפניו :
ויאמר חמור אל שכם בנו האין בבנות עמך אשה אשר תקח אשה
עברית אשר לא מעמך היא : ויאמר שכם אליו אותה קח לי כי
היא ישרה בעיני : ויעש חמור כדבר בנו כי הוא נכבד מאד
בעיניו : ויצא חמור אל יעקב לדבר אתו בדבר הזה : ויהי בצאת
חמור מבית שכם בנו טרם בואו אל יעקב לדבר אתו והנה בני
יעקב באו מן השרדה כאשר שמעו את הדבר הזה אשר עשה שכם
בן חמור : ויתיעצו האנשים מאד על הדבר הזה ויחר להם מאד
על אודות אחותם ויבואו כלם בחרו אף טרם עת האסף המקנה :
ויבאו וישבו לפני אביהם וידברו אליו בחרו אף לאמר הלא משפט
מות לאיש ההוא ולביתו : כי יי אלהי כל הארץ צוה את נח ואת
בניו לבלתי יגזול ולבלתי ינאף איש עד עולם והנה שכם גול ונאף
את אחותנו ואין דובר אליו דבר מכל אנשי העיר : הלא ידעתם
אם לא שמעתם כי משפט מות לשכם ולאביו ולכל העיר בדבר
אשר עשה : ויהי הם מדברים לפני אביהם
בדבר הזה והנה חמור אבי שכם בא לדבר
אל יעקב אל דברי שכם בנו על אודות דינה
וישב לפני יעקב ולפני בניו : וידבר חמור אליהם לאמר שכם בני
חשקה נפשו בבתכם תנו נא אותה לו לאשה : והתחתנו אותנו
את בנותיכם תתנו לנו וארץ בנותינו ניתן לכם וישבתם אתנו
בארצנו והיינו לעם אחד בארץ : כי הנה ארצנו רחבת ידים היא
שבו וסחרו והאחוזו בה ועשיתם בה כל חפצכם ואין דובר אליכם
דבר : ויכל חמור לדבר אל יעקב ואל בניו והנה שכם בנו בא
אחריו וישב לפניהם : וידבר שכם לפני יעקב ובניו לאמר אמצא
חן בעיניכם אשר תתנו אלי בתכם ואשר תאמרו אלי אעשה לה :
הרבו עלי מאד מוהר ומתן ואתנה ואשר תאמרו אלי אעשה
ואשר

ה"ס בוס מתורגמ קוטיא אחת
והיא כי אם שכם חטא אנשי
העיר מה חטאו אלא שהיה
להם למחות :

ואשר ימרה את פיהם ימות ותנו לי את הנערה לאשה : ויענו שמעון ולוי את חמור זאת שכם בנו במרמה ראמר כל אשר דברתם אלינו כן נעשה לכם והנה אחותינו בביתכם : אך הרפו ממנו עד אשר נשלח אל יצחק אבינו על הדבר הזה : כי לא נוכל לעשות דבר בלתי דברו : כי הוא ידע את דרכי אברהם אבינו והיה הדבר אשר יאמר אלינו והגרנו אליכם לא נכחד מכם דבר : ושמעון ולוי דברו את הדבר הזה אל שכם ואל אביו למען מצוא עלילה ולבקש עצה מה לעשות אל שכם ואל עירו בדבר הזה : ויהי כשמוע שכם ואביו את דברי שמעון ולוי אליהם וייטב בעיניהם ויצאו שכם ואביו וילכו אל ביתם : ויהי בלכתם וידברו בני יעקב אל אביהם לאמר : הנה ידעתי כי משפט מות יש לרשעים האלה ולערים כי עברו את אשר צוה אלהינו את נח ואת בניו וזרעו אחריו : וגם אשר עשה הדבר הזה לדינה אחותינו אשר טמא אותה כי לא תעשה הנבלה הזאת בתוכנו עד עולם : עתה דעו וראו מה תעשו ובקשו עצה ועלילה מה לעשות להם להמית את כל יושבי העיר הזאת : ויאמר אליהם שמעון הנה לכם עצה נכונה אשר תאמרו אליהם להמול להם כל זכר כאשר אנחנו נמולים : ואם לא יחפצו להם בדבר הזה ולקחנו את בתנו מאתם והלכנו : והיה כאשר יאבו לעשות הדבר הזה ועשו אותו והיה בהיותם כואבים ובאנו בחרבנו עליהם על עם שוקט ובוטח והרגנו להם כל זכר : ותיטב עצת שמעון בעיניהם ויאמרו שמעון ולוי לעשות להם כדבר הזה : ויהי ממחרת ויבאו שכם וחמור אביו עוד אל יעקב ואל בניו לדבר על אודות דינה ולשמוע מה ישיבו אותם בני יעקב על דבריהם : וידברו אליהם בני יעקב במרמה לאמר הגר הגרנו את כל דבריכם לאבינו ליצחק וייטבו דבריכם בעיניו : אך דבר אלינו לאמר כה צוה אברהם אביו אותו מאת אלהינו ארון כל הארץ : כי כל איש אשר לא מכניו איש יחפוץ לקחת מבנותיו ומל לו כל זכר כאשר אנחנו נמולים ואחר ניתן לו את בתנו לאשה : עתה הודענו לכם את כל דרכינו אשר דבר אלינו אבינו כי לא נוכל לעשות הדבר הזה אשר דברתם אלינו לתת

פרשת וישלח

לתת את בתנו לאיש אשר לו ערלה כי חרפה היא לנו : אך בזאת נאות לכם לתת לכם את בתנו ולקחת לנו את בנותיכם וישבנו אתכם והיינו לעם אחד כאשר דברתם : אם תשמעו ותאכו אלינו להיות כמונו להמול לכם כל זכר כאשר אנחנו נמולים : ואם לא תשמעו אלינו להמול כמונו כאשר צוינו אנחנו ובאנו אליכם ולקחו את בתנו מאתכם והלכנו : וישמעו שכס וחמור אביו את דברי בני יעקב וייטב הרבר בעיניהם מאד : וימהר שכס וחמור אביו לעשות את דברי בני יעקב כי חפץ שכס בדנה מאד ונפשו דבקה בה : וימהרו שכס וחמור אביו וילכו אל שער עירם ויאספו את כל אנשי עירם וידברו אליהם דברי בני יעקב לאמר : באנו אל האנשים ההם בני יעקב ונדבר אליהם את כל אודות בתם ויאותו לנו האנשים ההם לעשות את כל דברינו וגם הם הנה יארצנו רחבת ידים לפניהם וישבו בה ויסחרו אותה והיינו לעם אחד עמהם בנותם נקח לנו ובנותינו ניתן להם לנשים : אך בזאת יאותו לנו האנשים ההם לדבר הזה להמול לנו כל זכר כאשר הם נמולים : כאשר צוו מאלהיהם והיה בעשותינו את כל דבריהם להמול לנו וישבו אתנו וכל מקניהם וקניינם לנו הוא והיינו לעם אחד אתם : ויהי כשמוע כל אנשי העיר את כל דברי שכס וחמור אביו ויאותו להם כל אנשי עירם בדבר הזה : וישמעו להם להמול כי היו שכס וחמור אביו נבכרים בעיניהם מאד כי הם נשיאי הארץ : וירי ממחרת וישכימו בבקר שכס וחמור אביו ויקבצו את כל אנשי עירם אל תוך העיר ויקראו אל בני יעקב וימולו להם כל זכר ביום ההוא ומחרתו : ואת שכס ואת חמור אביו מלו ואת חמשת אחי שכס ויקומו וילכו וישב כל אחד בביתו : כי מיי היה הדבר הזה לעיר שכס ומאת יי היתה עצת שמעון בדבר הזה למען תת יי את עיר שכס ביד שני בני יעקב : ויהי מספר כל זכר אשר היו בעיר אשר נמולו שש מאות וארבעים וחמשה איש והילדים מאתם ושבעים וששה : אך חדקם בן פרד אבי חמור וששה אחיו לא שמעו אל שכס ואל חמור אביו ולא מלו כי היה דבר בני יעקב נמאם בעיניהם : ויחר אפם מאד על הדבר הזה כי לא שמעו להם אנשי

פרשת וישלח

אנשי העיר ויהי ביום השני בערב וימצאו שמונה ילדים קטנים אשר לא מלו אותם כי החביאום אמותם מפני חמור ושכם בנו ומפני אנשי העיר : וישלחו אדריהם שכם וחמור אביו להביאם לפניהם ולמולם וידלגו עליהם חדקם וששת אחיו בחרבותיהם ויבקשו להמיתם : ויבקשו להמית גם את שכם ואת חמור אביו ויבקשו להמית גם דינה עמהם על הדבר הזה : ויאמרו אליהם מה המעשה הזה אשר עשיתם האין בבנות כל אחיכם הכנענים אשה כי תקחו לכם מבנות העברים אשר לא ידעתם תמור שלשום : ותעשו את כל המעשה הזה את אשר לא צוו אתכם אבותיכם עד עולם : התחשבו כי תצליחו לכם במעשה הזה אשר עשיתם ומה תשיבו ותענו בדבר הזה לאחיכם הכנענים כי יבאו מחר וישאלו אתכם בדבר הזה : והיה אם לא יישר ולא ייטב בעיניהם את מעשיכם ומה תעשו לכם על נפשותיכם ועל נפשותינו אנחנו אשר לא שמעתם בקולנו : וכי ישמעו כל יושבי הארץ וכל אחיכם בני חם את מעשיכם לאמר : בעבור אשה עברית עשו שכם וחמור אביו וכל יושבי עירם את אשר לא ידעו ולא צוום אבותיהם עד עולם : אנה תנוסו ואנה רחוליכו את חרפתכם כל הימים לפני יושבי ארץ כנען אחיכם : ועתה לא נוכל לעמוד בדבר הזה אשר עשיתם ולא נוכל לסבול ולשאת את העול הזה עלינו אשר לא צוו אבותינו לנו : הנה אנחנו למחר והלכנו ואספנו את כל אחינו הכנענים היושבים בכל הארץ ובאנו כלנו יחד ונכה אתכם ואת כל אשר אתם בוטחים עליהם ולא נשאיר להם ולכם שריד : ויהי כשמוע חמור ושכם בנו וכל אנשי העיר את דברי חדקם ואחיו ויפחדו ויראו מאד לנפשם מדבריהם וינחמו על כל אשר עשו : ויענו שכם וחמור אביו את חדקם אביהם ואחיו ויאמרו אליהם כל הדברים אשר דברתם אלינו נכונה הוא : עתה אל תאמרו ותחשבו בלבבכם כי מאהבת העברים עשינו את המעשה הזה אשר לא צוו אותנו אבותינו : אך על כי ראינו כי לא היה לכם וחפצם לעשות דברינו על אודות בתם לקחתה לנו כי אם בדבר הזה : ונשמע בקולם ונעש את המעשה הזה אשר ראינום עושה אשר נמצא את מבוקשנו מהם :

והיה

יד 14

והיה כאשר נמצא את חפצנו אשר שאלנו מהם ושכנו עליהם
ועשינו להם את הדבר אשר ראו ונאמרו אלינו : ועתה חכו נא
והתמהמהו עד אשר ירפא בשרנו ונתחזק והלכנו עליהם יחד ועשינו
להם את אשר היה עם לבבינו ולבבכם : ודינה ה' כזה מתוך כי איך בני
בת יעקב שמעה את כל הדברים האלה אשר דברו חרקים ואחיו ואת אשר השיבו אותם
חמור ושכם בנו ואנשי עירם : ותמהר ותשלח
נערה אחת מנערותיה אשר שלח אביה
לשמרה בבית שכם אל יעקב אביה ואל אחיה
לאמר : ותלך השפחה ותגד את כל דבריהם אל יעקב ואל בניו
לאמר כזה וכזה יעץ חרקים ואחיו עליכם וכזאת וכזאת השיבו
להם חמור ושכם ואנשי עירם : ויהי כשמוע יעקב ובניו את הדברים
האלה וימלאו חמה וקצף עליהם ויחר אפם עליהם מאד : וישבעו
שמעון ולוי ויאמרו חי יי אלהי כל הארץ כי כעת מחר לא ישאר
בכל עיר שריד ופליט : ויתחבאו עשרים בחורים ולא מלו וילחמו
הבחורים ההם עם שמעון ולוי ויהרגו שמעון ולוי מהם שנים : ושנים
ברחו מהם וימלטו וילכו ויבאו אל בארות החמר אשר בעיר ויבקשו
שמעון ולוי ולא מצאום : ויוסיפו עוד שמעון ולוי ויתהלכו בעיר
ויהרגו כל אנשי העיר לפי חרב לא השאירו שריד : ותהי מהומה
גדולה בתוך העיר ותעל צעקת כל אנשי העיר השמימה ויצעקו
כל הנשים וכל הילדים : ושמעון ולוי הרגו כל העיר לא השאירו
זכר בכל העיר : ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויוציאו
את דינה מבית שכם ויצאו משם : וילכו וישובו בני יעקב ויבאו
על החללים ויבזו את כל חילם אשר בעיר ואת אשר בשרה :
ויהי הם כווזים את כל השלל ויעמדו עליהם כשלש מאות נשים
וישליכו עליהם עפר ויכוס באבנים ויפן אליהם שמעון ויהרגו את
כלם לפי חרב : וישב שמעון לפני לוי ויבזו את העיר : ויבזו גם
את צאן ואת הבקר וכל הבהמה בזו וגם את יתר הנשים ואת
הטף : וינהגו את כל אלה ויפתחו שער העיר ויצאו ויבואו אל
יעקב אביהם בגבורה : ויהי כראות יעקב אביהם את כל אשר

עשו

פרשת וישלח

עשו אל העיר וירא את הכזה אשר לקחו משם ויקצוף עליהם
יעקב מאד : ויאמר אליהם יעקב מה המעשה הזה אשר עשיתם
לי אשר מצאתי לי מנוחה עם יושבי הארץ הכנעני ואין דובר אלי
מהם דבר : ועתה עשיתם הדבר הזה להבאישיני ביושבי הארץ
בכנעני ובפריזי ואני מתי מספר ונאספו עלי כלם והכוני כי ישמעו
את מעשיכם לאחיהם ונשמדתי אני וכל ביתי : ויענו שמעון ולוי
וכל אחיהם אתם את יעקב אביהם ויאמרו אליו הנה חיים אנחנו
בארץ ויעשה שכם את כל זאת לאחותינו : ולמה תחריש אתה
על כל אלה אשר עשה שכם כי הכזונה בחוץ יעשה שכם את
אחותנו : ויהי מספר הנשים אשר שבו שמעון ולוי מעיר שכם
אשר לא הרגו אותם שמונים וחמשה אשר לא ידעו איש : ותהי
בהן נערה קטנה ויפת תאר ויפת מראה מאד ושמה בונה ויקחה
שמעון לקחתה לו לאשה : ומספר כל זכר אשר שבו ולא הרגו
ארבעים ושבעה איש והיותר הרגו : ויהיו כל הנערים וכל הנשים
אשר שבו שמעון ולוי מעיר שכם עבדים לפני יעקב ולבניהם
אחריהם עד יום צאת בני יעקב מארץ מצרים : ויהי כאשר יצאו
שמעון ולוי מן העיר ויקומו שני הבחורים אשר נשארו אשר
התחבאו בבורות העיר כי לא מתו עם אנשי העיר : ויעלו הבחורים
ההם אל העיר ויתהלכו בה וימצאו את העיר חרבה ואין איש כי
אם הנשים בוכות ויצעקו החבורים ההם ויאמרו הנה זאת הרעה
אשר עשו בני יעקב העברי לעיר הזאת אשר השמידו היום עיר
מערי הכנעני ולא יראו לנפשם מכל יושבי ארץ כנען : ויצאו
האנשים ההם מהעיר וילכו אל עיר תפוח ויבאו שמה ויגידו ליושבי
תפוח את כל הקורות אותם ואת אשר עשו בני יעקב לעיר שכם :
והגיע הדבר לישוב מלך תפוח וישלח אנשים אל עיר שכם לראות
האמת דברי הבחורים ההם : כי לא האמין להם המלך לדבר הזה
לאמר איך שני אנשים יחריבו עיר גדולה בשכם : ויבאו מלאכי
ישוב ויגידו לו לאמר באנו אל העיר חרבה אין איש כי אם נשים
בוכות : וגם צאן ומקנה אין שם כי כל אשר בעיר כזו להם בני
יעקב : ויתמה ישוב על הדבר הזה לאמר איך שני אנשים יוכלו
לעשות

פרישת וישלח

לעשות הדבר הזה להשמיד עיר גדולה ולא יוכל איש מהם להתיצב נגדם : כי לא היה כדבר הזה מימי נמרוד ואף מימי קדם לא היתה כזאת : ויאמר ישוב מלך תפוח אל כל עמו חזקו ונלכח להלחם בעברים ההם ולעשות להם כאשר עשו לעיר שכם וננקמה מהם נקמת כל אנשי העיר : ויתיעץ ישוב מלך תפוח עם כליועציו על הדבר הזה : ויאמרו אליו כל יועציו לא תוכל לעברים האלה לברך כי גבורה להם בעשותם המעשה הזה לכל העיר : השנים מהם הרגו את כל העיר ולא עמד איש נגדם ואף אם תבוא אתה עליהם כלם יקומו עלינו והשמדנו גם אנחנו : אך שלח אל כל המלכים אשר סביבותינו ויבאו יחד ונלכח עמם ונלחמה בבני יעקב אז תוכל להם : וישמע ישוב אל דברי יועציו וייטבו דבריהם בעיניו ובעיני עמו ויעש כן : וישלח ישוב מלך תפוח אל כל מלכי האמורי אשר סביבות שכם ותפוח לאמר : עלו אלי ועזרוני ונבה את יעקב העברי ואת כל בניו ונשמידם מן הארץ כי מזה זכזה עשו לעיר שכם ואתם לא ידעתם : וישמעו כל מלכי האמורי את כל הרעה אשר עשו בני יעקב רעיר שכם ויתמהו מאד מהם : ויתקבצו כלם שבעה מלכי האמורי עם כל מחנותם יחד בעשרת אלפים איש שולף חרב ויבאו להלחם בבני יעקב : וישמע יעקב כי התקבצו יחד מלכי האמורי להלחם עם בניו וירא יעקב מאד וייצר לו : ויצעק יעקב על שמעון ועל לוי לאמר מה המעשה הזה אשר עשיתם למה הרעותם לי להביא עלי את כל בני כנען להשמיד אותי ואת ביתי : כי במנוחה הייתי גם אני גם כל ביתי ותעשו לי הדבר הזה ותקציפו עלי את כל יושבי הארץ במעשיכם : ויען יהודה את אביו לאמר ההנם הרגו שמעון ולוי אחי את כל יושבי שכם : הלא על אשר ענה שכם את אחותינו ויעבור על מצות אלהינו את נח ואת בניו כי גזל ונאף שכם את אחותינו ויעש שכם ארץ כד הרעה אשר עשה ואין איש מיושבי עירו דובר אליו דבר למה תעשה זאת : הלא על זאת הלכו אחי ויכו את העיר ויתנה יי בידם על אשר עברו כל יושביה את מצות אלהינו החנם עשו אחי את כל אלה : ועתה למה תירא ולמה

פרשת וישלח

יצר לך ולמח ידע לבבך על אחי ויחר אפך בהם : והלא אלהינו
אשר נתן ביום את עיד שכם ואת אנשיה הוא יתן בידנו גם את
כל מלכי הכנעני הבאים עלינו ועשינו להם כאשר עשו אחי לשכם :
עתה חזם לך מעליהם וחרל לך ואל תירא אך בטח ביי אלהינו
והתפלל אליו בעדנו להושיענו ולהצילנו ולתת את אויבינו בידנו :
ויקרא יהודה אל עבד מעבדי אביו לאמר לך נא דאה איפה הם
המלכים הבאים עלינו נצבים עם מחנותם : וילך העבד ויבט מרחוק
ויעל אל נגד הר שיאון וירא את כל מחנות המלכים עומדים
בשרה : וישב אל יהודה ויאמר הנה המלכים נצבים בשרה עם כל
מחנותם עם רב מאד כחול אשר על שפת הים : ויאמר יהודה אל
שמעון ואל לוי ואל כל אחיו התחזקו לכם והייתם לבני חיל כי יי
אלהינו אתנו אל תיראום : עמדו לכם וחרגו איש את כל כלי
מלחמתו ואת קשתו ואת חרבו ונלכה ונלחמה הערלים האלה ויי
אלהינו וישיענו : ויקומו ויחרגו איש כלי מלחמתו גדולים וקטנים
אחד עשר בני יעקב וכל עבדי יעקב עמהם : וגם כל עבדי יצחק
אשר עם יצחק בחברון באו כלם אליהם מלובשים בכל כלי
מלחמה וילכו בני יעקב ועבריהם לקראת המלכים שנים עשר ומאה
איש וילך גם יעקב עמהם : ובני יעקב שלחו אל יצחק בן אברהם
אביהם חבירונה קרית הארבע לאמר : התפלל נא בעדינו אל יי
אלהינו להציל אותנו מיד הכנענים הבאים עלינו ולתתם בידינו :
ויתפלל יצחק בן אברהם אל יי בעד בניו ויאמר : יי אלהים אתה
הבטחת את אברהם אבי לאמר ארכה את זרעך ככוכבי השמים
ותבטיח גם אותי ותקם את דבריך : ועתה הנה מלכי כנען באו
יחד להלחם עם בני על אשר לא חמס בכפיהם : ועתה יי האלהים
אלהי כל הארץ סכל נא את עצרת כל המלכים האלה לבלתי
הלחם בבני : ונתת את פחד בני בלב כל המלכים האלה וכל
אנשיהם והשפלת את גאותם וישובו מעל בני : והצלת את כל בני
ועבריהם מהם בידך החזקה ובזרועך הנטויה כי בידך רכבת
והגבורה לעשות את כל אלה : ובני יעקב ועבריהם הלכו לקראת
המלכים האלה ויבטחו ביי אלהיהם : ויהי בלכתם ויתפלל גם
יעקב

יעקב אביהם אל יי ויאמר : יי אלהים ואלהי האלהים הנשגב והנורא אשר משלת מימי קדם ומאז ועד עתה לעולם : ואתה מעורר מלחמות ומשביתם וכידך הכח והגבורה לרומם ולהשפיל : ועתה תפול נצח תחנתי לפניך להפנות אלי ברחמיך לתת פחד בני בלב כל המלכים האלה לבלתי הלחם בם : והשפלת את גאון לב המלכים האלה עם אנשיהם והחזיר אתם ואת מחנותם : והצלת את כל הבוטחים עליך בחסדך הגדול כי אתה אשר תדבר עמים תחתינו ולאומים תחת ידינו : וכל מלכי האמורי באו ויתיצבו בשדה להתייעץ עם יועציהם מה לעשות עם בני יעקב כי עורם יראים מהם לאמר שנים מהם המיתו כל עיר שכם : וישמע יי אל תפלת יצחק ויעקב ויתן יי פחד גדול ויראה בלב כל יועצי המלכים האלה ויראו מאד מפני בני יעקב וימס לבכם בקרבם : וידברו היועצים אל כל המלכים האלה לאמר פה אחד : הכסילים אתם היום אם אין לכם תבונה כי תלחמו עם העברים ולמה הפצתם במות כלכם היום : הנה שנים מהם באו אל עיר שכם באין יראה ופחד ויהרגו כל יושבי העיר ולא עמד איש בפניהם ואיך תוכלו אתם להלחם עם כלם : והלא ידעתם כי אלהיהם חפץ בם מאד ויעש להם נוראות אשר לא נעשו מימי קדם ואין בכל ארצי העמים יוכל לעשות כנוראותיו : והלא הוא הציל את אברהם אביהם העברי מיד נמרוד ומיד כל עמו אשר בקשו להמיתו פעמים רבים : וגם מהאיש הצילו אשר השליך אותו נמרוד המלך אליו ויצילו אלהיו ממנו ומי יוכל לעשות את כל אלה : אברהם אביהם הוא אשר המית חמשת מלכי עילם בנגעם בבן אחיו אשר היה יושב בסדום בימים ההם : ויקח את עבדו הנאמן בכירו ומעט אנשיו וירדפו אחרי מלכי עילם כלילה אחת וימיתום כלם וישב לבן אחיו את כל רכושו אשר לקחו לו : והלא ידעתם כי אלהי העברים האלה חפץ בם מאד וגם הם חפצו בו מאד כי ידעו כי הצילם מכל אויביהם : והנה באהבתם את אלהיהם לקח אברהם אביהם את בנו יחידו וחמודו ויאמר להעלותו עולה לאלהיו : ולולי אלהיו אשר מנעו מלעשות הרבר ההוא אז עשהו באהבתו את אלהיו

אלהיו : וירא אלהיו את כל מעשיו וישבע לו ויבטיח אותו אשר יציל את בניו ואת כל זרעו מכל צרה אשר תבא עליהם על אשר עשה את הרבר ההוא על אשר לא חמל על בנו מאהבת אלהיו : והלא שמעתם אשר עשה אלהיהם לפרעה מלך מצרים וראבימלך מלך גרר בלקחם את אשת אברהם : אשר אמר עליה אחותי היא כי ירא פן יהרגוהו עליה ויאמרו לקחתה לאשה ויעש להם אלהיו ולאנשיהם את כל אשר שמעתם : והנה ראינו בעינינו אנחנו אשר בא עשו אחי יעקב אליו ועמו ארבע מאות איש ויאמר להשמידו : כי זכר לו את אשר לקח ברכתו מיד אביהם וילך לקראתו בבואו מפרץ ארם להכור לו אם על בנים : ומי הצילו מידו הלא אלהיו אשר בטח בו הוא הצילו מיד אחיו ואף מיד אויביו הלא יוכל להצילו : ומי יודע כי אלהיהם הוא אשר הגביר את שני בני יעקב לעשות לעיר שבם הרעה אשר שמעתם : הבגבורתם ויכלו שנים להמית עיר גדולה כשבם אם לא אלהיהם אשר בטחו בו הוא אשר עשה להם את כל זאת להמית את כל יושבי העיר בעירם : ואף אתם אשר יצאתם כלכם מעירכם יחד ותבואו להלחם עם כלם התוכלו עליהם ואף אם יאספו לעזרתכם ככם אלף פעמים : הלא תרעו הלא תשמעו כי רא עמהם באתם להלחם כי אם עם אלהיהם אשר בחר בם באתם להלחם ותבואו להאבד כלכם היום : ועתה חדלו לכם מהרעה הזאת אשר חפצתם לעשות לנפשותיכם ושוב לכם כי לא תוכלו להלחם בם ואף אם הם מתי מספר כי אלהיהם עמהם : ויהי כאשר שמעו מלכי האמורי את כל דברי יועציהם וימלא לבכם פחד ויראה מבני יעקב ולא אבו להלחם בם : וגם אל דברי יועציהם השו את אונם וישמעו את כל דבריהם וייטבו דברי היועצים בעיני המלאכים מאד ויעשו כן : וישבו ויחדלו המלאכים האלה מעל בני יעקב כי לא יכלו לגשת אליהם למלחמה כי יראו מהם וימס לבכם בקרבם מאד מיראתם אותם : כי מאת יי היתה זאת להם כי שמע יי אל תפלת יצחק ויעקב עבדיו כי בטחו בו : וישבו כל המלאכים האלה עם מחנותם איש דעירו ביום ההוא ולא הלחמו עם בני יעקב בעת ההיא : ובני יעקב

יעקב עמדו במעמד נגד הר שיאון ביזם ההוא עד הערב ויראו כי לא באו לקראתם המלכים האלה וישבו להם בני יעקב אל מקומם : בעת ההיא נראה יי אל יעקב לאמר קום עלה בית אל ושב שם ועשה שם מזבח לאל הנראה אליך המציל אותך ואת כל בניך מצרה : ויקם יעקב ובניו וכל אשר לו ויעלו ויבאו בית אל כדבר יי : ויעקב בן תשעים ותשע שנים בעלותו בית אל : וישב יעקב ובניו וכל העם אשר אתו בבית אל בלזו ויבן שם יעקב מזבח ליי הנראה אליו : וישבו יעקב ובניו בבית אל ימים ושישה חדשים : בעת ההיא מתה רכורה בת עיץ מינקת רבקה אשר היתה עם יעקב ויקברה יעקב מתחת לבית אל תחת האלון אשר שם : וגם רבקה בת בתואל אם יעקב מתה בעת ההיא בחברון היא קרית הארבע ותקבר במערת המכפלה אשר קנה אברהם מאת בני חת : ויהיו חיי רבקה מאת שנה ושלשים שנה ושלש שנים ותמת : וישמע יעקב כי מתה רבקה אמו ויבך מאד על אמו ויעש לה מספר גדול הוא ורכורה מניקתה תחת האלון ויקרא שם המקום ההוא אלון בכות : ולבן הארמי מת בימים ההם כי נגפו אלהים על אשר עבר הברית אשר היה בינו ובין יעקב : ויהי יעקב בן מאת שנה וירא אליו יי ויברך אותו ויקרא את שמו ישראל : ורחל אשר יעקב הרה בימים ההם : ויסע יעקב וכל אשר לו בעת ההיא מבית אל לבא אל יצחק אביו חברונה : וילכו בדרך ויהי עוד קברת ארץ לבא אפרתה ותלד רחל בן ותקש בלדתה ותמת : ויקברה יעקב בדרך אפרת בבית לחם ויצב מצבה על קבורתה עד היום : ויהי ימי רחל חמש שנים וארבעים שנה ותמת : ויקרא יעקב את שם בנו הנולד לו אשר ילדה רחל בנימין כי בארץ הימין נולד לו : ויהי אחרי מות רחל ויתן יעקב את אהלו באהל בלהה שפחתה : ויקנא ראובן אל לאה אמו על הדבר הזה וימלא חמה : ויקם בחמתו וילך ויבא אל אהל בלהה וינתק את משכב אביו משם : בעת ההיא הוטרד מכני ראובן חלק הבכורה והמלכות והכהונה כי חלר יצועי אביו ותנתן הבכורה ליוסף והמלכות ליהודה והכהונה ללוי על אשר חלל ראובן יצועי אביו : ואלה תולדות יעקב

יעקב אשר יולדו לו בפרן ארם ויהיו בני יעקב שנים עשר : בני לואה הבכור ראובן ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבלון ודינה אחותם : ובני רחל יוסף ובנימין : ובני זלפה שפחת לואה גר ואשר : ובני בלהה שפחת רחל דן ונפתלי : אלה בני יעקב אשר יולדו לו בפרן ארם : ויסע יעקב ובניו וכל אשר לו ויבא ממרא קרית הארבע אשר בחברון אשר גרו שם אברהם ויצחק וישב יעקב ובניו וכל אשר לו עם יצחק אביו בחברון : ועשו אחיו ובניו וכל אשר לו הלכו ארץ שעיר וישבו שם ויאחזו בארץ שעיר ויפרו וירבו בני עשו בארץ שעיר : ואלה תולדות עשו אשר יולדו לו בארץ כנען ויהיו בני עשו חמשה : ותלד עדה לעשו את אליפז בכורו : ובשמת ילדה לו את רעואל : ואהליבמה ילדה לו את יעוש ואת יעלם ואת קרח אלה בני עשו אשר יולדו לו בארץ כנען : ויהיו בני אליפז בן עשו תימן אומר צפו וגעתם וקנו ועמלק : ובני רעואל נחת וזרח שמה ומוזה : ובני יעוש תמנע עלוה יתת : ובני יעלם אלה ופינון וקנו : ובני קרח רתימן מבצר מגדיאל עירם : אלה משפחות בני עשו לאלופיהם בארץ שעיר : ואלה שמות בני שעיר החורי יושבי ארץ שעיר לוטן ושוכל וצבעון וענה : ודישון ואצר ודישן בנים שבעה : ויהיו בני לוטן חורי והיטם ותמנע אחותם : היא תמנע אשר באה אל יעקב ואל בניו ולא שמעו אליה ותלך ותהי פילגש לאליפז בן עשו ותלד לו את עמלק : ובני שובל עלון ומנחת ועיבל שפו ואונם : ובני צבעון איה וענה הוא ענה אשר מצא את הימים במדבר העמים ברעותו את החמורים לצבעון אביו : ויהי בהיותו רועה את החמורים לאביו ויוליכם המדברה כפעם בפעם לרעותן : ויהי היום ויוליכם אל מדבר אחת על שפת ים סוף נגר מדבר העמים : ויהי הוא רועה שם והנה רוח סערה חזקה מאד באה מעבר הים ותנח על החמורים הרועים שם ויעמדו כלם : ואחרי כן יצאו מעבר הים מן המדבר כעשרים ומאה חיות גדולות וגוראות ויבאו כלם אל מקום החמורים ויתיצבו שם : והחיות ההמה מחצים ולמטה כתואר בני האדם ומחצים ולמעלה מהם כדמות דובים ומהם כדמות קופים : ולהן זנבות אחוריהן מבין כתפיהן

פרשת וישלח

כתפיהן ומטה לארץ כונב הרוכיפת : ויבאו החיזות האלה ויעלו וידכבו על החמורים ההם ויוליכום כלם וילכו להם עד היום הזה : ואחרת מהחיזות ההמה נגשה לפני ענה ותכהו בזנכה ותבריחהו מן המקום ההוא : וירא המעשה הזה ויירא מאד לנפשו ויברח וימלט וינס שעירה : ויספר לאביו ולאחיו את כל אשר קרהו וילכו אנשים רבים לבקש את החמורים ולא מצאו : ולא יסף עוד ענה ואחיו ללכת אל המקום ההוא מהיום ההוא והלאה כי יראו לנפשותם מאד : ובני ענה בן שעיר דישון ואהליבמה אחותו : ובני דישון חמדן ואשבן ויתרן וכרן : ובני אצד בלהן וזעון ועקן : ובני דישן עיץ וארן : אלה משפחות בני שעיר החורי לאלופיהם בארץ שעיר : וישב עשו ובניו בארץ שעיר החורי וישבי הארץ ויאחזו בה ויפרו וידכו מאד : ויעקב ובניו וכל אשר להם ישבו עם יצחק אביהם בארץ כנען כאשר צוה " את אברהם אביהם : ויהי בשנת מאה וחמש שנים לחיי יעקב היא השנה התשיעית לשבת יעקב ובניו בארץ כנען כבואם מפרן ארם : ויסע יעקב ובניו בימים ההם מחברון וילכו וישובו עיר שכם הם וכל אשר להם וישבו שם : כי מצאו להם בני יעקב בעיר שכם מרעה טוב מאד ושמן למקניהם ועיר שכם שבה ונבנתה בעת ההיא ויהי בה כשלש מאות איש ואשה : ויבאו יעקב ובניו וכל אשר להם וישבו בחלקת השרה אשר קנה יעקב מאת חמור אבי שכם כבואו מפרן ארם טרם הכות שמעון ולוי את העיר : וישמעו כל המלכים האלה מלכי הכנעני והאמורי אשר סביבות עיר שכם כי באו עוד בני יעקב שכמה וישבו בה : ויאמרו העוד בני יעקב העברים יבאו העירה וישבו שם : אחרי אשר הבו את יושביה ויירשום ועתה ישובו ויירשו גם את אלה היושבים בעיר ויהרגום : ויתקבצו כל מלכי כנען עוד ויבאו כלם יחד להלחם עם יעקב ועם בניו : וישלח ישוב מלך תפוח גם אל כל המלכים אשר סביבותיו אל אילון מלך געש ואר" איהורי מלך שילה ואל פרעתון מלך חצור ואל סוסי מלך סרטן ואל לבן מלך בת חורון ואל שכיר מלך מחנימה לאמר : עלו אלי ועזרוני ונכה את יעקב העברי וארץ בניו וארץ כל אשר לו כי באו עוד שכמה לרשת אותה

אותה

אותה ולהרוג את יושביה כבראשונה : ויתקבצו יחד ויבאו כד המלכים האלה עם כל מחניהם עם רב מאד כחול אשר על שפת הים ויחנו כלם נגד תפוח : ויצא ישוב מלך תפוח אליהם עם כל חילו ויחן עמהם נגד תפוח מחוץ לעיר : ויתחלקו כל המלכים האלה לשבעה חלקים לשבע מחנות על בני יעקב : וישלחו ספר אל יעקב ואל בניו לאמר : צאו אלינו כלכם ונתראה עמכם פנים במישור וננקמה מכם נקמת אנשי שכם אשר הרגתם אותם בעירם : ותוסיפו עתה ותשובו אל עיר שכם ותשבו בה להרוג את כל אנשיה כבראשונה : וישמעו בני יעקב את הדבר הזה ויחר אפם מאד מדברי מלכי כנען : וימהרו ויקומו כל בני יעקב עשרה ויחגרו איש כלי מלחמתו ועמהם מאה ושנים עשר איש מעבריהם מלוכשים כלי מלחמה : וילכו כל האנשים האלה בני יעקב עם עבדיהם לקראת כל המלכים ההם ויעקב אביהם עמהם ויעמדו כלם בתל שכם : ויתפלל יעקב בעד בניו אל יי ויפרוש כפיו אל יי ויאמר : יי אלהים אתה אל שדי אבינו אתה ואתה יצרתנו ומעשרה ירך אנחנו : הצל נא את בני ברחמיך מיד אויביהם הבאים היום להלחם בם והושעת אותם מידם כי בידך הכח והגבורה להושיע מעט מיד רב : ונתת לעבדיך בני חוזק לב וגבורה להלחם מאויביהם להכניעם תחת ידם והפלת את כל אויביהם לפניהם ולא ימותו בני ועבדי ביד כנען : אך אם טוב בעיניך לקחת את נפשות בני ועבדי קחם נא ביד מלאכיך ברחמיך הרבים ולא ימותו היום ביד מלכי האמורי : ויהי ככלות יעקב להתפלל אל יי ותרעש הארץ ממקומה ותחשך השמש ויתבהלו כל המלכים האלה ותבא בהם מהומה גדולה : וישמע יי אל תפלת יעקב ויתן יי פחד בני יעקב ומוראם בלב כל המלכים ובלב צבאותיהם : כי השמיע יי אותם קול רכב רב וקול סוס עצום מאת בני יעקב וקול מחנה כבד אתם : וייראו המלכים האלה יראה גדולה מכני יעקב ויהי הם עומדים במעמדם והנה בני יעקב באים עליהם כמאד ושנים עשר איש בקול עצום וכבד : ויהי כראות כל המלכים האלה את בני יעקב באים לקראתם ותוסף להם יראה כלכם ויאמרו לשוב מעל בני יעקב

פרשת וישלח

יעקב כבראשונה לבלתי הלחם בם : אך לא שבו להם כי אמרו הנה חרפה היא לנו לשוב מפני העברים זה פעמים : ובני יעקב קרבו ויגשו נגד כל המלכים האלה ומחנותיהם ויראו והנה עם כבד מאד כחול הים : ויקראו בני יעקב אל " ויאמרו הושיעה " לנו הושיעה ועננו כי כך בטחנו ולא נמות ביד הערלים הבאים עלינו היום : ויחגרו בני יעקב את כלי מלחמתם ויקחו את המגינים בידיהם ואיש כידונו בידו ויגשו להלחם : וירץ וילך יהודה בן יעקב ראשונה לפני אחיו ועשרה אנשים מעבדיו עמו וילך לקראת המלכים האלה : וישוב מלך תפוח גם הוא יצא ראשונה עם חילו לקראת יהודה : וירא יהודה את ישוב ואת חילו יצאו ראשונה לקראתו ויחר אף יהודה מאד וחמתו בערה בו ויגש להלחם ויתן יהודה את נפשו למות : וישוב וכל חילו הולך ובא לקראת יהודה והוא רוכב על סוס חזק ועצום מאד : וישוב איש גבור חיל מאד ויתכסה מראשו ועד רגליו בברזל ונחשת : והוא מורה חצים בשתי ידיו מעל הסוס לפניו ולאחריו כמשפטו בכל מלחמותיו ולא יחטיא במקום אשר יורה עליו החצים : ויהי כי בא ישוב להלחם ביהודה ויורה חצים רבים 4 יהודה ויקשור " את יד ישוב וישוב כל החצים אשר ירה על אנשיו : ובכל זאת ישוב הולך וקרב לפני יהודה להכותו בחצים אך היה מרחוק בין שניהם כשלשים אמה : וירא יהודה את ישוב מורה בחצים לפניו וירץ אליו יהודה בחמת כחו : וישא יהודה אבן גדולה מן האדמה ויהי משקלה כששים שקלים : וירץ יהודה לקראת ישוב ויכהו באבן ההיא על מגינו ויתבהל ישוב מן המכה ויפול מעל הסוס לארץ : וינתק המגן מיד ישוב וילך לו מחזק המכה ההיא כמו חמש עשרה אמה ויפול המגן לפני המחנה השנית : והמלכים אשר באו עם ישוב ראו מרחוק את גבורת יהודה בן יעקב ואשר עשה לישוב ויתבהלו מאד מפני יהודה : ויהודה רץ אל מחנה ישוב בבהלו אותו וישלף יהודה את חרבו ויך ממחנה ישוב ארבעים ושנים איש : וינוסו כל מחנה ישוב מפני יהודה ואין איש עמד נגדו ויעזבו את ישוב וינוסו מעליו וישוב עודנו נופל לארץ : וירא ישוב כי ברחו מעריו כל אנשי מחנהו וימהר

פרישת וישלח

וימהר זיקם בבהלה לקראת יהודה ויעמוד על רגליו מול יהודה:
 ויערוך ישוב לברו מלחמה את יהודה וישם מגינו מול מגינו ואנשי
 ישוב ברחו כלם כי יראו מפני יהודה מאד: ויטל ישוב את הכידון
 בידו ויכה את יהודה על ראשו: וימהר יהודה וישם מגינו על ראשו
 לנגד כידון ישוב ויקבל מגן יהודה את מכת כידון ישוב ויכרות
 את המגן לשנים: וירא יהודה כי נכרת מגינו וימהר וישלוף חרבו
 ויכה את ישוב בקרסולי הרגלים ויכרות את רגליו ויפול ישוב
 לארץ ויפול הכידון מידו: וימהר יהודה וישא את כידון ישוב ויכרות
 בו את ראשו וישליכה אצל רגליו: ויהי כראות כל בני יעקב את
 אשר עשה יהודה לישוב וירוצו כלם אל מערכות המלכים ההם:
 וילחמו בני יעקב במחנה ישוב ובמחנות כל המלכים אשר שם:
 ויפלו מהם בני יעקב חמשה עשר אלף איש ויכו בהם כהכרת
 בקשואים ואת היותר ברחו לנפשם: ויהודה עודנו עומד על גויית
 ישוב ויפשוט את שריון ישוב מעליו וגם את הברזל ואת הנחשת
 אשר על ישוב פשט יהודה: והנה תשעה אנשיו שרי ישוב באו
 לבדם נגר יהודה להלחם בו: וימהר יהודה ויקח אבן מהארץ ויך
 בה את האחד על ראשו והתבקע ראשו ורפול חציה על הסוס
 ותפול גם הגייה מעל הסוס לארץ: ויראו השמונה השרים
 הנשארים את גבורת יהודה ויראו מאד וינוסו: וירדוף אחריהם
 יהודה ועשרה אנשיו וידבקו אותם ויהרגו אותם: ובני יעקב עודם
 מכים במחנות המלכים ויהרגו מהם רבים ויכרחו מהם רבים: אך
 המלכים האלה בנפשותם עמדו עם כל שריהם במעמדם ולא
 ברחו ממקומם ויצעקו על כל מחנות הכורחים מפני בני יעקב
 ואין שומע אליהם כי יראו מאד לנפשותם פן ימותו: וישוכו כל
 בני יעקב אחרי הכות במחנות המלכים ויבואו לפני יהודה ויהודה
 עודנו הורג את שמונת שרי ישוב ופושט את בגדיהם: וירא לוי
 את אילון מלך געש הולך וקרב נגדו עם ארכעה עשר שריו
 להכותו ולוי לא ידע: ויגש עוד אילון עם שריו ויפן לוי אחריו וירא
 והנה לו המלחמה לאחור: וירץ לוי עם שנים עשר מעבדיו וילכו
 ויהרגו את אילון ואת שריו לפי חרב: ואיהורי מלך שילה נגש לעזור
 את

את אילון ויגש מול יעקב וימשוך יעקב את הקשת אשר בידו ויך
 בחץ את איהורי וימיתוהו : ויהי כאשר מת איהורי מלך שילה וינוסו
 ארבעת המלכים הנשארים עם יתר שריהם ממקום מעמדם :
 ויבקשו לברוח להם ויאמרו אין לנו עוד גבורה עם העברים אחרי
 אשר המיתו את שלשת המלכים ושריהם החזקים ממנו : ובני
 יעקב כאשר ראו כי נתקו המלכים הנשארים ממעמדם וירדפו להם
 אחריהם : ויצאו בני יעקב מתל שכם מן המקום אשר עמדו שם
 וילכו אחרי המלכים ויגשו אליהם עם עבדיהם : והמלכים וכל
 השרים ויתר מחנותם ראו כי נגשו בני יעקב אליהם וייראו לנפשם
 וינוסו ויברחו וילכו עד עיר חצור : וירדפו אחריהם בני יעקב עד
 שער עיר חצור ויכו במלכים האלה ובמחניהם מכה רבה כארבעת
 אלפי איש : ויהי הם מכים במחנה המלכים ויעקב משך עוד בקשת
 ויכה במלכים לבדם ויהרגם כלם : ויהרוג את פרעתון מלך חצור
 בשער עיר חצור : ואחרי כן הכה את סוסי מלך סרטן ואת לבן מלך
 בית חורון ואת שכיר מלך מחנימה ויהרגם כלם כחצים חץ לאחד
 ומתו : ויוסיפו בני יעקב ויערכו מלחמה עם מחנות המלכים האלה
 נגד שער חצור : והמחנות בראותם כי מתו כל מלכיהם וישכרו
 ויתנו עורף לנוס ויכו מהם בני יעקב עוד כארבע מאות איש :
 ויפלו מעבדי יעקב במלחמה ההיא שלשה אנשים : וירא יהודה
 כי מתו שלשה אנשים מעבדיו ויחר לו מאד ותבער בו חמתו על
 האמורי : וכל האנשים הנשארים ממחנות המלכים יראו מאד
 לנפשם וירוצו וישכרו את שער חומת עיר חצור ויבאו כלם בתוך
 העיר להמלט : ויתחבאו כלם בתוך עיר חצור כי עיר חצור גדולה
 מאד מאד ורחבת ידים : ויהי בבוא כל המחנות האלה בתוך העיר
 וירוצו אחריהם בני יעקב אל העיר : ויצאו מהעיר ארבעה גבורים
 מלומדי מלחמה ויעמדו נגד פתח העיר וחרכותיהם שלופות
 וחניתותיהם בידיהם ויתיצבו נכח בני יעקב ולא יכלו לבא העירה :
 וירץ אליהם נפתלי ויבא בתוכם ויכה בחרבו שנים מהם ויכרום
 את ראשם בפעם אחת : ויפן אל השנים האחרים והנה נסו וירדוף
 אחריהם וידיבקם ויכס וימיתם : ובני יעקב באו העירה ויראו והנה

חומה

פרשת וישלח

חומה אחרת לעיר ויבקשו את שער החומה ולא מצאו : וידלג
יהודה ועל על קיר החומה ויעלו אחריה שמעון ולוי וירדו שלשתם
מעל החומה אל תוך העיר : ויהרגו שמעון ולוי את כל האנשים
הגמלטים אל העיר וגם את כל יושבי העיר ונשיהם וטפם הרגו
לפי חרב : ונתעל צעקת דהעיר השמימה וידלגו דן ונפתלי ער
החומה לראות מה קול הצעקה כי ייראו בני יעקב אל אחיהם :
וישמעו את קול יושבי העיר דוברים בבכי ובתחנונים לאמר הנה
אשר לנו בעיר קחו ולכו אך המת אל תמיתנו : ויהי ככלות
יהודה ואחיו להכות את כל יושבי העיר ויעלו על החומה ויקראו
אל דן ואל נפתלי אשר על החומה ואל יתר אחיהם : ויודיעו להם
שמעון ולוי את שער העיר ויבאו כל בני יעקב העירה לקחת את
כל השלל : ויקחו בני יעקב את כל שלל עיר חצור הצאן והבקר
והרכוש וישבו את יתר השביה ויצאו מן העיר ביום ההוא : ויהי ביום
השני וילכו בני יעקב כרטנה כי שמעו כי אנשי סרטן אשר נשארו
בעיר נאספו בעיר להלחם אתם על אשר הרגו את מלכם : וסרטן
היתה עיר גבוהה מאד ובצורה ולה חיל עמוק סביב לעיר : ועומק
החיל כחמשים אמה ורחבו כארבעים אמה ולא היה לאיש מקום
לבא אל העיר מפני החיל : ויראו בני יעקב את חיל העיר ויבקשו
בו דרך ולא מצאו : כי היה דרך העיר מאחריה והיה כד איש
אשר יבא לעיר ובא מן הדרך ההוא וסבב את כל העיר ואחר יבא
העירה : וייראו בני יעקב כי לא מצאו דרך העיר ויחר אפם מאד :
ויושבי העיר כראותם כי באו אליהם בני יעקב וייראו מאד מהם
כי שמעו את אשר עשו לעיר חצור : ולא יכלו יושבי העיר סרטן
לצאת לקראת בני יעקב אחרי אשר נתקבצו בעיר להלחם בם
כי יבאו בעיר : אך כאשר ראו כי באו אליהם יראו מאד מפניהם
כי שמעו את גבורתם ואת אשר עשו לחצור : וימהרו יושבי סרטן
וישאו את גשר דרך העיר ממקומו טרם באו בני יעקב ויביאו
אותו בתוך העיר : ויבאו בני יעקב ויבקשו את דרך העיר ולא
מצאו : ויושבי העיר עלו מעל לחומה ויראו והגה בני יעקב מבקשים
את מבוא העיר : ויחרפו יושבי העיר את בני יעקב מעל לחומה
ויקללו

ויקללו אותם וישמעו בני יעקב את החרפה ויחר אפם מאד ותבער
בם חמתם: ויקצפו עליהם בני יעקב ויקומו וידלגו כלם את החיל
בחזק גבורתם ויעברו את הארבעים אמה רוחב החיל בגבורתם:
ויהי בעוברם את החיל ויעמדו תחת חומת העיר וימצאו את כל
שערי העיר כגורים בדלת ברזל: ויגשו בני יעקב לשבור את דלתי
שערי העיר ולא עזבום יושבי העיר כי היו משליכים עליהם אבנים
וחצים ממעל לחומה: ויהי מספר האנשים אשר היו על החומה
כארבע מאות איש: ויראו בני יעקב כי לא עזבום אנשי העיר
לפתוח שערי העיר וידלגו ויעלו על קיר החומה ויער יהודה
ראשונה מזרחה העירה: ויעלו אחריו גד ואשר מפאת העיר ימה
ושמעון ולוי צפונה ודן וראובן נגבה: והאנשים אשר מעל לחומה
יושבי העיר בראותם כי עלו אליהם בני יעקב ויברחו כלם מעל
דהחומה וירדו העירה וירחבאו בעיר: ויגשו יושבר ונפתלי
הנשארם תחת החומה וישברו את שערי העיר וירליקו אש בשערי
העיר וימס הברזל ויבאו כל בני יעקב העירה הם וכל אנשיהם
וילחמו עם כל יושבי עיר כרטן ויכום לפי חרב ולא עמד איש
בפניהם: וינוסו כמאתים איש מן העיר וילכו כלם ויתחבאו במגדל
אחד בעיר: וירדוף יהודה אחריהם עד המגדל ההוא ויתוץ את
המגדל ויפול על האנשים וימותו כלם: ויעלו בני יעקב דרך גג
המגדל ההוא וישקיפו ויראו והנה מגדל אחר מרחוק בעיר גבוה
וחזק מאד וראשו בשמים: וימהרו וירדו בני יעקב וילכו עם כל
אנשיהם אל המגדל ההוא וימצאוהו מלא אנשים ונשים וטף כשלש
מאות איש ואשה: ויכו בני יעקב באנשים ההם מכה גדולה בתוך
המגדל ויברחו וינוסו מהם: וירדפו אחריהם שמעון ולוי ויצאו
אליהם שנים עשר אנשים גבורים מאד וחזקים מהמקום אשר
התחבאו שם: ויערכו השנים עשר האנשים ההם מלחמה עצומה
מול שמעון ולוי ולא יכלו שמעון ולוי עמהם ויכרתו הגבורים ההם
את מגיני שמעון ולוי: ויכה אחד מהם את לוי בחרבו על ראשו
וימהר לוי וישם ידו על ראשו כי ירא מן החרב ותך החרב ביד
לוי וכמעט אשר לא נחתך יד לוי: ויתפוש לוי את חרב הגבור
בידו

בידו האחרת ויקחנה בחזקה מיד האיש ויכהו בה על הראש ויסר את ראשו : ואחר עשר האנשים נגשו להלחם עם לוי כי ראו כי מר אחד מהם וילחמו עם בני יעקב ולא יכלו להם בני יעקב כי חזקים האנשים מהם מאד : ויראו בני יעקב כי לא יכלו עליהם ויצעק שמעון צעקה גדולה ומרה עד מאד ויתבהלו כל האחד עשר הגבורים מקול צעקת שמעון : ויכר יהודה מרחוק את קול צעקת שמעון ואחיו וירצו נפתלי ויהודה במגיניהם אל שמעון וימצאו אותו נלחם בגבורים ההם ולא יכול להם כי נכרתו מגיניהם : וירא נפתלי כי נכרתו מגיני שמעון ולוי וירץ ויקח שני מגנים מאת עבריהם ויבא אותם אל שמעון ואל לוי : וילחמו שמעון ולוי ויהודה שלשתם באחד עשר הגבורים ההם ביום ההוא עד עת נטות היום ולא יכלו להם ויוגד הדבר הזה ליעקב ויחר לו מאד ויתפלל אל יי וילך הוא ונפתלי בנו נגד הגבורים ההם : ויגש יעקב וימשיך בקשת ויקרב אל הגבורים ההם ויהרג ^{ה"ס כן דבר רש"י ו"ל על מס"ס חזקוני נפתלי לך וכו' במרבי ובקשתו :} ויפנו השמונה הנשארים והנה המלחמה להם פנים ואחור וייראו

מאד לנפשם ולא יכלו לעמוד לפני בני יעקב ויברחו מפניהם : ויהי בברחם ויפגעו את דן ואת אשר באים לקראתם ויפלו עליהם פתאום וילחמו בהם ויהרגו מהם שנים אנשים : ויהודה ואחיו רדפו אחריהם ויכו את הנשארים מהם וימיתום : וישבו כל בני יעקב ויתהלכו בעיר ויחפשו בה אם ימצאו בה איש : וידרכו וימצאו בעשרים כחורים במערה אחת בעיר ויהרגום כלם גר ואשר : ואת יתר האנשים אשר נסו וימלטו מהמגדל השני פגעו בהם דן ונפתלי וילחמו בסם ויהרגום כלם : ויהרגו בני יעקב את כל יושבי עיר סרטן אך הנשים והטף עזבו בעיר ולא הרגו אותם : וכל יושבי עיר סרטן גבורים כלם אחד מהם ירדוף אלהם ושנים לא ינוסו מפני רבבה מיתר האדם : ויהרגום בני יעקב כלם לפי חרב ולא עמד איש מהם בפניהם ויעזבו את הנשים בעיר : ויקחו בני יעקב את כל שלל העיר ומהשבי אשר בחרו : ויקחו את הצאן ואת הבקר ואת כל רכוש העיר : ויעשו בני יעקב לסרטן וליושביה כאשר

עשו לחצור וליושביה ויפנו ויצאו וילכו משם : ויהי כצאת בני יעקב מעיר סרטן וירכו להם כמהלך מאתים אמה : ויפגעו את יושבי תפוח ויצאים לקראתם כי יצאו להלחם אתם על אשר הכו את מלך תפוח ואת כל אנשיו : ויצאו כל הנשאר בעיר תפוח להלחם את בני יעקב ויאמרו להציל מידם את השבי ואת המלקוח אשר לקחו מחצור ומסרטן : וילחמו כל יתר אנשי תפוח עם בני יעקב במקום ההוא ויכנס בני יעקב ויכתום וינוסו לפניהם וירדפום עד עיר ארבל ופלו כלם לפני בני יעקב : וישבו בני יעקב ויבאו תפוח : ויהי בבואם תפוח וישמעו כי יצאו להם אנשי ארבל לקראתם להציל את שבי אחיהם : ויעזבו בני יעקב עשרה אנשים מאנשיהם בתפוח לכוז את העיר ויצאו הם לקראת אנשי ארבל : ואנשי ארבל יצאו הם וגם נשיהם להלחם את בני יעקב כי נשיהם היו מלומדות מלחמה ויצאו כארבע מאות איש ואשה : ויצעקו עליהם כל בני יעקב בקול גדול וירדצו כלם לקראת יושבי ארבל בקול גדול ועצום : וישמעו יושבי ארבל את קול צעקות בני יעקב ונהמותם בקול אריות ונבהמת ים וגליו : ויפול פחד ויראה בלכס מבני יעקב ויראו מאד מפניהם וישבו אחוריהם וינוסו לפניהם אל העיר : וירדפו בני יעקב אחריהם עד שער העיר ויבאו עליהם בעיר : וילחמו בני יעקב אתם בתוך העיר וכל נשיהם קולעים בקלע אל בני יעקב : ויהי המלחמה ביניהם חזקה ביום ההוא עד הערב כי לא יכלו עליהם בני יעקב וכמעט אשר לא מתו בני יעקב במלחמה ההיא : ויצעקו בני יעקב אל יי ויתחזקו מאד לעת הערב ויכו בני יעקב את כל יושבי ארבל לפי חרב אנשים ונשים וטף : וגם את יתר האנשים אשר נסו מסרטן הכוז בני יעקב בארבל : ויעשו בני יעקב לארבל ולתפוח כאשר עשו דחצור ולסרטן ויהי בראותם כי מתו כל אנשיהם ויעלו כלם על גגות העיר ויכו את בני יעקב באבנים כמטר : וימהדו בני יעקב ויבאו העיר ויתפשו את כל הנשים ויכנס לפי חרב : וישבו בני יעקב את כל השביה ואת כל השלל צאן ובקר ומקנה : ויעשו בני יעקב למחנימה כאשר עשו לתפוח ולחצור ולשילה ויפנו ויצאו משם אל

דרכם

דרכם : ויהי ביום החמישי וישמעו בני יעקב כי התקבצו עליהם
 אנשי געש למלחמה על אשר הרגו את מלכם ואת שריהם : מי
 ארבעה עשר שרים היו בעיר געש ויהרגום כלם בני יעקב במלחמה
 הראשונה : ויחגרו בני יעקב איש כלי מלחמתו ביום ההוא וילכו
 למלחמה לקראת יושבי געש : ובגעש עם רב ועצום מעם האמורי
 וגעש היתה עיר חזקה ובצורה מאד מכל ערי האמורי ולה שלש
 חומות : ויבאו בני יעקב געשתה וימצאו שערי העיר סגורים
 וכחמש מאות איש נצבים מעל לתומה החיצונה : ועם רב כחול
 אשר על שפת הים ארכו לבני יעקב מחוץ לעיר מאחריה : ויגשו
 בני יעקב לפתוח את שער העיר ויהי בגשתם והנה המארכים
 אשר אחרי העיר באו ממקומם ויסובבו את בני יעקב : ויהיו בני
 יעקב לאנשי געש בתוך ותהי להם המלחמה פנים ואחור וגם כל
 האנשים אשר על החומה משליכים עליהם חצים ואבנים מעל
 החומה : וירא יהודה כי כבדו עליהם כל אנשי געש ויצעק צעקה
 גדולה ומרה : ויבהדו כל אנשי געש מקוד צעקת יהודה ויפלו
 אנשים מן החומה מעוצם הצעקה : וגם כל אשר מחוץ לעיר ואשר
 בעיר יראו מאד לנפשם : ויגשו בני יעקב עוד לשבור דלתי העיר
 וישליכו עליהם אנשי געש מעל החומה אבנים וחצים ויבריהום
 מעל השער : וישובו בני יעקב על כל אנשי געש אשר אתם מחוץ
 לעיר ויכו בהם מכה רבה מאד כהכות בקשואים ולא יכלו כלם
 לעמוד נכח בני יעקב כי נפלה עליהם אימתה ופחד מפני צעקת
 יהודה : ויהרגו בני יעקב את כל האנשים ההם מחוץ לעיר :
 ויגשו עוד בני יעקב לפתוח העיר ולהלחם תחת חומת העיר ולא
 יכולו : כי כל יושבי געש אשר נשארו בעיר סבבו את חומת
 געש מפה ומפה ולא יכלו בני יעקב לגשת אל העיר להלחם :
 והיה כאשר יקרבו בני יעקב אל אחת מהפאות להלחם תחת
 החומה וישליכו עליהם יושבי געש חצים ואבנים כמטר ויבריהום
 מתחת החומה : ויראו אנשי געש אשר על החומה כי לא יכדו
 עליהם בני יעקב מתחת החומה ויחרפו את בני יעקב בדברים
 האלה לאמר : מה לכם ולמלחמה אשר לא תוכלו עליה דהאף
 לגעש

פרשת וישלח

לגַעַשׁ הָעֵיר הַחֹקֶה וּלְיוֹשְׁבֵיהָ תוֹכְלוּ כְּאִשֶּׁר עָשִׂיתֶם לְעַרְי הָאֲמֹרִי
 אֲשֶׁר הֵם בְּלֹא יְחֻזְקִים : הֲלֹא לְחַלְשִׁים אֲשֶׁר בָּנוּ עָשִׂיתֶם הַדְּבַר
 הַזֶּה וְתַהַרְגֻם פֶּתַח הָעֵיר כִּי אֵין עִמָּהֶם גְּבוּרָה כִּי יֵרְאוּ מִקּוֹל
 צַעֲקַתְכֶם : וְעַתָּה הַבְּמִקּוֹם הַזֶּה תוֹכְלוּ לְהִלָּחֵם הֲלֹא בֹזָה אַתֶּם
 מֵתִים כְּלַכֶּם וְנִנְקָמָה מִכֶּם נִקְמַת כָּל הָעָרִים אֲשֶׁר הִחְרַבְתֶּם אוֹתָם :
 וַיַּחֲרֹפוּ מְאֹד יוֹשְׁבֵי גַעַשׁ אֶת בְּנֵי יַעֲקֹב וַיִּקְלָלוּם בְּאֱלֹהֵיהֶם וַיִּשְׁלִיכוּ
 עֲלֵיהֶם חֲצִים וְאֲבָנִים עוֹד מֵעַל הַחוּמָה : וַיִּשְׁמַע יְהוָה וַאֲחִיו אֶת
 דְּבַר יוֹשְׁבֵי גַעַשׁ וַיַּחֲרֵ אֶפֶס מְאֹד : וַיִּקְנֵא יְהוָה לְאֱלֹהֵיו בְּדַבָּר
 הַזֶּה וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר כִּי יִי הוֹשִׁיעָה הוֹשִׁיעָה יִי לָנוּ וּלְאֲחֵינוּ : וַיִּרָץ מִרְחוֹק
 בְּכָל כַּחוֹ וַחֲרָבוֹ שְׁלוֹפָה בִּידוֹ וַיִּדְלַג וַיַּעַל בְּשָׁמַיִם וַיִּרְכַּב עַל הַחוּמָה
 בַּחֲמַת כַּחוֹ וַתִּפּוֹל הַחֵרֶב מִיָּדוֹ : וַיִּצַּעַק יְהוָה עַל הַחוּמָה וַיַּתְּבֵּהֲלוּ
 כָּל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עַל הַחוּמָה וַיִּפְּלוּ מֵהֶם לַתּוֹךְ הָעֵיר מֵעַל הַחוּמָה
 וַיָּמוּתוּ : וְאֲשֶׁר עוֹדִם עַל הַחוּמָה כְּאִשֶּׁר רָאוּ אֶת גְּבוּרַת יְהוָה
 יֵרְאוּ מְאֹד וַיִּנוֹסוּ מֵהֶם לִנְפֶשָׁם אֶל תּוֹךְ הָעֵיר לְהִמָּלֵט : וּמִקְצָרָם
 הִתְחַזְּקוּ לְהִלָּחֵם עִם יְהוָה עַל הַחוּמָה וַיִּגְשׁוּ לְהִמִּיתוֹ בְּרֹאוֹתָם כִּי
 אֵין חֵרֶב בְּיַד יְהוָה וַיֹּאמְרוּ לְהַפִּילוֹ מֵעַל הַחוּמָה אֶל אֲחִיו : וַיַּעֲלוּ
 אֲלֵיהֶם כְּעֹשְׂרִים אֲנָשִׁים מֵהָעֵיר לַעְזוֹרָם וַיִּסּוּכְבוּ אֶת יְהוָה וַיִּצַּעְקוּ
 כָּלם עֲלָיו וַיִּגְשׁוּ אֵלָיו בַּחֲרָבוֹת שְׁלוּפוֹת וַיַּבְהִילוּ אֶת יְהוָה וַיִּצַּעַק
 יְהוָה מֵעַל הַחוּמָה אֶל אֲחִיו : וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו מִשְׁכּוֹ בִקְשָׁת מִתַּחַת
 הַחוּמָה וַיָּכּוּ בְּאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עַל הַחוּמָה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים : וַיִּוסֶּף יְהוָה
 וַיִּצַּעַק וַיִּקְרָא יִי עֲזָרְנוּ יִי חֲלָצְנוּ וַיִּצַּעַק בְּקוֹל גְּדוֹל עַל הַחוּמָה וַתִּשְׁמַע
 הַצִּעֲקָה לְמִרְחוֹק : וַיְהִי בַצִּעֲקוֹ וַיִּוסֶּף עוֹד שְׁנֵית לַצִּעּוֹק וַיַּבְהִילוּ כָּל
 הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר סָבִיבוֹת יְהוָה עַל הַחוּמָה וַיִּשְׁלִיכוּ אִישׁ חֲרָבוֹ מִיָּדוֹ
 מִקּוֹל צַעֲקַת יְהוָה וּמִפְּחָדוֹ וַיִּנוֹסוּ לָהֶם : וַיִּקַּח יְהוָה אֶת הַחֲרָבוֹת
 אֲשֶׁר נָפְלוּ מִיָּדָם וַיִּלָּחֶם בָּם יְהוָה וַיַּהְרֹג מֵהֶם עֹשְׂרִים אִישׁ עַל
 הַחוּמָה : וַיַּעֲלוּ עוֹד מִן הָעֵיר אֶל הַחוּמָה כְּשִׁמּוֹנִים אִישׁ וְאִשָּׁה
 וַיִּסּוּכְבוּ כָּלם אֶת יְהוָה וַיִּתֵּן יִי פֶחַד יְהוָה בְּלִבָּם וּלֹא יָכְלוּ לַגִּשָּׁת
 אֵלָיו : וַיַּעֲקֹב וְכָל אֲשֶׁר אִתּוֹ מִשְׁכּוֹ בִקְשָׁת מִתַּחַת הַחוּמָה וַיַּהְרֹגוּ
 עֹשְׂרֵה אֲנָשִׁים עַל הַחוּמָה וַיִּפְּלוּ תַּחַת הַחוּמָה לִפְנֵי יַעֲקֹב וּבְנָיו :
 וַיֵּרְאוּ אֲנָשֵׁי הַחוּמָה כִּי נָפְלוּ מֵהֶם שְׁלֹשִׁים אִישׁ וַיִּרְצוּ עוֹד אֶל
 יְהוָה

פרישת וישלח

יהודה בחרבות שלופות אך לא יכלו לגשרת לפניו כי יראו מאד מגבורת יהודה: ויגש גבור אחד מהם ושמו ערוד ויכה את יהודה בחרבו על ראשו וימהר יהודה וישם מגנו על ראשו ותך החרב במגן ויחלק לשנים: והגבור ההוא בהכותו את יהודה רץ לנפשו מפחד יהודה וימערדו רגליו על החומה ויפול בתוך בני יעקב תחת החומה ויכוהו בני יעקב וימיתוהו: ותכאב ראש יהודה ממכת הגבור וכמעט אשר לא מת יהודה במכה ההיא ויצעק יהודה מכאב המכה ההיא מעל החומה: וישמע דן את קול צעקת יהודה ותבער בו חמתו ויקם גם הוא וילך מרחוק וירץ וידלג מהארץ ויעל על החומה בחמת כחו: ויהי בעלות דן על החומה אצל יהודה ויברחו משם כל אנשי החומה אשר עמדו נגד יהודה ויעלו על החומה השנית וישליכו עוד חצים ואבנים מן החומה השנית אל דן ויהודה ויבקשו להבריחם מן החומה ויבאו החצים והאבנים בדן וביהודה וכמעט אשר לא מתו על החומה: והיה למקום אשר ינוסו דן ויהודה על החומה ויבאו עליהם חצים ואבנים מן החומה השנית: ויעקב ובניו עודם פתח שער העיר תחת החומה הראשונה ולא היה להם מקום למשוך בקשת אל יושבי העיר כי לא היו נראים להם כי היו על החומה השנית: ודן ויהודה כאשר לא יכלו לסבול את האבנים ואת החצים אשר ירדו להם מהחומה השנית וידלגו שניהם אל החומה השנית אצל אנשי העיר: ויראו אנשי העיר אשר על החומה השנית כי באו דן ויהודה לפניהם לחומה השנית ויצעקו כלם וירדו בין החומות: וישמע יעקב ובניו את קול צעקת אנשי העיר והם עודם פתח שער העיר ויראו מאד על דן ויהודה כי לא היו נראים להם כי הם על החומה השנית: ויעל נפתלי בחמת כחו וידלג על החומה הראשונה לראות מה קול הצעקה אשר שמעו בעיר: ויששכר וזבולון נגשו לשבור דלתי העיר ויפתחו את שערי העיר ויבאו כלם העירה: ונפתלי קפץ מהחומה הראשונה אל השנית ויבא אצל אחיו לעזרם: ויראו יושבי געש אשר על החומה כי עלה נפתלי שלישי לעזור לאחיו וינוסו ויברחו כלם וירדו אל תוך העיר: ויעקב ובניו וכל נעריהם באו

באו העירה אליהם ויהודה ודן ונפתלי ירדו מן החומה אל תוך העיר וירדפו אחרי יושבי העיר : ושמעון ולוי היו מים לעיר ולא ידעו כי נפתח שער העיר ויעלו משם לחומה וירדו אל אחיהם תוך העיר : ויושבי העיר ירדו כלם תוך העיר ויבאו עליהם כל בני יעקב מפה ומפה ורמיה להם המלחמה פנים ואחור : ויכו בהם בני יעקב מכה רבה עד מאד ויהרגו מהם כעשרים אלה איש ואשה ולא עמד איש מהם בפני בני יעקב : וירב הדם בעיר והי כנחל מים ויצא הדם כנחל עד חוץ לעיר ויגיע עד מורד בית חורון : ויראו אנשי בית חורון מרחוק את הדם ויצאו מעיר געש וירוצו מהם כשבעים איש לראות את הדם ההוא : ויבאו עד מקום הדם וילכו במסלות הדם ויבאו עד חומת בית געש ויראו הדם ויצא מן העיר : וישמעו את קול צעקת יושבי געש עלתה השמימה והדם הולך ורב מאד לצאת כנחל מים : וכר בני יעקב עודם מכים ביושבי געש ויהרגו בהם עד הערב כעשרים אלה איש ואשה : ויאמרו האנשים ההם החורונים אך זה מעשה העברים הוא כי עודם נלחמים בערי כל האמורי : וימהרו האנשים ההם וירוצו בית חורון ויקחם איש כלי מלחמתו ויזעיקו לכל יושבי בית חורון ויחגרו גם הם כלי מלחמתם ללכת להלחם בבני יעקב : ובני יעקב ככלותם להכות ביושבי געש ויהלכו בתוך העיר לפשט את כל החללים : ויבאו לפני מהעיר והלאה וימצאו שלשה אנשים גבורים מאד וחרב אין בידם : ויבאו בני יעקב עד מקומם וירוצו הגבורים אליהם ויקח אחד מהם את זבולון כי ראהו גער קטן וקצר קומה ויפילהו ארצה בכחו : וירץ יעקב אליו בחרבו ויכהו יעקב מתחת למתניו בחרב ויחלקו לשנים ותפול הגויה על זבולון : ויגש השני פתאום ויחזק ביעקב להפילו לארץ ויפן אליו יעקב ויצעק עליו וירוצו שמעון ולוי ויכוהו בחרבם וישוקים ויפילוהו לארץ : ויקם הגבור בחמת כחו מן הארץ : וירץ אליו יהודה טרם עמדו ויכהו בחרב על ראשו ותבקע ראשו וימת : והגבור השלישי בראותו כי מתו רעי רץ לפני בני יעקב וירדפו אחריו בני יעקב כלם בתוך העיר : ויהי בנוס הגבור וימצא חרב אחת מיושבי העיר וישאנה

ויפן

ופן אל בני יעקב וילחם אתם בחרב ההיא : וירץ הגבור א' יהודה
 להכותו בחרב על ראשו ומגן אין ביד יהודה : ויהי בהכותו ויטהר
 נפתלי ממנו ויתן מגנו על ראש יהודה והך חרב הגבור כמגן נפתלי
 ויצל יהודה מן החרב : וידעו שמעון ולוי ערי הגבור בחרבותם
 ויכוהו בחרבותם על ראשו בכח וידעו שני החרבות בגויית הגבור
 ויחלקו אותו לשנים באורך : ויהרגו בני יעקב את שלשת הגבורים
 ההם בעת ההיא עם כל יושבי געש זהיום נטה לערוב : ויתהלכו
 בני יעקב בגעש ויקחו ארת כל שלל העיר אך הטף והנשים לא
 המיתו : ויעשו בני יעקב לגעש כאשר עשו לסרטן ורשילה : וינהגו
 בני יעקב את כל שלל געש ויצאו מהעיר לילה : המה יצאו וילכו
 עד מעלת בית חורן המה עלו המעלה וישבי בית חורן עולים
 המעלה לקראתם : וילחמו בני יעקב את יושבי בית חורן במעלת
 בית חורן כלילה ההוא : וכל יושבי בית חורן גבורים כלם אחד
 מהם לא ינוס מפני אלף אנשים : וילחמו בדילה ההוא על המעלה
 בחשך ויצעקו כל אנשי בית חורן על המעלה ותשמע צעקתם
 כלילה ההוא למרחוק ותרעש כל הארץ מצעקתם : וידאו כל
 בני יעקב מהאנשים ההם כי לא נסו להלחם בחשך זיבהלו מאד :
 ויצעקו בני יעקב א' לאמר הושיעה יי לנו והצילנו ולא נמות ביד
 הערלים האלה : וישמע יי בקול בני יעקב ויביא יי על אנשי בית חורן
 חרדה גדולה ובהלה וילחמו ביניהם אלה באלה במחשך הלילה
 ויכו אלה באלה רבים : ובני יעקב ידעו כי הביא יי בקרב האנשים
 ההם דוח עושים וילחמו איש ברעהו : ויצאו בני יעקב מאגודת
 אנשי בית חורן וילכו עד מורר מעלת בית חורן והלאה וילינו
 יש עם נעריהם כלילה ההוא לבטח : וכל אנשי בית חורן נלחמים
 כל הלילה איש באחיו ואיש ברעהו ויצעקו מפה ומפה על המעלה
 ותשמע צעקתם למרחוק ותרעש כל הארץ מקולם כי היו גבוהים
 מאד על כל הארץ : וישמעו כל יושבי עיר הכנעני החתי והאמורי
 והחוי וכל מלכי כנען וגם אשר בעבר הירדן ארת קול הצעקה
 כלילה ההוא : ויאמרו אך הנה מלחמות העברים אשר הם נלחמים
 בשבעת הערים הנגשים אליהם זמי יוכל רעמוד לפני העברים
 ההם

ההם : וייראו כל יושבי ערי הכנעני וכל אשר בעבר הירדן מאד מפני בני יעקב כי אמרו הנה כאשר עשו לערים האלה יעשו לנו גם אנחנו כי מי יוכל לעמוד בפני גבורתם החזקה : והחורונים גדולה צעקתם כלילה ההוא ויהיו הולכים וצועקים ויכו איש את רעהו עד אור הבקר וימותו מהם רבים : ויאר הבקר בעלות השחר ויקומו כל בני יעקב ויעלו המעלה ויכו הנותרים מהחורונים מכה רבה וימותו כלם במעלה ההיא : ויאר היום ביום הששי ויראו כל יושבי כנען מרחוק את כל אנשי בית חורון מתים ומושלכים במעלת בית חורון ככבשים ובעתודים מתים : ובני יעקב נהגו את כל השביה אשר שבו מגעש וילכו בית חורון : ויבאו בית חורון וימצאו העיר מלאה אנשים כחול וילחמו בהם ויכו כם בני יעקב עד עת הצהרים : ויעשו בני יעקב אל בית חורון כאשר עשו לגעש ולתפוח וכאשר עשו לחצור ולסרטן ולשילה : ויקחו בני יעקב את שבי בית חורון וכל שלל הערים עמם וילכו שכמה אל מקומם ביום ההוא : ויבאו בני יעקב ביום הששי עיר שבם אל ביתם וישבו מחוץ לעיר וינוחו שם מהמלחמה בעת ההיא וילינו שם : וגם כל עבדיהם וכל השלל אשר לקחו מהערים הניחו מחוץ לעיר ולא באו אל רחוק העיר כי אמרו פן תהיה מלחמה עוד עלינו ויבאו לצור עלינו בשכם : וישבו יעקב ובניו ועבדיהם ביום ההוא ומחרתו בחלקת השדה אשר קנה יעקב מאת חמור בחמשת שקלים וכל שביהם אתם : ותהי כל השביה וכל השלל אשר בזזו בני יעקב בחלקת השדה כחול אשר על שפת הים אשר אין מספר : ויושבי הארץ רואים מרחוק : וייראו מאד כל יושבי הארץ מפני בני יעקב אשר עשו את הדבר הזה כי אין כל מלך מימי קדם עושה כדבר הזה : ויועדו כל שבעת מלכי הכנעני להשלים עם בני יעקב כי יראו לגפשותם מאד מפני בני יעקב : ויהי ביום ההוא יום השביעי וישלח יפיע מלך חברון בסתר אל מלך העי ואל מלך גבעון ואל מלך שלם ואל מלך עדולם ואל מלך לכישה ואל מלך חצור ואל כל מלכי הכנעני אשר תחת ידם לאמר : עלו אתי ובאו אלי ונלכה אל בני יעקב ונשלים אתם בשלום וכברית : פן תחרב כל ארצכם בחרבות.

בני

בני יעקב כאשר עשו לשכם ולערים אשר סביבותיה כאשר שמעתם וראיתם : והיה בכואכם אלי אל תבאו באנשים רבים : רק כל מלך יביא אתו שלשת שריו הגדולים וכל שר יבא עם שלשה אנשים משרתיו : ובאתם כלכם אלי חברונה ונבוא כלנו יחד אל בני יעקב ונתחנן לפניהם ויכרתו לנו ברית שלום : ויעשו כל המלכים האלה כאשר שלח אליהם מלך חברון כי היו כלם תחת עצתו ומאמרו ויתקבצו כל מלכי כנען ללכת אל בני יעקב לעשות עמהם שלום : ובני יעקב שבו ויצאו אל חלקת הישדה אשר בשכם כי לא האמינו במלכי הארץ : וישבו וישבו בני יעקב בחלקת הישדה עשרה ימים ואין בא אליהם למלחמה : ויראו בני יעקב כי אין מלחמה ויאספו כלם ויבאו עיר שכם וישבו בני יעקב בשכם : ויתקבצו כל מרכי האמורי מכל מקומותם מקץ ארבעים יום ויבאו כלם חברונה אל יפיע מלך חברון : והיה מספר המלכים אשר באו חברונה להשלים את בני יעקב עשרים ואחד מלכים : ומספר השרים אשר באו אתם ששים ושלשה שרים ואנשיהם מאה ושמונים ותשעה איש : ויחנו כל המלכים האלה ואנשיהם הר חברון ויצא אליהם מלך חברון עם שלשה שריו ותשעה אנשיהם עמהם : ויתיעצו המלכים האלה יחד ללכת אל בני יעקב לשלום : ויאמרו אל מלך חברון דך אתה לפנינו עם אנשיך ודברת אל בני יעקב בעדינו ואחר נבוא אחריו ומלאנו את דברך ויעש מלך חברון כן : ובני יעקב שמעו כי התקבצו כל מלכי כנען ויחנו בחברון : וישלחו בני יעקב מרגלים ארבעה עבדים מעבדיהם לאמר : לכו ורגלו את המלכים האלה ודרשו וחקרו את אנשיהם ואם הם מעט או הרבה : והיה אם תראום במתי מספר וספרתם את כלם ובאתם : וילכו עבדי יעקב בסתר אל המלכים האלה ויעשו כאשר צוה בני יעקב : ויבאו אל בני יעקב ביום ההוא ויאמרו אליהם באנו אל המלכים האלה והנה הם מתי מספר ונספר את כלם והנה שמונים ושמונה מאתים איש מלכים ואנשיהם : ויאמרו בני יעקב מתי מספר הם ולא נצא אליהם כלנו : והי בבקר ויקומו בני יעקב ויבחרו מאנשיהם ששים ושנים איש ויצאו עמהם עשרה בני יעקב ויחזרו איש בלי

מלחמתו

פרשת וישלח

מלחמתו כי אמרו למלחמה באים עלינו כי לא ידעו כי לשלום הם באים אליהם : ויצאו בני יעקב עם עבדיהם אל שער שכם לקראת המלכים האלה ויעקב אביהם אתם : ויהי בצאתם והנה מלך חברון ושלשת שריו ותשעה אנשים עמו באים בדרך מול בני יעקב : וישאו בני יעקב את עיניהם ויראו מרחוק ויכירו את יפיע מלך חברון ושריו באים לקראתם ויתיצבו בני יעקב במקומם בשער שכם ולא הלכו : ומלך חברון הולך הלוך וקרב הוא ושריו עד הנעתו אל בני יעקב וישתחו להם ארצה עם שריו : וישב מלך חברון עם שריו לפני יעקב ובניו ויאמרו לו בני יעקב מה לך מלך חברון למה באת אלינו היום מה תבקש מאתנו : ויאמר מלך חברון אל יעקב בי אדוני כי מלכי הכנעני באים כלם אליכם היום לעשות עמכם שלום : וישמעו בני יעקב את דברי מלך חברון ולא אבו לדבריו כי לא האמינו דו בני יעקב כי חשבו כי במרמה דבר אליהם מלך חברון : וידע מלך חברון מדברי בני יעקב כי לא האמינו אל כל דבריו : ויגש עוד מלך חברון לפני יעקב ויאמר אליו בי אדוני כי כל המלכים האלה לשלום באים אליכם כי לא באו עם כל אנשיהם : וגם כל כלי מלחמתו לא הביאו עדיהם כי על שלום מאת אדוני ובניו באו לבקש : ויענו בני יעקב את מלך חברון לאמר שלח נא אתה ויבאו כל המלכים האלה לברם לפנינו אם באמת תדבר אלינו : והיה אם יבאו אלינו בלא כלי מלחמתם ונדעה כי שלום יבקשו ממנו : וישלח יפיע מלך חברון אחד מאנשיו אל המלכים ויבאו כלם לפני בני יעקב וישתחו להם אפים ארצה : וישבו המלכים האלה לפני יעקב ולפני בניו וידברו אליהם לאמר : שמענו את כל אשר עשיתם למלכי האמורי בחרבכם הקשה וכוזרועכם הגדולה מאד כי לא עמד איש מהם בפניכם : ונירא מאד לנפשותינו מכם פן יקראנו כמקריהם ונבוא אליכם לכרות לנו ברית שלום : ועתה כרתו לנו ברית ושלום אמת כאשר לא תגעו בנו ולא נגע בכם : וידעו בני יעקב כי באמת באו לבקש השלום מאתם וישמעו להם כל בני יעקב ויכרתו להם ברית שלום : וישבעו אליהם כל בני יעקב אשר לא יגעו בהם וגם כד מלכי הכנעני

נשבעו

פרשת וישלח

נשבעו להם: וישימום בני יעקב למס מהיום ההוא והלאה: ואחרי כן באו כל שרי המלכים האלה עם כל אנשיהם לפני בני יעקב ומנחות בידיהם אל יעקב ואֵלֹ בניו וישתחו להם אפים ארצה: ויפצרו המלכים האלה בבני יעקב ויתחננו אליהם להשיב את כל השביה אשר שבו משבעת ערי האמורי: ויעשו כן בני יעקב וישיבו את כל השביה את הנשים ואת הטף ואת כל הבהמה וכל השלל אשר לקחו וישלחו אותם וילכו איש לעירו: וישתחו כל המלכים האלה עוד אל בני יעקב וישלחו ויביאו אליהם מנחות רבות בימים ההם: וישלחו בני יעקב את המלכים האלה ואת אנשיהם וילכו מאתם לשלום אל עריהם וגם בני יעקב שבו אל מקומם שכמרה: ויהי שלום מהיום ההוא והלאה בין בני יעקב ובין מרכי הכנעני עד בא בני ישראל ארץ כנען לנחלה:

פרשת וישב

ויהי לתקופת השנה ויסעו בני יעקב משכם וישבו ויבאו חברונה אל יצחק אביהם וישבו שם: אך צאנם ובקרבם וכל אשר להם רועים בשכם יום כי מרעה טוב ושמן היה בשכם בימים ההם: וישב יעקב ובניו וכל ביתם בעמק חברון: ויהי בימים ההם בשנה ההיא שנת מאה וישש שנים לחיי יעקב בשנה העשירית לבא יעקב מפרן ארם: והמת לאה אשת יעקב בשנה ההיא בת אחת וחמשים שנה במותה בחברון: ויקברו אותה יעקב ובניה במערת שדה המכפלה אשר בחברון אשר קנה אברהם מאת בני חת לאחוזת קבר: ובני יעקב ישבו עם אביהם בעמק חברון וירעו כל יושבי הארץ את גבורתם ויהי שמעם בכל הארץ: ויוסף בן יעקב ובנימין אחיו בני רחל אשת יעקב עודם קטנים בימים ההם ולא יצאו עם אחיהם במלחמותם ככל ערי האמורי: וירא יוסף את גבורת אחיו וגדולתם וישבח אותם ויהללם אך גדל את נפשו עליהם ויתנשא בנפשו אליהם: וגם יעקב אביו אהב אותו מכל בניו כי בן זקונים הוא לו ויעש לו כתנת פסים באהבתו אותו: וירא יוסף כי אותו אהב אביו מכל אחיו ויוסף עוד ויתנשא יוסף על

פרשת וישב

על אחיו ויבא לאחיו דבה רעה עליהם : ויראו בני יעקב את כל מעשה יוסף אהיהם אתם וכי אהב אורח אביהם מכלם וישנאו אותו ולא יכלו דברו לשלום כל הימים : ויהי יוסף בן שבע עשרה שנה והוא עודנו גדל את נפשו על אחיו ויאמר להתנשא עליהם : בעת ההיא חלם חלום ויבא אל אחיו ויגד להם את חלומו : ויאמר אליהם חלום חלמתי והנה כלנו מאלמים אלומות בשדה ותקם אלומתי ותתיצב בארץ ויסבכוה אלומותיכם וישתחו לה : ויענו אותו אחיו ויאמרו לו מה החלום הזה אשר חלמתי התאמר בלבבך למלוך או למשול עלינו : ויבא עוד ויגד הדבר ליעקב אביו וינשק יעקב את יוסף כשמעו את הדברים מפיו ויברך יעקב את יוסף : ויראו בני יעקב כי ברך אביהם את יוסף וינשק אותו ויאהבהו מאד ויקנאו בו מאד וישנאו אותו עוד : ויהי אחרי כן ויחלום עוד יוסף חלום אחר ויספר את החלום לאביו לעיני אחיו : ויאמר יוסף לא אביו ואל אחיו הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים לי : וישמע אביו את דברי יוסף ואת חלומו וירא כי אחיו שונאים את יוסף בדבר הזה : ויגער יעקב ביוסף לפני אחיו על הדבר הזה לאמר מה החלום הזה אשר חלמתי ותגדל את נפשי על אחיך הגדולים ממך : והתחשוב בלבבך אשר בוא גבוא אני ואמך ואחד עשר אחיך להשתחוות אליך כי הדבר בדברים האלה : ויקנאו בו אחיו על כל דבריו וחלומותיו ויוסיפו עוד שנוא אותו ויעקב שמר את החלומות בלבו : ויהי היום וילכו בני יעקב לרעות צאן אביהם בשכם כי עודם רועים בשכם בימים ההם : ויהי כהיות בני יעקב רועים בשכמה ביום ההוא ויתמהמהו ויעבור עת האסף כל המקנה ולא באו : וירא יעקב כי התמהמהו בניו בשכם ויאמר יעקב בדברו פן יקומו עליהם אנשי שכם להלחם בם על כן התאחר בואם היום הזה : ויקרא יעקב אל יוסף בנו ויצוהו לאמר הלא אחיך רועים בשכם היום והנה לא באו עד עתה לך נא וראה איפה הם והשיבני דבר את שלום אחיך ואת שלום הצאן

ה"ס בזה מוכן על מה ועל מה דבר לידע את שלום הכל ודבר היום הסוף נסיון משם כי קרוב סדרך בין חכרון לשכם ומה נתחדש עתה ליעקב הלא כי עבר עת האסף סמקתה ופחד יעקב משום מלחמה :

הצאן: וישלח יעקב את יוסף בנו מעמק חברון ויבא יוסף אל אחיו שכמה ולא מצאם: וילך יוסף בשדה אשר אצל שכם לראות אנה פנו אחיו וילך ויתעה בדרך במדבר ולא ידע אנה ילך: וימצאהו מלאך יי תועה בדרך בשדה ויאמר אליו יוסף יוסף אנה תלך ומה תבקש: ויאמר יוסף אל מלאך יי את אחי אנכי מבקש הלא שמעת איפה הם רועים: ויאמר מלאך יי אל יוסף ראיתי את אחיך רועים פה ושמעתי אומרים ללכת להם לרעות בדותן: וישמע יוסף בקול מלאך יי וילך דותניה אל אחיו וימצאם בדותן רועים הצאן: ויבא יוסף אל אחיו ובטרים יקרב לפניהם ויראוהו אחיו מרחוק ויתיעצו עליו להמיתו: ויאמר שמעון אל אחיו הנה בעל החלומות בא אלינו היום הזה: ועתה לכו ונהרגהו ונשליכהו באחד הבורות אשר במדבר הזה והיה בבקשו אותו אבינו ממנו ואמרנו חיה רעה אכלתהו: וישמע ראובן את דברי אחיו על יוסף ויאמר אליהם אל תעשו הדבר הזה ואיך נשא פנינו לפני יעקב אבינו: אך השליכו אותו אל הבור הזה למות שם ויד אל תשחחו בו לשפוך דמו וראובן אמר כן למען הצילהו מידם להשיבו אל אבינו: והי כאשר בא יוסף אל אחיו וישב לפניהם ויקומו עליו ויחזיקו בו ויכוהו לארץ ויפשיטוהו מכתנת הפסים אשר עליו: ויקחוהו וישליכו אותו הבורה והבור רק אין בו מים כי אם נחשים ועקרבים: וירא יוסף מפני הנחשים והעקרבים אשר בכור ויצעק יוסף בקול גדול ויסתר יי את הנחשים ואת העקרבים בקירות הבור ולא הרעו ליוסף: ויקרא יוסף מתוך הבור אל אחיו ויאמר אליהם מה עשיתם לכם ומה חטאתי למה לא תיראו מפני יי בערי: הלא אנכי עצמכם ובשרכם ויעקב אביכם אבי הוא ולמה תעשו לי הדבר הזה היום ואיך תשאו פניכם לפני יעקב אבי: והי צועק וקורא אל אחיו מתוך הבור ויאמר יהודה ראובן שמעון ולוי אחי שאוני ממחשכים אשר שמתם אותי בו וראו היום את פני יי ואת פני יעקב אבי: ואם אני חטאתי לכם הלא בני אברהם יצחק ויעקב אהם אשר אם ראו יתום עליו ירחמו ואם רעב יאכילוהו לחם ואם צמא ישקוהו מים ואם ערום יכסוהו: ואיך אתם לא תרחמו על אחיכם

כי

פרשת וישב

כי עצמכם ובשרכם אני ואם חטאתי אליכם הלא תעשו בעבור
אבי : ויוסף מדבר את כל הדברים האלה מתוך הבור ולא שמעו
 אחיו אליו ולא הטו את אזניהם לכל דברי יוסף ויהי צועק ובוכה
 בתוך הבור : ויאמר יוסף מי יתן וידע אבי היום את המעשה אשר
 עשו לי אחי ואת הדברים אשר דברו אלי היום : וישמעו כל אחיו
 את צעקתו ואת בכייתו בתוך הבור וילכו אחיו ויתרחקו מן הבור
 למען לא ישמעו את צעקת יוסף ואת בכייתו בבור : וילכו וישבו
 מנגד הרחק כמטחוי קשת וישבו שם לאכול לחם : ויהי המה
 אוכלים ויתיעצו יחד מה לעשות לו אם להמיתו ואם להשיבו אל
 אביו : המה מתיעצים וישאו עיניהם ויראו והנה ארחת ישמעאלים
 באה מרחוק מדרך גלעד הולכים לרדת מצרימה : ויאמר אליהם
 יהודה מה בצע כי נהרוג אנחנו את אחינו פן ידרשנו אלהים
 ממנו : זאת היא העצה היעוצה עליו אשר תעשו לו והנה ארחת
 הישמעאלים הזאת הבאה עלינו הולכת דרך מצרים : עתה לכו
 ונמכרהו אליהם וידינו אל תהי בו והם יוליכוהו אל דרכם ואכר
 בין אנשי כל הארץ והמת לא נמיתו אנחנו בדינו : וייטב הדבר
 בעיני אחיו ויעשו כדבר יהודה : ויהי הם מדברים בדבר הזה
 ובטרם באה נגדם ארחת הישמעאלים ויעברו מאצלם שבעה
 אנשים מדינים כוחרים : ויהי בעברם ויצמאו למים וישאו עיניהם
 ויראו את הבור אשר יוסף שם ויראו והנה עליו כל עוף למינהו :
 וירצו האנשים המדינים ההם אל הבור לשתות מים כי חשבו כי
 מים בו : ויבאו לפני הבור וישמעו את קול יוסף צועק ובוכה בבור
 וישקיפו אל הבור ויראו והנה נער יפה תאר ויפה מדאה מאד :
 ויקראו לו ויאמרו לו מי אתה ומי הביאך הלום ומי שמך בבור
 הזה במדבר : ויתנו כלם את ידם וישאו את ח"ה אחד קריאתך כל ענין זה
 יוסף וימשכו ויעלוהו מן הבור ויקחוהו וילכו
 להם לדרכם : ויעברו מאצל אחיו ויראו אחיו ויכלולו שיש למפ' ז"ל מי הם
 מדינים ומי הם מדינים ויכלולו שיש למפ' ז"ל מי הם
 כהר"ם ז"ל על רס"י ז"ל ומר"ה
 כמה נדחקו רס"י ז"ל והר"ב"ע
 ז"ל והרמב"ן ז"ל - כלל העולה
 כי המדינים העלו יוסף מן הבור
 ולהם

את

את הנער הזה בבור כי מרד בנו ותבאו ולהם נמכר פסם ראשונה ודלף
 אתם ותעלו אותו ותוליכו אותו ועתה תנו כפי' רש"י ז"ל שחמר וימסכו בני
 לנו את עבדנו : ויענו המדינים ויאמרו אל יסעק את יוסף וכו' רק המדינים
 בני יעקב הזה הוא עבדכם או הזה ישרת יסמאלים ולהם חשכו למכרו
 אתכם אולי אתם כלכם עבדים לו כי הוא ונמנלל הדבר כי מכרוהו
 יפה תואר ויפה מראה וטוב רואי הוא מכלכם למדינים - והמדינים מכרוהו
 ולמה תדברו כלכם אלינו כזבים : ועתה לא אחר כך ליסמאלים ההם -
 נשמע לדבריהם ולא נאזין אליהם כי אנחנו אחר כך ליסמאלים מכרוהו למדינים
 מצאנו את הנער בבור במדבר ונקחהו ונלך : ויפסד כי זס"ה על שלשה פשעי
 ויגשו אליהם כל בני יעקב ויקומו עליהם ישראל וכו' ר"ל כי הנ' פעמים
 וימרו אליהם תנו לנו את עבדינו ולמה שנמכר יוסף כלם הם פשעי
 תמורו כלכם לפי חרב : ויצעקו עליהם ישראל כי הם הסנה'ה' ואלם
 המדינים וישיפו כלם את חרבותיהם ויגשו היה אפשר שימחל להם כלם
 להלחם בבני יעקב : והנה שמעון קם ממוישבו אמנם על ד' ר"ל על הפס' הד'
 עליהם וידלג בארץ וישלוף את חרבו ויגש שנימכר יוסף קשה מכלם
 אל המדינים : ויצעק צעקה גדולה לפניהם כי עבד הנמכר שס קשה להשיכו
 ותשמע צעקתו דמרחוק ותדעש הארץ תחייב לכלתי זאת משס אכל
 מצעקת שמעון : וייראו המדינים מפני שמעון חני לא השיכו בתמיה ושיעור
 ומקול צעקתו ויפלו על פניהם ויבהלו מאד : כ"כ והד' יותר קשה מכלם וכו'
 ויאמר אליהם שמעון הלא אנכי שמעון בן הכתוב כך על ג' פשעי ישראל
 יעקב העברי אשר החרבתי את כל עיר שכם חולס הנ' לחור סאינס קשים
 לבדי ואת ערי האמורי עם אחי : כה יעשה לי אלהים וכה יוסיף לא חסידים נס
 כי אם באו אתכם כל אנשי מדין אחיכם וגם מלכי כנען אתכם ויפלו על פניהם ויבהלו מאד : כ"כ והד' יותר קשה מכלם וכו'
 לא יוכלו להלחם בי : ועתה תנו את הנער אשר לקחתם פן אתן לא חסידים נס
 את בשרכם לעוף השמים ולבהמת הארץ : וייראו עוד המדינים מפי שמעון ויגשו אל בני יעקב בפחד ואימה ובדברי רכה לאמר :
 הלא כי אמרתם עבדכם הוא הנער הזה וימרוד בכם על כן שמתם לא חסידים נס
 אותו בבור ומה תעשו לכם בעבד אשר ימרוד באדוניו : עתה מכרו אותו לנו ונתנה לכם כל אשר רחפצו בו ויי חפץ לעשות
 הדבר הזה לבלתי המית בני יעקב את אחיהם : וייראו המדינים את

את

פרשת וישב

את יוסף יפה תאר ויפה מראה ויחמדו אותו כלבם ויתחזקו לקנות אותו מאת אחיו : וישמעו בני יעקב אל המדינים וימכרו אליהם את יוסף אחיהם בעשרים כסף וראובן אחיהם אין אתם : ויקחו המדינים את יוסף וילכו להם לדרכם גלעד : המה הולכים בדרך וינחמו המדינים על אשר עשו אשר קנו את הנער : ויאמרו איש אל רעהו מה הדבר הזה אשר עשינו אשר לקחנו מאת העברים הנער הזה אשר הוא יפה תאר ויפה מראה : אולי כי גנוב גנוב זה מארץ העברים ולמה עשינו את הדבר הזה והיה אם יבוקש ונמצא בידינו ומתנו בו : והלא אנשים קשים וחזקים כאשר ראיתם היום את גבורת אחד מהם מכרו אותו אלינו : אולי כי נכחם ובורועם הקשה גנבוהו מארצו על כן מכרו אותו במחיר מעט אשר נתתם להם : ויהי בדברם הדבר הזה ויראו והנה ארחת הישמעאלים הבאה בתחלה אשר ראו בני יעקב הולכת ובאה לקראת המדינים : ויאמרו המדינים איש אל רעהו לכו ונמכור את הנער הזה לארחת הישמעאלים הבאים לקראתנו ונקח בו אף את המחיר המעט אשר נתנו בו ונוצל מרעיו ויעשו כן : ויגיעו עד הישמעאלים ההם וימכרו המדינים את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף אשר נתנו בו לאחיו : וילכו המדינים לדרכם גלעד : ויקחו הישמעאלים את יוסף וירכיבוהו על הגמלים ויוליכוהו מצרימה : וישמע יוסף כי הולכים הישמעאלים מצרימה ויצעק יוסף ויבכה על הדבר הזה כי התרחק מארץ כנען מאביו : ויבך יוסף מאד עד הגמל אשר רכב עליו וירא אותו איש אחד מהם ויורידהו מעל הגמל וילך ברגליו : ובכל זאת היה יוסף צועק ובוכה ויאמר אבי אבי : ויקם עליו איש אחד מהישמעאלים ההם ויכה את יוסף על הלחי ויוסף עוד יוסף לבכות : וילאה יוסף בדרך ולא יכול ללכת ממר נפשו ויכוהו כלם ויענוהו בדרך ויפחידו אותו למען יחריש מהבכי : וירא י" את עוני יוסף ואת עמלו ויורד י" על האנשים ההם חשך ובהלה ותיבש יד כל מכהו : ויאמרו איש אל רעהו מה הדבר הזה אשר עשה אלהים לנו בדרך הזאת : והם לא ידעו כי בעבור יוסף קרה להם הדבר הזה : וילכו האנשים בדרך ויעברו

מדרך

מדרך אפרת אשר עם קבורת רחל : ויגיע יוסף עד קבר אמו
וימהר וידן יוסף אל קבר אמו ויפול על הקבר ויבכה : ויצעק יוסף
על קבר אמו ויאמר אמי אמי יולדתני עורי וקומי וראה את בנך
איך נמכר לעבד ואין מרחם : קומי וראה בנך והביט אליו וראה
את דמעות עיני הנוזלות על לחיי : אמי אמי עורה והקיצה קומי
וראה את בנך ובכי עמו על צרתו וראה את לב אחי האכזרי :
עורי אמי עורי והקיצה משנתך עמדי וערכי מלחמותיך נגד אחי
איכה הפשיטו אותי מכתנתי : וימכרו אותי לעבד זה פעמים ויפרידו
אותי מאבי ואין מרחם : עורי וערכי את טענותיך נגדם לפני
האלהים וראי את מי יצדיק האלהים במשפט ואת מי ירשיע : קומי
אמי קומי והקיצה משנתך וראי את אבי איכה נפשו ולבו עלי ביום
הזה עמדי ונחמהו ודברי על לבו : ויוסף עוד לדבר כדברים האלה
ויצעק ויבך יוסף בכי גדול על קבר אמו ויכל לדבר וידום כאבן
על הקבר ממר רבו : וישמע יוסף את קול מדבר אליו מתחת
הארץ ויענהו בלב מר ובקול בכי ותחנה כדברים האלה : בני בני
יוסף בני שמעתי את קול בכייתך ואת קול צעקותיך ראיתי את
דמעותיך : ידעתי את צרתך בני ויצר לי עליך ותוסף לי יגון רב
על יגוני : ועתה בני יוסף בני חכה את יי והתחולל לו ואל תירא
כי יי עמך הוא יציל אותך מכל צרה : קום בני ולך לך מצרימה
עם אדוניך ואל תירא כי האלהים עמך בני ותוסף לדבר אל יוסף
כדברים האלה ותדום : וישמע יוסף את הדבר הזה ויתמה מאד
מזה ויוסף עוד לבכות : וירא אותו אחרי כן אחד מהישמעאלים
ההם צועק ובוכה על הקבר ויחר אפו עליו ויגרשהו משם ויכהו
ויקללהו : ויאמר יוסף אל האנשים אמצא חן בעיניכם אשר
תשיבוני בית אבי והוא יעשיר אתכם עושר רב : ויענוהו לאמר
הלא עבד אתה איפוא אביך ואם יש לך אביך לא תמכר לעבד
במעט מחיר זה פעמים : ויחר אפם עליו עוד ויסיפו להכותו
וליסרו עוד ויבך יוסף בכי גדול : וירא יי את עוני יוסף ויוסף יי
ויך את האנשים ויסרם : וישלח יי עליהם רוח חזק מאד ותחשך
עליהם הארץ ויברקו ברכים וירעמו רעמים ותרעש הארץ מקול
הרעם

פרשת וישב

הרעם והרוח החזק ויבהלו האנשים ולא ידעו אנה ילכו : ויעמדו הבהמות וכל הגמלים וינהגום ולא יכלו ללכת ויכו אותם וירבצו לארץ : ויאמרו איש אל רעהו מה זאת עשה אלהים לנו מה פשעינו ומה חטאתינו כי קרה לנו הדבר הזה היום : ויען האחד ויאמר אליהם אולי מעון העבד העני הזה קרה לנו את הדבר הזה היום : ועתה חלו נא את פניו ופצרו בו וימחול לנו ואז נדע באשר למי הרעה הזאת לנו : והיה אם רחם ירחמנו האלהים וידענו כי מעון העבד הזה היה לנו כל זה : ויעשו האנשים כן ויתחננו אל יוסף ויפצרו בו למחול להם ויאמרו חטאנו ליי ולך : עתה הואל ובקש נא מאלהיך ויסר מעלינו המות הזה כי חטאנו לו : ויעש יוסף כדבריהם וישמע יי אל יוסף ויסר יי מעל האנשים ההם את המכה אשר הכה אותם בעבור יוסף : ויקמו הבהמות מהארץ וינהגום וילכו ויעמוד הרוח מזעפו ותנח הארץ וילכו האנשים לדרכם לרדת מצרימה : וידעו האנשים ההם כי בעבור יוסף היה להם המקרה ההוא : ויאמרו איש אל רעהו הנה ידענו כי מאת העבד הזה היתה לנו הרעה הזאת : ועתה מה לנו להביא על נפשותינו את המות הזה עוצו לנו עצה מה לעשות לעבד הזה : ויען האחד ויאמר הלא כי אמר לנו להשיבו אל אביו : עתה לכו ונשובה אתו ונבואה אל המקום אשר יאמר ולקחנו מביתו את המחיר אשר נתנו בו ונלכה לנו : ויען האחד ויאמר הנה כי העצה הזאת טובה מאד אך לא נוכל לעשות כן כי רחק ממנו הדרך מאד ולא נוכל לשוב מדרכינו : ויען האחד ויאמר אליהם זאת העצה היעוצה בזה וממנה לא נסור : הנה אנחנו באים היום מצרימה והיה בבואנו מצרים ומכרנו אותו שם במחיר רב ונוצל מרעתו : וייטב הדבר הזה בעיני האנשים ויעשו כן וילכו לדרכם מצרימה עם יוסף : ובני יעקב כאשר מכרו את יוסף אחיהם אל המדינים ויך את לבם עליו וינחמו על מעשיהם ויבקשו ללכת להביאו ולא מצאוהו : וראובן שב אל הבור אשר היה יוסף בו לשאת אותו להשיבו אל אביו : ויעמוד ראובן על הבור ולא שמע דבר ויקרא יוסף יוסף ואין עונה ואין דובר דבר : ויאמר ראובן אך כי מת יוסף מיראה או כי נחש המיתו :

וירד

וירד ראובן עד תוך הבור ויבקש את יוסף ולא מצא אותו בבור ויעל : ויקרע ראובן את בגדיו ויאמר הילד איננו ומה אישב את אבי עליו אם מת : וילך אל אחיו וימצא אותם עצבים עד דבר יוסף ומתעצבים יחד ואיכה ישיבו את אביהם עליו : ויאמר ראובן אל אחיו באתי אל הבור והנה אין יוסף שם ומה נאמר לאבינו כי אין אבי מבקש את הילד כי אם ממני : ויענוהו אחיו לאמר כזה וכוה עשינו ויך לבנו על המעשה הזה אחר כן ונשב לבקש עלילה מה נשיב את יעקב אבינו על ככה : ויאמר אליהם ראובן מה המעשה הזה אשר עשיתם להוריד שיבת אבינו בינון שאולה לא טוב הדבר אשר עשיתם : וישב ראובן אתם ויקומו כלם וישבעו איש את אחיו לבלתי הניד את הדבר הזה ליעקב : ויאמרו כלם כלא איש אשר יגיד את הדבר הזה לאבינו ולביתו או אשר ישמיע את הדבר הזה לכל בני הארץ ועמדנו כלנו עליו ונהרגו בחרב : וייראו בני יעקב איש מאת אחיו כקטון כגדול על הדבר הזה ואין דובר דבר ויסתירו את הדבר בלבם : וישבו אחרי כן בארץ יחד להתייעץ ולבקש עלילה מה יאמרו אל יעקב אביהם על כל הדברים האלה : ויאמר אליהם יששכר הנה לכם עצה אם טוב בעיניכם לעשות כדבר הזה : קחו לכם ארת הכתנת אשר ליוסף וקרעו אותה ושחטו שעיר עזים וטבלתם אותה בדמו : ושלחתם אותה לאבינו והיה בראות אותה ואמר חיה רעה אכלתהו על כן קרעה את כתנתו והנה דמו בכתנתו : והיה בעשותכם הדבר הזה ונקינו אנחנו מתלונת אבינו : ותישר בעיניהם עצת יששכר וישמעו אליו ויעשו כדבר יששכר אשר יעץ אותם : וימהרו ויקחו את כתנת יוסף ויקרעוה וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכתנת בדם השעיר וירמסוה בעפר : וישלחו את הכתנת ביד נפתלי אל יעקב אביהם ויצווהו לאמר כדברים האלה : אנחנו אספנו את המקנה ונבוא עד דרך שכס והלאה : ונמצא ארת הכתנת הזאת במדבר על הדרך טבולה בדם וכעפר ועתה הכר נא הכתנת בנך היא אם לא : וילך נפתלי ויבא אל אביו ויתן לו את הכתנת וידבר אליו את כל דברי אחיו אשר צוו אותו : וירא יעקב את כתנת יוסף ויבירה

פרשת וישב

וימרה ויפול על פניו ארצה וידום כאבן : ויקם אחרי כן ויצעק בקול גדול ובבכי ויאמר כתנת יוסף בני הוא : וימהר יעקב וישלח אל בניו עבד מעבדיו וילך אליהם וימצאם באים בדרך עם הצאן : ויבאו בני יעקב אל אביהם בערב והנם קרועים בגדים ואדמה על ראשם וימצאו את אביהם צועק ובוכה בקול גדול : ויאמר יעקב אל בניו הלא תגידו לי מה הרעה הבאה עלי פתאום ביום הזה : ויענו את יעקב אביהם לאמר אנהנו באים היום כאשר נאספו הצאן ונבא עד עיר שבם במדבר על הדרך : ונמצא את הכתנת הזאת מלאה דם בארץ ונכיר אותה ונשלח אותה אליך התוכל להכירה : וישמע יעקב את דברי בניו ויצעק בקול גדול ויאמר כתנת בני חיה רעה אכלתהו טרוף טרוף יוסף : כי אנכי שלחתיהו אליכם היום לראות את שלומכם ואת שלום הצאן להשיבני דבר מאתכם : וילך כאשר צויתיהו ותקראן אותו כאלה היום הזה ואני אמרתי כי אתכם היה בני : ויענו ויאמרו בני יעקב לא בא אלינו ולא ראינו אותו מעת צאתנו מאתך עד פה : ויהי כשמוע יעקב את דבריהם ויצעק עוד צעקה גדולה ויקם ויקרע שמלותיו וישם שק במתניו ויבך בכי גדול : ויספור וישא את קולו בבכי ויקרא ויאמר כדברים האלה : יוסף בני יוסף שלוח שלחתך היום אל שלום אחיך והנה נטרפת מירי היתה זאת לך בני : צר לי עליך יוסף בני צר לי עליך מה מתקת לי בחיים ועתה מה מרה עלי מותך מאד : מי יתן מותי תחתיד היום בני יוסף כי צר לי עליך מאד בני : בני בני יוסף בני אנה אתה ואיפה נפשך עורה עורה ובא ממקומך וראה את צרתי עליך בני יוסף : בא נא וספור דמעות עיני הנזולות על פני והעליתם לפניי וישוב אפו ממני : איך נפלת יוסף בני ביד אשר לא נפל אדם למיום היות עולם עד היום הזה : כי מכת אויב הוכית מוסר אכזרי אך ידעתי כי על רוב עונותי היה לך הדבר הזה בני : עורא נא וראה מה מרה עלי צרתך בני ואף לא גרלתך ולא טפחתך וגם רוח ונפש לא נתתי כך : כי אם האלהים אשר יצר אותך והוא בנה את עצמותך ויתן עליהם בשר מלמעלה ויפח באפך נשמת חיים ויתן אותך אלי : ואולם האלהים אשר נתנך אלי הוא אשר

לקח

לקח אותך ממני ורחקראן אוהך כאלה היום הזה וכל מעשה האלהים טוב : ויוסף יעקב לדבר על יוסף בדברים האלה ויבך בכי גדול ויפול לארץ וידום : ויראו כל בני יעקב את צרת אביהם וינחמו על אשר עשו ויבכו גם הם בכי גדול : ויקם יהודה ויקח את ראש אביו מעל הארץ וישם אותה בין ברכיו ויסר את דמעות אביו מלחיו : ויבך יהודה בכי גדול מאד וראש אביו על ברכיו ודומם כאבן : ויראו בני יעקב את צרת אביהם וישאו את קולם ויוסיפו עוד לבכות ויעקב עודנו נופל בארץ כאבן דומם : ויקומו כל בניו וכל עבדיו וכל בנות עבדיו ויסובכוהו לנחמו וימאן להתנחם : ויקומו כל בית יעקב ויספדו מספר גדול על יוסף ועל צרת אביהם : וינע הדבר ליצחק בן אברהם אבי יעקב ויבך בכי גדול על יוסף הוא וכל ביתו : ויבא מהמקום אשר גר שם בחברון ואנשיו עמו וינחם את יעקב בנו וימאן להתנחם : ויהי אחרי כן ויקם יעקב מהארץ ודמעותיו נוזלות על פניו : ויאמר אל בניו קומו וקחו חרבותיכם וגם קשתותיכם וצאו השדה ובקשו אולי תמצאו גוית בני והבאתם אותה אלי וקברתיה : ואתם בקשו נא בעד החיות וצודו אותם ואשר תמצאו לקראתכם בראשונה ותפשהם אותה והבאתם אותה אלי : אולי יראה יי בעניי היום הזה והכין לכם את אשר טרף את בני והבאתם אלי ואנקום נקמת בני : ויעשו בניו כאשר צוה אביהם וישכימו בבקר ויקחו איש חרבו וקשתו בידו ויצאו השדה לצוד החיות : ויעקב עודנו צועק ובוכה הולך ובא בבית ומכה כף אל כף ויאמר יוסף בני יוסף בני : ובני יעקב הלכו חמרברה אל החיות לתפשם והנה לקראתם זאב אחד ויתפשוהו ויביאוהו אל אביהם : ויאמרו אליו זאת מצאנו בראשונה ונביא אותו אליך כאשר צויתנו ואת גוית כנך לא מצאנו : ויקח יעקב את החיה מיד בניו ויצעק עוד בקול גדול ובבכי ובידו החיה : ויאמר במר לב ונפש אל החיה מדוע אכלת את יוסף בני ואיך לא יראת מאלהי הארץ ומצרתי על יוסף בני : ותאכל את בני חנם על לא חמס ותשימיני עליו ולכן האלהים יבקש את נדרף : ויפתח יי את פי החיה בעבור נחם את יעקב בדבריה : ותען

את

פרשת וישב

את יעקב ותדבר אליו כדברים האלה : חי האלהים אשר בראנו
בארץ וחי נפשך ארוני רֵא ראייתי את בנך ולא טרפתיהו : אך
מארץ רחוקה באתי לבקש את בני גם אני כי כאשר קרה לך עם
בנך קרה לי עם בני גם אני : כי זה עשרה ימים אשר באתי בארץ
הזאת מבקש את בני אשר הלך מאתי היום שנים עשר יום ולא
ידעתי אנה הוא ואם סת ואם חי הוא : ואבא היום בשדה לבקש
את בני וימצאו אותי בניך ותיפשוני ויסיפו לי יגון על יגוני ויביאו
אותי אליך היום ואדבר אליך את כל דברי : ועתה בן אדם הנני
בידך ועשית לי כטוב בעיניך היום : אך חי האלהים אשר בראנו
בארץ לא ראיתי את בנך ולא טרפתיהו ולא בא אל פי בשר אדם
כל ימי חיי : ויהי כשמוע יעקב את דברי החיה ויתמה מאד וישלח
מידו את החיה ותלך לדרכה : ויעקב עורנו צועק ובוכה על יוסף
יום יום ויתאבל יעקב על יוסף ימים רבים : ובני ישמעאל אשר
קנו את יוסף מאת המדנים מארת אחיו הלכו מצרימה עם יוסף
ויבואו עד גבול מצרים : ויהי כאשר הקריבו לבא מצרימה ויפגעו
ארבעה אנשים מבני מרן בן אברהם יצאו מארץ מצרים לדרכם :
ויאמרו אליהם הישמעאלים התחפצו בעבד הזה לקנות אותו ממנו
ויאמרו תנוהו לנו : ויתנו את יוסף אליהם ויראו אותו והנה נער יפה
מראה מאד ויקנוהו מהם בחמשת שקלים : ויבאו הישמעאלים
מצרימה לדרכם וגם המדנים שבו מצרימה ביום ההוא : ויאמרו
המדנים איש לרעהו הנה שמענו כי פוטיפר סרים פרעה שר
הטבחים מבקש עבד טוב אשר יעמוד לפניו לשרתו ולהפקיד אותו
על ביתו ועל כל אשר לו : עתה לכו ונמכרנו אליו כאשר נחפץ
אם יוכל לתת לנו את כל אשר חפצנו בו : וילכו המדנים ההם
ויבאו בית פוטיפר ויאמרו אליו שמענו אשר אתה מבקש עבד טוב
לשרתך : הנה אתנו עבד אשר כרצונך אם תוכל לתת לנו ארת
אשר חפצנו בו ונמכרנו לך : ויאמר פוטיפר הביאוהו לפני ואראנו
והיה אם ייטב בעיני ונתתי לכם את אשר תחפצו בו : וילכו המדנים
ויביאו את יוסף ויעמידוהו לפני פוטיפר ויראהו ויישר בעיניו מאד :
ויאמר אליהם פוטיפר הגידו נא לי אשר תחפצו כנער הזה ויאמרו

ארבע

ארבע מאות כסף חפצנו בו : ויאמר פוטיפר אני אתן לכם אם תביאו אלי מוכרו אליכם ותגידו לי את דברו אולי גנוב הוא : כי הנער הזה לא עבד ולא בן עבד הוא כי דם טוב ויפה אני רואה בו : וילכו המדנים ויביאו לו הישמעאלים אשר מכרוהו אליהם ויודו אליו ויאמרו עבד הוא ואנחנו מכרנו אותו אליהם : וישמע פוטיפר את דברי הישמעאלים וישקול פוטיפר אל המדנים את הכסף אשר דברו לו ארבע מאות כסף ויתנהו ביד הישמעאלים לתתו אר המדנים : ויקחו המדנים את הכסף מיד הישמעאלים וילכו ודרכם וגם הישמעאלים שבו אל מקומם : ויקח פוטיפר את יוסף ויביאהו אל ביתו וישרת אותו : וימצא יוסף חן בעיני פוטיפר ויאמן בו ויפקדהו על ביתו וכר אשר לו נתן בידו : ויהי " את יוסף ויהי איש מצליח ויברך " את בית פוטיפר בגלל יוסף : ויעזוב פוטיפר את כל אשר לו ביד יוסף ויהי יוסף הוא המוציא והוא המביא ועל פיו יהיה כל דבר בבית פוטיפר : ויוסף בן שמונה עשרה שנה בחר יפה עינים וטוב רואי וכמוהו לא היה בכל ארץ מצרים : בעת ההיא כהיות יוסף בבית אדוניו יוצא ובה בבית ומשרת את " : ותשא זליכה אשת אדוניו את עיניה אל יוסף ה"ס הפסד כי זס"א ותס"א חשת הדוכיו את עיניה אל יוסף ר"ל כי היא נשאה ותראהו והנה נער יפה תאר ויפה מראה מאד עיניה אליו הכל יוסף לא ותחמוד יופיו בלכה : ותדבק נפשה ביוסף מאד נשאה את עיניו אליה : ותסיתהו יום יום להיות אתה ותלב ישחו בגדים

יום יום : ותפתה זליכה את יוסף בכל דבר יום יום ולא נשא יוסף את עיניו לראות באשת אדוניו : ותאמר אליו זליכה מה טוב מראך ותאריך מאד הלא ראיתי בכל עבד ולא ראיתי עבד יפה כמותך : ויאמר אליה יוסף הלא אשר בראני בבטן אמי הוא אשר ברא את כל האדם : ותאמר אליו מה נאוו עיניך כי הרהבת בהם את כל יושבי מצרים איש ואשה : ויאמר אליה מה טובם בעורני חי ואם ראיתם בקבר הלא תנוד מהם : ותאמר אליו מה יפו ומה נעמו כל דבריך קח נא לך את הכנור אשר בבית וגנן בידך ואשמע את דבריך : ויאמר אליה מה יפו ומה נעמו דברי בדברי את שבח אלהי ואת תהלתו : ותאמר אליו מה יפה מאד שער ראשך הנה

מסרק

פרשת וישב

מסרן הוזהב אשר בבית קח נא לך והסרק את שער ראשך : ויאמר אליה עד מתי הדברי אלי כדברים האלה עווב לך את כל הדברים האלה מעלי וקום ועשה לך את כל דברי ביתך : ותאמר אליו אין דבר בביתי ואין מאמר כי אם דבריך ומאמריך : וכל זאת לא הביט יוסף אליה ולא נשא את עיניו בה ויתן את עיניו בארץ למטה : ותאהב זליכה את יוסף כלכה לשכב עמה והיה בעת אשר ישב בבית לעשות מלאכתו ותבא זליכה ותשב לפניו : ותסיתהו בדברים יום יום לשכב עמה או להביט אליה ולא אבה יוסף לשמוע אליה : ותאמר אליו אם לא תעשה את דברי א"סרך במשפט מות ואתנה עליך עור ברזל : ויאמר אליה יוסף הלא האלהים אשר ברא את האדם הוא מתיר אסורים והוא אשר יציל אותי ממאסריך וממשפטיך : והי כאשר לא יכלה עליו לפתורו ונפשה דבקה בו ותפול זליכה בחולי כבד מתאותו : ויבאו כל נשי מצרים לבקרה ויאמרו אליה מדוע את ככה דלה ורזה ואת לא חסרת דבר : הלא אישת שר נכבד וגדול בעיני המלך את החסרת דבר מכל אשר תאוו נפשך : ותען זליכה אתהן לאמר היום יודע לכן על מה היה לי הדבר הזה אשר ראיתם אותי בו : ותצו את נערותיה וישימו לחם לכל הנשים : ויעשו כן ותעש להן משתה ויאכלו כל הנשים בבית זליכה : ותתן בידם אתרוגים ותתן להן סכינים לקלף האתרוגים לאכלם : ותצו וילבישו את יוסף בגדים יקרים ולהביאו לפניהם : ויבא יוסף לפניהם ויבישו כל הנשים ביוסף ויראו את יוסף ולא הפנו את עיניהם ממנו : ויחתכו כלם את ידיהם בסכינין אשר בידיהן וימלאו כל האתרוגים אשר בידיהן בדמם : ולא ידעו את אשר עשו אך הביטו לראות כיופי יוסף ולא הפנו ממנו את עפעפיהן : ותרא זליכה את אשר עשו ותאמר אליהן מה המעשה הזה אשר עשיתן הלא אתרוגים נתתי לפניכם לאכול ותחתכו אתם כלכם את ידכן : ויראו כל הנשים את ידיהן והנה מלאים דם וירד דמן על כר בגדיהן : ויאמרו אליה כי זה העבר אשר לך בכיתך הרהיבנו ולא יכולנו להסיר עפעפינו ממנו מיופיו : ותאמר אליהם הלא כרגע אשר ראיתם אותו קרה לכם הדבר

והדבר הזה ולא יכולתם להתאפק עליו : ואף אנכי אשר הוצאת
 בביתי רחמיך ואראה אותו יום יום הולך ובא בביתי ואיך לא
 אדל ולא אמות מזה : ויאמרו אליה אמרת תדברי כי מי יוכל
 לראות את התואר הזה בביתו ויתאפק ממנו והלא עבדך הוא
 ומשרת את ביתך ולמה לא תדבר אליו את אשר עם לבבך ותעזוב
 את נפשך למות בדבר הזה : ותאמר אליהם מתחזקת אנכי בכל
 יום להסיתו ולא אבה אל דברי ואכטיחם בכל טובה ולא מצאתי
 בו דבר על כן דלותי כאשר ראייתם אותי : וזליכה חלתי מאד
 מתאות יוסף ויכבד עליה חוליה מאהבתו : וכל אנשי בית זליכה
 ואישה לא ידעו את הדבר הזה וכי חלתי זליכה מאהבת יוסף :
 וישאלוה כל אנשי ביתה לאמר מדוע את ככה דלה וחולה ואת
 לא חסרת דבר : ותאמר אליהם לא ידעתי את הדבר הזה אשר
 בא יום יום אלי : וכל הנשים וכל מאהבותיה באות יום יום לראותה
 ולדבר עמה ותאמר אליהן אין זה כי אם מאהבת יוסף : ותאמר
 אליה פתי אותו והחזיקי בו בסתר אולי ישמע אליך ויסיר מעליך
 רק את המות הזה : ותוסף זליכה לחלוצת מאהבת יוסף ותלך
 הלך ודלה עד כי לא היה בה כח לעמוד : ויהי היום ויוסף עושה
 מלאכת אדוניו בבית ותבא זליכה בסתר ותפול עליו פתאום ויקם
 יוסף עליה ויתחזק ממנה וישיבה לארץ : ותבכה עליו זליכה
 מהתאוה אשר בלבבה אליו ותתחנן לפניו בבכי ודמעותיה יורדות
 על פניה : ותדבר אליו בקול תחנה ובמר נפש לאמר : הראית או
 השמעת או הידעת אשה יפה כמוני או טובה ממני אשר אדבר
 אליך יום יום ואדל מאהבתך ואעש לך את כל הכבוד הזה ולא
 שמעת בקולי : ואם על אשר יראת מאדוניך פן יסר אותך חי
 המלך אם יקרך עון בדבר הזה מאדוניך : ועתה שמע נא אלי
 ועשה נא למען הכבוד אשר כבדתיך והסר מעלי את המות הזה
 ולמה אמות בעבוריך : ותכל לדבר ויען יוסף אותה לאמר חדל
 לך מעלי ועזוב את הדבר הזה חלילה חלילה לי מעשות את הדבר
 הזה לאדוני : הן אדוני לא ידע אתי מה בבית וכל אשר יש לו
 נתן בידי : ואיך אעשה את הדברים האלה בבית אדוני : כי גם

פרשת וישב

הוא כבדני מאד בכיתו וגם הפקיד אותי על ביתו וינשאני : אין איש גדול בבית הזה ממני ולא חשך אדוני ממני מאומה כי אם אותך באשר את אשתו ואיך תדבר אלי כדברים האלה ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלהים ולאישך : ועתה חרל לך עוד מעלי ואל תדבר אלי עוד כדברים האלה כי אינני שומע אל דבריך : וזליכה לא שמעה אל יוסף בדברו אליה את הדברים האלה : אך מסיתה אותו יום יום לשמוע אליה : ויהי אחרי כן ויתמלא נחל מצרים על כל גדותיו ויצאו כל יושבי מצרים וילכו לראות את הנחל בכל כלי שיר כמשפטם בארץ מצרים : וגם המלך והשרים יצאו לראות בתופים ובמחולות כי שמחה גדולה היא למצרים ויום טוב בעת אשר יתמלא ים שיחור והלכו שם לשמוח על המים : ויהי בצאת המצריים אל היאור לשמוח כמשפטם ויצאו גם כל אנשי בית פוטיפר אתם : אך זליכה לא יצאה לה כי אמרה חולה אנכי ותשב בבית לבדה בעבור המצא לה יוסף ביום ההוא : ויהי בצאתם ותשארו זליכה בבית לבדה ואין אחר בבית אתה : ותקם ותעל אל הבית אל היכלה ותלבש בגדים כבגדי מלכות : ותשם על ראשה אבנים יקרות מאבני שוהם משובצים זהב וכסף ותיפה את פניה ואת בשרה בכל תמרוקי הנשים : ותקטיר את ההיכל ואת הבית בקרה ולבונה ותפזר בכל ההיכל מור ואהלות : ותשב אחרי כן בפתח היכלה על דרך הבית במקום אשר יעבור משם יוסף לעשות מלאכתו : והנה יוסף בא מהשדה ויבא הביתה לעשות מלאכת אדוניו : ויבא עד המקום אשר יעבור משם וירא את כל מעשה זליכה וישב אחורנית : ותרא זליכה את יוסף שב אחורנית מפניה ותקרא לו לאמר מה לך יוסף בא אל מלאכתך והנני פניתי את הדרך עד עברך אל מושביך : וישב יוסף ויבא הבית ויעבור משם אל מקום מושבו וישב לעשות מלאכת אדוניו כמשפט : והנה זליכה באה אריו ותעמוד לפניו כבגדי מלכות וריח שלמותיה יצא למרחוק : ותמהר ותחזק ביוסף ובבגדיו ותאמר אליו חי המלך. אם אינך עושה דברי כי היום תומת : ותמהר ותשלח את ידה האחרת ותשלוף את החרב מתחת בגדיה ותתן על צוואר יוסף

יוסף ותאמר קום ועשה את דברי ואם אין אתה מת היום : ויירא יוסף מלפניה בעשותה את הדבר הזה ויקם לברוח מלפניה והיא תפשה את בגדו ממול פניו : ויהי בברחו בנהלה ותקרע הבגד אשר החזיקה בו זליכה ויעזוב יוסף הבגד ביד זליכה וינס ויצא החוצה כי ירא : ותרא זליכה כי נקרעו בגדי יוסף ויעזבם בידה וינס ותפחד לנפשה מאד פן ישמע עליה הדבר : ותקם ותעש בערמה ותסר את הבגדים אשר לבשה אותם ותלבש את בגדיה : ותקח את בגדי יוסף ותנח אצלה ותלך ותשב במקום מושב חוליה אשר ישבה שם טרם צאת אנשי ביתה אל היאור : ותקרא את נער אחד קטן אשר היה בבית ותצוהו לקרוא אל אנשי ביתה ויבאו אנשי הבית אליה : ויהי כראותה אותם ותאמר אליהם בקול גדול ובצעקה ראו אשר הביא אלי אדוניכם איש עברי אל הבית כי בא היום לשכב עמי : ויהי בצאתכם ויבא הביתה וירא כי אין אחד בבית ויבא אלי ויחזק בי לשכב עמי : ואחזיק בבגדיו ואקרעם ואקרא עליו בקול גדול ויהי כהרימי קולי ויירא לנפשו ויעזוב בגדו לפני ויצא וינס החוצה : ולא דברו אנשי ביתה מאומה אך חרה אפם מאד ביוסף וילכו אֶל אדוניו וידברו לו את דברי אשתו : ויבא פוטיפר אל ביתו בחרון אף ותצעק עליו אשתו לאמר : מה הדבר אשר עשית לי להביא אל ביתי עבד עברי כי בא אלי היום לצחק בי וכזאת וכזאת עשה לי היום : וישמע פוטיפר את דברי אשתו ויצו להכות את יוסף במכות נמרצות ויעשו לו כן : ויהי בהכותם אותו ויצעק יוסף בקול גדול : וישא עיניו אל השמים ויאמר יי אלהים אתה ידעת כי אני נקי מכל הדברים האלה ולמה אמות היום על שקר ביד הערלים הרשעים האלה אשר לא ידעתו אותם : ויהי מדי הכות אנשי פוטיפר את יוסף ויצעק ויבכה עוד : ויהי שם עבד אחד מעבדי פוטיפר בן עשתי עשר חדש : ויפתח יי את פה הילד וידבר לפני אנשי פוטיפר המכים את יוסף כדברים האלה לאמר : מה לכם באיש הזה ועל מה תעשו לו את הרעה הזאת שקר אמי דוברת וכזב תאמר כזה וכזה היה הדבר : ויגר אליהם הילד את כל הדברים על נכון ואת כל דברי זליכה אל יוסף

פרשת וישב

יוסף יום יום הגיד אליהם : וישמעו כל האנשים את דברי הילד ויתמהו מאד מכל דברי הילד ויכל לדבר הילד וידום : ופטיפר נכלם מאד מדברי בנו ויצו את אנשיו לבלתי הכות את יוסף עוד ויחדלו האנשים מהכות את יוסף : ויקח פטיפר את יוסף ויאמר להביאו במשפט לפני הכהנים השופטים אשר למלך לשפטו על הדבר הזה : ויבא פטיפר ויוסף לפני הכהנים שופטי המלך ויאמר אליהם שפטו נא מה משפט יש לעבד הזה כי כזה וכזה עשה : ויאמר הכהנים ⁴ יוסף למה העשה את הדבר הזה לאדוניך : ויען אותם יוסף לאמר לא אדוני כי כזה וכזה היה הדבר : ויאמר פטיפר אל יוסף הלא כל אשר לי שמתי בידך ולא חשכתי ממך דבר כי אם אשתי ואיך העשה לי את הרעה הזאת : ויען יוסף ויאמר לא אדוני חי יי וחי נפשך אדוני אם אמת הדבר אשר שמעת מאשהך כי כזה וכזה היה הדבר היום : זה לי שנה תמימה היום בביתך הראית בי עולה או דבר אשר יחייב את ראשי אליך : ויאמרו הכהנים ⁴ פטיפר שלח נא ויביאו בגד יוסף הקרוע לפניו ונראה בו את הקרע : והיה אם מלפני הבגד יהיה הקרע ממול פניו היא החזיקתהו לבא אריה ובערמה עשתה את כל אשר תדבר אשתך : ויביאו את בגד יוסף לפני הכהנים השופטים ויראו והנה הקרע ממול פני יוסף וידעו כל הכהנים השופטים אשר היא הציקתהו ויאמרו אין לעבד הזה משפט מות כי לא עשה מאומה : אך משפטו אשר יותן בבית הסוהר בעבור השמועה ^{א"ה} כזה מוכן טוב טעם אשר יצאה על אשתך מארצו : וישמע פטיפר את דבריהם ויקח את יוסף ויתנהו אל בית הסוהר מקום אשר אסירי המלך אסורים ויהי יוסף בבית הסוהר שתים עשרה שנה : ובכל זאת לא שבה אשת אדוניו מעליו ולא חדלה מדבר אל יוסף יום יום לשמוע אליה : ויהי מקץ שלשה חדשים ותוסף זליכה ותלך אל יוסף אל בית הסוהר יום יום ותסיתהו לשמוע אליה ותאמר זליכה אל יוסף עד מתי תעמוד בכירי הזה אך שמע נא בקולי ואוציאך מן הבית הזה : ויען יוסף אותה לאמר טוב שכתי בבית הזה

למה שמהו בבית הסוהר
לכד ולא המיתו כמשפט
כל בוגד ואדרכה שמהו
במקום אסירי המלך אלא
כדברי הספר הזה נוחל
ורוק :

הזה מלשמוע אל דבריך לפשוע באלהים ותאמר אליו אם לא תעשה את דברי אנקך את עיניך ואוסיף נחשתים ברגלך ואמסוך ביד אשר לא ידעת המול שלשום: ויען יוסף אותה ויאמר הנה אלהי כל הארץ יוכל להצילני מכל אשר תעשה לי כי הוא פוקח עורים ומתיר אסורים ושומר את כל הגרים אשר הם בארץ לא ידעו: ויהי כאשר לא יכלה זליכה לפתות את יוסף לשמוע אליה ותחדל ללכת אליו להסיתו ויוסף עודנו אסור בבית הסוהר: ויעקב אבי יוסף וכל אחיו אשר בארץ כנען עודם מתאבלים ובוכים על יוסף בימים ההם כי מאן יעקב להתנחם על יוסף בנו: ויהי יעקב צועק ובוכה ומתאבל על יוסף כל הימים: ויהי בעת ההיא בשנה ההיא שנת רדת יוסף מצרימה כאשר מכרו אורחו אחיו: וילך ראובן בן יעקב המנתה ויקח את אליוורם בת עזי הכנעני לו לאשה ויבא אליה: ותהר ותלד אליוורם אשת ראובן לו את חנוך ואת פלוא ואת חצרון ואת כרמי בנים ארבעה: ושמעון אחיו לקח את דינה אחותו לאשה ותלד לו ימואל וימין ואהר ויכין וצוחר בנים חמשה: ואחרי כן בא שמעון אל בונה הכנענית היא בונה אשר שבה שמעון מעיר שכם: ותהי בונה לפני דינה ותשרר אותה ויבא אליה שמעון ותלד לו את שאול: ויהודה הלך בערת ההיא אל עדולם ויט עד איש עדולמי ושמו אלה זה הוא הפך דברי ר"ל חירה: וירא שם יהודה בת איש כנעני ושמה ולפי דברי זה הספר נחל מלת הכנעני כי כן היתה: עלית ברת שוע ויקחה ויבא אליה: ותלד עלית ליהודה ער ואונן ושלה בנים שלשה: וילכו לוי ויששכר ארץ הקדם ויקחו להם משם את בנות יובב בן יקטן בן עבר לנשים: וליובב בן יקטן שתי בנות שם הגדולה עדינה ושם הקטנה ארידה: ויקח לוי את עדינה ויששכר לקח את ארידה ויביאום ארצה כנען בית אביהם: ותלד עדינה ללוי גרשון קהר ומררי בנים שלשה: וארידה ילדה לו ליששכר תולע ופוח ויוב ושמרון בנים

פרשת וישב

בנים ארבעה : ודן הלך ארץ מואב ויקח את אפללת בת חמורן המואבי לאשה ויביאה ארצה כנען : ותהי אפללת עקרה ימים רבים אין לה ולד : ויזכור אלהים את אפללת אשת דן אחרי כן ותהר ותלד בן ותקרא את שמו חושים : וילכו גר ונפתלי חרנה ויקחו משם את בנות אמורם בן עיץ בן נחור לנשים : ואלה שמות בנות אמורם שם הגדולה מרימית ושם הקטנה עוצירת : ויקח נפתלי את מרימית וגר לקח את עוצירת ויביאום ארצה כנען בית אביהם : ותלד מרימית לנפתלי יחצאל וגוני ויצר ושלם בנים ארבעה : ועוצירת ילדה לגר צפיון וחגי שוני ואצבון ערי ואורדי ואראלי בנים שבעה : וילך אשר ויקח את עדון בת אפלל בן הדר בן ישמעאל לאשה ויביאה ארצה כנען : ותמת עדון אשת אשר בימים ההם אין לה ולד : ויהי אחרי מות עדון וילך אשר אל עבר הנהר ויקח את הרורה בת אבימאל בן עבר בן שם לו לאשה : והנערה טובת מראה ובעלת שכל ותהי למלכיאל בן עילם בן שם לאשה : ותלד הרורה למלכיאל בת ויקרא את שמה סרח : וימת מלכיאל אחרי כן ותלך הרורה ותשב בית אביה : ויהי אחרי מות אשת אשר וילך ויקח את הרורה לאשה ויביאה ארצה כנען : ויבא גם סרח בתה עמה והיא בת שלש שנים ^{ה"ס מכאן תראה ח"ך לדק המתרגם כמ"ס ושם כת} ותגדל הנערה בבית יעקב : והנערה טובת ^{איתת אשר סרח :} מראה ותלך בדרכי בני יעקב בקדושה לא

חסרה דבר ויתן לה יי חכמה ושכל : ותהר הרורה אשת אשר ותלד לו את ימנה וישוה וישוי וכריעה בנים ארבעה : וחבולון הלך לו מדינה ויקח את מרושה בת מולר בן אבידע בן מדין לאשה ויביאה ארצה כנען : ותלד מרושה לחבולון סרד ואילון ויחלארל בנים שלשה : וישלח יעקב אל ארם בן צובא בן תרח ויקח את מחליא בת ארם ארל בנימין בנו ותבא ארצה כנען בית יעקב : ובנימין בן עשר שנים בקחתו את מחליא בת ארם לאשה : ותהר מחליא ותלד לבנימין בלע ובכר ואישבל גרא ונעמן בנים חמשה : ואחרי כן הלך בנימין ויקח את ערבת בת זמרן בן אברהם על אשתו לאשה והוא בן שמונה עשרה שנה : ותלד ערבת לבנימין אחי

אחי וראש מופים וחופים וארד בניס חמשה : ויהי בימים ההם וילך יהודה בית שם ויקח את תמר בת עילם בן שם לער בכורו לאשה : ויבא ער אל תמר אשתו ותהי לו ח'ה כזה כיח' למה דן אותה לאשה : ויהי בבואו אליה וישחית את זרעו חוצה וירע בעיני יי את מעשהו וימת אותו יי : ויהי אחרי מות ער בכור יהודה ויאמר יהודה אל אונן בא אל אשת אחיך ויבם אותה והקם זרע לאחייך וידע אונן את תמר לאשה ויבא אליה : ויעש אונן גם הוא

כמעשה אחיו וידע יי את מעשהו וימת גם אותו : ויהי כאשר מת אונן ויאמר יהודה אל תמר שבי בית אביך עד יגדל שלח בני יהודה לא חפץ עוד בתמר ליתנה לישלה כי אמר יהודה פן ימות גם הוא כאחיו : ותקם תמר ותלך ותשב בית אביה ותהי תמר בבית אביה ימים : ויהי לתקופת השנה ותמת עליה אשת יהודה וינחם יהודה על אשתו : ויהי אחרי מות ער'ית וילך יהודה ויעל עם רעהו חידה תמנת לגזו את צאנם : ותשמע תמר כי עלה יהודה תמנתה לגזו הצאן ושלח גדל ויהודה לא חפץ בה : ותקם תמר והסר את בגדי אלמנותה ותלבש עליה צעיף ותתעלף ותלך ותשב בפתח עינים אשר על דרך המנח : וירד יהודה ויראה ויקחה ויבא אליה ותהר דיו : ויהי בעת לדתה והנה תאומים בבטנה : ויקראו את שם הראשון פרץ ושם השני זרח בימים ההם : ויוסף בן יעקב עודנו אסור בבית הסוהר בארץ מצרים : בעת ההיא ושרי פרעה עומדים לפניו שר המשקים ושר האופים אשר למלך מצרים : ויקח שר המשקים את היין וישם לפני המלך לשותות וגם שר האופים שם את הלחם לפני המלך לאכול : וישת המלך מן היין ויאכל מן הלחם הוא וכל עבדיו ושריו אוכלי שלחן המלך : ויהי הם אוכלים ושותים ושר המשקים ושר האופים וישיבם עמהם : וימצאו שרי פרעה זכוכים רבים ביין אשר הביא שר המשקים וגם אבני נתר נמצאו בלחם שר האופים : וירא פרעה את המעשה אשר עשו לו שריו ויצו לייסרם ולתתם בבית הסוהר במשמר

פרישת וי"שב

במשמר ויעשו להם כן : בשנה העשירית למאסר יוסף באו עמו שר האופים ושר המשקים במשמר : ויפקוד שר הטבחים את יוסף לשרת את שרי פרעה ויהיו שם שרי פרעה במשמר שנה תמימה : ויהי מקץ השנה ויחלמו שניהם חלומות כלילה אחד במשמר אשר היו שם : ויהי בבקר ויבא אליהם יוסף לשרת אותם כמשפט וירא אותם והנה שניהם פניהם זועפים ורעים : וישאל אותם יוסף לאמר מדוע פניכם רעים וזועפים היום : ויאמרו אליו חלום חלמנו ופותר אין אותו : ויאמר אליהם יוסף ספרו נא לי את חלומותיכם והאלהים יענה את שלומכם כאשר תחפצו : ויספר שר המשקים את חלומו ליוסף ויאמר בחלומי ואראה והנה גפן גדולה לפני : ובגפן ההיא ראיתי שלשה שריגים ותמהר ותפרח ותעל נץ ויבשילו אשכולותיה ויהיו ענבים : ואקח את הענבים ואשחטם בכוס ואתן על כף פרעה וישת : ויאמר יוסף אליו שלשת השריגים אשר בגפן שלשת ימים הם : בעוד שלשת ימים יצוה המלך והוציאך מזה והשיבך על כנך והשקית את המלך יין כאשר היית משקהו בראשונה אך אמצא חן בעיניך אשר תזכרני אל המלך כאשר יטב לך ועשית עמדי חסד והוצאתני מן הסוהר הזה : כי גנוב גונבתי מארץ כנען ואמכר לעבד במקום הזה וגם אשר הוגד לכם על אשת אדוני שקר כי שמו אותי בכור הזה חנם : ויען שר המשקים את יוסף לאמר אם היטב ייטיב לי המלך כבתחילה כאשר פתרת לי כל אשר תחפוץ אעשה לך ואוציאך מן הבור הזה : וירא שר האופים כי פתר יוסף את חלום שר המשקים על נכון ויגש גם הוא ויספר את כל חלומו ליוסף : ויאמר אליו בחלומי ואראה והנה שלשה סלי חורי על ראשי : ואראה והנה בסר העליון מכל מאכר פרעה מעשה אופה והנה העוף אוכל אותם מעל ראשי : ויאמר אדוני יוסף שלשת הסלים אשר ראית שלשת ימים הם : בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך מעליך ותלה אותך על עץ ואכל העוף את בשרך מעליך כאשר ראית בחלומך : כימים ההם והמלכה הרה ללדרת ויהי ביום ההוא ותלד בן : למצרים יאמרו יולד בן בכור למלך וישמחו כל מצרים וכל שרי פרעה ועבדיו מאד : ויהי ביום

ביום השלישי ללדתו ויעש פרעה משתה לכל שריו ועבדיו חיל
ארץ צוען וארץ מצרים : ויבאו כל מצרים וכל עבדי פרעה לאכול
ורשתות עם המלך במשתה בנו ולשמוח בשמחת המלך : וכל שרי
המלך ועבדיו ששחים בערף ההיא כל שמונת הימים במשתה
וישמחו בכל כלי שיר ובתופים ובמחולות בבית המלך שמונה
ימים : ושר המשקים אשר פתר לו יוסף את חלומו שכח את יוסף
ולא זכר אותו אל המלך כאשר דבר לו : כי מאת יי היה הדבר

בעבור ענות את יוסף כי בטח באדם : וישב
יוסף אחרי כן בבית הסוהר שנתים ימים עד
מלאת לו שתים עשרה שנה : ויצחק בן
אברהם עורנו חי בימים ההם בארץ כנען
זקן מאד בן שמונים ומאת שנה : ועשו בנו
אחי יעקב היה בארץ אדום ויאחזו בה הוא
ובניו בתוך בני שעיר : וישמע עשו כי קרבו
ימי יצחק אביו למות ויבא הוא ובניו וביתו
ארצו כנען אל יצחק אביו : ויעקב ובניו יצאו מהמקום אשר
גרו שם בחברון ויבאו כלם אל אהל יצחק אביהם וימצאו את עשו
ואת בניו באהל : וישבו יעקב ובניו לפני יצחק אביהם ויעקב עורנו
מתאבל על יוסף בנו : ויאמר יצחק אל יעקב הגישה אלי את בניך
ואברכם ויגש יעקב את אחד עשר ילדיו לפני יצחק אביו : וישם
יצחק את ידיו על כל בני יעקב ויאחזו בהם ויחבקם וינשקם אחד
אחד : ויברכם יצחק ביום ההוא ויאמר אליהם יי אלהי אבותיכם
יברך אתכם וירבה זרעכם ככוכבי השמים לרוב : וגם את בני עשו
ברך יצחק לאמר ישימכם האלהים למורא ולפחד על כל רואיכם
וכל אויביכם : ויקרא יצחק אל יעקב ואל בניו ויבאו כלם וישבו
לפני יצחק : ויאמר יצחק אל יעקב יי אלהי כל הארץ דבר אדני
לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת לרשתה : אם ישמרו בניך את
חקותי וארתי דרכי והקימותי להם את השבועה אשר נשבעתי
לאברהם אביך : ועתה בני למד את בניך ואת בני בניך ליראה
את יי וללכת בדרכי הטובה אשר יטב בעיני יי אלהיך : כי אם

וסכיבו נטעה מאד :

פרשת וישב

שמור תשמרון את דרכי יי ואת חקותיו גם יי ישמור לכם את בריתו את אברהם והיטיב לכם ולזרעכם כל הימים : ויכל יצחק לצוות את יעקב ואת בניו ויגוע וימת ויאסף אל עמיו : ויפול יעקב ועשו על פני יצחק אביהם ויבכו ויצחק בן מאה ושמונים שנה במותו בארץ כנען בחברון : וישאו אותו בניו אל מערת המכפלה אשר קנה אברהם מאת בני חת לאחוזת קבר : וכל מלכי ארץ כנען הלכו עם יעקב ועשו לקבור את יצחק ויעשו כל מלכי כנען ליצחק כבוד גדול במותו : ובני יעקב ובני עשו הולכים יחפי רגל סביב המטה הלוך וקונן עד הנעתם אל קרית הארבע : ויקברו יעקב ועשו את יצחק אביהם במערת המכפלה אשר בקרית הארבע בחברון : ויקברוהו בכבוד גדול מאד כקבור את המלכים : ויספרו לו יעקב ובניו ועשו ובניו וכל מלכי כנען מספר גדול וכבר מאד ויברוהו ויתאבלו עליו ימים רבים : ויהי אחרי מות יצחק ויעזוב את כל מקנהו ואת קנינו ואת כל אשר לו לבניו : ויאמר עשו אל יעקב הבה נא אשר הניח אבינו אלינו ונחלקהו לשנים ואני אבחר ויאמר יעקב כן נעשה : ויקח יעקב את כל אשר הניח להם יצחק בארץ כנען את הבהמה ואת העושר ואת כל הרכוש ויחץ אותו יעקב לשנים לפני עשו ובניו : ויאמר אל עשו הנה כל אלה לפניך עתה בחר לך מהם את החצי אשר תקח לך : ויאמר יעקב אל עשו שמע נא אחי לאשר אדבר אליך לאמר : יי אלהי השמים והארץ דבר אל אבותינו אברהם ויצחק לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת לרשתה עד עולם : עתה הנה כל אשר עזב אבינו לפניך והנה כל הארץ לפניך בחר לך מהם את אשר תחפוץ : אם את כל הארץ תחפוץ קחנה לך ולבניך עד עולם ואני אקח את העושר הזה : ואם את העושר תחפוץ קחנו לך ואני אקח את הארץ הזאת לי ולבני לרשתה עד עולם : ושם היה נביות בן ישמעאל עם בניו בארץ וילך עשו ביום ההוא ויתיעץ עמו לאמר : כזה וכזה דבר אלי יעקב וכזאת וכזאת השיבני עתה עוצה עצתך ונשמענה : ויאמר אליו נביות מה הדבר הזה אשר ידבר יעקב אליך הנה כל בני כנען יושבים בארצם

לבטת

לבטח ויעקב יאמר יירשנה עם זרעו כל הימים : עתה רך לך ולקחת כל עושר איבך ועזבת את יעקב אחיך בארץ כאשר דבר : ויקם עשו וישב אל יעקב ויעש כד אשר יעץ עליו נביות בן ישמעאל : ויקם עשו את כל העושר אשר עזב יצחק את הנפש ואת הבהמה ואת המקנה ואת הרכוש ואת כל העושר ולא נתן ליעקב אחיו ממנה מאומה : ויעקב לקח את כל ארץ כנען מנחל מצרים ועד נהר פרת ויקחנה לאחוזת עולם ולבניו ולזרעו אחריו עד עולם : וגם מערת המכפלה אשר בחברון אשר קנה אברהם מאת עפרון לקח יעקב לאחוזת קבר לו ולזרעו עד עולם מאת עשו אחיו : ויכתוב יעקב את כל הדברים האלה בספר המקנה ויחתום ויעד עדים נאמנים על כל אלה : ואלה הדברים אשר כתב יעקב בספר לאמר : ארץ כנען וכל עריה החתיות והחיות והיבוסיות והאמוריות והפרזיות כד שבעת גווי הכנעני מנהר מצרים ועד נהר פרת : וכל עיר חברון קרית הארבע והמערה אשר בה : את הכל קנה יעקב מאת עשו אחיו במחיר לאחווה לו ולבניו ולנחלה לזרעו אחריו עד עולם : ויקח יעקב את ספר המקנה ואת החתום המצוה והחוקים ואת ספר הגלוי ויתנם בכלי חרש למען יעמדו ימים רבים ויתנם ביד בניו : ועשו לקח את כל אשר הניח אביו אחרי מותו מיד יעקב אחיו : ויקח את כל הרכוש מאדם ח"ה עיין מה שכתבתי בספר ועד בהמה מגמל ועד חמור משור ועד שה פל כתובת יוסף אשר לי חלק ח' פל פסוק ויקח עשו את נשיו מכסף ועד זהב אבנים טובות וברזל וכל וכו' כי רכושם רב וכו' כי לפי העושר אשר ליצחק בן אברהם : לא נותר דבר אשר לא לקח לו עשו מכל אשר הניח יצחק אחרי מותו : ויקח עשו את כל אלה וילך אל ארץ שעיר החורי הוא ובניו אל מקומם מפני יעקב אחיו ובניו : ויאחז עשו בתוך בני שעיר ולא שב עשו ארצה כנען מהיום ההוא והלאה : ותהי כל ח"ה דוק לפי זה ח"ה וישב עשו ארץ כנען לבני ישראל לנחלה עד עולם כהר שעיר ר"ל כי נתושב סס ולא הלך ארץ כנען כי כבר היה ועשו וכל בניו ירשו את הר שעיר : פל יעקב :

פדישת מקין

בימים ההם אחרי־מות יצחק ויצו יי ויקרא רעב על כל הארץ:
 בעת ההיא ופרעה מלך מצרים יושב על כסאו בארץ
 מצרים וישב במשכב הלילה ויחלום וירא פרעה בחלום
 והנה הוא עמד על שפת יאור מצרים הוא שיחור: ויהי בעמדו
 וירא והנה שבע פרות בריאות בשר וטובות עולות מן היאור:
 ותעלינה אחריהן שבע פרות אחרות דקות בשר ורעות מאד
 ותבלענה שבע הרעות את שבע הטובות ועודינה מראיהן רע
 כבתחלה: וייקץ ויישן ויחלום שנית וירא והנה שבע שבלים עולות
 בקנה אחד מלאות וטובות: ותצמחנה אחריהן שבע שבלים דקות
 ושרופות ברוח הקדים ותבלענה השבלים הרקות את המלאות
 וייקץ פרעה מחלום: ויהי בבקר ויזכור המלך את חלומותיו
 ותפעם רוחו מאד מחלומותיו: וימהר המלך וישלח ויקרא אל כל
 חרטומי מצרים והחכמים ויבאו ויעמדו לפני המלך: ויאמר אליהם
 המלך חלומות חלמתי ופותר אין להם: ויאמרו אל המלך ספר נא
 לעבדיך את חלומותיך ונשמע אותם: ויספר להם המלך חלומותיו
 ויענו ויאמרו כלם פה אחד אל המלך יחי המלך לעולם וזה פתרון
 חלומותיך: שבע פרות הטובות אשר ראית שבע בנות יולדו לך
 באחרית הימים: ושבע פרות הרעות העולות אחריהן ותבלען
 אותן ואתה רואה לאות כי הבנות אשר יולדו לך ימותו כלם בחיי
 המלך: ואשר ראית בחלום השנים שבע שבלים מלאות וטובות
 עולות בקנה אחד זה פתרונם שבע ערים תבנה לך בכל ארץ
 מצרים באחרית הימים: ואשר ראית שבע שבלים שרופות צומחות
 אחריהן ותבלען אותן ועיניך רואות לאות כי הערים אשר תבנה
 יחרבו כלנה באחרית הימים בחיי המלך: ויהי בדברם הדברים
 האלה והמלך לא הטא את אזניו אל דבריהם ולא שם לבו אליהם
 כי ידע המלך בחכמתו כי לא פתרו את החלומות על נכון: ויהי
 ככלותם לדבר לפני המלך ויען המלך אותם לאמר: מה הדבר
 הזה אשר דברתם אלי הלא כזב ושקר הוצאתם מפיהם אך ספרו
 נא את פתרון חלומותי על נכונה ולא תמותו: ויצו המלך אחרי כן
 וישלחו

וישלחו ויקראו עוד אל חכמים אחרים ויבאו ויעמדו לפני המלך :
 ויספר להם המלך חלומותיו וישיבהו כלם כפתרון הראשון : ויחר
 אף המלך ויקצוף מאד מזה ויאמר המלך אליהם הלא כזב תדברו
 ושקר תאמרו בדבריכם : ויצו המלך ויעבירו קול בכל ארץ מצרים
 לאמר : מטעם המלך וגדוליו כל איש חכם אישר יורע ומבין לפתור
 חלומות אשר לא יבא היום לפני המלך יומת : והיה האיש אשר יגיד
 למלך את פתרון חלומותיו על נכונה ינתן לו כל אשר ישאל מאת
 המלך : ויבאו כל חכמי ארץ מצרים לפני המלך וכל החרטומים
 וכל המכשפים אשר במצרים ובגושן וברעמסס ובתחפנחס ובצוען
 ובכל גבול מצרים : ויעמדו כלם לפני המלך וגם כל הפרתמים וכל
 השרים והמשרתים אשר למלך באו יחד מכל ערי מצרים וישבו
 כלם לפני המלך : ויספר המלך את חלומותיו לפני החכמים וכל
 השרים ויתמהו כל היושבים לפני המלך מן המראה : ויתחלקו
 כל החכמים אשר לפני המלך בפתרון חלומותיו לחלקים רבים :
 מהם פתרו אל המלך לאמר שבע פרורת הטובות שבעה מלכים
 הם אשר יעמדו על מצרים מזרע המלך : ושבע הפרות הרעות
 שבע שרים יעמדו עליהם באחרית הימים והשחיתום : ושבע
 השבלים הטובות הם שבעה שרים אויביהם בלתי חזקים במלחמות אדוני
 המלך : ומהם אשר פתרו אל המלך כדבר הזה דאמר : שבע
 פרות הטובות הם שבע ערי כל מצרים החזקים : ושבע הפרות
 הרעות הם שבעה גווי ארץ כנען אשר יבאו על שבעת ערי מצרים
 באחרית הימים והשחיתו אתהן : ואשר ראית את שבעת השבלים
 הטובות והרעות כחלום השני לאות כי תשוב עוד ממשלת מצרים
 להיות לזרעך כבתחלה : והיה במושלם וישבו כל אנשי ערי מצרימה
 על כל השבעה ערי כנען החזקים מהם והשחיתו אותם ושבה
 כל מלכות מצרים לזרעך : ומהם אשר אמר אל המלך זה פתרון
 חלומותיך : שבע פרות הטובות שבע מלכות הנה אשר תקח
 לנשים באחרית הימים : ושבע הפרות הרעות לאות כי ימותו
 הנשים ההמה כלנה בחיי המלך : ושבע השבלים הטובות והרעות

אשר

פרשת וישב

אשר ראית בחלום השני הם ארבעה עשר בניהם : והיה באחרית הימים ועמדו ונלחמו ביניהם ונגפו השבעה מהם את השבעה החזקים מהם : ומהם יאמרו אל המלך כדברים האלה לאמר : שבע הפרות הטובות שבעה בנים יורדו לך ויהרגום שבעת בני שריך באחרית הימים : ושבע השבלים הטובות אשר ראית בחלום השני הם השרים ההם אשר ילחמו כם שבעה שרים אחרים בלתי חזקים כמותם וישחיתו אותם באחרית הימים וינקמו מהם נקמת בן־בן ושבה המלוכה עוד לזרעך : וישמע המלך את כל דברי חכמי מצרים וכל פתרון חלומותיו ולא ישרו כלם בעיני המלך : וידע המלך בחכמתו כי לא דברו אליו נכונה בכל דבריהם יחד : כי מאת יי היתה זאת לסכל את דברי חכמי מצרים למען צאת יוסף מן בית האסורים ולמען גדלו במצרים : וירא המלך כי אין דובר אליו נכונה בכל החכמים והחרטומים אשר למצרים ויחר אף המלך מאד וחמתו בערה בו : ויצו המלך ויוציאו כל החכמים וכל החרטומים מלפניו ויצאו כלם בבשת וכלימה מלפני המלך : ויצו המלך ויעבירו קול במצרים אשר ימותו כל חכמים וכל החרטומים אשר במצרים לא יחיה מהם איש : ויקומו שרי הטבחים אשר למלך וישלפו כלם איש חרבו ויחלו להכות בחרטומי מצרים וחכמיה : והי אחרי כן ויבא מירוד שר המשקים אשר למלך וישתחו למלך וישב לפניו : ויאמר שר המשקים אל המלך יחי המלך לעולם ותגדל מלכותו בארץ : אתה קצפת על עבדך בימים ההם זה שנתים ימים ותתן אותי במשמר אותי ואת שר האופים : ושם היה אתנו בבור עבד עברי אשר לשר הטבחים יוסף שמו כי קצף עליו אדוניו ויתנהו שם בבית הסוהר וישרת אותנו שם : והי מימים בהיותנו במשמר ונחלמה חלומות בלילה אחד אני ושר האופים איש כפתרון חלומו חלמנו : ונבא ונגד לעבד ההוא בבקר ויפתר לנו את חלומותינו איש כהלוא פתר לנו על נכונה : והי כאשר פתר לנו כן היה הדבר לא נפל מכל דבריו ארצה : ועתה אדוני המלך אל תהרוג את אנשי מצרים חנם כי הנה העבד ההוא עודנו אסור בבית שר הטבחים אדוניו בבית הסוהר : אם על המלך

פרישת מקץ

טוב ישלח אליו ויבא לפניך והוא יודיעך את פתרון החלום אשר חלמת על נכונה : וישמע המלך דברי שר המשקים ויצו המלך לבלתי המית את חכמי מצרים : ויצו המלך את עבדיו להביא את יוסף לפניו ויאמר המלך אליהם לכו אליו ואל תבהלוהו פן יבהל ולא ידע לדבר נכונה : וילכו עבדי המלך אל יוסף ויריצוהו מן הבור ויגלחו לו עבדי המלך ויחלף את בגדי כלאו ויבא לפני המלך : והמלך יושב על כסא מלכותו בלבוש מלכות אפוד באפוד זהב : והפז אשר עליו נוצץ והברקת והאודם והנופך מתלפדים : וכל אבני התפארת אשר בראש המלך מתלהטים ויפלא יוסף מן המלך מאד : והכסא אשר יושב עליו המלך מצופה זהב וכסף עם אבני השוהם ולו שבעים מעלות : ויהי משפטם בכל ארץ מצרים כל איש אשר יבא לדבר אל המלך : והיה אם איש שר וחשוב בעיני המלך הוא ועלה אל המלך על הכסא עד המעלה האחרת ושלשים וירד המלך על מערת הששה ושלשים ודבר עמו : ואם מיתר העם הוא ועלה עד שלש המעלות וירד המלך ברביעית ודבר עמו : ויהי משפטם עוד כד איש אשר יבין לדבר בכל שבעים הלשונות ועלה שבעים מעלות ועלה עולה ודבר עד הגעתו לפני המלך : וכל איש אשר לא ישרים השבעים יעלה אל המעלות כמספר אשר ידע ויבין לדבר : ומשפט מצרים היה בימים ההם אשר לא ימלוך עליהם איש כי אם איש אשר ידע לדבר בשבעים לשון : ויהי כבוא יוסף לפני המלך וישתחו למלך ארצה ויעל עד שלש המעלות וישב במעלה השלישית : וירד המלך אליו וישב במעלה הרביעית וידבר עם יוסף : ויאמר המלך אל יוסף חלום חלומתי ופותר אין לפתור אותו על נכון : ואצוה היום ויבאו לפני כל חרטומי מצרים וכל חכמיה ואספר אליהם את חלומותי ואין פותר אותם לי על נכונה : ואחרי כן שמעתי עליך היום הזה כי חכם אתה אשר תשמע כל חלום לפתור אותו על נכון : ויען יוסף את פרעה לאמר יספרן פרעה את חלומי אשר חלם הלא לאלהים פתרונים : ויספר פרעה ליוסף את חלומותיו חלום הפרות וחלום השבלים ויכל המלך לדבר : ורוח אלהים לבשה את יוסף בעת ההיא

פרשת מקץ

ההיא לפני המלך וידע כל הדברים אשר יבאו על המלך מהיום
 ההוא והלאה : וידע את פתרון חלום המלך על נכונה וידבר לפני
 המלך : וימצא יוסף חן בעיני המלך ויטה המלך את אזניו ואת לבו
 וישמע את כל דברי יוסף : ויאמר יוסף אל פרעה אל יחשוב המלך
 כי שתי חלומות הן אך חלום אחד הוא : כי את אשר חפץ אלהי
 השמים לעשות בכל הארץ הראה את המלך בחלומי וזה פתרון
 חלומך על נכונה : שבע הפרות ושבע השבלים הטובות שבע
 שנים הנה ושבע הפרות ושבע השבלים הרעות שבע שנים הנה
 חלום אחד הוא : הנה שבע שנים באות שבע גדול בכל הארץ :
 ואחרי כן יבאו שבע שני רעב אחריהן רעב כבד מאד ונשכח
 כל השבע ההוא מן הארץ וכלה הרעב את יושבי כל הארץ
 חלום אחד חלום המלך : ועל השנות החלום אל המלך כי
 נכון הדבר מאד וממהר האלהים לעשותו : ועתה איעצך נא
 עצרה ומלט את נפשך ואת נפש יושבי הארץ מרעת הרעב :
 אשר תבקש בכל מלכותיך איש נבון וחכם מאד אשר ידע בכל
 דברי המלוכה ותשיתוהו לצאת ולבא על כל ארץ מצרים :
 ויפקד האיש ההוא אשר תשית על מצרים פקידים תחת ידו ויקבצו
 את כל אוכל השנים הטובות הבאות ויצברו בר וישימוהו באוצרות
 פקידים : ושמרו את האוכל ההוא לשבע שני הרעב וימצא לך
 ולאנשיך ולכל ארצך ולא תכרת אתה וכל ארצך ברעב : וגם כל
 יושבי ארצך יצוה ויקבצו איש איש מתבואת שדהו מכל אוכל
 שבע השנים הטובות ונתנו באוצרותיהם וימצא להם כימי הרעב
 וחיו בו : זה פתרון חלומך על נכונה וזאת העצה היעוצה למלט
 את נפשך ואת נפש כל עבדיך : ויען המלך ויאמר ליוסף מי יאמר
 ומי יודע כי דבריך נכונה : ויאמר יוסף אל המלך זה לך אות על
 כל דברי כי נכונים הם וכי עצתי טובה לך : הנה אשתך יושבת
 על המשבר ביום הזה וילדה לך בן ושמת בו : והיה כצאת הילד
 ממעי אמו ומת בנך בכורך אשר נולד לך זה שנתים ימים ונחמת
 בילד שיולד לך היום : ויכל יוסף לדבר את כל הדברים האלה
 אל המלך וישתחו למלך ויצא : והי כצאת יוסף מאת פני המלך
 ותבאן

פרשת מקץ

והבאן האותות האלה אשר דבר יוסף ל המלך ביום ההוא : ותלד המלכה בן ביום ההוא ויתבשר המלך בבנו וישמח : ויהי בצאת המבשר מאת פני המלך וימצאו עבדי המלך את בן המלך הנכור נופל ארצה מת : ותהי צעקה ומהומה בבית המלך וישמע המלך ויאמר מה המהומה והצעקה אשר שמעתי בבית : ויגידו למלך כי מת בנו בכוח אז ידע המלך כי כל דברי יוסף אשר דבר אליו נכונה : וינחם המלך אל בנו בלד היולד לו ביום ההוא כאשר דבר אליו יוסף : אחר הדברים האלה שלח המלך ויקבץ את כל שריו ועבדיו וכל הפחות והפרתמים אשר למלך ויבאו כלם לפני המלך : ויאמר אליהם המלך הנה ראיתם ושמעתם את כל דברי האיש העברי וכל האותות אשר אמר כי באו ולא נפל מכל דבריו אשר דבר ארצה : ידעתי כי גם פתרון החלום אשר פתר נכונה הוא ובא יבא ועתה עוצו נא עצה ודעו מה רועשו ואיך תמלט הארץ מהרעב : בקשו נא וראו הנמצא כזה אשר חכמה ודעת בלבו ואפקידהו בארץ : כי אתם שמעתם את העצה אשר יעץ האיש העברי על זאת למלט בה את הארץ מהרעב : ואני ידעתי כי לא תמלט הארץ מהרעב כי אם בעצת האיש עברי אשר יעץ אותי : ויענו בלש את המלך ויאמרו טובה העצה אשר יעץ העברי על זה : ועתה ארדנו המלך הנה כל ארצך בידך את אשר ייטב בעיניך עשה : את אשר תחפץ ואשר תרע בחכמתך אשר הוא חכם למלט את הארץ בחכמתו הוא אשר יפקיד המלך תחת ידו על הארץ : ויאמר המלך אל כל השרים אני אמרתי אחרי אשר הודי עאלהים את האיש העברי את כל אשר דבר אין נכון וחכם כמוהו בכל הארץ : אם טוב בעיניכם אשיתו על הארץ כי הוא אשר ימלט את הארץ בכל חכמתו : ויענו כל השרים את המלך ויאמרו והלא כתוב בדת

פרשת מקץ

מצרים ולא יעבור אשר לא ימלוך איש במצרים ולא משנה למלך
 כי אם היודע בכל לשון בני האדם : ועתה אדוני המלך הנה האיש
 העברי הזה לא ידבר כי אם לשון עברית ואיך יהיה עלינו למשנה
 איש אשר לא ידע גם את לשוננו : אך שלח נא אליו ויבא לפניך
 ונס נא אותו בכל דבר וכאשר תראה עשה : ויאמר המלך להעשות
 כן למחר וטוב הדבר אשר דברתם ויצאו כל השרים מלפני המלך
 ביום ההוא : ויהי בלילה ההוא וישלח " מלאך אחד ממלאכיו
 המשרתים לפניו ויבא ארץ מצרים אל יוסף : ויעמוד מלאך " על
 יוסף והנה יוסף שוכב במשכב הלילה בבית אדוניו כבור כי השיבהו
 אדוניו אל הבור מפני אשתו : ויעירהו המלאך משנתו ויקם יוסף
 ויעמוד על רגליו והנה מלאך " עומד לנגדו : וידבר מלאך " את
 יוסף וילמדהו כל לשון האדם בלילה ההוא ויקרא את שמו יהוסף :
 וילך מלאך " מאתו ויוסף שב וישכב במשכבו ויתמה יוסף על
 המראה אשר ראה : ויהי בבקר וישלח המלך אל שריו ועבדיו
 ויבאו כלם וישבו לפני המלך : ויצו המלך להביא את יוסף וילכו
 עבדי המלך ויביאו את יוסף לפני פרעה ויצו המלך ויעל יוסף על
 מעלות הכסא וידבר יוסף אל המלך בכל הלשונות : ויעל יוסף עלה
 ודבר אל המלך עד הגעתו לפני המלך במעלת השבעים וישב
 לפני המלך : וישמח המלך על יוסף מאד וכל השרים אשר למלך
 שמחו מאד עם המלך בשמעם את כל דברי יוסף : ויטב הדבר
 בעיני המלך והשרים להפקיד את יוסף למשנה למלך על כל ארץ
 מצרים : וידבר המלך אל יוסף לאמר אתה יעצת לי עצה להפקיד
 בכל ארץ מצרים איש חכם למלט בחכמתו את הארץ מהרעב :
 ועתה אחרי הודיע אותך אליהם את כל
 זאת ואת כל הדברים אשר דברת אין חכם
 ונבון כמותך בכל הארץ : ולא יקרא שמך עוד
 יוסף כי אם צפנת פענח יהיה שמך אתה
 רהיה לי למשנה ועל פיך יהיו כל דברי
 מלכותי ועל דבריך יצאו ויבאו עמי : גם
 מתחת ידך יקחו עבדי ושרי את חוקם אשר
 ינה

ה"ס גם אפשר שאומרו זאת כל
 השרים אשר דברת ר"ל כי דבר
 בכל הלשונות וה"ס אומר אחרי
 הודיע אליהם אותך את כל זאת
 ר"ל כל הענייני ה"ס הן הפתרון
 הן העצה הן האות הן הפל' לשון
 כי ה"ס שלח מלאכו להודיעם
 לו ולכן אין נכון וחכם כמותך
 כי מלכך כי אין מי שמעך לו
 תלמידיו ואין עצה ואין מופת
 נס

יֵצֵתָן לָהֶם מִדֵּי חֹדֶשׁ בַּחֲדָשׁוֹ וְלֹךְ יִשְׁתַּחֲוּ כָל־גִּם סֵף לִשְׁוֹן כָּל־לֹא הָיָה כָּל־אֲנָשֵׁי הָאָרֶץ רַק בִּכְסֵּא אִשָּׁר לִי אֲגִדֹּל מִמֶּךָ : מִלְּרִים מִי שִׁירָע כָּל־לֹא אֲפִילוּ וְיִסֵּר הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבְעָתוֹ מֵעַל יָדוֹ וְיִתֵּן אוֹתָהּ עַל־סֵף כְּמוֹךְ כָּל־הָאָרֶץ :

יד יוסף : וילבש המלך את יוסף לבוש מלכות ויתן עטרת זהב על ראשו וישם רביד הזהב על צוארו : ויצו המלך את עבדיו וירכיבו את יוסף במרכבת השנית אשר למלך וההולכת מורל מרכבת המלך : וירכיבוהו על סוס עצום וגדול מאד מסוכי המלך ויוליכוהו ברחוב כל ארץ מצרים : ויצו המלך ויצאו עם יוסף כל המישחקים במצלצלים ובכנורות וכל כלי זמר : ואלף תופים ואלף מחולות ואלף גס הלכו אחריו : וחמשת אלפי איש בחרבותיהם שוכות בידהם מתלהטים וילכו הלוך ושחק לפני יוסף : ועשרים אלף איש מגדולי המלך אזורים באזור עור מצופה זהב הולכים לימין יוסף ועשרים אלף לשמאלו : וכל הנשים והנערות עלו על הגגות ותצבנה ברחובות משחקות ושמחות ביוסף ותראינה בתאר יוסף וביופיו : וכל אנשי המלך הולכים לפניו ולאחריו ומקטרים בכל הדרך בלבונה ובקדה ובכל הריח הטוב ומפזרים בכל הדרך מר ואהלות לפני יוסף : ועשרים איש קוראים לפניו בכל הארץ בקול גדול הלוך וקרוא כדברים האלה : הראיתם את האיש הזה אשר בחר בו המלך למשנה וכל דברי המלוכה על פיו יהיו : ואשר ימרה את פיו ואשר לא ישתחוה לו ארצה יומרת כי מרד במלך ובמשנהו : וככלות הקוראים לדבר והשתחוה כל מצרים ליוסף ארצה ויאמרו יחי המלך גם יחי המשנה : וכל יושבי מצרים ישתחוה כלם על הדרך הלוך וקרוא הקוראים וישתחוות ושמחים בכד תוף ומחור ונבל לפני יוסף : וישא יוסף את עיניו אל השמים מעל הסוס ויקרא ויאמר ברוך מקים מעפר דל מאשפות ירים אביון : יי צבאות אשרי אדם בטח כך : ויעבור יוסף עם עבדיו פרעה וכל שריו בכל ארץ מצרים ויראוהו את כל ארץ מצרים ואת כל אוצרות המלך וישב יוסף ויבא לפני פרעה ביום ההוא : ויתן המלך ליוסף אחוזה בארץ מצרים אחוזה שדות וכרמים : ויתן המלך ליוסף שלשת אלפים ככרי כסף ואלף ככרי זהב ואכני שוהם וכרולח ומתנורת רבות

פרשת בקק

רבות : ויהי ממחרת ויצא המלך לכל מצרים להביא אל יוסף מנחות
ומהנות וכל אשר ימרה את פי המלך יומת : ויעשו במה גדולה
ברחוב העיר ויפרשו שם בגדים והיה כל המביא אל יוסף דבר
יתן אל הבמה ההיא : וישליכו כל מצרים על הבמה ההיא איש נוס
זהב אחד ואיש קשישה אחת וטבעות ועגולים וכל כלי מעשה
זהב וזכסף ואבני שזזהם ונדולח נתנו על הבמה ההיא איש אשר
נמצא בידו נתן : ויקח יוסף את כל אלה וישם באוצרותיו : וכל
השרים והפרתמים אשר למלך מגדלים את יוסף ויתנו לו גם הם
מתנות רבות בדאותם כי בחר בו המלך למשנה : וישלח המלך
אל פוטיפרע בן אחירם כהן און ויקח את אסנת בתו הקטנה ויתן
אותה אל יוסף לאשה : והנערה טובת מראה מאד בתורה ואיש
לא ידעה ויקח יוסף אותה לו לאשה : ויאמר המלך אל יוסף אני
פרעה ובלעדיך לא ידים איש את ידו ואת רגלו לצאת ולבוא על
עמי בכל ארץ מצרים : ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה
ויצא יוסף מלפני המלך ויהי למשנה המלך במצרים : ויתן המלך
ליוסף מאה עבדים לשרתו בביתו וגם יוסף שלח וקנה עבדים
רבים ויהיו בבית יוסף : אז בנה לו יוסף בירת גדול מאד כבתי
המלכים לפני חצר בית המלך : ויעש בבית היכל גדול נחמד
למראה מאד וטוב דמושכו שלש שנים עשה יוסף את כל ביתו :
ויעש לו יוסף כסא נחמד מאד מזהב וזכסף לרוב וירצפתו באבני
שהם וברדלח : ויעש בו תבנית ברזל ארץ מצרים ותבנית יאור
מצרים ומשקה את כל ארץ מצרים : וישב יוסף לבטח בביתו על
כסאו אשר עשה לו ויוסף יי ליוסף חכמה על חכמתו : וכל יושבי
מצרים ועבדי פרעה ושריו אהבו את יוסף מאד כי מאת יי היה
הדבר הזה ליוסף : ויהי יי את יוסף ויגדל מאד הולך וגדל ויהי
שומעו בכל הארץ : ויהי ליוסף חיל עושה מלחמה ויצאי צבא
לגדוד מספר ארבעת אלפים ויש מאות איש עושי מלחמה בכח
חיל לעזור למלך וליוסף על האויב : לבד משרי המלך ועבדיו
ויושבי מצרים אין מספר להם : ויתן יוסף לגבוריו ולכל צבאו
מגנים ורמחים וכובעים ושריונות ואבני קלעים : בעת ההיא באו

בני

פרשת מקץ

בני תרשיש על כל בני ישמעאל וילחמו בם וזישכו בני תרשיש את
 ישמעאל ימים רבים : ובני ישמעאל היו מתי מספר בימים ההם
 ולא יכלו על כל בני תרשיש ויצר להם מאד : וישלחו כל זקני
 ישמעאל ספר אל מלך מצרים לאמר : שלח נא לעבדיך שרים
 וצבא לעזור אותנו ונלחמה בבני תרשיש כי כלונו מאד זה ימים
 רבים : וישלח פרעה את יוסף ואת הגבורים ואת הצבא אשר אתו
 וגבורים מבית המלך : וילכו ארץ החוילה אל בני ישמעאל לעזור
 אותם להלחם בבני תרשיש : וילחמו בני ישמעאל את בני תרשיש
 ויך יוסף את התרשישים וילכוד את כל ארצם וישבו בה מבני
 ישמעאל עד היום הזה : ויהי כאשר נלכדה ארץ תרשיש ויברחו
 כל התרשישים ויבואו בגבול בני יון אחיהם : ויוסף וכל הגבורים
 וכל הצבא אשר לו שבו מצרימה לא נפקד מהם איש : ויהי
 לתקופת השנה בשנה השנית למלוך יוסף על מצרים ויתן יי שובע
 גדול בכל הארץ שבע שנים כאשר דבר יוסף : כי ברך יי את כל
 תבואות הארץ בימים ההם שבע שנים ויאכלו וישבעו מאד : ויפקד
 יוסף פקידים בעת ההיא תחת ידו ויקבצו את כל אוכל השנים
 הטובות ויצברו בר שנה שנה וישימוהו באוצרות יוסף : והיה ככל
 עת אשר יקבצו את האוכל וצוה יוסף והביאו את הכר בשבילים
 והביא עמו עפר שדהו לבלתי יפסיד : ויעש יוסף כדבר הזה שנה :
 ויצבור בר כחול הים הרבה מאד כי אין מספר לאוצרותיו כי לא
 יכלו לספור מרוב : וגם יושבי מצרים אספו אוכל באוצרותיהם
 הרבה מאד מכל אוכל שבע השנים הטובות אך לא עשו לו כאשר
 עשה יוסף : ויהי כל האוכל אשר אספו יוסף וכל מצרים בשבע
 שני השבע לפקדון לארץ באוצרות לשבע שני הרעב למחית כל
 הארץ : וימלאו כל יושבי מצרים איש אוצרו ואיש מטמונו בר
 למחיתם ברעב : ויתן יוסף את כל האוכל אשר אסף בכל ערי
 מצרים : ויסתום את כל האוצרות וישם שומרים עליהם : ואסנת
 בת פוטיפרע אשת יוסף ילדה לו שני בנים את מנשה ואת אפרים :
 ויוסף בן שלשים וארבע שנים בלדת אותם : ויגדלו הנערים וילכו
 בדרכי יי ובמוסרו לא סרו מן הדרך אשר למדם אביהם ימין
 ושמאל

פרשת מקץ

דשמאל : ויהי יי את הנערים ויגדלו ויבינו וישכילו בכל חנמה
 וככל דברי המלוכה : וכל שרי המלך וגדולי יושבי מצרים מנשאים
 את הנערים ויגדלו בקרב בני המלך : והכלינה שבע שני השבע
 אשר היו בכל הארץ : ותבאן אחריהם שבע שני הרעב כאשר
 אמר יוסף ויהי רעב בכל הארץ : ויראו כל מצרים כי החל הרעב
 להיות בארץ מצרים : ויפתחו כל מצרים את כל אוצרות הבר
 אשר להם כי חזק עליהם הרעב : וימצאו את כל האוכל אשר
 באוצרותיהם מלא סס ועש ולא יצליח לאכול : ויחזק הרעב בכל
 הארץ ויבאו כל יושבי מצרים ויצעקו לפני פרעה כי כבד עליהם
 הרעב : ויאמרו אל פרעה תנה לעבדיך אוכל ולמה נמות לעיניך
 ברעב גם אנחנו גם טפנו : ויען אותם פרעה לאמר ולמה תצעקו
 אלי והלא כל שבע שני השבע צוה יוסף לצבור בר לשני הרעב
 ולמה לא שמעתם בקולו : ויענו המצרים את המלך חי נפשך אדוני
 כי כל אשר דבר יוסף כן עשו עבדיך : כי גם עבדיך אספו כל
 אוכל שדותיהם בשני השבע ונתנוהו באוצרות עד היום הזה :
 ויחזק הרעב על עבדיך ונפתחה את אוצרותינו והנה כל אוכלינו
 מלא עש וסס ולא יצליח לאכול : ויהי כשמוע המלך את כל אשר
 קרה ליושבי מצרים ויירא מאד המלך מפני הרעב ויבהל מאד
 ויען המלך את אנשי מצרים לאמר אחרי אשר קרה לכם את כל
 אלה לכו אל יוסף אשר יאמר אליכם תעשו לא תמרו את פיו :
 וילכו כל מצרים ויבאו אל יוסף ויאמרו אליו תנה לנו אוכל ולמה
 נמות ברעב נגדך : כי אנחנו אספנו את תבואותינו בשבע השנים
 כאשר ראית ונשם אותם באוצר וכוה וכוה קרה לנו : ויהי כשמוע
 יוסף את כל דברי מצרים ואת אשר קרה להם ויפתח יוסף את
 כל אוצרות האוכל אשר לו וישבור למצרים : והרעב היה על פני
 כל הארץ ויהי רעב בכל הארצות ובארץ מצרים היה אוכל לשבור :
 וכל יושבי מצרים באו אל יוסף לשבור אוכל כי חזק עליהם הרעב
 וכל אוכלם הופסד וישבור יוסף לכל מצרים יום יום : וישמעו כל
 יושבי ארץ כנען ופלשתים ועבר הירדן ובני קדם וכל ערי כד
 הארץ הקרובים והרחוקים כי יש שבר במצרים ויבאו כלם מצרימה
 לשבור

לשבור בר כי חזק עליהם הרעב : ויפתח יוסף את אוצרות האוכל
 וישם עליהם פקידים ויעמדו וישברו לכל הבאים יום יום : וידע
 יוסף כי גם אחיו יבאו מצרימה לשבור אוכל כי חזק הרעב על
 כל הארץ : ויצו יוסף את כל אנשיו ויעבירו קול בכל מצרים
 לאמר : מטעם המלך והמשנה וגדוליהם איש איש אשר יחפץ
 לשבור בר במצרים אל ישלח עבדיו אל מצרים לשבור כי אם
 בניו : וגם כל איש מצרי או כנעני אשר יבא מכל הארצות לשבור
 בר במצרים והלך ומכרו בכל הארץ יומת כי לא ישבור כל איש
 כי אם מחיית ביתו : וגם כל איש אשר ינהג שתים או שלש
 בהמות יומת כי לא ינהג אדם כי אם בהמתו : וישם יוסף שומרים
 בשערי מצרים ויצום לאמר : כל איש אשר יבא לשבור אוכל אל
 תתנורו לבא עד כותבו שמו ושם אבי ושם אביו : ואשר
 תכתבו בכל יום ושלחתם את שמותם אלי בערב וידעתי את
 שמותם : ויפקד יוסף פקידים בכל מצרים ויצום לעשות את כל
 הדברים האלה : ויוסף עשה את כל הדברים האלה וכל החוקים
 למען אשר ידע בבוא אחיו מצרימה לשבור אוכל : ובכל יום ויום
 יעבירו אנשי יוסף קול במצרים בכל הדברים האלה והחוקים
 אשר צוה יוסף : וישמעו כל יושבי ארץ מזרח ומערב וכל הארץ
 את כל החוקים וכל הדברים אשר שם יוסף במצרים : ויבאו כל
 יושבי קצות הארץ וישברו בר במצרים יום יום וילכו לדרכם : וכל
 שוערי מצרים עושים את כל אשר צוה יוסף ויהי כל הבא מצרימה
 לשבור אוכל וכתבו השוערים את שמותם ואת שמות אבותם
 והביאו לפני יוסף בערב יום יום : וישמע יעקב אחרי כן כי יש
 שבר במצרים ויקרא אל בניו ולכת מצרימה לשבור בר כי חזק
 גם עליהם הרעב : ויקרא יעקב אל בניו לאמר : הנה שמעתי
 כי יש שבר במצרים וכל הארץ הולכים שמה לשבור : ועתה למה
 הראו את נפשכם שבעים לפני כל הארץ רדו גם אתם מצרימה
 ושברו לנו מעט אוכל בתוך הבאים ונחיה ולא נמות : וישמעו בני
 יעקב בקול אביהם ויקומו לרדת מצרימה לשבור אוכל בתוך
 הבאים : ויצו אותם יעקב אביהם לאמר כבואכם העירה אל תבאו

פרשת מקץ

יחד בישער אחד מפני יושבי הארץ : ויצאו בני יעקב וילכו מצרימה ויעשו בני יעקב ככל אשר צום אביהם : ואת בנימין לא שלח יעקב כי יקראו פן יקראו בסון בדרך כאחיו וילכו סבני יעקב עשרה : ויהי בלכת עשרת בני יעקב בדרך וינחמו על יוסף בכל אשר עשו לו : ויאמרו איש אל אחיו לאמר ידענו כי יוסף אחינו ירד למצרים ועתה נבקשהו כשנלך שם : ויהיה אם מצאנוהו ולקחנוהו מאדוניו בפדיון ואם אין בחזקה ומהנו עליו : וישמעו בני יעקב לדבר הזה ויתחזקו בלבם על יוסף להצילו מיד אדוניו וילכו בני יעקב מצרימה : ויהי בקרבם מצרימה ויתפרדו איש מעל אחיו ויבאו בעשר שערי מצרימה : והשוערים כתבו את שמותם ביום ההוא ויבאו אל יוסף בערב : ויקרא יוסף את השמות מיד שוערי העיר וימצא את אחיו באו מעשר שערי העיר : ויצו יוסף בעת ההיא ויעבירו קול בכל מצרים לאמר : לכם כל שומרי האוצרות סגרו כל אוצרות הבר ולא תשאירו פתוח כי אם אחד לשבור ממנו כל הבאים : ויעשו כל פקדי יוסף כן בעת ההיא ויסתמו כל האוצרות ולא הותירו כי אם אחד פתוח : ויתן יוסף את שמות אחיו כתובים לאשר על האוצר הפתוח ויאמר אליו כל אשר יבא אליך לשבור בר תשאל את שמו ויהי בכוא אליך השמות האלה ותפשתם ושלחתם אלי ויעש כן : ובני יעקב כאשר באו אל רחוק העיר ויתקבצו יחד בתוך העיר לבקש את יוסף טרם ישברו להם אוכל : וילכו להם אל חומות הזונות ויבקשו את יוסף בחומות הזונות שלשת ימים : כי אמרו כי יוסף בחומות הזונות יבא כי יוסף יפה תאר ויפה מראה מאד : ויבקשו בני יעקב בחומות ההם שלשת ימים ולא מצאו : והאיש אשר על האוצר הפתוח בקש את השמות ההם אשר נתן לו יוסף ולא מצא : וישלח אל יוסף לאמר זה שלשת ימים לא באו אלי האנשים ההם אשר נתת לי שמותם : וישלח יוסף עבדים לבקש את האנשים בכל מצרים להביאם לפני זקף : וילכו עבדי יוסף ויבקשו במצרים ולא מצאו וילכו גושנה ואין וילכו עיר רעמסס ולא מצאו : ויבאו אל יוסף ויאמרו בקשנו בכל הארץ עד עיר רעמסס ולא מצאנו : ויוסף עוד יוסף וישלח ששה עשר עבדים לבקש

לבקש את אחיו וילכו ויתפזרו בארבע פנות העיר : וילכו ארבעה עבדים בית הזונות וימצאו את עשרת האנשים שמה מבקשים את אחיהם : ויקחום ארבעת האנשים ההם ויביאום לפני יוסף ויבואו בני יעקב ביתה יוסף וישתחוו לו אפים ארצה : ויוסף יושב בהיכלו על כסאו מלובש בבגדי בוך וארגמן ובראשו עטרת זהב גדולה וכל הגבורים יושבים סביביו : ויראו בני יעקב את יוסף ויפלא בעיניהם מאד תוארו וטוב יופיו והדר פניו וישתחוו לו עוד אפים ארצה : וירא יוסף את אחיו ויכירם והם לא הכירוהו כי גדל יוסף מאד בעיניהם על כן לא הכירו אותו : וידבר יוסף אליהם לאמר מאין באתם ויענו כלם ויאמרו מארץ כנען באו עבדיך לשבור אוכל כי חזק הרעב בכל הארץ : וישמעו עבדיך כי יש שבר במצרים ויבאו עבדיך בתוך הבאים לשבור בר למחייתנו : ויען יוסף אותם לאמר ואם באתם לשבור אוכל כאשר אמרתם למה תבואו בעשר שערי העיר אין זה כי אם לחפור את כל הארץ באתם : ויענו כלם יחד את יוסף ויאמרו לא אדוני כנים אנחנו לא היו עבדיך מרגלים כי לשבור אוכל באנו : כי כל עבדיך אחים בני איש אחד בארץ כנען : ויצוה עלינו אבינו לאמר בבאתם העירה אל תבואו יחד בשער אחד מפני יושבי הארץ : ויען אותם יוסף עוד ויאמר הוא הדבר אשר דברתי אליכם לחפור את כל הארץ באתם : על כן באתם כלכם בעשר שערי העיר לראות את ערות הארץ : הלא כל בא לשבור ישבור והולך לדרכו ואתם שלשת ימים היום לכם בארץ ומה תעשו בחומות הזונות אשר הייתם שם זה שלשת ימים הלא כי מרגלים יעשו כאלה : ויאמרו אל יוסף חלילה לאדוני מדבר הדבר הזה כי אנחנו שנים עשר אחים בני יעקב אבינו בארץ כנען בן יצחק בן אברהם העברי : והנה הקטן את אבינו היום בארץ כנען והאחד איננו כי נאמר מאתנו : ונאמר אולי בארץ הזאת הוא ונבקש בכל מצרים ונבוא גם בכתי הזונות לבקש אותו שם : ויאמר אליהם יוסף והלא בקשתם אותו בכל הארץ עד לא נשאר לכם כי אם מצרים לבקש אותו כה : וגם מה אשר יעשה אחיכם בכתי הזונות אף

פרישת מקץ

אם הוא במצרים והלא אמרתם כי מבני יצחק בן אברהם אתם ומה יעשו בני יעקב בבתי הזונות : ויאמרו אליו כי שמענו אשר גנבוהו הישמעאלים מאתנו ויוגר לנו כי מכרו אותו מצרימה : ועבדך אחינו יפה תאר ומראה מאד ונאמר איננו כי אם בבתי הזונות על כן הלכו שם עבדיך לבקשו ולפרדותו : ויען אותם יוסף עוד לאמר הלא שקר תאמרו וכזב תדברו בנפשכם לאמר בני אברהם אתם חי פרעה כי מרגלים אתם על כן באתם בבתי הזונות לבלתי דעת איש בכם : ויאמרו לו עוד לא אדוני כי הלוך הלכו כל עבדיך שם לבקש את אחינו ולפרדותו כאשר דברנו אל אדוני : ויאמר אליהם יוסף והנה אם מצאתם אותו ובקש מכם אדוניו מחיר רב התתנוהו בו ויאמרו נתן : ויאמרו אליהם ואם לא יחפוץ אדוניו לתתו במחיר רב מה תעשו להם עליו : ויענוהו לאמר ואם לא יתנוהו והרגנו אותו ולקחנו את אחינו והלכנו : ויאמר אליהם יוסף הוא הדבר אשר דברתי אליכם מרגלים אתם כי להרוג את יושבי הארץ באתם : כי שמענו אשר שנים מאחיכם הכו את כל יושבי שכם בארץ כנען בעבור אחותיכם ותבואו לעשות גם במצרים על אחיכם כדבר הזה : אך בזאת ארע כי כנים אתם אם תשלחו מכם אחד לקחת את אחיכם הקטן מאת אביכם ולהביאו אלי הנה : והיה בעשותכם הדבר הזה ואדעה כי כנים אתם : ויקרא יוסף אל שבעים גבורים מגבוריו ויאמר אליהם קחו את האנשים האלה והבאתם אותם אל משמר : ויקחו הגבורים את עשרת האנשים ויחזיקו בם ויתנום במשמר ויהיו במשמר שלשת ימים : ויהי ביום השלישי ויוציאם יוסף מהמשמר ויאמר אליהם זאת עשו לכם אם כנים אתם וחיייתם : אחיכם אחד יאסר במשמר ואתם לכו והביאו שבר בתיכם ארצה כנען : ולקחתם את אחיכם הקטן והבאתם אלי הנה ואדעה כי כנים אתם כאשר תעשו הדבר הזה : ויצא יוסף מעליהם ויבא החדרה ויכך בכי גדול כי נכמרו רחמיו אליהם : וירחץ פניו ויצא אליהם ויקח מאתם את שמעון ויאמר לאסרו : ולא אבה שמעון לעשות כן כי היה גבור חיל מאד ולא יכול יוסף לאסרו : ויקרא יוסף אל גבוריו

גבוריו ויבאו לפניו שבעים איש גבורי חיל וחרבותם שלופות בידם ויבהלו כל בני יעקב מהם : ויאמר אליהם יוסף תפשו את האיש הזה ואסרתם אותו בבית הסוהר עד בא אחיו אליו : וימהרו גבורי יוסף ויחזיקו כלם בשמעון לאסור אורחו : ויצעק עליהם שמעון צעקה גדולה מאד ומרה ותשמע הצעקה למרחוק : ויבהלו כל גבורי יוסף מקול הצעקה ויפלו על פניהם וייראו מאד ויגוסו להם : וגם כל האנשים אשר היו את יוסף נסו כי יראו מאד לנפשותם וישאר אך יוסף ומנשה בנו שם : וירא מנשה בן יוסף את גבורת שמעון ויחר אפו מאד : ויקם מנשה בן יוסף ויגש אל שמעון ויכה מנשה את שמעון באגרופו מכה רבה בערפו וינח שמעון מחמתו : ויאחו מנשה בשמעון ויחזק בו ויאסור אותו וידתהו אל בית הכלא ויתמהו כל בני יעקב ממעשה הנער : ויאמר שמעון אל אחיו איש מבם אל יאמר כי מכת מצרי זאת אין זאת כי אם מכת בית אבי : ויצו יוסף אחרי כן ויקרא לאשר על האוצר למלאת את כליהם בר כאשר יוכלון שאת ולתת איש כספו בשקו ולתת להם צדה לדרך ויעש להם כן : ויצו אותם יוסף לאמר דשמו לכם פן המרו את פי ולא תביאו את אחיכם כאשר דברתי לכם : והיה כאשר תביאו את אחיכם אלי הנה וידעתי כי כנים אתם ואת הארץ תסחרו : והשיבותי לכם את אחיכם ושבתם לשלום אל אביכם : ויענו כלם ויאמרו כאשר דבר אדוני כן נעשה וישתחוו לו ארצה : וישאו איש שכרו על חמורו ויצאו ללכת ארצה כנען אל אביהם : ויבאו אל המלון ויפתח לוי את שקו לתת מספוא לחמורו וירא והנה כספו במשקלו עודנו באמתחתו : ויירא האיש מאד ויאמר אל אחיו הושב כספי והנה הוא באמתחתי וייראו האנשים מאד ויאמרו מה זאת עשה אלהים לנו : ויאמרו כלם ואיה חסדי יי את אבותינו את אברהם יצחק ויעקב אבינו כי נתננו יי היום ביד מלך מצרים להתעולל עלינו : ויאמר אליהם יהודה הלא אשמים אנחנו וחטאים לפני יי אלהינו במוכרנו את אחינו בשרנו ולמה רמזתם איה חסדי יי את אבותינו : ויאמר אליהם ראובן הלא אמור אמרתי אליכם אל תחטאו בילד ורא שמעתם

פרשת מקץ

שמעתם לי : כי דמו דרש אלהים ממנו ואיך תאמרו איה חסדי יי את אבותינו ואתם חטאתם לו : וילינו במקום שהוא וישכימו בבקר וישאו את שברם על חמוריהם וינהגו אותם וילכו ויבואו ארצה כנען בית אביהם : ויצא יעקב וביטו לקראת

בניו וירא יעקב והנה אין שמעון אחיהם אתם : ויאמר יעקב אל בניו איפה שמעון אחיכם אשר לא ראיתיו אתכם ויגידו לו בניו את כל הקורות אותם במצרים : ויבאו בתיהם ויפתחו איש את שקו ויראו והנה איש צרור כספו בשקו ויראו מאד מזה המה ואביהם : ויאמר אליהם יעקב מה זאת עשיתם לי שלוח שלחתי אליכם את יוסף אחיכם לדרוש את שדומכם ותאמרו לי חיה רעה אכלתהו : וילך שמעון אתכם לשבור אוכל ותאמרו מלך מצרים אסר אותו

בכלא : ואת בנימין תאמרו לקחת להמית גם אותו והורדתם את שיבתי ביגון שאולדה על בנימין ויוסף אחיו : עתה רא ירד בני אתכם כי אחיו מת והוא לבדו נשאר וקרהו אסון בדרך אשר תלכו בה כאשר קרה לאחיו : ויאמר ראובן אל אביו את שני בני המית אם לא אביא לפניך את בנך והצגתיו לפניך : ויאמר יעקב אל בניו שבו לכם ואל תרדו מצרימה כי לא ירד בני אתכם מצרימה ולא ימות כאחיו : ויאמר אליהם יהודה חדלו נא לכם ממנו עד כלות לו את השבר והוא יאמר הורידו את אחיכם כי ימצא את נפשו ברעב ואת נפש ביתו : והרעב היה כבד בכל הארץ בימים ההם וכל אנשי הארץ הולכים ובאים מצרים לשבור אוכל כי חזק עליהם הרעב מאד : וישבו בני יעקב בארץ כנען ימים ושני חדשים עד כלות להם את השבר : והי כאשר כדו לאכול את השבר ותרעב נפשם מאד כל בית יעקב : ויבאו ילדי בני יעקב יחד ויגשו אל יעקב ויסובב ואותו כלם ויאמרו לו תנה לנו לחם ולמה נמות כלנו ברעב נגדך : וישמע יעקב את דברי ילדי

ילדי בניו ויבך בכי גדול ויכמרו רחמיו אליהם : ויקרא יעקב אל
 בניו ויבאו כלם וישבו לפניו : ויאמר אליהם יעקב הלא ראיתם כי
 בניכם בוכים עלי היום תנה לנו לחם ואין : עתה שובו שברו לנו
 מעט אוכל : ויען יהודה ויאמר אל אביו אם ישך משלח את אחינו
 אמתנו נרדה ונשברה לך אוכל : ואם אינך משרחו לא נרד יען
 כי מדרך מצרים העד העיד עלינו לא חרואו פני בלתי אחיכם
 אתכם : כי מלך מצרים מלך אדיר וחזק הוא והיה אם הלכנו אליו
 בלתי אחינו ומתנו כלנו : הלא ידעת אם לא שמעת כי המדרך
 ההוא גבור וחכם מאד ואין כמוהו בכל הארץ : הנה ראינו את
 כל מלכי הארץ ולא ראינו כמדך ההוא מלך מצרים : הלא אין
 גדול כאבימלך מלך פלשתים מכל מלכי הארץ ומלך מצרים גדול
 ועצום ממנו ולא יהיה לו אבימלך כאחד שריו : לו ראית אבי
 את היכלו ואת כסאו ואת כל עבדיו העומדים לפניו : לו ראית
 המלך ההוא בשבתו על כסאו ביופיו ובתוארו מלוכש בבגדי
 מלכות ועטרת זהב גדולה על ראשו : לו ראית ההוד וההדר אשר
 נתן לו אלהים כי אין כמוהו בכל הארץ : לו ראית אבי החכמה
 והתבונה והדעת אשר נתן אלהים בלבו : הראית את קולו הנעים
 בדברו אלינו : לא ידענו אבי מי הוריעו את שמותינו ואת כל
 אשר קרה לנו וישאל גם עליך לאמר העור אביכם חי השלום לו :
 לו ראית את כל דברי מלכות מצרים על פיו יצא ועל פיו יבוא
 ואין שואל בפרעה ארונו : לו ראית את פחדו ואת אימתו על כל
 מצרים : וגם אנחנו בצאתנו מלפניו ונאמר רעשות למצרים
 ביתר ערי האמורי ויחר אפנו מאד על כל דבריו אשר דבר לתהנו
 מרגלים : והיה בבואנו עוד לפניו ונפלה אימתו עלינו יחד ואין איש
 יוכל לדבר אליו דבר קטון או גדול : ועתה אבינו שלח נא את
 הנער אתנו ונרדה ונשברה לך אוכל למחייתנו ולא נמות ברעב :
 ויאמר יעקב למה הרעותם לי להגיד למלך כי יש לכם אח מר
 הדבר אשר עשיתם : ויאמר יהודה אל יעקב אביו תנה הנער בידי
 ונקומה ונרדה מצרימה ונשברה אוכל ונבוא : והיה בכואנו ואין
 הנער אתנו וחטאתי לך כל הימים : הראית את כל ילדינו הקטנים
 בוכים

פרשת מקץ

בֹּכִים עָלֶיךָ בָּרַעַב וְאֵין לָאֵל יָדִיךָ עֵתָּה יִכְמְרוּ נָא רַחֲמֶיךָ עֲלֵיהֶם וְשַׁלַּח אֶת אֲחֵינוּ אֲתָנוּ וְהִלְכְנוּ : וְאִיהָ חֹסֵד " אֶת אֲבוֹתֵינוּ אֲתָךְ אִשָּׁר תֵּאֱמַר כִּי מֶלֶךְ מִצְרַיִם יָקַח אֶת בְּנֶךָ : חַי " לוֹ אֲמוֹת עָלָיו עַד הַבִּיאוֹתָיו וְהַצַּגְתּוֹ לַפָּנֶיךָ : אֵךְ הִתְפַּלֵּל נָא בְּעַדְנוּ אֵל " אֱלֹהֵינוּ וַיַּעֲשֶׂה אֲתָנוּ חֹסֵד לְתַתְּנוּ לָחֵן וּלְחֹסֵד לַפָּנֶיךָ מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְאֲנִשׁוּ : כִּי לֹולִי הִתְמַהֲמַהֲנוּ כִּי עֵתָּה שָׁבְנוּ זֶה פַעֲמִים אֵלֶיךָ עִם בְּנֶיךָ : וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֵל בְּנָיו בְּ" אֱלֹהֵי אֲבֹתָם אִשָּׁר יִצִּיל אֶתְכֶם וְנָתַן אֲתָכֶם לָחֵן בְּעֵינֵי מֶלֶךְ מִצְרַיִם וּבְעֵינֵי כָל אֲנִשׁוּ : וְעֵתָּה קוּמוּ וּלְכוּ אֵל הָאִישׁ וְקַחוּ לוֹ בִּידְכֶם מִנְחָה מִן הַנִּמְצָא בָּאָרֶץ הַזֹּאת וְהַבִּיאוּ לַפָּנֶיךָ : וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לַפָּנֶיךָ וְשַׁלַּח לָכֶם אֶת בְּנִימִין וְאֶת שְׁמַעוֹן אֲחֵיכֶם : וַיִּקְוֹמוּ כָל הָאֲנָשִׁים וַיִּקְחוּ אֶת בְּנִימִין אֲחֵיהֶם וּמִנְחָה גְדוֹלָה מִזְמֶרֶת אֶרֶץ כְּנַעַן לָקְחוּ בִידָם וְגַם מִשְׁנֶה כֶּסֶף לָקְחוּ : וַיֵּצֵא יַעֲקֹב אֶת בְּנָיו מֵאֵד עַל בְּנִימִין הַשְּׂמֶרֶת בּוֹ בְּדֶרֶךְ אִשָּׁר תִּלְכוּ בָּהּ וְאֵד תִּתְּפָרְדוּ מֵעַמּוֹ גַּם בְּדֶרֶךְ גַּם בְּמִצְרַיִם : וַיִּקֶּם יַעֲקֹב מֵאֵת בְּנָיו וַיִּפְרוֹשׁ כַּפּוֹ וַיִּתְּפַלֵּל אֵל " בְּעַד בְּנָיו לֵאמֹר : " אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְאֱלֹהֵי הָאָרֶץ זָכוֹר לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ אֶת בְּרִיתְךָ אוֹתוֹ וּזְכוֹר לִיצְחָק אֲבִי וְעֵשָׂה חֹסֵד עִם בְּנֵי וְאֵל תִּתֵּן בִּיד מֶלֶךְ מִצְרַיִם : עֲשֵׂה נָא אֱלֹהֵי לְמַעַן רַחֲמֶיךָ וּפְדֵה אֶת כָּל בְּנֵי וְהַצִּילֵם מִיַּד מִצְרַיִם וַיִּשְׁלַחוּ לָהֶם אֶת שְׁנֵי אֲחֵיהֶם : וְגַם כָּל נָשִׁי בְנֵי יַעֲקֹב וַיִּלְדֵיהֶם נִשְׂאוּ כָלֶם אֶת עֵינֵיהֶם הַשְּׁמִימָה וַיִּכְבוּ כָלֶם אֵל " וַיִּצְעֲקוּ לְהַצִּיל אֶת אֲבוֹתָם מִכַּף מֶלֶךְ מִצְרַיִם : וַיִּכְתּוֹב יַעֲקֹב סֵפֶר אֵל מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּתְּנָה בִּיד יְהוּדָה וּבִיד בְּנָיו אֵד מֶלֶךְ מִצְרַיִם לֵאמֹר : מֵאֵת עַבְדְּךָ יַעֲקֹב בֶּן יִצְחָק בֶּן אֲבִרָהָם הָעַבְרִי נִשְׂאֵה אֱלֹהִים אֵל הַמֶּלֶךְ הָאֲדִיר וְהַחֲכָם צַפּוֹנָה פַעֲנָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם שְׁלוֹם : יָדוּעַ יִהְיֶה לְאֲדוֹנִי מֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי חֹזֶק עַדִּינוּ הָרַעַב בָּאָרֶץ כְּנַעַן וְשַׁלַּחְתִּי אֵלֶיךָ בְּנֵי לְשֹׁבוֹר לָנוּ מֵעַט אוֹכֵל מֵאֲתָךְ לְמַחֲיִיתָנוּ : כִּי אֲנִי סִכְבוֹנִי בִשְׁבַעִים נֶפֶשׁ בְּנֵי וְאֲנִי זָקֵן מֵאֵד אֵינִי רוֹאֶה בְּעֵינִי כִּי כִבְדוּ מִזֶּקֶן מֵאֵד : וְגַם בּוֹכָה בְּכָל יוֹם תָּמִיד עַל בְּנֵי יוֹסֵף אִשָּׁר נִאֲבַד מִלִּפְנֵי וְאִצּוּוֹה אֶת בְּנֵי אִשָּׁר לֹא יָבוֹאוּ יַחַד בִּשְׁעָרֵי הָעִיר כִּבּוֹאֵם מִצְרִימָה מִפְּנֵי יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ : וְגַם כִּי צוִּיתִים לְהִתְחַלֵּךְ בְּמִצְרַיִם וּלְבַקֵּשׁ אֶת בְּנֵי יוֹסֵף אוֹלִי יִמְצְאוּהוּ שְׁמָה וַיַּעֲשׂוּ

ויעשו כן : וחתנם אתה כמרגלים את הארץ : הלא שמענו עליך כי אתה חכם ונבון מאד הלא תראה את פניהם איך יהיו מרגלים : עם כי שמענו אשר פתרת אתה את חלום פרעה ותודיעהו ברעב הזה : טרם יבוא ותדבר אליו נכונה ואיך לא תדע בחכמתך את בני המרגלים הם אם לא : ועתה אדוני המלך הנה שלחתי לפניך את בנימיין בני כאשר דברת אל בני אחלה נא את פניך אשר תשים עיניך עליו עד השיבותיו אלי בשלום עם אחיו : והלא ידעת אם לא שמעת את אשר עשה אלהינו לפרעה בקחתו את שרה אמי ואשר עשה לאבימלך מלך פלשתים עליה : וגם את אשר עשה אברהם אבינו לתשעה מלכי עילם אשר המית את כלם במתי מספר אנשים אשר היו אתו : וגם את אשר עשו שמעון ולוי שני בני לשמנה ערי האמורי אשר החריבו אתהן בעבור דינה אחותם : ואף בעבור בנימיין אחיהם אשר התנחמו בו על יוסף אחיו מה יעשו עליו בראותם כי תגבר יד אחד העם עליהם בעבורו : הלא ידעת מלך מצרים כי נבורת אלהינו אתנו וגם שומע אלהינו את תפילתנו תמיד כי לא יעזבנו כל הימים : חי יי כי בהגיד בני אלי את מעשיך אתם לו קראתי אל יי עליך כי אז נאכדרת עם אנשיך טרם בא בנימיין בני רפניך : אך אמרתי כי שמעון בני בכיתך אולי טובה תעשה אתו על כן לא עשיתי לך הדבר הזה : ועתה הנה בני בנימיין בא אליך עם בני השמר לך בו ושים עיניך עליו וישים אלהינו את עיניו עליך בכל מלכותך : ועתה הנה הגדתי לך את אשר עם לבבי והנה בני באים אליך עם אחיהם ראה נא בעדם את פני כל הארץ ושלחתם עם אחיהם לשלום : ויתן יעקב את הספר אל בניו ביד יהודה להתה למלך מצרים : ויקומו בני יעקב ויקחו את בנימיין ואת כל המנחה וילכו ויבאו מצרימה ויעמדו לפני יוסף : וירא יוסף אתם את בנימיין אחיו ויתן יוסף אליהם שלום ויבואו האנשים ההם בירתה יוסף : ויצו יוסף את אשר על ביתו לטבוח להם טבח לאכול ויעש להם כן : והיו בצהרים וישלח יוסף אל האנשים לבוא לפניו עם בנימיין : ויגידו האנשים אל האיש אשר על בית יוסף

פרשת מקץ

יוסף את דבר הכסף המושב באמתחותיהם ויאמר להם שלום לכם אל תיראו ויוצא אליהם את שמעון אחיהם : ויאמר שמעון אל אחיו טובה רבה עשה אתי אדוני מצרים גם לא אסרני כאשר ראיתם בעיניכם : כי בצאתכם מהעיר הוציא אותי ויעש אתי טובה בכירתו : ויקח יהודה את בנימין בידו ויבואו לפני יוסף וישתחוו לו אפים ארצה : ויתנו האנשים את המנחה אל יוסף וישבו כלם לפניו : ויאמר אליהם יוסף השלום לכם השלום לבניכם השלום לאביכם הזקן ויאמרו שלום : ויקח יהודה את הספר אשר שלח יעקב ויתגדלו ביד יוסף : ויקרא יוסף את הספר ויכר את מכתב אביו ויבקש לבכות ולא יוכל להתאפק וילך החדרה ויבך בכי גדול ויצא : וישא עיניו וירא את בנימין אחיו ויאמר הוזה אחיכם אשר אמרתם אלי ויגש בנימין לפני יוסף ויתן יוסף ידו על ראשו ויאמר לו אלהים יחנך בני : ויהי כראות יוסף את אחיו בן אמו ויבקש לבכות שנית ויבא החדרה ויבך שמה וירחץ פניו ויצא ויתאפק ויאמר שימו ל"חם : ויהי ביד יוסף גביע אשר ישתה בו והוא מכסף רצוף באבני שהם וכדולח טוב מאד : ויך יוסף בגביע ההוא לעיני אחיו בשבתם לאכול אתו : ויאמר יוסף אל האנשים ידעתי בגביע הזה כי ראובן הבכור : ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבולון בני אם אחת שבו לכם לאכול כאשר יולדתם : ויושב גם את האחרים כתולדותם : ויאמר ידעתי כי אחיכם הקטן הזה אין לו אח ואני כמוהו אין לי אח ישב נא אתי לאכול : ויעל בנימין לפני יוסף וישב על הכסא ויראו האנשים את מעשה יוסף ויתמהו על ככה : ויאכלו וישתו האנשים עם יוסף בעת ההיא ויתן להם מתנות ומנות בעת ההיא : ויוסף ויתן יוסף לבנימין מנה אחת ויראו מנשה ואפרים את מעשה אביהם ויתנו לו גם הם את מנותיהם וגם אסנת נתנה לו מנה אחת ותהיין ביד בנימין חמש מנות : ויוצא להם יוסף יין לשתות ולא אבו לשתות ויאמרו מיום אשר נאבד יוסף אחינו מאתנו לא שתינו יין ולא אכלנו אוכל טוב : וישבע להם יוסף ויפצר בם מאד וישתו וישכרו עמו ביום ההוא : ויהי אחרי כן ויפן יוסף אל בנימין אחיו לדבר אתו ובנימין עורנו

עודנו יושב על הכסא לפני יוסף : ויאמר אליו יוסף הילדת היש
 כך בנים : ויאמר בנימין יש לעבדך עשרה בנים : ואלה שמותם
 בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי וראש מפים וחפים וארד :
 ואקרא את שמותם על כל אשר קרה ליוסף אחי אשר לא
 ראיתיו : ויצו יוסף ויביאו לפניו את משטר הככבים אשר לו אשר
 בו יודע יוסף את כל העתים : ויאמר יוסף אל בנימין שמעתי כי
 העברים יודעים בכל חכמה התוכל לדעת מאומה בזה ויאמר
 בנימין גם עבדך ידע בכל חכמה כאשר הורני אבי : ויאמר יוסף
 אל בנימין הבט נא בזה הכלי והבן איפה הוא אחיך יוסף במצרים
 אשר אמרתם למצרים ירד : ויקח בנימין את הכלי ההוא את
 משטר כוכבי השמים ויתחכם ויבט בו לדעת איפה אחיו : ויחלק
 בנימין את כל ארץ מצרים לארבעה חלקים וימצא את יוסף אחיו
 כי הוא היושב לפניו על הכסא ויתמה בנימין מאד : וירא יוסף את
 בנימין כי תמה מאד ויאמר אל בנימין מה ראית ועל מה תתמה :
 ויאמר בנימין אל יוסף רואה אני בזה כי יוסף אחי יושב אתי פה
 על הכסא : ויאמר אליו יוסף אני הוא יוסף אחיך אך אל תגלה
 את הדבר הזה אל אחיך : הנני שולח אותך עמם וילכו וצוירתי
 להשיב אתכם העירה ולקחתך מאתם : והיה אם יתנו את נפשם
 והלחמו עליך אז ידעתי כי נחמו על אשר עשו לי ונודעתי אליהם :
 ואם עזבוך ולקחתי אותך וישבת אתי ושלחתי אותם וילכו להם
 ולא אודע אליהם : בעת ההיא צוה יוסף את פקידו למלאת את
 כליהם אוכל ולשים את כסף איש בשקו ולתת את הגביע בשק
 בנימין ולתת להם צרה לדרך ויעש להם כן : ויהי ממחרת
 וישכימו האנשים בבקר וישאו את שכרם על חמוריהם ויצאו להם
 עם בנימין ללכת ארצה כנען עם שמעון אחיהם : הם יצאו
 ממצרים לא הרחיקו ויוסף צוה לאשר על ביתו לאמר קום רדוף
 אחרי האנשים טרם ירחיקו ממצרים ואמרת אליהם למה גנבתם
 את גביע אדוני : ויקם פקיד יוסף וירדפם וישיגם וידבר אליהם
 את כל דברי יוסף : ויהי בשמעם את הדבר הזה ויחר אפם מאד
 ויאמרו כל הנמצא אתו את גביע אדוניך יומת וגם אנחנו נהיה

פרשת מקץ

לעבדים : וימיהו ויורידו איש את שקו מער חמורו ויחפשו באמתחותיהם וימצא הנביע באמתחת בנימין : ויקרעו כלם את שמלותיהם וישונו העירה ויכו את בנימין בדרך הלך והכות אותו עד בואם העירה ויעמדו לפני יוסף : ויחר אף יהודה ויאמר חי יי כי לא השיבנו האיש הזה כי אם להחריב את מצרים היום : ויבאו האנשים ביתה יוסף וימצאו את יוסף יושב על כסאו וכל גבוריו עומדים עליו מימינו ומשמאלו : ויאמר אליהם יוסף מה המעשה הזה אשר עשיתם כי לקחתם את גביע הכסף אשר לי ותלכו לכם : אך ידעתי כי בעבור דעת בו איפה אחיכם בכל הארץ לקחתם את הגביע אשר לי : ויאמר יהודה מה נאמר לאדוני מה נדבר ומה נצטרק האלהים מצא את עון עבדיך היום על כן עשה לנו הדבר הזה היום : ויקם יוסף ויחזק בבנימין ויקחו מאת אחיו בחזקה ויבא הביתה וינעל את הדלת בפניהם : ויצו יוסף לאשר על ביתו ויצא ויאמר אליהם כה אמר המלך לנו לשלום א אביכם הגה לקחתי את האיש אשר נמצא גביעי בידו : ויהי בראות יהודה את מעשה יוסף אתם :

פרשת ויגש

ויגש אליו יהודה וישבור את הדלת ויבא עם אחיו לפני יוסף : ויאמר יהודה אל יוסף אל יחר בעיני אדוני ידבר נא עבדך דבר לפניך ויאמר לו יוסף דבר : וידבר יהודה לפני יוסף ואחיו עומדים לפניו שם : ויאמר יהודה אל יוסף הלא נתחלה כאשר באנו אל אדוני לשבור אוכל ותשם אותנו כמרגלים את הארץ ונביא לפניך את בנימין אחינו ועורך מתעולל עלינו היום : ועתה ישמע נא המלך את דברי וישלח נא את אחינו וילך לו אותנו אל אביו פן תאבד את נפשך ואת נפש כל יושבי מצרים היום הזה : הלא ידעת את אשר עשו שני אחי שמעון ולוי אל עיר שכם ואל שבער ערי האמורי בעבור דינה אחותנו .

ח"ה כזה מוכן הכתוב על נכון דקשה כי יהודה עדיין היה מדבר עמו ומאלי ויגש אליו דקדקו עוד כי למה יחריב אפו עליו ומה עשה וכספר כתובת יוסף אחר לי פירשתי ג' פי רשעים נכונים חולס לפי זה אחי ספיר כי להיות כי יוסף הניחו ויבא הביתה עם בנימין שלקחו בחזקה לכן אמר על נכון ויגש אליו כי מקום היה בנימין ולביות כי שבר הדלת לכ"ה אל יחר אפך בעבדך ר"ל כל המעשה ההוא אשר עשה דוק :

אחותינו ואף מה יעשו בעבור בנימין אחיהם: ואני בכחי חזק וגדול
 משניהם היום הזה עליך ועל כל ארצך אם לא תאכה לשלוח את
 אחינו: הלא שמעת אשר עשה אלהינו אשר בחר בנו לפרעה
 בעבור שרה אמנו אשר לקחה מעם אבינו: אשר הכה אותו ואת
 ביתו בנגעים גדולים אשר עוד כל מצרים מספרים את הפליאה
 הזאת איש אל רעהו עד היום הזה: כן יעשה לך אלהינו על בנימין
 אשר לקחת מאביו היום ועל הרעות אשר אתה מתגולל עלינו
 בארצך היום: כי יזכור אלהינו את בריתו עם אברהם אבינו
 והביא עליך רעה בעבור אשר דאגת את נפש אבינו היום: ועתה
 שמע נא את דברי אשר דברתי אליך היום ושלח את אחינו וילך
 לו פן תומת אתה וארצך בחרב כי לו תוכלו כלכם עלי: ויען יוסף
 את יהודה לאמר למה הרחבת את פיך בכל הדברים האלה
 ותתפאר עלינו לאמר יש אתך גבורה: חי פרעה לו צויתי עליכם
 את כל גבורי להלחם אתכם הלא תטבע ברוקם אתה ואחיך אלה:
 ויאמר יהודה אל יוסף הלא לך ולאנשיך לירוא מפני חי"י כי אם
 שלפתי את חרבי לא השיבותיה ריקם: עד אם הרגתי היום הזה
 את כל מצרים ואחל ממך ואכלה בפרעה אדוניך: ויען יוסף ויאמר
 אליו הלא לא לבדך היא הגבורה גם אנכי גבור וחזק ממך: הלא
 אם הוצאת את חרבך אשיב אותה אל צוארך וצואר כל אחיך
 אלה: ויאמר אליו יהודה הלא אם פתוח אפתח את פי היום עליך
 כי עתה בלעתיד ותכחד מן הארץ ותאבד היום ממלכותך: ויען
 יוסף הלא אם תפתח את פיך יש אתי כח וגבורה לסתום פיך
 באבן גדולה עד כי לא תוכל לדבר דבר: ראה כמה אבנים יש
 לפנינו הלא אוכל לקחת אבן ושמתי בפך ואשבר מתלעותיך:
 ויאמר יהודה עד האלהים בינינו כי לא בקשנו מלחמותיך מאז
 ועד עתה אך תנה לנו את אחינו והלכנו מאתך: ויען יוסף ויאמר
 חי פרעה כי אם יבאו כל מלכי כנען עמכם יחד לא לקחתם אותו
 מידי: עתה לכו לכם לדרככם אל אביכם ואחיכם יהיה לי עבד
 כי גנב את בית המלך: ויאמר יהודה מה לך ולשם מלך הלא
 המלך יוציא מביתו את כל הארץ כסף וזהב הרבה מאד אם באתה

אם

פרשת ויגש

אם באבירה : ואתה עודך מדבר על גביעך אשר נתת אתה
 באמתחת אחינו ותאמר כי גנב אורזו מארץ : חלילה חלילה
 לבנימין אחינו ולזרע אברהם מעשות הדבר הזה לגנוב מאתך או
 מזולתך אם ממך או שר או מכל האדם : ועתה דום לך מהדבר
 הזה פן ישמעו דבריך כל הארץ לאמר על כסף מעט נלחם מך
 מצרים עם אנשים ויתגולל עליהם ויקח את אחיהם לעבד : ויען
 יוסף ויאמר קחו לכם את הגביע הזה ולכו מעלי ועזבו את אחיכם
 לעבד כי משפט הגנב להיותו עבד : ויאמר יהודה למה לא תבוש
 בדברך לעזוב את אחינו ולקחת את גביעך : והלא אם התן לנו
 כגביעך אלף פעמים לא נעזוב את אחינו על כסף הגמצא ביד
 כל האדם ולו נמור עריו : ויען יוסף ויאמר ולמה עזבתם את
 אחיכם ותמכרו אותו בעשרים כסף עד היום הזה ולמה לא תעשו
 כן גם לאחיכם זה : ויאמר יהודה יי עד ביני וביניך כי לא חפצנו
 במלחמתך עתה תנה את אחינו והלכנו מאתך בלא מלחמה : ויען
 יוסף ויאמר האסף האספו את כל מלכי הארץ לא יוכלו להם
 לקחת את אחיכם מידי : ויאמר יהודה מה נאמר לאבינו בראותו
 כי אין אחינו בא אתנו וראג עליו : ויען יוסף ויאמר זה הדבר אשר
 תדברו אל אביכם לאמר הלך החבל אחר הדלי : ויאמר יהודה
 הלא מלך אתה ולמה תדבר כדברים האלה לשפוט משפט שקר
 או למלך אשר יהיה כמוך : ויען יוסף ויאמר אין משפט שקר
 בדבר אשר דברתם בעבור אחיכם יוסף : כי מכרתם אותו כלכם
 למדינים בעשרים כסף ותכחשו כלכם אל אביכם ותאמרו לו חיה
 רעה אכלתהו טורף טורף יוסף : ויאמר יהודה הנה אש שכם
 גבערה בלבי עתה אשרוף אתכם וארץ כל ארצכם באש : ויען
 יוסף ויאמר הלא אש תמר כלתך אשר הרגה את בניך מכבה
 את אש שכם : ויאמר יהודה חי יי כי אם הסירותי מבשרי שער
 אחד עד מלאתי בדמה את כל מצרים : ויען יוסף ויאמר
 כן משפטכם לעשות כאשר עשיתם לאחיכם אשר מכרתם :
 ותטבילו את כתונתו בדם ותביאו אותה אל אביכם בעבור
 יאמר חיה רעה אכלתהו והנה דמו בכתנתו : וישמע יהודה את
 הדבר

הדבר הזה ויחד אפו מאד וחמתו בערה בו : ותהי לפניו במקום
ההוא אבן אחת משקלה כארבע מאות שקל ויחר אף יהודה ויקח
את האבן בידו האחרת ויזרקנה השמימה ויקבלה בידו השנייה
השמאלית : ויתן אותה אחרי כן תחת רגליו וידק אותה בחמת
כחו ותהי האבן לעפר מכח יהודה : וירא יוסף את מעשה יהודה
ויירא מאד אך צוה אל מנשה בנו ויעשגם הוא באבן אחרת כמעשה
יהודה : ויאמר יהודה אל אחיו אל יאמר מכם כי האיש הזה מצרי
הוא כי אם כמשפחת אבינו הוא בעשותו הדבר הזה : ויאמר יוסף
הלא לכם לבדכם נתנה הגבורה כי גם אנחנו גבורים ולמה תתפארו
עלינו כלכם : ויאמר יהודה אל יוסף שלח נא את אחינו ואל תחריב
את ארצך היום הזה : ויען יוסף ויאמר אליהם לכו אמרו אל אביכם
חיה רעה אכלתהו כאשר אמרתם על יוסף אחיכם : ויפן יהודה אל
נפתלי אחיו ויאמר אליו מהר לך נא וספור את שווקי כל מצרים
ובוא והגד לי : ויאמר אליו שמעון אל נא יהיה לך הדבר הזה
לטורח עתה אלך אני ההרה ונשאתי אבן אחרת נדולה מההר
ושמתיה על כל מצרים כלה והמתי את כל אשר בה : ויוסף שמע
את כל הדברים אשר דברו אחיו לפניו והם לא ידעו כי שומע
יוסף כי אמרו כי לא ידע לדבר עברית : ויירא יוסף מאד מדברי
אחיו פן יחריבו את מצרים ויצו את מנשה בנו לאמר : לך נא מהר
והזעק לי את כל יושבי מצרים וכל הגבורים יחד ויבואו אלי עתה
בסוסים וברגלי ובכל כלי זמר וילך מנשה ויעש כן : ונפתלי הלך
כאשר צוהו יהודה כי נפתלי קר ברגליו מאד כאחת הצבאים
הקלים והלך על שבלי הזרע ולא ישברו תחתיו : וילך ויספור את
כל שווקי מצרים וימצא בהם שנים עשר ויבא מהרה ויגד אל
יהודה : ויאמר יהודה אל אחיו מהרו לכם ושימו איש חרבו על
יריכו ונבואה על מצרים ונכה את כלם ולא תשאירו מהם שריד :
ויאמר יהודה הנני אחריב את שלשה שווקים בכחי ואתם כלכם
יחריב כל איש מכם שוק אחד : ויהי בדבר יהודה את הדבר הזה
והנה יושבי מצרים כר הגבורים באו כלם נגדם בכל כלי זמר
ובזעקות רבות : ויהי כל מספרם חמש מאות איש רוכבי סוסים
ועשרת

פרישת ויגש

ועשרת אלפים רגלי וארבע מאות גבורים אשר יוכלו להלחם בלא חרב וכלא חנית כי אם בידיהם ובגבורתם: ויבואו כל הגרודים האלה ברעש גדול ובצעקות ויסובבו כלם את בני יעקב ויבהלום ותבקע האדמה מקול צעקתם: ויהי כראות בני יעקב את הגרודים האלה וייראו מאד לנפשם ויוסף עשה כן למען הפחיד את בני יעקב להחרישם מעליו: וירא יהודה את מקצת אחיו נבהלים ויאמר אליהם למה תתראו וחסד אלהינו אתנו: וירא יהודה את כל אנשי מצרים סובבים אותם בצוות יוסף להפחידם אך יוסף צוה להם ל אמר אל תגעו באחד מהם: וימהר יהודה וישלוף חרבו ויצעק צעקה גדולה ומרה עד מאד ויך בחרבו וידלג על הארץ ויוסף עוד לועוק על כל האנשים: ויהי בעשותו הדבר הזה ויפל יי פחד יהודה ואחיו על כל הגבורים וכל האנשים אשר סביבותם: וינוסו כלם מקור הצעקה והפחד ויפלו איש על רעהו וימותו מהם הרבה בנפלם ויברחו כלם מפני יהודה ואחיו ומפני יוסף: ויהי בנוסם וירדפם יהודה ואחיו עד בית פרעה וימלטו להם כלם: וישב יהודה עוד לפני יוסף וינהום עליו כאריה ויצעק עליו צעקה גדולה ומרה מאד: ותשמע הצעקה ההיא עד למרחוק וישמעהו כל יושבי סוכות ותרעש כל מצרים מקול הצעקה: וגם כל חומות מצרים וארץ גושן נפלו כלם מרעש הארץ ויפול גם פרעה מעל כסאו על פניו ארצה: וגם כל נשי מצרים וגושן ההרות נפלו ילדיהן ממעיהן בשמעם את כל הרעש כי יראו מאד מאד: וישלח פרעה לאמר מר הדבר הזה אשר נהיה היום בארץ מצרים ויבואו ויגידו לו את כל הדברים מראש ועד סוף: ויבהל פרעה ויתמה ויחרד מאד ותוסף לו יראה על יראה בשמעו את כל הדברים: וישלח אל יוסף לאמר הלהחריב את כל מצרים הכאת לי את העברים מה לך בעבד הגנב ההוא שלחתי וילך עם אחיו ולא נאכזר ברעתם גם אנחנו גם אתה גם כל מצרים: ואם לא תחפוץ לעשות הדבר הזה עזוב מעליך כל חמדותי ולך לך עמם אל ארצם אם חפצת בם: כי החריבו היום את כל ארצי ויהרגו את כל אנשי וכר נשי מצרים הפילו ילדיהן בצעקתם

בצעקתם ראה את אשר עשו בצעקתם וכדכריהם ואף אם ילחמו
 בחרב והחריבו את יתר הארץ : עתה בחר לך את אשר תחפוץ
 אם אני אם העברים ואם מצרים ואם ארץ העברים : ויבואו
 ויגידו ליוסף את כל דברי פרעה אשר שלח אליו ויירא יוסף
 מדברי פרעה מאד : ויהודה ואחיו עודם נצבים לפני יוסף בחמה
 ובחרון אף וינהמו כל בני יעקב על יוסף כנהמת ים וגליו : ויירא
 יוסף מאד מפני אחיו ומפני פרעה ויבקש יוסף עליזה להודיע אל
 אחיו פן יחריבו את כל מצרים : ויצו יוסף את מנשה בנו ודרך
 מנשה ויגש לפני יהודה וישם את ידו על כתפו וחמת יהודה
 שכבה : ויאמר יהודה אל אחיו אל יאמר איש מכם כי מעשה
 נער מצרי זה כי אם מעשה בית אבי זה : ויירא יוסף וידע כי
 חמת יהודה שכבה ויגש לדבר אל יהודה לשון רכה : ויאמר
 יוסף אל יהודה הלא אמת תדברו ונכונה בפיהם על כל
 גבורתכם היום ואלהיכם אשר חפץ בכם יוסף עליכם טובה : אך
 הלא תגיד נא לי למה תלחם עמי אתה על הנער מכל אחיך
 אשר לא דבר אלי אחד מהם בעבורו דבר : ויען יהודה את
 יוסף לאמר הלא ידעת כי אנכי ערבותי את הנער מעם אבי
 לאמר אם לא אביאנו אליו וחטאתי לו כל הימים : על כן
 נגשתי לפניך היום מכל אחי כי ראיתי כי לא אבית לתרו
 ולשלחו מאתך : עתה אמצא חן בעיניך ושלחתו ללכת עם אחיו
 והנני אנכי יושב תחתיו לשרתך בכד אשר תחפוץ : כי לכל
 אשר תשלחני אלך לשרתך בגבורתי הגדולה : שלח נא אותי אל
 מלך קשה אשר מרד בך וידעת את אשר אעשה לו ולארצו : אף
 אם לו רכב ורגלי ועם עצום מאד והרגתי את כלם ואביא את
 ראש מלכם לפניך : הלא ידעת אם לא שמעת כי אברהם אבינו
 עם עבדו אליעזר הכו שניהם את כל מלכי עילם עם צבאותיהם
 כלילה אחת לא השאירו מהם שריד : ומהיום ההוא והלאה
 נתנה לנו גבורת אבינו לרשתה לנו ולזרענו עד עולם : ויען
 יוסף ויאמר אמת תדברו וכזב אין בפיהם כי גם הוגד לנו כי יש
 לעברים גבורה וי אללהים חפץ בם מאד ומי יוכל לעמוד
 בפניהם

פרישת ויגש

בפניהם : אך בזאת אשלח לכם את אחיכם אם תביאו לפני את אחיו בן אמו אשר אמרתם כי ירד מצרים מאתכם : והיה בהביאכם אלי את אחיו ולקחתיו תחתיו יען כי לא ערב אורח אחד מכם אל אחיכם והיה בכואו אלי ושלחתי לכם את אחיו אשר ערבתם : ויחר אף יהודה אל יוסף בדברו את הדבר הזה ויזלגו עיניו דם מכעסו ויאמר אל אחיו זה מבקש להמית את נפשו ואת כל מצרים היום : ויען שמעון את יוסף לאמר הלא אמור אמרנו לך בתחלה כי לא ידענו מקום לכתו ואם מת ואם חי הוא ולמה ידבר אדוני את הדברים האלה : וירא יוסף פני יהודה וידע כי החל אפו לחרות עליו בדברו אליו לאמר הביאו אחיכם אתה תחת אחיו : ויאמר יוסף אל אחיו והלא אמרתם כי אחיכם מת ונאבד והנה אם קראתיו היום ובא לפניכם התתנוהו לי תחת אחיו : ויחל יוסף לרבר ולקרוא יוסף יוסף בא היום לפני והראה אל אחיך ושב נא לפניהם : ויהי כדבר יוסף לפניהם את הדבר הזה ויביטו איש כה ואיש כה לראות מאין יבא יוסף אחיהם : וירא יוסף את כל מעשיהם ויאמר אליהם למה תראו כה וכה אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי מצרימה : ועתה אל נא יחר בעיניכם כי מכרתם אותי כי למחיה מרעב שלחני אלהים לפניכם : ויבהלו אחיו ממנו בשמעם את דברי יוסף ויבהל יהודה ממנו מאד מאד : ובנימין בשמעו את דברי יוסף והוא היה לפניהם בבית פנימה וירץ בנימין אל יוסף ואחיו ויחבקו ויפול על צואריו ויבכו : ויראו אחי יוסף את בנימין נופל על אחיו ויבך עמו ויפלו גם הם על יוסף ויחבקוהו ויבכו כבי גדול עם יוסף : והקול נשמע בית פרעה כי אחי יוסף הם וייטב בעיני פרעה מאד כי נתירא מהם פן יחריבו את מצרים : וישלח פרעה את עבדיו אל יוסף לשמחו באחיו אשר באו אליו : ויבואו כל ישרי החיילים והגבורים אשר במצרים לשמוח עם יוסף וישמחו כל מצרים באחי יוסף מאד : וישלח פרעה אל יוסף לאמר אמור לאחיך להביא את כל אשר להם ויבואו אלי והושבתם במיטב ארץ מצרים ויעשו כן : ויצו יוסף את אשר על ביתו להוציא אל אחיו

אחיו מנות ומהנות ובגדים : ויצא להם בגדים רבים בגדי מלכות ומנות ומתנות רבות ויחלקם יוסף לכל אחיו : ויתן לכל אחד מאחיו חליפות בגדים כבגדי המלוכה ומאה כסף עמהם : ויתן לבנימין אחיו חמש חליפות בגדים בגדי זהב וכסף ושלש מאות כסף : ויצו יוסף אליהם וילבשו כלם את הבגדים האלה ויביאם לפני פרעה : וירא פרעה את כל אחי יוסף כי כלם גבורים ויפה רואר וישמח מאד : ויצאו אחרי כן מלפני פרעה ללכת ארצה כנען אל אביהם ובנימין אחיהם אתם : ויקם יוסף ויתן להם עשתי עשרה מרכבות מאת פרעה : ויתן להם יוסף מרכבתו אשר רכב עליה ביום מלכו על מצרים להביא את אביו עליה אל מצרים : וישלח יוסף לכל ילדי אחיו בגדים כמספרם ומאה כסף לכל אחד מהם : וגם לנשי אחיו שלח בגדים כמספרן מבגדי נשי המלך וקטרת ותמרוקין שלח אליהן : ויתן לכל אחד מאחיו עשרה אנשים ללכת עמו ארצה כנען לשרתו ולשאת את בניהם ואת כל אשר להם לבוא מצרימה : וישלח יוסף ביד בנימין אחיו עשרה בגדים לעשרת בניו שכס אחד על ילדי בני יעקב : וישלח לכל אחד חמשים כסף ועשר מרכבות מאת פרעה : וישלח לאביו עשרה חמורים נושאים מכל טוב מצרים ועשר אתונות נושאות בר ולחם ומזון לראביו ולכל אשר אתו לצדה לדרך : וישלח לדינה אחותו בגדי זהב וכסף וקטרת וסר ואהלים ותמרוקי נשים הרבה מאד וגם לנשי בנימין שלח כזאת מאת נשי פרעה : ויתן לבנים לאחיו גם לנשיהם מכל אבני שהם וכדולח ברקת ופטרדה ומכל סגולות גדולי מצרים לא נותר דבר אשר לא נתן יוסף לכל בית אביו מכל דבר חמדה : וישלח את אחיו וילכו ואת בנימין אחיו שלח עמהם ללכת ארצה כנען : ויצא יוסף עמהם לשלחם בדרך עד גבול מצרים ויצום על אביו ועל ביתו לבוא מצרימה : ויאמר אליהם אל תרגזו בדרך כי מאת יי היה הדבר הזה למען חיות עם רב מרעב כי עוד חמש שנים רעב בארץ : ויצו אותם לאמר בכואכם ארץ כנען אל תבואו פתאום לפני אבי בדבר הזה כי עשו תעשו כחכמתכם : ויכל יוסף לצוות אותם ויפן

פרשת ויגש

וישב מצרימה ובני יעקב הלכו ארצה כנען בשמחה ובטובה אל יעקב אביהם : ויבואו עד גבול הארץ ויאמרו איש אל רעהו מה נעשה בדבר הזה לפני אבינו : כי אם נבוא אליו פתאום ונגד לו הדבר ויבהל מאד מדברינו ולא יאבה לשמוע אלינו : וילכו להם עד קרנבם אל בתיהם וימצאו את שרח בת אשר אשר יוצאת לקראתם והנערה טובה עד מאד וחכמה ויודעת לנגן בכנור : ויקראו אליה ותבא אליהם ותשק להם ויקחוה ויהנו לה כנור אחד לאמר : בואי נא לפני אבינו וישבת לפניו והך בכנור ודברת ואמרת כדברים האלה לפניו : ויצו אותה ללכת אל ביתם והקח הכנור ותמהר ותלך לפנייהם ותבוא ותשב אצל יעקב : ותיטיב הכנור ותנגן ותאמר בנועם דבריה יוסף דודי חי הוא וכי הוא מושל בכל ארץ מצרים ולא מת : ותוסף ותנגן והדבר כדברים האלה וישמע יעקב את דבריה ויערב לו : וישמע עוד בדברה פעמים ושליש ותבא השמחה בלב יעקב מנועם דבריה ותהי עליו רוח אלהים וידע כי כל דבריה נכונה : ויכרך יעקב את שרח בדברה הדברים האלה לפניו ויאמר אליה בתי אל ימשול מות כך עד עולם כי החיית את רוחי : אך דבר נא עוד לפני כאשר דברת כי שמחתי בכל דבריך : ותוסף ותנגן כדברים האלה ויעקב שומע ויערב לו וישמח ותהי עליו רוח אלהים : עודנו מדבר עמה והנה בניו באו אליו בסוסים ומרכבות ובגדי מלכות ועבדים רצים לפנייהם : ויקם יעקב לקראתם וירא את בניו מלובשים בלבוש מלכות וירא את כל הטובה אשר שלח יוסף אליהם : ויאמרו אליו התבשר כי יוסף אחינו חי והוא המושל בכל ארץ מצרים והוא אשר דבר אלינו ככל אשר דברנו אליך : וישמע יעקב את כל דברי בניו ויפג לבו אל דבריהם כי לא האמין להם עד ראותו את כל אשר נתן להם יוסף ואשר שלח לו ואת כל האותות אשר דבר יוסף אליהם : ויפתחו לפניו את שקיהם ויראוהו את כל אשר שלח יוסף ויתנו לכל אחד מהם את אשר שלח לו יוסף וידע יעקב כי נכונה דברו וישמח מאד על בניו : ויאמר יעקב רב לי אשר עוד יוסף בני חי עתה אלכה ואראנו בטרם אמות : ויגידו לו בניו את כל הקורות אותם

אותם : ויאמר יעקב ארדה לי מצרימה לראות את בני ואת
ילדיו : ויקם יעקב וילבש את הבגדים אשר שלח לו יוסף וישם
את המצנפת על ראשו אשר שלח לו יוסף אחרי אשר רחץ
וגלח את כל שערו : וילבשו כל אנשי בית יעקב ונשיהם את
כל אשר שלח אליהם יוסף וישמחו מאד ביוסף כי עודנו חי וכי
הוא המושל במצרים : וישמעו כל יושבי כנען את הדבר הזה
ויבואו וישמחו את יעקב ביוסף מאד כי עודנו חי : ויעש להם
יעקב משתה שלשת ימים ויאכלו וישתו וישמחו בבית יעקב כל
מלכי כנען וכד גדולי הארץ : ויהי אחרי כן ^{ה"ס אפסר ז"ט אומרו אלקה}
ויאמר יעקב אלך ואראה את בני במצרים ^{וארצתי ר"ל לראותו לכד}
ואשוב לי דוקה ולכ"א לו ^{ואשוב לי דוקה ולכ"א לו}
ואשובה ארץ כנען אשר דבר אלהים לאברהם ^{ית' אל תירא מרדה מצרימה}
כי לא אוכל לעזוב את ארץ מולדתי : והנה ^{כי לגוי גדול וכו' ראה לומר}
דבר יי אליו קום רד מצרימה עם כל ביתך ^{כי לריך סיתיסב סס ושלף}
ושב שם אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי ^{יירא לרדת מצרימה הוא וכל}
גדול אשימך שם : ויאמר יעקב אל לבו אלקה לי ואראה את בני ^{ורשו לשבת סס ולא כמו}
העוד יראת אלהיו בלבו בין כל יושבי מצרים : ויאמר יי אל ^{סחשב הוא לעשות :}
יעקב אל תירא מיוסף כי עודנו מחזיק בתומתו לעבדני כאשר
ייטב בעיניך וישמח יעקב מאד מאד על בנו : בערת דהיא צוה
יעקב אל בניו ואל ביתו ללכת מצרימה בדבר יי אליו : ויקם
יעקב ובניו וכל ביתו ויצאו מארץ כנען מכאר שבע בשמחה וטוב
לבב וילכו ארצה מצרים : ויהי בקרבם לבוא מצרימה וישלח
יעקב את יהודה לפניו אל יוסף להורות לפניו מושב במצרים :
ויעש יהודה כדבר אביו וימהר וירץ וילך אל יוסף וישימו להם
מקום בארץ גושן אל יעקב ואל כל ביתו וישב יהודה וילך אל
אביו בדרך : ויוסף אסר את המרכבה ויעקב את כל גבוריו
ועבדיו וכל שרי מצרים ללכת לקראת יעקב אביו : ויעבר יוסף
קול במצרים לאמר כל אשר איננו יוצא לקראת יעקב יומת :
ויהי ממחרת ויצא יוסף עם כל מצרים חיל גדול ועצום מלוכשים
כלם בכגרי בוך וארגמן וכלי זהב וכסף וכלי מלחמתם עםם :
ויצאו כלם לקראת יעקב בכל כלי זמר ותופים ומחולות ומר
ואהלים

פְּרִישַׁת יוֹסֵף

וַאֲחֵלִיט מִפְּזֻדִּים בְּכָל הַדֶּרֶךְ וַיֵּלְכוּ כָל־כַּשְׁשֵׁט הַזֶּה וַהֲרַעַשׁ
הָאָרֶץ מִקּוֹלָם : וְגַם כָּל־נָשִׁי מִצָּרִים עָלוּ עַל גִּגּוֹרֹת מִצָּרִים וְעַל
הַחֻמּוֹת לִקְרֹאת יַעֲקֹב וַיִּשְׁחָקוּת גַּם הִנֵּה בַּת־חֹפִים וּבַמַּחֲלוֹת : וַיֹּסֶף
וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אֵתוֹ הֵלְכוּ לִקְרֹאת יַעֲקֹב וּבִרְאֵשׁ יוֹסֵף כִּתֹּר הַמַּלְכוּת
אֲשֶׁר לַפְּרָעָה כִּי שָׁלְחוּ אֵלָיו פְּרָעָה לִלְבֹּשׁ בַּעַת לִכְתּוֹ לִקְרֹאת
אָבִיו : וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב יוֹסֵף אֶל אָבִיו כַּחֲמִשִּׁים אִמָּה וַיִּרֶד מֵעַרְ
הַמִּרְכָּבָה וַיֵּלֶךְ בְּרַגְלָיו לִקְרֹאת אָבִיו : וְכָל־שְׂרֵי מִצְרַיִם וּגְדֹרֵי־הָאֵרֶץ
בְּרֹאוֹתָם כִּי יִרֶד יוֹסֵף בְּרַגְלָיו : אֶל אָבִיו וַיִּרְדּוּ גַם־הֵם וַיֵּלְכוּ בְּרַגְלֵיהֶם
לִקְרֹאת יַעֲקֹב : וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב יַעֲקֹב וּבָנָיו אֶל־מַחֲנֵה יוֹסֵף
וַיִּבֶט יַעֲקֹב אֶל־הַמַּחֲנֵה הַהוּלֶכֶת לִקְרֹאתוֹ עִם יוֹסֵף בְּנוֹ וַתִּישֶׁר
בְּעֵינָיו וַיִּפְלֵא יַעֲקֹב מִמֶּנֶּה : וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־יְהוּדָה מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר
אֲנִי רֹאֶה בַּמַּחֲנֵה הַמִּצְרָיִים הַדּוֹר בִּלְבוּשׁוֹ בְּכַגְדֵי הַמַּלּוּכָה : וְעָלָיו
בְּגַד אֲדוּמִם מֵאֹד וְכֹהֵן מַלְכוּת בְּרֹאשׁוֹ וַיִּרֶד לֵאמֹר מֵעַל מִרְכָּבָתוֹ
וַיֵּלֶךְ לִקְרֹאתָנוּ : וַיַּעַן יְהוּדָה אֶת אָבִיו לֵאמֹר הוּא בֶנְךָ יוֹסֵף הַמֶּלֶךְ
וַיִּשְׁמַח יַעֲקֹב בְּרֹאוֹתָו אֶת כְּבוֹד בְּנוֹ : וַיִּקְרַב יוֹסֵף לִפְנֵי אָבִיו וַיִּשְׁתַּחוּ
לְאָבִיו וַיִּשְׁרָחֲחוּ עִמּוֹ כֹּל־אֲנָשֵׁי הַמַּחֲנֵה אֶל יַעֲקֹב אֶרְצָה : וְהִנֵּה
יַעֲקֹב רָץ וַיִּמָּהֵר אֶל יוֹסֵף בְּנוֹ וַיִּפֹּל עַל צוּאָרָיו וַיִּשְׁקֶהוּ וַיִּבְךְ עִמּוֹ :
וַיַּחֲבֹק גַּם יוֹסֵף אֶת אָבִיו וַיִּשְׁקֶהוּ וַיִּבְכוּ וַיִּבְכוּ עִמָּהֶם כָּל־אֲנָשֵׁי
מִצְרַיִם : וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל יוֹסֵף הִנֵּה אֲמוֹתַי הַפֶּעַם בְּטוֹבָה אַחֲרֵי
אֲשֶׁר רָאִיתִי פָנֶיךָ כִּי עוֹדֶיךָ חַי וּבְכָבוֹד : וְכָל־בְּנֵי יַעֲקֹב וְנִשְׁיָהֶם
וּבְנֵיהֶם וְעַבְדֵיהֶם וְכָל־בֵּית יַעֲקֹב בָּכוּ עִם יוֹסֵף מֵאֹד וַיִּשְׁקֹוּהוּ
וַיַּחֲבֹקוּהוּ וַיִּבְכוּ עִמּוֹ הִרְבֵּה מְאֹד : וְאַחֲרֵי כֵן שָׁבוּ לָהֶם יוֹסֵף וְכָל־
עַמּוֹ מִצְרַיִם אֶל מְקוֹמָם : וַיַּעֲקֹב וּבָנָיו וְכָל־בֵּיתוֹ בָּאוּ עִם יוֹסֵף
מִצְרַיִם וַיּוֹשִׁיבֵם יוֹסֵף בְּמִיטָּב מִצְרַיִם בָּאָרֶץ גּוֹשֵׁן וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל
אָבִיו וְאֶל־אֲחָיו אֵעֵלָה וְאֶגִּידָה אֶל־פְּרָעָה לֵאמֹר אַחִי וּבֵית אָבִי
וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם בָּאוּ אֵלַי וְהִנֵּם בָּאָרֶץ גּוֹשֵׁן : וַיַּעַשׂ כֵּן יוֹסֵף וַיִּקַּח
מֵאֲחָיו אֶת רָאוּבֵן וְאֶת־יִשְׁשַׁכָּר וְזִבְלוֹן וּבְנִימִין אֲחָיו וַיַּעֲמִידֵם לִפְנֵי
פְּרָעָה : וַיִּדְבֹר יוֹסֵף אֶל־פְּרָעָה לֵאמֹר אַחִי וּבֵית אָבִי וְכָל־אֲשֶׁר
לָהֶם גַּם צֹאנָם גַּם־בָּקָרָם בָּאוּ אֵלַי מֵאָרֶץ כְּנָעַן לִגְדֹר מִצְרַיִם כִּי
חֹזֶק עָלֵיהֶם הָרָעָב : וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל יוֹסֵף בְּמִיטָּב כָּל־הָאָרֶץ
הַזֶּה

והושב את אביך ואת אחיך אל רמנע מהם כל טוב והאכלתם
 כל חלב הארץ : ויען יוסף לאמר הנה הושבתים בארץ גושן כי
 רועי צאן הם על כן ישבו להם בגושן לרעות צאנם מפני המצרים :
 ויאמר פרעה אל יוסף כל אשר יאמרו אליך אחיך עשה אתם
 וישתחוו בני יעקב אל פרעה ויצאו מארצו בשלום : ואחרי כן
 הביא יוסף את אביו לפני פרעה ויבא יעקב וישתחוו אל פרעה
 ויברך יעקב את פרעה ויצא : בעת דהיא ישבו יעקב וכל בניו
 וכל ביתו בארץ גושן : בשנה השנית היא שנת שלשים ומאת
 שנה לחי יעקב : ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית
 אביו לחם לפי הטף כד ימי הרעב לא חסרו דבר : ויתן להם
 יוסף את מיטב כל הארץ ויאכלו בני יעקב את טוב מצרים כל
 ימי יוסף גם בגד ושמלה יתן להם יוסף לכל בית אביו שנה שנה
 וישבו בני יעקב במצרים לבטח כל ימי יוסף אחיהם : ויעקב יאכל
 תמיד עם יוסף בשלחנו לא סרו יעקב ובניו משלחן יוסף לילה
 ויום מלבד אשר יאכלו בני יעקב בבתיהם : וכל מצרים אוכלים
 ושותים לחם כל ימי הרעב מבית יוסף כי מכרו כל מצרים את
 כל אשר להם מפני הרעב : ויקן יוסף את מצרים ואת אדמתם
 ואת שדותיהם בלחם אל פרעה : ויכלכל יוסף את כל מצרים
 בלחם כל ימי הרעב : וילקט יוסף את כל הכסף ואת הזהב
 בשבר אשר הם שוברים כל הארץ וימצא זהב וכסף הרבה
 מאד : מלבד אבני שוהם ובדולח ובגדים יקרים אשר הביאו אל
 יוסף כל הארץ בכלות לחם הכסף לאין מספר : ויקח יוסף מכל
 הכסף והזהב הבא בידו בשבר כשתים ושבעים ככרי זהב וכסף
 וגם מאבני שוהם ובדולח הרבה מאד : וילך יוסף ויטמון אותם
 אל ארבעה חלקים ויטמון אחד במדבר אצל ים סוף ואחד ער
 נהר פרת : והשלישי והרביעי טמן אותם במדבר נגד מדבר פרס
 ומדי : ויקח מן הנשאר זהב וכסף ויתן אל כל אחיו ואת כל בית
 אביו ולכל נשי בית אביו ואת היותר הביא ביתה פרעה כעשרים
 ככרי זהב וכסף : ויתן יוסף את הזהב ואת הכסף הנותר אל
 פרעה וישימהו פרעה באוצרותיו : ותכלינה כל ימי הרעב מכל
 הארץ

פרשת ויגש

הארץ אחרי כן ויזרעו ויקצרו כל הארץ וימצאו להם כמשפט שנה שנה לא חסרו דבר : ויוסף ישב במצרים לבטח ותהי כל הארץ תחת עצתו ואביו וכל אחיו ישבו להם בארץ גושן ויאחזו בה : ויעקב זקן מאד בא בימים ושני בני יוסף אפרים ומנשה יושבים תמיד בבית יעקב עם ילדי בני יעקב אחיהם ללמוד את דרכי יי ואת תורותיו : וישבו יעקב ובניו בארץ מצרים בארץ גושן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד :

פרשת ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה : בעת ההיא חלה יעקב את חליו אשר ימות בו וישלח ויקרא אל יוסף בנו ממצרים ויבוא יוסף אל אביו : ויאמר יעקב אל יוסף ואל בניו הנה אנכי מת ואלהי אבותיכם פקוד פקוד אתכם והשיב אתכם אל הארץ אשר נשבע יי לתת לכם ולבניכם אחרים : ועתה במותי קברו אותי במערת שדה המכפלה בחברון בארץ כנען אל אבותי : וישבע יעקב את בניו לקבור אותו במכפלה בחברון וישבעו לו בניו על הדבר הזה : ויצו אותם לאמר עבדו את יי אלהיכם כי הוא יציל אתכם מכל צרה כאשר הציל את אבותיכם : ויאמר יעקב קראו לי לכל בניכם ויבואו כל ילדי בני יעקב וישבו לפניו : ויברך אותם יעקב ויאמר אליהם יי אלהי אבותיכם יוסף עליכם ככם וככם אקף פעמים ויברך אתכם ויתן לכם את ברכת אברהם אביכם : ויצאו כל ילדי בני יעקב מאת פני יעקב ביום ההוא כאשר ברך אותם : ויהי ממחרת ויקרא יעקב עוד אל בניו ויקבצו כלם ויבאו אליו וישבו לפניו : ויברך יעקב את בניו ביום ההוא לפני מורמו איש איש כברכתו ברך אותם הנה כתובה בספר תורת יי לישראל : ויאמר יעקב אל יהודה ידעתי בני כי גביר לאחיך אתה ומלך עליהם ובניך ימלכו על בניהם עד עולם : אך למד נא את בניך קשת וכל כלי מלחמה למען ילחמו את מלחמות אחיהם המלך בכר אויביו : ויצו יעקב את בניו עוד ביום ההוא לאמר אני הנני נאסף היום

היום הזה אל עמי שאוני ממצרים וקברו אותי במערת המכפלה
 כאשר צויתי אתכם : אך השמרו נא כי אל ישא אותי אחד מבניכם
 כי אם אתם : וזה הדבר אשר תעשו לי בשאתכם את נוייתי ללכת
 ברה ארצה כנען לקבור אותי : יהודה יששכר וזבולון ישאו את
 מטתי מקדמה מזרחה : ראובן שמעון גר ישאו מתימנה : אפרים
 מנשה ובנימין ימה : דן אשר ונפתלי צפונה : לוי אל תעזבוהו
 לשאת עמכם כי הוא ובניו ישאו את ארון ברית יי עם ישראל
 במחנה : וגם יוסף בני לא ישא כי כמלך כן כבודו אך אפרים
 ומנשה בניו יהיו תחתיהם : ככה תעשו לי בשאתכם אותי לא
 תגרעו דבר מכל אשר צויתי אתכם : והיה כאשר העשו לי הדבר
 הזה יפקד יי אתכם לטובה ובניכם אחריכם עד עולם : ואתם בני
 כבדו איש את אחיו ואיש את קרובו וצוו את בניכם ואת בני
 בניכם אחריכם לעבוד את יי אלהי אבותיכם כל הימים : למען
 תאריכו ימים בארץ אתם ובניכם ובני בניכם עד עולם כי תעשו
 הטוב והישר בעיני יי אלהיכם ללכת בכל דרכיו : ואתה יוסף בני
 שא נא לפשע אחיך ולכל חטאתם ברעה אשר גמלוך כי הנח
 האלהים חשבה לטובה לך ולבניך : ואל תעזוב בני את אחיך
 מפני יושבי מצרים ואל רעצב את פניהם כי הנם ביד אלהיהם
 נתתים ובירך לשמרם כל ימך מפני המצריים : ויענו בני יעקב
 את אביהם כל אשר צויתנו כן נעשה אבי אך יהי נא אלהים
 עמנו : ויאמר יעקב אל בניו כן יהיה אלהים אתכם בשמרכם את
 כל דרכיו לא תסורו מכל דרכיו ימין ושמאל בעשותכם את הטוב
 ואת הישר בעיניו : כי אנכי ידעתי כי צרות רבות ורעות ימצאו
 אתכם באחרית הימים בארץ הזאת לבניכם ולבני בניכם אך עבדו
 את יי ויושיע אתכם מכל צרה : והיה כי תלכו אחרי אלהיכם
 לעבדו ולמדתם את בניכם ואת בני בניכם אחריכם לדעת את יי :
 והקים יי לכם ולבניכם מושיע מבניכם והציל יי אתכם על ידו מכל
 צרה והוציא אתכם ממצרים והשיב אתכם אל ארץ אבותיכם
 לרשתה לבטח : ויכל יעקב לצוות את בניו ויאסוף רגליו אל
 המטה וימת ויאסף אל עמיו : ויפול יוסף אל אביו ויצעק ויבך
 עליו

פרשת ויחי

עליו וישקוהו ויקרא בקול מר ויאמר אבי אבי : ויבאו גם נשי בניו וכל ביתו ויפלו על יעקב ויבכו עליו ויצעקו בקול גדול מאד על יעקב : ויקומו כל בני יעקב יחד ויקרעו שמלותיהם וישימו בלם יחד שקים במתניהם ויפדו על פניהם ויזרקו עפר על ראשיהם השמימה : ויוגר הרבר לאסנת אשת יוסף ותקם ותלבש שק ותבא היא וכל נשי מצרים עמה ויספרו כלם ויבכו את יעקב : וגם כל אנשי מצרים אשר ידעו את יעקב באו כלם ביום ההוא בשמעם את הדבר הזה ויבכו כל מצרים את יעקב ימים רבים : וגם מארץ כנען באו אנשים אל מצרים בשמעם כי מר יעקב ויבכו אותו במצרים שבעים יום : ויהי אחרי כן ויצו יוסף את עבדיו את הרופאים לחנוט את אביו ולבנה וכל קטרת ובושם ויחנוטו הרופאים את יעקב כאשר צוה אותם יוסף : וכל מצרים וזקניה וכל יושבי ארץ גושן בוכים וסופדים את יעקב וכל בניו ובני ביתו מקוננים ומתאוננים על יעקב אביהם כל הימים : ויהי כאשר עברו ימי בכיתו מקץ שבעים יום ויאמר יוסף אל פרעה אעלה ואקברה את אבי ארצה כנען כאשר השביעני ואשובה : וישלח פרעה את יוסף לאמר עלה וקבור את אביך כאשר דבר וכאשר השביעך : ויקם יוסף וכל אחיו ולכת ארצה כנען לקבור את יעקב אביהם כאשר צום : ויצו פרעה ויעבירו קול במצרים לאמר כל אשר איננו עולה עם יוסף ואחיו ארצה כנען לקבור את יעקב יומת : וישמעו כל מצרים את קול פרעה ויקומו כלם יחד ויעלו עם יוסף כל עבדי פרעה וזקני ביתו וכל זקני ארץ מצרים : ויעלו כל הישרים והפרתמים אשר לפרעה ועבדי יוסף וילכו לקבור את יעקב בארץ כנען : וישאו בני יעקב את מטת יעקב אשר שכב על יד ככל אשר צום אביהם כן עשו בניו לו : והמטה היתה מזהב טהור ואבני שהם וכדולח עליה במסגרתה מסכיב : ומכסה המטה מעשה אורג וקשור כפתילים ועליהם קרסים מאבני שהם וכדולח : וישם יוסף על ראש יעקב אביו עשרת זהב גדולה וישם שרביט זהב בידו ויסכהו על המטה כמשפט המלכים כחיהם : וכל גדורי מצרים לפניו כמערכת הזה וילכו בראשונה כל גבורי פרעה

פרעה וגבורי יוסף ועליהם יתר יושבי מצרים : וכלם חגורי חרב היו ומלובשי שריונות ועריי המלחמה עליהם : וכל הבוכים והמקוננים הולכים רחוק נגד המטה הלך ובכה וקונן ויתר העם הולכים אחרי המטה : ויוסף וביתו הולכים יחד קרוב אל המטה יחפים ובוכים ויתר עבדי יוסף וגבוריו הולכים סביביו איש עדיו עליו וכלם חגורים כלי מלחמתם : וחמשים מעבדי יעקב הולכים אל פני המטה ויפזרו בכל הדרך מור ואהלולת וכל בושם : וכל בני יעקב נושאי המטה הולכים על הבושם ועבדי יעקב ילכו לפניהם הלך והשלך כל הבושם על הדרך : ויעל יוסף במחנה כבוד ויעשו כמשפט הזה בכל יום עד הגעתם ארץ כנען : ויבאו עד גורן האטר אשר בעבר הירדן ויספרו שם מספר גדול וכבוד מאד במקום ההוא : וישמעו כל מלכי כנען את הדבר הזה ויצאו כלם איש ממקומו שלשים ואחד מלכי כנען ויבאו כלם עם כל אנשיהם לספור ולבכות את יעקב : ויראו כל המלכים האלה את מטת יעקב והנה עליה כתר יוסף ויקחו גם המה וישמו את כתריהם על המטה ויסובבו בכתריהם : ויעשו כל המלכים האלה במקום ההוא מספר גדול וכבוד עם בני יעקב ומצרים על יעקב כי ידעו כל מלכי כנען את גבורת יעקב ובניו : והשמועה באה עד עשו לאמר כי מת יעקב במצרים ויביאו אותו בניו וכל מצרים ארצה כנען לקבור אותו : וישמע עשו את הדבר הזה והוא יושב בהר שעיר ויקם הוא ובניו ובני בניו וכל אנשיו וכל ביתו עם רב מאד ויבואו לספור ולבכות את יעקב : ויהי כבוא עשו ויספור את יעקב אחיו ויקומו עוד כל מצרים וכל כנען ויספרו מספר גדול עם עשו אל יעקב במקום ההוא : וישאו יוסף ואחיו את יעקב אביהם מן המקום ההוא וילכו חברונה לקבור את יעקב במערה עם אביו : ויבואו קרית ארבע אל המערה והי כבואם ויעמוד עשו וכל בניו ואנשיו אל יוסף ואחיו לשטן במערה לאמר לא יקבר יעקב בה כי לנו ולאבינו הוא : וישמע יוסף ואחיו את דברי בני עשו ויחר אפם מאד ויגש יוסף אל עשו לאמר : מה הדבר הזה אשר תדברו הלא קנה קנה אותה יעקב אבי ממך בעושר רב אחרי מות יצחק זה היום עשרים וחמש שנה : וגם כל

פרישת יחי

ארץ כנען קנה מאתך ומארת בניך ולזרעך אחרוך : ויקנה אותה יעקב לבניו ולזרעו אחריו עד עולם לאתננה : ולמה מדבר בדברים האלה היום הזה : ויען עשו את יוסף לאמר שקר תאמר וכזב תדבר כי לא מכרתני את אשר לי בכל הארץ הזאת אשר תדבר וגם יעקב אחי לא קנה מכל אשר לי בארץ הזאת מאומה : ועשו דבר הדברים האלה למען הכחיש את יוסף בדבריו : כי ידע עשו כי לא היה יוסף בימים ההם במכור עשו את כל אשר לו בארץ כנען ליעקב : ויאמר יוסף אך עשו הלא כי ספר המקנה כתב אבי בדברים האלה עמך ויעד עדים בספר והנה במצרים אתנו : ויען עשו לאמר לכו הביאו את הספר ואת כל אשר אמצא בספר ההוא אעשה : ויקרא יוסף אל נפתלי ואמר מהרה חושה אל תעמוד ורוץ נח מצרימה והבא את כל הספרים את ספר המקנה ואת החתום ואת הגלוי וגם כל הספרים הראשונים אשר כתוב בהן את כל דברי הבכורה קח : והבאת לנו פה ונרעה מהם את כל דברי עשו ובניו אשר ידברו ביום הזה : וישמע נפתלי בקול יוסף וימהר וירץ לדרת מצרימה : ונפתלי קל ברגליו מאד מכל הצבאים אשר על פני המדבר כי הלוך ילך על שבלת הזרע ולא תשבר : וירא עשו כי הלך נפתלי להביא את הספרים ויוסף להשטין על המערה הוא ובניו ויקומו כלם עשו ואנשיו על יוסף ואחיו למלחמה : וילחמו כל בני יעקב ומצרים עם עשו ואנשיו וינגפו בני עשו ואנשיו לפני בני יעקב ויהרגו בני יעקב מאנשי עשו ארבעים איש : וחושים בן דן בן יעקב היה בעת ההיא את בני יעקב אך היה רחוק ממקום המלחמה כמאה אמה כי ישב עם ילדי בני יעקב על מטת יעקב לשמרה : וחושים היה אלם מדבר וחרש משמוע אך הבין את קול האדם הומה : וישאל לאמר מדוע לא קברתם המת ומה היא ההמייה הגדולה הזאת : ויענוהו ויגידו לו את דברי עשו ובניו אשר מנעם מלקבור את יעקב במערה : ויהי בהבינו הדברים אשר עשה עשו ובניו ויחר אפו מאד עליהם : וימהר ויקח חרב וירץ אל עשו אל תוך המלחמה ויך את עשו בחרב ויכרות את ראשו ממנו והלך דמרחוק ויפול עשו בתוך אנשי המלחמה

המלחמה : ויהי בעשות חושים את הרבר הזה וינבז בני יעקב על בני עשו ויקברו בני יעקב את יעקב אביהם בחוקה במערה ובני עשו דואים : ויקבר יעקב בחברון במערת המכפלה אשר קנה אברהם מאת בני חת לאחוזת קבר ויקבר בבגדים יקרים מאד : ולא געשה למלך ככל הכבוד הזה אשר עשה יוסף לאביו במותו כי קבר אותו בכבוד גדול מאד כקבור את המלכים : ויעשו יוסף ואחיו ליעקב אביהם אבל שבעת ימים : ויהי אחרי כן ויערכו בני עשו מלחמה את בני יעקב וילחמו בני עשו בבני יעקב בחברון ועשו עורנו מת ולא נקבר : וזתרי מלחמה חוקה מאד ביניהם ויגסו בני עשו לפני בני יעקב ויהרגו בני יעקב מבני עשו שמונים איש ומאנשי בני יעקב לא מת אחד : ותגבר יד יוסף על כל אנשי בני עשו וילכוד את צפו בן אליפו בן עשו זאת חמשים מאנשיו ויאסור את כלם בכבלי ברזל ויתנם ביד עבדיו להביאם מצרימה : ויהי כאשר לכדו בני יעקב את צפו ואת אנשיו ויראו כל הנשואים מבית עשו מאד לנפשם פן ילכדו גם הם ויברחו כלם עם אליפו בן עשו ואנשיו וישאו את נחית עשו וילכו הר שער לדרכם : ויבאו הר שער ויקברו את עשו בשער אך ראשו לא הביאו אותה שעירה כי נקברה במקום ההוא במקום המלחמה בחברון : ויהי כאשר ברחו בני עשו מפני בני יעקב וירדפו בני יעקב אחריהם עד גבול שער אך לא המיתו מהם איש ברדפם אותם כי חמלו על גויית עשו אשר נשאו עמהם וינסו : וישבו בני יעקב מעליהם ויבואו עד המקום אשר שם אחיהם בחברון וישבו שם ביום ההוא ומחרתו עד נחו מהמלחמה : ויהי ביום השלישי ויאספו את כל בני שער החורי ויאספו את כל בני קדם עם כחול הים הרבה מאד וילכו וירדו מצרימה להלחם עם יוסף ואחיו להציל את אחיהם : וישמעו יוסף וכל בני יעקב כי התקבצו בני עשו ובני קדם ויבואו עליהם למלחמה להציל את אחיהם : ויצאו לקראתם יוסף ואחיו וגבורי מצרים וילחמו בם בארץ רעמסס : ויכו יוסף ואחיו את בני עשו ואת בני שער ואת בני קדם מכה רבה מאד : ויהרגו מהם כשש מאות אלף איש ויהרגו בהם את כל גבורי בני שער החורי לא

נותר

פִּרְשֵׁת וִיחִי

נֹתָר מֶהֱסֵא כִּי אִם מִהֵי מִכְפָּר אֲנָשִׁים : וְגַם מִבְּנֵי קֶדֶם וּבְנֵי עֶשׂוֹ הִרְגוּ
 מֵהֶם הֶרְבֵּה מְאֹד וַיָּנוּכּוּ כָּל־אֱלִיפֹז בֶּן־עֶשׂוֹ וּבְנֵי קֶדֶם לִפְנֵי יוֹסֵף וּלְפָנֵי
 אַחִיו : וַיִּרְדְּפוּ יוֹסֵף וְאֶחָיו אַחֲרֵיהֶם עַד בּוֹאֲכָה סוּכּוֹת וַיִּהְרֲגוּ מֵהֶם
 עוֹד בְּסוּכּוֹת שְׁלֹשִׁים אִישׁ וְהַנִּשְׁאָרִים נִמְלְטוּ וַיָּנוּכּוּ אִישׁ לְעֵירוֹ :
 וַיָּשׁוּבוּ מֵעֲלֵיהֶם יוֹסֵף וְאֶחָיו וּגְבוּרֵי מִצְרַיִם בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב כִּי
 נִגְפוּ אֶת כָּל־אֲוִיבֵיהֶם : וַצִּפוּ בֶן־אֱלִיפֹז וְאֲנָשָׁיו עוֹדִם בְּמִצְרַיִם
 עֹבְדִים לְבְנֵי יַעֲקֹב וַיִּקָּב וַיִּוְסֹף לָהֶם מִכְאוּב עַל מִכְאוּבָם : וַיְהִי בְּשׁוּב
 בְּנֵי עֶשׂוֹ וּבְנֵי שְׁעִיר אֶל אֶרֶץ וַיִּרְאוּ בְנֵי שְׁעִיר כִּי נִפְלוּ כָּל־בֵּיד
 בְּנֵי יַעֲקֹב וּמִצְרַיִם בְּעִבּוֹר מִלְחָמָתָם בְּנֵי עֶשׂוֹ : וַיֹּאמְרוּ בְנֵי שְׁעִיר
 אֶל בְּנֵי עֶשׂוֹ אַתֶּם רְאִיתֶם וַיִּדְעַתֶּם כִּי בְּגַלְלָכֶם הִיתָה הַמַּכָּה כִּנּוּ
 לֹא נֹתָר אִישׁ גָּבוֹר וַיִּוְדַע מִלְחָמָה : וַעֲתָה צֵאוּ לָכֶם מֵאֶרְצֵנוּ וּלְכוּ
 מֵאֲחֵנוּ אֶרְצָה כִּנְעָן אֶל אֶרֶץ מִגּוּרֵי אֲבוֹתֵיכֶם לְמַה יִּירְשׁוּ בְּנֵיכֶם
 אֶת בְּנֵינוּ בְּאֶרְצֵנוּ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים : וְלֹא אָבוּ בְנֵי עֶשׂוֹ לִשְׁמוֹעַ
 אֶל בְּנֵי שְׁעִיר וַיֹּאמְרוּ בְנֵי שְׁעִיר לְהִלָּחֵם בָּם : וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי עֶשׂוֹ
 בְּסֹתֵר אֶל־אֲנָגִיאִס מֶלֶךְ אֶפְרַיִקָה הַיָּא דְּנִהֲבָה לֵאמֹר : שְׁלַח לָנוּ
 אֲנָשִׁים מֵאֲנָשֶׁיךָ וַיָּבֹאוּ אֲלֵינוּ וּנְלַחֲמָה יַחַד עִם בְּנֵי שְׁעִיר הַחֹרִי
 כִּי נִוְעֲצוּ לְהִלָּחֵם אִתָּנוּ לְהוֹרִישׁ אֹתָנוּ מִן־הָאָרֶץ : וַיַּעַשׂ אֲנָגִיאִס
 מֶלֶךְ דְּנִהֲבָה כֵּן כִּי אֹהֶב הָיָה אֲנָגִיאִס לְבְנֵי עֶשׂוֹ בִּימֵי הָהֶם :
 וַיִּשְׁלַח אֲנָגִיאִס אֶל בְּנֵי עֶשׂוֹ חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ רִגְלֵי גְבוּרֵי הַחִיָּל
 וּשְׂמֹנֶה מֵאוֹת רוֹכְבֵי סוּסִים : וּבְנֵי שְׁעִיר שְׁלְחוּ אֶל בְּנֵי קֶדֶם וְאֶל
 מִדִּין לֵאמֹר אַתֶּם רְאִיתֶם אֶת־אֲשֶׁר עֶשׂוֹ לָנוּ בְנֵי עֶשׂוֹ אֲשֶׁר בְּעִבּוֹרָם
 תָּמְנוּ כָּל־נוֹ בְּמִלְחָמוֹתֵם אֶת בְּנֵי יַעֲקֹב : וַעֲתָה בּוֹאוּ אֲלֵינוּ וְעִזְרוּנוּ
 וּנְלַחֲמָה יַחַד אִתָּם וְהוֹרִשְׁנוּ אוֹתָם מִן־הָאָרֶץ וּנְנַקְמָה מֵהֶם אֶת
 נִקְמַת אֲחֵיכֶם וְאֶחָיו אֲשֶׁר מָרוּ בְּעִבּוֹרָם בְּמִלְחָמָתָם אֶת בְּנֵי
 יַעֲקֹב אֲחֵיהֶם : וַיִּשְׁמְעוּ כָּל־בְּנֵי קֶדֶם אֶל בְּנֵי שְׁעִיר וַיָּבֹאוּ אֲלֵיהֶם
 כְּשִׁמוּנָה מֵאוֹת אִישׁ שׁוֹלְף חֶרֶב : וַיִּלָּחֲמוּ בְנֵי עֶשׂוֹ אֶת בְּנֵי שְׁעִיר
 בַּעַת דְּהֵיָא בְּמִדְבַּר פֶּאֶרָן וַיִּתְחַזְּקוּ בְנֵי שְׁעִיר מִבְּנֵי עֶשׂוֹ בַּעֲפֹם
 הַהוּא : וַיִּהְרֲגוּ בְנֵי שְׁעִיר מִבְּנֵי עֶשׂוֹ בְּמִלְחָמָה הַהִיא כְּמֵאֵתִים אִישׁ
 מֵאֲנָשֵׁי אֲנָגִיאִס מֶלֶךְ דְּנִהֲבָה בְּיוֹם הַהוּא : וַיְהִי בְּיוֹם הַשְּׁנִי וַיִּוְסִיפוּ
 עוֹד בְּנֵי עֶשׂוֹ וַיָּבֹאוּ לְהִלָּחֵם אֶת בְּנֵי שְׁעִיר שְׁנִית : וְתַכְכֵּד הַמִּלְחָמָה

עוֹד

עוד על בני עשו שנית ויצר להם מאד מפני שער : ויראו בני עשו כי חזקו מהם בני שער ויסובו וישובו מבני עשו אנשים איש אל רעהו ויעזרו את בני שער אויביהם : ויפלו עוד מאנשי בני עשו במלחמה השנית חמשים ושמנה איש מאנשי אנגיאס מלך דנהבה : ויהי ביום השלישי וישמעו בני עשו כי שבו עליהם מאחיהם להלחם בם במלחמה השנית ויתאבלו בני עשו בשמעם את הדבר הזה : ויאמרו מה נעשה לאחינו אשר שבו עלינו לעזור את בני שער אויבינו : ויוסיפו בני עשו וישלחו אל אנגיאס מלך דנהבה לאמר : שלח לנו עוד אנשים אחרים ונלחמה בזהם את בני שער כי כבדו ממנו זה פעמים : ויוסף עוד אנגיאס וישלח אל בני עשו כשש מאות איש גבורי חיל ויבאו לעזור את בני עשו : ויהי לעשרת הימים ויוסיפו בני עשו ויערכו מלחמה את בני שער במדבר פארן : ותכבד המלחמה ההיא על בני שער ויתחזקו בני עשו אל בני שער בפעם הזאת : וינגפו בני שער לפני בני עשו ויהרגו מהם בני עשו כאלפים איש : וימותו כל גבורי בני שער במלחמה הזאת ולא נשאר בהם איש כי אם בניהם הקטנים אשר נשארו בעירם : וכל מדין ובני קדם נסו להם מהמלחמה ויעזבו את בני שער וינסו בראותם כי כבדה מהם המלחמה : וירדפו בני עשו אחרי כל בני קדם עד הגעתם אל ארצם ויהרגו בני עשו מהם בדרך עוד כמאתים וחמשים איש : ומאנשי בני עשו נפלו במלחמה ההיא כשלשים איש אך מאת אחיהם היתה הרעה אליהם לשוב אליהם לעזור את בני שער החורי : וישמעו בני עשו עוד את רעת אחיהם ויתאבלו עוד על הדבר הזה : ויהי אחרי המלחמה וישובו בני עשו ויבואו שעירה אל מקומותם : ויהרגו בני עשו את הנשאים בארץ מבני שער גם נשיהם וטפם הרגו לא החיו מהם נשמה : אך החיו מהם כחמשים נערים ונערות קטנים ולא המיתום בני עשו ויהיו להם הנערים לעבדים ואת הנערות לקחו לנשים : וישבו בני עשו בשער תחת בני שער וירשו את ארצם ויאחזו בה : ויקחו בני עשו את כל אשר לבני שער בארץ : גם צאנם גם בקרם ורכושם וכל

פרשת ויחי

וכל אשר לבני שעיר לקחו בני עשו וישבו בני עשו בשעיר תחת
 בני שעיר עד היום הזה : וחלקו בני עשו את הארץ למחלקת
 לחמשת בני עשו למשפחתיהם : ויהי בימים ההם ויתיעצו בני
 עשו להמליך עליהם מלך בארץ אשר ירשו אותה : ויאמרו איש
 אל רעהו לא כי מלך ימלוך עלינו בארצנו להחיתנו תחת עצהו
 וללחום את מלחמותינו באויבינו ויעשו כן : וישבעו כל בני עשו
 לאמר אשר לא ימלוך עליהם מלך מאחיהם עד עולם כי אם איש
 נכרי אשר לא מאחיהם : כי מדה נפש כל בני עשו איש על בנו
 ואיש על אחיו ואיש על רעהו מפני הדעה אשר עשו להם אחיהם
 בדהלחם את בני שעיר : על כן נשבעו בני עשו לאמר מזהיום
 שהוא והלאה לא ימליכו עליהם מאחיהם כי אם איש נכרי עד
 היום הזה : ויהי שם איש אחד מאנשי אנגיאם מלך דנהבה בלע
 בן בעור שמו : והאיש גבור חיל מאד ויפה תואר וטוב רואי וחכם
 בכל חכמה ובעל שכר ועצה ואין איש מאנשי אנגיאם כמוהו :
 ויקחוהו כל בני עשו וימשחו אותו וימליכוהו עליהם למלך וישתחוו
 לו ויאמרו יחי המלך יחי המלך : ויפרשו השמלה ויתנו לו איש
 גזם זהב וכסף ואיש טבעת ואיש צמיד ואיש קשיטה ויעשירוהו
 מאד בכסף ובהב ושרהם וכדולח : ויעשו לו כסא מלכות וישמו
 לו כתר מלכות בראשו ויכנו לו היכל וישב בו ויהי על בני עשו
 למלך : ואנשי אנגיאם לקחו את שכר מלחמתם מאת בני עשו
 וילכו וישבו אל ארוניהם דנהבה בעת ההיא : וימלוך בלע עד
 בני עשו שלשים שנה וישבו בני עשו בארץ תחת בני שעיר
 וישמידום וישבו תחתם לבטח עד היום הזה : ויהי בשנת שתים
 ושלשים שנה לרדת ישראל מצרימה הניא שנת שבעים ואחת
 שנה לחיי יוסף : וימת פרעה מלך מצרים בשנה ההיא וימלוך
 מגרון בנו תחתיו : ופרעה צוה את יוסף לפני מותו להיות למגרון
 בנו לאב ולהיות מגרון תחת יד יוסף ותחת עצתו : וישמעו כל
 מצרים לדבר הזה להיות יוסף עליהם כי אהבו כל מצרים את
 יוסף כתמול שלשום : אך מגרון בן פרעה ישב על כסא אביו ויהי
 למלך תחת אביו בימים ההם : בן ארבעים ואחת שנה מגרון
 במלכו

במלכו וארבעים שנה מלך במצרים: ויקראו כל מצרים את שמו פרעה כשם אביו כמשפטם לעשות במצרים על מלך אשר ימלוך עליהם: ויהי כמלך פרעה תחת אביו ויהן את משפט הארץ וכל דברי המלוכה ביד יוסף כאשר צוהו אביו: ויהי יוסף למלך על מצרים כי הוא המביא והמוציא בכל מצרים ויהיו כל מצרים תחת ידו ותחת עצתו: כי נטו כל מצרים אחרי יוסף אחרי מות פרעה ויאבהונו מאד למלך עליהם: אך לא חפצו מהם אנשים לאמר לא ימלוך עלינו איש נכרי: ואולם על פי יוסף היתה כל מלכות מצרים בימים ההם אחרי מות פרעה הוא המוציא והוא המביא לעשות כחפצו בכל הארץ ואין דובר אליו דבר: ותהי כל מצרים תחת יד יוסף וילחם יוסף עם כל אויביו מסביב ויכניעם תחת ידו: וגם כל הארץ וכל פלשתים עד גבול כנען הכניע יוסף ויהיו כלם תחת ידו ויתנו ליוסף מס מדי שנה בשנה: ופרעה מלך מצרים ישב על כסאו תחת אביו אך היתה תחת יד יוסף ועצתו כאשר היה בתחלה תחת יד אביו: וגם לא היה מושל כי אם בארץ מצרים לכד תחת עצת יוסף: ויוסף מלך על כל הארץ בעת ההיא ממצרים ועד הנהר הגדול נהר פרת: ויהי יוסף בכל דרכיו משכיל וי אלהיו עמו: ויוסף יי ליוסף חכמה והדר והדר ואהבה בלב מצרים וכל הארץ וימלוך יוסף על כל הארץ ארבעים שנה: וכל ארץ פלשתים וכנען וצידון ועבר הירדן מביאים ליוסף מנחות כל ימיו ומס יביאו לו מדי שנה בשנה כמשפט: וילחם יוסף עם כל אויביו מסביב ויכניעם ותהי כל הארץ ביד יוסף: וישב יוסף על כסאו במצרים לבטח: וגם כל אחיו בני יעקב ישבו לבטח בארץ גושן כל ימי יוסף ויפרו וידבו מאד מאד בארץ ויעבדו את יי כל ימיהם כאשר צוה אותם יעקב אביהם: ויהי מקץ ימים רבים ושנים בשבת בני עשו בארצם לבטח עם בלע מלכם ובני עשו פרו ורבו בארץ: ויתיעצו ללכת להחם עם בני יעקב וכל מצרים ולהציל את צפו בן אליפז אחיהם ואת אנשיו כי עודם במצרים בימים ההם עבדים ליוסף: וישלחו בני עשו אל כל בני קדם ויעשו אתם שלום ויבואו אליהם כל בני קדם ללכת את בני עשו מצרימה למלחמה

פרישת ויהי

למלחמה : וגם מאנשי אנגיאס מלך דנהבה באו אליהם וגם אל בני ישמעאל שלחו ויבואו אליהם : ויתקבצו כל העם הזה ויבואו שעירה לעזור את בני עשו במלחמתם : ויהי המחנה הזאת מחנה גדול וכבד עם אשר כחול הים הרבה מאד כשמונה מאות אלף איש בין רגלי ורוכבי סוסים : וירדו כל הגדודים האלה מצרימה להלחם את בני יעקב ויחנו על רעמסס : ויצאו לקראתם יוסף ואחיו וכל גבורי מצרים כשש מאות איש וילחמו אתם בארץ רעמסס : וילחמו בני יעקב את בני עשו בעת ההיא עוד בשנת החמשים שנה לרדת בני יעקב מצרימה היא שנת השלשים שנה למלוך בלע על בני עשו בשעיר : ויהן יי את כל גבורי עשו ובני קדם ביד יוסף ואחיו וינגפו אנשי בני עשו ובני קדם לפני יוסף ויפלו מאנשי עשו ובני קדם חללים רבים לפני בני יעקב כמאתים אלף איש ויפול גם בלע בן בעור מלכם עמם במלחמה : ויראו בני עשו כי נפל מלכם עמם במלחמה וימת וירפו ידיהם מהמלחמה : ויוסף ואחיו וכל מצרים עורם מכים באנשי בית עשו וייראו מאד כל אנשי עשו מפני בני יעקב וינוסו לפניהם : וירדפו אותם יוסף ואחיו וכל מצרים מהלך יום ויכו מהם עוד בשלש מאות איש הלוך והכות אותם בדרך וישובו אחרי כן מעליהם : וישובו יוסף וכל אחיו מצרימה לא נפקד מהם איש אך מהמצריים נפלו שנים עשר אנשים : ויהי בשוב יוסף מצרימה ויצו לאסור עוד את צפו ואת אנשיו ויאסרו אותם בנחשתים ויוסיפו להם יגון על יגונם : וכל אנשי בני עשו ובני קדם שבו איש אל עירו בבושה כי נפלו כל הגבורים אשר היו בהם במלחמה : ויראו בני עשו כי מת מלכם במלחמה וימהרו ויקחו איש מאנשי בני קדם יובב בן זרח שמו מארץ בצרה וימליכוהו עליהם תחת בלע מלכם : וישב יובב על כסא בלע תחתיו למלך וימלוך יובב באדום על כל בני עשו עשר שנים : ולא יספו בני עשו עוד ללכת להלחם עם בני יעקב מהיום ההוא והלאה כי ידעו בני עשו את גבורת בני יעקב וייראו מהם מאד : אך מהיום ההוא והלאה שנאו בני עשו את בני יעקב ונתהי השנאה והאיבה חזקה ביניהם כל הימים עד היום הזה : ויהי

ויהי אחרי כן מקץ עשר שנים וימת יובב בן זרח מלך אדום : ויקחו בני עשו איש אחד ושמו חושם מארץ תימן ומליכוהו עליהם תחת יובב : וימלוך חושם באדום על בני עשו עשרים שנה : ויוסף מלך מצרים ואחיו וכל בני ישראל ישבו לבטח במצרים בימים ההם כל ימי יוסף ואחיו אין שטן ואין פגע רע ותשבות ארץ מצרים סהמלחמה בעת ההיא בימי יוסף ואחיו :

פרשת שמות

ואלה שמות בני ישראל אשר ישבו במצרים הבאים את יעקב איש וביתו באו כל בני יעקב מצרימה : בני לאה ראובן ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבולון ודינה אחותם : ובני רחל יוסף ובנימין : ובני זלפה שפחת לאה גר ואשר : ובני בלהה שפחת רחל דן ונפתלי : ואלה תולדותם אשר ילדו להם בארץ כנען טרם בואם מצרימה עם יעקב אביהם : בני ראובן חנוך ופלוא חצרון וכרמי : ובני שמעון ימואל וימין ואודה ויכין וצוחר ושאוול בן הכנענית : ובני לוי גרשון קהת ומררי ויוכבד אחותם אשר יולדה להם בדרתם מצרימה : ובני יהודה ער ואונן ושירה ופרץ וזרח וימת ער ואונן בארץ כנען ויהיו בני פרץ חצרון וחמול : ובני יששכר תולע ופוא ויוב ושמרון : ובני זבולון סרד ואלון ויחלאל : ובני דן חושם : ובני נפתלי יחצאל וגוני ויצר ושלם : ובני גד צפיון וחגי שוני ואצבון ערי וארודי ואראלי : ובני אשר ימנה וישורה וישוי ובריעה ושרח אחותם ובני בריעה חבר ומלכיאל : ובני בנימין בלע ובכר ואשכנז גרא ונעמן אחי וראש מופים וחופים וארר : ובני יוסף אשר יולדו לו במצרים מנשה ואפרים : ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש אלה הבאים את יעקב אביהם מצרימה לגור שם : וישבו יוסף וכל אחיו במצרים לבטח ויאכלו את טוב ארץ מצרים כל ימי חייו יוסף : ויחי יוסף בארץ מצרים שלש ותשעים שנה וימלוך יוסף על כל מצרים שמונים שנה : ויקרבו ימי יוסף למות וישלח ויקרא אל אחיו ואל כל בית אביו ויבואו כלם יחד וישבו לפניו : ויאמר יוסף אל אחיו ואל כל בית אביו הנה אנכי

מת ואלהים פקוד פקוד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאבותיכם לתת לכם : והיה בפקוד אלהים אתכם להעלותכם מזה אל ארץ אבותיכם והעליתם את עצמותי מזה אתכם : וישבע יוסף את בני ישראל ואת זרעם אחריהם לאמר פקוד יפקוד אלהים אתכם והעליתם את עצמותי מזה אתכם : ויהי אחרי כן וימת יוסף בשנה ההיא היא שנת שבעים ואחת שנה לרדת ישראל מצרימה : ויוסף בן מאת שנה ועשר שנים במותו בארץ מצרים : ויקומו כל אחיו וכל עבדיו ויחננו את יוסף כמשפט ויבכו אותו אחיו וכל מצרים שבעים יום : וישימו את יוסף בארון אשר מלא בשמים וכל מעשה רוקח ויקברוהו על שפת היאור הוא שיחור : ויעשולו בניו וכל אחיו וכל בית אביו אבל שבעת ימים : ויהי אחרי מות יוסף ויחלו כל מצרים למשול בבני ישראל בימים ההם : ופרעה מלך מצרים המולך תחת אביו לקח את כל משפטי מצרים וינהג את כל מלכות מצרים תחת עצתו וימלוך לבטח על עמו : ויהי לתקופת השנה בשנת שתים ושבעים שנה לרדת ישראל מצרימה אחרי מות יוסף ויברח צפו בן אליפז בן עשו ממצרים הוא ואנשיו וילכו : ויבאו אפריקה היא דנהבה אל אנגיאס מלך אפריקה ויקבלם אנגיאס בכבוד גדול וישם את צפו לשר צבאו : וימצא צפו חן בעיני אנגיאס ובעיני עמו ויהי צפו שר צבא לאנגיאס מלך אפריקה ימים רבים : ויסת צפו את אנגיאס מלך אפריקה לקבץ את כל חילו ללכת להלחם עם המצרים ועם בני יעקב ולנקום מהם נקמת אחיו : ולא אבה אנגיאס לשמוע אל צפו לעשות הדבר הזה כי ידע אנגיאס את גבורת בני יעקב ואשר עשו לחילו במלחמתם את בני עשו : וצפו גדול מאד בימים ההם בעיני אנגיאס ובעיני כל עמו ויסיתם תמיד להלחם במצרים ולא אבו : ויהי בימים ההם ויחי בארץ כתיס בעיר פוצימנא ושמו עוצי ויהי לבני כתיס לאלוה תעתועים : וימת האיש ובין אין לו כי אם בת אחת ושמה יאניה : והנערה יפה עד מאד טובת מראה וחכמה לא נראה כיופיה ובחכמתה בכל הארץ : ויראו אותה אנשי אנגיאס מלך אפריקה ויבאו ויהללו אותה אליו : וישלח אנגיאס אל בני כתיס וישאל אותה

אותה לקחתה לו לאשה ויאבו לו אנשי כתים לתתה לו לאשה :
 ויהי בצאת מלאכי אנגיאס מארץ כתים ללכת לדרכם והנה מלאכי
 תורגוס מלך ביבינטו באו כתימה כי תורגוס מלך ביבינטו גם הוא
 שלח את מלאכיו לשאול לו את יאניה לקחתה לו לאשה כי הללו
 אותה אליו גם הוא כל אנשיו על כן שלח אליה כל עבדיו : ויבואו
 עבדי תורגוס כתימה וישאלו את יאניה לקחתה אל תורגוס מלכם
 לאשה : ויאמרו להם אנשי כתים לא נוכל לתתה כי אנגיאס מלך
 אפריקה בקש אותה לקחתה לו לאשה טרם בואכם ונתננו אותה
 אליו : ועתה לא נוכל לעשות הדבר הזה להסיר את הנערה מיד
 אנגיאס לתתה לתורגוס : כי אנחנו יריאים מאד מאנגיאס פן יבוא
 עלינו למלחמה והשמידנו ותורגוס אדוניכם לא יוכל להציל אותנו
 מידו : ויהי כשמעם מלאכי תורגוס את כל דברי בני כתים ויפנו
 וישבו אל אדוניהם ויגידו לו את כל דברי בני כתים : ובני כתים
 שלחו ספר אל אנגיאס לאמר הנה תורגוס שלח בעד יאניה לקחתה
 לו לאשה וכוזה השיבנו אותו : ונשמע כי קבץ את כל חילו לבוא
 עליך למלחמה וישם פניו לעבור דרך סרדוניא להלחם עם לוקוש
 אחיך ואחר יבוא להלחם אתך : וישמע אנגיאס את דברי בני כתים
 אשר שלחו לו בספר ויחר אפו : ויקם ויאסוף את כל חילו ויבא
 בא"י הים דרך סרדוניא אל לוקוש אחיו מלך סרדוניא : וישמע
 ניבלוש בן לוקוש כי בא אנגיאס דודו ויצא לקראתו בחיל כבד
 וישקוהו ויחבקוהו : ויאמר ניבלוש אל אנגיאס בשאלך שלום מעם
 אבי בצאתו אתך להלחם עם תורגוס ושאלת ממנו להשימני שר
 צבאו : ויעש אנגיאס כן ויבא אל אחיו ויצא אחיו לקראתו וישאלהו
 לשלום : וישאל אנגיאס מעם לוקוש אחיו לשום את ניבלוש בנו
 ד"שר צבאו ויעש לוקוש כן : ויקומו אנגיאס ולוקוש אחיו וילכו
 לקראת תורגוס למלחמה וחיל רב ועם כבד עמהם : ויבואו באניות
 ויבואו במחוז אשתורש : והנה תורגוס בא לקראתם כי יצא אל
 סרדוניא ויאמר להחרימה ואחר יעבור משם אל אנגיאס להלחם
 עמו : ויפגשו אנגיאס ולוקוש אחיו ארת תורגוס בבקעת כנפיא
 ותהי מלחמה חזקה ועצומה מאד ביניהם במקום ההוא : ותכבד
 המלחמה

פרשת שמות

המלחמה על לוקוש. מלך סרדוניה ויפול כל חילו ויפול גם ניבלוש בנו במלחמה ההיא : ויצו אנגיאס דודו את עבדיו ויעשו דניבלוש גולם זהב ויתנוהו בתוכו : ויערוך עוד אנגיאס מלחמה לקראת תורגוס ויחזק ממנו אנגיאס ויהרגהו ויפל את כל עמו לפי חרב : וינקום אנגיאס את נקמת ניבלוש בן אחיו ואת נקמת חיל לוקוש אחיו : ויהי כמות תורגוס וירפו ידי הנשואים מחילו במלחמה וינוסו לפני אנגיאס ולפני לוקוש אחיו : וירדפו אחריהם אנגיאס ולוקוש אחיו עד אם הדרך אשר בין אלכנו ובין רומה ויהרגו כל חיל תורגוס לפי חרב : ולוקוש מלך סרדוניה צוה את עבדיו ויעשו ארון נחשת וישימו בתוכו את גויית ניבלוש בנו ויקברוהו במקום ההוא : ויבנו עליו מגדל גבוה שם על אם הדרך ויקראו את שמו ניבלוש על שמו עד היום הזה : וגם תורגוס מלך ביבינטו קברו אותו שם עם ניבלוש במקום ההוא : והנה על אם הדרך בין אלכנו ובין רומה קבר ניבלוש מזה וקבר תורגוס מזה ורצפה ביניהם עד היום הזה : ויהי בקבור ניבלוש וישב לוקוש אביו עם חילו אל ארצו סרדוניה : ואנגיאס אחיו מלך אפריקה עם חילו הלכו עד עיר ביבינטו היא עיר תורגוס : וישמעו יושבי ביבינטו את שומעו ויראו מאד ממנו ויצאו לקראתו בכבי ובתחנונים : ויתחנונו יושבי ביבינטו אל אנגיאס לבלתי המיתם ולבלתי השחית את עירם ויעש כן : כי מערי בני כתים תחשב ביבינטו בימים ההם על כן לא השחית את העיר : אך מהיום ההוא והלאה ילכו גדולי מלך אפריקה כתימה לשלול שלל ולבז בז ויהי מדי לכתם והלך צפו שר צבא אנגיאס עמם : ויהי אחרי כן ויפן אנגיאס עם חילו ויבואו אל עיר פוצימנא ויקח שם אנגיאס את יאניה בת עוצה לאשה ויביאה אפריקה אל עירו : ויהי בעת ההיא ויצו פרעה מלך מצרים לכל עמו לעשות לו היכל חזק במצרים : ויצו גם על כל בני יעקב לעזור את מצרים בבנין : ויעשו המצרים אל פרעה היכל יפה ונאה לבית מלכותו וישב בו ויחדש את מלכותו וימלוך לבטח : וחולון בן יעקב מת בשנת ההיא היא שנת שבעים וארבע שנה לרדת ישראל מצרימה : וימת זבולון בן מאה וארבע עשרה שנה ויושם

ויושם בארון ויותן ביד בניו : ובשנת שבעים וחמש שנה מת שמעון אחיו בן מאה ועשרים שנה במותו ויושם גם הוא בארון ויותן ביד בניו : וצפו בן אליפז בן עשו שר צבא אנגיאס מלך דנהבה עודנו מסית את אנגיאס יום יום לערוך מלחמה להלחם את בני יעקב במצרים : ולא אבה אנגיאס לעשות הדבר הזה כי ספרו לו עבדיו את כל גבורת בני יעקב אשר עשו להם במלחמתם את בני עשו : ויהי צפו מסית את אנגיאס יום יום להלחם את בני יעקב בימים ההם : ויהי מימים וישמע אנגיאס אל דברי צפו ויאכה לו להלחם במצרים את בני יעקב : ויערוך אנגיאס אל כל עמו עם רב כהול אשר על שפת הים וישם פניו ללכת מצרימה למלחמה : ושם היה נער אחד מעבדי אנגיאס בן חמש עשרה שנה בלעם בן בעור שמו והנער חכם מאד ומבין בחכמת הקסם : ויאמר אנגיאס אל בלעם קסום נא לנו בקסם ונדעה מי יגבר במלחמה הזאת אשר אנחנו הולכים עליה : ויצו בלעם ויביאו לו דונג ויעש ממנו תמונת רכב ופרשים תבנית חיל אנגיאס וחיל מצרים : וישימם במים המחוכמים אשר אתו על ככה ויאחזו בידו כפות תמרים ויתחכם ויקסום בהם על המים : ויראו אליו במים תמונת צלמי חיילות אנגיאס נופלים לפני תמונת צלמי מצרים ובני יעקב : ויגד בלעם את הדבר הזה אל אנגיאס ויתאש אנגיאס ולא התאזר לדרת מצרימה למלחמה וישב בעירו : ויהי כראות צפו בן אליפז כי נתאש אנגיאס לצאת למלחמה את מצרים ויברח צפו מאת אנגיאס מאפריקה וילך ויבוא כתימרה : ויקבלוהו כל אנשי כתים בכבוד גדול וישכרו אותו להלחם מלחמותם כל הימים : ויתעשר צפו מאד בימים ההם וגדודי מלך אפריקה עודם פושטים בארץ כתים בימים ההם : ויאספו בני כתים וילכו אר"ה קופטיציארה מפני גדודי אנגיאס מלך אפריקה הבאים עליהם : ויהי היום ויאבד לצפו פר בן בקר וילך לבקש את הפר וישמע את געייתו סביבות ההר ההוא : וילך צפו וירא והנה בתחתית ההר ההוא מערה גדולה ואבן גדולה שומה בפתח המערה : ויפוצץ צפו את האבן ויבא אל המערה וירא והנה היה גדולה אוכלת השור מחציה ומעלה דמות

איש

פרשת שמות

איש ומחציה ומטה דמות חיה : ויקם צפו על החיה ההיא ויהרג אותה בחרבו : וישמעו יושבי כתים הדבר הזה וישמחו מאד ויאמרו מה נעשה לאיש הזה אשר הרג את החיה הזאת אשר כלתה בהמתנו : ויועדו כלם לעשות לו יום אחד בשנה יום מועד ויקראו את שם היום ההוא צפו על שכו : וינסכו לו נסכים מדי שנה בשנה ביום ההוא ויביאו לו מנחות : בעת ההיא חלתה יאניה בת עוצי אשת המלך אנגיאס ויקשה חוליה על אנגיאס המלך ועל שריו : ויאמר אנגיאס אל חכמיו מה אעשה ליאניה ובמה ארפא את חוליה : ויאמרו לו חכמיו כי לא אויר ארצנו כאויר ארץ כתים ולא מימינו כמימיהם על כן חלתה המלכה יאניה מזרה : כי בהשתנות עליה האויר והמים חלתה וגם כי בארצה איננה שותה כי אם המים הבאים מן פורמה אשר העלו אותם אבותיה בגשרים : ויצו אנגיאס את עבדיו ויביאולו ממימי פורמה אשר לכתים בכלים : וישקרו המים ההם עם כל מימי ארץ אפריקה וימצאו את מימי פורמה קלים ממימי אפריקה : וירא אנגיאס את הדבר הזה ויצו את כל שריו לאסוף חוצבי אבנים לאלפים ולרכבות ויחצבו אבנים לאין מספר : ויבואו הבונים ויבנו גשר עצום מאד ויביאו מעין מים מארץ כתים עד אפריקה : ויהיו המים ההמה ליאניה המלכה ולכל אודותיה לשתות ולאפות בהם ולכבס ולרחוץ בהם : וגם להשקות בהם כל זרע האוכלת ממנו וכל פרי האדמה : וגם מעפר ארץ כתים צוה המלך ויביאו ממנו באניות רבות וגם אבנים לבנות מהם הביאו ויבנו הבונים היכלות ליאניה המלכה ותתרפא המלכה מחוליה : ויהי לתקופת השנה ויוסיפו עוד גרודי אפריקה ויבואו ארץ כתים לשלול שלל כפעם בפעם : וישמע צפו בן אליפו את שמעם ויצו אליהם וילחם בם וינופו דפניו ויצל את ארץ כתים מהם : ויראו בני כתים את גבורת צפו ויתיעצו בני כתים ומליכו עליהם את צפו ויהי למלך עליהם : ויהי במולכו וילכו לכבוש את בני תובל ואת כל איי הים אשר סביבותיהם : ויצו צפו מלכם בראשם וילחמו את בני תובל ואת האיים ויכבשום : ויהי בשוכם מהמלחמה ויחדשו לו את מלכותו ויבנו לו היכל גדול מאד לבית מלכותו

מלכותו ולמושביו : ויעשו לו כסא גדול וימלוך צפו ער כל ארץ
 כתים ועל כל ארץ איטלייא חמשים שנה : בשנה ההיא היא שנת
 שבעים ותשע שנה לדרת ישראל מצרימה מת ראובן בן יעקב
 בארץ מצרים : בן מאת שנה ועשרים וחמש שנה ראובן במותו
 וישימוהו בארון ויוותן ביד בניו : ובשנת השמונים מת דן אחיו
 בן מאת שנה ועשרים וארבע שנים במותו ויושם גם הוא בארון
 ויוותן ביד בניו : ובשנה ההיא מת חושם מלך אדום וימלוך
 אחריו הדר בן כדר חמש ושלושים שנה : ובשנת שמונים ואחת
 שנה מת יושכר בן יעקב במצרים : ויששכר בן מאת שנה ושתים
 ועשרים שנה במותו ויושם בארון ויוותן ביד בניו : ובשנת שמונים
 ושתים שנה מת אשר אחיו בן מאת שנה ושלוש ועשרים שנה במותו
 ויושם בארון ויוותן ביד בניו : ובשנת שמונים ושלוש שנים מת גר
 בן מאה ועשרים וחמש שנים היה ויושם בארון במצרים ויוותן ביד
 בניו : והיה בשנת שמונים וארבע שנים היא השנה החמשית
 למלכות הדר בן כדר מלך אדום : ויקבוץ הדר את כל בני עשו
 ויערוך את כל חילו כארבע מאות אלף איש וישם פניו ארץ מואב
 וילך להלחם את מואב ולתת אותם תחת ידו למס עובד : וישמעו
 בני מואב את הדבר הזה וייראו מאד וישלחו אל בני מדין לעזור
 אותם להלחם את הדר בן כדר מלך אדום : והדר בא ארץ מואב
 ויצאו בני מואב ובני מדין לקראתו ויערכו אתו מלחמה בשדה
 מואב : וילחם הדר את מואב ויפלו מבני מואב ובני מדין חללים
 רבים כאלפים איש : ותכבד המלחמה על מואב וייראו בני מואב
 כי חזקה עליהם המלחמה וירפו ידיהם ויתנו עורף ויעזבו את בני
 מדין להלחם : ובני מדין לא ידעו את מחשבת מואב אך התחזקו
 במלחמה וילחמו את הדר ואת כל חילו ויפלו כל מדין לפניו :
 ויכה הדר את כל מדין מכה רבה ויהרגם לפי חרב לא השאיר
 מהם שריד את כל הבאים לעזור את מואב : והיה כאשר תמו כל
 בני מדין במלחמה ובני מואב נמלטו : וישם הדר את כל מואב
 בעת ההיא למס עובד והיו תחת ידו : ויתנו לו מס כמשפט שנה
 שנה ויפן הדר וישב אל ארצו : והיה לתקופת השנה בשמוע יתר
 מדין

פרשת שמות

מדין אשר בארץ כי נפלו כל אחיהם במלחמת הדר בעבוד מזאב
וכי נתנו בני מואב עורף במלחמה ויעזבו את מדין להלחם :
ויתיעצו חמשת נשיאי מדין עם יתר אחיהם אשר נשארו בארצם
להלחם את מואב לנקום מהם מלחמת אחיהם : וישלחו בני מדין
אל כל אחיהם בני קדם ויבאו כל אחיהם כל בני קטורה לעזור
את מדין להלחם את מואב : וישמעו בני מואב את הדבר הזה
ויראו מאד כי נאספו עליהם כל בני קדם למלחמה : וישלחו גם
הם בני מואב ספר אל ארץ אדום אל הדר בן בדר מלך אדום
לאמר : בא נא אלינו ועזרנו ונכה את מדין כי נאספו כלם יחד
ויבאו עלינו עם כל אחיהם בני קדם למלחמה להנקם ממנו נקמת
מדין הנופלים במלחמה : ויצא הדר בן בדר מלך אדום מארץ
אדום עם כל חילו וילך ארץ מואב לעזור את בני מואב להלחם
את מדין : וירחמו מדין ובני קדם עם מואב בשדה מואב ותהי
ביניהם מלחמה חזקה מאד : ויך הדר את כל בני מדין ובני קדם
רפי חרב ויצל הדר את מואב מיד מדין בערת ההיא : וינסו
הנשואים ממדין ובני קדם לפני הדר וחילו וירדוף הדר אחריהם
עד ארצם ויכם מכה רבה מאד ויפלו חללים בדרך : ויצל הדר
את מואב מכף מדין כי נפלו כל בני מדין לפי חרב ויפן הדר וישב
אל ארצו : ומהיום ההוא והלאה שנאו בני מדין את בני מואב על
אשר נפלו בעבורם במלחמה ותהי שנאה גדולה ועצומה ביניהם
כל הימים : והיה כל הנמצא ממדין בדרך ארץ מואב ימות בחרב
מואב וכל הנמצא ממואב בדרך ארץ מדין ימות בחרב מדין :
ככה יעשו מדין למואב ומואב למדין כל הימים ימים רבים : ויהי בעת
דהיא וימת יהודה בן יעקב במצרים בשנת ה' מסעות חיי כל השנשים
שמונים ושש שנים לרדת יעקב ובניו מצרימה :
ויהודה בן מאת שנה ועשרים ותשע שנים
במותו ויחננו אותו וישימורו בארון וינתן
בין בניו : ובשנת שמונים ושבע שנים מר
בנימין אחיו בן מאת שנה ושבע עשרה שנה
במותו : וישימו אותו בארון ויותר ביד בניו : ובשנת שמונים ותשע
שנים

שנים מת נפחלי בן מאת שנה ושתים ושלשים שנה ויושם בארון
 ויחן ביד בניו: ויהי בשנת תשעים ואחת שנה לרחל שפדאל
 מצרימה: והיא שנת שלש עשרה שנה למלך צפו בן אליפז בן עשו
 ער בני בתים באו בני אפריקה על בני פתים לשלל מלל מהם
 כפעם בפעם אך לא באו אליהם והשלש עשרה שנה: ויבאו אליהם
 בשנה ההיא ויצא צפו בן אליפז אליהם עם אנשים מאנשי ירך
 בהם מכה דבה ועצומה: וינוסו גרורי אפריקה מפני צפו ויפלו
 חללים לפניו בדרך וירדפם צפו ואנשיו הלך והכותה בהם עד
 קרוב לאפריקה: וישמע אנשיאם מלך אפריקה את הדבר אשר
 עשה צפו ויחרלו מאד וירא אנשיאם מפני צפו כל דמים ויבשנת
 תשעים ושלש שנים מת לווי בן יעקב במצרים: וילוי בן מאת שנה
 ושלשים ושבע שנים במותו וישימו אותו בארון ויחן ביד בניו:
 ויהי אחרי מות לוי כאשר ראו כל מצרים כי פתו כל בני יעקב
 אחי יוסף: ויחלו כל מצרים לענות את בני יעקב ולמרר את
 דיהם מהיום ההוא וחללאה עד יום צאתם מצרים: ויסירו מידם
 את כל הכדמים והשחות אשר נתן להם יוסף ואת כל הפתים
 הסובות אשר היו בני ישראל בהם: ואת כל חלב מצרים את
 הכר לקחו מצרים מאת בני יעקב בימים ההם: ותלך ידבנה
 מצרים הלך וקשרה על בני ישראל בימים ההם וירעו מצרים
 לישראל עד אשר קצו בני ישראל בחייהם מפני מצרים: ויהי
 לימים רבים בשנת פאה ושתים שנה לרחל ישראל מצרימה וימת
 מדיקה מלך מצרים ומלך מצרי יבנו יתחיו וגם כל גבוי מצרים
 אכל הרודי: והוא אשר ידע את יוסף ואת אחיו סתו בימים ההם:
 ויקם הודי אחר ההם אשר לא ידע את בני יעקב ואת כל הסובה
 אשר עשו להם ואת מל גמורתם פמצרים: עתה מן החלו כל
 מצרים מהיום והוא והלאה למרר את בני יעקב ולענותם
 בכל עבודה קשה על כי לא ידע את אבותם אשר הצילו אותם
 בימי הרעב: וגם מאת יי היתה זאת לבני ישראל להטיב להם
 באחריתם למען יעתה כל בני ישראל ויאמרו אלהים ולמען יעתה
 את האותות והמופתים הנוראים אשר יעשה עי במצרים בעצור

עמו ישראל למען ייראו בני ישראל את יי אלהי אבותם רעבדו
 אותו וללכת בכל דרכיו הם חרעם אתריהם ^{ו'ל' טעם} ^{פבתבו קלת מהמפ' ו'ל' טעם} ^{לנלות חלדים למפן יקבלו ישראל}
 כל ימיהם : בן עשרים ושש שנים מלוד ^{עליהם את שול התורה וסמנו :} ויקראו
 במלכו ותשעים וארבע שנים מלך : ויקראו
 כל מצרים את שמו פרעה כשם אביו כמשפט לעשות בכל מלך
 המולך עליהם במצרים : בעת ההיא יצאו כל גדודי אנגיאס מלך
 אפריקה לפשוט בארץ כתים כפעם בפעם לשלול את שללם :
 וישמע צפו בן אליפו בן עשו מלך כתים את שומעם ויצא לקראתם
 בחילו וילחם בם בדרך : ויך צפו את גדודי מלך אפריקה לפי
 חרב לא השאיר מהם שריד ולא שב מהם אל אדונו אפריקה
 עד אחד : וישמע אנגיאס את הדבר הזה אשר עשה צפו בן
 אליפו לכל חילו אשר השמיד אותם : וישמע אנגיאס את כל חילו
 כל אנשי ארץ אפריקה עם רב מאד כחול אשר על שפת הים :
 וישלח אנגיאס אל לוקוש אחיו לאמר בא אלי עם כל אנשיך
 ועורני ונכה את צפו ואת כל בני כתים אשר השמידו את אנשי
 ויבא לוקוש עם כל חילו חיל גדול מאד לעזור את אנגיאס אחיו
 להלחם את צפו ואת בני כתים : וישמע צפו ובני כתים את הדבר
 הזה וייראו מאד ויפול פחד גדול בלבבם : וישלח צפו גם הוא
 ספר לארץ אדום אל הדר בן כרד מלך אדום ואל כל בני עשו
 לאמר : שמעתי כי אנגיאס מלך אפריקה בא אלינו עם אחיו
 להלחם בנו וניראה מאד ממנו כי חילו רב מאד ואף אשר בא
 אלינו עם אחיו וחילו ועתה עלו אתי גם אתם ועזרוני ונלחמה
 יחד באנגיאס ובלוקוש אחיו והושעתם אותנו מידם ואם לא דעו
 כי נמות כלנו : וישלחו בני עשו ספר אל בני כתים ואל צפו מלכם
 לאמר : לא נוכל להלחם את אנגיאס ואת עמו כי ברית ושלוש
 בינינו אתו זה ימים רבים מימי בלע בן בעור המלך הראשון ומימי
 יוסף בן יעקב מלך מצרים אשר נלחמנו אתו בעבר הירדן בקברו
 את אביו : והי כשמוע צפו את דברי אחיו בני עשו ויחדל מעליהם
 ויירא צפו מפני אנגיאס מאד : ואנגיאס ולוקוש אחיו ערכו את כל
 חילם כשמונה מאות אלף איש וילכו כתימה להלחם את צפו :

וצפו

וצפו בן אליפז יצא לקראתם בפחד וברעדה בשלש אלפים אנשים כל בני כתים : ויאמרו כל בני כתים אל צפו התחנן נא בעדינו אל אלהי אבותיך אולי יצילנו מכף אנגיאם וחילו כי אלהים גדול הוא והוא מציל את כל הבוטחים עליו : וישמע צפו אל דבריהם ויבקש צפו את " ויאמר : " אלהי אברהם ויצחק אבותי היום יודע כי אתה אלהים אמת וכל אלהי כל הגוים הבל המה ותוהו : זכור נא היום אלי את בריהך את אברהם אבינו אשר ספרו לנו אבותינו : ועשה חסד עמי היום בעבור אברהם ויצחק אבינו והושעת אותי ואת בני כתים מיד מלך אפריקה הבאים עלינו למלחמה : וישמע " בקול צפו וידרוש אליו בעבור אברהם ויצחק ויציל " את צפו ואת בני כתים מיד אנגיאם ועמו : וילחם צפו את אנגיאם מלך אפריקה ואת כל עמו ביום ההוא ויתן " את כל אנשי אנגיאם ביד בני כתים : ותכבד המלחמה על אנגיאם ויך צפו את כל אנשי אנגיאם ולוקוש אחיו לפי חרב : ויפל מהם עד ערב היום ההוא כארבע מאות אלף איש : וירא אנגיאם כי מתו כל אנשיו וישלח ספר אל כל יושבי אפריקה לבוא אליו לעזרו במלחמה : ויכתוב בספר לאמר כל הנמצא באפריקה יבא אלי מבן עשר שנים ומעלה כלם יבואו אלי : והנה כאשר לא יבוא ומת ואת כל אשר לו ואת כל ביתו יקח המלך : וייראו כל יתר יושבי אפריקה מדברי אנגיאם ויצאו מהעיר בשלש מאות אלף איש ונער מבן עשר שנים ומעלה ויבואו אל אנגיאם : ויהי מקץ עשרה ימים ויערוך עוד אנגיאם מלחמה עם צפו ועם בני כתים ותהי מלחמה גדולה וחזקה מאד ביניהם וישלח צפו מחיל אנגיאם ולוקוש אחיו חללים רבים בארץ כאלפים איש ויפול גם סוסיפטר שר צבא אנגיאם במלחמה ההיא : ויהי כאשר מרת סוסיפטר ויפנו גרודי אפריקה ויתנו עורף לנוס וינוסו ואנגיאם ולוקוש אחיו עמהם : וירדפו צפו ובני כתים אחריהם ויכו בהם עוד מכה רבה בדרך כמאתים איש : וירדפו את אזורובל בן אנגיאם כי נס עם אביו ויכו מאנשיו בדרך עשרים איש וימלט אזורובל מיד בני כתים ולא המיתורו : ואנגיאם ולוקוש אחיו ברחו עם יתר אנשיהם וימלטו ויבואו אפריקה בפחד וברעדה : ויירא

ספר שמות

וַיִּירָא אֲנָנְיָאס מִפְּנֵי צָפוּ בֶן אֵלִיפַז כָּל הַיָּמִים מִן יֶלֶחֶם עוֹד אַחֲרָיו:
 וּבִלְעָם בֶּן בְּעוֹר הָיָה בַּעַת הַהִיא עִם אֲנָנְיָאס בַּמִּלְחָמָה וַיְהִי בִּרְאוּתוֹ
 כִּי גָבַר צָפוּ עַל אֲנָנְיָאס וַיִּבְרַח מִשָּׁם וַיָּבֹא כְּתִימָה : וַיִּקְבְּלוּהוּ צָפוּ
 וּבְנֵי כְתִים בְּכָבוֹד גָּדוֹל כִּי יָדַע צָפוּ אֶת חֲכֵמַת בִּלְעָם וַיִּתֵּן צָפוּ
 לְבִלְעָם מַתָּנוֹת רַבּוֹת וַיֵּשֶׁב אֹתוֹ : וַיְהִי בִּשְׁׁבוֹ צָפוּ מִהַמִּלְחָמָה וַיֵּצֵאוּ
 וַיִּפְקְדוּ אֶת כָּל בְּנֵי כְתִים אֲשֶׁר הִלְכוּ בַּמִּלְחָמָה וְהָנָה לֹא נִפְקְדָה
 מֵהֶם אִישׁ : וַיִּשְׂמַח צָפוּ עַל הַדְּבָר הַזֶּה וַיֹּסֶף עוֹד וַיַּחֲדֵשׁ אֶת מַלְכוּתוֹ
 וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה לְכָל עַבְדָּיו : אֶךְ לֹא זָכַר צָפוּ אֶת " וְלֹא יָדַע כִּי " עוֹד
 אוֹתוֹ בַּמִּלְחָמָתוֹ : וְכִי הוּא הִצִּיל אוֹתוֹ וְעָמּוֹ מִיַּד מֶלֶךְ אֲפִרְיקָה : אֶךְ
 עוֹדֵנוּ יֵלֶךְ בְּדַרְכֵי בְנֵי כְתִים וּבְנֵי עָשׂוֹ הָרַעִים לַעֲבוֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 כְּאֲשֶׁר לְמַדּוּהוּ אַחֲיוֹ בְּנֵי עָשׂוֹ עַל כֵּן יֹאמְרוּ מִרְשָׁעִים יֵצֵא רִשְׁעִי :
 וַיִּמְלֹךְ צָפוּ עַל כָּל בְּנֵי כְתִים לְבַטָּח וְאֵת " אֲשֶׁר הִצִּיל אוֹתוֹ וְאֵת
 כָּל עָמּוֹ מֶלֶךְ אֲפִרְיקָה לֹא יָדַע : וְלֹא יָסַפּוּ עוֹד גְּדוּדֵי אֲפִרְיקָה לָבוֹא
 כְּתִימָה לְשִׁלּוֹל שָׁלַל כָּפֶעַם בְּפֶעַם כִּי יָדְעוּ אֶת כָּל גְּבוּרַת צָפוּ אֲשֶׁר
 הִכָּה אֶת כָּלם לִפְיִי חֶרֶב : וַיִּירָא אֲנָנְיָאס מִפְּנֵי צָפוּ בֶן אֵלִיפַז וּמִפְּנֵי
 בְּנֵי כְתִים כָּל הַיָּמִים : בַּעַת הַהִיא בִּשְׁׁבוֹ צָפוּ מִהַמִּלְחָמָה וּבִרְאוּתוֹ
 צָפוּ כִּי גָבַר עַל כָּל אֲנָשֵׁי אֲפִרְיקָה וַיִּמְיָתוּם לִפְיִי חֶרֶב בַּמִּלְחָמָה :
 וַיִּתְּיֶעֱץ צָפוּ עִם כָּל בְּנֵי כְתִים לִלְכַת מִצְרִימָה לְהִלָּחֵם אֶת בְּנֵי יַעֲקֹב
 וְאֵת פְּרֻעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם : כִּי שָׁמַע צָפוּ כִּי מָהוּ כָּל גְּבוּרַת מִצְרַיִם
 וְכִי מָרְחוּ יוֹסֵף וְאֲחִיו בְּנֵי יַעֲקֹב וַיִּשְׁאָרוּ כָּל בְּנֵיהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 בַּמִּצְרַיִם : וַיֹּאמְרוּ צָפוּ לִלְכַת לְהִלָּחֵם אִתָּם וְעִם כָּל מִצְרַיִם לְנִקּוֹם
 מֵהֶם אֶת נִקְמַת אַחֲיוֹ בְּנֵי עָשׂוֹ אֲשֶׁר הִכָּה יוֹסֵף וְאֲחִיו וְכָל מִצְרַיִם
 בָּאָרֶץ כְּנָעַן בַּעֲלוֹתָם לְקַבּוֹר אֶת יַעֲקֹב בַּחֲבֵרוֹן : וַיִּשְׁלַח צָפוּ
 מַלְאָכִים אֶל הָרֹד בֶּן דָּד מֶלֶךְ אֲדוֹם וְאֵל כָּל אַחֲיוֹ בְּנֵי עָשׂוֹ לֵאמֹר :
 הֲלֹא אָמַרְתֶּם כִּי לֹא תִלָּחֲמוּ אֶת מֶלֶךְ אֲפִרְיקָה כִּי בַּעַל בְּרִיתְכֶם
 הוּא הֵנָּה אֲנֹכִי גִלְחַמְתִּי בּוֹ וְהִכְתִּיו וְאֵת כָּל עָמּוֹ : וְעַתָּה אֲמֹר
 אֲמַרְתִּי לְהִלָּחֵם אֶת מִצְרַיִם וְאֵת בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר שָׁם וְנִקְמַתִּי מֵהֶם
 אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה יוֹסֵף וְאֲחִיו אֲבוֹתֵיהֶם לָנוּ בָּאָרֶץ כְּנָעַן בַּעֲלוֹתָם
 לְקַבּוֹר אֶת אֲבוֹתֵיהֶם בַּחֲבֵרוֹן : וְעַתָּה אִם יֵשׁ אֶת נַפְשְׁכֶם לָבוֹא אֵלַי
 לְעֹזְרִנִּי לִלְכַת לְהִלָּחֵם אִתָּם וְאֵת מִצְרַיִם וְנִקְמְנוּ מֵהֶם נִקְמַת אַחֲנוּ :
 וַיִּשְׁמָעוּ

וישמעו בני עשו אל דברי צפו ויתקבצו יחד כל בני עשו עם רב
 מאד וילכו לעזר את צפו ואת בני כתים במלחמה : וישלח צפו
 אל כל בני קדם ואל כל בני ישמעאל כדברים האלה : ויתקבצו
 וילכו כלם לעזרת צפו ובני כתים למלחמה עִלִּי מצרים : ויצאו
 ויבואו כל המלכים האלה מלך אדום ובני קדם וכל בני ישמעאל
 וצפו מלך כתים ויערכו את כל צבאותיהם בחברון : ותהי כל
 המחנה כבד מאד כמהלך שלשת ימים עם רב כחול אשר על שפת
 הים אשר אין להם מספר : וירדו כל המלכים האלה וכל צבאותיהם
 ויבאו על כל מצרים למלחמה ויחנו כלם יחד בבקעת פתרום :
 וכל מצרים שמעו את שמעם ויתקבצו גם הם כל אנשי ארץ
 מצרים וכל הערים אשר במצרים כשרש מאות אלף איש : וגם
 מבני ישראל אשר היו בארץ גשן בימים ההם שלחו אנשי מצרים
 אליהם לבוא אתם ללכת להלחם יחד עם כל המלכים : ויתקבצו
 כל איש ישראל בערת ההיא ויהיו כמאה וחמשים איש וילכו
 למלחמה לעזרת מצרים : ויצאו איש ישראל ומצרים כשלש מאות
 אלף ומאה וחמשים איש וילכו לקראת המלכים ההם למלחמה
 ויתיצבו כלם מחוץ לארץ גושן נגד פתרום : ומצרים לא האמינו
 בישראל ללכת עמהם במחניהם יחד למלחמה כי אמרו כל מצרים
 פן יסגורנו בני ישראל ביד בני עשו ובני ישמעאל כי אחיהם הם :
 ויאמרו כל מצרים אל בני ישראל התיצבו פה אתם יחד במעמדכם
 והלכנו כלנו אנחנו וגלחמנו בבני עשו וישמעאל : והיה אם יחזקו
 ממנו המלכים האלה ובאתם אתם כלכם יחד עליהם ועזרתם
 אותנו ויעשו בני ישראל כן : וצפו בן אליפז בן עשו מלך כתים
 והדר בן כדר מלך אדום וכל מחניהם וכל בני קדם ובני ישמעאל
 עם רב כחול חונים יחד בבקעת פתרום נגד תחפנחס : ושם היה
 במחנה צפו בלעם בן בעור הארמי כי בא עם בני כתים למלחמה
 ובלעם היה איש נכבד מאד בעיני צפו ואנשיו : ויאמר צפו אל
 בלעם קסום נא לנו בקסם ונדעה מי יגבר במלחמה הזאת האנחנו
 או מצרים : ויקם בלעם וישב בחכמת הקסם ויתחכם לדעת ולא
 נתכן אליו חקסם ותשחת המלאכה בידו : ויוסף לעשותה עוד
 ולא

ספר שמות

ולא נתכנה ויתאיש ססנה בלעם ויעזבה ולא עשרה אותה : כי מ"י היתה זאת למען הפיל " את צפו ואת עמו ביד בני ישראל אשר בטחו ב"י אלהי אבותם במלחמתם : ויערכו צפו והרד את מערכתם למלחמה וילכו כל מצרים לבדם יחד לקראתם כשלש מאות אלף איש ואין אחד מבני ישראל אתם : וילחמו כל מצרים עם המלכים האלה נגד פתרוס ותחפנחם ותכבוד המלחמה על מצרים : ויחזקו המלכים מהמצרים במלחמה ההיא ויפלו ממצרים ביום ההוא כמאה ושמונים איש ומאנשי המלכים נפלו כשלשים איש : וינוסו כר אנשי מצרים לפני המלכים וירדפו בני עשו וישמעאל את מצרים הלוח והכות אותם עד המקום אשר שם מחנה בני ישראל : ויצעקו כל מצרים אל בני ישראל לאמר מהרו אלינו ועורנו והושעתם אותנו מיד עשו וישמעאל ובני כתים : וירוצו בני ישראל ממקום מעמדם כמאה וחמשים איש אל מחנות המלכים האלה ויצעקו בני ישראל אל " אלהיהם להציל אותם : וישמע " אל ישראל ויתן " את כל אנשי המלכים בידם : וילחמו בני ישראל את המלכים האלה ויכו בני ישראל מאנשי המלכים מכה רבה כארבעת אלפים איש : ויתן " מהומה גדולה במחנות המלכים ויפול פחד בני ישראל עליהם : וינוסו כל צבאות המלכים האלה לפני בני ישראל וירדפו אחריהם בני ישראל הלוח והכות עד גבול ארץ כוש : ויהרגו מהם בני ישראל בדרך עור כאלפים איש ומבני ישראל לא נפל אחד : וכראות מצרים כי נלחמו בני ישראל עם המלכים במעט אנשים וכי היתה המלחמה חזקה מאד ביניהם : וייראו כל מצרים מאד לנפשותם מהמלחמה החזקה ויברחו כל מצרים בהחכא איש איש ממערכת המלחמה ויתחבאו בדרך ויעזבו את ישראל להלחם : ובני ישראל הכו את אנשי המלכים ההם מכה רבה מאד וישבו מעליהם אחרי אשר הבריתו אותם עד גבול ארץ כוש : וידעו כר ישראל את המעשה אשר עשו להם אנשי מצרים אשר ברחו מעליהם מהמלחמה ויעזבום להלחם : ויעשו גם הם בני ישראל בערמה והיה כאשר שבו בני ישראל מהמלחמה ומצאו מהמצרים בדרך ויהרגו אותם בדרך : והי

ויהי כהרגם אותם ויאמרו אליהם כדברים האלה : מדוע באתם מעלינו ותעזובנו במתי מעט אנשים להלחם במלכים האלה אשר הם בעם רב להכות אותנו ותמלטו אתם את נפשותיכם : ויש אשר ימצאו אותם בני ישראל בדרך וידברו אליהם בני ישראל איש אל רעהו כדברים האלה : הכו הכו כי ישמעאלי הוא או אדומי או מבני כהנים הוא ועמדו עליו והרגוהו והם ידעו כי מצרי הוא : ויעשו בני ישראל את הדברים האלה בערמה על מצרים עד אשר עובדם במלחמה ויברחו מעליהם : ויהרגו בני ישראל מאנשי מצרים בדרך כמעשה הזה כמאתים איש : ויראו כל אנשי מצרים את הרעה אשר עשו להם בני ישראל וייראו כל מצרים מבני ישראל מאד כי ראו את גבורתם הגדולה וכי לא נפל מהם איש : וישבו כל בני ישראל בשמחה אל דרכם גושנה ויתר מצרים שבו איש למקומו : ויהי אחרי כן ויתקבצו כל יועצי פרעה מלך מצרים וכל זקני מצרים ויבואו כלם לפני המלך וישתחוו לו אפים ארצה וישבו לפניו : וידברו היועצים וכל זקני מצרים לפני המלך לאמר : הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו ואתה ידעת את כל הרעה אשר עשו לנו בדרך בשובנו מהמלחמה : וגם הנך ראית את גבורתם החזקה כי גבורה להם מאבותם : כי מתי מעט אנשים עמדו לנגד עם רב כחול ויכוס לפי חרב ומהם לא נפל אחד ואף אם יהיו רבים כי אז ישמידו אותם כלם : עתה הבה לנו עצה מה לעשות להם עד אשר נאבדם ונשמידם מעט מעט כלם מעלינו פן ירבו עלינו בארץ : כי אם ירבו בני ישראל בארץ והיו לנו לשטן והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא עלינו בגבורתו החזקה עם שונאינו וילחמו בנו והשמידונו מן הארץ ועלו ממנה : ויען המלך את זקני מצרים ויאמר אליהם זאת העצה היעוצה על ישראל וממנה לא נסור : הנה ארץ פיתום ורעמסס ערים בלתי חזק מהמלחמה לנו ונלכה לבנות אותם ולחזקם : ועתה לכו גם אתם ושטו בערמה עליהם והעבירו קול במצרים ובגשן במצות המלך לאמר : לכם כל אנשי מצרים וגושן ופתרום וכל יושביהם המלך צוה ערינו לבנות את פיתום ואת רעמסס ולחזקם מהמלחמה

ספר שמואל

מהמלחמה : מי בכם מכל מצרים ומבני ישראל ומכל יושבי הערים לבנות עמנו ולתת שכרו יום יום כמצורת המלך והלכתם אתם ראשונה ועשיתם בערמה והתקבצתם ובאתם פיתום ורעמסס לבנות : והיה כאשר רחבנו רחעבירו את הקול כדבר הזה בכל מצרים יום יום במצות המלך : והיה כאשר יבואו אתכם מבני ישראל לבנות עמכם ונתתם להם שכרם יום יום ימים אחדים : והיה כאשר יבנו כלם עמכם יום יום בשכרם והכרחתם את עצמכם מעליהם יום יום אחד אחד בהחבא וקמתם והייתם עליהם לנוגשים ולשוטרים : ועזבתם אותם אחרי כן לבנות כלתי שכר והיה אם ימאנו והתחזקתם עליהם כלכם לבנות בחזקה : והיה אם עשו תעשו הדבר הזה והיה טוב לנו לחזק את ארצנו ורע לבני ישראל : כי מיניעת הבנין והמלאכה ימעטו בני ישראל כי תשביתו אותם מעל נשיהם יום יום : וישמעו כל זקני ישראל את עצת המלך ותיטב העצה בעיניהם ובעיני עבדי פרעה ובעיני כל מצרים ויעשו כדבר המלך : ויצאו כל עבדי פרעה מלפני המלך ויעבירו קול בכל מצרים ובתחפנחס ובגשן ובכל הערים אשר סביבות מצרים לאמר : אתם ראיתם את אשר עשו לנו בני עשו וישמעאל אשר באו עלינו למלחמה ויאמרו להשמיד אותנו : ועתה הנה צורה המלך עלינו לחזק את הארץ לבנות את ערי פיתום ואת רעמסס ולחזקם מהמלחמה כבואם עלינו : מי בכם מכר מצרים ובני ישראל אשר יבוא לבנות אתנו ויותן לו שכרו יום יום מאת המלך כמצותו : והי כשמוע מצרים וכל בני ישראל את כל אשר דברו עבדי פרעה : ויבואו מהמצריים וכל בני ישראל לבנות עם עבדי פרעה את פיתום ואת רעמסס אך כל בני לוי לא באו עם ישראל אחיהם לבנות : וכל עבדי פרעה ושריו באו כמרמה בראשונה לבנות עם כל ישראל כשכירי יום ויתנו לישראל שכרם יום ויום בראשונה : ויבנו עבדי פרעה עם כל ישראל ויעשו במלאכה ההיא עם ישראל חדש ימים : והי מקץ חדש ימים ויחלו כל עבדי פרעה לברוח מעם ישראל בהחבא אחד אחד יום יום : וישראל עודם עושים במלאכה בעת ההיא אך עודם לוקחים את שכרם יום יום בעת

בעת ההיא כי עוד אנשים מהמצריים עושים במלאכה בעת ההיא עם ישראל על כן נותנים המצרים לישראל שכרם בימים ההם בעבור יקחו גם הם המצרים אחיהם את שכר עבודתם : והיו מקץ ימים וארבעה חדשים ברחו כל מצרים מעל בני ישראל וישארו בני ישראל לבדם עושים במלאכה : והיו כאשר ברחו כל מצרים מעל בני ישראל וישובו והיו עליהם לנוגשים ולשוטרים : ומהם אשר עמדו על בני ישראל לשרי מסים לקחת מהם את כל אשר נתנו להם בשכר עבודתם : ויעשו המצרים לבני ישראל כמעשה הזה יום יום למען ענות את ישראל בכל עבודתם : והיו כל בני ישראל לבדם עושים בעבודה וימנעו כל מצרים מתת שכר לבני ישראל מהיום ההוא והלאה : והיו כאשר ימאן כל איש ישראל לעשות במלאכה על אשר לא ניתן לו שכרו : ונגשו אליו כל הנוגשים עליהם וכל עבדי פרעה והכו אותו במכות נמרצות והשיבו אותו בחזקה לעבוד עם אחיו ככה יעשו כל מצרים לבני ישראל כל הימים : וייראו כל בני ישראל מהמצרים מאד בדבר הזה וישובו ויעבדו כל בני ישראל לבדם בלא שכר : ויבנו בני ישראל את פיתום ואת רעמסס ויעשו את המלאכה כל בני ישראל מהם דובנים לבנים ומהם כונים : ויבנו בני ישראל ויחזקו את כל ארץ מצרים וכל חומותיה ויעשו בני ישראל במלאכה ההיא שנים וימים רבים עד יום זכור יי אותם ויוציאם ממצרים : אך כל בני לוי לא היו עם ישראל אחיהם בעבודה ההיא מבראשונה עד יום צאתם ממצרים : כי ידעו כל בני לוי כי במרמה דברו כל מצרים אל ישראל את כל הדברים האלה על כן חדלו כל בני לוי מגשת אל העבודה עם אחיהם : וגם כל מצרים לא שמו פניהם אל בני לוי לעבוד אחרי כן אחרי אשר לא היו עם אחיהם מבראשונה על כן עזבו אותם כל מצרים : ותלך יד אנשי מצרים הלך וקשה על בני ישראל בעבודה ההיא ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך : וימרו המצרים את חיי בני ישראל בעבודה קשה בחומר ובלבנים וגם בכל עבודה אשר תהיה למצרים בשדה : ויקראו בני ישראל את מלול מלך מצרים מרור מלך מצרים כי בימיו מרו המצרים את

חִיִּיהֶם בְּכָל עֲבֹדָה : וּבְכָל עֲבֹדָה אֲשֶׁר יַעֲבִידוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַעֲבִדוּ מֵהֶם בְּכַרְךָ לְמַעַן עֲנוֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : אֵךְ כֹּאשֶׁר יַעֲנוּ אוֹתָם כֵּן יִרְבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכֵן יִפְרוּצוּ וַיִּקְוְצוּ מִצְרַיִם מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : בַּעַת הַהִיא מֵת הָדָר בֶּן בְּרָד מֶלֶךְ אֲדוּם וַיִּמְלֹךְ תַּחְתּוֹ שְׁמֵלָה מִמְּשַׁרְקָה מֵאֶרֶץ בְּנֵי קְדָם : בִּשְׁנַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְפָרְעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם הָיָה שְׁנַת מֵאָה שָׁנָה וְחֲמִשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְרֹדֶת יִשְׂרָאֵל מִצְרִימָה מֶלֶךְ שְׁמֵלָה עַל אֲדוּם שְׁמֵנָה עֶשְׂרֵה שָׁנָה : וַיְהִי בְּמִלְכוֹ וַיּוֹצֵא צֶבֶא דְּלֶכֶת לְהִלָּחֵם אֶת צֹפּוֹ בֶן אֱלִיפּוֹ וְאֶת בְּנֵי כְּתִים עַל אֲשֶׁר גָּלְחָמוּ עִם אֲנָגִיָּאס מֶלֶךְ אֲפְרִיקָה וַיִּשְׁמִידוּ אֶת כָּל חִילוֹ : אֵךְ לֹא נִלְחָם אִתּוֹ כִּי מִנְעוּ אוֹתוֹ בְּנֵי עִשׂוֹ לֵאמֹר כִּי אַחִיהֶם הוּא : וַיִּשְׁמַע שְׁמֵלָה בְּקוֹל בְּנֵי עִשׂוֹ וַיִּפֶּן וַיֵּשֶׁב עִם כָּל חִילוֹ אֶרֶץ אֲדוּם וְלֹא הֵלֵךְ לְהִלָּחֵם אֶת צֹפּוֹ בֶן אֱלִיפּוֹ : וּפְרָעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם שָׁמַע הַדְּבָר הַזֶּה לֵאמֹר יַעֲץ שְׁמֵלָה מֶלֶךְ אֲדוּם לְהִלָּחֵם אֶת בְּנֵי כְּתִים וְאַחֵר יָבֹא לְהִלָּחֵם אֶת מִצְרַיִם : וַיְהִי כִשְׁמוֹעַ מִצְרַיִם אֶת הַדְּבָר הַזֶּה וַיַּכְבִּידוּ אֶת הָעֲבֹדָה עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל פֶּן יַעֲשׂוּ לָהֶם יִשְׂרָאֵל כֹּאשֶׁר עִשׂוֹ עָשָׂה לָהֶם בְּמִלְחֲמָתָם אֶת בְּנֵי עִשׂוֹ בִּימֵי הָדָר : וַיֹּאמְרוּ מִצְרַיִם אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָרָו וַעֲבָדוּ אֶת עֲבֹדַתְכֶם וְכָלוּ אֶת מַעֲשֵׂיכֶם וְחֻקְתֶּם אֶת הָאָרֶץ פֶּן יָבֹאוּ בְּנֵי עִשׂוֹ אַחֲיֵיכֶם עֲלֵינוּ לְמִלְחָמָה כִּי בְּעֹבְרְכֶם הֵם בָּאִים אֵלֵינוּ : וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲבֹדַת כָּל אֲנָשִׁי מִצְרַיִם יוֹם יוֹם וַיַּעֲנוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַן הַמַּעֲיֵט אוֹתָם בָּאָרֶץ : אֵךְ כֹּאשֶׁר יִרְבוּ כָּל מִצְרַיִם בְּעֲבֹדָה עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כֵּן יִרְבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכֵן יִפְרוּצוּ וְתִמְלֹא כָּל מִצְרַיִם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל : וַיְהִי בִּשְׁנַת מֵאָה וְחֲמִשׁ עֶשְׂרִים שָׁנָה לְרֹדֶת יִשְׂרָאֵל מִצְרִימָה בְּרֹאוֹת כָּל מִצְרַיִם כִּי לֹא נִהְיָתָה עֲצָתָם בְּיִשְׂרָאֵל אֵךְ הֵם יִרְבוּ וַיִּפְרוּצוּ וְתִמְלֹא אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶרֶץ נוֹשֶׁן מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל : וַיִּלְכוּ כָּל זִקְנֵי מִצְרַיִם וְחֲכָמֶיהָ וַיָּבֹאוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ וַיֵּשְׁבוּ לִפְנָיו : וַיֹּאמְרוּ כָּל זִקְנֵי מִצְרַיִם וְכָל חֲכָמֶיהָ אֶל הַמֶּלֶךְ יְחִי הַמֶּלֶךְ לְעוֹלָם : יַעֲוֹץ יַעֲזֹת אוֹתָנוּ אֶת הָעֲצָה אֲשֶׁר יַעֲזֹת עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנַעֲשֶׂה לָהֶם כְּדִבְרֵי הַמֶּלֶךְ : וַיְהִי מִדֵּי הַכְּבִיד עֲלֵיהֶם אֶת הָעֲבֹדָה כֵּן יִרְבוּ וְכֵן יִפְרוּ בָּאָרֶץ וְהָנָה כָּל הָאָרֶץ מְלֵאָה מֵהֶם : וַעֲתָה אֲדוֹנֵי הַמֶּלֶךְ עֵינֵי כָּל מִצְרַיִם עָלֶיךָ לַהֲתָה

לתת להם עצה כחכמהך באשר יוכלו על ישראל לאכרם ולהמעטם
 מן הארץ : ויען המלך אותם לאמר הכו אתם עצה בדבר הזה
 ונדעה מה לעשות להם : ויען סרים אחד מיועצי המלך ושמו איוב
 מארם נהרים מארץ עוץ את המלך לאמר : אם על המדך טוב
 ישמע נא את עצת עבדו ויאמר לו המלך דבר : וירבר איוב לפני
 המלך והשרים ולפני כל זקני מצרים לאמר : הנה עצת המלך
 אשר יעץ בימים ההם בעבודת בני ישראל טובה היא מאד ולא
 תשביחו מעליהם המלאכה ההיא עד עולם : ואולם זאת העצה
 היעוצה עליהם אשר תוכלו להמעטם בה אם על המלך טוב
 לעשותה : הנה אנחנו יריאים מהמלחמה זה ימים רבים ונאמר
 בפרות ישראל בארץ יגרשו אותנו מן הארץ כאשר הקראנה
 מלחמה : אם על המלך טוב יצא דבר מלכות מלפניו ויכתב בדתי
 מצרים ולא יעבור אשר כל זכר הילוד לעברים ישפך דמו ארצה :
 והיה בעשותכם הדבר הזה כאשר ימותו כל זכר בבני ישראל וחדלה
 מעלינו רעת מלחמותיהם : יעשה פרעה ויקרא לכל המילדות
 העבריות ויצוה אליהן על הדבר הזה לעשותו : וייטב הדבר בעיני
 המלך והשרים ויעש המלך כדבר איוב : וישלח פרעה ויקרא
 למילדות העבריות אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה :
 ותבאן המילדות לפני המלך ותעמודנה לפניו : ויאמר המלך אליהן
 בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים אם בן הוא והמיתן אותו
 ואם בת היא וחיה : והיה אם לא תעשו הדבר הזה ושרפתי אתכן
 ואת כל בתיכם באש : ותיראן המילדות את האלהים ולא שמעו
 אל מלך מצרים ואל כל דבריו : והיה בלדת האישה העברית על
 המילדת בן או בת ועשתה המילדת ארת כל צרכי הילד והחיה
 אותו ככה יעשו המילדות כל הימים : ויוגר למלך את הדבר הזה
 וישלח ויקרא למילדות ויאמר אליהן מדוע עשיתן הדבר הזה
 ותחיין את הילדים : ותעננה המילדות ותדברנה שתיהן לפני
 המלך לאמר : אל יאמר המלך כי כנשים המצריות העבריות כי
 כל בנות ישראל חיות הנה כשרם תבא אליהן המילדת וילדו :
 ואנחנו שפחותיך זה ימים רבים לא ילדה אישה עברית עלינו כי כל

ספר שמות

נשׂי ישראל מילדות הן לנפשם כי חיות הנה : וישמע פרעה את
 דבריהן ויאמן להם על הדבר הזה : והמילדות יצאו מלפני פרעה
 וייטב האלהים להן וירב העם ויעצמו מאד : איש היה בארץ מצרים
 מזרע לוי ושמו עמרם בן קהת בן לוי בן ישראל : וילך האיש ההוא
 ויקח אשה את יוכבד בת לוי אחורת אביו והיא ברת מאה ושש
 ועשרים שנים ויבא אליה : ותהר האשה ותלד בת ותקרא שמה
 מרים כי בימים ההם מררו מצרים את חיי בני ישראל : ותהר עוד
 ותלד בן ותקרא שמו אהרן כי בימי הרותה החל פרעה לשפוך דמי
 זכורי בני ישראל : בימים ההם מת צפו בן אליפז בן עשו מלך כתים
 וימלוך יאנוש תחתיו : והימים אשר מלך צפו על כל בני כתים
 חמשים שנה וימת ויקבר בעיר נבנא בארץ כתים : וימלוך אחריו
 על כל בני כתים יאנוש מגבורי בני כתים וימלוך חמשים שנה : והי
 אחרי מות צפו מלך כתים ויברח בלעם בן בעור מארץ כתים וילך
 ויבוא מצרימה אל פרעה מלך מצרים : ויקבלהו פרעה בכבוד גדול
 כי שמע את חכמתו ויתן לו מתנור וישימהו לו ליועץ ויגדלהו :
 וישב בלעם במצרים בכבוד עם כל שרי המלך וינשאו השרים את
 בלעם כי התאוו כלם ללמוד את חכמתו : והיה בשנת מאה ושלושים
 שנה לדרת ישראל מצרימה ופרעה חולם והוא יושב על כסא
 מלכותו וישא עיניו וירא והנה איש זקן עומד לנגדו וביד הזקן
 מאזנים ממאזני הסוחרים : ויקח האיש הזקן את המאזנים ויתלם
 לפני פרעה : ויקח הזקן את כל זקני מצרים וכל שריה וכל גדוליה
 ויאסרם יחד ויתנם בכף המאזנים האחת : ויקח טלה חלב אחד
 ויתנהו בכף המאזנים השנית ויכרע הטלה את כלם : ויתמה פרעה
 על החזון הנורא ההוא מדוע יכרע הטלה את כלם וייקץ פרעה
 והנה חלום : וישכם פרעה בבקר ויקרא לכל עבדיו ויספר פרעה
 להם את החלום וייראו האנשים יראה גדולה : ויאמר המלך אל כל
 חכמיו פתרו נא אלי החלום הזה אשר חלמתי ואדענו : ויען בלעם
 בן בעור את המלך ויאמר אליו אין זה כי אם רעה גדולה אשר
 תצמח על מצרים באחרית הימים : כי הנה בן יולד לישראל אשר
 יחריב את כל מצרים והשחית את כל יושביה והוציא את ישראל

ביד

בִּיד חֹזֶק מִמְּצָרִים : וְעַתָּה אֲדוֹנֵנוּ הַמֶּלֶךְ הָבוּ לָכֶם עֲצָה עַל הַדְּבָר
הַזֶּה וְאִבְרַתֶּם אֶת תְּקוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵת תּוֹחַלְתָּם טָרֵם תִּצְמַח
הָרַעָה הַזֹּאת עַל כָּל מִצְרִים : וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל בָּלַעַם וּמָה לָּנוּ
לַעֲשׂוֹת לְיִשְׂרָאֵל הֲלֹא כֹה וְכֹה יַעֲצֵנוּ עֲלֵיהֶם בְּתַחֲלָה וְלֹא יִכְּלֹנוּ
עֲלֵיהֶם : וְעַתָּה הִבֵּה לָנוּ עֲצָה גַם אַתָּה עֲלֵיהֶם כִּמְה נֹכַח אֵלֵיהֶם :
וַיַּעַן בָּלַעַם אֶת הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר שְׁלַח נָא וְקִרָא אֶל שְׁנֵי יוֹעֲצִיךָ וְנִרְאָה
מִה עֲצַתְּ עַל הַדְּבָר הַזֶּה וְאַחֵר יִדְבֹּר עִבְדְּךָ : וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא
אֶת שְׁנֵי יוֹעֲצָיו אֶת רַעְוָאל הַמְדִּינִי וְאֵת אִיּוֹב הָעֹזִי וַיָּבֹאוּ וַיֵּשְׁבוּ
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ : וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם הַמֶּלֶךְ הִנֵּה כָלְכֶם שָׁמַעְתֶּם אֶת הַחֲלוֹם
אֲשֶׁר חֲלַמְתִּי וּפְתַרְוֹנוּ : וְעַתָּה עֲוֹצוּ נָא עֲצָה וְדַעוּ וְרֹאוּ מַה לַּעֲשׂוֹת
לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וּבִמְה נֹכַח עֲלֵיהֶם טָרֵם אֲשֶׁר תִּצְמַח רַעָתָם עֲלֵינוּ : וַיַּעַן
רַעְוָאל הַמְדִּינִי אֶת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר יְחִי הַמֶּלֶךְ יְחִי הַמֶּלֶךְ לַעֲלֹם : אִם
עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יַחֲדָל לוֹ מֵעַל הָעֵבְרִים וַיַּעֲזֹב אוֹתָם וְאֵל יִשְׁלַח יָדוֹ
בָּהֶם : כִּי אֱלֹהֵיהֶם בָּחַר בָּם מִיְּמֵי קֶדֶם וַיִּקְחֵם לַחֲבֹל נַחֲלָהּ מִכָּל
גּוֹי הָאָרֶץ וּמִכָּל מַלְכֵי הָאֲדָמָה : וּמִי אֲשֶׁר שְׁלַח יָדוֹ בָּהֶם וְנָקָה וְלֹא
עָשָׂה בּוֹ אֱלֹהֵיהֶם נֶקֶם : הֲלֹא יָדַעְתָּ כִּי בִרְדָּתָם אִבְרָהָם אֲבִיהֶם
מִצְרִימָה וִירָא פְרַעֲה מֶלֶךְ מִצְרַיִם הַקְדַּמְוִנִי אֶת שְׂרָה אִשְׁתּוֹ וַיִּקְחָהּ
לוֹ לְאִשָּׁה : כִּי אָמַר אִבְרָהָם אַחֻתִּי הִיא כִּי יָרָא פָן יִהְרָגוּהוּ אֲנִשִּׁי
מִצְרַיִם עַל אִשְׁתּוֹ : וַיְהִי בִקְחַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם אֶת שְׂרָה וַיִּנְעָהּ
אֱלֹהֵיהֶם נִגְעִים גְּדוּלִים וְאֵת בֵּיתוֹ עַד אֲשֶׁר הִשִּׁיב לְאִבְרָהָם אֶת
שְׂרָה אִשְׁתּוֹ אֲזַנְרָפָאוֹ : וְגַם לְאַבְיִמֶלֶךְ הַגִּרְרִי מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים הֹכִיחַ
אֱלֹהִימוֹ בַּעֲבוּר שְׂרָה אִשְׁתּוֹ אִבְרָהָם בַּעֲצוֹר לָהֶם כָּל רֶחֶם לְמֵאֲדָם
וְעַד בְּהִסָּה : וַיִּבָּא אֱלֹהִימוֹ אֶל אַבְיִמֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלֵּילָה וַיִּפְחִידֶהּ
לְמַעַן יִשִּׁיב לְאִבְרָהָם אֶת שְׂרָה אֲשֶׁר לָקַח : וְאַחֲרֵי כֵן הִתְנַכְּחוּ כָל
אֲנָשֵׁי גִרְרָה בַּעֲבוּר שְׂרָה וַיִּתְּפֹל אִבְרָהָם עֲלֵיהֶם אֶל אֱלֹהֵיוֹ וַיַּעֲתֵר
לוֹ וַיִּרְפָּאֵם : וַיִּרָא אַבְיִמֶלֶךְ אֶת כָּל הָרַעָה הַבָּאָה עָלָיו וְעַל עַמּוֹ
וַיֵּשֶׁב לְאִבְרָהָם אֶת שְׂרָה אִשְׁתּוֹ וַיִּתֵּן לוֹ עֲמָה מְנוּת וּמִתְנֹנוֹת רַבּוֹת :
וְגַם אֶל יִצְחָק כֹּה עָשָׂה בְּגִרְשָׁם אֹתוֹ מִגִּרְרָה וַיִּפְלִיֵא אֱלֹהֵיוֹ עַמּוֹ
פְּלִיאוֹת וַיִּתִּיבְשׁוּ כָל מוֹצְאֵי מִיַּם גִּרְרָה וַעֲצֵי הָאֵל כֹּה מוֹכֵן מִסֵּ"ה וְאַבְיִמֶלֶךְ
הִלֵּךְ אֵלָיו מִגִּרְרָה וְכֹה וְלֹא סִיפֵר
תְּנִיבָתָם לֹא צִמְחוּ עַד אֲשֶׁר הִלְכוּ אֵלָיו
הַכְּמוֹת כִּי מִה רָחֵם עַל כָּכָה
לַעֲשׂוֹת
אַבְיִמֶלֶךְ

ספר שמות

אבימלך מגרר ואחוזת מרעהו ופיכול שר צבאו ויקרו וישתחוו לו ארצה : ויבקשו ממנו תחנה להתפלל עליהם ויתפלל עליהם אל " ויעתר לו " וירפא אותם : וגם יעקב איש תם הוצל בתומו מיד עשו אחיו ומיד לבן הארמי אחי אמו המבקשים את נפשו : וגם מיד כל מלכי כנען אשר באו כלם יחד עליו ועל בניו להשמידם ויצל אותם " מידם וישוכו עליהם וימיתום כי מי אשר שלח ידו בהם ונקח : הלא פרעה הקדמוני אבי אביך גדל את יוסף בן יעקב על כל שרי ארץ מצרים בראותו את חכמתו כי בחכמתו מלט את כל יושבי הארץ מן הרעב : ואחרי כן צוה להוריד את יעקב ובניו מצרימה למען תמלט ארץ מצרים וארץ גושן בחדש מן הרעב : ועתה אם טוב בעיניך חדל לך מהשחית את בני ישראל ואם אין בלבך להושיבם מצרימה שלח אותם מזה וילכו ארצה כנען ארץ מגורי אבותיהם : ויהי כשמוע פרעה את דברי יתרו אפו מאד עליו ויקם מאת פני המלך בבושת ויצא ממצרים ביום ההוא וילך אל ארצו מדינה ומטה יוסף לקח בירו : ויאמר המלך לאויב העוצי מה תאמר אתה איוב ומה תהיה עצתך בעברים : ויאמר איוב אל המלך הלא כל יושבי הארץ בידך כטוב בעיני המלך יעשה : ויאמר המלך אל בלעם מה תאמר אתה בלעם דבר את דבריך ונשמענו : ויאמר בלעם למלך כל אשר יעץ המלך על העברים ימלטו ממנה ולא יוכל המלך עליהם בכל עצה : כי אם בלהבת אש תאמר להמעטם לא תוכל עליהם כה כי הלא אלהיהם מלט את אברהם אביהם מאור כשרים : אם בחרב תאמר להשמידם הלא יצחק אביהם נמלט ממנה וינתן איל תחתיו : ואם בעבדות פרך וקושי תאמר

לפנות כן וכן אומרו ראה ראה כי היה ' עמך וכו' אתה עתה ברוך ' וכו' ככל השטות הוא ברוך ' וכו' ומה עתה דקאמר הלא כי להיות שנתכנסו להם כל מולאי מימי נדרה כעבור כי גרשוהו מזה מזה לכן חזרו אליו להיות שלום ביניהם כדי שימכרו בגללו וה' א' ראה ראינו כי היה ' עמך ר"ל עכשו באנו לדעת כי מזמן קדמון שהיית אללנו היה אז כעת ההיא השם עמך ועל כן הית' אז הכרעה בארצנו משה"כ עתה באופן כי עתה ראינו שאתה ברוך ' ובגללך הכרעה לנו הלא לא אכחנו כי אין אכחנו ברוכי השם ולכן תהי נא אלה וכו' :

אמר הכעיר לכן כולם לקחו את שלם מכו"מ יתרו שרצה למלט נפש בני ישראל כן הוא גם כן נמלט מדרך שחת כי זכה להתגיייר ונמלט מכל גרה ומיד פרעה - איוב שאמר הלא כל הארץ בידך גם כן באמר לטון ולסיות שהיה לו לומר ולמחות ולא דיבר לכן דיבר ונעק

תאמר להמעיש אותם לא תוכל על זה הלא
יעקב אביהם עבד את לכן בכל עבודה קשה
והצליח : ועתה אדוני המלך שמע נא את
דברי וזאת העצה היעוצה עליהם אשר תוכל

עליהם בה וממנה לא תסור : אם על המלך טוב יצוה להשליך
ילדיהן אשר יולידו מהיום ההוא והלאה אל המימה כי בזה תוכל
למחות את שמם כי לא נוצל אחד מהם ומאבותם בדבר הזה :
וישמע המלך את דברי בלעם וישב הדבר בעיני המלך והשרים
ויעש המלך כדבר בלעם : ויצו המלך ויעבירו קול ותנתן דת בכל
ארץ מצרים לאמר כל זכר היולד לעברים מהיום הזה והלאה
ישלך אל המימה : ויקרא פרעה אל כל עבדיו לאמר צאו נא
ובקשו בכל ארץ גושן אשר שם בני ישראל וראו כל הבן היולד
לעברים היאורה תשריכוהו וכל הברת תחיון : ויהי כשמוע בני
ישראל את הדבר אשר צוה פרעה להשליך את זכוריהם היאורה
ויפרדו מקצת העם מגושיהם ומקצתם דבקו בהנה : ויהי מהיום
ההוא והלאה בעת לדת נשי ישראל אשר עודם דבקו בהנה
ותצאן השדה ללכת שמה ותלדן בשרה ותעזובנה ילדיהן על פני
השדה וישבו אל בתיהם : ויי אשר נשבע לאבותם להרכותם שלח
להם מלאך ממשרתיו אשר בשמים לרחצו במים ולסוכו ולמושחו
ולהחתלו ולשום בידו שתי חלוקי אבנים מן האחת יונק חלב ומן
השנית יונק דבש : וגם את שערות ראשו מגדל עד ארכובותיו
למען יתכסה בהם לענגו ולדבקו בחמלו עדיו : ויהי בחמור
האלהים עליהם ובבקשו להרכותם על פני האדמה ויצו לתבל
ארצו ותקבלם להשמר בתוכם עד עת גדולם : ואחרי כן פתחה
הארץ פיה ותקיא אותם ויציצו מעיר כעשב הארץ וכתמסי יער
וישובו איש אל משפחתו ואיש אל אבותיו וידבקו בהם : ויהיו
ילדי בני ישראל בתכל הארץ כעשב השדה בחמלת יי עליהם :
ויראו כל מצרים את הדבר הזה ויצאו כל מצרים איש אל שדהו
איש בצמד בקרו ובמחרשתו ויחרישו על גביו כמשרד תבל בעת
הזרע : ויהי כחרשם ולא יכלו להזיק את ילדי בני יעקב וירב העם
ויעצמו

ויעצמו מאד : ופרעה מצוה את סריסיו יום יום ללכת גושנה לבקש את ילדי בני ישראל : והיה בבקשם והיה כמצאם את הילד ולקחו אותו מחיק אמו בחזקה והשליכוהו היאורה ואת הבת יעזבנה לו אמה : ככה יעשו המצרים אל ישראל כל הימים : והיה בעת ההיא ותהי רוח אלהים על מרים בת עמרם אחות אהרן ותלך ותנבא בתוך הבית לאמר הנה בן נולד לנו מאבי ומאמי בפעם הזאת והוא יושיע את ישראל מיד מצרים : והיה כשמצע עמרם את דברי ביתו וילך ויקח את אשתו וישיביה אל ביתו אחרי אשר נירש אותה בעת אשר צוה פרעה להשליך כל זכר לבית יעקב המיטה : ויקח עמרם את יוכבד אשתו בשנת שלש לגרשה ויבא אליה ותהר לו : והי מקצה שבעה חדשים לעת הורותה ותלד בן וימלא כל הבית אור גדול כאור השמש והירח בעת זרחם : ותרא האשה את הילד כי טוב ונחמד הוא למראה ותצפנהו שלשה ירחים בחדר הפנימי : בימים ההם הערימו סור כר המצרים לאבד שם כל העברים : ותלכנה נשי מצרים גושנה אשר שם בני ישראל ותשאנה גוריהן על כתפיהן ילדיהן אשר לא ידברו : וכל נשי בני ישראל בלדהן בימים ההם ותצפון האשה את בנה מפני מצרים לבלתי דעת מצרים את לדתה לבלתי השחיתם מעל האדמה : ותבאנה נשי מצרים גושנה וילדיהן על כתפיהן טרם ידברו והי כבוא המצרית בית העברית וילדה מגמגם בלשונה : והי כמתגמגמו ויענהו הילד הצפון מתוך החדר ותלכנה המצריות ותאמרנה בית פרעה : ופרעה שולח את שוטרו לקחת את הילדים להמיתם : ככה יעשו כל מצרים לעבריות כל הימים : והי בעת ההיא כמשלש חדשים לעת צפון יוכבד את בנה ויודע הדבר בית פרעה : ותמהר האשה טרם בוא השוטרים לקחת את בנה ^{א"ס הפעיר זה הוא טעם אחר על שלא יכלה עוד הספינו זולת זה ספירס דס"י ז"ל :} ותקח לו תיבת גומא ותחמרה בחמר ובזפת ותשם בה את הילד ותשם בסוף על שפת היאור : ותתצב מרים אחותו מרחוק לדעה מה יעשה לו ומה יהיה דבריה : וישלח האלהים בעת ההיא שרב וחום בארץ מצרים ויכער בכשר האדם כאשר יבער השמש בתקופתו ויצר למצרים מאד : וירדו כל מצרים לרחוץ

לרחוץ על היאור מפני חוס השרב אשר בעור בשרם : ותדר גם בתיה בת פרעה לרחוץ על היאור מפני חוס השרב ונערותיה הולכות על יד היאור וגם כל נשי מצרים כהנה : ותשא בתיה בת פרעה את עיניה אל היאור ותרא את התבה על פני המים ותשלח את אמהה ותקחה : ותפתח ותראהו את הילד והנה נער בוכה ותחמול עליו ותאמר מילדי העברים זה : ותאמרן כל נשי מצרים ההולכות על שפת היאור להניקו ולא אבה ל'ינק כי מאת יי היה הדבר הזה אל הילד בעבור השיבו אל שדי אמו : ומרים אחותו היתה בעת ההיא עם נשי מצרים על היאור ותרא את הדבר הזה : ותאמר אל בת פרעה האלך וקראתי לך אשה מינקת מן העבריות ותניק לך את הילד : ותאמר לה בת פרעה לבי ותלך העלמה ותקרא את אם הילד : ותאמר בת פרעה אל יוכבד היליכי את הילד הזה והניקו לי ואני אתן את שכרך שתי כסף ליום ותקח האשה את הילד ותניקו : ויהי מקץ שנתים ימים ויגדל הילד ותביאהו לבת פרעה ויהי לה לבן ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתוהו ועמרם אביו קרא שמו חבר כי אמר בעבורו חובר עם אשתו אשר גירש : ויוכבד אמו קראה שמו יקותיאל כי אמרה כי קויתוהו מאל שדי וישיבהו האלהים אלי : ומרים אחותו קראה לו ירד לאמר כי היא ירדה אחריו אל היאור לדעת מה תהיה אחריתו : ואהרן אחיו קרא שמו אבי זנוח לאמר זנוח אבי את אמי וישיבה אליו בעבורו וקהת אבי עמרם קרא שמו אבי נדור כי בעבורו נדר האלהים את פרץ בית יעקב ולא יספו להשליך זכוריהם המימה : ומניקתו קראה לו אבי סוכו לאמר בסוכו הוצפן שלשה ירחים מפני בני חם : וכל ישראל קראו את שמו אחרי כן שמעיה בן נתנאל כי אמרו כי בימיו שמע האלהים את נאקתם ויצילם מיד דוחקיהם : ויהי משה בבית פרעה ויהי לבתיה בת פרעה לבן ויגדל משה בקרב בני המלך : ומלך אדום מת בימים ההם בשנת שמונה עשרה שנה למלכו ויקבר בהיכלו אשר בנה לו למלכותו בארץ אדום : וישלחו בני עשו פתורה אשר על הנהר ויקחו משם בחור אחד יפה עינים וטוב רואי ושמו שאול ומליכוהו עליהם תחת

ספר שמות

שמרה: וימלוך שאול על כל בני עשו בארץ אדום ארבעים שנה: ופרעה מלך מצרים בראותו כי לא נהיתה עצתו אשר יעץ בלעם אל בני ישראל בימים ההם אך עוד הם בני ישראל יפרו וירבו וישרצו בכל ארץ מצרים: ויצו פרעה בימים ההם ויעבירו קול בכל מצרים אל בני ישראל לאמר איש אל יגרע מעבודתו דבר יום ביומו: והיה האיש אשר יגרע מעבודתו אשר יעבוד יום יום אם בחומר ואם בלבנים ונתן את בנו הקטן תחתיהם: ותחזק עבודת מצרים על בני ישראל בימים ההם והיה כל איש אשר תחזק לבנה אחת מעבודתו כיום ביום ולקחו המצרים את נערו הקטן מעם אשתו בחזקה ושמו אותו בכנין תחת הלבנה אשר חסרה לאביו: ויעשו כל אנשי מצרים לכל בני ישראל כמעשה הזה יום יום כל הימים ימים רבים: אך כל שבט לוי לא היו עושים כמלאכה בעת ההיא עם ישראל אחיהם מבראשונה כי ידעו בני לוי את ערמת מצרים אשר הערימו בישראל בראשונה: ויהי בשנה השלישית ללדת משה ופרעה יושב לאכול ואלפרענית המלכה יושבת מימינו ובתיה יושבת אל שמאלו והנער משה יושב בחיקה ובלעם בן בעור ושני בניו וכל שרי המלוכה יושבים על השולחן לפני המלך: ויושט הנער את ידו על ראש המלך ויקח את העטרה מעל ראש המלך וישם אותה בראשו ויראו המלך והשרים את המעשה אשר עשה הנער ויבהל המלך והשרים על הדבר הזה ויתמהו האנשים איש אל רעהו: ויאמר המלך אל השרים אשר היו לפניו על השולחן מה תדברו ומה תאמרו אתם השרים בדבר הזה ומה יהיה משפט הנער העברי הזה על המעשה הזה: ויען בלעם בן בעור דהקוסם לפני המלך והשרים ויאמר זכור נא אדוני המלך את החלום אשר חלמת זה ימים רבים ואת אשר פתר לך עבדך: ועתה הלא זה העלם מילדי העברים אשר רוח אלהים בקרבם: ואל יחשוב אדוני המלך כי קטן הוא גם בלא דעת עשה את הדבר הזה: כי נער עברי הוא וחכמה ותבונה אתו אף בעורו נער ומחכמה עשה זאת ויבחר לו את מלכות מצרים: כי בן משפט כל העברים לדמות את המלכים ואת גדוליהם לעשות את כל הדברים האלה בערמה למען הכשיל את

את מלכי הארץ ואת אנשיהם : הלא ידעת כי כה עשה אברהם אביהם אשר הכניש את חיל נמרוד מלך בבל ואת אבימלך מלך נרד וירש את ארץ בני חת ואת כל ממלכות כנען : וירד מצרימה ויאמר על שרה אשתו אחותי היא בעבור הכשיל את מצרים ואת מלכה : וגם יצחק בנו עשה כן בלכתו גררה ויגר שמח ויעצם כחו מכל חיל אבימלך מלך פלשתים : וגם את מלכות פלשתים אמר להכשיל באמרו על רבקה אשתו אחותי היא : וגם יעקב הלך בעקבה עם אחיו ויקח מידו את בכורתו ואת ברכתו : וילך פדנה ארם לבית לבן אחי אמו ויקח בערמה מידו את כנותיו ואת כל מקנהו ואת כל אשר לו ויברח וישב לו ארצה כנען אל אביו : וימכרו בניו את יוסף אחיהם וירד מצרימה ויהי לעבד וינתן בבית הכלא שנים עשרה שנה : עד אשר חלם פרעה הקרמוני חלומות ויוציא אותו מבית הכלא ויגדלהו על כל שרי מצרים על שפותר לו חלומותיו : ויהי בהרעיב האלהים את כל הארץ וישלח ויבא אל אביו ואת כל אחיו ואת כל בית אביו ויכלכלם בלא מחיר והון ויקנה את מצרים ואת כל אנשיה לעבדים : ועתה אדוני המלך הנה גם הנער הזה קם תחתיהם במצרים לעשות כמעשיהם ולהתל על כל מלך ושר ושופט : אם על המלך טוב נשפכה נא את דמו ארצה פן יגדל ויקח המלוכה מידך ותאבד תקורת מצרים אחרי מלכו : ויאמר המלך אל בלעם עור נקרא לכל שופטי מצרים וכל חכמיה ונדרה היש משפט מורא לנער הזה כאשר דברת ואז נהרגהו : וישלח פרעה ויקרא לכל חכמי מצרים ויבואו לפני המלך ויבא מלאך יי בתוכם וידמה לאחד מחכמי מצרים : ויאמר המלך אל החכמים הלא שמעתם את אשר עשה הנער העברי אשר בכית וכוה וכוה שפט בלעם על הרבר : ועתה שפטו נא גם אתם ורעו מה משפט הנער על המעשה אשר עשה : ויען המלאך אשר נדמה לאחד מחכמי פרעה ויאמר לפני כל חכמי מצרים ולפני המלך והשרים לאמר : אם על המלך טוב ישלח המלך ויביאו לפניו אבן שוהם וגחלי אש וישימו אותם לפני הילד : והיה אם ישלח הילד את ידו ולקח את השוהם וירענו כי מחכמה עשה הנער את כל אשר

ספר שמות

אִשֶּׁר עָשָׂה וַנְּהַרְגֵהוּ: וְאִם עַל הַנַּחֲלָת יִשְׁלַח אֶת יָדוֹ וְיִדְעֵנוּ כִּי לֹא בִדְעַת עֹשֶׂה הִדְבַּר הַזֶּה וַיְחִי: וַיִּשְׁבּ הַדְּבַר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשְּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כְּדִבְרֵי מֶלֶאךָ יי: וַיִּצַּג הַמֶּלֶךְ וַיָּבִיאוּ לִפְנֵי אֲבֹן הַשֹּׁהַם וְאֶת הַנַּחֲלָת וַיְשִׁימוּ אוֹתָם לִפְנֵי מֹשֶׁה: וַיּוֹשִׁיבוּ אֶת הַנֶּעַר לִפְנֵיהֶם וַיִּבְקֹשׁ הַיֶּלֶד לִשְׁלוֹחַ יָדוֹ אֶל הַשֹּׁהַם וַיִּקַּח מֶלֶאךָ יי אֶת יָדוֹ וַיִּהַן אוֹתָהּ עַל הַנַּחֲלָת וַתִּכְבַּה הַנַּחֲלָת בִּידוֹ: וַיִּשְׁאַל וַיִּתְּנָה בְּפִי וַיִּשְׂרֹף קֶצֶת יִשְׁפֹּתֶי וקֶצֶת לְשׁוֹנוֹ וַיְהִי כְּכֹר פֶּה וּכְכֹר לִשׁוֹן: וַיִּרְאוּ הַמֶּלֶךְ וְהַשְּׂרִים אֶת הַדְּבַר הַזֶּה וַיִּדְעוּ כִּי לֹא מַחֲכֵמָה עָשָׂה מֹשֶׁה בְּשֵׂאת הָעֶטְרָה מֵעַל רֹאשׁ הַמֶּלֶךְ: וַיַּחֲדְלוּ הַמֶּלֶךְ וְהַשְּׂרִים לַהֲמִית אֶת הַיֶּלֶד וַיְהִי מֹשֶׁה בְּבֵית פְּרַעֲהַ הַחֹלֶךְ וְגִדְל וַיִּי עָמוֹ: וַיְהִי בַּהֲיוֹת הַנֶּעַר בְּבֵית הַמֶּלֶךְ בְּגִדֵי אֲרָגְמָן לְבוּשׁוֹ וַיִּגְדַּל בְּקֶרֶב בְּנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר גִּדְּל מֹשֶׁה בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וַתַּחֲשִׁבֵהוּ בַּתִּיהָ בַּת פְּרַעֲהַ לֶכֶן וַיִּכְבְּדוּהוּ כָּל בֵּית פְּרַעֲהַ וַיִּירְאוּ מִפְּנֵי כָּל אֲנָשֵׁי מִצְרַיִם: וַיֵּצֵא וַיָּבֵא יוֹם יוֹם אֶרֶצָה גּוֹשֵׁן אֲשֶׁר שֵׁם אֲחִיו כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּרָא אוֹתָם מֹשֶׁה בְּקֹצֵר רוּחַ וּבַעֲבֹדָה קָשָׁה יוֹם יוֹם: וַיִּשְׁאַל אוֹתָם מֹשֶׁה לֵּאמֹר עַל מַה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ: וַיִּגִּידוּ לוֹ אֶת כָּל הַקְּדוֹרוֹת אוֹתָם וְאֶת כָּל הַחֻקִּים אֲשֶׁר שֵׁם עֲלֵיהֶם פְּרַעֲהַ לִפְנֵי לִדְתּוֹ: וַיִּגִּידוּ לוֹ אֶת כָּל הָעֲצוֹת אֲשֶׁר יַעֲזֹר עֲלֵיהֶם בְּלַעַם בֶּן בְּעוֹר וְאֲשֶׁר יַעֲזֹר עֲרִיו גַּם הוּא לַהֲמִיתָם בְּשֵׂאתָם עֶטְרַת הַמֶּלֶךְ מֵעַל רֹאשׁוֹ: וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּחֲדֵר אֵף מֹשֶׁה בְּבַלְעָם וַיִּבְקֹשׁ לַהֲמִיתוֹ וַיֵּאָרֶב לוֹ יוֹם יוֹם: וַיְהִי מִיָּמִים וַיִּזְגַּד לְבַלְעָם לֵאמֹר הִנֵּה בֶן בַּתִּיהָ מִבְּקִשׁ לַהֲרַגְךָ וְהִנֵּה הוּא אוֹרֵב לְךָ יוֹם יוֹם: וַיִּירָא בְּלַעַם מִפְּנֵי מֹשֶׁה וַיִּקֶּם הוּא וּשְׁנֵי בָנָיו אֹתוֹ וַיֵּצְאוּ מִמִּצְרַיִם וַיִּבְרָחוּ וַיִּמְלְטוּ אֶת נַפְשָׁם וַיָּלְכוּ לָהֶם אֶל אֶרֶץ כּוּשׁ אֶל קִיקְנוֹס מֶלֶךְ כּוּשׁ: וַיְהִי בַּהֲיוֹת מֹשֶׁה בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וַיֵּצֵא וַיָּבֵא בְּבֵית וַיִּתְּנֵהוּ יי לַחֵן בְּעֵינֵי פְּרַעֲהַ וּבְעֵינֵי כָּל עַבְדָּיו וּבְעֵינֵי כָּל אֲנָשֵׁי מִצְרַיִם וַיֵּאָהֲבוּ אֶת מֹשֶׁה מְאֹד: וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּלָּךְ מֹשֶׁה גִּשְׁנָה לִרְאוֹרָת אֶת אֲחִיו וַיֵּרָא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּסִבְלוֹתָם וּבַעֲבֹתָם הַקָּשָׁה וַיֵּצֵר לְמֹשֶׁה מְאֹד עֲרִיהֶם: וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה מִצְרִימָה וַיָּבֵא בֵּית פְּרַעֲהַ וַיָּבֵא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה מֹשֶׁה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל פְּרַעֲהַ בִּי אֲדוֹנִי שְׂאֵלָה אַחַת קִטְנָה בָּאתִי לְבַקֵּשׁ מִלִּפְנֵיךְ

אל נא תשיב את פני ריקם ויאמר לו פרעה דבר : ויאמר משה
אל פרעה ינתן נא לעבדיך בני ישראל אשר בגשן יום אחד לנוח
בו מעבודתם : ויען המלך את משה ויאמר הנה נשאתי פניך לדבר
הזה לעשות את דבריך : ויצו פרעה ועבדיו קול במצרים ובגשן
לאמר : אליכם כל בני ישראל כה אמר המלך עשו מלאכתכם
ועבודתכם ששת ימים ויום השביעי תנוחו ולא תעבדו מאומה :
ככה תעשו לכם כל הימים כאשר צוה המלך ומשה בן בתיה :
וישמח משה על הדבר הזה אשר נתן לו אמר הפעור ו'ס ישמח משה
המלך ויעשו כל בני ישראל כאשר צוה אליהם ^{כמתנה חלקו כי כמו ששמח על}
משה : כי מאת יי היה הדבר הזה אל בני ^{כמתנה סבתן לו המלך אשר}
ישראל : כי החל יי לזכור את בני ישראל ^{כי שאל ממנו כן ישמח ויניל בה'}
להושיעם למען אבותיהם : ויהי יי את משה ^{ועיין באבודתם זיל ותרבה}
ויהי שמעו בכל מצרים : ויהי משה גדול בעיני כל מצרים ובעיני
בני ישראל ודורש טוב אל עמו ישראל ודובר עליהם דברי שלום
לפני המלך : ויהי בהיות משה בן שמונה עשרת שנה ויתאו את
אביו ואת אמו לראות אותם וילך אליהם גושנר : ויהי כאשר
הקריב משה אל גשן ויבא אל המקום אשר שם בני ישראל עושים
בעבודה וירא בסבלותם וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו :
ויהי בראות האיש המוכה את משה וינס אליו לעזרה כי האיש
משה נכבד מאד וגדול בבית פרעה : ויאמר אליו כי אדוני המצרי
הזה בא אל ביתי לילה ויאסרני ואל אשתי בא לפני ועתה מבקש
את נפשי לקחתה : ויהי כשמוע משה את הדבר הרע הזה ויחר
אפו מאד על המצרי ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויך את
המצרי ויטמנהו בחול ויצל את העברי מיד מכהו : וילך העברי אל
ביתו ומשה שב אל דרכו וילך וישב בית המלך : ויהי בשוב האיש
הביתה ויאמר לגרש את אשתו כי לא נכון לבית יעקב לבוא איש
אל אשתו אחרי הוטמאה : ותלך האשה ותגד לאחיה ויבקש אחי
האשה להורגו ויגוס אל ביתו וימלט : ויהי כיום השני ויצא משה
אל אחיו וירא והנה שני אנשים נצים ויאמר לרשע למה תכה
רעך : ויען אורחו ויאמר לו מי שמך ראיש שר ושופט ערינו
הלהרגני

ספר שמות

חלהרגני אתה אומר כאשר הרגת את המצרי ויירא משה ויאמר
אכן נודע הדבר : וישמע פרעה את הדבר הזה ויצו להרוג את
משה וישלח האלהים את מלאכו וידמה לפרעה כדמות שר
הטבחים : ויקח מלאך יי את החרב מיד שר הטבחים ויסר בה את
ראשו כי נהפך דמות שר הטבחים לדמות משה : ויחזק מלאך יי
בימין משה ויוציאהו מסצרים ויניחהו מחוץ לגבול מצרים מהלך
ארבעים יום : וישאר אך אהרן אחיו בארץ מצרים ויתנבא אל בני
ישראל לאמר : כה אמר יי אלהי אבותיכם איש שקוצי עיניו השליכו
ובגלולי מצרים אל תטמאו : וימרו בית ישראל ולא אבו לשמוע
אל אהרן בעת ההיא : ויאמר יי להשמידם לולי כי זכר יי את בריתו
אשר כרת את אברהם את יצחק ואת יעקב : ותלך יד פרעה מלך
מצרים בימים ההם הלך וקשה על בני ישראל וילחצם וידחקם עד
עת שלח יי את דברו ויפקדם : ויהי בימים ההם ותהי מלחמה גדולה
בין בני כוש ובין בני קדם וארם ויפשעו במלך כוש אשר היו תחת
ידו : ויצא קיקנוס מלך כוש עם כל בני כוש עם רב כחול הרבה
מאד וילך להלחם בארם ובני קדם להשיבם תחת ידו : ויהי כצאת
קיקנוס ויעזוב כל עם הקוסם הוא ושני בניו בעיר לשמור את העיר
ואת דלת הארץ : ויצא קיקנוס וילך אל ארם ובני קדם וילחם אתם
ויך אותם ויפלו חללים כלם לפני קיקנוס ועמו : וישב מהם שבי
גדול וכניעם תחת ידו כבראשונה ויחן על ארצם לקחת את המס
מהם כמשפטו : ובלעם בן בעור כאשר עזבו מלך כוש לשמור את
העיר ואת דלת העיר ויקם ויתיעץ את עם הארץ למרוד במלך
קיקנוס לבלתי בוא העירה כאשר יבא : וישמעו אליו כל עם הארץ
וישבעו לו וימליכו אותו עליהם ואת שני בניו לשרי צבאות : ויקומו
ויגבהו את חומות העיר משני הפאות ויבנו בנין עצום וחזק מאד :
ולכתף השלישי חפרו בארות רבות אין מספר בין העיר ובין הנהר
הסובב את כל ארץ כוש ויבקעו שם את מי הנהר : ולכתף הרביעי
קבצו נחשים רבים בלחשיהם ובכשפיהם ויבצרו את העיר וישבו
בה ואין יוצא ואין בא לפניהם : וקיקנוס נלחם בארם ובני קדם
ויכניעם תחת ידו כבראשונה ויתנו לו מס כמשפטם וילך וישב אל
ארצו

ארצו : ויהי בקרוב קיקנוס מלך כוש אל עירו וכל שרי החיילים
 אתו : וישאו עיניהם ויראו והנה חומות העיר נבנו ויגבהו מאד
 ויתמהו האנשים מזה : ויאמרו איש אל רעהו כי ראו איש כוששנו
 במלחמה ויראו מאד אלינו : על כן עשו את הדבר הזה ויגביהו
 את חומות העיר ויחזקום לבלתי בוא אליהם מלכי כנען למלחמה :
 ויגשו המלך והחיילים אל פתח העיר ויראו והנה כל שערי העיר
 סגורות ויקראו א' השוערים לאמר פתחו לנו ונבוא העירה : וימאנו
 השוערים לפתוח אליהם במצות בלעם הקוסם מלבם ולא נתנום
 לבוא העירה : ויערכו אתם מלחמה נכח העיר השערה ויפלו מחיל
 קיקנוס ביום ההוא שלשים ומאה איש : ויהי ביום השני ויוסיפו עוד
 להלחם וילחמו מעבר הנהר ויבקשו לעבור ולא יכלו ויטבעו מהם
 בתוך הבורות וימותו : ויצו המלך לחטוב עצים ולעשות רפסודות
 לעבור בהן אליהם ויעשו כן : ויהי כבואם אל מקום הבורות ויהיו
 המים מתגלגלים בריחים ויטבעו ביום ההוא מאתים איש על עשר
 רפסודות : ויהי ביום השלישי ויבואו להלחם מפאת הנחשים ולא
 יכלו לגשת שמה : ויהרגו מהם הנחשים שבעים ומאה איש ויחדלו
 מהלחם על כוש : ויצורו על כוש תשע שנים ואין יוצא ואין בא :
 בעת ההיא בהיות המלחמה והמצור על כוש ברח משה ממצרים
 מלפני פרעה אשר בקש להמיתו על אשר הרג את המצרי : ומשה
 בן שמונה עשרה שנה בברחו ממצרים מפני פרעה וינס וימלט אל
 מחנה קיקנוס הצרים בעת ההיא על כוש : ויהי משה במחנה קיקנוס
 מלך כוש תשע שנים כל ימי היותם צרים עד כוש ויהי משה
 הולך ובא עמם : ויאהבו המלך והשרים וכל אנשי המלחמה
 את משה כי רב ויקר הוא וקומתו כאריה אדיר ופניו כשמש וכח
 גבורתו כאריה חזק ויהי יועץ למלך : ויהי מקץ תשע שנים ויחלה
 קיקנוס את חליו אשר ימות בו ויחזק חוליו עליו וימת ביום השביעי :
 ויחננו אותו עבדיו וישאוהו ויקברוהו נכח שער העיר הפונה ארץ
 מצרים : ויבנו עריו בנין נאה ועצום וגבוה מאד וישימו עליו מלמעלה
 אבנים גדולות : ויפתחו סופרי קיקנוס על האבנים ההם את כל
 גבורת קיקנוס מלכם ואת כל מלחמותיו אשר נלחם והנם כתובים

ספר שמות

שם עד היום הזה : ויהי אחרי מות קיקנוס מלך כוש ויצר לאנשיו וחיליו מאד מפני המלחמה : ויאמרו איש אל רעהו הכו לנו עצה מה לעשות לנו בעת הזה אשר ישבנו במדבר חוץ מבתינו היום תשע שנים : אם אמרנו נלחמה על העיר ונפלו ממנו חללים ומתנו ואם ישבנו מה במצור ומהנו : כי עתה ישמעו בל מלכי ארם ובני קדם כי מת מלכנו ובאו עלינו פתאום למלחמה וילחמו בנו ולא ישאירו ממנו שריד : ועתה לכו ונמליכה עלינו מלך תשב במצור עד אשר תנתן העיר בדינו : ויבחרו בכל חיל קיקנוס ביום ההוא איש למלך ולא מצאו לבחור למלך עליהם כמשה : ויסתחו ויפשיטו איש בגדיו וישליכו אותם ארצה ויעשו במה גדולה ויושיבו עליה את משה : ויקומו ויתקעו בשופרות ויקראו לפניו ויאמרו יחי המלך יחי המלך : וישבעו לו כל העם וכל השרים לתת לו את אדוניה המלכה הכושית אשת קיקנוס לאשה ומליכו את משה עליהם ביום ההוא : ויעבירו כל אנשי כוש קול ביום ההוא לאמר איש איש לתת למשה מכל אשר ימצא בידו : ויפרשו השמלה על הבמה וישליכו עליה איש איש נזם זהב אחד ואיש קשיטה אחת מכל הנמצא בידם : וגם מאבני השותם והבדולח ואבני דר וסחרת השליכו כל בני כוש אל משה על הבמה גם כסף גם זהב הרבה מאד : ויקח משה את כל הכסף ואת הזהב ואת כל הכלים ואת הבדולח ואת השותם אשר נתנו לו כל בני כוש וישם אותם באוצרותיו : וימלוך משה על כל בני כוש ביום ההוא תחת קיקנוס מלך כוש : בשנת חמשים וחמש שנים לפרעה מלך מצרים היא שנת מאה וחמשים ושבע שנים לרדת ישראל מצרימה מלך משה על כוש : בן עשרים ושבע שנים משה במלכו על כוש וארבעים שנה מלך : ויתן יי את משה לחן ולחסד בעיני כל בני כוש ויאהבו בני כוש אותו מאד ויהי משה טוב עם יי ועם אנשים : ויהי ביום השביעי למלכו ויתקבצו יחד כל בני כוש ויוערו כלם ויבואו לפני משה וישתחוו לו ארצה : וידברו כל בני כוש כלם יחד לפני המלך לאמר הבה לנו עצה ונראה מה לעשות לעיר הזאת : כי היום תשע שנים ישבנו במצור בעד העיר ולא ראינו את בנינו ואת נשינו : ויען המלך אותם לאמר אם תשמעו בקולי

לכל

לכל אשר אצוה אתכם : ונתן יי את העיר בידנו ולכדנו אותה : כי אם נלחמה אתם כמלחמה הראשונה אשר נלחמנו טרם מות קיקנוס ונפלו ממנו חללים רבים כראשונה : ועתה הנה לכם עצה בדבר הזה אם תשמעו בקולי ונתננה העיר בידנו : ויענו כל החיילים את המלך לאמר כל אשר יצוה אדוני כן יעשו עבריך : ויאמר אליהם משה עברו וקראו קוד בכול המחנה אל כל העם לאמר : כה אמר המלך לכו היערה והבאתם מבני החסידה איש אפרוחו בידו : וכל איש אשר יעבור את דבר המלך ולא יביא אפרוחו ומת וכל אשר לו יקח המלך : והיה בהביאכם אותם והיו אתכם למשמרת ונדלתם אותם עד גדלם ולמדתם אותם לטוש כדרך בני הנץ : וישמעו כל בני כוש את דברי משה ויקומו ויעבירו קול במחנה לאמר : אליכם כל בני כוש במצות המלך לכו לכם יחד היערות ותפשתם לכם מבני החסידה איש אפרוחו בידו והבאתם לכם : וכל איש אשר ימרה את דבר המלך ומת ולקח המלך את כל אשר לו : ויעשו כל העם כדבר הזה וילכו להם היערה ויעלו על הברושים ויתפשו להם איש אפרוחו בידו כל בני החסידה ויביאו אותם בערב : ויגדלו במצות המלך וילמדו לטוש כבני הנץ ככל אשר צוה המלך כן עשו כל בני כוש : והי כאשר גדלו בני החסידה ויצו המלך להרעיבם שלשת ימים ויעשו כל העם כן : והי ביום השלישי ויאמר להם המלך התחזקו והייתם לבני חיר ולבשו איש כלי מלחמתו וחגרו איש חרבו עליו ורכבו איש סוסו ולקחתם לכם איש אפרוחו בידו : ונקומה ונלחמה על העיר מן המקום אשר שם הנחשים ויעשו כל העם כדבר המלך : ויקחו איש אפרוחו בידו וילכו והי בהגיעם אל מקום הנחשים ויאמר אליהם המלך שלחו איש אפרוחו על הנחשים : וישלחו איש אפרוחו כדבר המלך וירוצו בני החסידה על הנחשים ויאכלום כלם וישביתו אותם מן המקום ההוא : ויראו המלך והעם כי נשבתו כל הנחשים מן המקום ההוא ויריעו כל העם תרועה גדולה : ויגשו וילחמו על העיר ויתפשוה וילכדוה ויבאו העירה : וימותו ביום ההוא מעם העיר אלף ומאה איש כל יושבי העיר ומעם המצור לא מת אחד : ויבואו כל בני כוש איש איש א

ספר שמות

ביתו ואל אשתו ואל בניו ואל כל אשר לו : ובלעם הקוסם בראותו כי נלכדה העיר ויפתח השער וינוסו הוא ושני בניו ושמונה אחיו וישבו מצרימה אל פרעה מלך מצרים : הם המה החרטומים והמכשפים הכתובים בספר התורה העומדים נגד משה בהביא יי על מצרים את כל המכות : וילכו משה את העיר בחכמתו ויושיבוהו בני כוש עד כבא המלכה תחת קיקנוס מלך כוש : וישימו את כתר המלכות בראשו ויתנו לו את אדוניה המלכה הכושית אשת קיקנוס לאשה : וירא משה ה"ה בזה מוכן משה על אדות את יי אלהי אבותיו ולא בא אליה ולא פנה אליה את עיניו : כי זכר משה את אשר השביע אברהם את אליעזר עבדו לאמר לא תקח לבני ליצחק אשה מבנות כנען : וגם את זה עשה יצחק בכרוח יעקב מפני אחיו אשר צוהו לאמר לא תקח אשה מבנות כנען ולא תתחתן בכל בני חם : כי יי אלהינו נתן את חם בן נח ואת בניו ואת כל זרעו לעבדים לבני שם ולבני יפת ולזרעם אחריהם עד עולם : על כן לא הפנה משה את לבו ואת עיניו אל אשת קיקנוס כל ימי מלכו על כוש : וירא משה מפני יי אלהיו כל ימיו ויתהלך משה לפני יי באמת בכל לבבו ובכל נפשו לא סר משה מן הדרך הטובה כל ימי חייו לא נטה מן הדרך אשר הלכו בה אברהם יצחק ויעקב ימין ושמאל : ויתחזק משה במלכות בני כוש וינהג את בני כוש כמשפט בחכמתו ויצליח משה במלכותו : וישמעו ארם ובני קדם בעת ההיא כי מת קיקנוס מלך כוש ויפשעו ארם ובני קדם מתחת יד כוש בימים ההם : ויקבוץ משה את כל בני כוש עם כבד מאד כשלשים אלף איש ויצא להלחם את ארם ואת בני קדם : וילכו בראשונה אל בני קדם וישמעו כל בני קדם את שמעם ויצאו לקראתם ויערכו אתם מלחמה : ותחזק המלחמה על בני קדם ויתן יי את כל בני קדם ביד משה ויפלו מהם חללים כשלש מאות איש : ויתנו לר בני קדם עורף וינוסו וירדפו אחריהם משה ובני כוש ויכניעו אותם תחת

ה"ה בזה מוכן משה על אדות
האשה הכושית אשר לקח כי
אשה כושית לקח ספר"ל על כי
היתה משונה לפניה כיופיה
ככושית שהיא משונה בעורה
ולפי דברי זה הספר אין לנו
לריבין לכל זה כי אשה כושית
ממש לקח בימי בחרותו ובספר
כתובת יוסף הארכתי בזה וכי
השני פירושים אמת ועל כן כפל
שני פעמים אשה כושית לקח
פי"ן ע"כ כי תנייל ותשמח :

ידם ויתנו להם מס כמשפטם : ויעבור משה וכל העם אשר אתו משם אל ארץ ארם למלחמה : ויצאו אנשי ארם גם הם לקראתם וילחמו בם ויתנס יי ביד משה ויפלו חללים רבים מאנשי ארם : ויכנעו ארם גם הם לפני משה ולפני כוש ויתנו מס גם הם כמשפטם : ויכנע משה את ארם וארם בני קדם תחת יד בני כוש ויפן וישב משה וכל העם אשר אתו ארץ כוש : ויתחזק משה במלכות בני כוש : ויהי יי אתו וייראו מפניו כל בני כוש : ויהי מקץ שנים וימת שאול מלך אדום וימלוך תחתיו בעל חנן בן עכבור : בשנת שש עשרה שנה למלכות משה על כוש מלך בעל חנן בן עכבור בארץ אדום על כל בני אדום שלשים ושמונה שנה : בימיו פשע מואב מתחת יד אדום אשר היו תחת אדום מימי הרד בן בדר המכה אותם ואת מדין ויכניע את מואב תחת יד אדום : ויהי כמלוך בעל חנן בן עכבור על בני אדום פשעו כל בני מואב מתחת יד אדום : ואנגי'אס מלך אפריקה מת בימים ההם וימלוך אזורובל בנו תחתיו : ובימים ההם מת יאנוש מלך בני כתים ויקברוהו בהיכלו אשר בנה לו בבקעת כנפי'א למושב וימלוך תחתיו לטיאנוס : בשנת עשרים ושתים שנה למלכות משה על בני כוש מלך לטיאנוס על כל בני כתים ארבעים וחמש שנים : ויבן לו גם הוא מגדל גדול ועצום מאד ויבן בתוכו היכל נאה למושבו להתנהג במלכותו כמשפט : בשנת שלש למלכו העביר קול לכל חכמיו ויעשו לו אניות הרבה : ויקבוץ לטיאנוס את כל חילו ויבאו באניות וילכו להלחם עם אזורובל בן אנגי'אס מלך אפריקה : ויבואו אפריקה ויערכו מלחמה עם אזורובל ועם חילו : ויחזק לטיאנוס על אזורובל וילכוד לטיאנוס מאת אזורובל את תעלת המים אשר הביא אנגי'אס אביו מאת בני כתים בקחתו את יאניה בת עוצי לאשה ויהרוס לטיאנוס את גשר התעלה ההיא ויכה את כל חיל אזורובל מכה רבה מאד : ויתחזקו יתר גבורי אזורובל וימלא לבם קנאה ויחפצו במות ויערכו עוד מלחמה עם לטיאנוס מלך כתים : ותחזק המלחמה על כל אנשי אפריקה ויפלו כלם חללים לפני לטיאנוס ועמו ויפול גם אזורובל המלך במלחמה ההיא : ולאזורובל המלך

בת

ספר שמות

בת יפה מאד מאד ושמה אושפזיונה : וירקמו כל אנשי אפריקה
 את צלמה על בגדיהם מרוב יופיה וטוב מראה : ויראו אנשי
 לטיאנוס את אושפזיונה בת אזורובל ויהללו אותה אל לטיאנוס
 מלכם : ויצו לטיאנוס ויביאוו אליו ויקח לטיאנוס את אושפזיונה
 לאשה ויפן וישב אל דרכו כתימה : והי אחרי מות אזורובל בן
 אנגיאס בשוב לטיאנוס מהמלחמה אל ארצו : ויקמו כל יושבי
 אפריקה ויקחו את אניבל בן אנגיאס אחי אזורובל הקטן ממנו
 וימליכו אותו תחת אחיו על כל ארץ אפריקה : והי במלכו ויתיעץ
 ללכת כתימה להלחם את בני כתיים לנקום את נקמת אזורובל
 אחיו ואת נקמת יושבי אפריקה ויעש כן : ויעש אניות הרבה
 ויבא בהם עם כל חילו וילך כתימה : וילחם אניבל את בני כתיים
 ויפלו בני כתיים חללים לפני אניבל וחילו וינקום אניבל את נקמת
 אחיו : וילחם אניבל עם בני כתיים שמנה עשרה מלחמות וישב
 אניבל בארץ כתיים ויחן עליה ימים רבים : ויכה אניבל מבני כתיים
 מכה רבה מאד ויהרוג את גדוליהם ואת שריהם ומיתר העם הכה
 כשמונים אלף איש : והי מקץ ימים רבים ושנים ויפן וישב אניבל
 אל ארצו אפריקה וימלוך לבטח באפריקה תחת אחיו : בעת
 ההיא בשנת מאה ושמנים שנה לרדת ישראל מצרימה ויצאו
 אנשים גבורי חיל ממצרים שלשים אלף רגלי מבני ישראל והיו
 כלם משבט יוסף מבני אפרים בן יוסף : כי אמרו כי תם דהקין
 אשר חק יי על בני ישראל מימי קדם אשר דבר אל אברהם :
 ויתאזרו האנשים האלה וישימו איש חרבו על ירכו ואיש כדרי
 מלחמתו עליו ויבטחו בגבורתם ויצאו יחד ממצרים ביד חזקה : ולא
 הוציאו אתם צדה לדרך רק כסף וזהב וגם לחם לאכול ביום
 ההוא לא הוציאו בידם : כי אמרו לקחת את מחייתם מפלשתים
 במחיר ואם לא ולקחו מאתם כחזקה : והאנשים ההם גבורי חיל
 מאד מאד אחד ירדוף אלף ושנים יניסו רבבה ויבטחו בגבורתם
 וילכו יחד כאשר המה : וישימו פניהם ארץ גת וירדו וימצאו רועי
 גת רועים את מקנה בני גת : ויאמרו אל הרועים תנו לנו מהצאן
 במחיר לאכול כי רעבים אנחנו כי לא אכלנו לחם היום : ויאמרו

הרועים

הרועים הצאננו הם אם מקננו כי נתן לכם אף במחיר ויגשו בני אפרים לקחתם בחוקה : ויצעקו רועי גת עליהם ותשמע צעקתם למרחוק ויצאו כל בני גת אליהם : ויראו בני גת את רעת בני אפרים וישבו ויעיקו את כל אנשי גת ויחגרו איש כלי מלחמתו ויצאו אל בני אפרים למלחמה : ויערכו אהם מלחמה בבקעת גת ותהי המלחמה חזקה ויכו אלה מאלה רבים ביום ההוא : ויהי ביום השני וישלחו בני גת אל כל ערי פלשתים לבא אליהם לעזרה לאמר : עלו אלינו ועזרנו ונכה את בני אפרים אשר יצאו ממצרים לקחת את מקננו ולהלחם אתנו חנם : ובני אפרים עיפה נפשם ברעב ובצמא כי לא אכלו לחם שלשה ימים : ויצאו מכל ערי פלשתים לעזרת אנשי גת כארבעים אלף איש : ויערכו האנשים האלה את בני אפרים מלחמה ויתן יי את בני אפרים ביד פלשתים : ויכו את כל בני אפרים כל אשר יצאו ממצרים לא השאירו שריד כי אם עשרה אנשים אשר ברחו ממערכת המלחמה : כי מאת יי היתה הרעה הזאת אל בני אפרים כי מרו את פי יי לצאת ממצרים טרם בא הקץ אשר חק יי על ישראל מימי קדם : וגם מפלשתים נפדו הרבה כעשרים אלף איש וישאום אחיהם ויקברו אותם בעריהם : וישארו חללים בני אפרים נטושים בבקעת גת ימים רבים ושנים ולא נתנו לקבורה ותהי כר הבקעה מראה עצמות אנשים : והאנשים אשר נמלטו מהמלחמה באו מצרימה ויגידו אל בני ישראל את כר הקורות אותם : ויתאבל אפרים אביהם עליהם ימים רבים ויבאו אחיו לנחמו : ויבא אל אשתו ותלד בן ויקרא את שמו בריעה כי ברעה היתה בביתו : ומשה בן עמרם עורנו מלך בארץ כוש בימים ההם ויצליח במלכותו וינהג את כל מלכות בני כוש במשפט בצדק ובתמים : ויאהבו כל בני כוש את משה כר ימי מלכו עליהם וייראו כל יושבי ארץ כוש מלפניו יראה גדולה : ויהי בשנת הארבעים למלוך משה על כוש ומשה יושב על כסא המלוכה וארניה המלכה לפניו וכר השרים יושבים סביבותיו : ותאמר ארניה המלכה לפני המלך והשרים מה הדבר הזה אשר עשיתם כל בני כוש זה ימים רבים : הלא ידעתם כי ארבעים שנה

אשר

ספר שמות

אשר מלך זה על כוש אלי לא קרב ואת אלהי בני כוש לא עבד :
ועתה שמעו נא בני כוש ולא ימלוך עליכם עוד זה אשר איננו
מבשרכם : הנה מנכרום בני גדל והוא ימלוך עליכם כי טוב לכם
רעבוד את בן אדוניכם מעבוד איש נכרי עבד מלך מצרים :
וישמעו כל העם וכל השרים בני כוש את כל הדברים אשר דברה
אדוניה המלכה באזניהם : ויהי כל העם נכון עד הערב וישכימו
בבקר וימליכו עליהם את מנכרום בן קיקנוס מלך כוש : וייראו
כל בני כוש משלוח ידם במשה כי יי עם משה וכי זכרו בני כוש
את השבועה אשר נשבעו למשה על כן לא הרעו לו אך נרתנו
כל בני כוש מתנות רבות אל משה וישלחוהו מאתם בכבוד גדול :
ויצא משה מארץ כוש וילך לדרכו ויחדל ממלוך על כוש : ומשה
בן שבע שנים ושישים שנה בצאתו מארץ כוש : כי מיי היה הדבר
כי בא הקץ אשר מימי קדם להוציא את ישראל מעוני בני חם :
וילך משה מדינה כי ירא לשוב מצרימה מפני פרעה וילך וישב
על באר המים במדין : ותצאן שבע בנות רעואל המדיני לרעות
צאן אביהן : ותבאן אל הבאר והדלנה מים להשקות צאן אביהן :
ויבואו רועי מדין ויגרשו ויקם משה ויושיען וישק את הצאן :
ותבאן אל רעואל אביהן ותגדן לו את אשר עשה להן משה :
ותאמרן איש מצרי הציטנו מיד הרועים וגם דלה דלה לנו וישק
את הצאן : ויאמר רעואל אל בנותיו ואיו למה זה עזבתן את
האיש : וישלח רעואל ויקחהו ויביאהו עמו הביתה ויאכל עמו
לחם : ויספר משה לרעואל את אשר ברח ממצרים ואת אשר
מלך על כוש ארבעים שנה : ואחרי כן דקחו הממלכה מידו
וישלחוהו לשלום בכבוד ובמתנות : ויהי כשמוע רעואל את דברי
משה ויאמר רעואל בלבו אתנה את זה אל בית הכלא וארצה
בו את בני כוש כי נוס נס הוא מפניהם : ויקחהו ויתנהו אל בית
הסוהר ויהי משה בבית הסוהר עשר שנים : ויהי בהיות משה בבית
הסוהר ותחמול עליו צפורה בת רעואל ותכלכלהו לחם ומים כל
הימים : וכל בני ישראל עודם בארץ מצרים עובדים את מצרים
בכל עבודה קשה ויד מצרים תולך וקשה על בני ישראל בימים
ההם

זהם : בעת ההיא הכה יי את פרעה מלך מצרים וינגע יי אותו
 בנגע הצרעת מכף רגלו ועד קדקדו מפני עבודת פדך בני ישראל
 היה הנגע הזה לפרעה מלך מצרים מאת יי בעת ההיא : כי שמע
 יי אל תפלת עמו בני ישראל ותבא אליו צעקתם מפני עבודתם
 הקשה : ובכל זאת לא שב אפו מהם ועוד יד פרעה נטויה על בני
 ישראל ויקשה פרעה את ערפו לפני יי ויכבד עולו על כל בני
 ישראל וימרר את חייהם בכל עבודה קשה : ויהי כאשר נגע יי
 את פרעה מלך מצרים וישאל את חכמיו ואת חרטומיו לרפאותו :
 ויאמרו לו חכמיו וחרטומיו כי אם יותן מדם ילדים קטנים אל הנגע
 ההוא ונרפא לו : וישמע אליהם פרעה וישלח סריסיו גושנה אל
 בני ישראל לקחת ילדיהם הקטנים : וילכו סריסי פרעה ויקחו ילדי
 בני ישראל מחיק אמותם בחזקה ויביאום אל פרעה יום יום : ילד
 ליום ילד וישחטום הרופאים ויתנו אל הנגע ככה יעשו כל
 הימים : ויהי מספר הילדים אשר שחט פרעה שלש מאות ושבעים
 וחמשה ילדים : ולא שמע יי אל רופאי מלך מצרים ויהי הנגע
 הולך וחוק ורב מאד : ויהי פרעה בחולי הנגע ההוא עשר שנים
 ולב פרעה הולך וקשה על בני ישראל : ויהי מקץ עשר שנים
 ויוסף יי לפרעה מלך מצרים שבר על שבר ומכה על מכה : ויכהו
 יי בשחין רע וחולי הבטן ויהפך הנגע ההוא לשחין רע : בעת
 ההיא באו שני סריסי פרעה מארץ גושן אשר שם בני ישראל :
 ויבאו בית פרעה ויאמרו לו ראו ראינו את בני ישראל רפו
 מעבודתם ויתעצלו במלאכה : ויהי כשמוע פרעה את דברי סריסיו
 ויחר אף פרעה על בני ישראל מאד כי נעצב מאד מכאב בשרו
 ויען ויאמר אך עתה הנה כאשר ידעו בני ישראל כי חולה אנכי
 וישובו וילעגו עלינו : ועתה מהרו ואסרו לי המרכבה ואלכה לי
 גושנה ואראה את לעג בני ישראל אשר הם מלעיבים ומלעיגים
 עלי : ויאסרו לו עבדיו המרכבה ויקחוהו וירכיבו אותו על הסוס
 כי לא יכול לרכוב : ויקח עמו עשרים פרשים ועשרה רגלי וילך
 אל בני ישראל גושנה : ויהי בלכתם עד קצה מצרים ויעבור סוס
 המלך במקום צר וגבוה במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה
 ועומק

ועומק הארץ והשפלה מזה : ויטהרו וירוצו הסוסים במקום ההוא וירחיקו זה את זה וירחיקו הסוסים את סוס המלך : ויפול סוס המלך אל העומק והשפלה והמלך רוכב עליו : ויהי בנפלו ותהפך המרכבה על פני המלך וישב הסוס עד המלך ויצעק המלך כי נכאב בשרו מאד : ויקרע בשר המלך עליו ותשברנה עצמותיו ולא יכול לרכוב : כי מאת יי היה הדבר הזה אליו כי שמע יי את צעקת עמו בני ישראל ואת ענים : וישאוהו עבדיו על שכמם מעט זה ומעט זה וישבו אותו מצרימה וישוכו גם הפרשים אשר עמו סצרימה : וישכיבו את המלך במטתו וידע המלך כי בא קצו למות ותבא אפרענית המלכה אשתו ותבך לפני המלך ויבך המלך עמה בכי גדול : ויבאו כל שריו ועבדיו ביום ההוא ויראו את המלך ברעה ההיא ויבכו עמו בכי גדול : ויועצו שרי המלך וכל יועציו את המלך להמליך תחתיו בארץ אשר יבחר מבניו : ולמלך שלשה בנים ושתי בנות אשר ילדה לו אפרענית המלכה אשתו מלבד בני הפילגשים אשר למלך : ואלה שמותם הבכור עתרי ומשנהו אדיקם והשלישי מוריון : ואחיותיהם שם הגדולה בתיה והקטנה עכוזית : ויהי עתרי בכור המלך איש שוטה ומכונהל ונמהר בכל דבריו : ואדיקם היה איש ערום וחכם מאד ויודע כל חכמת מצרים : ואולם רע בתואר מאד ועב בשר וקצר קומה מאד ויהי ארכו אמה וזרת : ויהי כראות המלך את אדיקם בנו ערום וחכם בכל דבר וישם המלך בלבו להמליכו תחתיו אחרי מותו : ויקח לו אשה את גדידה בת אבילט והוא בן עשר שנים ותלד לו ארבעה בנים : וילך הוא אחרי כן ויקח שלש נשים והוליד שמונה בנים ושלש בנות : ויחזק החולי על המלך מאד ויבאש בשרו כבשר החלל המושלך על פני השדה בעת הקיץ לחום השמש : וירא המלך כי חזק עליו חליו מאד ויצו ויקחו לו את אדיקם בנו וימליכוהו תחתיו בארץ : ויהי מקץ שלשת ימים וימת המלך בבשת וכלימה ובחרפה : וישאוהו עבדיו ויקברוהו בקברי מלכי מצרים בצוען מצרים : ולא חנטוהו כמשפט המלכים כי הבאיש בשרו מאד ולא יכלו לגשת אליו לחנוט אותו מפני הריח ויקברוהו בבהלה

בנהלה : כי מאת יי היתה הרעה הזאת אליו כי שילם לו יי רעה
 ברעתו אשר עשה לישראל בימיו : וימת בנהלה ובחרפה וימלוך
 אדיקם בנו תחתיו : בן עשרים שנה אדיקם במלכו על מצרים
 ארבע שנים מלך : בשנת מאתים וישש שנים לרדת ישראל מצרים
 מלך אדיקם על מצרים : ולא האריך ימים על ממלכתו על מצרים
 כאשר האריכו אבותיו במלכותם : כי מלור אביו ארבע ותשעים
 שנה מלך במצרים אך חלה עשר שנים וימת כי הרשיע מאד לפני
 יי : ויקראו כל מצרים את שם אדיקם פרעה כשם אבותיו כמשפטם
 לעשות במצרים : וכל חכמי פרעה קראו את שם אדיקם אכוז כי
 היה קצר מאד כי אכוז יקראו לקצר בלשון מצרים : ואדיקם היה
 רע בתאר מאד ויהי בו אמה וזרת ותהי לו זקן גדולה ותגיע עד
 קרסולי רגליו : וישב פרעה על כסא אביו למלך על מצרים וינהג
 את מלכות מצרים בחכמתו : ויהי במלכו וירשיע מאביו ומכל
 המלכים אשר היו לפניו ויכבד את עולו מאד על בני ישראל :
 וילך עם עבדיו נושנה אל בני ישראל ויחזק עליהם העבודה :
 ויאמר אליהם כלו מעשיכם דבר יום ביומו ואל תרפינה ידיכם
 מעבודתנו מהיום והלאה כאשר עשיתם בימי אבי : וישם על
 ישראל שוטרים מבני ישראל ועל השוטרים שם נוגשים מעבדיו :
 וישם עליהם מתכונת הלבנים ליום לעשות כמספר ההוא יום יום
 ויפן וישב מצרימה : בעת ההיא צוו נוגשי פרעה את שוטרי בני
 ישראל על פי פרעה לאמר : כה אמר פרעה עבדו את עבודתכם
 דבר יום ביומו וכלו מעשיכם ואת מתכונת הלבנים ליום תשמורו
 לא תגרעו דבר : והיה אשר תגרעו מלבניכם יום יום ושמתי את
 ילדיכם הקטנים תחתיהם : ויעשו כן נוגשי פרעה בימים ההם
 כאשר צוה אליהם פרעה : והיה בכל עת אשר יחסר אל בני
 ישראל ממתכונת הלבנים יום יום והלכו נוגשי פרעה אל נשי בני
 ישראל : ולקחו מספר הנגרע מהלבנים מילדי בני ישראל הקטנים
 ולקחו אותם בחזקה מבין ברכי אמותם וישימו אותם תחת הלבנים
 בבנין : ואבותם ואמותם צועקים עליהם ובוכים בשמעם את קול
 בכית ילדיהם בקיר הבנין : ויתחזקו הנוגשים על ישראל לתת
 ישראל

ישראל את בניהם בבנין וישם האיש את בנו בקיר ויתן עליו חומר
 ועיניו בוכות עליו ודמעותיו יורדות על בנו : ויעשו כן נוגשי פרעה
 אל ילדי ישראל ימים רבים ואין חומל ואין מרחם אל ילדי בני
 ישראל : ויהי מספר כל הילדים המומתים בבנין מאתים ושבעים
 ילדים : מהם אשר בנו עליהם תחת הלבנים אשר חסרו לאבותם
 ומהם אשר משכו אותם מתים מהבנין : ותחזק ותכבד העבודה
 על בני ישראל בימי אדיקס מעבודה אשר עבדו בימי אביו : ויאנחו
 בני ישראל יום יום מהעבודה הקשה אשר עליהם כי אמרו הנה
 במות פרעה וקם בנו והקל מעלינו העבודה : אך הם מחזקים
 עליהם את העבודה האחרונה מן הראשונה ויאנחו בני ישראל מזה
 ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה : וישמע אלהים את קול בני
 ישראל ואת נאקתם בימים ההם ויזכור אלהים להם את בריתו אשר
 כרת את אברהם את יצחק ואת יעקב : וירא אלהים את סבלות בני
 ישראל ואת עבודתם הקשה עליהם בימים ההם ויאמר להצילם :
 ומשה בן עמרם עודנו כלוא בבור בימים ההם בבית רעוא המדיני
 וצפורה בת רעואל מכלכלהו לחם בסתר יום יום : ויהי משה כלוא
 בבית רעואל בבור עשר שנים : ויהי מקץ עשר שנים היא השנה
 הראשונה למלך פרעה על מצרים תחת אביו : ותאמר צפורה אל
 רעואל אביה האיש העברי אשר אסרת זה עשר שנים בבית הסוהר
 ואין דורש ואין מבקש אותו : ועתה אם טוב בעיניך אבי נשלחה
 נא ונראה אם חי ואם מת הוא ואביה לא ידע כי היא כלכלהו :
 ויען רעואל אביה ויאמר אליה הנהיה כדבר הזה להעצר הגבר
 בבית הכלא עשר שנים ולא יאכל ויחיה : ותען צפורה את אביה
 לאמר הלא שמעת אדוני כי אלהי העברים גדול ונורא הוא ומפליא
 להם בכל עת : הוא אשר הציל את אברהם מאור כשדים ואת יצחק
 מחרב אביו ואת יעקב ממלאך יי בהאבקו עמו במעבר יבוק : וגם
 עם האיש הזה רבות עשה ויצל אותו מיאור מצרים ומחרב פרעה
 ובני כוש וגם מן הרעב יכול להצילו ולהחיותו : וייטב הדבר בעיני
 רעואל ויעש כדבר בתו וישלח אל הבור לראות מה נעשה במשה :
 וירא והנה האיש משה חי בבור עומד על רגליו משכב ומתחנן אֵל
 אלהי

אלהי אבותיו : ויצו רעואל ויוציאו את משה מן הכור וגלחו לו וישנה את בגדי כלאו ויאכל לחם : ויהי אחרי כן וירד משה אל גנת רעואל אשר אחרי הבית ויתפלל שם אל " אלהיו אשר עשה אתו נפלאות רבות : ויהי בהתפללו ויבט נגדו והנה מטרה ספיר מוצב ארצה והוא נטוע בתוך הגנה : ויקרב אל המטה וירא והנה חקוק בו שם יהוה אלהים צבאות כתוב ומפורש ע"י המטה : ויקראהו וישלח את ידו ויתלש כהתלש עץ יער מסככו ויהי למטה בכפו : והמטה הזה הוא המטה הנברא בה כל מפעלות אלהינו אחרי בראו שמים וארץ וכל צבאם ימים ונהרות וכל דגתם : ויהי בהגרש אלהים את האדם מגן עדן ויקח את המטה בידו ויצא ויעבור את הארמה אשר לוקח משם : ויגע המטה עד נח ויתן אל שם וא"ל תולדותיו עד געתו אל יד אברהם העברי : ויהי בתת אברהם את כל אשר לו ליצחק בנו נתן אליו גם את המטה הזה : ויהי בברוח יעקב פדנה ארם ויקח אותה בידו ויהי בשוכו אל אביו נטוש לא נטשו : וגם ברדתו מצרימה ויקח אותה בידו ויתנהו אל יוסף שכם אחר על אחיו כי בחזקה לקח אותו יעקב מיד עשו אחיו : ויהי אחרי מות יוסף ויבאו שרי מצרימה בירת יוסף : ויגע המטה אל יד רעואל המדיני ויהי בצאתו ממצרים ויקח אותו בידו ויטעהו בתוך גנתו : ויבחנו כל גבורי קינים לתלוש אותו בבקשם לקחת את צפורה בתו ולא יכולו : וישאר המטה ההוא נטועה בתוך גנת רעואל עד בוא אשר לו המשפט ויקחהו : ויהי כראות רעואל את המטה ביד משה ויתמה על ככה ויתן את צפורה בתו למשה לאשה : בעת ההיא מת בעל חנן בן עכבור מלך אדום ויקבר בביתו בארץ אדום : ויהי אחרי מותו וישלחו בני עשו ארץ ארם ויקחו משם איש מעיר אשר בארם ושמו הדר וימליכו אותו על יהם תחת בעל חנן מלכם : וימלוך הדר על בני אדום ארבעים ושמנה שנה : ויהי במלכו ויועץ להלחם את בני מואב להשיבם תחת יד בני עשו כבראשונה ולא יכול : כי שמעו בני מואב את הדבר הזה ויקומו וימהרו וימליכו עליהם מלך מאחיהם : ויתקבצו אחרי כן כעם רב וישלחו אל בני מעון אחיהם לעזרם

ספר שמות

לעוזרם להלחם את הדר מלך אדום : וישמע הדר את הדבר אשר עשו בני מואב ויירא מאד מפניהם ויחדל להלחם אתם : בימים ההם לקח משה בן עמרם במדין את צפורה בת רעואל המדיני לאשה : ותלך צפורה בדרכי נשי בני יעקב לא חסרה דבר מצדקת שרה רבקה רחל ולאה : ותהר צפורה ותלד בן ויקרא את שמו גרשום כי אמר גר הייתי בארץ נכריה : רק לא מל את בשר ערלתו בגזרת רעואל חותנו : ותהר עוד ותלד בן וימל את בשר ערלתו ויקרא את שמו אליעזר : כי אמר משה כי אלהי אבי בעזרי ויצילני מחרב פרעה : ופרעה מלך מצרים החזיק העבודה מאד על בני ישראל בימים ההם ויוסף להכביד עולו על בני ישראל : ויצו ויעבירו קול במצרים לאמר לא תוסיפון לתת תבן לעם ללבון הלבנים והם ילכו וקוששו להם תבן מאשר ימצאו : וגם את מתכונת הלבנים אשר יעשו ליום יתנו לא יגרעו מהם דבר כי נרפים הם בעבודתם : וישמעו בני ישראל את הדבר הזה ויתאבלו ויאנחו ויצעקו אל יי ממר נפשם : וישמע יי את צעקת בני ישראל וירא את הלחץ אשר מצרים לוחצים אותם : ויקנא יי על עמו ועל נחלתו וישמע את קולם ויאמר להוציאם מעוני מצרים לתת להם ארץ כנען לאחוזת : ובימים ההם ומשה היה רועה את צאן רעואל המדיני חותנו אחרי מדבר סין והמטה אשר לקח מאת חותנו בידו : ויהי היום ויכרח למשה גדי עזים מן הצאן וירדוף משה אחריו ויבא עד הר האלהים חורבה : ויהי כבואו חורבה וירא אליו יי שם בכנה וירא את הכנה בוער באש רק האש לא שלטה בכנה לשורפו : ויתמה משה מן המראה הזה מדוע לא יבער הכנה ויגש לראות את הדבר הנורא הזה : ויקרא יי אל משה מתוך האש ויצוהו לרדת מצרימה אל פרעה מלך מצרים לשלח את בני ישראל מעבודתו : ויאמר יי אל משה דך שוב מצרימה כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך ודברת אל פרעה לשלח את ישראל מארצו : ויורהו יי לעשות אותות ומופטים במצרים לעיני פרעה ולעיני עבדיו למען יאמינו כי שלח אותו יי : וישמע משה לכל אשר צוהו יי וישב אל חותנו ויגר לו הדבר ויאמר לו יתרו דך לשלום : ויקם משה

משה ללכת מצרימה ויקח עמו את אשתו ואת בניו : ויהי בדרך
 במלון וירד מלאך האלהים ויבקש ממנו תואנה : ויאמר להמיתו
 על דבר בנו בכורו אשר לא מל אותו ויעבור על הברית אשר
 כרת יי את אברהם : כי שמע משה אל דברי חותנו אשר דבר
 אליו לבלתי מול את בנו בכורו על כן לא מל אותו : ותרא צפורה
 את מלאך יי מבקש תואנה ממשה ותדע כי בעבור אשר לא מל
 את גרשום בנה היה הדבר הזה לילד : ותמהר צפורה ותקח
 מחרדוי הצורים אשר שמה ותמל את בנה ותמלט את אישה ואת
 בנה מיד מלאך האלהים : ואהרן בן עמרם אחי משה היה במצרים
 הולך על שפת היאור ביום ההוא : וירא אליו יי במקום ההוא
 ויאמר אליו לך נא לקראת משה המדבר וילך ויפגשו בהר
 האלהים וישק לו : וישא אהרן את עיניו וירא את צפורה אשר
 משה וילדיה ויאמר אל משה מי אלה לך : ויאמר לו משה אשתי
 ובני הם אשר נתן לי אלהים במדין וירע לאהרן הדבר על אודות
 האשה וילדיה : ויאמר אהרן אל משה לשלח את האשה ואת
 ילדיה ללכת בית אביה וישמע משה אל דברי אהרן ויעש כן :
 ותשב צפורה וכניה וילכו בית רעואל וישבו שם עד עת פקר יי
 את עמו ויוציאם ממצרים מיד פרעה : ומשה ואהרן באו מצרימה
 אל עדת בני ישראל וידברו אליהם את כל דברי יי וישמח העם
 שמחה גדולה מאד : וישכימו משה ואהרן ממחרת וילכו עד בית
 פרעה ומטה האלהים לקחו בידם : ויהי כבואם אל שער המלך
 ושני כפירי אריות סגורים שם בכבלי ברזל ואין איש יוצא ובא
 מפניהם לבד מאשר יצוה המלך לבוא ויבואו אתם המלחשים
 ויסירו הכפירים בלחשיהם ויביאוהו למלך : וימהר משה וינף את
 המטה על הכפירים ויתירם ויבואו משה ואהרן בית המלך : וגם
 הכפירים באו אתם בשמחה וירדפו אחריהם וישמחו כאשר ישמח
 הכלב אל אדוניו כבואו מן השרה : ויהי כראות פרעה את הדבר
 הזה ויתמה על ככה ויבהל מאד מפני השמועה כי היה תארום
 כתואר בני האלהים : ויאמר פרעה אל משה ואל אהרן מה תחפצו
 ויענוהו לאמר יי אלהי העברים שלחנו אליך לאמר שלח את עמי
 ויעבדוני

ויעבדוני : ויהי כשמוע פרעה את דבריהם ויירא מאד מפניהם
 ויאמר אליהם לכו היום ובאתם אלי למחר ויעשו כדבר המלך :
 ויהי בלכתם וישלח פרעה ויקרא לבלעם הקוסם ואד ינוס וימכרום
 בניו ואל כל המכשפים והחרטומים והיועצים אשר למלך ויבואו
 כלם וישבו לפני המלך : ויכפר להם המלך את כל הדברים אשר
 דברו אליו משה ואהרן אחיו : ויאמרו החרטומים אל המלך ואיך
 באו אליך האנשים מפני הכפירים האסורים בשער : ויאמר המלך
 כי הניפו מטיהם על הכפירים ויתירום ויבואו אלי וגם הכפירים
 שמחו לקראתם כשמוח הכלב לקראת אדוניו : ויען בלעם בן בעור
 הקוסם את המלך לאמר אין אלה כי אם מכשפים כמונו : ועתה
 שלח נא בערם ויבואו ונכחנה אותם ויעש המלך כן : ויהי בבקר
 וישלח פרעה אל משה ואל אהרן לבוא לפני המלך : ויקחו את
 מטה האלהים ויבואו אל המלך וידברו לו לאמר : כה אמר יי אלהי
 העברים שלח את עמי ויעבדוני : ויאמר אליהם המלך ומי יאמין
 לכם כי שלוחי אלהים אתם ועל פיו באתם אלי : עתה תנו לכם
 מופת ואות ברבר הזה ואז יאמנו דרכיכם אשר תדברו : וימהר
 אהרן וישלך את המטה מידו לפני פרעה ולפני עבדיו ותשב המטה
 לתנין : ויראו החרטומים את הדבר הזה ויעשו גם הם החרטומים
 כן וישליכו איש מטהו ארצה ויהיו לתנינים : וישא תנין מטה אהרן
 את ראשו ויפתח את פיו לבלוע את תניני מטה המכשפים :
 ויען בלעם הקוסם ויאמר מימי קדם היה הדבר הזה אשר יבלע
 תנין את רעהו ואשר יבדעו דגי הים איש את רעהו : ועתה
 השיבהו נא למטה כבראשונה ונשיבה גם אנחנו את מטותינו
 כבראשונה : והיה אם בלע מטך את מטותינו וידענו כי רוח
 אלהים בך ואם אין הנה חרש אתה כמונו : וימהר אהרן וישלח
 ידו ויחזק בזנב התנין ויהי למטה בכפו : ויעשו גם הם החרטומים
 כן במטותם ויחזיקו איש בזנב תנינו ויהיו למטות כבראשונה :
 ויהי בשובם למטות ויבלע מטה אהרן את מטותם : ויהי כראות
 המלך את הדבר הזה ויצו להביא את ספר הזכרונות אשר
 למלכי מצרים ויביאו ספר הזכרונות דברי הימים אשר למלכי
 מצרים

מצרים אשר כל אלילי מצרים כתובים בו ויקראו לפני המלך : ויהי בהקרא ספר אלילי מצרים לפני פרעה כי אמר למצוא בו שם " מה הוא ולא מצא : ויאמר פרעה אל משה ואל אהרן הנה לא מצאתי את שם אלהיכם כתוב בספר הזה ואת שמו לא ידעתי : ויענו יועצי פרעה וחכמיו את המלך לאמר : שמענו כי אלהי העברים בן חכמים הוא בן מלכי קדם : ויפן פרעה אל משה ואל אהרן ויאמר אליהם לא ידעתי את " אשר אמרתם וגם את עמו לא אשלח : ויענו ויאמרו אל המלך " אלהי האלהים שמו ויקרא עלינו שמו מימי אבותינו וישלחנו לאמר לכו אל פרעה ואמרתם אליו שלח עמי ויעבדוני : ועתה שלח נא אבותנו ונלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונבחה לו כי מימי רדת יעקב מצרימה לא לקח מידינו עולה ומנחה וזבח : ואם אינך משלח אותנו יחרה אפו עליך והכה את מצרים בדבר או בחרב : ויאמר פרעה אליהם ספרו נא לי את כחו ואת גבורתו ויאמרו לו הוא ברא את השמים ואת הארץ ימים וכל דגתם : יוצר אור ובורא חשך ממטיר ארץ ומרוה אותה ויציץ בה צמח ודשא : בורא אדם ובהמה וחיתו יער ועוף השמים ודגי הים ועל פיו יחיו וימותו : הלא הוא ברא אותך ברחם אמך ויתן כך רוח חיים ויגדלך וישיבך על כסא מלכות מצרים : והוא יקח את רוחך ואת נפשך ממך וישיב אותך אל האדמה אשר לוקחת משם : ויחר אף המלך בדבריהם ויאמר אליהם ומי בכל אלהי העמים אשר יוכל לעשות כן לי יאורי ואני עשיתי : ויגרש אותם מלפניו ויצו להכביד עבודת מצרים על ישראל מתמול שלשום : ומשה ואהרן יצאו מאת פני פרעה ויראו את בני ישראל ברעה כי הכבידו עליהם נוגשי פרעה את העבודה מאד : וישב משה אל " ויאמר למה הרעות לעמך כי מאז באתי לדבר אל פרעה את אשר שלחתני הרע לבני ישראל מאד : ויאמר " אל משה הנך רואה כי ביד חזקה ובמכות נמרצות ישלח פרעה את בני ישראל מארצו : וישבו משה ואהרן בקרב אחיהם בני ישראל במצרים ובני ישראל מררו המצרים את חייהם בעבודה קשה אשר הכבירו עליהם עוד :

ויהי

פרשת בא

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וַיּוֹסֶף י' שְׁלַח אֶת מֹשֶׁה אֶל פְּרַעְהַ לְהוֹצִיא
 אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְשַׁלַּחם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם : וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיָּבֹא בֵּית
 פְּרַעְהַ וַיְדַבֵּר אֵלָיו אֶת דְּבָרַי י' אֲשֶׁר שְׁלַחוּ וְלֹא אָכַה פְּרַעְהַ לְשִׁמּוֹעַ
 בְּקוֹל י' וַיַּעֲזֹר הָאֱלֹהִים אֶת גְּבוּרָתוֹ בַּמִּצְרַיִם עַל פְּרַעְהַ וְעַל עַבְדָּיו
 וַיִּךְ אֱלֹהִים אֶת פְּרַעְהַ וְאֶת עַמּוֹ בַּמִּכּוֹת רַעִיּוֹת וּגְדוּלוֹת עַד מָאֵד :
 וַיִּשְׁלַח י' בְּיַד אֹהֶרֶן וַיַּהֲפֹךְ אֶת כָּל מִיַּמֵּי מִצְרַיִם לְדָם וְאֶת כָּר
 יָאוּרֵיהֶם וְאֶת נְהֲרוֹתָם : וְהָיָה כִּבּוֹא הַמִּצְרִי לְשִׁתּוֹת וּלְשִׁאוֹב מַיִם
 וְהָבִישׁ אֶל כָּרוֹ וְהָנָה כָּל הַמַּיִם נִהֲפְכוּ לְדָם : וּבִבּוֹאוֹ לְשִׁתּוֹת בִּכְסוֹ
 וְהָיָה הַמַּיִם אֲשֶׁר בִּכְסוֹ לְדָם : וְגַם בְּלוֹשׁ הָאִשָּׁה אֶת קִמְחָהּ וּבִבְשֻׁלָּהּ
 אֶת תְּבַשְׂיָלָהּ וַיְהִי מֵרְאִיָּהֶם לִמְרֹאֶה הָדָם : וַיִּשְׁלַח י' עוֹד וַיִּשְׁרֹץ
 כָּל מִיַּמֵּיהֶם צִפְרָדַיִם וַיָּבֹאוּ כָּל הַצִּפְרָדַיִם בֵּית מִצְרַיִם : וַיְהִי
 בַּשָּׁתוֹת כָּל הַמִּצְרַיִם מֵיִם וְתַמְלָאָנָה בַּטָּנִים צִפְרָדַיִם וְתִקְרָקְרָנָה
 בַּמַּעֲיָהִם כֹּאֲשֶׁר תִּקְרָקְרָנָה בְּרִיּוֹתָם בִּיָּאוֹר : וְגַם כָּל מִי
 מִשְׁתֵּיהֶם וּמִי תְּבַשְׂלֵם שָׁבוּ לַצִּפְרָדַיִם וְגַם בִּשְׁכָבָם עַל מִטָּתָם
 וַיִּזְוְעוּ כָּל זֵעֶרָם צִפְרָדַיִם : בְּכָל זֹאת לֹא שָׁב אָף י' מֵהֶם וְעוֹד
 יָדוֹ נְטוּיָה עַל כָּל מִצְרַיִם לְהַכּוֹתָם בְּכָר מְכָה גְדוֹלָה : וַיִּשְׁלַח י'
 וַיִּךְ אֶת עֶפְרַם לִכְנִים וְרַחֲמֵי הַכֶּנֶס בַּמִּצְרַיִם בְּרוֹם שְׁתֵּי אֲמוֹת
 הָאֶרֶץ : וְגַם עַל בֶּשֶׂר הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה הָיוּ הַכִּנִּים הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל
 יוֹשְׁבֵי מִצְרַיִם : וְגַם עַל הַמֶּלֶךְ וְהַמְּלָכָה שָׁלַח י' אֶת הַכִּנִּים וַיִּצַּר
 לַמִּצְרַיִם מְאֹד מִפְּנֵי הַכִּנִּים : בְּכָל זֹאת לֹא שָׁב אָף י' וְעוֹד יָדוֹ נְטוּיָה
 עַל מִצְרַיִם : וַיִּשְׁלַח י' בַּמִּצְרַיִם אֶת כָּל חֵית הַשָּׂדֶה וַיָּבֹאוּ וַיִּשְׁחִיתוּ
 אֶת כָּל מִצְרַיִם וְאֶת הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה וְהָעֶץ וְכָר אֲשֶׁר לַמִּצְרַיִם :
 וַיִּשְׁלַח י' נַחֲשׁ שֶׂרֶף וַעֲקָרָב גַּם עֲכָבֵר וְחוֹלֵד וְצָב עִם זֹחֲלֵי עֶפֶר :
 זָבֹב וְצִרְעָה פְּרִעוֹשׁ וּפִשְׁפֹּשׁ וִירֹחוֹשׁ כָּל עָרֹב לְמִינֵהוּ : וְכָל שֶׂרֶץ
 וּבַעַל כָּנָף לְמִינֵהוּ כֹּאֲמוֹ מִצְרִימָה וַיִּרְעוּ לַמִּצְרַיִם מְאֹד : וַיָּבֹאוּ
 הַפְּרִעוֹשִׁים וְהַזָּבֹבִים בְּעֵינֵי כָּל מִצְרַיִם וּבְאֹזְנֵיהֶם : וְגַם הַצִּרְעָה
 בָּאָה עֲלֵיהֶם וְתִגְרָשָׁם וַיָּבֹאוּ מִפְּנֵי חֹדֶר כַּחֲדָר וְתִרְדּוֹף אַחֲרֵיהֶם :
 וַיְהִי בַּהֲחֹבֵא מִצְרַיִם מִפְּנֵי הָעָרֹב וַיִּנְעֲלוּ דְלֹתוֹתֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם וַיִּצּוּ
 הָאֱלֹהִים אֶת הַסִּילוֹנִית אֲשֶׁר בֵּים וְתַעַל וְתִבּוֹא מִצְרִימָה : וְלֹה אֲמוֹת
 אֲרוֹכוֹת

ארוכות עשר אמות באורך באמת איש : ותעל הגנות ותגל את התקרה ואת המעויבה ותחתכם : ותשלח אמתה הביתה ותסר את המנעול ואת הכריח ותפתח את בתי מצרים : ואחרי כן יבואו הערוב בית מצרים וישחית הערוב את מצרים וייצר להם מאד : בכל זאת לא שב אף יי ממצרים ועוד ידונגטויה עליהם : וישלח אלהים את הדבר ויבא דבר במצרים בסוסים בחמורים ובגמלים בבקר ובצאן ובכל האדם : ויהי בהשכים כל מצרים בבקר להוציא מקניהם לרעות וימצאו את כל מקניהם כי מתו : ולא נותר ממקנה כל מצרים זולתי אחד מעשר וממקנה בני ישראל אשר כגשן לא מת אחד : וישלח אלהים דלקת אש כבשר מצרים ויבקע את בשרם ויהי לשחין רע בכל מצרים מכף רגלם ועד קדקדם : ותהיין בכל בשרם אבעבועות רבות ויזב בשרם מעליהם עד כי נמקו ויבאשו : בכל זאת לא שב אף יי ועוד ידו נטויה על מצרים כלה : וישלח יי ברד כבד מאד ויך את גפנם וישבר את עץ פרים ויבש אותם ויכלו עליהם : וגם כל ירק עשב יבש ואבד כי אש מתלקחת ירדה בתוך הברד על כן כלה הברד והאש את הכל : וגם האדם והבהמה הנמצאים חוצה מתו מלהבי אש וברד וכל הכפרים נתשו : וישלח יי ויבא ארבה כבד מצרימה חסיל וסלעם וחרגול וחגב וכל הארבה לסיניה ויאכל את אשר השאיר הברד : אז שמחו כל מצרים בארבה ואף כי אכל כל תנובת השרה ויצודו מצרים מהארבה לרוב מאד וימלחום למאכל : ויהפוך יי רוח ים חזק מאד וישא את כל הארבה וגם את מלוחים ויתקעו ימה סוף לא נשאר ארבה אחד בכל גבול מצרים : וישלח אלהים חשך במצרים ותחשך כל ארץ מצרים ופתרוס שלשת ימים עד אשר לא יראה אדם את ידו בשומה אל פיו : בעת ההיא מתו רבים מעם ישראל על אשר מרדו ביי ולא שמעו אל משה ואל אהרן ולא האמינו בהם כי אלהים שלחם : ויאמרו לא נצא ממצרים פן נמות ברעב במדבר שמם ולא אבו לשמוע בקול משה : ויגוף יי אותם בשלשת ימי החשך ויקברום ישראל בימים ההם לכלתי דעת בהם יושבי מצרים וישמחו עליהם : והחשך חזק מאד במצרים שלשת

ספר שמות

מים ויהי כל העומד בבוא החושך עודנו עומד במקומו : והיושב עודנו יושב והשוכב עודנו שוכב כאשר הוא וההולך ישב לו בארץ במקומו ויהי הדבר הזה לכל מצרים עד עבור החשך : ויעבור ימי החשך וישלח יי את משה ואת אהרן אל בני ישראל לאמר חנו את חגיכם ועשיתם את פסחכם כי הנני בא בחצי הלילה בתוך כל מצרים והרגתי את כל בכוריהם מבכור אדם ועד בכור בהמה וראיתי את פסחכם ופסחתי עליכם : ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה יי את משה ואת אהרן כן עשו כלילה ההוא : ויהי בחצי הלילה ויצא יי בתוך מצרים ויך את כל בכורי מצרים מבכור אדם ועד בכור בהמה : ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה גדולה בכל מצרים כלילה ההוא כי אין בית אשר אין שם מת : גם דמות בכורי מצרים החקוקים בקירות בתיהם נמחו ויפלו ארצה : וגם כל עצמות בכוריהם אשר מתו טרם זה ויקברום בכתייהם ויגררו אותם כלבי מצרים כלילה ההוא ויסחבום לפני כל מצרים וישליכו אותם לפניהם : ויראו כל מצרים את הרעה הזאת אשר באה עליהם פתאום ויצעקו כל מצרים בקול רם : ויכבו כל משפחות מצרים כלילה ההוא איש על בנו ואיש על בתו בכוריהם ותשמע מהומת מצרים כלילה ההוא למרחוק : ותצא בתיה בת פרעה עם המלך כלילה ההוא לבקש את משה ואת אהרן בכתייהם וימצאו אותם בכתייהם אוכלים ושותים ושמחים עם כל ישראל : ותאמר בתיה אל משה הלא זה יהיה גמולי הטוב אשר עשיתי אליך אשר גרלתך ואשר טפחתך ותביא עלי ועל בית אבי הרעה הזאת : ויאמר אליה משה הלא עשר מכות אשר הביא יי על כל מצרים ההגיע אליך רע מכלם אם באה אליך אחת מהן ותאמר לא : ויאמר אליה משה גם כי את בכורה לאמך הנך לא תמותי ולא יבא רע בתוך מצרים : ותאמר ומה יתרון לי אחרי אשר אני רואה את המלך אחי וכל ביתו ועבדיו ברעה הזאת אשר מתו כל בכוריהם עם כל בכורי מצרים : ויאמר אליה משה הלא אחיך וביתו ועבדיו משפחות מצרים לא שמעו אל דברי יי על כן באה עליהם הרעה הזאת : ופרעה מלך מצרים נגש לפני

משה

משה ואהרן ומקצת בני ישראל אשר היו אחרם במקום ההוא ויתחנן אליהם לאמר : קומו וקחו את אחיכם כל בני ישראל אשר בארץ מצרים ובקרום וכל אשר להם לא ישאירו דבר אך העתירו אל יי אלהיכם בערי : ויאמר משה אל פרעה הנה גם אתה בכור לאמך אך אל תירא כי לא רמות כי צוה יי להחיותך בעבור הראותך כחו הגדול וזרועו הנטויה והחזקה : ויצו פרעה לשלח את בני ישראל ויתחזקו כל מצרים לשלחם כי אמרו כלנו מתים : וישלחו כל מצרים את ישראל בעושר רב מאד וצאן ובקר ומגדרות כשבעה יי בינו ובין אבריהם אבינו : ויתמהמהו מבני ישראל לצאת בלילה והיו כבוא אליהם המצריים ח"ס פיין כספר כמות יוסף להוציאם ויאמרו אליהם הגנבים אנחנו כי נצא בלילה : וישאלו בני ישראל ממצרים ויקח העם את כלקו וכו' ובני כלי כסף וכלי זהב ושמלות וינצלו בני ישראל את מצרים : וימהר משה ויקם וילך אל נחל מצרים ויעל משם את ארון יוסף ויקח אותו

עמו : וגם כל בני ישראל העלו איש איש את אבותיו עמו ואיש ארון שבטו עמו : ויסעו בני ישראל מרעמסס סוכותה כשש מאות אלף רגלי הגברים לכד מטפם ונשיהם : וגם ערב רב עלה אתם וצאן ובקר מקנה כבד מאד : ומושב בני ישראל אשר ישבו בארץ מצרים בעבודה קשה עשר שנים ומאתים שנה : והיה מקץ עשר שנים ומאתים שנה ויוציא יי את בני ישראל ממצרים ביד חזקה : ויסעו בני ישראל ממצרים ומגשן ומארץ רעמסס ויחנו בסוכות בחמשה עשר יום לחדש הראשון : ומצרים מקברים את כל בכוריהם אשר הכה יי ויקברו כל מצרים כל חלליהם שלשת ימים : ויסעו בני ישראל מסוכות ויחנו באיתם בקצה המדבר : והיו ביום השלישי אחרי קבור מצרים את בכוריהם ויקומו אנשים רבים ממצרים וילכו אחרי ישראל להשיכם למצרים : כי נחמו על אשר שלחו את ישראל מעבודתם : ויאמרו איש אל רעהו הלא משה ואהרן דברו אל פרעה לאמר דרך שלשת ימים נלך במדבר וזבחנו ליי אלהינו : ועתה נשכימה אליהם בבקר להשיכם והיה אם שוב ישובו

ספר שמות

יִשׁוּבוּ אֹהֲנֵי מִצְרַיִם אֶל אֲדֹנָיו וִידְעוּ כִּי אֲמוֹנָה אֵתָם : וְאֵם לֹא יִשׁוּבוּ וְנִלְחַמָּה אִתָּם וְהִשְׁבַּנּוּ אוֹתָם בְּכַח גְּדוֹל וּבִיד חֹזֶקָה : וַיִּשְׁכִּימוּ בְּבֹקֶר כָּל שְׂרֵי פְרַעְיָה וְעַמָּם כְּשֶׁכַּע מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ וַיֵּצְאוּ מִמִּצְרַיִם וַיָּבֹאוּ בַּיּוֹם הַהוּא עַד הַמִּקְוֶה אֲשֶׁר שָׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : וַיֵּדְאוּ כָּל מִצְרַיִם וְהָיָה מִשָּׁה וְאַהֲרֹן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים לִפְנֵי פִי הַחִירֹת אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וְחוֹגְגִים אֶת חֹג יי : וַיֹּאמְרוּ כָּל מִצְרַיִם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲלֹא אֲמַרְתֶּם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים נִלְךְ בְּמִדְבָּר וּזְבַחְנוּ לֵאלֹהֵינוּ וְשָׁבְנוּ : וְעַתָּה הֲלֹא זֶה חֲמִשָּׁה יָמִים הַיּוֹם שֶׁהִלַּכְתֶּם מִדֹּעַ אֶיךָ אִתָּם שָׁבִים אֶל אֲדֹנֵיכֶם : וַיַּעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם כִּי הָעֵד הָעִיד יי אֱלֹהֵינוּ בְּנוֹ לֵאמֹר לֹא תוֹסִיפוּ לָשׁוּב עוֹד מִצְרַיִמָּה : כִּי אִם אֵל אֶרֶץ זִבְתַּח חֶלֶב וְדִבְשׁ נִלְכָּה לָנוּ כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יי אֱלֹהֵינוּ לֵאבֹתֵינוּ לָתֵת לָנוּ : וַיֵּדְאוּ כָּל שְׂרֵי מִצְרַיִם כִּי לֹא שָׁמְעוּ אֲלֵיהֶם כָּל יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב מִצְרַיִמָּה וַיִּתְּאוּרוּ לְהִלָּחֵם עִם יִשְׂרָאֵל : וַיַּחֲזֹק יי אֶת לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל מִצְרַיִם וַיִּלְחֲמוּ יִשְׂרָאֵל עִם שְׂרֵי מִצְרַיִם : וַתִּגְבַּר יַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל מִצְרַיִם וַיָּכוּ אוֹתָם מַכָּה גְּדוֹלָה : וַתִּכְבַּד הַמִּלְחָמָה עַל מִצְרַיִם וַיָּנוּסוּ כָּל מִצְרַיִם לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי מָתוּ מֵהֶם רַבִּים בִּיד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : וַיִּלְכוּ שְׂרֵי פְרַעְיָה מִצְרַיִמָּה וַיִּגְדְּלוּ הָיָה כֹּה מוֹנֵן מִסֵּה וַיּוֹגֵד לְפְרַעְיָה לֵאמֹר בָּרַחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָהֶם וְלֹא לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי כִרַח הָעַם וַיִּסְּפוּ לָשׁוּב מִצְרַיִמָּה וְכֹזֶאֱתָר וְכֹזֶאֱתָר דִּבְרוּ כִרַח חָלָה מִסֵּה כִדְבָרֵי זֶה אֲלֵינוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן : וַיִּשְׁמַע פְּרַעְיָה אֶת הַדְּבָר

הַזֶּה וַיַּהֲפֹךְ לִבָּבוֹ וּלְכַבֵּל כָּל עַבְדָּיו עַל יִשְׂרָאֵל וַיִּנְחֲמוּ כִּי שִׁלְחוּ אֶת יִשְׂרָאֵל : וַיֹּאמְרוּ כָּל מִצְרַיִם אֶל פְּרַעְיָה לְרֹדֹף אַחֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַשִּׁיבֵם לִסְבִּלֹתָם : וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אַחִיו מַה זֹאת עֲשִׂינוּ כִּי שִׁלְחוּ אֶת יִשְׂרָאֵל מִעַבְדָּנוּ : וַיַּחֲזֹק יי אֶת לֵב כָּל מִצְרַיִם לְרֹדֹף אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל כִּי חָפֵץ יי לְהַפִּיל אֶת כָּל מִצְרַיִם בְּתוֹךְ יָם סוּף : וַיִּקָּם פְּרַעְיָה וַיֹּאסֹר מִרְכַּבְתּוֹ וַיֵּצֵא וַיִּקְבְּצוּ אֶת כָּל מִצְרַיִם לֹא נֹתֵר אִישׁ כִּי אִם הֶסֶף וְהַנָּשִׁים : וַיֵּצְאוּ כָּל מִצְרַיִם עִם פְּרַעְיָה לְרֹדֹף אַחֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיָה מִחֲנֵה מִצְרַיִם מִחֲנֵה גְּדוֹל מְאֹד וּכְבֹד כַּעֲשֵׂר מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ : וַתִּלָּךְ כָּל הַמִּחֲנֵה הַזֶּה וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַשִּׁיבֵם מִצְרַיִמָּה וַיִּשְׁגּוּ אֶת יִשְׂרָאֵל חֹנִים עַל יָם סוּף : וַיִּשְׁאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵינֵיהֶם וַיֵּדְאוּ

ויראו והנה כל מצרים ודדמים אחדיהם ויראו בני ישראל מאד מפניהם ויצעקו בני ישראל אל " : ויתחלקו כל בני ישראל מפני מצרים לארבע ראשים ויתחלקו אל דבריהם כי יראו את מצרים ומשה ידבר אליהם אל כד אחר ואחר : הראש האחר בני ראובן ושמעון ויששכר ויאמרו להפיל את נפשם בים כי יראו מאד מפני כל מצרים : ויאמר אליהם משה אל תיראו התיצבו וראו את ישועת " אשר יעשה לכם היום הזה : והראש השנית בני זבולון ובנימין ונפתלי ויאמרו לשוב מצרימה עם מצרים : ויאמר אליהם משה אל תיראו כי אשר ראיתם את מצרים היום לא הוסיפו לראותם עוד עד עולם : הראש השלישית בני יהודה ודן ויוסף ויאמרו ללכת לקראת מצרים להלחם אתם : ויאמר אליהם משה עמדו במעמדכם כי " ילחם לכם ואתם תחרישון : והראש הרביעית בני לוי וגר האשר ויאמרו לבוא בתוך מצרים להוסיף : ויאמר אליהם משה עמדו בתוך מעמדכם ואל תיראו אך קראו אל " להושיע אתכם מידם : ויהי אחרי כן ויקם משה מתוך העם ויתפלל אל " ויאמר : אנא " אלהי כל הארץ הושיעה נא לעמך הזה אשר הוצאת ממצרים ואל יאמרו כל מצרים כי יד וגבורה להם : ויאמר " אל משה מה תצעק אלי ה"ס כוס מוכן מ"ס מה תצמק חלי כי צמק והתפלל לה"ס דבר אל בני ישראל ויסעו : ואתה נטה את חלק סהכמו קבר סס :

מטך על הים ובקעהו ויעברו בני ישראל בתוכו : ויעש כן משה וירם כסטהו על הים ויבקעהו : ויקרעו מי ים סוף לשתיים עשרה קרעים ויעברו בני ישראל ברחוץ הים ברגליהם בנעלים כאשר יעבור האדם באורח סלולה : והראה " אל בני ישראל את נפלאותיו במצרים ובתוך הים ביד משה ואהרן : ויהי ככא בני ישראל הימה ויבאו מצרים אחריהם וישבו מי הים עליהם ויטבעו כלם במים ולא נותר מהם איש : וזלתי פרעה מלך מצרים אשר נתן תודה ל" ויאמן בו ע"ל כן לא המיתו " בעת ההיא עם מצרים : ויצו " מלאך ויוציאם מבין המצרים וישליכוהו ארצה גינה וימלוך עליה ימים רבים : וישע " ביום ההוא את ישראל מיד מצרים ויראו כל בני ישראל כי מתו כל מצרים ויראו את

ספר שמות

את יד יי הגדולה אשר עשה במצרים ובים : אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי ביום הפיל יי את מצרים לפניהם : ויאמרו כל ישראל בשירה לאמר אשירה ליי כי נאחזא סוס ורכבו רמה בים הנה כתובה על ספר תורת אלהים : והי אחרי כן ויסעו בני ישראל ויחנו במרה : ויתן יי אל בני ישראל חוקים ומשפטים במקום ההוא במרה ויצו יי את בני ישראל לדבר בכל דרכיו ולעבוד אותו : ויסעו מצרה ויבואו אלימה ובאילים שטים עשרה עינות מים ושבעים תמרים ויחנו שם בני ישראל על המים : ויסעו מאילים ויבואו אל מדבר סין בחמשה עשר יום לחדש השני לצאתם ממצרים : כעת ההיא נתן יי את המן אל בני ישראל לאכול וימטר יי אל בני ישראל לחם מן השמים יום יום : ויאכלו בני ישראל את המן ארבעים שנה כל ימי היותם במדבר עד בואם ארצה כנען לרשתה : ויסעו ממדבר סין ויחנו באלוש : ויסעו מאלוש ויחנו ברפידים : והי בהיות בני ישראל ברפידים ויבא עליהם עמלק בן אליפז בן עשו אחי צפו למלחמה עם ישראל : ויביא אתו אלף ושמונים רבוא איש קוסמים ובעלי אוב ויערוך מלחמה עם ישראל ברפידים : וילחמו בישראל מלחמה רבה וחזקה ויתן יי את עמלק ואת עמו ביד משה ובני ישראל וידי יהושע בן נון האפרתי משרת משה : ויכו בני ישראל את עמלק ואת עמו לפי חרב אך מלחמה חזקה היתה המלחמה ההיא על בני ישראל : ויאמר יי אל משה כתוב לך את הדבר הזה זכרון בספר ושמת ביד יהושע בן נון משרתך : וצוית את בני ישראל לאמר כבואכם ארצה כנען מחה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים : ויעש כן משה ויקח הספר ויכתוב עליו את הרברים האלה לאמר : זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים : אשר קרך בדרך ויזנב כך כל הנחשלים אחריו ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים : והיה בהנחית יי אלהיך לך מכל אויביך מסביב בארץ אשר יי אלהיך נותן לך נחלה לרשתה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח : והיה המלך אשר יחמול על עמלק ועל זכרו ועל זרעו אנכי אדרוש מעמו והכרתי אותו מקרב עמו : ויכתוב משה את כל הדברים האלה

האלה בספר ויצוה את בני ישראל על כל הדברים האלה : ויסעו בני ישראל מרפידים ויחנו במדבר סיני בחדש השלישי לצאתם ממצרים : בעת ההיא בא רעואל המדיני חותן משה עם צפורה בתו ושני בניה כי שמע את נפלאות יי אשר עשה לישראל אשר הציל אותם מיד מצרים : ויבא יתרו אל משה אל המדבר אשר הוא חונה שם הר האלהים : ויצא משה לקראת חותנו בכבוד גדול וכל ישראל עמו : וישב יתרו ובניו בקרב ישראל ימים רבים וידע יתרו את יי מהיום ההוא והלאה : ויהי בחדש השלישי לצאת בני ישראל ממצרים בששת ימים בו ויהן יי אל ישראל את עשרת הדברים בהר סיני : וישמעו כל ישראל את כל הדברים האלה וישמחו כל ישראל מאד ביי ביום ההוא : וישכון כבוד יי על הר סיני ויקרא אל משה ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר : ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה וילמדו יי חוקים ומשפטים להורות את בני ישראל : ויכתוב יי את עשרת הדברים אשר צוה את בני ישראל על שני לוחות אבנים לתתם אל משה לצוות את בני ישראל : ויהי מקץ ארבעים יום וארבעים לילה ככלות יי לדבר אל משה בהר סיני ויהן אל משה את לוחות האבן כתובים באצבע אלהים : ובני ישראל ראו כי בושש משה לרדת מן ההר ויקהלו על אהרן לאמר האיש משה לא ידענו מה היה לו : עתה קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו ולא תמות : ויירא אהרן מהעם מאד ויצו ויביאו לו זהב ויעשהו עגל מסכה אל העם : ויאמר יי אל משה טרם רדתו מן ההר לך רד כי שחת עמך אשר הוצאת ממצרים : כי עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ועתה הניחה לי ואכלם מן הארץ כי עם קשה עורף הוא : ויחל משה את פני יי ויתפלל אל יי בעד העם על אודות העגל אשר עשו : וירד אחרי כן משה מן ההר ובידו שני לוחות האבן אשר נתן לו אלהים לצוות את ישראל : ויהי כאשר קרב משה אל המחנה וירא את העגל אשר עשו העם ויחר אף משה וישבר את הלוחות תחת ההר : ויבא משה אל המחנה ויקח את העגל וישרפהו באש וישחן עד אשר דק ויזר על המים וישק את

ספר שמות

את ישראל : וימותו מן העם איש בחרב רעהו בשלשת אלפי איש אשר עשו את הענל : ויהי ממחרת ויאמר משה אל העם. אעלה אל " אולי אכפרה בעד חטאתכם אשר חטאתם לי : ויער משה עוד אל " וישב עם " ארבעים יום וארבעים לילה : ויהי משה מבקש את " בעד בני ישראל את ארבעים היום וישמע " אל תפלת משה ויעתר לו " בעד ישראל : אז דבר " אל משה לפסול שני לוחות אבנים להעלותם אל " לכתוב עליהם את עשרת הדברים : ויעש כן משה וירד ויפסול שני לוחות ויעל אל הר סיני אל " ויכתוב " על הלוחות את עשרת הדברים : וישב עוד משה עם " ארבעים יום וארבעים לילה וילמדו " עוד חוקים ומשפטים אז ישראל : ויצוהו " אל בני ישראל לעשות ל"י משכן לשכן שמו בתוכם ויראהו " את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו : ויהי מקץ הארבעים יום וירד משה מן ההר ושני לוחות בידו : ויבוא משה אל בני ישראל וידבר אליהם את כל דברי " : וילמד להם תורות חוקים ומשפטים אשר צוהו " : ויגד משה אל בני ישראל את דבר " לעשות לו משכן לשכון בתוך בני ישראל : וישמח העם שמחה גדולה עד מאד על כל הטובה אשר דבר " אליהם ביד משה ויאמרו כל אשר דבר " אליך כן נעשה : ויקומו כל העם כאיש אחד ויתנדבו אל משכן " ויביאו כל איש ואיש את תרומת " למלאכת המשכן ולכר עבודתו : ויביאו כל בני ישראל איש איש מכל הנמצא בידו למלאכת משכן " זהב וכסף ונחשת וכל דבר אשר יעשה במשכן : ויבואו כל החכמים העושים במלאכה ויעשו את משכן " ככד אשר צוה " איש איש ממלאכתו אשר חמה עושים : ויעשו כל חכם לב את המשכן ואת כל כליו וכל כלי עבודת מלאכת הקדש כאשר צוה " את משה : ותכל כל עבודת משכן אהל מועד מקץ חמשה חדשים ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה " את משה : ויביאו את המשכן אל משה ואת כל כליו כמראה אשר הראה " את משה כן עשו בני ישראל : וירא משה את המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה " אותו ויברך אותם משם :

ויהי

ספר ויקרא

ויהי בחדש השנים עשר בעשרים ושלשה בחדש ויקח משה את אהרן ואת בניו וילבישם את הכנדים וימשח אותם ויעש להם כאשר צוה יי אותו : ויקרב משה את כל הקרבנות כאשר צוה יי אותו ביום ההוא : ואחרי כן לקח משה את אהרן ואת בניו ויאמר אליהם פתח אהל מועד תשבו שבעת ימים ולא תצאו כי כן צויתי : ויעש אהרן ובניו את כל אשר צוה יי ביד משה וישבו פתח אהל מועד שבעת ימים : ויהי ביום השמיני באחד לחדש הראשון בשנה השנית לצאת בני ישראל ממצרים ויקם משה את המשכן : ויקם משה את כל כלי אהל מועד וכל כלי המשכן ויעש ככל אשר צוה יי אותו : ויקרא משה אל אהרן ואל בניו ויקריבו את העולה ואת החטאת להם ולבני ישראל כאשר צוה יי את משה : ביום ההוא לקחו שני בני אהרן נדב ואביהוא איש זרה ויקריבו לפני יי אשר לא צוה אותם ותצא איש מלפני יי ותאכל אותם וימותו לפני יי ביום ההוא : אז דחלו נשיאי בני ישראל ביום ההוא ביום כלות משה להקים את המשכן להקריב את קרבנותיהם לפני יי לחנוכת המזבח : ויקריבו את קרבנותיהם נשיא אחד ליום נשיא אחד ליום שנים עשר יום : ויהי כל הקרבנות אשר הקריבו איש איש ביומו קערת כסף אחת מאה ושלשים משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים כולת כלולה בשמן למנחה : כף אחת עשרה זהב משקלה מלאה קטרת : פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעולה : ושעיר עזים אחד לחטאת : ולזבח השלמים בקר שנים אילים חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה : ככה יעשו יום יום שנים עשר נשיאי ישראל איש איש יומו : ויהי אחרי כן ביום שלשה עשר לחדש ויצו משה את בני ישראל לעשות הפסח : ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו : בארבעה עשר יום לחדש כאשר צוה יי את משה בן עשו בני ישראל : ובחדש השני באחד לחדש דבר יי אל משה לאמר : שאו את ראש כל זכר לבני ישראל מבן עשרים שנה ומעלה אתה ואהרן אחיך ושנים עשר נשיאי ישראל : ויעש

ספר במדבר

כן משה ויבא אהרן ושנים עשר נשיאי ישראל ויפקדו את בני ישראל במדבר סיני : ויהיו כל פקדי בני ישראל לבית אבותם מכן עשרים שנה ומעלה שש מאות אלף ושרשרת אלפים וחמש מאות וחמשים : ובני לוי לא התפקדו בתוך בני ישראל אחיהם : ומספר כל זכר לבני ישראל מכן חדש ומעלה שנים ועשרים אלף וישרה ושבעים ומאתים : ופקודי בני לוי מכן חדש ומעלה שנים ועשרים אלף : ויתן משה את הכהנים ואת הלויים איש איש על עבודתו ועל משאו : לעבוד את משכן אהל מועד כאשר צוה יי את משה : ובעשרים יום לחדש נעלה הענן מעל משכן העדות : בעת ההיא נסעו בני ישראל למסעיהם ממדבר סיני וילכו דרך שלשת ימים וישכון הענן במדבר פארן שמה חרה אף יי בישראל כי הכעיסו את יי בשאלם ממנו בשר לאכול : וישמע יי בקולם ויתן להם בשר ויאכלוהו חדש ימים : ואחרי כן חרה אף יי בהם ויך בהם מכה רבה ויקברו שמה במקום ההוא : ויקראו בני ישראל אל המקום ההוא קברות התאוה כי שם קברו את העם המתאווים בשר : ויסעו מקברות התאוה ויחנו בחצרות אשר במדבר פארן : ויהי בהיות בני ישראל בחצרות ויחר אף יי במרים על אודות משה ותהי מרים מצורעת כשלג : ותסגר מחוץ למחנה שבעת ימים עד האספה מצרעתה ואחר נסעו בני ישראל מחצרות ויחנו בקצה מדבר פארן : בעת ההיא דבר יי אל משה לשלח שנים עשר אנשים מכני ישראל איש אחד לשבט ללכת לתור את ארץ כנען : וי שלח אותם משה שנים עשר איש וילכו ארצה כנען לרגלה ולחקרה וייתורו את כל הארץ ממדבר סין עד רחוב לבוא חמת ויבואו אל משה ואל אהרן מקץ ארבעים יום וישיבו אותו דבר כאשר היה עם לבבם : ויוציאו עשרת האנשים דבה על הארץ אשר תרו אותה אל בני ישראל לאמר טוב לנו שוב מצרימה מלכת אל הארץ הזאת כי ארץ אוכלת יושביה היא : ויהושע בן נון וכלב בן יפונה היו מן התרים את הארץ אמרו טובה הארץ מאד מאד : אם חפץ בנו יי והביא אותנו אל הארץ ההיא ונתנה לנו כי ארץ זבת חלב ודבש היא : ולא שמעו אליהם בני ישראל וישמעו אל דברי עישרת האנשים

האנשים אשר הוציאו דבה על הארץ: וישמע יי את תלונות בני ישראל ויקצוף וישבע לאמר: אם יראה איש מן הדור הרע הזה את הארץ מן עשרים שנה ומעלה כי אם כלב בן יפונה ויהושע בן נון: אם לא במדבר הזה יתמו הדור הרע הזה ובניהם הם יבאו אל הארץ והם יירשوه: ויהר אף יי בישראל ויגיעם במדבר ארבעים שנה עד תום כל הדור הרע אשר לא מלאו אחרי יי: וישב העם במדבר פארן ימים רבים ואחר נסעו המדברה דרך ים סוף: בעת ההיא לקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי אנשים רבים מבני ישראל ויקומו והיצו על משה ועל אהרן ועל כל העדה: ויהר אף יי בהם ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת בתיהם ואת כל אשר להם ואת כל האדם אשר לקרח: ויהי אחרי כן ויסע אלהים את העם דרך הר שעיר ימים רבים: בעת ההיא אמר יי אל משה אל רתגר מלחמה ב בני עשו כי לא אתן לכם מאתם עד מדרך כף רגל כי ירושה לעשו נתתי את הר שעיר: על כן נלחמו בני עשו בבני שעיר בימים הראשונים ויתן יי ארת בני שעיר ביד בני עשו וישמידום מפניהם וישבו תחתם עד היום הזה: על כן אמר יי א בני ישראל א תלחמו עם בני עשו אחיכם כי אין לכם מארצם מאומה: אך אכל תשברו מאתם בכסף ואכלתם וגם מים תכרו מאתם בכסף ושתייתם ויעשו בני ישראל כדבר יי: וילכו בני ישראל במדבר הסב את דרך הר שעיר ימים רבים ולא נגעו את בני עשו וילכו בדרך ההוא תשע עשרה שנה: ויהי בעת ההיא וימת לטיאנוס מלך בני כתים בשנת ארבעים וחמש למלכו היא שנת ארבע עשרה שנה לצאת בני ישראל ממצרים: ויקברו אותו בהיכלו אשר בנה לו בארץ כתים ומלך תחתיו אביאנוס שלשים ושמונה שנה: ובני ישראל עברו את גבול בני עשו בימים ההם מקץ תשע עשרה שנה ויבאו ויעברו מדרך מדבר מואב: ויאמר יי אל משה אל תצר את מואב ואל תלחם בס כי לא אתן לכם מארצם ויעברו בני ישראל את דרך מדבר מואב תשע עשרה שנה ולחום לא הלחמו בס: ויהי בשנת שלשים ושש שנה לצאת בני ישראל ממצרים ויך יי את לב סיחון מלך האמורי: ויערוך מלחמה ויצא

ספר במדבר

וַיֵּצֵא לְהִלָּחֵם אֶת בְּנֵי מֹואב : וַיִּשְׁלַח סִיחֹן מְלָאכִים אֶל בַּעֲוֹר בֶּן יוֹנוֹס בֶּן בִּלְעָם יוֹעֵץ מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְאֵל בִּלְעָם בְּנוֹ לִקְלֹל אֶת מֹואב דֹּמֵעַן תַּנְתֵּן בִּיד סִיחֹן : וַיִּלְכּוּ מְלָאכֵי סִיחֹן וַיָּבִיאוּ אֹתָם בַּעֲוֹר בֶּן יוֹנוֹס וְאֵת בִּלְעָם בְּנוֹ מִפְתּוֹר אֶרֶס נְהָרִים : וַיָּבֹאוּ בַּעֲוֹר וּבִלְעָם בְּנוֹ עִיר סִיחֹן וַיִּקְלְלוּ אֶת מֹואב וְאֵת מַלְכָּם בַּעֲנִי סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי : וְסִיחֹן יֵצֵא עִם כָּל חֵילוֹ וַיִּלָּךְ אֶל מֹואב וַיִּלָּחֶם בָּם וַיַּכְנִיעֵם וַיִּתְּנֵם יְיָ כִידוֹ : וַיַּהְרֹג סִיחֹן אֶת מֶלֶךְ מֹואב וַיִּקַּח סִיחֹן אֶת כָּל עִיר מֹואב בַּמִּלְחָמָה וְגַם אֶת חֲשֹׁבוֹן לָקַח מֵהֶם כִּי חֲשֹׁבוֹן מַעְרֵי מֹואב הִיא : וַיִּשֶׂם סִיחֹן אֶת שְׁרָיו וְאֵת גְּדֻלּוֹ בַּחֲשֹׁבוֹן וְתָהִי חֲשֹׁבוֹן לְסִיחֹן בַּיָּמִים הָהֵם : עַל כֵּן יֹאמְרוּ עָלֶיהָ הַמּוֹשְׁלִים בַּעֲוֹר וּבִלְעָם בְּנוֹ כְּדֹבְרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר : בּוֹאוּ חֲשֹׁבוֹן תִּבְנֶה וְתִכּוֹנֶן עִיר סִיחֹן אוֹיֵךְ מֹואב אֲבֹדְתָם עִם כְּמוֹשׁ הַגָּזָה כְּתוּבָה עַל סֵפֶר תּוֹרַת הָאֱלֹהִים : וַיְהִי כֹאשֶׁר נִצַּח סִיחֹן אֶת מֹואב וַיִּשֶׂם שׁוֹמְרִים בְּעָרִים אֲשֶׁר לָקַח מֵאֵת מֹואב : וּבְנֵי מֹואב נָפְלוּ הִרְבֵּה בַּמִּלְחָמָה בִּיד סִיחֹן וַיִּשָּׁב מֵהֶם שְׁבִי גְדוֹל בָּנִים וּבָנוֹת וַיַּהְרֹג מַלְכָּם וַיִּפֹּן סִיחֹן וַיֵּשֶׁב לוֹ אֶל אֶרְצוֹ : וַיִּתֵּן סִיחֹן מִתְּנוֹת רַבּוֹת וּמִנּוֹת כֶּסֶף וְזָהָב אֶל בַּעֲוֹר וְאֵל בִּלְעָם בְּנוֹ וַיִּשְׁלַחם וַיִּלְכּוּ אֶרֶס נְהָרִים אֶל מְקוֹמָם וְאֵל אֶרְצָם : בַּעַת הַהִיא עָבְרוּ כָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִדֶּרֶךְ מִדְּבַר מֹואב וַיָּשׁוּבוּ וַיִּסּוּבוּ אֶת מִדְּבַר אֲדוֹם : וַיָּבֹאוּ כָל הָעֵדָה מִדְּבַר צִין בַּחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן בִּשְׁנַת הָאֲרֵבָעִים לְצֵאתָם מִמִּצְרַיִם : וַיֵּשְׁבוּ שָׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּקְדֵּשׁ מִדְּבַר סִין וְהַמָּת שָׁם מֵרִים וְתִקְבַּר שָׁם : בַּעַת הַהִיא שָׁלַח מֹשֶׁה מְלָאכִים אֶל הָדָד מֶלֶךְ אֲדוֹם לֵאמֹר : כֹּה אָמַר אַחֲדֵי יִשְׂרָאֵל אֲעֹבְרָה נָא בָאֶרֶץ לֹא נַעֲבֹר בַּשָּׂדֶה וּבַכְרֶם וְלֹא נִשְׁתֶּה מִי בָּאֵר דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ נֶלֶךְ : וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדוֹם לֹא תַעֲבֹר כִּי וַיֵּצֵא אֲדוֹם לִקְרֹאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּעַם כְּבֹד : וַיִּמָּאֲנוּ בְנֵי עִשָׂו נִתּוֹן אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹר בָּאֶרֶץ וַיִּטּ יִשְׂרָאֵל מַעֲרִיו וְלֹא נִלְחָמוּ בְּבְנֵי עִשָׂו : כִּי לִפְנֵי זֶה צִוָּה יְיָ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לֹא תִלְחָמוּ אֶת בְּנֵי עִשָׂו עַל כֵּן נָטָה יִשְׂרָאֵל מֵעֲלִיו וְלֹא נִלְחָמוּ אֹתָם : וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעַל בְּנֵי עִשָׂו מִקְדָּשׁ וַיָּבֹאוּ כָל הָעֵדָה הָרִהָר : בַּעַת הַהִיא דִּבֶּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה אָמֹר אֵל אַהֲרֹן אַחֲדֵי יֹאסֵף שָׁם כִּי לֹא יָבֹא אֶל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל : וַיַּעַל

וַיַּעַל אֶהָרֶן כְּדִבְרֵי יי אל הר ההר וַיֵּמָת שָׁם בִּשְׁנַת הָאָרְבָּעִים בַּהֲדָשׁ
הַחֲמִישִׁי בָּאֶחָד לַחֹדֶשׁ: וְאֶהָרֶן בֶּן מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשׁ שָׁנִים
בְּמוֹתוֹ בְּהַר הָהָר: וַיִּשְׁמַע הַכֹּנַעֲנִי מֶלֶךְ עַרְדַּי יוֹשֵׁב הַנֶּגֶב כִּי בָא
יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים וַיַּעְרוֹךְ אֶת חֵילוֹ לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל: וַיִּירָאוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְאֹד מִפְּנֵיו כִּי חֵיל גָּדוֹל וְכֹבֵד מְאֹד לוֹ: וַיִּתְּנוּ לֵב בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב מִצְרִימָה: וַיָּשׁוּבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵיהֶם כַּמְּהָרָא שֶׁלֹּשֶׁת
יָמִים עַד מוֹסְרוֹת בְּנֵי יַעֲקֹב כִּי יִרְאוּ לָהֶם מְאֹד מִפְּנֵי מֶלֶךְ עַרְדַּי: וְלֹא
יָכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִלְכֹּת לָשׁוּב אֶל מְקוֹמָם וַיָּשׁוּבוּ בְּבְנֵי יַעֲקֹב שְׁלֹשִׁים
יוֹם: וַיְהִי כִּרְאוֹת בְּנֵי לֵוִי כִּי לֹא אָבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב וַיִּקְנְאוּ אֶל
יי וַיִּקְוּ וַיִּלְחֲמוּ אֶת יִשְׂרָאֵל אַחֲיָהֶם: וַיַּהֲרֹגוּ מֵהֶם עֹם רַב וַיִּשְׁיָבוּם
בַּחֲזָקָה אֶל מְקוֹמָם הַר הָהָר: וַיְהִי בְּשׁוּבָם וּמֶלֶךְ עַרְדַּי עוֹרְדֵנוּ עוֹרֵךְ
צָבָאוֹ לְמַלְחָמָה לְקִרְאָת יִשְׂרָאֵל: וַיִּדַּר יִשְׂרָאֵל נָדָר לֵאמֹר אִם נָתַן
הָתָן אֶת הָעָם הַזֶּה בְּיָדִי וְהִחַרְמֹתִי אֹתָם עֲרִיהֶם: וַיִּשְׁמַע יי בְּקוֹל
יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֹתָם הַכֹּנַעֲנִי בִידָם וַיַּחֲרֵם אֹתָהֶם וְאֵת עֲרֵיהֶם וַיִּקְרָא
שֵׁם הַמָּקוֹם חֶרְמָה: וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵהַר הָהָר וַיַּחֲנוּ בְּאוֹבוֹת:
וַיִּסְעוּ מְאוֹבוֹת וַיַּחֲנוּ בְּעֵי הָעֵבְרִים בְּגִבּוֹל מוֹאָב: וַיִּשְׁלַח בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶל מוֹאָב לֵאמֹר נַעֲבֹרָה נָא בָּאָרֶץ עַד מְקוֹמִי: וְלֹא אָבוּ בְּנֵי
מוֹאָב נָתַן אֶת יִשְׂרָאֵל עֲבוֹר בָּאָרֶץ כִּי יִרְאוּ בְּנֵי מוֹאָב מְאֹד: פֶּן
יַעֲשׂוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר עָשָׂה לָהֶם סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר
לָקַח אֶת אֶרֶץ וַיַּהֲרֹג מֵהֶם רַבִּים: עַל כֵּן רָא נָתַן מוֹאָב אֶת
יִשְׂרָאֵל עֲבוֹר בָּאָרֶץ וַיִּי צוּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לִבְלֹתִי הִלָּחֵם
בְּמוֹאָב וַיִּט יִשְׂרָאֵל מֵעַל מוֹאָב: וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִגִּבּוֹל מוֹאָב
וַיָּבֹאוּ בְּעֵבֶר אֲרֹנוֹן בְּגִבּוֹל מוֹאָב בֵּין מוֹאָב וּבֵין הָאֲמֹרִי: וַיַּחֲנוּ
בְּגִבּוֹל סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי בְּמִדְבַּר קִדְמוֹת: וַיִּשְׁלָחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מַלְאָכִים אֶל סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי לֵאמֹר: נַעֲבֹרָה נָא בָּאָרֶץ לֹא
נָטָה בִּשְׂדֵה וּבְכֶרֶם לֹא נִשְׁתָּה מִי בָּאֵר דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ נִלְךְ עַד עֲבָרְנוּ
אֶת גִּבּוֹלְךָ: וְלֹא נָתַן סִיחֹן אֶת יִשְׂרָאֵל עֲבוֹר בְּגִבּוֹלוֹ וַיִּקְבוֹץ סִיחֹן אֶת
כָּל עַם הָאֲמֹרִי וַיֵּצֵא הַמִּדְבָּרָה לְקִרְאָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל
יִהְיֶה: וַיִּתֵּן יי אֶת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַיִּךְ יִשְׂרָאֵל אֶת
כָּל עַם סִיחֹן לְפִי חֶרֶב וַיִּנָּקֶם אֶת נַקְמַת מוֹאָב: וַיִּירְשׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

את

את ארץ סיחון מארנן עד יבוק עד בני עמון ויקחו את כל שלל הערים : ויקח ישראל את כל הערים האלה וישב ישראל בכל ערי האמורי : ויאמרו כל בני ישראל להלחם את בני עמון לקחת את כל ארצם גם המה : ויאמר יי אל בני ישראל אל תצר את בני עמון ואל תתגר בם מלחמה כי לא אתן לכם מארצם מאומה : וישמעו בני ישראל את דבר יי ולא נלחמו את בני עמון : ויפנו בני ישראל ויעלו דרך הבשן ארץ עוג מלך הבשן : ויצא עוג מלך הבשן לקראת ישראל למלחמה ועמו אנשים הרבה גבורי חיל ויד הזקה מאד מעם האמורי : ועוג מלך הבשן איש גבור חיל מאד ונעריץ בנו גבור מאד יותר גבור ממנו : ויאמר עוג בלבו הנה כל מחנה ישראל מהלך שלש פרסאות עתה אמיתם כאחת בלא חרב ובלא חנית : ויעל עוג הרה יהצה ויקח משם אבן אחת גדולה ארכה שלש פרסאות וישם אותה על ראשו ויאמר להשליכה על מחנה בני ישראל להמית את כל ישראל באבן ההיא : ויבא מלאך יי וינקוב את האבן ההיא מעל ראש עוג והרד האבן בצואר עוג ויפול עוג לארץ מכובד ירדת האבן בצוארו : בעת ההיא אמר יי אל בני ישראל אל תיראו ממנו כי בידכם נתתי אותו ואת כל עמו ואת כל ארצו ועשיתם לו כאשר עשיתם לסיחון : וירד אליו משה עם מתי מספר מבני ישראל ויד משה את עוג במטחו אל קרסולי רגליו וימיתו : ואחרי כן רדפו בני ישראל את בני עוג ואת כל עמו ויכוס ויכתום עד בלתי השאיר להם שריד : ואחרי כן שלח משה מבני ישראל לרגל את יעזר כי יעזר היתה קריה עליוזה מאד : וילכו המרגלים יעזר וירגלו אותה ויבטחו המרגלים ביי וילחמו הם באנשי יעזר : וילכדו האנשים ההם את יעזר ואת בנותיה ויתנה יי בידם ויורישו את האמורי אשר שם : ויקחו בני ישראל את ארץ שני מלכי האמורי ששים עיר אשר בעבר הירדן מנחל ארנן עד הר חרמון : ויסעו בני ישראל ויבואו בערבות מואב אשר מעבר לירדן יריחו : וישמעו בני מואב את כל הרעה אשר עשו בני ישראל אל שני מלכי האמורי אל סיחון ואל עוג וייראו כל אנשי מואב מפני בני ישראל מאד : ויאמרו זקני מואב הנה שני מלכי האמורי סיחון ועוג

ועוג החזקים מכל מלכי הארץ לא עמדו בפני בני ישראל ואיך נעמד בפניהם אנחנו : הלא שלוח שלחו אלינו טרם זה לעבור מארצנו לדרכם ולא עזבנו אותם עתה ישובו ערינו בחרבם הקשה והשמידו אותנו את אשר השאיר ממנו סיחון : ויקץ מואב מפני בני ישראל וייראו מאד מהם ויתיעצו מה לעשות אל בני ישראל : ויאמרו זקני מואב ויקחו איש מאנשיהם את בלק בן צפור המואבי ומליכוהו עריהם בעת ההיא ובלק איש חכם מאד : ויקומו זקני מואב וישלחו אל בני מדין לעשות אתם שלום : כי מלחמה גדולה ושנאה היתה בין מואב ובין מדין בימים ההם מימי הדרד בן מלך אדום המכה את מדין בשדה מואב עד הימים ההם : וישלחו בני מואב אל בני מדין ויעשו אתם שלום ויבואו זקני מדין ארץ מואב לשלום בני מדין : ויתיעצו זקני מואב וזקני מדין מה לעשות להם להציל את נפשם מישראל : ויאמרו כל בני מואב אל זקני מדין עתה ילחכו בני ישראל את כל סביבותינו כלחוך השור את ירק השדה כי כזאת וכזאת עשו לשני מלכי האמורי החזקים ממנו : ויאמרו זקני מדין אל מואב שמענו כי בעת אשר גלחם אתכם סיחון מלך האמורי וגבר ידו עליכם ויקח את ארצכם : כי שלח אל בעור בן יונס ואל בלעם בנו מארם נהרים ויבואו ויקללו אתכם על בן גברה יר סיחון בכם וילכוד את ארצכם : ועתה שלחו נא גם אתם אל בלעם בנו כי הנה עודנו בארצו ונתתם לו שכר ויבוא ויקלל את כל העם אשר יראתם מפניהם : וישמעו זקני מואב את הדבר הזה וייטב בעיניהם לשלוח אל בלעם בן בעור וישלח בלק בן צפור מלך מואב מלאכים אל בלעם לאמר : הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את כל הארץ והוא יושב ממולי : ועתה לכה נא אהר לי אותו כי עצום הוא ממני אולי אוכל להלחם בו וגרשתיו כי שמעתי את אשר תברך מבורך ואשר תאור יואר : וילכו מלאכי בלק אל בלעם ויביאו את בלעם לקלל את העם להלחם את מואב : ויבא בלעם אל בלק לקלל את ישראל : ויאמר יי אל בלעם לא תאור את העם כי ברוך הוא : ויסת בלק את בלעם לקלל את ישראל יום יום ולא שמע בלעם אל בלק מפני דבר יי אשר דבר אל בלעם

ספר במדבר

בלעם : וירא בלק כי לא שמע בלעם אל דברו ויקם וילך אל מקומו וגם בלעם שב אל ארצו וילך משה מדינה : ובני ישראל נסעו מערבות מואב ויחנו על הירדן מבית הישימות עד אבל השמים בקצה ערבות מואב : ויהי בשבת בני ישראל בנחל השטים ויחלו לזנות אל בנות מואב : ויגשו בני ישראל לפני מואב ובני מואב תקעו אהליהם נגד מחנה בני ישראל : וייראו בני מואב מפני ישראל ויקחו בני מואב את כל בנותיהם וכל נשיהם היפות תאר וטובות המראה וילכשו אותם כסף וזהב ובגדים יקרים : וישיבו בני מואב את הנשים ההנה פתח אהליהם למען ראות אותם בני ישראל ויפנו אליהן ולא ילחמו את מואב : ויעשו כל בני מואב את הדבר הזה אל בני ישראל וישיבו איש את ברו ואיש את אשתו פתח אהלו : וכל בני ישראל ראו את מעשה בני מואב ויפנו בני ישראל אל בנות מואב ויתאו להן וילכו אליהן : ויהי בבוא העברי אל פתח אהל מואב ויראה את בת מואב ויחמוד אותה כלבו וידבר עמה פתח האהל את אשר יחפץ : ויהי בדברם ויבאו אליהם כל אנשי האהל וידברו אל העברי בדברים האלה : הלא אתם ידעתם כי אחים אנחנו כלנו יחד בני לוט ובני אברהם אחיו ולמה לא תשבו אתנו ולמה לא תאכלו את לחמנו וארז זבחינו : ויהי כי ירכו עליו בני מואב בדבריהם והסירו אותו בחלקת דבריהם והושיבוהו האהלה וטבחו לו וזבחו לו ואכל מזבחם ומלחמם : ויתנו לו יין וישתה וישכרוהו וישיבו לפניו נערה יפה ועשה בה כרצונו כי לא ידע כי שתה יין הרבה : ככה יעשו בני מואב לישראל במקום ההוא בנחל השטים : ויחר אף יי ישראל על הדבר הזה וישלח בהם מגפה וימורתו מישראל ארבעה ועשרים אלף איש : והנה איש אחד מבני שמעון זמרי בן סלוא שמו ויקרב את המדינית את כוזי בת צור מלך מדין לעיני כל בני ישראל : וירא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן את הדבר הרע הזה אשר עשה זמרי : ויקח רומח ויקם וילך אחריהם וידקור את שניהם ויהרגם ותעצר המגפה מעל בני ישראל : בעת ההיא אחרי המגפה ויאמר יי אל משה ואל אלעזר בן אהרן הכהן לאמר

ספר במדבר קלג

לאמר : שאו את ראש כל עדת בני ישראל מכן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא ויפקדו משה ואלעזר את בני ישראל למשפחותיהם ויהיו פקודי כד ישראל שבע מאות אלף ושבע מאות ושלשים : ופקודי בני לוי מכן חרש ומעלה שלשה ועשרים אלף : ובאלה לא היה איש מפקודי משה ואלעזר אשר פקדו במדבר סיני : כי אמר " להם מות ימותו במדבר וימותו כלם ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפונה ויהושע בן נון : ויהי אחרי כן ויאמר " אל משה אמור אל בני ישראל לנקום מאת מדין את נקמת אחיהם בני ישראל : ויעש בן משה ויתבחרו בני ישראל מהם שנים עשר אלף אלף רמטה וילכו מדינה : ויצבאו בני ישראל על מדין ויהרגו כל זכר וגם את חמשת נסיכי מדין ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב : וישבו בני ישראל את נשי מדין ואת טפם ואת כל בהמתם ואת כל אשר להם : ויקחו את כל השלל ואת כל המלקוח וביאו אותו אל משה ואל אלעזר אל ערבות מואב : ויצאו משה ואלעזר וכל נשיאי העדה לקראתם בשמחה : ויחצו את כל שלל מדין אל ישראל : ויקחו כל בני ישראל משלל מדין וינקמו בני ישראל ממדין את נקמת אחיהם בני ישראל :

ספר אלה הדברים

בעת ההיא אמר " אל משה הן קרבו ימיך למות קח לך את יהושע בן נון משרהך והרציצבו באהל מועד ואצונו ויעש משה בן : וירא " באהל בעמוד ענן ויעמוד עמוד הענן על פתח האהל : ויצו " את יהושע בן נון ויאמר לו חזק ואמץ כי אתה תביא את בני ישראל אל הארץ אשר נשבעתי להם ואנכי אהיה עמך : ויאמר משה אל יהושע חזק ואמץ כי אתה תנחיל את הארץ אל בני ישראל וי יהיה עמך לא ירפך ולא יעוכך אל תירא ואר תחת : ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר להם אתם ראיתם את כל הטובה אשר עשה לכם " אלהיכם במדבר : ועתה שמרו לכם את כל דברי התורה הזאת ולכו בדרך " אלהיכם אל תסורו מכל הדרך אשר צוה " אתכם ימין ושמאל : וילמד משה את בני ישראל

חקים

ספר דברים

חֲקִים וּמִשְׁפָּטִים וְתוֹרוֹת לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ כְּאֲשֶׁר צִוְּהוּ יי : וְלִלְמֹדֵם אֶת דֶּרֶךְ יי וְאֵת תּוֹרוֹתָיו הֵלֵא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר תּוֹרַת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַן אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיַד מֹשֶׁה : וַיְכַל מֹשֶׁה לְצִוּוֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יי אֵלָיו לֵאמֹר : עֲלֵה אֶל הָרֹם הָעֹבְרִים וּמִזֶּה שָׁם וְהֶאֱסַף אֶל עַמְּךָ כְּאֲשֶׁר נֶאֱסַף אֶהְרֵן אַחֲיֶיךָ : וַיַּעַל מֹשֶׁה כְּאֲשֶׁר צִוְּהוּ יי וַיֵּמָּת שָׁם בָּאָרֶץ מוֹאָב עַל פִּי יי בִּשְׁנַת הָאַרְבָּעִים לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם : וַיָּבֹכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה בְּעֶרְבוֹת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיָּתֻמוּ יָמֵי בְכִי אֲבֵל מֹשֶׁה :

ספר יהושע

וַיְחִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר יי אֶל יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון לֵאמֹר : קוּם עֲבוֹר אֶת הַיַּרְדֵּן אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִנַּחְלַת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הָאָרֶץ כֹּל מְקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כִּף רַגְלִיכֶם בּוֹ לָכֶם יִהְיֶה מִהַמְּדָבָר וְהִלְכֶנּוּ הַזֶּה עַד הַנָּהָר הַגָּדוֹל נָהָר פְּרַת יִהְיֶה גְבוּלְכֶם : לֹא יִתְצַב אִישׁ לִפְנֶיךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ כְּאֲשֶׁר הֵייתִי עִם מֹשֶׁה אֲהִיָּה עִמָּךְ : רַק חֹק וְאִמְצָא לְשׁוֹמֵר אֶת כָּל הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוְּךָ מֹשֶׁה אֲלֵךְ תִּסּוּר מִן הַדֶּרֶךְ יָמִין וּשְׂמָאל לְמַעַן תִּשְׁכַּח בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ : וַיִּצֹו יְהוֹשֻׁעַ אֶת שׁוֹטְרֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר עֲבְרוּ בַּמַּחֲנֶה וְצִוּוּ אֶת הָעָם לֵאמֹר : הִכִּינוּ לָכֶם צִדָּה כִּי בְעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַתֶּם עוֹבְרִים אֶת הַיַּרְדֵּן לָרֶשֶׁת אֶת הָאָרֶץ : וַיַּעֲשׂוּ כֵן שׁוֹטְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְווּ אֶת הָעָם וַיַּעֲשׂוּ כְכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ : וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ שְׁנַיִם אַנְשִׁים לָרַגֵּל אֶת אֶרֶץ יְרִיחוֹ וַיִּלְכּוּ וַיִּרְגְּלוּ הָאֲנָשִׁים אֶת יְרִיחוֹ : וַיָּבֹאוּ מִקֶּץ שִׁבְעַת יָמִים אֶל יְהוֹשֻׁעַ הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמְרוּ לוֹ כִּי נָתַן יי בְּיָדֵנוּ אֶת כָּל הָאָרֶץ וְכִי נִמּוּגוֹ כָּל יוֹשְׁבֶיהָ מִפְּנֵינוּ : וַיְהִי אַחֲרַי כֵּן וַיִּשְׁכֶּם יְהוֹשֻׁעַ בְּבֹקֶר וְכָל יִשְׂרָאֵל עָמּוּ וַיִּסְעוּ מִהַשְּׁטִיט : וַיַּעֲבוֹר יְהוֹשֻׁעַ אֶת הַיַּרְדֵּן וְכָל יִשְׂרָאֵל עָמּוּ וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן שְׁמוֹנִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה בַּעֲבָרָם עִם יִשְׂרָאֵל בִּירְדֵּן : וַיַּעַל הָעָם מִהַיַּרְדֵּן בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן וַיַּחֲנוּ בְּגִלְגָּל בִּקְצֵה מִזְרַח יְרִיחוֹ : וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַפֶּסַח בְּגִלְגָּל בְּעֶרְבוֹת יְרִיחוֹ בָּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֲדָשׁ כְּכָתוּב בַּתּוֹרָה מֹשֶׁה : וַיֵּשְׁבוּ הָמָן בַּעַת הַהִיא מִמַּחֲרַת הַפֶּסַח וְלֹא הָיָה עוֹד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן וַיֹּאכְלוּ

ויאכלו מהבואת ארץ כנען : ויריחו סוגרת ומסוגרת מפני בני
 ישראל אין יוצא ואין בא : ויהי ביום החדש השני באחד לחדש
 ויאמר יי אל יהושע קום הנה נתתי בידך את יריחו ואת מלכה
 ואת כל עמה : וסבותם את העיר כל אנשי המלחמה יום יום פעם
 אחת כה תעשה ששת ימים והכחנים יתקעו בשופרות : והיה
 כשמעם את קול השופר יריעו כל העם תרועה גדולה ונפלה חומת
 העיר תחתיה ועלו כל העם איש נגדו : ויעש יהושע כן ככל אשר
 צוהו יי : ויהי ביום השביעי ויסובו את העיר שבע פעמים והכחנים
 תקעו בשופרות והיה בשביעית ויאמר יהושע אל העם הריעו כי
 נתן יי בדינו את כל העיר : אך חרם ליי תהיה העיר הייב וכל
 אשר בה ואתם השמרו מן החרם פן תשימו את מחנה ישראל
 לחרם ועברתם : אותו וכל כסף וזהב ונחשת וברזל קדש ליי הוא
 אוצר יי יבוא : ויתקעו העם בשופרות ויריעו תרועה גדולה ויפלו
 חומות יריחו ויעל כל העם איש נגדו וילכדו את העיר : ויחרימו
 את כל אשר בה מאיש עד אשה מנער ועד זקן שור ושה וחמור
 לפי חרב : וכל העיר שרפו באש רק כל כלי הכסף והזהב והנחשת
 והברזל נתנו אוצר יי : וישבע יהושע בעת ההיא לאמר ארור
 האיש אשר יבנה את יריחו בבכורו ייסדנה ובצעירו יציב דלתיה :
 ועכן בן כרמי בן זבדי בן זרח בן יהודה מעל בחרם ויקח מן החרם
 ויחביא באהלו ויחר אף יי בישראל : ויהי אחרי כן בשוב בני ישראל
 משרוף את יריחו וישלח יהושע אנשים לרגל גם את העי להלחם בה :
 ויעלו האנשים וירגלו את העי וישבו ויאמרו אל יהושע אל יעל
 עמך כל העם אל העי רק בשלשת אלפי איש יעלו ויכו את העי
 כי מעט אנשים המה : ויעש כן יהושע ויערו עמו מבני ישראל
 שלשת אלפי איש וילחמו עם אנשי העי : ותכבד המלחמה על
 ישראל ויכו אנשי העי מישראל שרשים וששרה איש וינוסו בני
 ישראל לפני אנשי העי : וירא יהושע את הדבר הזה ויקרע
 שמלותיו ויפול על פניו ארצה לפני יי הוא וזקני ישראל ויעלו עפר
 על ראשם : ויאמר יהושע אהה יי למה העברת את העם הזה
 את הירדן מה אומר אחרי אשר הפך ישראל עורף לפני אויביו :
 עתה

ספר יהושע

עתה ישמעו כל הכנעני יושבי הארץ את הדבר הזה ונכבו עלינו והכריתו את שמנו : ויאמר יי אל יהושע למד אתה נופל ער פניך קום לך כי חטא ישראל ויקחו מן החרם לא אוסיף להיות עמהם אם לא ישמידו את החרם מקרבם : ויקם יהושע ויאסוף את העם ויקרב את האורים כדבר יי וילכד שבט יהודה וילכד עכן בן כרמי : ויאמר יהושע אל עכן הגד נא לי בני מה עשית ויאמר עכן ראיתי בשלל אדרת שנער טובה ומאתים שקלים כסף ולשון זהב חמשים שקלים משקלו : ואחמדם ואקחם והנה בתוך האהל טמונים בארץ : וישלח יהושע אנשים וילכו ויקחו מאהל עכן ויביאו אותם אל יהושע : ויקח יהושע את עכן ואת הכלים האלה ואת בניו ואת בנותיו ואת כל אשר לו ויעל אותם עמק עכור : וישרוף אותם יהושע שם באש וירגמו כל ישראל את עכן באבנים ויקימו עליו גל אבנים על כן קרא למקום ההוא עמק עכור וישב יי מחרון אפו : ואחרי כן קרב יהושע אל העי וילחם בה : ויאמר יי אל יהושע אל תירא ואל תחת הנה נתתי בידך את העי ואת מלכה ואת עמו : ועשית להם כאשר עשית ליריחו ולמלכה רק שללה ובהמתה תבוזו להם שים לך אורב לעיר מאחריה : ויעש יהושע כדבר יי ויבחר מכל עם המלחמה שלשים אלף גבורי חיל וישלחם ויארבו לעיר : ויצו אותם לאמר בראותכם אותנו ננוס לפני אנשי העי בערמה וירדפו אחרינו תקומו מהמארב ולכדתם את העיר ויעשו כן : וילחם יהושע ויצאו אנשי העיר לקראת ישראל והם לא ידעו כי אורבים להם מאחרי העיר : וינגעו יהושע וכל ישראל לפניהם וינוסו דרך המדבר בערמה : ויזעקו אנשי העי לכל העם אשר בעיר לרדוף אחרי ישראל ויצאו וינתקו מן העיר לא נשאר אחד ויעזבו את העיר פתוחה וירדפו אחרי ישראל : וכל האורבים קמו ממקומם וימהרו ויבואו לעיר וילכדוה ויציתו אותה באש : ויפנו אנשי העי אחריהם והנה עלה עשן העיר השמימה ולא היה בהם ידים לנוס הנה והנה : ויהי כל אנשי העי לישראל בתוך אלה מזה ואלה מזה ויכו אותם עד בלתי השאיר להם שריד : ויתפשו בני ישראל את מלוש מדרך העי חי ויביאו אותו

אותו אל יהושע ויתלהו יהושע על העץ וימת : וישבו בני ישראל אל העיר אחרי שורפם אותה ויכו את כל אשר בה לפי חרב : ויהי מספר כל הנופלים מאנשי העי מאיש ועד אשה שנים עשר אלף : רק הבהמה ושלל הערים בזו להם כדבר יי אל יהושע : וישמעו כל המלכים אשר בעבר הירדן כל מלכי הכנעני את כל הרעה אשר עשו בני ישראל ליריחו ולעי ויתקבצו יחד להלחם את ישראל : אך יושבי גבעון יראו להם מאד מפני ישראל להלחם אתם פן ימותו : ויעשו בערמה ויבואו אל יהושע ואל כל ישראל ויאמרו אליהם מארץ רחוקה באנו עתה כרתו לנו ברית : ויערימו יושבי גבעון על בני ישראל ויכרתו להם בני ישראל ברית ויעשו להם שלום וישבעו להם נשיאי העדה : ויהי אחריו כן וידעו כד ישראל כי קרובים הם אליו ובקרבו הם יושבים : אך לא המיתום בני ישראל כי נשבעו להם ביי והיו חוטבי עצים ושואבי מים : ויאמר אליהם יהושע למה רמיתונו לעשות לנו הדבר הזה : ויענוהו לאמר כי הוגד לעבדיך את כל אשר עשיתם לכל מלכי האמורי ונירא מאד לנפשותינו ונעש הדבר הזה : ויתנם יהושע ביום ההוא לכל ישראל לחטוב להם עצים ולשאוב להם מים ויחלקם לכל שבטי ישראל לעבדים : ויהי כשמוע אדוני צדק מלך ירושלם את כל אשר עשו בני ישראל ליריחו ולעי : וישלח אל הוהם מלך חברון ואל פראם מלך ירמות ואל יפיע מלך לכיש ואל דביר מלך עגלון לאמר : עלו אתי ועזרוני ונכה את בני ישראל ואת יושבי גבעון אשר השלימו את בני ישראל : ויאספו ויעדו חמשת מלכי האמורי עם כל מחניהם עם רב מאד כחול אשר על שפת הים : ויבאו ויחנו כל המלכים האלה ער גבעון ויחלו להלחם ביושבי גבעון : וישלחו כל אנשי גבעון אל יהושע לאמר : עלה אלינו מהרה והושיענו כי נקבצו עלינו כל מלכי האמורי להלחם בנו : ויעל יהושע וכל עם המלחמה מן הגלגל ויבא אליהם יהושע פתאום ויכה את חמשת המלכים ההם מכה רבה : ויהומם יי לפני בני ישראל ויכום מכה גדולה בגבעון וירדפום דרך מעלה בית חורון עד מקדה וינוסו מפני ישראל : ויהי בנוסם וישלך יי עליהם אבני

ספר יהושע

אבני ברד מן השמים וימותו מהם רבים מאשר הרגו בני ישראל :
 ובני ישראל רדפו אחריהם ויכום עוד בדרך הלך והמת אותם :
 ויהי בהכות אותם והיום נטה לערוב : ויאמר יהושע לעיני כל
 העם שמש כגב עון דם וירח בעמק אילון עד יקום גוי אויביו :
 וישמע יי בקול יהושע וידום השמש בחצי השמים ויעמוד שלשים
 וששה עתים וגם ירח עמד ולא אץ לבוא כיום תמים : ולא
 היה כיום ההוא לפניו ולאחריו לשמוע יי בקול איש כי יי נלחם
 להם לישראל :

אז ידבר יהושע את השירה הזאת ביום תת יי את האמורי לפני
 יהושע ולפני בני ישראל : ויאמר לעיני כל ישראל רבות עשית
 אתה יי פעלת גדולות מי כמוך שפתי יזמרו לשמך : חסדי ומצודתי
 משג בי שיר חדש אשירה לך בתורה לך אומרה אתה עוז ישועתי :
 כל מלכי ארץ יודוך סלה רוזני תבדל לך יזמרו בני ישראל ירגנו
 בישועתך ישירו ויזמרו גבורתך : עליך בטחנו יי אמרנו אתה
 אלהינו כי היית לנו למחסה למגדל עוז מפני אויבינו : אליך זעקנו
 ורא בושנו כך בטחנו וגמלטנו בשועתנו אליך שמעת קולנו
 הצלת מחרב נפשנו : הראית לנו חסדיך נתת לנו ישועתך שמחת
 לבנו בגבורתך : יצאת לישע לנו גאלת בורוע את עמך ענינו
 משמי קדשך מרכבות עם הושעתנו : שמש וירח בזכור עמדו
 ותעמוד באפך אל צורנו ותצו אלימו משפטיך : כל רוזני ארץ
 עמדו מלכי גוים נקבצו יחד מפניך לא נעו אל מלחמותיך חפצו :
 קמת אלימו באפך ותורד עלימו ועמך אבדתם בחרונך ותצמיתם
 בחכמתך : המו גוים מפחדך מטו ממלכות מרוגז מחצת מלכים
 ביום אפך : שפכת עלימו ועמך חרון אפך השיגמו השבת עלימו
 אונם ואצמיתם בר עתם : שחת פרשו בה נפלו ברשת טמנו נלכדה
 רגלם : מצאת ידך לכל אויבך אשר אמרו בחרבם ירשו ארץ
 בזרועם שכנו עיר : מלאת פניהם קלון הגעת לארץ קרנותם :
 ותבהלם בחכמתך ותאכזרו מפניך : רגזה ארץ ותדעש מקול
 רעמך עליהם לא חשבת ממות נפשם וחיתם לשאול הגעת :
 הרפתמו בסערתך כליתמו בסופתך נתת גשמייהם ברד נפדו
 במהמורות

בסתמורות כל יקומו: נבלתם כסוחה היתה בקרב חוצות הושלכה:
 ספו תמו מפניך הושעת עמך בגבורתך: עד כן כך ישיש לבנו
 תגיל נפשונו בישועתך: לישוננו תספר גבורתך נשירה ונזמרה
 בגלגלתך: כי הושעתנו מצרינו מלשתנו מקמינו אכדתם מפנינו
 וזהרפס תחת רגלינו: כן יאברו כל אויבך יי ורשעים כמוץ ידוף
 רוח ואוהבך כעץ עלי מים שתולים: וישב יהושע וכל ישראל
 עמו אל המחנה הגלגלה אחרי הכות את כל המלכים עד בלתי
 השאיר להם שריד: וחמשת המלכים נסו לבדם ברגלם מהמלחמה
 ויתחבאו במערה ויבקשם יהושע בתוך המלחמה ולא מצאם:
 דיוגד ליהושע אחרי כן לאמר נמצאו המלכים והנם נחבאים
 במערה: ויאמר יהושע הפקידו אנשים על פי המערה לשמרם פן
 יצאו להם ויעשו כן בני ישראל: ויכל יהושע להכות את האמורי
 ויצו ויוציאו את חמשת המלכים מהמערה: ויקרא יהושע אל כל
 ישראל ויאמר אל קציני המלחמה שימו את רגליכם על צוארי
 המלכים האלה ואל תיראו ואל תעריצו: ויעשו כן כל קציני
 המלחמה וישימו איש רגלו על צוארי המלכים האלה ויאמר יהושע
 ככה יעשה יי לכל אויביכם: ויצו יהושע אחרי כן ויהרגו את המלכים
 וישריכו אותם אל המערה וישימו אבנים גדולות אל פי המערה:
 וילך יהושע אחרי כן וכל העם אשר אתו אל מקדה ביום ההוא
 ויכה אותה לפי חרב: ויחרס את הנפש ואת כל אשר בה ויעש לה
 למלכה ולעמה כאשר עשה ליריחו: ויעבור משם אל לבנה וילחם
 בה ויתנה יי בידו: ויכה יהושע לפי חרב את כל הנפש אשר בה
 ויעש לה ולמלכה כאשר עשה לעיר יריחו: ומשם עבר לכישרה
 להלחם בה ויעל הורם מלך גזר לעזור את אנשי לכיש ויכרו
 יהושע ואת עמו עד בלתי השאיר לו שריד: וילכו יהושע את
 לכיש ואת כל עמה ויעש לה ככל אשר עשה ללבנה: ויעבור
 יהושע משם עגלונה וילכדה גם הוא ויך אותה ואת כל עמה לפי
 חרב: ומשם עבר חברונה וילחם בה וילכדה ויחרס אותה: וישב
 משם הוא וכל ישראל עמו דבירה וילחם בה ויכה אותה לפי חרב:
 ויחרס את כל הנפש אשר בה לא השאיר שריד ויעש לה ולמלכה
 כאשר

ספר יהושע

כאשר עשה ליריחו : ויכה יהושע את כל מלכי האמורי אשר מקדש ברנע ועד עזה וילכוד את ארצם פעם אחת כי יי נלחם לישראל : וישב יהושע וכל ישראל עמו אל המחנה הגלגלה : בעת ההיא כשמוע יבין מלך חצור את כל אשר עשה יהושע לכל מלכי האמורי : וישלח יבין אל יובב מלך מדון ואל לבן מלך שמרון ואל יפעיל מלך אכשף ואל כל מלכי האמורי לאמר : בואו מהרה אלינו ועזרונו ונכה את בני ישראל טרם יבואו עלינו ויעשו לנו כאשר עשו ליתר מלכי האמורי : וישמעו כל המלכים האלה אל דברי יובב מלך חצור ויצאו הם וכל מחניהם שבע עשרה מלכים ועמם עם רב כחול אשר על שפת הים וסוס ורכב רב מאד אשר אין להם מספר : ויבואו ויחנו יחד על מי מרום ויועדו להלחם עם ישראל : ויאמר יי אל יהושע אל תירא מהם כי כערת מחר אתן את כלם חללים לפניכם את סוסיהם תעקק ואת מרכבותיהם תשרוף באש : ויבואו יהושע וכל אנשי המלחמה עליהם פתאום ויכו בהם ויפלו בידם ויתנם יי ביד בני ישראל : וירדפו בני ישראל את כל המלכים האלה ואת מחניהם ויכוס ויכתום עד בלתי השאיר להם ישריד ויעש להם יהושע כאשר דבר אליו יי : וישב ירה ושע בעת ההיא אל חצור ויכה בחרב : ואת הנפש אשר בה החרים וישרפה באש : ויעבור יהושע מחצור אל שמרון ויכה ויחרם אותה : ומשם עבר אל אכשף ויעש דה כאשר עשה לשומרון : ויעבור משם אל עדולם ויך את כל העם אשר בה ויעש דעדולם כאשר עשה לאכשף ולשמרון : ויעבור משם אל כל ערי המלכים אשר הכה ויכה את כל העם אשר נשאר בהן ויחרם אתהן : אך שלם ובהמתם בוזו להם בני ישראל וכל האדם הכו לא החיו כל נשמה : כאשר צוה יי את משה כן עשה יהושע וכל ישראל לא הפידו דבר : ויכו יהושע ובני ישראל את כל ארץ הכנעני כאשר צוה יי להם ויהרגו את כל מלכיהם שלשים ואחד מלכים ויקחו בני ישראל את כל ארצם : מלבד ממלכות סיחון ועיג אשר בעבר הירדן אשר הכה משה גם הם ערים רבים ויתנם משה לראובני ולגדי ולחצי שבט המנשי : ויהושע הכה את כל המלכים אשר מעבר

מעבר הירדן ימה ויתנם לנחלה לתשעת המסורות וחצי המטה :
 חמש שנים עשה יהושע את כל המלכים האלה מלחמה ויתן את
 עריהם לישראל והארץ שקטה מהמלחמה בכל ערי האמורי
 והבנענים : בעת ההיא בשנת חמש שנים לעבור בני ישראל את
 הירדן אתרי אשר שקטו בני ישראל ממלחמתם את הכנעני :
 ויקומו בעת ההיא מלחמות גדולות חזקות ועצומות בין אדום ובין
 בני כתים וילחמו בני כתים את אדום : ויצא אביאנוס מלך כתימה
 בשנה ההיא היא שנת שלשים ואחת למלכו ויד חזקה עמו מגבורי
 בני כתים וילך שעירה להלחם את בני עשו : וישמע הדר מלך
 אדום את שומעו ויצא לקראתו בעם כבד וכיד חזקה ויערוך אתו
 מלחמה בשדה אדום : ותגבר יד כתים על בני עשו ויהרגו בני
 כתים מבני עשו שנים ועשרים אלף ויגוסו כל בני עשו לפניהם :
 וירדפו אחריהם בני כתים וידביקו את הדר מלך אדום רץ לפניהם
 ויתפשוהו חי ויביאו אותו אל אביאנוס מלך כתים : ויצו אביאנוס
 ויהרגוהו וימת הדר מלך אדום בשנת ארבעים ושמונה שנה
 למלכו : וירדפו עוד בני כתים את אדום ויכו בהם מכה רבה
 ויכנע אדום לפני בני כתים : וימשלו בני כתים על אדום ויהי אדום
 תחת יד בני כתים ויהיו לממלכה אחת מהיום ההוא והלאה : ולא
 יספו עוד לשאת ראשם מימים ההם ותהי ממלכתם אחת עם בני
 כתים : וישם אביאנוס נציבים באדום ויהיו כל בני אדום עבדים
 למס עובד לאביאנוס ויפן אביאנוס וישב אל ארצו כתימה : ויהי
 בשוכו ויחדש את מלכותו ויבן לו היכל גדול ועצום למושב המלוכה
 וימלוך לבטח על בני כתים ועל אדום : בימים ההם כאשר הורישו
 בני ישראל את כל הכנעני והאמורי ויהושע זקן בא בימים : ויאמר
 " אל יהושע אתה זקנת באת בימים והארץ נשארה הרבה מאד
 לרשתה : ועתה חלק את כל הארץ בנחלה לתשעת השבטים
 וחצי שבט המנשי : ויקם יהושע ויעש כאשר דבר אליו " ויחלק
 את כל הארץ לשבטי ישראל ירושה במחלקותם : רק לשבט הלוי
 לא נתן נחלה אשי " הוא נחלתו כאשר דבר " ביד משה לו : ויתן
 יהושע את הר חברון לכלב בן יפונה שכנס אחד על אחיו כאשר

דבר יי ביד משה : על כן היתה חברון לכלב בן יפונה ולבניו
לנחלה עד היום הזה : ויחלק יהושע את כל הארץ בגורל לכל
ישראל לנחלה כאשר צוה יי אבותו : ויתנו בני ישראל מנחלתם
לדוים ערים לשבת ומגרשיהם למקניהם ולקניינם : כאשר צוה יי
את משה כן עשו בני ישראל ויחלקו את הארץ בגורל בין רב
למעט : וילכו לנחול את הארץ לגבולותיה ויתנו בני ישראל נחלה
ליהושע בן נון בתוכם : על פי יי נתנו לו את העיר אשר שאל
את תמנת סרח בהר אפרים ויבנה את העיר וישב בה : אלה
הנחלות אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון וראשי אבות המטות
לבני ישראל בגורל בשילה לפני יי פתח אהל מועד ויכלו מחלק
את הארץ : ויתן יי לישראל את כל הארץ וירשו אותה כאשר
דבר יי להם וכאשר נשבע יי לאבותיהם : וינה יי לבני ישראל
מסביב מכל אויביהם ולא עמד בפניהם איש ויתן את כל אויביהם
בידם : ולא נפל דבר אחד מכל הטוב אשר דבר יי אל בני ישראל
הכל הקים יי : ויקרא יהושע אל כל בני ישראל ויברכם ויצום
לעבוד את יי וישלחם אחרי כן וילכו איש לעירו ואיש לנחלתו :
ויעבדו בני ישראל את יי כל ימי יהושע ויי הניח להם מסביב וישבו
בעריהם לבטח : ויהי בימים ההם וימת אביאנוס מלך כתים בשנת
שלישים ושמונה שנה למלכו היא השנה השביעית למלכו על אדום :
ויקברו אותו בהיכלו אשר בנה לו וימלוך תחתיו לטינוס חמישים
שנה : ויהי במלכו ויוצא צבא וילך וילחם עם יושבי ברנטיא ובמניא
בני אלישה בן יון ויגבר עליהם וישימם למס עובד : אז שמע כי
פשע אדום מתחת יד בני כתים וילך אליהם לטינוס ויך בהם ויכניעם
וישיבם תחת יד בני כתים ויהי אדום לממלכה אחת את בני כתים
כל הימים : ימים רבים אין מלך באדום ותהי כל ממלכתם את בני
כתים ואת מלכיהם : ויהי בשנת עשרים ושש שנה לעבוד בני
ישראל את הירדן היא שנת ששים ושש שנים לצאת בני ישראל
ממצרים : ויהושע בן נון זקן בא בימים בן מאה ושמונה שנה היה
בימים ההם : ויקרא יהושע לכל ישראל לזקניו ולשופטיו ולשוטרי
אחרי אשר הניח יי אל כל ישראל מאויביהם מסביב : ויאמר יהושע

אל

אל זקני ישראל ואל שופטיו הנה אנכי זקנתי באתי בימים ואתם ראייתם זאת אשר עשה יי' לכד הגוים אשר הוריש מפניכם כי יי' הוא הנלחם לכם : ועתה חזקו מאד לשמור ולעשות את כד דברי תורת משה דבלתי סור ממנה ימין ושמאל : ולכלתי בוא בגוים האלה אשר נשאר בארץ ובשם אלהיהם לא תזכירו : כי אם ביי' אלהיכם תדבקו כאשר עשיתם עד היום הזה : ויצו יהושע את בני ישראל מאד לעבוד את יי' כל ימיהם : ויאמרו כל ישראל זאת יי' אלהינו נעבוד כל ימינו אנחנו ובנינו ובני בנותינו עד עולם : ויכרות יהושע ברית את העם ביום ההוא וישלח את בני ישראל וילכו איש לנחלתו ולעירו : ויהי בימים ההם בשבת בני ישראל בעריהם לבטח ויקברו את ארונות מטות אבותיהם אשר העלו ממצרים איש בנחלת בניו : את שנים עשר בני יעקב קברו בני ישראל איש באחוזת בניו : וארה שמורת הערים אשר קברו בהם את שנים עשר בני יעקב אשר העלו בני ישראל ממצרים : ויקברו את ראובן ואת גד בעבר הירדן ברומיא אשר נתן להם משה לבניהם : ואת שמעון ולוי קברו בעיר מנדא אשר נתנה לבני שמעון ויהי מגרש העיר לבני לוי : ואת יהודה קברו בעיר בביא נגר בית לחם : ואת עצמות יששכר וחבורון קברו אותם בצידון בחלק אשר נפל לבניהם : ודן נקבר בעיר בניו באשתאול : ואת נפתלי ואשר קברו אותם בקרש נפתלי איש במקומו אשר ניתן לבניו : ואת עצמות יוסף קברו בשכם בחלקת השדה אשר קנה יעקב מאת חמור ויהיו לבני יוסף לנחלה : ואת בנימן קברו בירושלים נגר היבוסים אשר נתן לבני בנימן : איש בעיר בניו קברו בני ישראל את אבותם : ויהי מקץ שנתים ימים וימת יהושע בן נון בן מאה ועשר שנים : והימים אשר שפט יהושע את ישראל עשרים ושמנה שנה ויעבוד ישראל את יי' כל ימי חייו : ויתר דברי יהושע ומלחמותיו בכנעני וכל תוכחותיו אשר הוכיח את ישראל ואשר צום ושמות הערים אשר ירשו בני ישראל בימיו הנם כתובים על ספר דברי יהושע אל בני ישראל ועל ספר מלחמות יי' אשר כתב משה ויהושע ובני ישראל : ויקברו בני ישראל

ספר יהושע

ישראל את יהושע בגבול נחלתו בתמנת סרח אשר ניתן לו בזה
אפרים זאלעזר בן אהרן מת בימים ההם ויקברו אותו בגבעת
פינחס בנו אשר ניתן לו בזה אפרים :

ספר שופטים

בעת ההיא אחרי מות יהושע ועוד בני הכנעני בארץ ויאמרו
כל ישראל להורישם : וישאלו בני ישראל ביי לאמר מי
יעלה לנו אל הכנעני בתחלה להלחם בו ויאמר יי יהודה יעלה :
ויאמרו בני יהודה אל בני שמעון עלו אתנו בגורלנו ונלחמה בכנעני
והלכנו גם אנחנו עמכם בגורלכם וילכו בני שמעון את בני יהודה :
ויעלו בני יהודה וילחמו בכנעני ויתן יי את הכנעני ביד בני יהודה
ויכוס בבזק עשרת אלפים איש : וילחמו את אדוני בזק בבזק וינס
לפניהם וירדפו אחריו ויתפשוהו ויקחוהו ויקצצו את בהונות ידיו
ורגליו : ויאמר אדוני בזק שכעים מלכים מקוצצים בהונות ידיהם
ורגליהם מלקטים תחת שולחני כאשר עשיתי בן שירם לי אלהים
ויביאוהו ירושלם וימת שם : וילכו בני שמעון את בני יהודה ויכו
את הכנעני לפי חרב : ויהי יי את בני יהודה ויורישו את יושבי ההר :
ויעלו בני יוסף גם הם בית אל היא לוז ויי עמם : וירגלו בני יוסף את
בית אל ויראו השומרים איש יוצא מן העיר : ויתפשוהו ויאמרו לו
הראנו נא את מבוא העיר ועשינו עמך חסד : ויראם האיש ההוא
את מבוא העיר ויבואו בני יוסף ויכו את העיר לפי חרב : ואת
האיש ואת משפחתו שלחו וילך אל החתים ויבן עיר ויקרא שמה
לוז : וישבו כל ישראל בעריהם ויעבדו בני ישראל את יי כל ימי
יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע אשר
ראו את מעשה יי הגדול אשר עשה לישראל : וישפטו הזקנים
את ישראל אחרי מות יהושע שבע עשרה שנה : וילחמו כל
הזקנים גם הם את מלחמות ישראל בכנעני ויורש יי את הכנעני
מפני בני ישראל וישב ישראל בארצם : ויקם את כל הדבר אשר
דבר לאברהם ליצחק וליעקב ואת כל השבועה אשר נשבע לתת
להם ולבניהם את ארץ הכנעני : ויתן יי לבני ישראל את כל ארץ
כנען

כנען כאשר נשבע לאבותינו וינח יי להם מסביב וישבו בני ישראל
 בכל עריהם לבטח :
 ברוך יי לעולם אמן ואמן : חזקו ויאמץ לבבכם כל המיחלים ליי :

ת"ו ש"ל ב"ע

מעשה בחסיד אחר שלא נשבע מימיו לשקר ואפילו על שבעות אמת לא נשבע והיה עשיר גדול ובשעת פטירתו קרא לבנו ואמר לו בני הזהר שלא תשבע כלל שכל העושר הזה שאני מניח לך לא קניתי אלא ששמרתי פי מהשבעה ואפילו על שבעות אמת לא נשבעתי על כן הצליחני הקב"ה בכל סחורותי ובכל מעשה ידי וענה לו בנו ואמר לו אני אקיים מצותיך ולא אשבע כלל וכשנפטר אותו חסיד באו רמאים על אותו יתום ובקשו ממנו ממון הרבה באמרם שהיה חייב להם אביו או יעשה שבעה ויפטר אמר היתום בלבנו אם אשבע להם אחלל שם שמים ואפר את מצות אבי מוטב לי שאפרע להם כל אשר ישאלו ממנו ולא אשבע הלך ופרע לרמאי כל העושר שהניח לו אביו עד שנותר עני בלא כלום ועם כל זה היה רודף אחר המצות ומקיים את מצות אביו ומכבד תלמידי חכמים ולבסוף בא רמאי אחר ואמר לו נותר לי עליך עוד דינר אמר לו בבקשה ממך הנח לי שלא נותר לי מחיית רגע וגלוי לאל שאם הירה לי כלום הייתי פורע אותך אמר לו בא והשבע לי שאין לך כלום לפרוע לי והוליכו אצל הדיין ואמר לו פרע לו את דינרו או השבע שאין לך כלום אמר להם לא אשבע אמרו הריינים אל הרמאי או יפרע אותך או חבשהו בבית האסורים באותה שעה בכה היתום ואמר רבוננו של עולם גלוי וידוע לפניך שלא יש בידי כלום שאם היה בידי כלום הייתי פורע ישתבח שמך לעד שמכסף וזהב שהיה לי לרוב מאד מן הכל נשארתי נעור ורק ועבשיו אני בצמא ובחוסר כל ואלמלא היו תובעין ממני לא הייתי כל כך מצטער כי ערום יצאתי מבטן אמי וערום אשוב שמה יהי שם "מבורך מעתה ועד עולם: מה עשית אשתו הצדקה היתה מתביישת לשאול מן הצדקה כלום נטלה בגדי פשתן לכבס לפדות בעלה מן הרמאין ולזון ולכלכל אותו ואת בניו יום אחד היא

היא ובניה היו עומדים על שפת הים וראו אניה אחת באה
 המתינו לה עד שהגיע אליהם כשראה אותה בעל הספינה שהיתה
 יפת תאר חמדה בלבו ואמר ממשפחת מלכים היא שאל אותה
 ואמר לה מפני מה את מכבסת בגדים היא סיפרה לו כל מה
 שאירע לה ולבעלה אמר לה אני אתן לך דינר זהב וכבסי את בגדי
 והיא נטלה הבגדים לכבסם ונטל הדינר זהב מידו ונתנה אותו
 לבנה הגדול לפדות בעלה מיד הרמאין בין כך ובין כך עשה סחורות
 בעל הספינה ותיקן את התורן וכשבאתה אותה הצדקת להשיב
 לו הבגדים תחפה בעל הספינה וברח עמה והיו רואין אותה בניה
 ומילילין ובוכין ואומרים אוי לנו אמנו מה נעשה והם חזרו אצל
 אביהם ונתנו לו הדינר וסיפרו לו איך נשכית אמם וקרע את בגדיו
 ויתאבל על אשתו ופרע הדינר ויצא מבית הסוהר ואמר בלבו מה
 אעשה אם אשוב לביתי אמות ברעב ועוד יבואו לי רמאים ויעשו
 לי כמו שעשו לי האחרים מוטב שאלך אל מקום אחר ויכך בכי
 גדול ואמר ראה יי והביטה איך נשארתי אני ובני כיתומים בלי
 שום מחיה בעולם ובכו כלם יחד עד שתשש כחם מהבכיה גדולה
 ומרה עד מאד אשר עשו והלכו משם למקום אחר והיו מחזרים
 על הפתחים עד שהגיעו לנהר גדול וקרוב אל הים ולא היה
 מעבר לים לעבור מה עשה פשט את בגדיו ונטל את בנו הקטן
 ונתנו על כתפו ושם עצמו בנהר כיון שהגיעו עד חצי הנהר שטפו
 המים והניח את בנו וזימן הקדוש ברוך הוא לנער סף אחד ויצא
 ונכנס עריו ליבשה ואביו היה הולך לפניו ערום עד שכא במדינה
 אחרת והיו התינוקות בוכים זה עם זה והנהר בנתיים עד שכאה
 אניה ושכאום ואותו חסיד בה במדינה אחרת וכיון שראוהו בני
 המדינה ערום שאלו אותו אי מזה מקום הוא אמר להם איש עני
 יהודי אני אמרו לו מזה אומנותך אמר להם יודע אני ללמוד
 ולכתוב אמר לו אין אנו רוצים בכך אם רצונך לרעות את בהמתנו
 אז תוכל אתה לשבת אתנו וניתן לך שכר טוב אמר להם כן אעשה
 ונתנו לו את מקניהם והיה רועה אותם באמת ובאמונה אמרו לו
 השמר דך פן תקרב אל הנהר הזה שהוא עמוק ביותר שאם יפלו

ישמה

שמה מן הצאן לא תצא מכאן לעולם אמר להם כן אעשה : יום
אחר היה יושב בשפת הנהר וזכר את כד העושר והממון
שהניח לו אביו ובכה כמר נפש ואמר בלבו למה לי חיים הואיל
ונשכית אשתי וגלו בני ונותרתי אני לבדי טוב מותי מחיי והשליך
עצמו לנהר והיו שם נחשים ועקרכים מיד נחפו ויסוב ללכת
וכשהפך עצמו ללכת שמע קול הקורא אותו בשמו ואמר לו חזור
לכאן והוא חזר לאחוריו וראה כדמות מלאך ואמר לו בא הנה
שכמה ימים ושנים שמור לך זה המטמון טול לך מטמון זה ששמרתי
לך שהגיע קצץ לעלות לגדולה על אשר שמרת מצות אביך ולא
נשבעת מעולם מיד הראה לו המטמון ואמר לו המלאך לך קנה
את הנהר הזה מאת אדון המדינה ואחר כך בנה בכאן עיר גדולה
וכן עשה וילך האיש אל אדון המדינה ואמר לו אדוני רצונך למכור
לי את הנהר הזה שהוא ממקום פלוני עד מקום פלוני אמר לו
האדון שוטה מה תעשה ממנו אמר אף על פי כן מכור אותו לי מיד
מכר לו הנהר בדמים יקרים ונתנו לו מיד וכתב לו והעיד לו עדים
במכירה עולמית וחלוטה מיד שכר פועלים ובנה על שפת הנהר
עיר גדולה ופלטרין גדולים עד שנעשה מלך והלך שומעו למרחוק
ומכל המקומות היו באים שמה לסחורה והיה עושה בכבוד לכל
עובר ושכ ויהי שמעו בכל הארץ ונאספו שם לסחורה עד שבא
הספינה ששבה את בניו כישראה אותו החסיד את בניו הכניסם
לפלטרו ולא גילה עצמו להם אך הטיב להם יותר מעבדיו והזמין בני
הספינה לסעודה פעם אחרת באה הספינה שנשכית בה אשתו וזימן
כל אנשי הספינה לאכול עמו אמר לו בעל הספינה אדוני המלך
איני יכול להניח הספינה שאשתי שם אמר לו המלך הריני שולח שני
נערים נאמנים שישמרוה הלכו הנערים והלך בעל הספינה אל
הסעודה והנערים אומרים זה לזה אוי לנו כי הספינה הזאת דומה
לספינה שנשכית בה אמנו והיו בוכים כל הלילה ואמר להם אמם
מפני מה אתם בוכים אמרו לה זכרנו כי בספינה כזאת נשכית
אמנו מיד הכירה אותם ובכתה כל הלילה ולא הגידה להם דבר
למחר בא בעל הספינה וראה אותה עצובת רוח אמר לה מה לך
אמרה

אמרה לו לא היה לך אלא שתניח פריצים אלו להתעולל בי מיד הלך בעל הספינה אצל המלך ואמר לו אדוני המלך לא היה לך אלא אלו הפריצים ששלחת לספינתי לשחק באשתי כל הלילה מיד קרא להם המלך, ואמר להם כלום אמת הדבר ששמעתי שעשיתם עם אשתו של זה כל הלילה אמרו לו חלילה לנו מעשות כדבר הזה תבא אשתו של זה ותעיד בנו ואם אמת אומרת כן הרוג אותנו מיד הביאו האשה לפני המלך ואמר לה המלך בתי אל תכחד אל תראי להגיד לי כל הדבר מיד הפילה עצמה על פניה ארצה ואמרה לו אדוני המלך תן לי רשות ואדברה לפניך דבר אחד ויאמר לה המלך דברי אמרה לו בבקשה ממך אדוני המלך שאל אותם מאין הם מיד סיפרו לו כל המאורעות מיד עמדה האשה וחבקם ונשקם ואמרה חי נפשך אדוני המלך בני הם וצועקת ובוכה וסיפרה לו כל המעשה כששמע המלך את דבריה מיד הכיר שהם בניו והיא אשורו ואמר המלך לבעל הספינה הגד לי האמת איך באה האשה הזאת לידך ואם לא תאמר לי האמת אחתוך את ראשך אמר לו אדוני המלך אני שבתייה על שפת הים שהיתה מכבסת בגדים וחי נפשך אדוני המלך לא נגעתי בה ולא נזקקתי עמה לעולם ועתה עשה ממני כל מה שתמצא מיד אמר לו המלך לך לשלום אל ארצך : ויאמר המלך ברוך משלם שכר טוב ליראיו וברוך המחזיר אבידה לבעליה : ועמד המלך עם אשתו ובניו בעושר גדול : ואמרו רבותינו ז"ל ומה זה שלא שמר כי אם מצוה אחת שצוה לו אביו שילם לו הקדוש ברוך הוא כך כל שכן השומר מצות הרבה שהקדוש ברוך הוא משלם שכר טוב לאלפים שנאמר ועושה חסד לאלפים וכו' לכך נאמר לא תשא את שם "אלהיך לשוא :

פה ליוורנו יע"א

כדפוס המסוכח

של שלמה בילפורטי וחברו קי"ו

מדפוסים ומוכרי ספרים

